

Chief Editor

SOWMIKA

Editor

KALYAN

Sub Editors

MANJUNATH

VENUGOPAL REDDY

Dtp & Design

Sandeep Veligeti

Chakravarthy

Address :

Beside Subregistrar Office,

Ashok Nagar, Hyderabad

Email :

Amigosias1@gmail.com

website :

www.amigosias.com

Contact :

9000230735, 04035052121

Social Media

AMIGOS IAS

For more copies :

Contact

9000230734

Printed By

SRISRINIVASA PRINTERS

ప్రియమైన పాఠకులారా,

మనం ప్రకాశవంతమైన మే నెలను ప్రారంభిస్తున్నప్పుడు, 'అమిగోస్ ఐఎఎస్' మ్యాగజైన్ కీలకమైన ప్రపంచ మార్పులు మరియు భారతదేశంపై వాటి ప్రభావాలను లోతుగా వివరించే ఎడిషన్‌ను అందించడానికి ఉత్సాహంగా ఉంది. ఈ సంచికలో, మనం అంతర్జాతీయ సంబంధాలు మరియు సాంకేతిక పరిణామాలకు సంబంధించిన పలు అంశాలను అన్వేషిద్దాం.

ఈ సంచికలోని ముఖ్యాంశం ఇజ్రాయెల్ మరియు ఇరాన్ మధ్య కొనసాగుతున్న సంఘర్షణ, పశ్చిమాసియాలో ఉద్రిక్తతల పెరుగుదల మరియు క్షీణతలను వివరిస్తుంది. ఈ సంఘర్షణ ప్రపంచ భద్రత మరియు భారతదేశ విదేశాంగ విధానానికి, ముఖ్యంగా ఇంధన భద్రత మరియు వ్యూహాత్మక పాత్రల విషయంలో తీవ్ర ప్రభావాలను కలిగి ఉంది. తాజా పరిణామాలు మరియు శాంతిని నెలకొల్పే మార్గాల యొక్క సమగ్ర విశ్లేషణను ఈ సంచిక అందిస్తుంది.

సాంకేతిక ప్రపంచం సెమీకండక్టర్ ఫాబ్రికేషన్‌లో పురోగతితో ఒక పెద్ద ముందడుగుకు సాక్ష్యంగా ఉంది. సెమీకండక్టర్ ఉత్పత్తి కేంద్రంగా మారడానికి భారతదేశం యొక్క కృషి కేవలం సాంకేతిక స్వావలంబన వైపు అడుగులు వేయడమే కాకుండా ప్రపంచ సరఫరా గొలుసులో ఏకీకృతం చేయడంలో ఒక ముఖ్యమైన అడుగు. ప్రపంచ సెమీకండక్టర్ కొరత నేపథ్యంలో, భారతదేశానికి సవాళ్లు మరియు అవకాశాలను ఈ సంచికలో విశ్లేషించడం జరిగింది.

ఈ సంచిక 'బాసెల్ 3 ఎండ్ గేమ్' అని పిలువబడే బాసెల్ 3 నిబంధనల యొక్క ముగింపు దశని గురించి కూడా చర్చిస్తుంది. ఈ మెరుగుపరచబడిన బ్యాంకింగ్ నియంత్రణ విధివిధానాలను పూర్తిగా అమలు చేయడంలో, ప్రపంచ బ్యాంకింగ్ రంగం మరియు భారతదేశ ఆర్థిక స్థిరత్వంపై ప్రభావాన్ని పరిశీలించడం జరిగింది. ఆర్థిక ధృఢత్వానికి మరియు సమాచార విధాన రూపకల్పనకు ఈ నిబంధనలను అర్థం చేసుకోవడం ఎంతో కీలకం.

ఈ సంచికలోని ప్రతి అంశం మీ అవగాహనను మెరుగుపరిచేందుకు మరియు పోటీ పరీక్షల సవాళ్లకు మిమ్మల్ని సన్నద్ధం చేయడానికి రూపొందించబడింది. దీనిలో అందించిన సమాచారం ఈ అంశాలలోని సంక్లిష్టతలను అర్థం చేసుకోవడంలో మీకు సహాయపడుతుందని మేము విశ్వసిస్తున్నాము. తద్వారా మీ శ్రేష్టతను సాధించడంలో మరింత సమాచారాన్ని పొంది ప్రభావవంతమైన భాగస్వామిగా మీరు మారవచ్చు.

మన దేశం యొక్క ప్రజాస్వామ్య నిర్మాణాన్ని రూపొందించడంలో ఎన్నికల కీలక పాత్ర గురించి కూడా మీకు గుర్తు చేయాలనుకుంటున్నాము. గుర్తుచుకోండి, ప్రజాస్వామ్యం యొక్క నిర్మాణంలో ప్రతి ఓటు కూడా కీలకమైనదే. ఎందుకంటే ఇది ఎవరు పరిపాలించాలో మాత్రమే కాకుండా పరిపాలన మన భవిష్యత్తును ఎలా రూపొందిస్తుంది అనేదాన్ని కూడా నిర్ణయిస్తుంది. లిండన్ బి. జాన్సన్ సముచితంగా చెప్పినట్లుగా, "అన్యాయాన్ని బద్దలు కొట్టడానికి మరియు ఇతర మనుషుల కంటే భిన్నంగా ఉన్నారనే కారణంతో మనుషులను బందీలుగా చేసే భయంకరమైన గోడలను రూపుమాపడానికి మనిషి రూపొందించిన అత్యంత శక్తివంతమైన సాధనమే ఓటు."

Warm regards,

AMIGOS IAS Editorial Team

Jai Hind!

Disclaimer : The views and opinions in this magazine belong to the authors and don't necessarily reflect those of CURRENT AFFAIRS Magazine or AMIGOS IAS. They are the personal opinions of the author/ authors. AMIGOS IAS doesn't take responsibility for these views and opinions, nor does it endorse any claims made in the advertisements in the Magazine.

AMIGOS IAS has made every effort to ensure the accuracy of the data in this book. However, if any inaccuracies or printing errors occur, AMIGOS IAS is not responsible. We'd appreciate your help in pointing out any such errors. Your suggestions are welcome. © All rights reserved by AMIGOS IAS. No part of this book may be used or reproduced without written permission from the publisher.

While painstaking effort has been made to ensure the accuracy and authenticity of the information published in the Magazine, neither the Publisher, Editor, nor any of its employees does not accept any claim for compensation if any data is wrong, incorrect, abbreviated, cancelled, omitted, misprinted, misinterpreted, misplaced, or erroneously inserted.

INDEX

ప్రత్యేక కథనాలు

★ పశ్చిమ ఆసియాలో తీవ్ర ఉద్రిక్తతలు	7
★ అర్ధవాహకాలను ఎలా ఏకీకృతం చేస్తారు ?	12
★ బాసెల్ 3 చివరిదశ	15
★ భారతదేశంలో ఆదాయం మరియు సంపద అసమానత, 1922-2023	17
★ ILO : ఇండియా ఎంప్లాయిమెంట్ రిపోర్ట్ 2024	19

1. రాజకీయాలు మరియు పాలన

★ జమిలి ఎన్నికలపై కోవిండ్ కమిటీ నివేదిక	21
★ ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టం, 1951 లోని సెక్షన్ 123(3)	22
★ జాతీయ ప్రాముఖ్యత తగ్గిన స్మార్క చిహ్నాలను జాబితా నుంచి తొలగించును AS	22
★ సాయుధ దళాల (ప్రత్యేక అధికారాలు) చట్టం, 1958	22
★ NGOల FCRA లిజిస్లేషన్ చెల్లుబాటును పాడిగొందించిన పహామ్ మంత్రిత్వ శాఖ	23
★ కనీస వేతనానికి బదులుగా జీవన వేతనాన్ని ఎంచుకోనున్న భారత్	24
★ తొలిసారిగా ఇంటి వద్ద నుండి ఓటు వేయడానికి సదుపాయాలు కల్పిస్తున్న EC	24
★ కేంద్రం నుండి నిధుల కోసం రాష్ట్రాలు కోర్టును ఆశ్రయించడంపై సుప్రీం కోర్టు ఆందోళన	25
★ భారతదేశంలోని అడవులను జాతీయ సంపదగా ప్రకటించిన సుప్రీంకోర్టు	25
★ సామరస్యపూర్వక అర్ధవివరణ సిద్ధాంతం	25
★ గత ఐదేళ్లలో అవినీతి పెరిగిందని ప్రతిస్పందించిన 55% మంది	26
★ అభ్యర్థులకు గోప్యత హక్కు ఉంటుంది- సుప్రీం కోర్టు	26

2. అంతర్జాతీయ సంబంధాలు

★ SCO స్టార్టప్ ఫాకర్మ్	28
★ నికిటివ్ సముద్ర పర్యవేక్షణ	28
★ భారత విదేశాంగ మంత్రి మలేషియా పర్యటన	29
★ భారతదేశం నేతృత్వంలో గ్రూప్ ఆఫ్ ఫ్రెండ్స్	30
★ కచ్చితీపు దీప్సం	30

★ BIMSTEC చార్టర్	30
★ సైబర్ స్లేవరీ	31
★ నాటో స్థాపించి 75 సంవత్సరాలు	31
★ డిటిఎఎని సవరిస్తూ ప్రాటోకాల్పై సంతకం చేసిన భారతదేశం మరియు మారిషస్	32
★ ఆర్థెమిస్ ఒప్పందాలలో చేరిన స్వీడన్	32
★ స్వదేశీ సమస్యలపై ఐరాస శాశ్వత వేదిక	33

3. ఆర్థిక వ్యవస్థ

★ అగ్రిటెక్ అంకురాల కొరకు నాబార్డు యొక్క మిశ్రమ నిధి (బ్లెండెడ్ ఫండ్)	34
★ భారత్ స్టార్టప్ ఎకోసిస్టమ్ రిజిస్ట్రీ	35
★ కొత్తగా ప్రకటించిన పేటెంట్ల (సవరణ) నిబంధనలు, 2024	35
★ మ్యూచువల్ ఫండ్ స్ట్రెస్ టెస్ట్	36
★ అతిపెద్ద InvIT ద్రవ్య సేకరణను పూర్తి చేసిన NHA	36
★ ధరల స్థిరీకరణ నిధి (PSF)	37
★ నీతి ఆయోగ్ 'వోకల్ ఫర్ లోకల్' చొరవ	37
★ MSMEల నుంచి ఎగుమతులు పెంచేందుకు నీతి ఆయోగ్ నివేదిక	37
★ ఎలక్ట్రీక్ మొబిలిటీ ప్రమోషన్ స్కీమ్ (EMPS), 2024	38
★ భారతీయ బాస్ట్రీ రైస్ రకాలపై పాకిస్థాన్ 'పైరసీ'	38
★ ఆర్థిక వ్యవస్థలో హైడ్రోజన్ మరియు ఇంధన బ్యూటల్ల కోసం అంతర్జాతీయ భాగస్వామ్యం (IPHE)	39
★ కిసాన్ క్రెడిట్ కార్డ్ (KCC) ఫిషరీస్ పథకం	39
★ కృషి ఇంటిగ్రేటెడ్ కమాండ్ అండ్ కంట్రోల్ సెంటర్ (ICCC)	40
★ భారతదేశ సార పరిశ్రమలో వృత్తాకార ఆర్థిక వ్యవస్థ	40
★ ప్రత్యామ్నాయ పెట్టుబడి నిధులు (AIFలు)	40
★ ఇండియా గేమింగ్ రిపోర్ట్ 2024	41
★ వరల్డ్ ఎనర్జీ ట్రాన్సిషన్స్ బెట్టెల్	41
★ గ్రీన్ అండ్ సోషల్ బాండ్ ఇంపాక్ట్ రిపోర్ట్ 2023	42
★ మినీ రక్షణ కంపెనీగా గ్రీడ్ ఇండియా	42
★ అంతర్జాతీయ చిరుధాన్యాల సంవత్సరం ముగింపు వేడుకలను నిర్వహించిన FAO	42

INDEX

★ ఆర్థికపరిశోధన	43
★ దక్షిణాసియా, భారతదేశం మానవ వనరులు వ్యూహ అయ్యే ప్రమాదం ఉంది - WB	44
★ SCORES 2.0	44
★ భారతదేశ ఆర్థికాభివృద్ధికి అణుశక్తి ఉత్తమ మార్గం : నివేదిక	44
★ పారాబీమ్ నౌకాశ్రయం	45
★ భారత్ బొగ్గు, లిగ్నైట్ ఉత్పత్తి లికార్డు	45
★ పైరా పంట వ్యవస్థ	46
★ గ్లోబల్ యునికార్డ్ ఇండెక్స్ - 2024	46
★ సిడిపి-సురక్ష	46
★ సుస్థిర అభివృద్ధి కోసం ఆర్థిక సహాయం నివేదిక-2024	47
★ గ్లోబల్ ట్రేడ్ బేట్లు అండ్ స్టాటిస్టిక్స్ లిపోర్ట్	47
★ ఈ ఏడాది భారత జీడిపీ వృద్ధి రేటు 7% గా ఉంటుందని ADB అంచనా	47
★ ప్రపంచ ఆర్థిక స్థిరత్వ నివేదిక-2024	48
★ లింగ్వుడైట్	48
★ అడ్వాన్స్ పైసింగ్ అగ్రీమెంట్లు	49
★ బ్రెట్టన్ వుడ్స్ సంస్థల బలోపేతంపై నివేదిక	49
★ 25వ వార్షికోత్సవాన్ని జరుపుకున్న భారతీయ బీమా నియంత్రణ మరియు అభివృద్ధి ప్రాధికార సంస్థ	49
★ ప్రింక్ ఫ్లెషన్	50
★ ప్రత్యేక రూపాయి వోస్ట్రో ఖాతా	50

4. సైన్స్ - టెక్నాలజీ

★ హైబ్రిడ్ పెరోవ్ స్కెల్స్	52
★ ఐస్క్యూబ్ న్యూట్రోనో అబ్జర్వేటరీ	52
★ ఫుష్యూక్ రీయూజబుల్ ల్యాండ్రింగ్ వెహికల్ (RLV)	53
★ SIMA ను ప్రవేశపెట్టిన గూగుల్ డీప్ మైండ్	53
★ స్టాటియో శివ శక్తి	53
★ UNGA ద్వారా కృత్రిమ మేధ ఆమోదంపై తీర్మానం	54
★ AI రెగ్యులేషన్ చట్టాన్ని ఆమోదించిన EU పార్లమెంట్	54
★ స్టార్ట్ ప్రోగ్రామ్ నిర్వహించనున్న ఇస్రో	55
★ White rabbit సహకారం	55
★ కొడైకెనాల్ సోలార్ అబ్జర్వేటరీకి 125 ఏళ్లు	55

★ జన్యు ప్రాఫైలింగ్	56
★ గురుడు ఉపగ్రహం అయిన కాలిస్టోపై ఓజోన్ జాడ	56
★ ప్రత్యామ్న టెలిస్కోప్	57
★ మొదటిసారిగా క్యాన్సర్ కోసం స్వదేశీయంగా అభివృద్ధి చేసిన జన్యుచికిత్స	57
★ 100 5G ప్రయోగశాలలకు ప్రయోగాత్మక లైసెన్స్ మాడ్యూల్ లు	58
★ పీటర్ హిగ్స్ : హిగ్స్ బోసన్ కణాల వెనుక భౌతిక శాస్త్రవేత్త	58
★ టీశాట్-1ఎ	58
★ చంద్రుని కోసం సమయ ప్రమాణాల ఏర్పాటు	59
★ అంగారా రాకెట్	59
★ మైక్రోప్లాస్టిక్లను తొలగించడానికి సుస్థిర హైడ్రోజెల్	59
★ జెరోసైన్స్	59
★ స్పార్ట్స్ఫోన్లు నేరుగా శాటిలైట్ కాలేలు చేయడానికి వీలుకల్పించే ప్రపంచంలోని మొట్టమొదటి ఆర్బిటర్	60
★ అంతరిక్ష పర్యాటకం	60
★ అంతరిక్ష శకలాలు	61
★ సబ్మెర్సిబుల్ ఫ్లాట్ఫారమ్ ఫర్ ఎకాస్టిక్ క్యారెక్టరైజేషన్ అండ్ ఎవాల్యుయేషన్	61

5. పర్యావరణం - జీవవైవిధ్యం

★ 'బంది' ఏనుగు తరలింపునకు అనుమతిస్తూ ఉత్తర్వులు జారీ చేసిన కేంద్రం	62
★ వాయు నాణ్యత నివేదిక 2023	62
★ WMO : అత్యంత వేడి సంవత్సరంగా 2023 లికార్డు	62
★ ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాల నిర్వహణ (సవరణ) నిబంధనలు, 2024	63
★ WMO యొక్క స్టేట్ ఆఫ్ ది గ్లోబల్ క్లైమేట్ 2023 నివేదిక	63
★ ప్రాజెక్ట్ Gaia	64
★ SIDBI యొక్క శాఘ్ములు సస్టెయినబిలిటీ ఫండ్ (ASF)	64
★ పోబిటోరా వన్యప్రాణుల అభయారణ్యం	64
★ పైనాస్సింగ్ అగ్రోకమిక్స్ లిడర్షిప్ అండ్ మేనేజ్ మెంట్ (FARM) కార్యక్రమం	64
★ GIB ఆవాసాల ద్వారా వెళ్ళే ట్రాన్స్ మిషన్ లైన్లపై నిషేధాన్ని ఎత్తివేసి అంశంపై సుప్రీంకోర్టు పరిశీలన	65
★ గ్లోబల్ జయోపార్క్ నెట్ వర్క్ (GGN)లో 18 కొత్త జయోపార్కులను చేర్చడానికి ఆమోదం తెలిపిన UNESCO	65

INDEX

★ ప్రపంచ తొలి అణుశక్తి సదస్సు	65
★ ఇంటర్నేషనల్ నెట్వర్క్ ఫర్ టెర్రెస్ట్రీయల్ రీసెర్చ్ అండ్ మానిటరింగ్ ఇన్ ది ఆల్కటిక్ (INTERACT)	66
★ కృత్రిమ దిబ్బల ఏర్పాటుకు సిద్ధమైన ముంబై	67
★ భవనాలు మరియు నిర్మాణాల కోసం గ్లోబల్ స్టీటన్ రిపోర్ట్ 2024	67
★ 1MYAC(One Million Youth Actions Challenge)	67
★ EV బ్యాటరీ రీసైక్లింగ్ కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించిన EU మరియు భారతదేశం	68
★ IPEF క్లీన్ ఎకానమీ ఇన్వెస్టర్ ఫోరం	68
★ ఇన్వెస్టివ్ ఏరియన్ జాతులు	69
★ ప్లాస్టిక్ ఓవర్ షూట్ డే 2024 నివేదిక	69
★ కార్పొరేట్ క్రైమ్స్ రెస్పాన్సిబిలిటీ మానిటర్ (CCRM) 2024 నివేదిక	69
★ మెర్సిసరీ స్ట్రైవర్	70
★ భారతదేశంలో సాధారణం కంటే ఎక్కువ రుతుపవన వర్షాలు కురుస్తాయి : భారత వాతావరణ విభాగం	70
★ 2024లో లికార్డు స్థాయిలో 18 గిగావాట్ల పునరుత్పాదక శక్తి సామర్థ్యాన్ని జోడించిన భారతదేశం	71
★ భారతదేశం యొక్క హీట్ యాక్సన్ ప్లాన్లు	71
★ గ్రీన్ క్రెడిట్ ప్రోగ్రామ్ నిబంధనలకు మార్పుచేర్పులు చేసిన కేంద్రం	72
★ 4వ భారీ కోరల్ బ్లీచింగ్ సంఘటన	72
★ సాధనాలను ఉపయోగించే నూతన చేప జాతులు	73
★ గ్లోబల్ ఫారెస్ట్ వాచ్	73
★ ఆల్కటిక్ ప్లాస్టిక్ సంక్షోభం, పెట్రోకెమికల్ ఇండస్ట్రీ నివేదిక	73
★ యునైటెడ్ అరబ్ ఎమిరేట్స్ లోని దుబాయ్ లో భారీ వర్షపాతం	74

6. అంతర్గత భద్రత

★ MHA యొక్క డిజిటల్ క్రిమినల్ కేస్ మేనేజ్మెంట్ సిస్టమ్ (CCMS) ప్లాట్ ఫామ్	75
★ డాక్యుంట్	75
★ సోషల్ మీడియా ప్లాట్ ఫారమ్ కోసం 'వాలంటరీ కోడ్ ఆఫ్ ఎథిక్స్'	76

7. సమాజం - సామాజిక న్యాయం

★ ఫౌండేషన్ లిటరసీ అండ్ న్యూమరసీ అసెస్మెంట్ టెస్ట్ (FLNAT)	77
★ ILO అధ్యయనం ప్రకారం ప్రతి 1,000 మందిలో 8.2 మంది బలవంతపు పనిలో నిమగ్నమయ్యారు	77
★ మానవ అక్రమ రవాణాను సంయుక్తంగా ఎదుర్కోవడానికి జతకట్టిన RPF మరియు NCW	78
★ భారతదేశ HDI మరియు GII ర్యాంకులు	78
★ లాస్టేట్: ప్రపంచవ్యాప్తంగా క్షీణించిన మొత్తం సంతానోత్పత్తి రేటు (TFR)	78
★ ప్రాజెక్ట్ ANAGRANINF	79
★ కేరళలో గవదబిక్క కేసుల వ్యాప్తి	79
★ 2015 నుండి భారతదేశంలో 16% తగ్గిన కొత్త బీబి కేసులు	80
★ ఐక్యరాజ్యసమితి నివేదిక: ప్రపంచం రోజుకు ఒక బిలియన్ మీల్స్ ను వృధా చేస్తుంది	80
★ WHO కరోనావైరస్ నెట్వర్క్ (CoViNet)	81
★ యాంటిట్రోపైరల్ థెరపీ (ART) కార్యక్రమం	81
★ నిత్యావసర మందుల ధరల పెంపు	81
★ గర్ల్ ఎంపవర్మెంట్ మిషన్	82
★ గ్లోబల్ హెల్త్ టెక్నాలజీస్ రిపోర్ట్ 2024	82
★ కోరింత దగ్గు	82
★ మెనింజైటిస్	83
★ 'స్టేట్ ఆఫ్ వరల్డ్ పాపులేషన్ 2024' నివేదిక	83
★ పూర్వ బాల్యావస్థ సంరక్షణ మరియు విద్య కోసం జాతీయ పాఠ్యాంశాలు 2024	84
★ షాంపెన్ తెగ	84

8. భౌగోళిక శాస్త్రం - విపత్తు నిర్వహణ

★ AFAR త్రిభుజం	85
★ కేరళ తీర ప్రాంతాలను ముంచెత్తుతున్న కల్లక్కడల్ అలలు	85
★ IOM నివేదిక : దశాబ్ద కాలంలో నమోదు అయిన వలస మరణాలు	86
★ వేసవి కాల వాతావరణం పై నివేదిక	86
★ తైవాన్ లో భారీ భూకంపం	87

INDEX

★ హిమనదీయ సరస్సు వరదల నుండి పాంచిపున్న ప్రమాదం	87
★ వడగాల్పుల హెచ్చరిక జారీ చేసిన భారత వాతావరణ శాఖ	88
★ వార్షిక భూ వినియోగం మరియు ల్యాండ్ కవర్ (LULC) అట్లాస్ ఆఫ్ ఇండియా	88
★ అగ్నిపర్వత సుడిగాలి వలయాలు	88
★ జయోస్పిషియల్ మోడలింగ్ మరియు భారతదేశంలో వృత్తిక క్రమక్షయం యొక్క మ్యాపింగ్	89
★ ఇండోనేషియాలో బద్దలైన రువాంగ్ పర్వతం	90

9. సంస్కృతి - చరిత్ర

★ వైకోమ్ సత్కారహానికి 100 సంవత్సరాలు	91
★ అంబేద్కర్ జయంతి	91

10. ఇతరాలు

★ ఎక్స్ సైజ్ టైగర్ ట్రయంఫ్	93
★ వి.సి.జి నౌక సముద్ర పహారేదార్	93
★ ఆపరేషన్ ఇంద్రావతి	93
★ త్రైపాక్షిక విన్యాసం 2024	94
★ సంగీత కళానిధి పురస్కారం	94
★ డాలయన్ అగాధము	94
★ హానికరమైన ఫుడ్ కలరింగ్ ఏజెంట్లను నిషేధించిన కర్ణాటక	94
★ భారత సైన్యం భవిష్యత్తు యుద్ధాల కొరకు స్థాపించిన STEAG	94
★ భాషా నెట్ పోర్టల్	94
★ ఐక్యరాజ్యసమితి ప్రపంచ నీటి అభివృద్ధి నివేదిక 2024	95
★ ఉషా మెహతా	95
★ మోహినియట్టం	96
★ 'గగన్ శక్తి' విన్యాసం	96
★ IMT TRILAT 24 విన్యాసం	96
★ ప్రాజెక్ట్ ఆకాశ్ దీప్	96
★ అగ్ని-పైమ్ బాలిస్టిక్ క్షిపణి	97
★ భారతదేశంలో 60 కి పైగా ఉత్పత్తులకు జివి ట్యాగ్	97

★ శ్యామ్ జీ కృష్ణ వర్మ (1857-1930)	98
★ ఉత్కల దిబస : ఒడిశా రాష్ట్ర పర్వాలకు సంబంధించిన కథ	98
★ సాదీ అరేబియా	98
★ అంటార్టికాలోని భారతి స్టేషన్ లో తపాలా కార్యాలయం	99
★ కేన్స్ ఫిల్మ్ ఫెస్టివల్ లో భారతీయ దర్శకుల చిత్రాల ప్రదర్శన	99
★ భారతదేశపు రెండవ విదేశీ నౌకాశ్రయంగా సింజ్ నౌకాశ్రయం	99
★ క్యాక్టరెల్లి సైమండ్స్ ర్యాంకింగ్	100
★ ఆపరేషన్ మేఘదూత్	100
★ జయాదల్ నది	100
★ డస్టిక్ వ్యాయామం	101
★ బ్రహ్మాస్ క్రూయిజ్ క్షిపణులు	101
★ మాల్యం ఆదిశేషయ్య అవార్డు	101
★ భారతదేశంలో అవయవ మార్పిడి పర్యాటకం	102
★ దక్షిణ కొరియా సైనిక గూఢచారి (నిఘా) ఉపగ్రహం	102
★ వాసుకి ఇండికస్: గుజరాత్ లో కనుగొనబడిన 50 అడుగుల పాము శిలాజం	102
★ ఆహారం యొక్క గ్లైసెమిక్ ఇండెక్స్: మధుమేహం నియంత్రణకు మించిన ప్రాముఖ్యత	103

11. తెలంగాణ ప్రాంతీయ అంశాలు

104-118

12. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంతీయ అంశాలు

119-125

13. AMIGOS IAS MAY 2024 MAGAZINE (PYQS)

★ ప్రిలిమ్స్ ప్రశ్నలు	126
★ మెయిన్స్ ప్రశ్నలు	128

పశ్చిమ ఆసియాలో తీవ్ర ఉద్రిక్తతలు

వరిచయం

- మధ్యప్రాచ్యం మరోసారి భారీ సంఘర్షణ ముంగిట నిలిచింది. ఇటీవలి కాలంలో ఇరాన్ మరియు ఇజ్రాయెల్ మధ్య సంక్షోభం ముదిరి ఈ ప్రాంతంలో తీవ్ర ఉద్రిక్తత నెలకొన్న నేపథ్యంలో, ఇరు పక్షాలూ సంయమనం పాటించాలని అంతర్జాతీయ సమాజం పిలుపునిచ్చింది. ఇరాన్ మరియు ఇజ్రాయెల్ మధ్య శత్రుత్వం లోతైన మూలాలను కలిగిఉండగా, సైద్ధాంతిక విభేదాలు మరియు ప్రాంతీయ ఆధిపత్య పోరాటాలు దశాబ్దాల తరబడి కొనసాగుతున్న శత్రుత్వానికి ఆజ్ఞం పోస్తున్నాయి. ఈ దీర్ఘకాల శత్రుత్వం ఇటీవల వరుస ప్రత్యక్ష ఘర్షణలలో వ్యక్తమై, ప్రపంచవ్యాప్తంగా ప్రమాద ఘంటికలను మోగించింది.

ఇజ్రాయెల్పై ఇరాన్ దాడికి దారితీసిన కీలక సంఘటనలు

- 2018లో, ప్రపంచ శక్తులతో ఇరాన్ అణు ఒప్పందం నుండి వైదొలిగినందుకు ఇజ్రాయెల్ యూఎస్ ను ప్రశంసించింది, యూఎస్ ఈ పని చేయాలని సంవత్సరాలుగా ఇజ్రాయెల్ పదేపదే సూచిస్తోంది. ట్రంప్ తీసుకున్న ఈ నిర్ణయాన్ని ఇజ్రాయెల్ 'చరిత్రాత్మకంగా' అభివర్ణించింది.
- 2020లో, బాగ్దాద్లో యూఎస్ డ్రోన్ దాడిలో ఇరాన్ రివల్యూషనరీ గార్డ్స్ యొక్క ఓవర్సీస్ ఆర్మ్ కమాండర్ జనరల్ ఖాసీమ్ సులేమాని హత్యను ఇజ్రాయెల్ సమర్థించింది. ఈ హత్యకు ప్రతిగా, ఇరాక్ లో అమెరికన్ దళాలు ఉన్న స్థావరాలపై ఇరాన్ క్షిపణి దాడులు జరిపింది.
- అక్టోబరు 2023లో, ఇరాన్-మద్దతుగల తీవ్రవాద సంస్థ హమాస్, ఇజ్రాయెల్ ను లక్ష్యంగా చేసుకుని క్షిపణి దాడిని ప్రారంభించింది. దీనికి ప్రతీకారంగా గాజాపై ఇజ్రాయెల్ వైమానిక దాడులు చేసింది.
- నవంబర్ 2023లో, గాజాలోని ఆసుపత్రి భవనాల నుండి హమాస్ పనిచేస్తోందని, అక్కడి నుండి యుద్ధతంత్రాన్ని నిర్వహిస్తోందని నివేదికలను ఉటంకిస్తూ, ఇజ్రాయెల్ వాటిపై తీవ్ర దాడులు జరిపింది.
- నవంబర్ 2023లో, యెమెన్ కు చెందిన, ఇరాన్-మద్దతుగల హూతీలు ఎర్ర సముద్రం గుండా ప్రయాణిస్తున్న గెలాక్సీ లీడర్ కార్గో నౌకపై హెలికాప్టర్ ను దించింది. ఇది 'ఎర్ర సముద్ర సంక్షోభానికి దారితీసి, సరఫరా గొలుసు అంతరాయాలను కలిగించింది.
- డిసెంబర్ 2023లో, గాజా స్ట్రీట్ లో ఇజ్రాయెల్ వేగంగా భూదాడులు జరపడం మరణాల సంఖ్య పెరగడానికి మరియు శరణార్థుల సంఖ్య పెరగడానికి దారితీసింది. పోరాడుతున్న దేశాల మధ్య 'సత్వర మరియు మన్నికైన తీర్మానం' కోసం భారతదేశం పిలుపునిచ్చింది.
- నవంబర్ 2023లో డమాస్కస్ లోని ఇరాన్ ఎంబసీ కాంపౌండ్ పై అనుమానాస్పద ఇజ్రాయెల్ వైమానిక దాడి ఫలితంగా ఇద్దరు సీనియర్ కమాండర్లతో సహా ఇస్లామిక్ రివల్యూషనరీ గార్డ్స్ లోని ఏడుగురు అధికారులు మరణించారు. ఆ దాడులు జరిపింది తనేనని ఇజ్రాయెల్ ప్రకటించుకోలేదు లేదా జరపలేదని తిరస్కరించలేదు.
- ఏప్రిల్ 2024లో, సిరియాలోని ఇరాన్ కాన్సులేట్ పై అనుమానిత ఇజ్రాయెల్ దాడికి ప్రతీకారంగా ఇరాన్ ఇజ్రాయెల్ పై క్షిపణి దాడిని ప్రారంభించింది. ఇరాన్ తన స్వంత భూభాగం నుండి నేరుగా ఇజ్రాయెల్ పై దాడులు జరపడం ఇదే మొదటిసారి.
- ఇరాన్ ప్రయోగించిన క్షిపణులలో 99% ఇజ్రాయెల్ ఎయిర్ డిఫెన్స్ సిస్టమ్ అడ్డగించిందని ఇజ్రాయెల్ డిఫెన్స్ ఫోర్సెస్ పేర్కొంది. ఇజ్రాయెల్ ఈ దాడుల నుండి రక్షించుకోవడంలో యునైటెడ్ స్టేట్స్, యునైటెడ్ కింగ్ డమ్, ఫ్రాన్స్ మరియు ఇతర మధ్యప్రాచ్య మిత్రదేశాలు కూడా సహాయపడ్డాయి.

ఇరాన్ మరియు ఇజ్రాయెల్ మధ్య సంఘర్షణ తీవ్రతరం కావడంతో ఈ ప్రాంతంలో ఉద్రిక్తతలను పెంచే పలు సంఘటనలు జరిగాయి.

- ఏప్రిల్ 1, 2024 : డమాస్కస్ లోని ఇరాన్ రాయబార కార్యాలయ ప్రాంగణంపై అనుమానిత ఇజ్రాయెల్ వైమానిక దాడి ఆ దేశాల మధ్య శత్రుత్వం గణనీయంగా పెరగడానికి దారితీసింది.

- **ఏప్రిల్ 14, 2024 :** ఇరాన్ ఇజ్రాయెల్‌ను లక్ష్యంగా చేసుకుని డ్రోన్‌లు మరియు క్షిపణుల వర్షంతో ప్రతిస్పందించింది, ఇది విస్తృత ప్రాంతీయ సంఘర్షణ గురించి ఆందోళనను పెంచింది.
- **ఏప్రిల్ 19, 2024 :** ఇస్పాహాన్ నగరంలో పేలుళ్లు సంభవించాయని, మూడు ఎగురుతున్న వస్తువులను నేలకూల్చేందుకు ఇరాన్ తన వైమానిక రక్షణ వ్యవస్థలను ఎక్కువెత్తినదిని ఇరాన్ మీడియా పేర్కొంది. గాజాపై ఇజ్రాయెల్ యుద్ధం ప్రారంభమైనప్పటి నుండి పెరిగిన ఉద్రిక్తతల మధ్య ఈ సంఘటన జరిగింది.
- **డమాస్కుస్ దాడి :** ఇజ్రాయెల్ డమాస్కుస్‌లోని ఇరాన్ కాన్సులేట్ పై దాడి చేసి ఒక ఇరాన్ సీనియర్ సైనిక అధికారి మరణానికి కారణమవడంతో వివాదం తీవ్రమైంది.
- **ఇరాన్ ప్రతీకారం :** ఇరాన్ మునుపెన్నడూ లేని తీవ్ర దాడితో ప్రతిస్పందించింది, ఇజ్రాయెల్ భూభాగం వైపు 300 డ్రోన్లు మరియు క్షిపణులను ప్రయోగించింది.
- ఇజ్రాయెల్ మరియు ఇరాన్ మధ్య వివాదం ఇటీవలి వారాల్లో గణనీయంగా పెరిగింది. ఇరుపక్షాలు ప్రత్యక్ష సైనిక దాడులకు పూనుకోవడంతో, ఇది విస్తృత ప్రాంతీయ యుద్ధానికి దారితీస్తుందేమోనని ఆందోళనలు పెరిగిపోయాయి.

నేపథ్యం

చారిత్రక శతృత్వం:

- **సైద్ధాంతిక వ్యతిరేకత:** 1979 ఇస్లామిక్ విప్లవం నుండి, ఇరాన్ ఇజ్రాయెల్ పట్ల ప్రత్యక్ష వ్యతిరేకతను కలిగి ఉంది, దాని నాయకులు తరచుగా “యూదు అస్తిత్వాన్ని” నిర్మూలించాలనే కోరికను వ్యక్తం చేస్తున్నారు.
- **మిత్రదేశాల నుండి శత్రువులుగా మారడం:** విప్లవానికి ముందు రెండు దేశాలు మిత్రదేశాలుగా ఉన్నాయి. అయితే ఇరాన్‌లోని నూతన పాలన త్వరగా ఇజ్రాయెల్‌కు వ్యతిరేకంగా మారింది, దాని పట్ల వ్యతిరేకతను దాని భావజాలంలో ప్రధాన భాగం చేసింది.

1979కి ముందు ఇరాన్-ఇజ్రాయెల్ సంబంధాలు:

- 1948లో ఇజ్రాయెల్ స్వాతంత్ర్యాన్ని గుర్తించి, దౌత్య సంబంధాలను స్థాపించిన మొదటి దేశాలలో ఇరాన్ కూడా ఒకటి.
- 1948 అరబ్-ఇజ్రాయెల్ యుద్ధంలో, ఇరాన్ తటస్థంగా ఉంది, ఇది ఇజ్రాయెల్ విజయం తర్వాత ఇజ్రాయెల్‌తో సంబంధాలను ఏర్పరచుకోవడానికి వీలకల్పించింది.
- ఇజ్రాయెల్ యొక్క ప్రధాన మంత్రి డేవిడ్ బెన్-గురియన్ అరబ్ యేతర, ప్రధానంగా ముస్లిందేశాలైన టర్కీ మరియు విప్లవ పూర్వ ఇరాన్ వంటి రాజ్యాలతో పొత్తులు కోరుతూ “పరిధి సిద్ధాంతాన్ని” ప్రారంభించారు. ఈ వ్యూహం ఈ ప్రాంతంలో అరబ్ శత్రుత్వాన్ని సమతౌల్యం చేయడమే లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- 1941 నుండి 1979 వరకు ఇరాన్ పాలకుడైన మొహమ్మద్ రెజా షా పహ్లావి పాశ్చాత్య అనుకూల విదేశాంగ విధానాన్ని అనుసరించాడు. అరబ్ దేశాల నుండి ఆర్థిక బహిష్కరణలను ఎదుర్కొన్నప్పటికీ, ఇరాన్ చమురు అమ్మకంతో సహా ఇజ్రాయెల్‌తో దౌత్య మరియు ఆర్థిక సంబంధాలను కొనసాగించింది.

1979 విప్లవం:

- 1979 ఇరాన్ విప్లవం ఇస్లామిక్ రివల్యూషన్ స్థాపనకు దారితీసి, ఆ దేశ విదేశాంగ విధాన వైఖరిని సమూలంగా మార్చింది.

- ఇరాన్ అత్యున్నత నాయకుడు అయితోల్లా ఖోమేనీ, ఇజ్రాయెల్‌ను పాలస్తీనా భూమిని ఆక్రమించుకున్న అక్రమ ఆక్రమణదారుగా భావించాడు. అతను ఇజ్రాయెల్ కు “చిన్న సైతాన్” అని, యునైటెడ్ స్టేట్స్ కు “పెద్ద సైతాన్” అని పేరుపెట్టాడు, రెండు దేశాలూ ఈ ప్రాంతంలో తలదూర్చుతున్నాయని ఆరోపించాడు.
- ఇరాన్‌లోని నూతన ప్రభుత్వం మధ్యప్రాచ్యంలో ఇజ్రాయెల్ మరియు సౌదీ అరేబియా వంటి యూఎస్ అనుకూల శక్తుల ప్రభావాన్ని సవాలు చేయడానికి ప్రయత్నించింది.

1979 తర్వాత పరోక్ష యుద్ధం:

- 1979 తర్వాత, ఇరాన్-ఇజ్రాయెల్ సంబంధాలు గణనీయంగా క్షీణించాయి, రెండు దేశాలు రహస్య మరియు పరోక్ష వైరుధ్యాలలో మునిగిపోయాయి.
- ప్రత్యక్ష సైనిక ఘర్షణ జరగనప్పటికీ, రెండు దేశాలు పరోక్షంగా మరియు వ్యూహాత్మక దాడుల ద్వారా ఒకరినొకరు నష్టపరిచేందుకు ప్రయత్నించాయి.
- ఇరాన్ అణు కార్యక్రమాన్ని అడ్డుకునే ప్రయత్నాలలో ఇరాన్ కేంద్రాలు మరియు అణు శాస్త్రవేత్తలను ఇజ్రాయెల్ లక్ష్యంగా చేసుకుంది. ముఖ్యంగా, ఇరాన్ యొక్క నతాంజ్ అణు కేంద్రాన్ని లక్ష్యంగా చేసుకున్న స్టెక్స్‌నెల్ సైబర్ దాడి, యూఎస్ మరియు ఇజ్రాయెల్ రెండూ కలిసి నిర్వహించిన ఆపరేషన్ అని నమ్ముతారు.
- ఇరాన్, లెబనాన్‌లోని హెజ్బోల్లా మరియు గాజా స్ట్రీప్‌లోని హమాస్ వంటి మిలిటెంట్ గ్రూపులకు మద్దతునిచ్చి, నిధులు సమకూర్చింది. ఇవి ఇజ్రాయెల్ తో బహిరంగంగానే శత్రుత్వం కలిగి ఉన్నాయి.

ఈ కార్యకలాపాలు ఈ ప్రాంతంలో ముఖ్యంగా ఇటీవలి నెలల్లో విస్తృత సంఘర్షణ లేదా ఘర్షణ జరిగే అవకాశం గురించి ఆందోళనలను లేవనెత్తాయి.

ప్రాక్టీ సంఘర్షణలు:

- **హెజ్బోల్లా మరియు హమాస్ :** ఇరాన్ లెబనాన్‌లో హెజ్బోల్లా వంటి ప్రాక్టీ దళాలను తయారుచేసింది. ఇజ్రాయెల్ విధ్వంసానికి కంకణం కట్టుకున్న హమాస్ వంటి పాలస్తీనియన్ గ్రూపులకు మద్దతు ఇచ్చింది.
- **పరోక్ష యుద్ధం:** రెండు దేశాలు సంవత్సరాల తరబడి రహస్య యుద్ధంలో నిమగ్నమై ఉన్నాయి, ఈ ప్రాక్టీల ద్వారా పరోక్షంగా ఒకరి ఆస్తులపై మరొకరు దాడి చేస్తున్నారు.

ప్రాంతీయ గతిశీలతలు:

- **గాజాలో యుద్ధం:** ఇజ్రాయెల్ కమ్యూనిటీలపై హమాస్ దాడితో మొదలైన గాజాలోని ప్రస్తుత యుద్ధం ఇజ్రాయెల్ మరియు ఇరాన్ మధ్య పరోక్ష యుద్ధాన్ని తీవ్రతరం చేసింది.
- **వ్యూహాత్మక స్థానాలు:** ఇజ్రాయెల్ లక్ష్యంగా చేసుకొన్న ఇరాన్ యొక్క ఇస్పాహాన్ ప్రాంతం పెద్ద వైమానిక స్థావరం. ఇది క్షిపణి ఉత్పత్తి సముదాయం మరియు అనేక అణు సదుపాయాలతో సహా సైనిక మౌలిక సదుపాయాలకు నిలయంగా ఉంది.

అంతర్జాతీయ ఆందోళనలు:

- **అణ్ణాయుధ వాంఛ:** తమ సంఘర్షణకు సంక్షిప్తత మరియు ప్రమాదాన్ని జోడిస్తూ, ఇరాన్ రహస్యంగా అణ్ణాయుధాలను తయారుచేయడానికి ప్రయత్నిస్తోందని ఇజ్రాయెల్ ఆరోపించింది.
- **ప్రపంచ భద్రత:** ఇరాన్ మరియు ఇజ్రాయెల్ మధ్య ఉద్రిక్తతలు పెరగడం ప్రపంచ భద్రతపై ప్రభావం చూపుతుంది. ఇతర దేశాలు కూడా ఈ సంఘర్షణలోకి ప్రవేశించి విస్తృతమైన సంఘర్షణకు దారితీసే అవకాశం ఉంది.

- ఈ కారణాలు మధ్యప్రాచ్య భౌగోళిక రాజకీయాల సంక్లిష్ట స్వభావాన్ని ప్రతిబింబిస్తూ రెండు దేశాల రాజకీయ, సైద్ధాంతిక మరియు సైనిక వ్యూహాలతో లోతుగా ముడిపడి ఉన్నాయి. ఇటీవలి ఉద్రిక్తతల పెరుగుదల ఈ దీర్ఘకాల సమస్యలకు పరాకాష్ఠ ప్రతి సంఘటన కూడా మరింత సంఘర్షణకు వేదికగా మారవచ్చు.

ప్రపంచంపై ఇరాన్-ఇజ్రాయెల్ యుద్ధం ప్రభావం

ఇజ్రాయెల్ ప్రతిస్పందన ప్రాంతీయ ఉద్రిక్తతల పెరుగుదలకు దారితీయవచ్చు:

- అణ్వాయుధాలు కలిగిన ఇరాన్ తమ అస్తిత్వానికే ముప్పును కలిగిస్తుందని ఇజ్రాయెల్ లో ప్రబలంగా నమ్ముతోంది. ఇది ప్రతీకార దాడులకు దారితీయవచ్చు.
- దౌత్యపరమైన ప్రయత్నాలు ఉద్రిక్తతలను తగ్గించడంలో లేదా శాంతియుత పరిష్కారాన్ని సాధించడంలో విఫలమైతే, సైనిక చర్యను ఆశ్రయించే అవకాశం పెరుగుతుంది, తద్వారా ప్రాంతీయ ఉద్రిక్తతలు తీవ్రతరమయ్యే అవకాశాలు పెరుగుతాయి.

చమురు సరఫరాలో అంతరాయం:

- ఒపెక్ లో ఇరాన్ మూడవ-అతిపెద్ద ముడి చమురు ఉత్పత్తిదారుగా ఉంది. ఇజ్రాయెల్ తో ఉద్రిక్తతలు కొనసాగితే ముడి చమురు ధరలకు గణనీయంగా అంతరాయం కలిగిస్తుంది.
- భారతదేశం మూడవ అతిపెద్ద వినియోగదారుగా మరియు ముడి చమురు దిగుమతిదారుగా ఉంది. తన చమురు అవసరాల కొరకు 80% దిగుమతులపైనే ఆధారపడటం వలన ఇటువంటి అంతరాయాలు భారతీయ షేర్ మార్కెట్ లోని సెంటిమెంట్ ను ప్రతికూలంగా ప్రభావితం చేస్తువచ్చు.

ద్రవ్యోల్బణం మరియు మూలధన ప్రవాహం పెరుగుదల:

- పెరుగుతున్న భౌగోళిక రాజకీయ ఉద్రిక్తతలు సరఫరా అంతరాయాలకు కారణమై వస్తువుల ధరలలో పెరుగుదలను ప్రేరేపిస్తాయి. ఇది అధిక ప్రపంచ ద్రవ్యోల్బణానికి దారితీస్తుంది, ముఖ్యంగా ముడి చమురు మరియు రాగి, జింక్, అల్యూమినియం మరియు నికెల్ వంటి ఇతర వస్తువులపై ప్రభావం చూపుతుంది.
- పర్యవసానంగా, పెట్టుబడిదారులు అప్రమత్తమైన విధానాన్ని అవలంబించే అవకాశం ఉంది. భారతీయ స్టాక్ ల వంటి నష్టభయంతో కూడిన ఆస్తుల నుండి తమ పెట్టుబడులను బంగారం (బులియన్) వంటి సురక్షితమైన ప్రత్యామ్నాయాలలోకి మార్చవచ్చు. అదేసమయంలో బాండ్ ధరలు తగ్గవచ్చు మరియు కంపెనీలకు క్రెడిట్ ఖర్చు పెరగవచ్చు.

వాణిజ్యం మరియు ప్రయాణాలలో ఆటంకాలు:

- ఇజ్రాయెల్ మరియు ఇరాన్ మధ్య పెరిగిన ఉద్రిక్తతలు వాణిజ్యం మరియు ప్రయాణాలు రెండింటినీ అడ్డుకోవచ్చు, విమానయానం మరియు షిప్పింగ్ రంగాలలో అంతరాయాలను కలిగించవచ్చు.
- ఇరాన్, జోర్డాన్, ఇరాక్, లెబనాన్ మరియు ఇజ్రాయెల్ తో సహా ఈ ప్రాంతంలోని దేశాలు గగనతలాన్ని మూసివేసిన సంఘటనలు, అలాగే ఐరోపాకు భారతదేశం యొక్క ఎగుమతులకు కలిగే అంతరాయాలపై ఆందోళనలు, ఇటీవలి ఇరాన్-ఇజ్రాయెల్ ఉద్రిక్తతల సంభావ్య ప్రభావాన్ని నొక్కి చెబుతున్నాయి.

ప్రపంచ ప్రతిస్పందన

- ఇరుపక్షాలూ సంయమనాన్ని పాటించాలని, ఉద్రిక్తతలను తగ్గించాలని ప్రపంచ శక్తులు ఇరాన్ మరియు ఇజ్రాయెల్ లకు విజ్ఞప్తి చేశాయి. వివిధ దేశాలు మరియు సంస్థల ప్రతిస్పందన మరియు వైఖరులపై మరింత వివరణాత్మక అంశాలు క్రింద వివరించబడ్డాయి:

బక్కరాజ్యసమితి:

- **ఐరాన్ భద్రతా మండలి:** సంక్షోభాన్ని పరిష్కరించడానికి అత్యవసర సమావేశం ఏర్పాటు చేసింది. యుఎన్ చీఫ్ అంటోనియో గుటెరెస్ మధ్యప్రాచ్యం “అంచున ఉంది” అని హెచ్చరించారు, ఉద్రిక్తతను తగ్గించాలని కోరారు.
- **శాంతి కోసం పిలుపు:** గుటెరెస్ పూర్తి స్థాయి సంఘర్షణ ప్రమాదాన్ని మరియు ఉద్రిక్తతలను తగ్గించాల్సిన అవసరాన్ని నొక్కి చెప్పారు.

యూఎస్:

- **ప్రెసిడెంట్ బిడెన్ హెచ్చరిక:** ఇరాన్ పై ఎదురుదాడిలో యూఎస్ పాల్గొనదని అధ్యక్షుడు జో బిడెన్ ఇజ్రాయెల్ ను హెచ్చరించారు, సంఘర్షణ మరింత తీవ్రతరం కాకుండా ఉండాలనే కోరికను ఇది సూచిస్తుంది.
- **రక్షణ మద్దతు:** ప్రాంతీయ ఉద్రిక్తతలను తగ్గించే లక్ష్యాన్ని నొక్కి చెబుతూ, ఇజ్రాయెల్ కు తాను అండగా ఉంటానని పునరుద్ఘాటించింది.

ఐరోపా సమాఖ్య

- **జి 7 ప్రకటన:** జి 7 దేశాల నాయకులు ఇరాన్ దాడులను నిర్బంధమాటలాగా ఖండించారు. ఇజ్రాయెల్ కు సంఘీభావంగా నిలిచారు, అన్ని పక్షాలు సంయమనం పాటించాలని పిలుపునిచ్చారు.
- **ఆర్థిక ఆందోళనలు:** భౌగోళిక రాజకీయ ఉద్రిక్తతల కారణంగా బంగారం ధరలు పెరగడం మరియు చమురు ధరలు హెచ్చుతగ్గులకు గురికావడంతో ఆర్థిక మార్కెట్లపై సంఘర్షణ ప్రభావం కనబడింది.

మధ్యప్రాచ్య దేశాలు:

- **ఒమన్ ఆందోళన:** ఒమన్ ఉద్రిక్తతల పెరుగుదలపై తీవ్ర ఆందోళన వ్యక్తం చేసింది మరియు అంతర్జాతీయ చట్టాలకు కట్టుబడి ఉండాలని నొక్కి చెప్పింది.
- **సౌదీ అరేబియా మరియు జోర్డాన్:** యూఎస్ అధికారులతో ఉన్నత స్థాయి చర్చలు జరిపాయి, ఇది స్థిరత్వాన్ని కొనసాగించడంలో ప్రాంతం యొక్క ప్రయోజనాలను కాపాడటాన్ని ప్రతిబింబిస్తుంది.

ఆసియా దేశాలు:

- **ఫిలిప్పీన్స్ ప్రకటన:** పెరుగుతున్న ఉద్రిక్తతలపై ఫిలిప్పీన్స్ విదేశీ వ్యవహారాల విభాగం తీవ్ర ఆందోళన వ్యక్తం చేసింది మరియు శాంతియుత తీర్మానం కోసం విజ్ఞప్తి చేసింది.
- **మలేషియా మరియు ఇండోనేషియా:** ఇస్లాం ప్రధానమైన మతంగా ఉన్న ఈ రెండు దేశాలు సంయమనం పాటించాలని పిలుపునిచ్చాయి మరియు పాలిస్టీనియన్ హక్కులకు మద్దతుని పునరుద్ఘాటించాయి.

ఇతర ప్రపంచ శక్తులు:

- **యుకె యొక్క స్థానం:** ఇజ్రాయెల్ పై మరియు దాడులు జరిగితే, ఇరాన్ పై దాడికి దిగకుండానే ఇజ్రాయెల్ ను రక్షిస్తామని సూచిస్తూ, సంఘర్షణను తీవ్రతరం చేయవద్దని యుకె ఇజ్రాయెల్ ను కోరింది.
- **హంగరీ యొక్క ఖండన:** హంగరీ ప్రధాన మంత్రి విక్టర్ ఓర్బన్ ఇజ్రాయెల్ పై ఇరాన్ దాడులను ఖండించారు. ఇది ప్రపంచానికే ముప్పు అని హెచ్చరించారు.

భారత్ పై ఇరాన్-ఇజ్రాయెల్ వివాదం ప్రభావం

ఆర్థిక ప్రయోజనాలు:

- వాణిజ్యం, పెట్టుబడి మరియు ఇంధన దిగుమతులతో సహా మధ్యప్రాచ్యంలో భారతదేశం యొక్క ముఖ్యమైన ఆర్థిక సంబంధాలు సంఘర్షణ తీవ్రతరమైన కారణంగా ముప్పు ముంగిట నిలిచాయి.
- వాణిజ్య మార్గాలలో అంతరాయాలు ఏర్పడటం మరియు చమురు ధరలు పెరగడం భారతదేశ ఆర్థిక వ్యవస్థను ప్రతికూలంగా ప్రభావితం చేస్తాయి.

ప్రవాస భారతీయుల భద్రత:

- గల్ఫ్ ప్రాంతంలో భారీ సంఖ్యలో నివసిస్తున్న ప్రవాస భారతీయులు తమ రక్షణకు మరియు భద్రతకు సంబంధించిన ముప్పును ఎదుర్కొంటున్నారు.
- పైరసీ, బందీలుగా పట్టుకోవడం మరియు సాధారణ ఆస్తిరతకు సంబంధించిన ఆందోళనలు రక్షణ చర్యల అవసరాన్ని పెంచుతాయి.

దక్షిణ ప్రపంచ పరిపాలనలో అస్థిరత:

- దక్షిణ ప్రపంచ పరిపాలనలో మధ్యప్రాచ్య స్థిరత్వం యొక్క ప్రాముఖ్యతను భారతదేశం గుర్తిస్తుంది.
- మధ్యప్రాచ్య ప్రాంతంలో అస్థిరత, అంతర్జాతీయ భద్రత మరియు సహకారాలపై విస్తృత ప్రభావాలను కలిగి ఉంది.

దౌత్యపరమైన పరిష్కారాలు:

- భారతదేశం మధ్యప్రాచ్య వివాదాలకు దౌత్యపరమైన పరిష్కారాల కోసం కృషిచేస్తుంది మరియు శాంతి కార్యకలాపాలకు మద్దతు ఇస్తుంది.
- భారతదేశం యొక్క చారిత్రక మరియు సాంస్కృతిక సంబంధాల కారణంగా, మధ్యప్రాచ్యంలో శాంతి చర్యలు జరిగితే భారతదేశం మధ్యవర్తిగా వ్యవహరించే అవకాశం ఉంది.

భారతదేశం యొక్క ప్రతిస్పందన

- ఇటీవలి ఇరాన్-ఇజ్రాయెల్ వివాదంపై భారతదేశం యొక్క వైఖరి బహువిధాలుగా ఉండి, ఈ ప్రాంతంలో దాని సంక్లిష్ట సంబంధాలు మరియు వ్యూహాత్మక ప్రయోజనాలను ప్రతిబింబిస్తుంది. భారతదేశంపై ప్రభావాలు, ఆందోళనలు మరియు దాని వైఖరిని వివరించే మరిన్ని అంశాలు క్రింద వివరించబడినవి:

భారతదేశంపై వ్యూహాత్మక ప్రభావాలు

ఇంధన మరియు ఆర్థిక ప్రయోజనాలు:

- **చమురు దిగుమతులు:** భారతదేశానికి ఇరాన్ కీలక చమురు సరఫరాదారు. ఈ ప్రాంతంలో ఉద్రిక్తతల పెరుగుదల చమురు రవాణాకు అంతరాయం కలిగిస్తుంది, ఇది భారతదేశ ఇంధన భద్రత మరియు ఆర్థిక వ్యవస్థపై ప్రభావం చూపుతుంది.
- **వాణిజ్య మార్గాలు:** ఈ వివాదం మధ్యప్రాచ్య ప్రాంతంలోని వాణిజ్య మార్గాలను, ముఖ్యంగా హార్మూజ్ జలసంధిని ప్రభావితం చేయవచ్చు. భారతదేశ చమురు దిగుమతుల్లో గణనీయమైన భాగం దీని గుండా ప్రయాణిస్తుంది.

రక్షణ మరియు భద్రత:

- **సైనిక హార్డ్వేర్:** భారతదేశం ఇజ్రాయెల్ నుండి కీలకమైన సైనిక హార్డ్వేర్ ను మరియు సాంకేతికతలను పొందుతుంది. ఒక వివాదం ఈ సరఫరాలకు అంతరాయం కలిగించవచ్చు మరియు భారతదేశ రక్షణ సంసిద్ధతను ప్రభావితం చేయవచ్చు.
- **కౌంటర్-టెర్రరిజం:** ఈ సంఘర్షణ తీవ్రవాదాన్ని పెంచే అవకాశం ఉన్నందున, ప్రాంతీయ భద్రతపై అది చూపే ప్రభావాన్ని గురించి భారతదేశం ఆందోళన చెందుతోంది.

దౌత్య సంబంధాలు:

- **సమతుల్య చర్యలు:** ఇరాన్ మరియు ఇజ్రాయెల్ రెండింటితో సంబంధాలలో భారతదేశం సున్నితమైన సమతుల్యతను కొనసాగించగలిగింది. ఉద్రిక్తత మరింత తీవ్రతరమైతే భారతదేశం తన దౌత్య వైఖరిని పునఃపరిశీలించవలసి వస్తుంది.

- **అంతర్జాతీయ మధ్యవర్తిత్వం:** ఇరు దేశాలతోనూ సత్సంబంధాలు ఉన్నందువలన, అంతర్జాతీయ మధ్యవర్తిత్వ ప్రయత్నాలలో భారతదేశం ఒక పాత్రను పోషించవలసిందిగా ఆహ్వానం అందవచ్చు.

ప్రాంతీయ ప్రభావం:

- **దక్షిణాసియా స్థిరత్వం:** ఈ సంఘర్షణ దక్షిణాసియాలో తరంగ ప్రభావాలను కలిగి ఉండవచ్చు, దాని తక్షణ పొరుగు ప్రాంతంలో భారతదేశాన్ని ప్రభావితం చేసే అవకాశం ఉంది.
- **ఐ2యు2 మరియు ఐఎంఈసీ:** ఐ2యు2 (భారతదేశం, ఇజ్రాయెల్, యునైటెడ్ అరబ్ ఎమిరేట్స్ మరియు యూఎస్ఎస్) మరియు ఐఎంఈసీ (భారతదేశం, మధ్యప్రాచ్యం మరియు చైనా) వంటి ప్రాంతీయ సమూహాలలో భారతదేశ స్థానం ఈ సంఘర్షణ వలన ప్రభావితమవుతుంది.

ప్రవాస భారతీయులు:

- **ప్రవాసీల భద్రత:** గల్ఫ్ ప్రాంతంలోని భారతీయ ప్రవాసుల భద్రత ఆందోళన కలిగిస్తోంది. సంఘర్షణ మరింత తీవ్రతరమైతే వారిని స్వదేశానికి సురక్షితంగా తరలించడానికి భారతదేశం తగిన ప్రణాళిక రూపొందించవలసి ఉంటుంది.
- **రెమిటెన్సెలు:** గల్ఫ్ ప్రాంతం భారతదేశానికి రెమిటెన్సెలలో ముఖ్యమైన వనరు. సంఘర్షణ కారణంగా ఏదైనా అంతరాయం ఏర్పడితే ఈ రెమిటెన్సెల ప్రవాహం ప్రభావితం అయ్యే అవకాశం ఉంది.

భారతదేశ ఆందోళనలు:

- **ప్రాంతీయ స్థిరత్వం:** భారతదేశం దాని ఆర్థిక మరియు వ్యూహాత్మక ప్రయోజనాలకు ఎంతో కీలకమైన మధ్యప్రాచ్యంలో స్థిరత్వం కోసం కృషి చేస్తోంది.
- **అణు విస్తరణ:** ఈ ప్రాంతంలో అణు వ్యాప్తి గురించి భారతదేశం ఆందోళన చెందుతోంది, ఇది తీవ్రమైన భద్రతాపరమైన ప్రభావాలను కలిగిస్తుంది.
- **తీవ్రవాదం:** తీవ్రవాదాన్ని పెంపొందించే ఈ సంఘర్షణ గురించి భారతదేశం జాగ్రత్తగా ఉంది. తీవ్రవాదులు తన సొంత భూభాగంలోకి ప్రవేశించవచ్చు లేదా విదేశాలలో దాని ప్రయోజనాలను ప్రభావితం చేయవచ్చు.
- **పొరుగు దేశాలపై ప్రభావం:** విస్తారమైన ప్రాంతీయ సంక్షోభానికి దారితీసే వివాదాలు పొరుగు దేశాలకు వ్యాపించకుండా భారతదేశం అప్రమత్తంగా ఉంది.
- **తరలింపు సంసిద్ధత:** పరిస్థితి క్షీణించిన సందర్భంలో ఆ ప్రాంతం నుండి తన పౌరులను తరలించడానికి భారతదేశం సిద్ధంగా ఉండాలి.
- **పెట్టుబడులకు పొంచియున్న ముప్పు:** ఈ ప్రాంతంలోని భారతీయ పెట్టుబడులకు, ప్రత్యేకించి ఇంధనం, మౌలిక సదుపాయాలు మరియు వాణిజ్యం వంటి రంగాలలో ఈ సంఘర్షణ నష్టాలను కలిగిస్తుంది.

భారతదేశం యొక్క వైఖరి:

- **సమతుల్య వైఖరిని కొనసాగించడం:** ఇజ్రాయెల్ మరియు ఇరాన్ రెండింటితోనూ భారతదేశం మంచి ద్వైపాక్షిక సంబంధాలను కలిగి ఉంది. విస్తృత ప్రాంతీయ సంఘర్షణను నివారించడానికి ఇజ్రాయెల్ సంయమనాన్ని పాటించాలని భారత్ నొక్కి చెబుతుంది. ఇజ్రాయెల్ కు అనుకూలంగా ఉంటుందనే గత అవగాహనాల వలె కాకుండా, భారతదేశం యొక్క ప్రస్తుత వైఖరి ప్రాంతీయ శాంతిని ప్రోత్సహిస్తూ సమతుల్యంగా భావించబడుతుంది. ఇరాన్ మరియు ఇజ్రాయెల్ రెండింటితో సత్సంబంధాలు కలిగి ఉన్న భారతదేశం సమతుల్య విధానాన్ని కొనసాగిస్తుంది. భారతదేశం ఇప్పటికే “తక్షణ ఉద్రిక్తత తగ్గింపును” కోరింది. “హింస నుండి వెనక్కి తగ్గడం” యొక్క ప్రాముఖ్యతను ఉద్ఘాటిస్తూ, “దౌత్య మార్గాలను అవలంబించాలి” అని సూచిస్తుంది.

- **సైద్ధాంతికరహిత సంబంధాలు:** మధ్యప్రాచ్యంలో దాని విస్తరిస్తున్న ప్రయోజనాలను ప్రతిబింబిస్తూ, ఈ ప్రాంతంలో భారతదేశ ప్రమేయం సైద్ధాంతిక పాత్రలకు అతీతంగా విస్తరించింది. గల్ఫ్ అరబ్ దేశాలతో ఆర్థిక మరియు రాజకీయ భాగస్వామ్యం, ముఖ్యంగా సౌదీ అరేబియా మరియు యునైటెడ్ అరబ్ ఎమిరేట్స్ లతో సంబంధాలు చమురు దిగుమతులు మరియు శ్రామిక ఎగుమతులకు మించి భారతదేశం యొక్క విభిన్న ప్రయోజనాలను సూచిస్తాయి.
- **సంక్షిప్త ప్రాంతీయ రాజకీయాలు:** మధ్యప్రాచ్య వైరుధ్యాలు లోతైన అంతర్జాతీయ మరియు జాతీయాంతర సంక్షిప్తతలను కలిగి ఉంటాయి. వీటి కారణంగా ఈజిప్ట్, ఇరాన్, ఇజ్రాయెల్, ఖతార్, టర్కీ, సౌదీ అరేబియా మరియు యునైటెడ్ అరబ్ ఎమిరేట్స్ వంటి వివిధ ప్రాంతీయ రాజ్యాలతో భారతదేశం తన సంబంధాలను సమతుల్యం చేసుకోవలసి ఉంటుంది. ఉద్రిక్తతలను తగ్గించాలనే భారతదేశ విజ్ఞప్తి ప్రాంతీయ రాజకీయాల సంక్షిప్త స్వభావానికి అనుగుణంగా ఉంది.
- **అంతర్జాతీయ సహకారం:** శాంతిస్థాపనకు మధ్యవర్తిత్వం వహించడానికి మరియు ఈ ప్రాంతం యొక్క భద్రతను నిర్ధారించడానికి అంతర్జాతీయ ప్రయత్నాలకు భారతదేశం మద్దతు ఇస్తుంది.

ముందుకు మార్గం

- ఇరాన్ మరియు ఇజ్రాయెల్ రెండింటితో భారతదేశం యొక్క వ్యూహాత్మక సంబంధాలు పెరుగుతున్న సంఘర్షణల మధ్య తటస్థతను కొనసాగించడంలో సవాలుగా ఉన్నాయి.
- ఏది ఏమైనప్పటికీ, “తక్షణం ఉద్రిక్తతలను తగ్గించడం”, “హింస నుండి వెనక్కి తగ్గడం” మరియు “దౌత్యమార్గాను అన్వేషించడం” కోసం పిలుపునిచ్చడం భారతదేశ జాతీయ ప్రయోజనాలకు అనుగుణంగా ఉంటుంది. ఈ వైఖరి భారతదేశ వ్యూహాత్మక మరియు ఆర్థిక ప్రయోజనాల కోసం ఈ ప్రాంతంలో శాంతి మరియు స్థిరత్వం యొక్క ప్రాముఖ్యతను నొక్కి చెబుతుంది.
- భారతదేశం ఈజిప్ట్, ఇరాన్, ఇజ్రాయెల్, ఖతార్, టర్కీ, సౌదీ అరేబియా మరియు యునైటెడ్ అరబ్ ఎమిరేట్స్ తో సహా మధ్యప్రాచ్యంలోని కీలక ప్రాంతీయ రాజ్యాలతో సంబంధాలలో సమతుల్య విధానాన్ని కొనసాగించాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకోవాలి.
- ఈ ప్రాంతంలోని దేశాలు సాధారణంగా ఈ ప్రాంత సంఘర్షణలలో విభిన్న ధోరణులను మరియు ఆసక్తులను కలిగి ఉంటారు, ఈ సంక్షిప్త పరిస్థితులను దాటుకుంటూ పయనించడంలో భారతదేశ దౌత్య నైపుణ్యం యొక్క ప్రాముఖ్యతను ఇది ఎత్తి చూపుతుంది.
- భారతదేశం తన విస్తరిస్తున్న ప్రయోజనాలను సాధించుకోవడానికి మధ్యప్రాచ్య ప్రాంతంలో ఆచరణాత్మక, సైద్ధాంతిక రహిత సంబంధాలను కొనసాగించాలి.

ఇరాన్ -ఇజ్రాయెల్ ఉద్రిక్తతలను తగ్గించే అవకాశమున్న తీర్మానాలు సుస్థిరమైన కాల్పుల విరమణను మరియు రెండు-రాజ్యాల పరిష్కారాన్ని అనుసరించడం:

- గాజాలో సుస్థిరమైన కాల్పుల విరమణకు ఇజ్రాయెల్ వెంటనే అంగీకరించాలి, గాజాలోకి అంతర్జాతీయ మానవతా సహాయాన్ని అనుమతించాలి మరియు 70 ఏళ్ల సంక్షోభానికి రెండు-రాజ్యాల పరిష్కారాన్ని అమలు చేయడం ద్వారా ఒక పరిష్కారాన్ని సాధించడానికి యుఎన్ తీర్మానాలను సమర్థించాలి.
- రెండు-రాజ్యాల పరిష్కారం ఈ ప్రాంతంలో దీర్ఘకాలిక భద్రత, శాంతి మరియు స్థిరత్వం కోసం అత్యంత ఆచరణీయమైన మార్గాన్ని సూచిస్తుంది. ఇది సవాలుతో కూడిన లక్ష్యం అయినప్పటికీ, రెండు వైపులా అది కలిగియున్న అర్థంకులు మరియు అందించే అవకాశాల గురించి ఇరు పక్షాలకూ అవగాహన ఉంది.

చర్చలను మరియు దౌత్యాన్ని ప్రోత్సహించడం:

- ఇజ్రాయెల్ మరియు ఇరాన్ మధ్య స్థిరమైన కాల్పుల విరమణకు మధ్యవర్తిత్వం వహించడానికి అంతర్జాతీయ సమాజం జోక్యం చేసుకోవాలి. అంతర్జాతీయ మధ్యవర్తుల ద్వారా ఏర్పాటు చేయబడిన ప్రత్యక్ష చర్చలలో పాల్గొనడానికి రెండు దేశాలను ప్రోత్సహించడం విశ్వాసాన్ని పెంపొందించగలదు మరియు ఉమ్మడి ప్రయోజనాన్ని గుర్తించగలదు.
- ఇరాన్ మరియు ఇజ్రాయెల్ యూరోపియన్ యూనియన్ లేదా ఐక్యరాజ్యసమితి వంటి తటస్థ మూడవ పక్షం ద్వారా ఏర్పాటుచేయబడిన ప్రత్యక్ష చర్చలలో పాల్గొనవచ్చు.

అణు వ్యాప్తి ఆందోళనలను పరిష్కరించడం:

- ఇరాన్ జాయింట్ కాంప్రహెన్సివ్ ఫ్యాన్ ఆఫ్ యాక్షన్ నిబంధనలకు కట్టుబడి, ఈ ఒప్పందానికి అనుగుణంగా ఉండేలా దాని అణు కేంద్రాలపై అంతర్జాతీయ తనిఖీలను అనుమతించవచ్చు.
- ప్రతిఫలంగా, ఇరాన్ శాంతియుత అణుశక్తి హక్కును ఇజ్రాయెల్ గుర్తించగలదు మరియు ఇరాన్ అణు కేంద్రాలపై సైనిక దాడులకు దూరంగా ఉండటానికి కట్టుబడి ఉంటుంది.

ప్రాంతీయ సహకారాన్ని ప్రోత్సహించడం:

- అరబ్ లీగ్ లేదా గల్ఫ్ కోఆపరేషన్ కౌన్సిల్ వంటి ప్రాంతీయ సంస్థల ఫ్రేమ్వర్క్లో ఇరాన్ మరియు ఇజ్రాయెల్ మధ్య సహకారాన్ని ప్రోత్సహించడం అనునది ఇరుపక్షాల భద్రతా సమస్యలను పరిష్కరించగలదు మరియు మధ్యప్రాచ్యంలో స్థిరత్వాన్ని ప్రోత్సహిస్తుంది.
- మధ్యప్రాచ్యంలోని వాటాదారులందరి ప్రయోజనాలను సూచించే సమగ్ర ప్రాంతీయ భద్రతా నిర్మాణాన్ని అభివృద్ధి చేయడం స్థిరత్వానికి దోహదం చేస్తుంది మరియు ఇరాన్ మరియు ఇజ్రాయెల్ మధ్య సంఘర్షణలు ఏర్పడే అవకాశాలను తగ్గిస్తుంది.

మధ్యప్రాచ్యం యొక్క దీర్ఘ-కాల భవిష్యత్తు కోసం ప్రణాళిక:

- విశ్వాసాన్ని పెంపొందించే చర్చలు, ఆయుధ నియంత్రణ ఒప్పందాలు మరియు వివాదాలను శాంతియుతంగా పరిష్కరించే యంత్రాంగాలతో సహా మధ్యప్రాచ్యం కొరకు సమగ్ర భద్రతా నిర్మాణాన్ని ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రాంతీయ శక్తులు సహకరించవచ్చు.
- చారిత్రక మనోవేదనలు, ప్రాదేశిక వివాదాలు మరియు మతపరమైన తీవ్రవాదం వంటి అంతర్లీన సమస్యలను పరిష్కరించడం అనునది శాంతి మరియు సయోధ్యకు అనుకూలమైన వాతావరణాన్ని సృష్టించడంలో సహాయపడుతుంది.

సంబంధాలను సాధారణ స్థాయికి తేవడం:

- ఇరాన్ మరియు ఇజ్రాయెల్ ఇజ్రాయెల్ మరియు యునైటెడ్ అరబ్ ఎమిరేట్స్ మరియు బహ్రైన్ వంటి కొన్ని అరబ్ రాజ్యాల మధ్య శాంతి ఒప్పందాలకు సమానమైన దౌత్య సంబంధాలను సాధారణీకరించడానికి, రాయబారులను మార్పుకోవడం, రాయబార కార్యాలయాలను పునఃప్రారంభించడం మరియు ప్రజల మధ్య సంబంధాలను ప్రోత్సహించడం వంటి చర్యలు తీసుకోవచ్చు.

ముగింపు

- మధ్యప్రాచ్యంలో కొనసాగుతున్న అస్థిరత యొక్క ప్రభావాలు దక్షిణ ప్రపంచం మరియు ప్రపంచ పరిపాలన వరకు విస్తరించాయి. అందువల్ల, అన్ని పక్షాలు హింసకు దూరంగా ఉండేలా ప్రోత్సహించడం మరియు పరిష్కారాల కోసం దౌత్యపరమైన చర్చలకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం అంతర్జాతీయ సమాజానికి అత్యవసరం. దీర్ఘకాలిక అస్థిరతను నివారించడానికి మరియు ప్రాంతం యొక్క సంక్షోభాన్ని తగ్గించడానికి బాధ్యతాయుతమైన మరియు సమతుల్య విధానాలను స్వీకరించడం ఎంతో ముఖ్యం.

అర్ధవాహకాలను ఎలా ఏకీకృతం చేస్తారు ?

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- అర్ధ వాహక పరికరాలు 0 మరియు 1 అనే బైనరీ సంఖ్యలతో పనిచేసి మన నిజ జీవితంలో టెక్నాలజీతో అనుసంధానిస్తాయి.

అర్ధవాహకాలు గురించి :

- అర్ధ వాహకాలు అనేవి వాహకాలు మరియు నిరోధకాలకు మధ్యస్థంగా ఉండి, ప్రత్యేక పరిస్థితుల్లో విద్యుత్ చర్యలను చేపడతాయి. ఇవి విద్యుత్ వాహకత పరంగా పనితీరులో వాహకాలకు మరియు నిరోధకాలకు మధ్యస్థ స్థాయిలో ఉంటాయి.

అర్ధవాహకాలను ఎలా తయారు చేస్తారు ?

- ఇంజనీర్లు అర్ధవాహక డేస్ గా సిలికాన్ పొరను ఎంచుకోవడం ద్వారా ఈ ప్రక్రియను ప్రారంభిస్తారు.
- ఇసుక నుండి సేకరించిన సిలికాన్, బిలియన్లకు కొన్ని భాగాల కంటే తక్కువ ఇంపుయిటీ పదార్థాలతో అల్ట్రా-పూర్ స్థాయిలను సాధించడానికి కఠినమైన శుద్ధీకరణకు లోనవుతుంది.
- ఫోటోలిథోగ్రఫీని ఉపయోగించి పొరపై సర్క్యూట్ నమూనాలు చెక్కబడి ఉంటాయి. పొరకు ఫోటోరేసిస్ట్ పదార్థం పూయబడుతుంది మరియు పొరను కాంతికి బహిర్గతం చేయడానికి సర్క్యూట్ నమూనాకు అనుగుణంగా చిన్న ఖాళీలు ఉన్న మాస్క్ ఉపయోగించబడుతుంది. ఈ ప్రక్రియ ఫోటోరేసిస్ట్ యొక్క భాగాలను నాశనం చేస్తుంది.
- ఫోటోలిథోగ్రఫీ తరువాత, సిలికాన్ సబ్ స్ట్రేట్ పై సర్క్యూట్ యొక్క నిర్మాణాన్ని వదిలివేసి, ఫోటోరేసిస్ట్ యొక్క బహిర్గతం చేయని భాగాలను తొలగించడానికి రసాయన మరియు / లేదా భౌతిక పద్ధతులను ఉపయోగిస్తారు.
- అర్ధవాహకం యొక్క విద్యుత్ లక్షణాలను సవరించడానికి మలినాలు ఉద్దేశపూర్వకంగా అర్ధవాహకం యొక్క నిర్దిష్ట ప్రాంతాలలో ప్రవేశపెట్టబడతాయి.
- లోహాలు లేదా నిరోధకాలు వంటి పదార్థాల యొక్క సన్నని పొరలు విద్యుత్ కనెక్షన్లు లేదా ఇన్సులేట్ భాగాలను సృష్టించడానికి రేకు/బోర్డు ఉపరితలంపై నిక్షిప్తం చేయబడతాయి.
- ఫలితంగా అర్ధవాహకం ప్యాకేజింగ్ కు లోనవుతుంది. ఇక్కడ వ్యక్తిగత చిప్ లు వేరు చేయబడి, నిక్షిప్తం చేయబడతాయి మరియు పనితీరు మరియు విశ్వసనీయతను నిర్ధారించడానికి పరీక్షించబడతాయి. చివరగా, అర్ధవాహక చిప్ లను ఎలక్ట్రానిక్ పరికరాలలో సమీకృతం చేస్తారు.

నైపుణ్య ఆవశ్యకత:

- అర్ధవాహకల సమీకృతం ప్రతి దశలో అత్యధిక కచ్చితత్వం అవసరమయ్యే సంక్లిష్టమైన ప్రక్రియలు ఉంటాయి.
- ఆప్టిక్స్, కెమిస్ట్రీ మరియు మెటీరియల్స్ సైన్స్ వంటి వివిధ శాస్త్రీయ సూత్రాలను అర్ధవాహక సమీకృతంలో ఖచ్చితత్వం మరియు సామర్థ్యాన్ని పొందడానికి ఉపయోగిస్తారు.
- ఉదాహరణకు, ఫోటోలిథోగ్రఫీ ప్రక్రియలో, సిలికాన్ బోర్డులపై సంక్లిష్టమైన సర్క్యూట్ నమూనాలను చెక్కడానికి 13.5 నానోమీటర్ల కంటే తక్కువ తరంగదైర్ఘ్యంతో విద్యుదయస్కాంత వికిరణాన్ని విడుదల చేసే ఖచ్చితమైన కాంతి వనరు అవసరం.
- అర్ధవాహక తయారీలో నైపుణ్యం అవసరం. దీని సమీకృత ప్రక్రియ కొరకు వివిధ అంశాలలో అధిక సాంకేతిక నైపుణ్యం కలిగిన అర్ధవాహక సంబంధిత జ్ఞాన నిపుణులు అవసరం.
- ఫిలిప్స్ యొక్క ఆ సంస్థ అర్ధవాహక సమీకృతంలో, ముఖ్యంగా ఫోటోలిథోగ్రఫీ పరికరాలలో ప్రధాన పాత్ర పోషిస్తుంది. అర్ధవాహక తయారీ యొక్క ప్రత్యేక స్వభావాన్ని ప్రస్తావిస్తూ, ప్రపంచవ్యాప్తంగా అత్యాధునిక ఫోటోలిథోగ్రఫీ యంత్రాలను అందించే ఏకైక సంస్థ ఇది.

అర్ధవాహక సమీకృతంలో భారతదేశం యొక్క స్థితి

- చిప్ డిజైన్ కు బెంగళూరు ప్రముఖ కేంద్రంగా పనిచేస్తుంది. ఈ రంగంలో భారతదేశ అగ్రగామిగా ఉంది.
- చిప్ రూపకల్పనలో నైపుణ్యం ఉన్నప్పటికీ, ఈ డిజైన్లను అమలు చేయడానికి అవసరమైన మేథో సంపత్తి హక్కుల (IPR) పై భారతదేశానికి అధికారం లేదు. చాలా (IPR) లు మాత్రం సంస్థలు వద్దనే ఉన్నాయి.
- చిప్ డిజైన్ (IPR) పై భారతదేశం హక్కుని కలిగి లేకపోవడం దాని స్వయంప్రతిపత్తిని పరిమితం చేస్తుంది. ఇది భారతదేశం అవుట్ లెట్లకు దారి తీస్తుంది కాని మెక్ డౌనాల్డ్ వ్యాపార నమూనా మాదిరిగానే రెసిపీ మరియు సరఫరా గొలుసుపై నియంత్రణను కలిగిలేదు.

అర్ధవాహకం యొక్క ప్రాముఖ్యత :

- స్మార్ట్ ఎయిర్ కండిషనర్లు, స్పేస్ టెలిస్కోప్లు మొదలైన వాటితో సహా స్మార్ట్ ఫోన్లు మరియు కంప్యూటర్ వంటి వివిధ సాంకేతికతలలో సెమీకండక్టర్లు అనువర్తనాలను కలిగి ఉన్నాయి.

- కృత్రిమ మేధస్సు, ఎలక్ట్రిక్ వాహనాలు, అంతరిక్ష అన్వేషణ మరియు వ్యక్తిగతీకరించిన ఆరోగ్య సంరక్షణ వంటి సమకాలీన సవాళ్లను ఎదుర్కోవడంలో ఇది ఉపయోగపడుతుంది. మానవ పురోగతి వీటి అభివృద్ధితో ముడిపడి ఉంది.
- అర్ధవాహకా టెక్నాలజీ ఆవిష్కరణ, అధిక-చెల్లించుతో కూడిన ఉద్యోగ అవకాశాలను కల్పిస్తుంది మరియు డీప్-టెక్ అంకరాలను ప్రోత్సహిస్తుంది, మెటీరియల్ సైన్స్, కంప్యూటర్ ఇంజనీరింగ్ మరియు చిప్ డిజైన్ వంటి విభిన్న రంగాలలో పురోగతికి దోహదం చేస్తుంది.
- అర్ధ వాహకాలు భౌగోళిక రాజకీయ పురోగతి సంబంధిత అంశాలకు కేంద్ర బిందువు. దేశాలు సమీకృత సౌకర్యాలను ఏర్పాటు చేయడానికి పోటీ పడుతున్నాయి మరియు అధునాతన సాంకేతికతకు లభ్యతను నియంత్రించడానికి ఆంక్షలు విధిస్తున్నాయి. దేశీయ సెమీకండక్టర్ ఉత్పత్తి సామర్థ్యాలను పెంచడానికి విధానపరమైన చర్యలు తీసుకోవాలి.

భారతదేశంలో అర్ధవాహకాల తయారీలో సవాళ్లు

- చిప్ తయారీకి అవసరమైన మేథో సంపత్తి హక్కుల (IPR) అధికారం భారతదేశానికి లేకపోవడం దాని సామర్థ్యాలను పరిమితం చేస్తుంది.
- చిప్ రూపకల్పనలో పురోగతి ఉన్నప్పటికీ, భారతదేశం సాంకేతికత బదిలీ సమస్యలతో పోరాడుతోంది. ఇది దేశీయ తయారీకి ఆటంకం కలిగిస్తుంది.
- అర్ధవాహక తయారీ సౌకర్యాలను అభివృద్ధి చేయడానికి మౌలిక సదుపాయాల కల్పన కొరకు పెట్టుబడులు పెట్టాలి.
- పరిశ్రమకు చిప్ డిజైన్, ఫ్యాబ్రికేషన్ మరియు టెస్టింగ్లో అత్యంత నైపుణ్యం కలిగిన నిపుణులు అవసరం. కానీ నైపుణ్యం కొరత కారణంగా ఇది ఒక సవాలుగా మారింది.
- మేథో సంపత్తి, పన్నులు మరియు పెట్టుబడిపై విధానాలతో సహా భారతదేశ నియంత్రణ విధివిధానాలు వలన, అర్ధవాహకా తయారీ పెట్టుబడులను ఆకర్షించడానికి అనుకూలంగా ఉండకపోవచ్చు.

సవాళ్లను పరిష్కరించడానికి చర్యలు

- అవసరమైన నైపుణ్యాలు కలిగిన వ్యక్తులను సన్నద్ధం చేయడానికి ప్రత్యేక కోర్సులు మరియు ధృవపత్రాల రూపకల్పన.
- సెమీకండక్టర్ తయారీ రంగానికి అనుకూలమైన నియంత్రణ వాతావరణాన్ని సృష్టించేందుకు సంస్కరణలను అమలు చేయడం.
- దేశీయ సరఫరాదారులకు మద్దతు ఇవ్వడం మరియు ప్రపంచ తయారీదారులతో భాగస్వామ్యాన్ని పెంపొందించడం ద్వారా అర్ధవాహక సరఫరా గొలుసుల వైవిధ్యతను ప్రోత్సహిస్తుంది.
- ఆవిష్కరణలను ప్రోత్సహించడానికి అర్ధవాహక R&D ప్రాజెక్ట్లకు ఆర్థిక మద్దతు మరియు ప్రోత్సాహకాలను అందించండి.
- ప్రముఖ అర్ధవాహక-ఉత్పత్తి చేసే దేశాలు మరియు సంస్థలతో భాగస్వామ్యాన్ని ఏర్పరుచుకోవడం, నైపుణ్యాన్ని పెంచుకోవడం, ఉత్తమ పద్ధతులను పంచుకోవడం మరియు సాంకేతికత బదిలీని సులభతరం చేయడం.

ముగింపు

- భారతదేశంలో అర్ధవాహక తయారీలో సవాళ్లను ఎదుర్కోవడానికి సహకార ప్రయత్నాలు, మౌలిక సదుపాయాలు మరియు విద్యలో పెట్టుబడి, నియంత్రణ సంస్కరణలు మరియు వ్యూహాత్మక భాగస్వామ్యాలు అవసరం.
- ప్రపంచ సెమీకండక్టర్ పరిశ్రమలో భారతదేశం తన స్థానాన్ని బలోపేతం చేసుకోవడానికి ఈ చర్యలు కీలకం.

అర్ధవాహక చిప్ లను తయారుచేయుటకు అవసరమైన పరిజ్ఞానం

- అస్సాం మరియు గుజరాత్ లో అర్ధవాహక సౌకర్యాలను ఏర్పాటు చేయడానికి కేంద్ర క్యాబినెట్ ఆమోదం తెలిపింది.
- ఈ చొరవ కారణంగా అర్ధవాహకాల భౌగోళిక విస్తీర్ణం, ప్రాంతీయ అభివృద్ధితో పాటు మేక్ ఇన్ ఇండియా చొరవకు బాటలు వేస్తుంది.

భారతదేశంలో అర్ధవాహకాల హబ్ యొక్క ఆవశ్యకత :

- **సప్లై చైన్ యొక్క వైవిధ్యం:** ప్రస్తుతం, కొన్ని దేశాలు మాత్రమే కంప్యూటర్ చిప్ లను తయారు చేస్తున్నాయి. ఇది ప్రపంచ సరఫరా గొలుసులలో బలహీనతలకు దారితీస్తుంది. భారతదేశంలో అర్ధవాహక సౌకర్యాలను ఏర్పాటు చేయడం వల్ల ఒకే దేశంపై ఆధారపడటం తగ్గుతుంది మరియు సరఫరా గొలుసు స్థితిస్థాపకతను పెంచుతుంది.
- **భౌగోళిక రాజకీయ ప్రమాదాల తగ్గింపు:** తైవాన్ సమస్య వంటి దేశాల మధ్య భౌగోళిక రాజకీయ ఉద్రిక్తతలు వైవిధ్యమైన అర్ధవాహకాల తయారీ ప్రదేశాల అవసరాన్ని ఎత్తిచూపుతున్నాయి. భారతదేశంలో అర్ధవాహకాల కేంద్రాలను అభివృద్ధి చేయడం ద్వారా, దేశం భౌగోళిక రాజకీయ సంఘర్షణలు మరియు అంతరాయాలతో సంబంధం ఉన్న ప్రమాదాలను కొంతమేర తగ్గించగలదు.
- **అంటువ్యాధులకు స్థితిస్థాపకత:** కోవిడ్-19 మహమ్మారి అర్ధవాహకాల తయారీతో సహా ప్రపంచ సరఫరా గొలుసులను దెబ్బతీసింది. భారతదేశంలో అర్ధవాహకాల సౌకర్యాలను సృష్టించడం చిప్ ఉత్పత్తిని చేపట్టడం ద్వారా భవిష్యత్తులో అంటువ్యాధులు లేదా ఇలాంటి సంక్షోభాలను తట్టుకునే స్థితిస్థాపకతను పెంచుతుంది.
- **మెరుగైన సాంకేతిక సామర్థ్యాలు:** అర్ధవాహకాల సౌకర్యాల స్థాపన భారతదేశంలో చిప్ తయారీలో సాంకేతిక పురోగతిని మరియు నైపుణ్యాన్ని పెంపొందిస్తుంది. ఇది దేశ సాంకేతిక స్వావలంబనకు దోహదం చేస్తుంది మరియు అర్ధవాహకాల రంగంలో ఆవిష్కరణలను ప్రోత్సహిస్తుంది.
- **ఉద్యోగ కల్పన మరియు ఆర్థిక వృద్ధి:** అర్ధవాహకాల తయారీ కేంద్రాలు ఉపాధి అవకాశాలను సృష్టిస్తాయి మరియు పెట్టుబడులు, మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి మరియు అనుబంధ పరిశ్రమల ద్వారా ఆర్థిక వృద్ధిని ప్రేరేపిస్తాయి. ఇది ఉద్యోగాల కల్పన, ఆర్థికాభివృద్ధి వంటి భారతదేశ లక్ష్యాలకు సహాయపడుతుంది.
- **వ్యూహాత్మక భాగస్వామ్యాలు:** పవర్ చిప్ అర్ధవాహకాల తయారీ కార్పొరేషన్ (PSMC)తో టాటా గ్రూప్ భాగస్వామ్యం వంటి అంతర్జాతీయ కంపెనీలతో కలిసి పనిచేయడం, అర్ధవాహకాల తయారీలో టెక్నాలజీ బదిలీ, జ్ఞానాన్ని పంచుకోవడం వంటి చర్యలు, సామర్థ్య పెంపును సులభతరం చేస్తుంది.

అర్ధవాహకాల ఎకోసిస్టమ్ నిర్మాణానికి భారత ప్రభుత్వం చేసిన ప్రయత్నాలు :

ఇండియా సెమీకండక్టర్ మిషన్ (ISM):

- అర్ధవాహకాల పరిశ్రమ వృద్ధిని ప్రోత్సహించడానికి భారత ప్రభుత్వం ISM ను ఏర్పాటు చేసింది.
- అర్ధవాహకము మరియు డిస్ ప్లే తయారీని ప్రోత్సహించడానికి ప్రోత్సాహకాలను అందిస్తుంది.

దేశీయ తయారీ ప్రోత్సాహం:

- దేశీయ తయారీని బలోపేతం చేయడానికి అంతర్జాతీయ పెట్టుబడులను ఆకర్షించే ప్రయత్నాలు.
- ఉదాహరణ: గుజరాత్ లో 2.75 బిలియన్ డాలర్ల పెట్టుబడితో మైక్రాన్ టెక్నాలజీ యొక్క ప్రణాళికాబద్ధమైన ATMP సదుపాయం.

అంతర్జాతీయ భాగస్వామ్యాలు

- యూఎస్ సెమీకండక్టర్ ఇండస్ట్రీ అసోసియేషన్ (SIA), ఇండియా ఎలక్ట్రానిక్స్ అండ్ సెమీకండక్టర్ అసోసియేషన్ (IESA) మధ్య సహకారం.
- తైవాన్, జపాన్ వంటి అగ్రశ్రేణి ఆర్థవాహకాల తయారీదారులతో అమెరికాకు ఇలాంటి ఒప్పందాలు ఉన్నాయి.

అదనపు సమాచారం

ఆర్థవాహక చిప్

- సిలికాన్ లేదా జెర్మేనియం వంటి ఆర్థవాహక పదార్థాలతో తయారు చేస్తారు.
- దేటా ప్రాసెసింగ్ మరియు స్టోరేజ్ వంటి వివిధ విధులను నిర్వహిస్తూ ఎలక్ట్రానిక్ సర్క్యూట్ ల యొక్క ప్రాథమిక యూనిట్ గా పనిచేస్తుంది.

ట్రాన్సిస్టర్ :

- ఎలక్ట్రానిక్ సిగ్నల్స్ మరియు పవర్ ను పెంచడానికి లేదా మార్చడానికి ఉపయోగించే ఆర్థవాహక పరికరం.
- ఆధునిక ఎలక్ట్రానిక్ పరికరాలలో ఒక ప్రాథమిక భాగంగా పనిచేస్తుంది. ఎలక్ట్రానిక్ స్విచ్ లేదా యాంప్లిఫైయర్ వలె పనిచేస్తుంది.

అనుసంధాన సాంకేతికత :

- సిలికాన్ వంటి ఆర్థవాహక పదార్థాల పై ఎలక్ట్రానిక్ పరికరాలు మరియు ఇంటిగ్రేటెడ్ సర్క్యూట్ లను సృష్టించే ప్రక్రియ.
- ఎలక్ట్రానిక్ భాగాలను నిర్మించడానికి మరియు వాటిని ఫంక్షనల్ సర్క్యూట్ లుగా రూపొందించి, అనుసంధానించడానికి అనేక దశలను దాటి వెళ్ళాలి.

www.amigosias.com

IAS 2025 NEW BATCH

DEMO | **5th May** 2024 @ **10-00 AM**

BATCH HIGHLIGHTS

- Comprehensive GS + CSAT + Optional + Test Series
- NCERT Foundation Classes
- 20 Months Mentorship
- Free StudyHall FOR ALL STUDENTS

NEW BATCH
STARTS FROM

6th MAY

2024

CONTACT NOW

9000230735

OPP. SUB-REGISTRAR OFFICE, ASHOK NAGAR, HYDERABAD

బాసెల్ 3 చివరిదశ

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- యూఎస్ ఫెడరల్ రిజర్వ్ ఇటీవల కఠినమైన బ్యాంకు మూలధన అర్హతల కోసం ప్రతిపాదనలో గణనీయమైన మార్పులను ప్రకటించింది. వీటిని “బాసెల్ 3 చివరిదశ” అని అంటారు.
- బాసెల్ గురించి మరియు అది ఎందుకు వివాదాస్పదంగా పరిగణించబడుతుంది
- బ్యాంకింగ్ పర్యవేక్షణపై బాసెల్ కమిటీ స్థాపించిన బాసెల్ 3, కనీస మూలధన అవసరాలు, పరపతి నిపుణులను పరిష్కరించడం మరియు ద్రవ్యత్వ ప్రమాణాలను మెరుగుపరచడం ద్వారా బ్యాంకింగ్ రంగం యొక్క స్థితిస్థాపకతను బలోపేతం చేయడాన్ని లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. 2008 ప్రపంచ ఆర్థిక సంక్షోభానికి ప్రతిస్పందనగా, భవిష్యత్తులో ఇలాంటి సంక్షోభాలను నివారించడానికి ఇది రూపొందించబడింది.
- బాసెల్, స్విట్జర్లాండ్లోని బ్యాంక్ ఫర్ ఇంటర్నేషనల్ సెటిల్మెంట్స్ అధ్యయనంలోని బాసెల్ కమిటీ వివిధ దేశాలకు చెందిన సెంట్రల్ బ్యాంకుల్లో మరియు నియంత్రణదారులతో కూడి ఉంటుంది. ఆర్థిక స్థిరత్వాన్ని పెంపొందించడానికి అంతర్జాతీయ బ్యాంకింగ్ ప్రమాణాలను మరియు మార్గదర్శకాలను రూపొందించడం దీని పాత్ర.
- 2017లో అంగీకరించబడిన “ఎండ్ గేమ్ (చివరి)” దశ, బాసెల్ 3 ప్రమాణాలను అమలు చేసే చివరి దశను సూచిస్తుంది. ఆర్థిక సంక్షోభం తర్వాత ప్రారంభించిన నియంత్రణ సంస్కరణలను పూర్తి చేయడం మరియు ప్రపంచ బ్యాంకింగ్ వ్యవస్థ యొక్క స్థితిస్థాపకతను మరింత మెరుగుపరచడం దీని లక్ష్యం.

ప్రతిపాదిత మార్పులు

- యూఎస్ ఫెడరల్ రిజర్వ్ ప్రతిపాదించిన ఈ మార్పులు, బ్యాంకులు ప్రత్యేకించి క్రెడిట్ రిస్క్, మార్కెట్ రిస్క్ మరియు ఆపరేషన్ రిస్క్లపై దృష్టి సారినూ రిస్క్లను ఎలా అంచనా వేస్తాయి మరియు నిర్వహిస్తాయి అనే దానిని మెరుగుపరుస్తాయి.
- క్రెడిట్ రిస్క్: తనఖాలు మరియు కార్పొరేట్ రుణాలు వంటి రుణ కార్యకలాపాలకు సంబంధించి మూలధన అర్హతలను (క్యాపిటల్ రిక్షైర్ మెంట్స్) నిర్ణయించడానికి తమ స్వంత నష్టభయ నమూనాలపై బ్యాంకులు ఆధారపడటాన్ని నిలిపివేయాలని నియంత్రణదారులు భావిస్తున్నారు. బ్యాంకుల స్వంత అంతర్గత నమూనాలు వాస్తవమైన నష్టభయ స్థాయిని తక్కువగా అంచనా వేయవచ్చనే ఆందోళనల కారణంగా ఈ నిర్ణయం తీసుకోబడినది.

- మార్కెట్ రిస్క్: ప్రతిపాదిత మార్పులలో, మార్కెట్ హెచ్చుతగ్గులు మరియు ట్రేడింగ్ కార్యకలాపాల నుండి కలిగే నష్టాలను మరింత ఖచ్చితంగా అంచనా వేయడానికి బ్యాంకులకు కొత్త అర్హతలను నిర్ణయించడం ఉంటుంది. మార్కెట్ నష్టభయాన్ని అంచనా వేయడానికి ప్రస్తుత పద్ధతులు వాస్తవ ప్రమాద స్థాయిని తగినంతగా సంగ్రహించలేవని నియంత్రణదారులు సూచిస్తున్నారు.
- ఆపరేషన్ రిస్క్: అంతర్గత విధాన వైఫల్యాలు, నిర్వహణ లోపాలు, చట్టపరమైన ఖర్చులు లేదా బాహ్య సంఘటనల ఫలితంగా సంభావ్య నష్టాలను కలిగి ఉన్న ఆపరేషన్ రిస్క్పై దృష్టి సారించబడినది. ఆపరేషన్ రిస్క్లకు సంబంధించి మూలధన స్థాయిలను లెక్కించేందుకు బ్యాంకుల స్వంత అంతర్గత నష్టభయ నమూనాల స్థానంలో ఒక ప్రామాణికమైన విధానాన్ని తీసుకురావాలని రెగ్యులేటర్లు ప్రతిపాదించారు.

పరిశ్రమ ఆందోళనలు

- మూలధన భారాలు: ప్రతిపాదిత మార్పులు అధికమైన మూలధన భారాలను విధిస్తాయని, ఆర్థిక వృద్ధికి రుణాలు ఇవ్వగల మరియు మద్దతు ఇవ్వగల సామర్థ్యాన్ని పరిమితం చేస్తాయని బ్యాంకులు వాదించాయి.
- లాబీయింగ్ ప్రయత్నాలు: ఖర్చులు పెరగడం మరియు ఫీజు ఆదాయంపై పరిమితుల గురించి ఆందోళన వ్యక్తం చేస్తూ, ప్రతిపాదిత మార్పులకు వ్యతిరేకంగా బ్యాంకులు చురుకుగా లాబీయింగ్ చేశాయి. కొత్త నిబంధనలను పాటించడం వల్ల తమ లాభదాయకత తగ్గుతుందని బ్యాంకులు భయపడుతున్నాయి.
- అసమాన ప్రభావం: కొన్ని బ్యాంకులు ప్రతిపాదిత మార్పుల ప్రకారం అసమానంగా అధిక మూలధన అవసరాలను ఎదుర్కోవచ్చని భయపడుతున్నాయి, ఇది బ్యాంకింగ్ రంగంలో అసమానతలను మరింత తీవ్రతరం చేస్తుంది.

నియంత్రణదారుల వాదనలు

- వ్యతిరేక వాదనలు: బ్యాంకులు ప్రస్తుతం మంచి మూలధనాన్ని కలిగి ఉన్నాయని మరియు తక్కువ వ్యవధిలో ఆదాయాలను నిలుపుకోవడం ద్వారా నిధులను సేకరించగల సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉన్నాయని పేర్కొంటూ నియంత్రణదారులు పరిశ్రమ ఆందోళనలను ఎదుర్కొన్నారు.
- ఊహించిన పునర్విమర్శలు: పరిశ్రమల అభిప్రాయానికి ప్రతిస్పందనగా ఫెడరల్ రిజర్వ్ మరియు ఇతర నియంత్రణ అధికారులు ప్రతిపాదనను గణనీయంగా సవరించాలని భావిస్తున్నారు. ఈ సవరణలు బ్యాంకులు లేవనెత్తిన ఆందోళనలను పరిష్కరించడానికి మరియు బ్యాంకింగ్ రంగం మరియు ఆర్థిక

వ్యవస్థపై ప్రతికూల ప్రభావాలు ఏర్పడే అవకాశాన్ని తగ్గించడానికి అంచనా వేయబడ్డాయి.

- **పునర్నియోజన నిర్ధారణ:** షెడ్యూల్ రిజర్వ్ అధ్యక్షుడు జెరోమ్ పావెల్ ప్రతిపాదిత రెగ్యులేటరీ ఫ్రేమ్వర్క్కు “విస్తృత, మెటీరియల్” మార్పులు ఉండే అవకాశాలున్నాయని దృవీకరించారు, ఇది నియంత్రణ సంస్కరణల సమగ్రతను కొనసాగిస్తూ పరిశ్రమ ఆందోళనల పట్ల అనుకూలతను సూచిస్తుంది.

బాసెల్ నిబంధనల యొక్క అవలోకనం

- స్విట్జర్లాండ్లోని బాసెల్లో బ్యాంక్ ఫర్ ఇంటర్నేషనల్ సెటిల్మెంట్స్ ఆతిథ్యమిచ్చిన బాసెల్ కమిటీ ఆన్ బ్యాంకింగ్ సూపర్విజన్ ద్వారా స్థాపించబడిన ప్రపంచ బ్యాంకింగ్ ప్రమాణాలను బాసెల్ నిబంధనలు సూచిస్తాయి.

- బాసెల్ ఫ్రేమ్వర్క్ అని పిలువబడే పర్యవేక్షక మార్గదర్శకాలను బ్యాంకింగ్ పర్యవేక్షణపై బాసెల్ కమిటీ రూపొందించింది. ఈ మార్గదర్శకాలు బ్యాంకులు బాధ్యతలను నెరవేర్చడానికి మరియు నష్టాలను తట్టుకోవడానికి తగిన మూలధనాన్ని నిర్వహించేలా చేస్తాయి.
- బాసెల్ ప్రమాణాలు బ్యాంకింగ్ వ్యవస్థ యొక్క దృఢత్వాన్ని పెంపొందించడం ద్వారా ఆర్థిక స్థిరత్వాన్ని ప్రోత్సహించే లక్ష్యంతో ఉన్నాయి.
- భారతదేశం తన బ్యాంకింగ్ పద్ధతులను ప్రపంచ నిబంధనలకు అనుగుణంగా చేయడానికి బాసెల్ ప్రమాణాలను స్వీకరించింది, తద్వారా బ్యాంకింగ్ రంగంలో అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా స్థిరత్వం మరియు కట్టబడి ఉండేలా చూస్తుంది.

బాసెల్ ప్రమాణాల	వివరణ
బాసెల్ 1	<ul style="list-style-type: none"> * 1988లో బాసెల్ క్యాపిటల్ అకార్డ్ గా ప్రవేశపెట్టబడినది. * రుణ నష్టభయం (క్రెడిట్ రిస్క్) పై దృష్టి పెట్టింది. * రిస్క్-వెయిటెడ్ ఆస్తులలో 8% కనీస మూలధనం ఉండాలని నిర్ణయించినది. * ఆస్తులకు వాటి యొక్క నష్టభయ లక్షణాల ఆధారంగా రిస్క్ వెయిట్లు కేటాయించబడ్డాయి. 1999లో భారతదేశం దీనిని ఆమోదించింది.
బాసెల్ 2	<ul style="list-style-type: none"> * బాసెల్ 1 ని మెరుగుపరచడాన్ని మరియు సంస్కరించడాన్ని లక్ష్యంగా పెట్టుకుని జూన్ 2004 లో ప్రచురించబడినది. * ఇది మూడు మూలస్తంభాలను ప్రవేశపెట్టింది: సరిపడినంత మూలధనం ఉండవలసిన అవసరం, పర్యవేక్షక సమీక్ష మరియు మార్కెట్ క్రమశిక్షణ. * రిస్క్ నిర్వహణ మరియు వెల్లడి చేయడంపై దృష్టిని మరింత కేంద్రీకరించింది. * భారతదేశంలో మరియు విదేశాలలో ఇంకా పూర్తిస్థాయిలో అమలు చేయాల్సి ఉంది.
బాసెల్ 3	<ul style="list-style-type: none"> * 2008 ఆర్థిక సంక్షోభం తర్వాత, బ్యాంకింగ్ వ్యవస్థను పటిష్టం చేసే లక్ష్యంతో 2010లో విడుదలైంది. * బ్యాంకింగ్ కార్యకలాపాలు మరింత మూలధన సాంద్రమైనవిగా చేయబడినవి. * నాలుగు కీలక పారామితులపై దృష్టి కేంద్రీకరించబడింది: మూలధనం, పరపతి, నిధులు మరియు ద్రవ్యత్వం. * మరింత దృఢమైన బ్యాంకింగ్ వ్యవస్థను పెంపొందించడానికి రూపొందించబడింది.
బాసెల్ 4	<ul style="list-style-type: none"> * 2017లో, బాసెల్ కమిటీ ప్రపంచ మూలధన అవసరాలపై మార్పులను అంగీకరించింది, ఇది బాసెల్ 3 యొక్క పొడిగింపుగా పరిగణించబడుతుంది. * ఈ మార్పులు సమగ్రమైనవి మరియు పూర్తిగా నూతన ఫ్రేమ్వర్క్ గా కనిపిస్తాయి, 2025 నుండి పరివర్తన నిబంధనల క్రింద అమలులోకి వస్తాయి.

ముగింపు

- బాసెల్ 3 చివరిదశ ప్రతిపాదనలు సగటున మూలధన అవసరాలను (క్యాపిటల్ రిజ్విర్ మెంట్స్ ను) దాదాపు 16% పెంచుతాయని అంచనా వేయబడింది. ఇది ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉన్న పెద్ద బ్యాంకింగ్ సంస్థలకు కామన్ ఈక్విటీ టైర్ 1 మూలధన స్థాయిలు మరియు రిస్క్-వెయిటెడ్ అసెట్స్ లో గణనీయమైన పెరుగుదలకు దారితీయవచ్చు.
- ఈ పెరుగుదల యూఎస్ కు చెందిన ప్రపంచవ్యాప్త బ్యాంకులకు ప్రతికూలతను కలిగిస్తుంది మరియు వారి రుణ సామర్థ్యం మరియు మూలధన మార్కెట్ కార్యకలాపాలను నిరోధించవచ్చు, ఇది బ్యాంకింగ్ తర ఆర్థిక సంస్థలకు ప్రయోజనం చేకూర్చే అవకాశం ఉంది.
- అంతర్జాతీయ బాసెల్ ఫ్రేమ్వర్క్ నుండి మార్పు చెందడం అనేది బ్యాంకులకు అసమాన అవకాశాలను మరియు కార్యనిర్వాహక భారాలను సృష్టించవచ్చు, ఎందుకంటే అవి ముఖ్యమైన అధికార పరిధుల కొరకు సమాంతర గణన మరియు రిపోర్టింగ్ సిస్టమ్లను నిర్వహించాల్సి ఉంటుంది.

ముందుకు మార్గం

- వాతావరణ మార్పు, సైబర్ భద్రత మరియు ఫిన్ టెక్ ఆవిష్కరణల వంటి అభివృద్ధి చెందుతున్న ముప్పులను పరిష్కరించడానికి ఫ్రేమ్వర్క్లను స్వీకరించడం వంటి సంస్కరణల లక్ష్యాలపై ఏకాభిప్రాయాన్ని సాధించడం ఎంతో కీలకం. జూలై 1, 2028 నాటికి పూర్తి అమలుతో జూలై 1, 2025 నుండి ప్రారంభమయ్యే పరివర్తన కాలం కోసం సిద్ధం కావడానికి మరియు అమలు పరిగణనలపై దృష్టి సారీస్తూ కీలక మార్పులు మరియు వాటితో సంబంధం కలిగిన ప్రభావాలను పరిష్కరించడానికి బ్యాంకులు తక్షణమే నడుం బిగించాలి.
- తగిన ఇన్ ఫుట్లను అందించడానికి మరియు సంస్కరణలు బ్యాంకింగ్ వ్యవస్థను బలోపేతం చేయడమే కాకుండా ప్రపంచ ఆర్థిక స్థిరత్వాన్ని పెంపొందించే సామరస్యపూర్వక నియంత్రణ పర్యావరణానికి మద్దతునిచ్చేలా పొడిగించిన అభిప్రాయ వ్యవధిలో వాటాదారులు నిమగ్నమై ఉండాలి.

భారతదేశంలో ఆదాయం మరియు సంపద అసమానత, 1922- 2023

వార్షికో నిలవడానికి గల కారణం ?

- **World inequality lab (WIL)** ద్వారా “భారతదేశంలో ఆదాయం మరియు సంపద అసమానత, 1922-2023: ది రైజ్ ఆఫ్ ది బిలియనీర్ రాజ్” అనే వర్సింగ్ పేపర్ సంబంధిత సమాచారం వెల్లడిస్తుంది.
- World inequality lab (WIL), ప్రధాన కార్యాలయం పారిస్ లో ఉంది. ఇది అసమానతను అధ్యయనం చేయడానికి మరియు సామాజిక, ఆర్థిక మరియు పర్యావరణ న్యాయాన్ని సాధించడానికి అవసరమైన విధివిధానాలను సూచిస్తుంది.
- భౌగోళిక పరిమాణం మరియు జనాభా పరంగా ఇప్పుడు ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద దేశంగా ఉన్న భారతదేశంలో ఆర్థిక వృద్ధి పంపిణీ ప్రపంచ అసమానత పోకడులు తీవ్ర ప్రభావాన్ని చూపుతుంది. అందువల్ల, భారతదేశంలో ఆదాయం మరియు సంపద అసమానతను ఖచ్చితంగా కొలవడం చాలా ముఖ్యం.
- ఈ ప్రచురణలో, జాతీయ ఆదాయ ఖాతాలు, సంపద సముదాయాలు, పన్ను రికార్డులు, ధనవంతుల జాబితాలు మరియు ఆదాయం, వినియోగం మరియు సంపదపై సర్వేలు వంటి వివిధ డేటా వనరులు భారతదేశంలో ఆదాయం మరియు సంపద అసమానతను విశ్లేషించడానికి స్థిరమైన, దీర్ఘకాలిక శ్రేణిని రూపొందించడానికి సంకలనం చేయబడ్డాయి.
- దీని ప్రకారం, భారతదేశంలో అసమానతలు 1980 ల ప్రారంభం వరకు స్వాతంత్ర్యానంతరం తగ్గాయి. కానీ అక్కడి నుండి పెరుగుతూ వచ్చాయి. ముఖ్యంగా 2000 ల ప్రారంభం నుండి ఈ అసమానతలు బాగా పెరుగుతున్నాయి.
- భారతదేశంలోని ధనికులు మరియు పేదల మధ్య అంతరం ఎంతగా విస్తరించినదంటే, కొన్ని చర్యల ద్వారా, భారతదేశంలో ఆదాయ పంపిణీ ప్రస్తుతం పాలనలో కంటే బ్రిటిష్ వలస పాలనలో ఆదాయ పంపిణీ సమానంగా ఉంది. ఈ అధ్యయనానికి సహాయకులుగా ఉన్న ఆర్థికవేత్తల బృందం మరియు గౌరవనీయ ఫ్రెంచ్ ఆర్థికవేత్త థామస్ పికెట్టి ఈ విషయాన్ని వెల్లడించారు.

కీలక సూచనలు :

సగటు ఆదాయంలో వృద్ధి :

- భారతదేశం యొక్క సగటు ఆదాయం 1960 మరియు 2022 మధ్య సంవత్సరానికి 2.6% చొప్పున పెరిగింది. ఇది 1990 మరియు 2022 మధ్య సంవత్సరానికి 3.6% వృద్ధిని సాధించింది.
- 2005-2010 మరియు 2010-2015 కాలాలు వరుసగా సంవత్సరానికి 4.3% మరియు 4.9% వృద్ధిని సాధించాయి.

అధిక సంపాదన కలిగిన వ్యక్తుల ఆవిర్భావం :

- 1990 మరియు 2022 మధ్య, జాతీయ సంపదలో పెరుగుదల మరియు అధిక సంపాదన కలిగిన వ్యక్తుల సంఖ్య పెరిగింది. ఈ సంఖ్య 1991, 2011 మరియు 2022లో వరుసగా 1 నుండి 52 నుండి 162కి పెరిగింది.

ఆదాయపు పన్ను చెల్లింపుదారుల శాతం పెరుగుదల :

- ఆదాయపు పన్ను రిటర్నులను దాఖలు చేసే వయోజన జనాభా వాటా గణనీయంగా పెరిగింది. 1990 వరకు 1% నుండి 2017-2020 సంవత్సరాల్లో 9% కి పెరిగింది.

భారతదేశంలో అసమానతల తీవ్ర స్థాయిలు :

- 2022-23 లో, భారతదేశ జాతీయ ఆదాయం 22.6% ధనిక 1% జనాభా వద్దనే ఉంది. ఇది 1922 నుండి నమోదైన అత్యధిక స్థాయి. ధనిక జనాభా 1% సంపద వాటా 40.1%.
- భారతదేశం యొక్క ప్రస్తుత సంపద అసమానత యుద్ధాలతో, వలసరాజ్యాల కాలంలో ఉన్న స్థాయి కంటే అధికముగా ఉంది.

ధనిక ప్రజల వద్ద సంపద కేంద్రీకరణ :

- భారతదేశంలో సంపద కేంద్రీకరణ అత్యంత అగ్రస్థానంలో ఉన్న ధనిక జనాభా వద్ద ఉంది. 1961 నుండి 2023 వరకు అగ్ర 1% జనాభా సంపద వాటా మూడు రెట్లు పెరిగింది.

ఆదాయం మరియు సంపద అసమానతలో అంతర్జాతీయంగా పోలిక :

- అగ్ర 1% ధనిక జనాభా చేతిలో భారతదేశం యొక్క ఆదాయ వాటా ప్రపంచవ్యాప్తంగా అత్యధికంగా ఉంది. అగ్ర 1% ధనిక జనాభా ఆదాయ వాటా 22.6% గా ఉంది.
- ఏదేమైనా, బ్రెజిల్ మరియు దక్షిణాఫ్రికా వంటి దేశాలతో పోలిస్తే భారతదేశం సంపద అసమానత మధ్యస్థంగా ఉంది.

పేలవమైన డేటా నాణ్యత అసమానతలను తక్కువగా అంచనా వేయడానికి దారితీస్తుంది :

- భారతదేశంలో ఆర్థిక డేటా నాణ్యత పేలవంగా ఉన్నట్లు గుర్తించబడింది. దీని వలన వాస్తవ అసమానత స్థాయిలను తక్కువగా అంచనా వేస్తున్నారు.

విధానపరమైన పరిష్కారాలు:

- పెరుగుతున్న అసమానతలను పరిష్కరించడానికి సమర్థవంతమైన చర్యలుగా భారతీయ కుబేరులు పైన సూపర్ టాక్స్ ను విధించాలి. అలానే, ఆదాయం మరియు సంపద రెండింటిని పరిగణలోకి తీసుకొని పన్ను విధించాలి. దీని ద్వారా వచ్చిన పన్నును విద్య, ఆరోగ్యం మరియు ప్రభుత్వ సంస్థలలో పెట్టుబడి పెట్టి అసమానతలను తగ్గించడంలో సహాయపడాలి.

Inequality in five charts

Figure 1: Long-run income inequality in India, 1951-2022

Distribution of pre-tax per-adult net national income

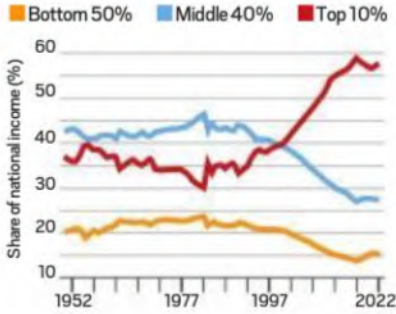

Figure 2: Top 1% national income share, 1922-2022

Distribution of pre-tax per-adult net national income

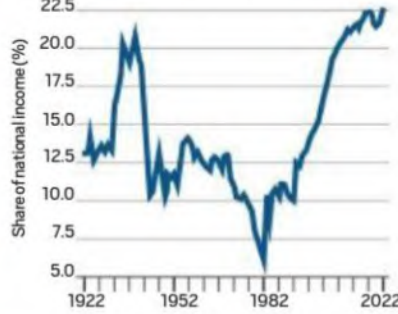

Figure 3: Top 1% national wealth share, 1961-2023

Distribution of per-adult national wealth

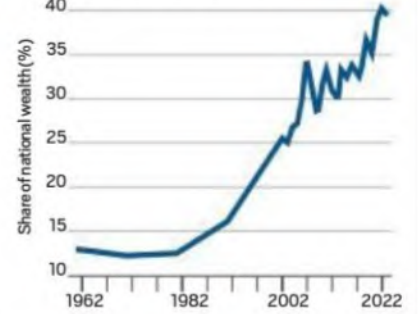

Figure 4: Top income shares, global perspective, 2022-23

India and others: top 10% and 1% income shares

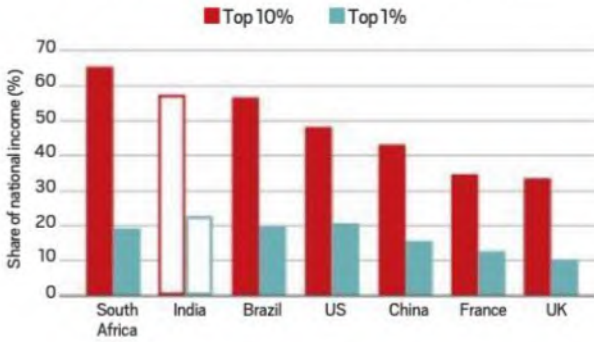
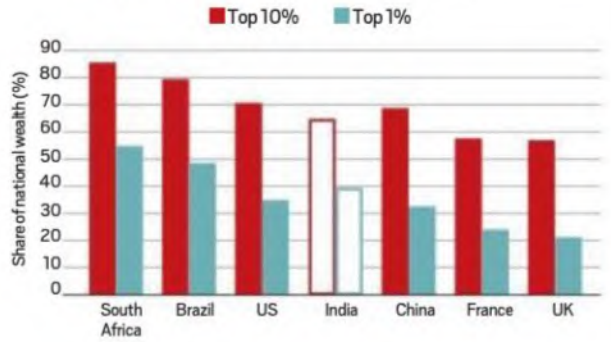

Figure 5: Top wealth shares, global perspective, 2022-23

India and others: top 10% and 1% wealth shares

విశ్లేషణ :

- భారతదేశంలో అసమానతలు 1980 ల ప్రారంభం వరకు స్వాతంత్ర్యానంతరం వరకు తగ్గాయి. కానీ దాని తదుపరి దశ నుండి పెరుగుతూ వచ్చాయి. ముఖ్యంగా 2000 ల ప్రారంభం నుండి ఈ అసమానతలు బాగా పెరిగాయి.
- 2014-15 మరియు 2022-23 మధ్య, అధిక సంపాదనపరుల్లో, సంపద కేంద్రీకరణ గణనీయముగా పెరిగింది.
- అసమానతల శాతం క్షీణతను పేర్కొంటూ, ఈ పత్రం భారతదేశంలో ఆర్థిక సమాచారం యొక్క పేలవమైన నాణ్యతను ఎత్తి చూపింది.
- జనాభాలో అగ్ర ధనిక 1% ఆదాయ వాటా ప్రపంచవ్యాప్తంగా అత్యధికంగా ఉంది. కానీ పెరూ, యెమెన్ మరియు కొన్ని ఇతర చిన్న దేశాల కన్నా వెనుకబడి ఉందని పేర్కొంది.
- అధిక సంపద కేంద్రీకృతానికి సంబంధించి, బ్రెజిల్ మరియు దక్షిణాఫ్రికా తమ అధిక సంపద సాంద్రత స్థాయిలలో (వరుసగా 85.6% మరియు 79.7% తో టాప్ 10% షేర్లలో) నిలిచాయి.
- నికర సంపదను పరిగణనలోకి తీసుకునేటప్పుడు భారత ఆదాయపు పన్ను వ్యవస్థ తిరోగమనంగా ఉండవచ్చని ఈ పత్రం సూచిస్తుంది.
- ఆదాయం, సంపద రెండింటినీ పరిగణనలోకి తీసుకునేలా పన్ను నియమాపళిని

- రూపొందించడం, ఆరోగ్యం, విద్య, పోషకాహారంలో విస్తృత ప్రభుత్వ పెట్టుబడులు ద్వారా ప్రపంచీకరణ ప్రయోజనాలను విస్తృతంగా పొందవచ్చు.
- 2022-23లో 167 సంవన్న కుటుంబాల నికర సంపదపై 2% “సూపర్ టాక్స్” అమలు చేయడం వల్ల గణనీయమైన ఆదాయం లభిస్తుంది. అటువంటి అలా వచ్చే ఆదాయంతో పెట్టుబడులు పెట్టవచ్చు.

ముందుకు సాగే మార్గం :

- సంపద అసమానత శ్రేణిపై ఈ పత్రంలో 1961 నుండి 2023 వరకు గల సమాచారం, బ్రిటిష్ పరిపాలన ఆదాయపు పన్ను చట్టాన్ని అమలు చేసిన 1922 నాటి పన్ను పట్టికల లభ్యత, ఒక శతాబ్దంలో మొదటి ఒక శాతం ఆదాయ వాటాను విశ్లేషించడానికి ఆర్థిక వేత్తలకు వీలు కల్పించింది. భారతదేశ ప్రస్తుత పాలకుల కాలం నాటి “సంపద కేంద్రీకృతం” అప్పటి వలనవారలైన బ్రిటిష్ వారి కాలం కంటే అధికముగా ఉంది.
- భారతదేశపు ధనికులు మరియు పేదల మధ్య అంతరం మరియు ఆదాయ పంపిణీ బ్రిటిష్ వారి పాలన కాలం కంటే, ప్రస్తుత నాయకుల పాలనలో అధికముగా ఉంది. ఈ విషయాన్ని గౌరవనీయ ఫ్రెంచ్ ఆర్థికవేత్త థామస్ పికెట్టి మరియు ఆయన కింద పనిచేసిన ఆర్థికవేత్తల బృందం ప్రత్యేకముగా ప్రస్తావించింది.

ILO : ఇండియా ఎంప్లాయిమెంట్ రిపోర్ట్ 2024

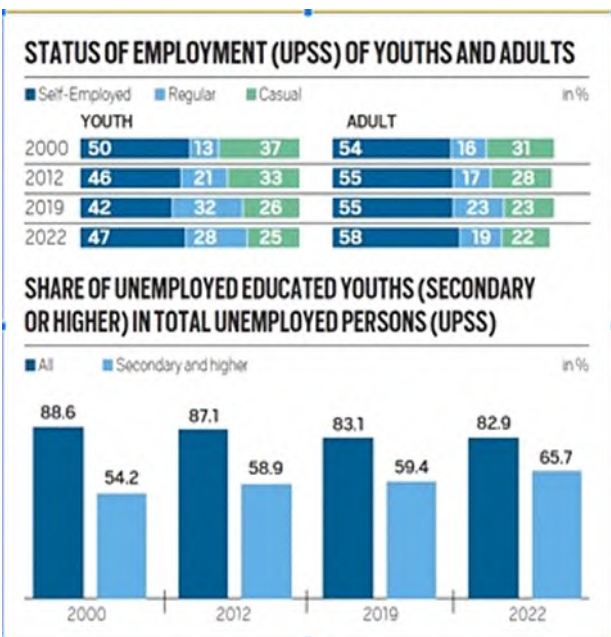
వార్షికో నిలవడానికి గల కారణం

- ఇన్స్టిట్యూట్ ఫర్ హ్యూమన్ డెవలప్మెంట్ (IHD), ఇంటర్నేషనల్ లేబర్ ఆర్గనైజేషన్ (ILO) 'ఇండియా ఎంప్లాయిమెంట్ రిపోర్ట్ 2024'ను విడుదల చేశాయి.
- ఉపాధి అవకాశాలను కనుగొనడంలో భారత యువత ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలను ఈ నివేదిక క్లుప్తంగా వివరించింది. ఈ సమస్యను పరిష్కరించడానికి సమగ్ర విధాన అవశ్యకతను ఇది సూచిస్తుంది.

నివేదికలోని ముఖ్యాంశాలు

పేలవమైన ఉపాధి పరిస్థితులు

- శ్రామిక శక్తి భాగస్వామ్యం మరియు ఉపాధి రేట్లలో మొత్తంగా మెరుగుదలలు ఉన్నప్పటికీ, భారతదేశంలో ఉపాధి పరిస్థితులు పేలవంగా ఉన్నాయి.
- స్త్రీలుగా ఉన్న లేదా తగ్గుతున్న వేతనాలు, మహిళల్లో స్వయం ఉపాధి పెరగడం మరియు యువతలో వేతనం లేని కుటుంబ పని అధిక శాతం ఉండటం వంటి కీలకమైన సవాళ్లు ఉన్నాయి.
- నిరుద్యోగ శ్రామిక శక్తిలో భారతదేశ యువత గణనీయమైన భాగాన్ని కలిగి ఉంది. ఇది దాదాపు 83% గా ఉంది.

- నిరుద్యోగుల్లో సెకండరీ లేదా ఉన్నత విద్యను అభ్యసించిన యువకుల వాటా 2000 లో 35.2% నుండి 2022 నాటికి 65.7% కి పెరిగి, దాదాపు రెట్టింపు అయింది.

యువత ఉపాధి సవాళ్లు:

- 2000-2019 మధ్య కాలంలో యువత ఉపాధి, అల్పద్యోగిత నిరుద్యోగం గణనీయంగా పెరిగాయి. ఇది ముఖ్యంగా విద్యావంతులైన యువతపై ప్రభావం చూపింది.
- శ్రామిక శక్తి భాగస్వామ్యం (LFPR), వర్కర్ పాపులేషన్ రేషియో (WPR), నిరుద్యోగ రేటు (యుఆర్) వంటి కీలక కార్మిక మార్కెట్ సూచికలు 2000 నుండి 2018 వరకు దీర్ఘకాలిక క్షీణతను ప్రదర్శించాయి.
- అయితే, COVID19 మహమ్మారి ప్రారంభానికి ముందు మరియు తరువాత ఆర్థిక సంక్షోభ కాలాలతో పాటు 2019 తర్వాత ఈ సూచికలలో మెరుగుదల కనిపించింది.
- ముఖ్యంగా, రెండు తీవ్ర COVID19 త్రైమాసికాల్లో కొన్ని ఇబ్బందులు ఏర్పడ్డాయి. దీని వలన లేబర్ మార్కెట్ రికవరీలో తాత్కాలిక సమస్యలు ఎదురయ్యాయి.

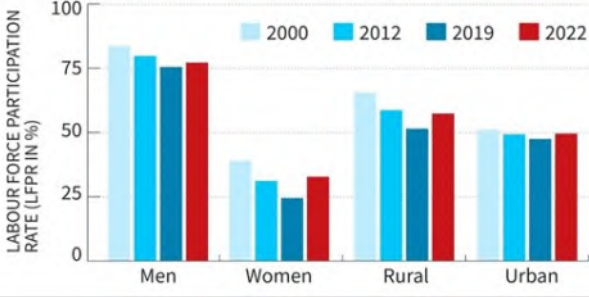
విరుద్ధమైన మెరుగుదలలు:

- గత రెండు దశాబ్దాలుగా భారత జాబ్ మార్కెట్ కొన్ని కార్మిక సూచికలలో మెరుగుదలలను ప్రదర్శించింది, కానీ మొత్తం మీద ఉపాధి రంగంలో అనేక సవాళ్లు ఉన్నాయి.
- 2018 వరకు వ్యవసాయ ఉపాధి కంటే వ్యవసాయేతర ఉపాధి వేగంగా వృద్ధి చెందుతున్నప్పటికీ, వ్యవసాయం నుండి కార్మికులను ఆకర్షించడానికి వ్యవసాయేతర రంగాలు తగినంతగా అభివృద్ధి చెందలేదు.
- సుమారు 90% మంది కార్మికులు అనధికారిక పనిలో నిమగ్నమయ్యారు, మరియు 2000 తరువాత క్రమంగా పెరుగుతున్న సాధారణ ఉపాధి నిష్పత్తి 2018 తరువాత క్షీణించడం ప్రారంభించింది.
- భారతదేశం యొక్క పెద్ద మొత్తంలో ఉన్న యువ శ్రామిక శక్తి అవసరమైన నైపుణ్యాలు లేకపోవడం వల్ల సవాళ్లను ఎదుర్కొంటుంది. వీరిలో అధిక మందికి ప్రాథమిక డిజిటల్ అక్షరాస్యత నైపుణ్యాలు లేవు.
- యువతలో డిజిటల్ నిరక్షరాస్యత స్థాయిల గురించి గణాంకాలు ఈ విధముగా సూచిస్తున్నాయి. 75% మంది అటాచ్మెంట్లతో ఇమెయిల్స్ పంపలేని స్థితిలో, 60% మంది షెడ్యూలు కాపీ మరియు పేస్ట్ చేయలేని స్థితిలో మరియు 90%

మంది గణిత సూత్రాన్ని ఉపయోగించి ప్రాథమిక స్పెడ్జీట్ పనులను చేయలేని స్థితిని సూచిస్తుంది.

Employment blues

Labour participation for various sections increased slightly in 2022 (compared to 2019) but was still low vis-a-vis 2000

వేతనాలు మరియు ఆదాయాల క్షీణత:

- 2012 నుండి 2022 వరకు సాధారణ కార్మికుల వేతనాలు స్వల్పంగా పెరిగాయి, అయితే ఈ కాలంలో రెగ్యులర్ కార్మికుల వాస్తవ వేతనాలు కొంత స్థిరంగా ఉండి, మరికొంత భాగం క్షీణించాయి.
- స్వయం ఉపాధి వ్యక్తులు కూడా 2019 తరువాత వాస్తవ సంపాదన క్షీణతను చవిచూశారు.
- మొత్తం మీద వివిధ రంగాల్లో వేతనాలు తక్కువగానే ఉన్నాయి.
- నైపుణ్యం లేని సాధారణ వ్యవసాయ కార్మికులు మరియు భవన నిర్మాణ కార్మికులలో గణనీయమైన భాగం 2022 లో నిర్దేశిత రోజువారీ కనీస వేతనాలలో కనీసం వరుసగా 62% మరియు 70% ఆదాయం కూడా పొందలేదు.

మారుతున్న పారిశ్రామిక ఉపాధి తీరు :

- డిజిటల్ మధ్యవర్తిత్వ గిగ్ ప్లాట్ఫామ్ పనుల్లో వేగంగా పెరుగుదల ఉంది. ఇది ప్లాట్ఫామ్ ద్వారా అల్ట్రాథిమ్ క్ నియంత్రణతో పనిచేస్తుంది.
- గిగ్ వర్క్ పనులు గణనీయంగా విస్తరిస్తున్నాయి కానీ అవి ఎక్కువగా అసాధికారిక పని పరిధిని విస్తరిస్తున్నాయి.
- ఈ రకమైన పనులు తరచుగా కార్మికులకు తగిన సామాజిక భద్రతా నిబంధనలను కలిగి ఉండవు.
- ప్లాట్ ఫాం మరియు గిగ్ వర్క్ యొక్క అభివృద్ధి కార్మిక ప్రక్రియ నియంత్రణలో కొత్త లక్షణాలను పరిచయం చేస్తుంది. ఇది పని ఎలా నిర్వహించబడుతుంది మరియు అమలు చేయబడుతుందో అనే అంశాలను ప్రభావితం చేస్తుంది.

భవిష్యత్తు వలస ధోరణులు:

- భవిష్యత్తు అంచనాలు భారతదేశంలో పట్టణీకరణ మరియు వలసల రేటులో గణనీయమైన పెరుగుదలను సూచిస్తున్నాయి.
- 2030 నాటికి భారత్ లో 40 శాతం వలసలు ఉంటాయని, పట్టణ జనాభా సుమారు 60.7 కోట్లకు చేరుతుందని అంచనా.
- పట్టణ జనాభాలో ఎక్కువ భాగం వలసల నుండి ఉద్భవిస్తుంది, పట్టణ జనాభాను రూపొందించడంలో అంతర్గత వలసల యొక్క ముఖ్యమైన పాత్రను ఇది నొక్కి చెప్పింది.
- సాధారణంగా తూర్పు, ఈశాన్య మరియు మధ్య ప్రాంతాల నుండి దక్షిణ, పశ్చిమ మరియు ఉత్తర ప్రాంతాలకు వలసల వలస కార్మిక మార్కెట్లలో ప్రాంతీయ అసమతుల్యతలు ఎదురవుతాయి.

ప్రాంతీయ అసమానతలు:

- భారతదేశంలోని రాష్ట్రాలలో ఉపాధి అవకాశాలలో మిక్కిలి వ్యత్యాసాలు ఉన్నాయి.
- బీహార్, ఉత్తరప్రదేశ్, ఒడిశా, మధ్యప్రదేశ్, జారండ్, ఛత్తీస్ఘడ్ సహా కొన్ని రాష్ట్రాలు ఉపాధి సూచికల్లో అట్టడుగున ఉన్నాయి.
- ఈ రాష్ట్రాలు సంవత్సరాలుగా పేలవమైన ఉపాధి అవకాశాలతో పోరాడుతున్నాయి. ఇది కార్మిక మార్కెట్ ధోరణులపై ప్రాంతీయ విధానాల ప్రభావాన్ని సూచిస్తుంది.
- ఆర్థికాభివృద్ధి, మౌలిక సదుపాయాలు, విద్య, పాలన వంటి అంశాలు ఈ రాష్ట్రాల్లో ఉపాధి అవకాశాలను రూపొందించడంలో కీలక పాత్ర పోషిస్తాయి.

లింగ బేధం మరియు సామాజిక అసమానతలు

- శ్రామిక మార్కెట్లో గణనీయమైన లింగ అంతరంతో భారతదేశం కొట్టుమిట్టాడుతోంది. దీని వలన మహిళా శ్రామిక శక్తి భాగస్వామ్యం తక్కువగా ఉంది.
- యువతులు, ముఖ్యంగా ఉన్నత విద్య స్థాయి కలిగినవారు గణనీయమైన నిరుద్యోగ సవాళ్లను ఎదుర్కొంటున్నారు.
- సానుకూల చర్యలు మరియు లక్ష్య విధానాలు ఉన్నప్పటికీ, సామాజిక అసమానతలు కొనసాగుతున్నాయి, షెడ్యూల్డ్ కులాలు మరియు షెడ్యూల్డ్ తెగలు నాణ్యమైన ఉద్యోగ అవకాశాలను పొందడానికి సవాళ్లను ఎదుర్కొంటున్నారు.
- అన్ని జనాభా సమూహాలలో విద్యాభ్యాసం మెరుగుపడింది అయినప్పటికీ, పాతుకుపోయిన సామాజిక శ్రేణులు ఉపాధి అసమానతలను పెంచుతున్నాయి.

1. జమిలి ఎన్నికలపై కోవిడ్ కమిటీ నివేదిక

వార్షికో ఎందుకు ఉంది?

- లోక్ సభ, అసెంబ్లీలకు ఒకేసారి ఎన్నికలు నిర్వహించాలని, తదుపరి దశలో సార్వత్రిక ఎన్నికలు జరిగిన 100 రోజుల్లోగా మున్సిపల్, పంచాయతీ ఎన్నికలు నిర్వహించాలని మాజీ రాష్ట్రపతి రామ్ నాథ్ కోవిండ్ నేతృత్వంలోని ఉన్నతస్థాయి కమిటీ సిఫారసు చేసింది.

జమిలి ఎన్నికల గురించి

- 'వన్ నేషన్, వన్ ఎలక్షన్' లేదా జమిలి ఎలక్షన్ అంటే లోక్ సభ, రాష్ట్ర శాసనసభలు, స్థానిక సంస్థలకు (మున్సిపాలిటీలు, పంచాయతీలు) ఏకకాలంలో ఎన్నికలు నిర్వహించడం.
- 1967 వరకు జమిలి ఎన్నికలు క్రమబద్ధంగా జరిగాయి కాని రాజకీయ అస్థిరత మరియు రాజ్యాంగ సవరణల కారణంగా నిలిచిపోయాయి.

జమిలి ఎన్నికలకు సిఫారసు

- జెమిలి ఎన్నికల అమలుకు వీలుగా భారత రాజ్యాంగానికి సమగ్ర సవరణలు చేయాలని కమిటీ సూచించింది.

మొదటి రాజ్యాంగ సవరణ బిల్లు:

- ఈ బిల్లు ఏకకాల ఎన్నికల ఆచరణపై దృష్టి పెడుతుంది మరియు నిర్ణీత ఐదేళ్ల పదవీకాలం పూర్తయ్యేలోపు కొత్తగా ఎన్నికలు నిర్వహించడానికి విధివిధానాలను అందిస్తుంది.

- రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలతో తప్పనిసరిగా సంప్రదింపులు జరపకుండా లేదా రాష్ట్ర అసెంబ్లీల ఆమోదం లేకుండా సంబంధిత చట్టాన్ని ఆమోదించడానికి పార్లమెంటుకు ఇది అధికారం కల్పిస్తుంది.

రెండో రాజ్యాంగ సవరణ బిల్లు:

- రెండో బిల్లులో ప్రధానంగా మున్సిపల్, పంచాయతీ ఎన్నికలతో పాటు కేంద్ర ఎన్నికల సంఘం ఏక ఓటరు జాబితాను ఏర్పాటు చేస్తుంది.
- రాష్ట్ర జాబితాలోని అంశాలతో ఉన్న సంబంధం దృష్ట్యా, ఈ బిల్లుకు భారతదేశంలోని సగానికి పైగా రాష్ట్రాల ఆమోదం అవసరం.

రూపాంతర ప్రక్రియ:

- రాజ్యాంగంలోని 82వ అనే కొత్త అధికరణను ప్రవేశపెట్టడం ద్వారా జమిలి ఎన్నికలకు రూపాంతరం చెందడానికి విధివిధానాలను రూపొందించారు.
- నిర్ణీత తేదీ తర్వాత ఏర్పడిన అన్ని శాసనసభలు, లోక్ సభ కాలపరిమితి ముగిసిన తర్వాత శాసనసభల కాలపరిమితి కూడా ముగుస్తుందని ఈ చట్టం తెలియజేస్తుంది.

పార్లమెంటు అధికారాల విస్తరణ:

- ఎన్నికల విషయాలపై పార్లమెంటుకు ఉన్న ప్రస్తుత అధికార పరిధికి అదనంగా, ఏకకాలంలో ఎన్నికల నిర్వహణ కోసం అధికరణ 327 ప్రకారం పార్లమెంటు అధికారాన్ని విస్తరించాలని కమిటీ సిఫార్సు చేసింది.

పూర్వ కాలపరిమితికి ముందే రద్దు చేయుటకు నిబంధనలు:

- అధికరణ 83 మరియు 172 కోసం ప్రతిపాదించిన సవరణలు లోక్ సభ లేదా రాష్ట్ర అసెంబ్లీలు పూర్తి పదవీకాలం పూర్తి కాకముందే రద్దు చేయబడిన సందర్భాల్లో విధివిధానాలను వివరిస్తాయి.
- మిగిలిన కాలాన్ని “గడువు తీరని కాలం”గా నిర్వచించడం మరియు ఏకకాలంలో ఎన్నికలు నిర్వహించే వరకు ప్రత్యామ్నాయ శాసన సభల కాలపరిమితిని పేర్కొనడం ఇందులో ఉంటుంది.

కేంద్రపాలిత ప్రాంతాల చేరిక:

- కేంద్రపాలిత ప్రాంతాల్లోని శాసనసభల ఎన్నికలను ఏకకాలంలో ఎన్నికలు నిర్వహించే చట్టాలకు సవరణలు చేయాలని నివేదిక సూచించింది.

ఏకకాలంలో స్థానిక సంస్థల ఎన్నికలు:

- సాధారణ ఎన్నికలతో పాటు మున్సిపల్, పంచాయతీ ఎన్నికలను పర్యవేక్షించే అధికారాన్ని పార్లమెంటుకు కల్పించాలని కమిటీ సిఫారసులు చేసింది.
- ఓటర్ల నమూనా ప్రక్రియను క్రమబద్ధీకరించేందుకు ఎన్నికల సంఘం ఏక ఓటరు జాబితాను రూపొందించాలని ప్రతిపాదించారు.

ఆమోద ఆవశ్యకత:

- ఈ అంశాలలో కొన్ని రాష్ట్ర జాబితాలో ఉండటం వల్ల మునిసిపల్, పంచాయతీ ఎన్నికలకు సంబంధించిన సవరణలకు రాష్ట్రాల ఆమోదం అవసరం. తద్వారా ప్రతిపాదిత సంస్కరణల అమలులో సహకార సమాఖ్య విధానాన్ని అనుసరించాలి.

వివిధ సవాళ్లను పరిష్కరించడమే ఈ ప్రతిపాదన లక్ష్యం.

- **ఆర్థిక సామర్థ్యం :** బహుళ ఎన్నికలకు ప్రభుత్వ వ్యయాలు, రాజకీయ పార్టీల ఖర్చులను తగ్గించడం.
- **స్థిరత్వం మరియు ఖచ్చితత్వం:** తరచుగా ఎన్నికలు జరగడం వల్ల పాలన, వ్యాపారాలు మరియు పౌరుల జీవితాలకు కలిగే అంతరాయాలను తగ్గించడం.
- **పరిపాలనా సమర్థత:** ప్రభుత్వ యంత్రాంగం మరియు భద్రతా దళాలపై అదనపు భారాన్ని తగ్గించడం.
- **విధాన కొనసాగింపు:** ఎన్నికల సమయంలో ఎన్నికల ప్రవర్తనా నియమావళి (ఎంసీసీ) విధించడం వల్ల కలిగే అంతరాయాలను తగ్గించడం.
- **ఓటర్ల భాగస్వామ్యం:** “ఓటరు అలసటను” తగ్గించడం మరియు క్రమబద్ధమైన ఎన్నికల ప్రక్రియల ద్వారా భాగస్వామ్యాన్ని పెంచడం.

2. ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టం, 1951 లోని సెక్షన్ 123(3)

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణాలు :

- ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టంలోని సెక్షన్ 123(3)ను ఉల్లంఘించినట్లు వివిధ పార్టీలు, సంబంధిత నేతలు ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్నారు.

ప్రజా ప్రాతినిధ్య చట్టం 1951లోని సెక్షన్ 123(3) గురించి :

- అభ్యర్థులు లేదా వారి సహచరులు తమ మతం, జాతి, కులం, వర్గం లేదా భాష ఆధారంగా ఓటు వేయమని లేదా ఓటు వేయవద్దని ఓటర్లకు విజ్ఞప్తి చేయడం నిషేధించబడింది.
- ఎన్నికల సమయంలో మతం, జాతి, కులం, వర్గం లేదా భాష ఆధారంగా పౌరుల మధ్య శతృత్వం లేదా ద్వేష భావాలను పెంపొందించడానికి అభ్యర్థులు చేసే ప్రయత్నాలను ఇది ఖండిస్తుంది.
- ఓటర్ల మతపరమైన మనోభావాలకు భంగం కలగకుండా ఎన్నికల ప్రక్రియలు స్వేచ్ఛగా, నిష్పక్షపాతంగా జరిగేలా చూడటం.

- సంకుచిత మత, ప్రాతిపదికన కాకుండా విధానాలు, పనితీరు, ప్రజాసంక్షేమం ఆధారంగా ఎన్నికల అభ్యర్థనలు ఉండాలనే సూత్రాన్ని ఇది నొక్కి చెబుతుంది.
- ఓటరు ప్రవర్తనను ప్రభావితం చేయడానికి గుర్తింపు ఆధారిత విభజనలను ఉపయోగించే అవినీతి ఎన్నికల పద్ధతులను నిరోధించడం యొక్క ప్రాముఖ్యతను గురించి తెలియజేస్తుంది.
- ఓటర్లను గుర్తింపు ప్రాతిపదికన విభజించడానికి ప్రయత్నించే విజ్ఞప్తులను నీరుగార్చడం ద్వారా సమానత్వం, సమిళితత్వం మరియు వివక్షరహితం వంటి ప్రజాస్వామిక విలువలను కాపాడటం.

3. జాతీయ ప్రాముఖ్యత తగ్గిన స్మారక చిహ్నాలను జాబితా నుంచి తొలగించనున్న ASI

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- జాతీయ ప్రాముఖ్యత లేని కారణంగా భారత పురావస్తు శాఖ (ASI) 18 కేంద్ర రక్షిత స్మారక చిహ్నాలను తొలగిస్తోంది.
- గతంలో “ఆచూకీ దొరకనివి”గా వర్గీకరించబడిన ఈ స్మారక చిహ్నాలలో కోస్ మినార్ నెం. 13, బరఖంబా శ్మశానం, గుస్సెర్ బుర్జిల్ సమాధి, గౌఘాట్ వద్ద శ్మశానం మరియు బెలియా నాలా బౌద్ధ శిథిలాలు వంటి ముఖ్యమైన ప్రదేశాలు ఉన్నాయి.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం :

- జాబితా నుంచి తొలగించడం అంటే ఈ స్మారక చిహ్నాలపై ASI సంరక్షణ, రక్షణ మరియు నిర్వహణ చర్యలు చేపట్టదు.
- పురాతన కట్టడాలు, పురావస్తు ప్రదేశాలు మరియు అవశేషాల చట్టం, 1958 (AMASR చట్టం) కింద ఆంక్షలకు విరుద్ధంగా డీలిస్టెడ్ సైట్ల చుట్టూ నిర్మాణ సంబంధిత కార్యకలాపాలను అనుమతిస్తారు.
- 2022 లో, సాంస్కృతిక మంత్రిత్వ శాఖ 3,693 రక్షిత స్మారక చిహ్నాలలో 50 రక్షణ పొందని స్మారక చిహ్నాల గురించి పేర్కొంది.
- బడ్జెట్ పరిమితుల కారణంగా కేవలం 248 స్మారక చిహ్నాలకు మాత్రమే సెక్యూరిటీ గార్డులు ఉన్నారు.
- భారత కంప్యూటర్ అండ్ ఆడిటర్ జనరల్ (కాగ్) 2013 నివేదిక 92 రక్షణ పొందని స్మారక చిహ్నాలను గుర్తించింది.
- గుర్తింపు పొందని స్మారక చిహ్నాలను గుర్తించడానికి ప్రయత్నాలు కొనసాగుతున్నాయి. వాటిలో కొన్నింటిని గుర్తించడంలో మరియు లెక్కించడంలో ASI కొంత విజయం సాధించింది.

4. సాయుధ దళాల (ప్రత్యేక అధికారాలు) చట్టం, 1958 (AFSPA)

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- హెూం వ్యవహారాల మంత్రిత్వ శాఖ నాగాలాండ్ మరియు అరుణాచల్ ప్రదేశాలకు సాయుధ దళాల (ప్రత్యేక అధికారాలు) చట్టం, 1958 (AFSPA) ను విస్తరించడం ద్వారా సాయుధ దళాలకు “కల్లోలత ప్రాంతాలలో” ప్రజా శాంతిని నిర్వహించడానికి అధికారాన్ని కల్పించింది.
- అస్సాం ప్రభుత్వం కూడా AFSPA 1958ని నాలుగు జిల్లాల్లో మరో ఆరు నెలల పాటు పొడిగించింది.

AFSPA గురించి :

- AFSPA, 1958 కల్లోలత ప్రాంతాలలో ప్రత్యేక అధికారాలతో సాయుధ దళాలకు అధికారం ఇస్తుంది. ఈ ప్రాంతాలలో సమావేశాలను నిషేధించడం,

కాల్పులు జరపడం, వారెంటు లేకుండా అరెస్టులు చేయడం, సోదాలు నిర్వహించడం మరియు తుపాకీలను కలిగి ఉండడాన్ని నిషేధించే అధికారం కలిగి ఉంటారు.

- ఒక భాగం లేదా మొత్తం రాష్ట్రం/కేంద్రపాలిత ప్రాంతం (UT) పౌర ప్రభుత్వానికి సహాయం చేయడానికి సాయుధ బలగాలను ఉపయోగించాల్సిన అవసరం వచ్చినప్పుడు AFSPA యొక్క సెక్షన్ 3 కింద కల్లోలిత ప్రాంతాలుగా ప్రకటించబడతాయి. వీటిని కేంద్ర ప్రభుత్వం, రాష్ట్ర గవర్నర్ లేదా UT పరిపాలన అధికారి ద్వారా ప్రకటించవచ్చు.
- AFSPAకి సంబంధించిన సవాళ్లలో జీవించే హక్కు మరియు నివారణ హక్కు ఉల్లంఘనలు, సాయుధ బలగాల ద్వారా అధికారాలను దుర్వినియోగం చేయడం మరియు మానవ హక్కుల ఉల్లంఘన వంటి అంతర్జాతీయ చట్టాలను ఉల్లంఘించడం వంటివి ఉన్నాయి.
- కేంద్ర ప్రభుత్వ ముందస్తు అనుమతి లేకుండా చట్టం ప్రసాదించిన అధికారాలను ఉపయోగించి తీసుకున్న చర్యలపై ప్రాసిక్యూషన్, దావాలు లేదా చట్టపరమైన చర్యలను AFSPA కింద మినహాయింపు నిరోధిస్తుంది

AFSPAకి సంబంధించిన SC తీర్పు

- ఎక్స్‌ట్రా జ్యుడిషియల్ ఎగ్జిక్యూషన్ బాధిత కుటుంబాల సంఘం (2016) వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా (2016) కేసులో సుప్రీంకోర్టు (SC) AFSPA అంశాన్ని పరిశీలించి, ఆర్మీ సిబ్బంది చేసిన నేరాలకు కూడా క్రిమినల్ కోర్టు విచారణ నుండి సంపూర్ణ మినహాయింపు లేదని తీర్పు చెప్పింది. జవాబుదారీతనం మరియు చట్టపరమైన నిబంధనలకు కట్టుబడి ఉండాలని సూచించింది.

5. NGOల FCRA రిజిస్ట్రేషన్ చెల్లుబాటును పొడిగించిన హామ్ మంత్రిత్వ శాఖ

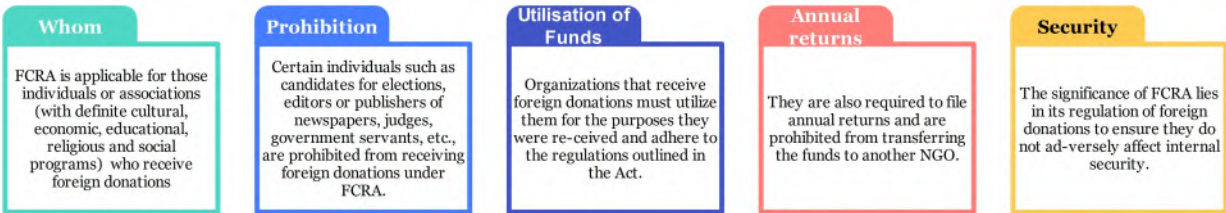
వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం

- హోం వ్యవహారాల మంత్రిత్వ శాఖ (MHA) NGOల ఫారిన్ కంట్రీబ్యూషన్ (రెగ్యులేషన్) చట్టం (FCRA) రిజిస్ట్రేషన్ చెల్లుబాటును జూన్ 30 వరకు పొడిగించింది.
- ఈ పొడిగింపు పునరుద్ధరణ దరఖాస్తులు పరిశీలనలో ఉన్న మరియు జూన్ 30 లోపు చెల్లుబాటు గడువు ముగిసే అన్ని FCRA నమోదిత NGOలకు వర్తిస్తుంది.

FCRA నమోదు యొక్క ముఖ్య నిబంధనలు :

- విదేశీ విరాళాలను స్వీకరించాలనుకునే NGOలు MHAలో నమోదు చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. రిజిస్ట్రేషన్ 5 సంవత్సరాలు చెల్లుతుంది తరువాత మళ్ళీ వాటిని పునరుద్ధరించవచ్చు.
- FCRA నమోదు అనేది నిర్దిష్ట సాంస్కృతిక, ఆర్థిక, విద్యా, మతపరమైన మరియు సామాజిక కార్యక్రమాలతో సంబంధం ఉన్న వ్యక్తులకు లేదా సంస్థలకు మంజూరు చేయబడుతుంది.
- ఎన్నికల అభ్యర్థులు, వారాపత్రికల సంపాదకులు లేదా ప్రచురణకర్తలు, న్యాయమూర్తులు, ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు మొదలైన నిర్దిష్ట వ్యక్తులు FCRA కింద విదేశీ విరాళాలు స్వీకరించడం నిషేధించబడింది.
- విదేశీ విరాళాలను స్వీకరించే సంస్థలు తప్పనిసరిగా వాటిని స్వీకరించిన ప్రయోజనాల కోసం ఉపయోగించాలి మరియు చట్టంలో పేర్కొన్న నిబంధనలకు కట్టుబడి ఉండాలి.
- వాటి వార్షిక రిటర్న్లను కూడా దాఖలు చేయాల్సి ఉంటుంది మరియు నిధులను మరొక NGOకి బదిలీ చేయరాదు.
- విదేశీ విరాళాలు అంతర్గత భద్రతను ప్రతికూలంగా ప్రభావితం చేయకుండా నిరోధించడంలో FCRA యొక్క ప్రాముఖ్యత కీలకమైనది.

Foreign Contribution (Regulation) Act (FCRA)

6. తల్లిదండ్రుల మతం నమోదు ద్వారా జననాలు నమోదు చేయనున్న ప్రభుత్వం

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- కేంద్ర హోం మంత్రిత్వ శాఖ రూపొందించిన మోడల్ నిబంధనలలో పేర్కొన్న విధంగా, పిల్లల పుట్టుకను నమోదు చేసే తల్లిదండ్రులు ఇప్పుడు తండ్రి మరియు తల్లి ఇద్దరి మతాన్ని విడిగా పేర్కొనాలి.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- ప్రతిపాదిత “ఫారం No.1-Birth Report” లో పిల్లల తండ్రి మరియు తల్లి యొక్క మతాన్ని నమోదు చేయడానికి విభాగాలు ఉన్నాయి. ఇది కుటుంబం యొక్క మతాన్ని మాత్రమే నమోదు చేసే మునుపటి ప్రక్రియకు భిన్నమైనది.

ఈ మార్పులు పార్లమెంటు ఆమోదించిన జనన, మరణాల నమోదు (సవరణ) చట్టం, 2023 కి అనుగుణంగా ఉన్నాయి. ఇది జాతీయ జనన, మరణ డేటాబేస్ నిర్వహణను తప్పనిసరి చేసింది.

- జాతీయ జనాభా రిజిస్టర్ (NPR) ఓటర్ల జాబితా, ఆధార్ నంబర్, రేషన్ కార్డులు, పాస్పోర్టులు, డ్రైవింగ్ లైసెన్సులు, అన్ని రిజిస్ట్రేషన్లతో సహా వివిధ అధికారిక రికార్డులను నవీకరించడానికి జనన, మరణ రిజిస్ట్రేషన్ల ద్వారా ఉత్పత్తి చేయబడిన డేటాబేస్ ఉపయోగించబడుతుంది.
- దేశంలో నమోదైన అన్ని జననాలు మరియు మరణాలు అక్టోబర్ 1, 2023 నుండి అమలులోకి వచ్చే సివిల్ రిజిస్ట్రేషన్ సిస్టమ్ (CRS) లో కేంద్రం యొక్క పోర్టల్ ద్వారా డిజిటల్ గా నమోదు చేయబడతాయి.

- ఈ వ్యవస్థ ద్వారా జారీ చేయబడిన డిజిటల్ జనన ధృవీకరణ పత్రాలు పుట్టిన తేదీని రుజువు చేయడానికి ఏక ప్రతంగా పనిచేస్తాయి. విద్యా సంస్థలలో ప్రవేశం వంటి ప్రక్రియలను సులభతరం చేస్తాయి.
- రిజిస్ట్రార్ జనరల్ ఆఫ్ ఇండియా (RGI) కార్యాలయం ఆధార సంఖ్యలు మరియు తల్లిదండ్రుల సంప్రదింపు వివరాలను నమోదు చేయడంతో సహా కొత్త అవసరాలకు అనుగుణంగా ఇప్పటికే ఉన్న రిజిస్ట్రేషన్ ఫారాలను ప్రత్యామ్నాయంగా ప్రతిపాదించింది.
- ఇతర జనాభా డేటాతో పాటు జనన రిజిస్ట్రల్లో గణాంక ప్రయోజనాల కోసం తల్లిదండ్రుల మతానికి సంబంధించిన సమాచారం నిర్వహించబడుతుంది.
- జాతీయ స్థాయిలో నమోదైన జననాలు మరియు మరణాల డేటాబేస్ ను నిర్వహించే బాధ్యత RGI పై ఉంది. చీఫ్ రిజిస్ట్రార్లు మరియు రిజిస్ట్రార్లు తదనుగుణంగా డేటాను నిర్వహించాల్సిన బాధ్యత ఉంది.
- జనన సమయంలో లింగ నిష్పత్తి మరియు శిశు మరణాల వంటి ముఖ్యమైన గణాంకాలతో సహా CRS డేటా, సామాజిక-ఆర్థిక ప్రణాళిక మరియు సామాజిక రంగ కార్యక్రమాల ప్రభావాన్ని అంచనా వేయడానికి కీలకం. ఇది ప్రజారోగ్య వ్యవస్థ మదింపులకు కీలక ఆధారం.

7. కనీస వేతనానికి బదులుగా జీవన వేతనాన్ని ఎంచుకోనున్న భారత్

వార్షికో నిలవడానికి గల కారణం ?

- వచ్చే ఏడాది నాటికి అంతర్జాతీయ కార్మిక సంస్థ (ILO) సహాయంతో కనీస వేతనం నుంచి జీవన వేతనాలకు మారాలని భారత్ భావిస్తోంది.
- ILO నిర్వచించిన జీవన వేతనం, కార్మికులు మరియు వారి కుటుంబాలకు మంచి జీవన ప్రమాణాలను అందించడానికి అవసరమైన వేతనం. ఇది దేశ పరిస్థితులు మరియు సాధారణ పని గంటలను పరిగణనలోకి తీసుకుంటుంది.
- కనీస వేతనం వలె కాకుండా, జీవన వేతనాలను యజమానులు చెల్లించాలి. జీవన వేతనం సాధారణంగా తగినంత జీవనోపాధిని పొందడానికి ఉపయోగపడుతుంది. కాబట్టి ఇది కనీస వేతనం కంటే ఎక్కువగా ఉంటుంది.
- UK, కెనడా మరియు బెల్జియంతో సహా పలు దేశాలు తమ శ్రామిక శక్తిని ద్రవ్యోల్బణం నుండి రక్షించడానికి తమ కనీస వేతనాలను పెంచాయి.
- UK తన జాతీయ జీవన వేతనంలో 9.8% పెంచింది. కెనడా సమాఖ్య యొక్క కనీస వేతనాలు 3.9% పెరిగాయి.
- బెల్జియం తన కనీస వేతనాన్ని అదనంగా నెలకు రూ. 2,000 చొప్పున పెంచింది.
- భారతదేశంలో, చాలా మంది రోజువారీ కనీస వేతనం రూ.176 లేదా అంతకంటే ఎక్కువ సంపాదించినప్పటికీ, 2017 నుండి రాష్ట్రాలలో నిలిచిపోయిన జాతీయ వేతన స్థాయి అమలు ఫలితంగా వేతన చెల్లింపు అసమానతలు ఉన్నాయి.
- జీవన వ్యయం ఆధారంగా జీవన వేతనం వివిధ ప్రాంతాలలో మారుతూ ఉంటుంది. 2018 నాటికి ఇది ఒక వ్యక్తికి నెలకు సుమారు రూ. 10,300 గా ఉందని నివేదికలు సూచిస్తున్నాయి. ఇది దేశవ్యాప్తంగా మరింత సమానమైన పరిహార వ్యవస్థ అవసరాన్ని గురించి తెలియజేస్తుంది.

భారతీయ ఆర్థిక వ్యవస్థపై జీవన వేతనం యొక్క ప్రభావం

- భారతదేశంలో జీవన వేతనాన్ని అమలు చేయడం వలన వినియోగము పెరుగుతుంది మరియు మంచి జీవన ప్రమాణాలకు మద్దతుగా వేతనాలను పెంచడం ద్వారా ఆర్థిక వృద్ధి సాధ్యమవుతుంది.

- అయితే, ఇది వేతన-పెరుగుదలతో వచ్చే ద్రవ్యోల్బణానికి కారణమవుతుంది మరియు చిన్న మరియు మధ్యతరహా సంస్థలను ఆర్థికంగా ఒత్తిడికి గురిచేస్తుంది. తద్వారా లాభదాయకతను ప్రభావితం చేస్తుంది.
- ఆదాయ అసమానతను పరిష్కరించేటప్పుడు, సంభావ్య ఆర్థిక మందగమనాన్ని తగ్గించడానికి మరియు కార్మిక మార్కెట్లోకి ప్రవేశించే యువతతో సహా కార్మికులందరికీ న్యాయమైన వేతన వ్యవస్థను అందించడానికి జాగ్రత్తగా ప్రణాళిక రూపొందించడం అవసరం.

ముగింపు :

- భారతదేశంలో జీవన వేతనానికి మారడం అనేది ముఖ్యంగా ఒప్పంద నిబంధనలపై పనిచేసే కార్మికుల జీవనోపాధిని మెరుగుపరచడంలో సహాయపడుతుంది. ఇది పేదరికాన్ని తగ్గించడానికి మరియు సమాజ శ్రేయస్సును మెరుగుపరిచే సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉంటుంది.
- ఈ విధానాన్ని సమర్థవంతంగా అమలు చేయడానికి మరియు దాని అంతర్గత ప్రయోజనాలను సాధించడానికి ILO యొక్క సాంకేతిక సహాయంతో బలమైన వ్యవస్థను స్థాపించడానికి భారతదేశం యొక్క అంకితభావం చాలా అవసరం.

8. తొలిసారిగా ఇంటి వద్ద నుండి ఓటు వేయడానికి సదుపాయాలు కల్పిస్తున్న EC

వార్షికో నిలవడానికి గల కారణం ?

- భారత ఎన్నికల కమిషన్ (ECI) రాబోయే 2024 ఎన్నికలలో మొదటిసారిగా ఇంటి వద్ద నుండి ఓటు వేసే సదుపాయాన్ని ప్రవేశపెట్టింది. ప్రతి ఓటరు ఓటు వేయాలి అనే నినాదంతో ECI ఈ కార్యక్రమం చేపట్టింది.

ఈ వార్ష గురించి మరింత సమాచారం

- ఈ కార్యక్రమం ద్వారా అర్హులైన ఓటర్లు తమ ఇళ్ల నుండి సౌకర్యవంతంగా ఓటు వేయవచ్చు. పోలింగ్ సిబ్బంది మరియు భద్రతా సిబ్బంది పూర్తి బృందం నేతృత్వంలో, ఓటింగ్ గోప్యముగా నిర్వహించబడుతుంది.
- ఇంటి నుండి ఓటు వేసే సౌకర్యం ప్రధానంగా రెండు 2 వర్గాలకు కల్పించబడింది. 40% అంగవైకల్యం కలిగినవారు (PwD) మరియు 85 ఏళ్లు పైబడిన సీనియర్ సిటిజన్లు ఈ కార్యక్రమానికి అర్హులు.

ECI చేపట్టిన ఇతర కార్యక్రమాలు

- జమ్మూ మరియు ఉధంపూర్లలో నివసిస్తున్న కాశ్మీరీ వలసదారులకు ఫారం-M అవసరాన్ని రద్దు చేయడం ద్వారా ECI ఓటింగ్ ప్రక్రియను సులభతరం చేసింది.
- PwDల భాగస్వామ్యం పెంచడానికి, ఎన్నికల ప్రక్రియలో సమగ్రత మరియు అవగాహనను ప్రోత్సహించడానికి ECI సిస్టమాటిక్ ఓటర్స్ ఎడ్యుకేషన్ అండ్ ఎలక్టోరల్ పార్టిసిపేషన్ (SVEEP) కార్యక్రమాలను చేపడుతుంది.
- ప్రతిపాదిత మల్టీ-కాన్ఫిట్యూయెన్సీ రిమోట్ ఎలక్ట్రానిక్ ఓటింగ్ మెషిన్ (RVM): ఈ ఆవిష్కరణ వలన ఓటర్లు తమ ప్రస్తుత నివాస స్థలం నుండి ఓటు వేయడానికి వీలు కల్పిస్తుంది. ఎన్నికల ప్రక్రియలో భాగస్వామ్యాన్ని పెంచడం దీని ప్రధాన లక్ష్యం.
- ప్రత్యేక ఓటర్లు, సర్వీస్ ఓటర్లు, ఎన్నికల విధుల్లో ఉన్న ఓటర్లు మరియు ముందస్తు నిర్బంధంలో ఉన్న ఓటర్లతో సహా కొన్ని వర్గాల ఓటర్లను పోస్టు ద్వారా ఓటు వేయడానికి ECI అనుమతిస్తుంది. ఇది ఎన్నికల ప్రక్రియలో వారి భాగస్వామ్యాన్ని పెంచుతుంది.
- సాయుధ దళాల సభ్యులు, వారి సొంత రాష్ట్రం వెలుపల పనిచేస్తున్న పోలీసు దళం మరియు విదేశాలలో పనిచేస్తున్న ప్రభుత్వ ఉద్యోగులతో సహా రిజిస్టర్డ్ సర్వీస్ ఓటర్లు, వారి భౌగోళిక స్థానం లేదా విధి రీత్యా ఇతర దేశాలలో ఉ

స్వప్నలలో ఎన్నికలలో పాల్గొనడానికి వీలుగా, ప్రాక్టీస్ ఓటింగ్ ద్వారా వారి భాగస్వామ్యాన్ని పెంచింది.

9. కేంద్రం నుండి నిధుల కోసం రాష్ట్రాలు కోరుతున్న ఆశ్రయించడంపై సుప్రీం కోర్టు ఆందోళన

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- కర్ణాటక ఇటీవల కరువు నిర్వహణ కోసం కేంద్రం నుండి నిధులను కోరుతూ సుప్రీం కోర్టును ఆశ్రయించగా, తమిళనాడు గతంలో తుఫాను సహాయం మరియు వరద నిర్వహణకు నిధుల కోసం సర్వోన్నత న్యాయస్థానాన్ని ఆశ్రయించింది.

మరింత సమాచారం

- రాష్ట్రాలు ప్రస్తుతం తమ రెవిన్యూ వ్యయంలో కేవలం 58% మాత్రమే తమ సొంత ఆదాయ వనరుల నుండి నిధులు సమకూర్చుకుంటున్నాయి. మార్చి 2023 నాటికి రాష్ట్రాల రుణ-జిడిపి నిష్పత్తి 27.5%గా ఉంది.
- జిఎస్టీ పరిహారాన్ని నిలిపివేయడం, జిఎస్టీకి ముందు వచ్చిన పన్ను రాబడితో పోలిస్తే రాష్ట్ర వస్తు, సేవల పన్ను (ఎస్జిఎస్టీ) నుండి వచ్చే ఆదాయం తక్కువగా ఉండటం మరియు కేంద్రం సెస్లు మరియు సర్చార్జీలను అధికంగా ఉపయోగించుకోవడం వంటి అనేక అంశాలు కేంద్ర ప్రభుత్వంపై రాష్ట్రాలు ఆధారపడటానికి కారణమౌతున్నాయి. అంతేకాకుండా, వ్యవసాయ రుణాల మాఫీ వంటి చర్యలు రాష్ట్రాల ఆర్థిక పరిస్థితిని దెబ్బతీస్తున్నాయి.
- మూలధన వ్యయం కోసం రాష్ట్రాలకు ప్రత్యేక సహాయం కోసం పథకంతో సహా రాష్ట్రాల ఆర్థిక వ్యవస్థను మెరుగుపరచడానికి ప్రయత్నాలు జరిగాయి. ఈ పథకం రాష్ట్రాలకు వడ్డీ రహిత రుణాలను అందిస్తుంది.

- 15వ ఆర్థిక సంఘం విద్యుత్ రంగంలో పనితీరు ఆధారంగా రాష్ట్రాలకు అదనపు రుణ సదుపాయాన్ని సిఫార్సు చేసింది.
- ఈ సవాళ్లను పరిష్కరించడానికి, ఆదాయ సేకరణను మెరుగుపరచడానికి వ్యాపార అనుకూలమైన పన్ను పరిపాలనను ప్రోత్సహించడం చాలా కీలకం. విద్యుత్ మరియు నీరు వంటి ఆవశ్యక సేవలపై వినియోగదారు ఛార్జీలను సవరించడం ద్వారా కూడా పన్నేతర ఆదాయాన్ని పెంచవచ్చు.

రాష్ట్రాల ఆర్థిక వ్యవహారాలకు సంబంధించిన రాజ్యాంగ నిబంధనలు

- ప్రకరణ 275:** పార్లమెంట్ చట్టం ద్వారా, భారత సంఘటిత నిధిపై చార్జి చేయబడే గ్రాంట్-ఇన్-ఎయిడ్ ను కొన్ని రాష్ట్రాలకు అందించవచ్చు.
- ప్రకరణ 282:** ఏదైనా ప్రజా ప్రయోజనం కోసం ఏచక్లణతో కూడిన గ్రాంట్లు మంజూరు చేయడానికి కేంద్రానికి (మరియు రాష్ట్రాలకు) వీలకల్పిస్తుంది.
- ప్రకరణ 293:** రాష్ట్ర శాసనసభ నిర్దేశించిన పరిమితుల్లో డబ్బును రుణం తీసుకునే అధికారాన్ని రాష్ట్రాలకు అందిస్తుంది.

10. భారతదేశంలోని అడవులను జాతీయ సంపదగా ప్రకటించిన సుప్రీంకోర్టు

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- భారత సర్వోన్నత న్యాయస్థానం, స్టేట్ ఆఫ్ తెలంగాణ వర్సెస్ మొహమ్మద్ అబ్దుల్ ఖాసిం కేసులో, భారతదేశంలోని అడవులను జాతీయ సంపదగా ప్రకటించింది.

మరింత సమాచారం

- మానవ అవసరాలకు ప్రాధాన్యతనిచ్చే మానవకేంద్రీకృత (అంతోపోసెంట్రీక్) విధానం నుండి ప్రకృతి అవసరాలకు ప్రాధాన్యతనిచ్చే పర్యావరణ కేంద్రీకృత విధానానికి మారవలసిన అవసరాన్ని ఈ తీర్పు ఉద్ఘాటించింది.

- ఈ విధానం మానవులను భూమిపై ప్రాణకోటిలో ఒక భాగంగా గుర్తిస్తుంది. పర్యావరణ పరిరక్షణ యొక్క ఏకైక ఉద్దేశ్యంగా మానవులను పరిగణించకుండా పర్యావరణ పరిమితుల్లో జీవించడాన్ని సమర్థిస్తుంది.
- అడవుల ద్వారా ఉత్పత్తి చేయగలిగిన ఆర్థిక సంపదను ఈ తీర్పు ప్రధానంగా ప్రస్తావించింది. అటవీ విస్తీర్ణం అధికంగా ఉన్న దేశం దాని అదనపు కార్బన్ ట్రిడిట్లను విక్రయించగలదని పేర్కొంది. భారతదేశంలోని అడవులు సుమారు 24,000 మెట్రిక్ టన్నుల కార్బన్ సింక్ సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉన్నాయి. ఈ భారీ కార్బన్ సింక్ విలువ సుమారు 120 బిలియన్ డాలర్లు లేదా ఆరు లక్షల కోట్ల రూపాయలు ఉంటుందని అంచనా.
- వాతావరణ మార్పులను తగ్గించడంలో అడవులు కీలకమైన పాత్రను పోషిస్తాయి. వాతావరణ మార్పుల ప్రభావం, పెరుగుతున్న ఉష్ణోగ్రతలు మరియు మారుతున్న వర్షపాతం వంటి వాటి కారణంగా భారత ఆర్థిక వ్యవస్థకు దాని జీడీపీలో 2.8% నష్టం వాటిల్లుతుందని ఆర్బీఐ నివేదికను ఉటంకిస్తూ తీర్పు ఇచ్చింది.
- ఈ తీర్పు “గ్రీన్ అకౌంటింగ్” భావనను ఆమోదించింది. గ్రీన్ అకౌంటింగ్ భావన ఒక దేశం యొక్క సంపదను దాని సహజ ఆస్తులతో సహా మూల్యాంకనం చేస్తుంది. అటువంటి విధానం యొక్క ముఖ్యమైన ప్రత్యక్ష మరియు పరోక్ష ప్రయోజనాలను ఈ తీర్పు ఎత్తిచూపింది.

సుప్రీంకోర్టు కీలక తీర్పులు

- ఎం.సి. మెహతా వర్సెస్ కమల్ నాథ్ (2000):** ప్రకరణ 21ని దృష్టిలో ఉంచుకొని, రాజ్యాంగంలోని ప్రకరణ 48ఎ మరియు 51ఎ లను పరిగణనలోకి తీసుకోవడం యొక్క ప్రాముఖ్యత ఈ తీర్పులో ఉద్ఘాటించబడినది. ప్రకరణ 21 యొక్క అర్థంలో, జీవనానికి అవసరమైన ప్రాథమిక పర్యావరణ అంశాలకు ఏదైనా భంగం కలిగించడం అనేది జీవితానికే ప్రమాదకరం అని పేర్కొంది.
- గ్రేటర్ ముంబై మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ వర్సెస్ అంకితా సిన్హా (2022):** పర్యావరణ న్యాయం మరియు పర్యావరణ సమానత్వం యొక్క భావనలను ఈ తీర్పు ఉద్ఘాటించింది.

11. సామరస్యపూర్వక అర్థవివరణ సిద్ధాంతం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- ఇటీవల సుప్రీంకోర్టు ఒక అప్పీలును దాఖలు చేయడంలో 5659 రోజుల జాప్యాన్ని క్షమించేందుకు నిరాకరించింది. సామరస్యపూర్వక అర్థవివరణలో లిమిటేషన్ చట్టం, 1963లోని 3 మరియు 5 సెక్షన్లను అన్వయించడం ద్వారా ఎనిమిది మార్గదర్శక సూత్రాలను పేర్కొంది.

సిద్ధాంతం గురించి

- సామరస్యపూర్వక అర్థవివరణ సిద్ధాంతం శాసనం యొక్క ఉద్దేశ్యాన్ని మరియు ప్రయోజనాన్ని కాపాడుతూ, వివిధ చట్టపరమైన నిబంధనల మధ్య సమతుల్యతను సాధించడాన్ని లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- ప్రాథమిక హక్కులు మరియు రాజ్య విధాన ఆదేశిక సూత్రాల మధ్య వైరుధ్యాలను పరిష్కరిస్తూ శంకరి ప్రసాద్ సింగ్ దేవ్ వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా (1951) కేసులో వెల్లడించిన తీర్పు నుండి ఈ సిద్ధాంతం ఆవిర్భవించింది.
- శాసనపరమైన ఉద్దేశ్యాన్ని నిలబెట్టే విధంగా, స్పష్టమైన అసమానతలను పరిష్కరిస్తూ విరుద్ధమైన నిబంధనలకు అర్థవివరణనివ్వడం ద్వారా చట్టాలకు భాష్యం చెప్పడంలో ఇది సహాయపడుతుంది.
- ఉదాహరణకు, ప్రాథమిక హక్కులకు మరియు ఆదేశిక సూత్రాలకు వైరుధ్యం ఏర్పడినప్పుడు వాటికి సామరస్యపూర్వకంగా అర్థవివరణను ఇచ్చి, ఆ రెండింటి వలన కలిగే విస్తృత ప్రయోజనాన్ని కాపాడటం జరిగింది.

- ఇటీవలి సుప్రీంకోర్టు కేసులో, లిమిటేషన్ చట్టం, 1963లోని సెక్షన్లు 3 మరియు 5 లకు సామర్యపూర్వకమైన అర్థవివరణ ఇవ్వడానికి ఈ సిద్ధాంతం వర్తింపజేయబడినది.

లిమిటేషన్ చట్టం, 1963 గురించి

- పార్లమెంట్ ద్వారా రూపొందించబడిన లిమిటేషన్ చట్టం, 1963, సివిల్ మరియు క్రిమినల్ విషయాలలో చట్టపరమైన చర్యలను ప్రారంభించడానికి సమయ పరిమితులను నిర్దేశిస్తుంది. ఇది వివాదాలను సకాలంలో పరిష్కరించడాన్ని మరియు న్యాయపరమైన సామర్థ్యాన్ని కొనసాగించడాన్ని లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- నిర్దిష్ట చట్టాలు వేర్వేరు కాలపరిమితులను తెలియజేసినప్పుడు మినహాయించి, దేశవ్యాప్తంగా న్యాయస్థానాలలో దాఖలు చేసిన అన్ని సివిల్ దావాలు, అప్పీళ్లు మరియు దరఖాస్తులకు ఇది వర్తిస్తుంది.
- రుణ వసూలు, ఒప్పందాలను ఉల్లంఘించడం లేదా వ్యక్తిగత నష్టానికి సంబంధించిన దావాలు దాఖలు చేయడానికి 3-సంవత్సరాల నిర్దిష్ట పరిమితి వ్యవధి నిర్ణయించబడినది. ఈ లోపుగానే చట్టపరమైన చర్యలు ప్రారంభించాల్సి ఉంటుంది.
- వాది (ప్లెయింటిఫ్) వైకల్యంతో ఉన్నప్పుడు లేదా ఒక మోసాన్ని కనుగొనడానికి సమయం పట్టినప్పుడు వంటి సందర్భాల్లో చట్టపరమైన చర్యలు ప్రారంభించవలసిన పరిమితి వ్యవధిని పొడిగించవచ్చు లేదా తాత్కాలికంగా నిలిపివేయవచ్చు.
- పరిమితి వ్యవధి ముగిసిన తర్వాత, చట్టపరమైన చర్యలను ప్రారంభించే హక్కు చట్టం ద్వారా నిరోధించబడుతుంది, చట్టబద్ధమైన సమయ పరిమితులకు కట్టుబడి ఉండటం యొక్క ప్రాముఖ్యతను ఎత్తిచూపుతూ, చట్టపరమైన పరిహారం పొందే అవకాశాన్ని బాధిత పక్షానికి కోల్పోతుంది.

జాప్యాన్ క్షమించడం కోసం సూత్రాలు

- **పబ్లిక్ పాలిసీ ప్రాతిపదిక:** లిమిటేషన్ చట్టం చట్టబద్ధమైన సమయ పరిమితులకు కట్టుబడి ఉండటం యొక్క ప్రాముఖ్యతను నొక్కిచెబుతూ, హక్కును కాకుండా పరిష్కారాన్ని వదులుకోవడం ద్వారా వ్యాజ్యాన్ని ముగించాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- **తాత్కాలిక పరిమితి:** దీర్ఘకాలం పాటు ఉపయోగించని హక్కులు లేదా నివారణలు చట్టపరమైన వివాదాల సకాలంలో పరిష్కారాన్ని నిర్ధారిస్తూ ఉ నికిలో ఉండవు.
- **ఖచ్చితమైన మరియు ఉదారమైన అర్థవివరణ:** సెక్షన్ 3 (పరిమితి వ్యవధి) కి ఖచ్చితమైన వివరణ అవసరం, అయితే సెక్షన్ 5 (అలస్యాన్ని క్షమించడం) ఉదారవాద విధానాన్ని కోరుతుంది, విధానపరమైన అవసరాలను సమానమైన పరిశీలనలతో సమతుల్యం చేస్తుంది.
- **గణనీయమైన న్యాయం:** గణనీయమైన న్యాయాన్ని ప్రోత్సహిస్తున్నప్పుడు, లిమిటేషన్ చట్టంలోని ప్రధాన అంశం (సెక్షన్ 3) బలహీనపడకూడదు. ఇది ఆలస్య సమస్యలను పరిష్కరించేటప్పుడు చట్టపరమైన సూత్రాలను నిలబెట్టవలసిన అవసరాన్ని వెల్లడిస్తుంది.
- **విచక్షణాధికారం:** తగిన కారణాన్ని తెలియజేస్తే, న్యాయస్థానాలు ఆలస్యాన్ని క్షమించవచ్చు. అయితే, వివరీతమైన జాప్యం మరియు నిర్లక్ష్యం వంటి కారణాల వల్ల తిరస్కరించవచ్చు. న్యాయపరమైన ప్రక్రియలలో న్యాయబద్ధత మరియు సమర్థతను నిర్ధారించడానికి విచక్షణతో వ్యవహరించడం అవసరం.
- **వ్యక్తిగత వివరణ:** కొందరికి మంజూరు చేయబడిన ఉపశమనాన్ని ఇతరులకు కూడా అదే విధంగా ఇవ్వడం తప్పనిసరి కాదు. జాప్యం ఎందుకైందో ఇచ్చే

వివరణ సంతృప్తికరంగా లేనట్లయితే ఉపశమనాన్ని ఇవ్వకపోవచ్చు. ఒక్కొక్క జాప్య క్షమాపణ అభ్యర్థనను దానిలోని అంశాలను బట్టి అంచనా వేయవలసిన అవసరాన్ని ఇది తెలియజేస్తుంది.

- **యోగ్యత అసంబద్ధత:** కేసు యొక్క మెరిట్లు జాప్య క్షమాపణ నిర్ణయాలను ప్రభావితం చేయనవసరం లేదు. ఇది కేసు సారాంశంతో సంబంధం లేకుండా జాప్యం తీర్పు యొక్క విధానపరమైన అంశాన్ని నొక్కి చెబుతుంది.
- **క్షమాపణ పారామితులు:** జాప్య క్షమాపణ కోసం దరఖాస్తులు తప్పనిసరిగా చట్టబద్ధమైన నిబంధనలకు కట్టుబడి ఉండాలి. షరతులను పట్టించుకోకపోవడం అనేది చట్టాన్ని విస్మరించినట్లే అవుతుంది. న్యాయ కార్యకలాపాలలో విధానాలకు కట్టుబడిఉండాల్సిన ప్రాముఖ్యతను ఇది నొక్కి చెబుతుంది.

12. గత ఐదేళ్లలో అవినీతి పెరిగిందని ప్రతిస్పందించిన 55% మంది

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- ఒక ట్రీ-పోల్ సర్వే ప్రకారం, సర్వే చేయబడిన వారిలో 55% మంది గత ఐదేళ్లలో అవినీతి పెరిగిపోయిందని అభిప్రాయపడ్డారు. ఇది గత సంవత్సరాలతో పోలిస్తే గణనీయమైన పెరుగుదలను చూపుతుంది.

మరింత సమాచారం

- అవినీతి తగ్గిందని నమ్ముతున్నవారి నిష్పత్తి 2019లో 37% నుండి 2024లో 19%కి గణనీయంగా పడిపోయింది.
- అధిక శాతం మంది (56%) అవినీతి పెరుగుదలకు కేంద్ర మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు రెండింటినీ బాధ్యులుగా భావిస్తారు, ఎక్కువ శాతం మంది కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ప్రత్యేకంగా నిందిస్తున్నారు.
- సర్వేలో సమాధానమిచ్చినవారి ప్రాంతంతో సంబంధం లేకుండా (గ్రామాలు, పట్టణాలు లేదా నగరాలు), అవినీతి పెరిగిందనే అభిప్రాయం విస్తృతంగా ఉంది.
- ధనికులు మరియు పేదలు ఇద్దరూ అవినీతి పెరిగిందని ఎక్కువగా అంగీకరిస్తున్నారు. అయినప్పటికీ, ధనవంతులలో అవినీతి తగ్గిందనే అభిప్రాయం వైపే కొంచెం ఎక్కువ మొగ్గు ఉంది.

2వ పాలనా సంస్కరణల సంఘం నివేదిక

- పాలనా సంస్కరణల సంఘం నివేదిక అవినీతికి దోహదపడే అంశాలను ప్రధానంగా ప్రస్తావించింది. ఇందులో పారదర్శకత లేకపోవడం, సంక్లిష్టమైన నిబంధనలు, రాజకీయ జోక్యం, ప్రజావేగులకు రక్షణ లేకపోవడం మరియు బలహీనమైన అమలు విధానాలు ఉన్నాయి.
- పెరుగుతున్న అవినీతిని సమర్థవంతంగా ఎదుర్కోవడానికి పారదర్శకతను పెంపొందించడం, నిబంధనలను సరళీకృతం చేయడం, పరిపాలనను రాజకీయరహితం చేయడం మరియు ప్రజావేగులకు పటిష్టమైన రక్షణను అమలు చేయడం వంటి సమగ్ర చర్యలను నివేదిక సూచిస్తుంది.

13. అభ్యర్థులకు గోప్యత హక్కు ఉంటుంది- సుప్రీం కోర్టు

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- ఎన్నికల్లో పోటీ చేసే అభ్యర్థులు తమ వ్యక్తిగత జీవితాలు మరియు ఆస్తులకు సంబంధించిన ప్రతి అంశాన్ని ఓటర్లకు వెల్లడించాల్సిన బాధ్యత లేదని పేర్కొంటూ, అభ్యర్థి యొక్క గోప్యత హక్కును సుప్రీం కోర్టు సమర్థించింది.

- అభ్యర్థుల గురించి తెలుసుకునేందుకు ఓటర్లకు గల హక్కు సంపూర్ణమైనది కాదని కోర్టు స్పష్టం చేసింది, అభ్యర్థులు వెల్లడించాల్సిన సమాచారానికి కొంత మేరకు హద్దులు ఉన్నాయని సూచించింది.

భారతదేశంలో గోవ్యత హక్కు

- గోవ్యత హక్కు భారత రాజ్యాంగంలోని ప్రకరణ 21 క్రింద పొందుపరచబడింది. ప్రకరణ 21 జీవించే ప్రాథమిక హక్కుకు మరియు వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛకు హామీ ఇస్తుంది.
- కీలకమైన జస్టిస్ కె.ఎన్. పుట్టస్వామి (రిటైర్డ్.) వర్రెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా (2017) కేసులో, ప్రకరణ 21 కింద రక్షించబడిన గోవ్యత హక్కును ప్రాథమిక హక్కుగా సుప్రీం కోర్టు స్పష్టంగా అంగీకరించింది.
- కోర్టు వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛ మరియు గౌరవాన్ని సమర్థించడంలో దాని ప్రాముఖ్యతను ఉద్ఘాటిస్తూ, గోవ్యతలో సమాచార గోవ్యత, నిర్ణయాత్మక స్వయంప్రతిపత్తి, శారీరక సమగ్రత మరియు ప్రాదేశిక గోవ్యత వంటివి ఉంటాయని పేర్కొంది.
- గోవ్యతా హక్కు ప్రజల వ్యక్తిగత జీవితాల్లోకి రాజ్యాం/ ప్రభుత్వం లేదా మరేదైనా ఇతర సంస్థ అనవసరంగా చొరబడకుండా వారిని కాపాడుతుంది.

ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టం క్రింద అవినీతి పద్ధతులు

- ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టం, 1951 క్రింద అవినీతి పద్ధతులు సెక్షన్ 123లో వివరించబడ్డాయి.
- ఈ పద్ధతులలో లంచం, మితిమీరిన ప్రభావం, తప్పుడు సమాచారాన్ని వ్యాప్తి చేయడం మరియు మతం, జాతి, కులం మొదలైన అంశాల ఆధారంగా పౌరుల మధ్య శత్రుత్వాన్ని రేకెత్తించడం వంటివి ఉన్నాయి.
- సెక్షన్ 123(2) ప్రత్యేకంగా బెదిరింపులు లేదా వాగ్దానాల ద్వారా ఎన్నికల హక్కులతో జోక్యం చేసుకునే “అసమంజసమైన ప్రభావాన్ని” సూచిస్తుంది.

- ఈ అసమంజసమైన ప్రభావం భౌతిక హాని, బలవంతం, బెదిరింపులు, ప్రతిఫలం లేదా ప్రయోజన వాగ్దానాలు లేదా బలహీనతలను సామ్యుచేసుకోవడం వంటి వివిధ రూపాలలో ఉండవచ్చు.
- భారతదేశంలో స్వేచ్ఛగా మరియు నిష్పక్షపాతంగా ఎన్నికలను నిర్ధారిస్తూ, ఎన్నికల ప్రక్రియ యొక్క న్యాయబద్ధత మరియు సమగ్రతను దెబ్బతీసే అవినీతి పద్ధతులను అరికట్టడం ఈ చట్టం లక్ష్యం.

సుప్రీంకోర్టు తీర్పు గురించి

- సుప్రీంకోర్టు అభ్యర్థి గోవ్యత హక్కును నొక్కి చెప్పింది. అభ్యర్థి వెల్లడించనివి అన్నీ వాటికై అవే తప్పులు అయిపోవని స్పష్టం చేసింది.
- అభ్యర్థులు తమ అభ్యర్థిత్వం లేదా జీవనశైలికి నేరుగా సంబంధం కలిగి ఉండకపోతే, ప్రతి చరాస్థిని వెల్లడించవలసిన బాధ్యత లేదు.
- ప్రతి కేసుకూ ఒకే రకమైన విధానాన్ని వర్తింపజేయకుండా ఒక్కొక్కొక్క వేర్వేరుగా మూల్యాంకనం చేయాలి.
- నిర్దిష్ట వ్యక్తిగత ఆస్తులను బహిర్గతం చేయకపోవడం అనేది ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టం, 1951లోని సెక్షన్ 36(4) ప్రకారం గణనీయమైన తప్పుగా పరిగణించబడదు.
- విలాసవంతమైన జీవనశైలిని సూచించే అధిక-విలువ ఆస్తులను ముఖ్యమైనవిగా పరిగణించవచ్చు, అయితే సాధారణమైన, తక్కువ-విలువ వస్తువులను కలిగి ఉండటం అనేది పెద్ద ఆందోళనకరమైన అంశమేమీ కాదు.

CIVILS 2025

IAS | IPS | IFSI IRS

COURSES

- ▶ GENERAL STUDIES
PRELIMS CUM MAINS
- ▶ TEST SERIES
PRELIMS & MAINS
- ▶ MENTORSHIP

ENROLL NOW

NEW BATCH

OPTIONALS

- ▶ ANTHROPOLOGY
- ▶ GEOGRAPHY
- ▶ MATHEMATICS
- ▶ PSIR
- ▶ PUBLIC ADMIN
- ▶ SOCIOLOGY

REACH US :
9000230735, 9000230734

INTERVIEW GUIDANCE

www.amigosias.com AMIGOS IAS

2

అంతర్జాతీయ సంబంధాలు

1. SCO స్టార్ట్ షాప్ ఫోరం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- షాంఘై కోఆపరేషన్ ఆర్గనైజేషన్ (SCO) స్టార్ట్ షాప్ ఫోరం నాలుగో ఎడిషన్ 2024 మార్చి 19న న్యూఢిల్లీలో జరిగింది.

ఈ వార్తల గురించి మరింత సమాచారం :

- షాంఘై సహకార సంస్థ సభ్యదేశాల మధ్య అంకురాల సంబంధాలను పెంపొందించడం, సృజనాత్మకతను పెంపొందించడం, ఉపాధి అవకాశాలను సృష్టించడం, సృజనాత్మక పరిష్కారాలను అభివృద్ధి చేయడానికి యువ ప్రతిభావంతులను ప్రోత్సహించడం ఈ ఫోరం యొక్క లక్ష్యం.
- వాణిజ్య, పరిశ్రమల మంత్రిత్వ శాఖకు చెందిన డిపార్ట్ మెంట్ ఫర్ ప్రమోషన్ ఆఫ్ ఇండస్ట్రీ అండ్ ఇంటర్నల్ ట్రేడ్ (DPIIT) నిర్వహించిన ఈ సదస్సులో %బాజూ% రీజియన్ లో ఎంటర్ ప్రెన్యూర్ షిప్, సహకారాన్ని పెంపొందించేందుకు ఉద్దేశించిన పలు కార్యక్రమాలు ఉన్నాయి.

ఫోరం యొక్క ముఖ్య లక్ష్యాలు :

- SCO పెరిఫెరియల్ షోకేస్:** 15కు పైగా SCO అంకురాలు తమ వినూత్న ఉత్పత్తులు మరియు సేవలను ప్రదర్శించాయి. ఇది వ్యవస్థాపకుల్లో నెట్ వర్కింగ్ మరియు ప్రేరణను కల్పించింది.
- సీడ్ ఫండ్ ఎస్టాబ్లిష్ మెంట్ పై స్టార్ట్ షాప్ ఇండియా వర్క్ షాప్ నిర్వహించింది. ప్రారంభ దశ అంకురాలకు సీడ్ ఫండ్స్ ఏర్పాటుపై వ్యూహాత్మక అంతర్జాతీయ అందిస్తుంది మరియు పరస్పర భాగస్వామ్యం మరియు జ్ఞానాన్ని పరస్పరం పంచుకునేందుకు ఇది ప్రోత్సహిస్తుంది.
- 2022లో జరిగే షాంఘై సహకార సంస్థ దేశాధినేతల సదస్సులో అంకురాలు, ఆవిష్కరణ కోసం ప్రత్యేక కార్యవర్గాన్ని (SWG) ఏర్పాటు చేసేందుకు షాంఘై సహకార సంస్థ సభ్య దేశాలన్నీ అంగీకరించాయి. సహకారాన్ని, ప్రాంతీయ ఆర్థికాభివృద్ధిని పెంపొందించడమే SWG లక్ష్యం.
- శాశ్వత సభ్యునిగా, భారతదేశం SWG నిబంధనలను స్వీకరించడానికి నాయకత్వం వహించింది మరియు నవంబర్ 2024 లో రెండవ సమావేశానికి ఆతిథ్యం ఇవ్వనుంది.

స్టార్ట్ షాప్ ఇండియా ఇనిషియేటివ్

- స్టార్ట్ షాప్ ఇండియా 2020 లో జరిగిన SCO స్టార్ట్ షాప్ ఫోరం 1.0 తో సహా SCO సభ్య దేశాల కోసం అనేక కార్యక్రమాలను నిర్వహించింది మరియు SCO అంకురాల మధ్య బహుళపక్ష సమన్వయం మరియు నిమగ్నతకు పునాదిని ఏర్పాటు చేయడమే లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- 2021 లో వర్చువల్ గా జరిగిన SCO స్టార్ట్ షాప్ ఫోరం 2.0, ఆగ్నింటెడ్ రియాలిటీలో భారతీయ సంస్కృతిని ప్రతిబింబించే కస్టమైజ్డ్ ప్లాట్ ఫామ్ తో

రెండు రోజుల కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించింది. అదనంగా, SCO స్టార్ట్ షాప్ ఎకోసిస్టమ్ కు సింగిల్ పాయింట్ ఆఫ్ కాంటాక్ట్ గా సేవలందిస్తున్న SCO స్టార్ట్ షాప్ హబ్ ను ఈ ఫోరమ్ లో ప్రారంభించారు.

- 2022లో స్టార్ట్ షాప్ ఇండియా షాంఘై సహకార సంస్థ సభ్య దేశాలకు చెందిన అంకురాల ల కోసం 'స్టార్ట్ షాప్' అనే విలక్షణ మెంటార్ షిప్ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించింది. ఈ వర్చువల్ మెంటార్షిప్ సిరీస్ మూడు నెలల పాటు కొనసాగింది మరియు SCO స్టార్ట్ షాప్ వ్యవస్థాపకులలో సామర్థ్యాన్ని పెంపొందించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొనే స్టార్ట్ షాప్ లకు 100 గంటలకు పైగా మెంటార్ షిప్ శిక్షణను అందించారు.

2. నికిటీన్ సముద్ర పర్యటం

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- హిందూ మహాసముద్ర సముద్ర గర్భంలోని రెండు సువిశాల ప్రాంతాలపై అన్వేషణ హక్కుల కోసం భారత్ ఇటీవల అంతర్జాతీయ సముద్రగర్భ ప్రాధికార సంస్థ (IAS)కు దరఖాస్తు చేసుకుంది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం :

- మధ్య హిందూ మహాసముద్రంలోని AN సముద్ర పర్యటం, కార్న్ బర్గ్ రిస్ట్లపై అన్వేషణ హక్కుల కోసం భారత్ దరఖాస్తు చేసుకుంది.
- రాగి, జింక్, బంగారం మరియు వెండితో సమ్మృద్ధిగా ఉన్న బహులలోహ సల్ఫైడ్లను పరిశోధించడం దీని లక్ష్యం.

నికిటీన్ సముద్ర పర్యటం గురించి (AN సీమాంట్)

- ఎఎన్ సముద్ర పర్యటంను అఫ్ నాసీ అని కూడా పిలుస్తారు. ఇది మధ్య భారత బేసిన్లో ఉన్న కోబాల్డ్ అధికంగా ఉండే పటలం. ఇది సుమారు 400 కిలోమీటర్ల పొడవు, 150 కిలోమీటర్ల వెడల్పుతో విస్తరించి ఉంది.
- భారతదేశ తీర ప్రాంతానికి 3,000 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న ఇది, సుమారు 4,800 మీటర్ల లోతులో 1,200 మీటర్ల ఎత్తును కలిగి ఉంది.
- సుమారు రెండు దశాబ్దాల క్రితం నాటి సర్వే డేటా ప్రకారం ఇందులో కోబాల్డ్, నికెల్, మాంగనీస్ మరియు రాగి నిక్షేపాలు సమ్మృద్ధిగా ఉన్నాయి.

ఈ అన్వేషణ కోసం భారత్ ఎందుకు దరఖాస్తు చేసుకుంది?

- హిందూ మహాసముద్రంలోని అపారమైన విలువగల నిల్వలను అందిపుచ్చుకోవాలని భారతదేశం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- క్లీన్ ఎనర్జీ టెక్నాలజీలకు ప్రపంచవ్యాప్తంగా డిమాండ్ పెరుగుతుండటంతో కీలకమైన ఖనిజాల వెలికితీత గణనీయంగా పెరుగుతుందని అంచనా. పునరుత్పాదక శక్తి లక్ష్యాలను చేరుకోవడానికి అవసరమైన ఈ ఖనిజాలను భద్రపరచాలని భారత్ యోచిస్తోంది.

- కీలకమైన ఖనిజాల ప్రాసెసింగ్ లో చైనా ఆధిపత్యంపై ఆందోళనలు, ఒకే వనరుపై ఆధారపడటాన్ని తగ్గించడమే లక్ష్యంగా భారత్ పనిచేస్తుంది. చైనా ప్రస్తుతం సహజ గ్రాఫైట్ మరియు డైప్రోసియం యొక్క శుద్ధి చేసిన సరఫరాలో 100%, కోబాల్ట్ 70% మరియు ప్రాసెస్ చేసిన లిథియం మరియు మాంగనీస్ పై దాదాపు 60% నియంత్రణ కలిగి ఉంది.

ఇంటర్నేషనల్ సీ బెడ్ అథారిటీ (ISA) గురించి

- 1982 యునైటెడ్ నేషన్స్ కన్వెన్షన్ ఆన్ ది లా ఆఫ్ ది సీ (UNCLOS) మరియు దాని 1994 ఒప్పందం ప్రకారం స్థాపించబడిన స్వయంప్రతిపత్తి గల అంతర్జాతీయ సంస్థ ISA.
- అంతర్జాతీయ స్థాయిలో సముద్ర నిర్దీప వనరుల అన్వేషణ, దోపిడీని ఇది నియంత్రిస్తుంది.
- 168 సభ్య దేశాలు మరియు యూరోపియన్ యూనియన్ తో సహా మొత్తం 169 సభ్యదేశాలను కలిగి ఉన్న ISA ప్రధాన కార్యాలయం జమైకాలోని కింగ్ స్టన్ లో ఉంది.

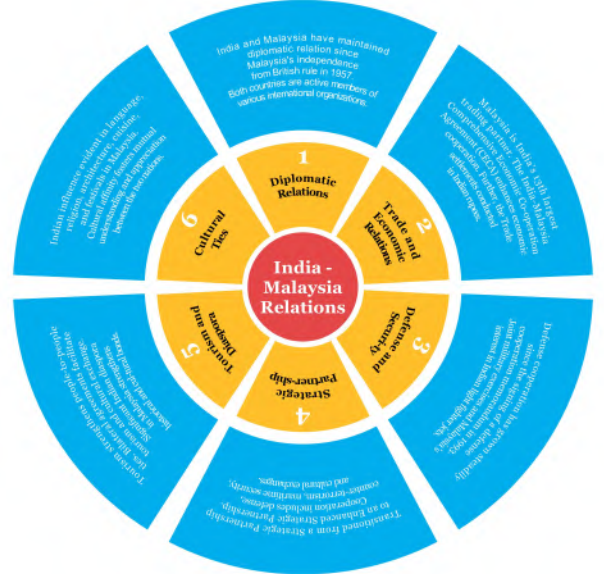
భారతదేశం యొక్క ప్రాదేశిక జలాల సరిహద్దు :

- భారతదేశ సముద్ర మండలంలో ప్రాదేశిక జలాలు (12 నాటికల్ మైళ్ల వరకు), కొనసాగింపు జలాలు (24 నాటికల్ మైళ్ల వరకు), ప్రత్యేక ఆర్థిక మండల జలాలు (200 నాటికల్ మైళ్ల వరకు) విస్తరించి ఉన్నాయి.
- 1 నాటికల్ మైలు = 1.852 కిలోమీటర్లు.
- ఈ మండలాలకు అవతల విశాలమైన సముద్రాలు ఉన్నాయి. ఇక్కడ ISA యొక్క అనుమతితో అన్వేషణ చేపట్టవచ్చు.

3. భారత విదేశాంగ మంత్రి మలేషియా పర్యటన

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం

- ద్వైపాక్షిక సంబంధాలను బలోపేతం చేయడానికి మరియు విస్తృత శ్రేణి సహకార రంగాలపై చర్చించడానికి భారత విదేశాంగ మంత్రి ఇటీవల

భారత్-మలేషియా సంబంధాలు :

అంశం	వివరాలు
దౌత్య సంబంధాలు	<ul style="list-style-type: none"> ★ 1957 లో బ్రిటీష్ పాలన నుండి మలేషియా స్వాతంత్ర్యం పొందినప్పటి నుండి భారతదేశం మరియు మలేషియా దౌత్య సంబంధాలను కొనసాగించాయి. ★ రెండు దేశాలు వివిధ అంతర్జాతీయ సంస్థలలో చురుకైన సభ్యులుగా ఉన్నాయి.
వాణిజ్యం మరియు ఆర్థిక సంబంధాలు	<ul style="list-style-type: none"> ★ మలేషియా భారతదేశానికి 13వ అతిపెద్ద వాణిజ్య భాగస్వామి. ★ భారతదేశం-మలేషియా సమగ్ర ఆర్థిక సహకార ఒప్పందం (CECA) ఆర్థిక సహకారాన్ని పెంచుతుంది. ★ వాణిజ్యము భారతీయ రూపాయలలో నిర్వహించబడుతుంది.
రక్షణ మరియు భద్రత	<ul style="list-style-type: none"> ★ 1993లో రక్షణ సహకార మెమోరాండంపై సంతకం చేసినప్పటి నుండి రక్షణ సహకారం క్రమంగా పెరిగింది. ★ ఉమ్మడి సైనిక విన్యాసాలు మరియు భారతీయ తేలికపాటి యుద్ధ విమానాలపై మలేషియా ఆసక్తి.
వ్యూహాత్మక భాగస్వామ్యం	<ul style="list-style-type: none"> ★ వ్యూహాత్మక భాగస్వామ్యం నుండి మెరుగైన వ్యూహాత్మక భాగస్వామ్యానికి మారడం. ★ రక్షణ, ఉగ్రవాద నిరోధం, సముద్ర భద్రత మరియు సాంస్కృతిక రంగాల్లో సహకారం.
పర్యాటకం	<ul style="list-style-type: none"> ★ పర్యాటకం ప్రజల మధ్య సంబంధాలను బలోపేతం చేస్తుంది. ★ ద్వైపాక్షిక ఒప్పందాలు పర్యాటకం మరియు సాంస్కృతిక మార్పిడిని సులభతరం చేస్తాయి. ★ మలేషియాలో గణనీయమైన సంఖ్యలో ఉన్న ప్రవాసు భారతీయులు వలస చారిత్రక, సాంస్కృతిక బంధాలు బలోపేతం అవుతాయి.
సాంస్కృతిక అనుబంధం	<ul style="list-style-type: none"> ★ మలేషియాలోని భాష, మతం, వాస్తుశిల్పం, మరియు పండుగలలో భారతీయ ప్రభావం స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. ★ సాంస్కృతిక అనుబంధం రెండు దేశాల మధ్య పరస్పర సంబంధాలను పెంచుతుంది.

సవాళ్లు :

- **వాణిజ్య వివాదాలు మరియు అసమతుల్యత:** ద్వైపాక్షిక వాణిజ్యం సానుకూల పథంలో ఉన్నప్పటికీ, సుంకాలు, సుంకం రహిత అడ్డంకులు మరియు వాణిజ్య ఆంక్షలకు సంబంధించిన సమస్యలు భారతదేశం మరియు మలేషియా మధ్య ఆర్థిక సంబంధాలను సందర్భాసారంగా దెబ్బతీశాయి.
- **భౌగోళిక పరిగణనలు:** భారతదేశం మరియు మలేషియా రెండూ విభిన్న విదేశాంగ విధాన ప్రాధాన్యతలు మరియు ఇతర దేశాలతో సంబంధాలను కలిగి ఉన్నాయి. ఇది కొన్నిసార్లు వ్యూహాత్మక దృక్పథాలు మరియు ప్రాధాన్యతలలో విభేదాలకు దారితీస్తుంది.

ముగింపు

- విదేశీ వ్యవహారాల మంత్రి పర్యటన భారతదేశం-మలేషియా సంబంధాల శాశ్వత అనుబంధం మరియు స్థితిస్థాపకతను గురించి నొక్కి చెబుతుంది. ఇది వివిధ రంగాలలో బహుముఖ భాగస్వామ్య అభివృద్ధికి సహాయపడతాయి.
- రెండు దేశాలు ఆధునిక దౌత్య సంబంధాలకు 65 సంవత్సరాలు పూర్తయిన సందర్భంగా, రాజకీయ, ఆర్థిక, రక్షణ, సాంస్కృతిక మరియు ఇతర రంగాలలో ద్వైపాక్షిక సహకారాన్ని మరింత లోతుగా మరియు వైవిధ్యపరచడానికి రెండు దేశాల భాగస్వామ్యం కీలక పాత్ర పోషిస్తుంది.

4. భారతదేశం నేతృత్వంలో గ్రూప్ ఆఫ్ ఫ్రెండ్స్ (GOF)

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- శాంతిభద్రతలను లక్ష్యంగా చేసుకుని హానికరమైన చర్యలకు పాల్పడే వారిపై చట్టపరమైన విధివిధానాలను బలోపేతం చేయాలనే లక్ష్యంతో ఐక్యరాజ్యసమితి భద్రతా మండలి (UNSC) కి భారతదేశం అధ్యక్షత వహించే సమయంలో 2022లో ప్రారంభించిన కార్యక్రమం - భారత నేతృత్వంలోని గ్రూప్ ఆఫ్ ఫ్రెండ్స్ (GOF).

వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- UNSC తీర్మానం 2589 యొక్క నిబంధనలను అమలు చేయడానికి సభ్య దేశాల, ముఖ్యంగా దళాలు మరియు పోలీసు సహకార దేశాల 'రాజకీయ సంకల్పం' ను ఇది సూచిస్తుంది.
- GOF లో 40 సభ్య దేశాలు ఉన్నాయి. భారతదేశం, బంగ్లాదేశ్, ఈజిప్ట్, ఫ్రాన్స్, మోరొక్కో మరియు నేపాల్ సహా-అధ్యక్షులుగా వ్యవహరిస్తున్నాయి.
- GOF యొక్క లక్ష్యాలు మరియు విధులు UN శాంతిభద్రతలకు వ్యతిరేకంగా జరిగే హింసాత్మక చర్యలకు జవాబుదారీతనాన్ని ప్రోత్సహించడం, ఆతిథ్య రాష్ట్ర అధికారులకు మరియు సాంకేతిక సహాయాన్ని అందించడం మరియు UN లో సమాచార మార్పిడి కోసం అసాధికారిక వేదికగా పనిచేయడం, ఉత్తమ పద్ధతులను పంచుకోవడం మరియు వనరుల సమీకరణ.
- ఇది శాంతిభద్రతలపై నేరాలకు జవాబుదారీతనం తీసుకురావడంలో పురోగతిని పర్యవేక్షిస్తుంది మరియు ప్రణాళికను ముందుకు తీసుకెళ్లడానికి మరియు శాంతిభద్రతలకు రక్షణ కల్పించడానికి శాశ్వత మిషన్లు మరియు ఇతర సభ్యదేశాలతో కూడిన కార్యక్రమాన్ని సంవత్సరానికి ఒకసారి నిర్వహించడంతో పాటు సంవత్సరానికి ద్వైసభ్య సమావేశాలను నిర్వహిస్తుంది.
- ఐక్యరాజ్యసమితి శాంతి పరిరక్షణలో భారతదేశం యొక్క పాత్ర ముఖ్యమైనది. 1950 నుండి ఐక్యరాజ్యసమితి శాంతి పరిరక్షక కార్యకలాపాలకు పెద్ద మొత్తంలో సహకారం అందించి.
- సంక్షిప్తమైన శాంతి కార్యకలాపాలను పర్యవేక్షించడంలో భారత దళాలు వృత్తిపరమైన నైపుణ్యాన్ని ప్రదర్శించాయి. ఇప్పటి వరకు 71 UN శాంతి

పరిరక్షక మిషన్లలో, భారతదేశం 49 పైగా మిషన్ లలో 250,000 మందికి పైగా భారతీయ దళాలు పనిచేస్తున్నాయి.

- ప్రస్తుతం, ఐక్యరాజ్యసమితి శాంతి పరిరక్షణకు భారతదేశం రెండవ అతిపెద్ద దళంగా ఉంది, తొమ్మిది మిషన్లలో 5,506 మంది సిబ్బందిని మోహరించారు. ఇది ప్రపంచ శాంతి మరియు భద్రతా అంశాలలో మిక్కిలి సహాయపడుతుంది.

5. కచ్చతీవు ద్వీపం

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- 2024 లోక్ సభ ఎన్నికలకు ముందు ప్రధానమంత్రి కచ్చతీవు ద్వీపం సమస్యను లేవనెత్తారు.

కచ్చతీవు ద్వీపం గురించి మరింత సమాచారం

- కచ్చతీవు ద్వీపం పాక్ జలసంధిలో ఉన్న జనావాసాలు లేని ద్వీపం.
- 14 వ శతాబ్దంలో అగ్నిపర్వత విస్ఫోటనం తరువాత ఏర్పడిందని నమ్ముతారు. ఇది 17 వ శతాబ్దంలో భారతదేశంలోని రామనాథపురం ఆధారిత రామ్ నాథ్ రాజ్య ఆధీనం లోనికి వెళ్ళింది.
- బ్రిటిష్ పాలన సమయంలో, ఇది మద్రాస్ ప్రెసిడెన్సీలో భాగమైంది. అయితే, అప్పటి బ్రిటిష్ కాలనీలైన శ్రీలంక మరియు భారతదేశం రెండూ 1921లో కచ్చతీవుపై దావా వేశాయి.

వివాదం

- 1974లో ప్రధానమంత్రి ఇందిరాగాంధీ నేతృత్వంలోని భారత ప్రభుత్వం ఈ ద్వీపాన్ని శ్రీలంకకు అప్పగించినప్పుడు వివాదం చెలరేగింది.
- ఈ ద్వీపం అంతర్జాతీయ తీర సరిహద్దు రేఖ (IMLB) లో శ్రీలంక వైపున ఉంది మరియు రెండు దేశాల మధ్య చారిత్రక జలాల సరిహద్దు మరియు సంబంధిత విషయాలపై ఒప్పందం ప్రకారం భారతదేశం శ్రీలంక భూభాగంగా గుర్తించింది.
- ఈ నిర్ణయం ముఖ్యంగా తమిళనాడు రాష్ట్రంలో వివాదాస్పద అంశంగా మారింది.
- ప్రాథమిక సమస్య చేపలు పట్టే హక్కుల చుట్టూ తిరుగుతుంది. రామేశ్వరానికి చెందిన మత్స్యకారులు కచ్చతీవు చుట్టుపక్కల ఉన్న జలాలను తమ సాంప్రదాయ మత్స్యకార మైదానాలుగా భావిస్తారు.
- ఈ విషయం భారతదేశం మరియు శ్రీలంక మధ్య కొనసాగుతున్న ఉద్రిక్తతలకు, అలాగే వివిధ తమిళనాడు రాజకీయ పార్టీలు మరియు మత్స్యకార సంఘాలు ఈ ద్వీపాన్ని తిరిగి పొందాలని నిరసనలు మరియు డిమాండ్లకు కారణమైంది.

6. BIMSTEC చార్టర్

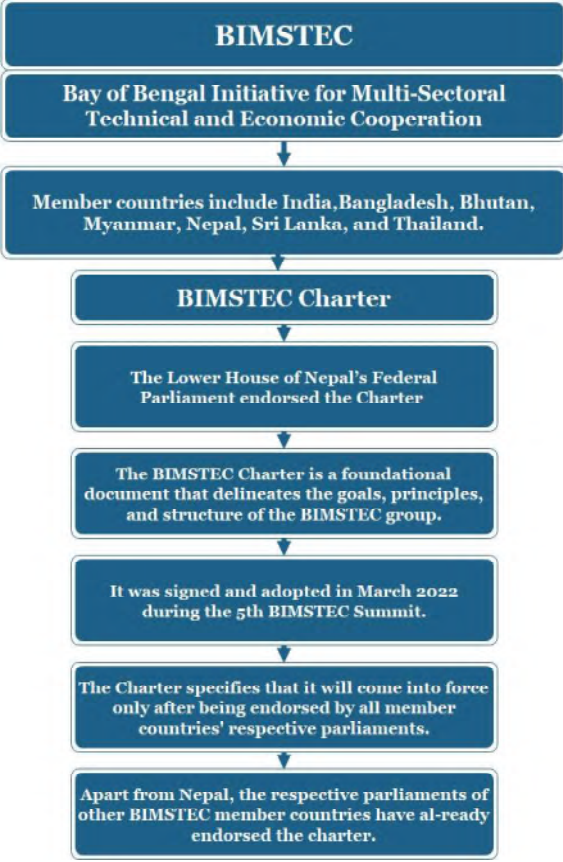
వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- Bay of Bengal initiative for multi sectoral technical and economic cooperation (BIMSTEC)ను నేపాల్ సమాఖ్య పార్లమెంటు దిగువ సభ ఆమోదించింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- BIMSTEC చార్టర్ అనేది BIMSTEC సభ్య దేశాల యొక్క లక్ష్యాలు, సూత్రాలు మరియు నిర్మాణాన్ని వివరించే ఒక పునాది పత్రం.
- ఇది మార్చి 2022లో జరిగిన 5వ BIMSTEC శిఖరాగ్ర సమావేశంలో సంతకం చేయబడి ఆమోదించబడింది.
- అన్ని సభ్య దేశాల సంబంధిత పార్లమెంటుల ఆమోదం పొందిన తర్వాతే ఇది అమలులోకి వస్తుందని చార్టర్ తెలియజేస్తుంది.

- నేపాల్ కాకుండా, ఇతర BIMSTEC సభ్య దేశాల సంబంధిత పార్లమెంట్లు ఇప్పటికే చార్టర్ ను ఆమోదించాయి.

BIMSTEC గురించి

- 1997 లో ఏర్పడిన BIMSTEC, ఆర్థిక వృద్ధి మరియు సామాజిక పురోగతితో సహా వివిధ సమస్యలపై ప్రాంతీయ సహకారాన్ని పెంపొందించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- BIMSTEC సభ్య దేశాలలో బంగ్లాదేశ్, భూటాన్, భారతదేశం, మయన్మార్, నేపాల్, శ్రీలంక మరియు థాయిలాండ్ ఉన్నాయి.

7. సైబర్ స్లేవరీ

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- కంబోడియాలోని భారత రాయబార కార్యాలయం మూడు నెలల్లో రెస్ట్రాన్ మిషన్ను చేపట్టి, సైబర్-నేరగాళ్ల చేతిలో చిక్కుకున్న 75 మంది భారతీయులను విజయవంతంగా రక్షించింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- సైబర్-స్లేవరీ (మోసాలు) అనేవి డిజిటల్ రంగంలో వ్యక్తులను దోపిడీ చేసే మానవ అక్రమ రవాణా యొక్క ఆధునిక రూపం.
- సైబర్-స్లేవరీలో బాధితులు తరచుగా ఉపాధి అవకాశాల గురించి తప్పుడు వాగ్దానాలతో ఆకర్షించబడతారు మరియు తరువాత ఆన్లైన్ స్కామ్లలో పనిచేయడానికి బలవంతముగా ఇందులోనికి ప్రవేశిస్తారు.
- ఈ రకమైన దోపిడీ వ్యవస్థీకృత నేరాల యొక్క ముఖ్యమైన రూపంగా ఉద్భవిస్తోంది. ఇది వాటి తీవ్రత మరియు స్థాయి ద్వారా వర్గీకరించబడుతుంది.

- సైబర్-స్లేవరీ ఎదుర్కోవడంలో మరియు డిజిటల్ రంగంలో దోపిడీ నుండి బాధితులను రక్షించడంలో దౌత్య మిషన్లు మరియు ప్రభుత్వం చట్టాలను సమర్థవంతంగా అమలు చేయాల్సిన అవసరం ఉంది.

8. నాటో స్థాపించి 75 సంవత్సరాలు

- 1949 లో స్థాపించబడిన NATO, 2024 నాటికి దాని 75 వ వార్షికోత్సవాన్ని జరుపుకుంది.

NATO గురించి

- ఉత్తర అట్లాంటిక్ ఒప్పందంపై సంతకం చేయడంతో 1949లో స్థాపించబడిన నాటో అట్లాంటిక్ ట్రిటీ ఆర్గనైజేషన్, సమిష్టి రక్షణ ద్వారా దాని సభ్య దేశాలకు భద్రత మరియు రక్షణను కల్పించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- వ్యవస్థాపక సభ్యులు: బెల్జియం, కెనడా, డెన్మార్క్, ఫ్రాన్స్, ఐస్లాండ్, ఇటలీ, లక్సెంబర్గ్, నెదర్లాండ్స్, నార్వే, పోర్చుగల్, యునైటెడ్ కింగ్డమ్ మరియు యునైటెడ్ స్టేట్స్.
- NATO ఒప్పందం లో ఆర్టికల్ 5 ప్రకారం ఒకటి లేదా అంతకంటే ఎక్కువ సభ్య దేశాలపై సాయుధ దాడి జరిగితే, అది వాటి సభ్య దేశాలు అన్నింటిపై దాడి జరిగినట్లుగా భావిస్తాయి.
- NATO లో నిర్ణయాలు సభ్య దేశాల మధ్య ఏకాభిప్రాయంపై ఆధారపడి ఉంటాయి. ఉత్తర అట్లాంటిక్ కౌన్సిల్ ప్రధాన రాజకీయ నిర్ణయాత్మక సంస్థగా ఉంటుంది.
- ప్రస్తుతం స్వీడన్ మరియు ఫిన్ ల్యాండ్ వంటి ఇటీవలి చేర్చులతో సహా 32 సభ్య దేశాలను కలిగి ఉంది. రష్యా చర్యలకు ప్రతిస్పందనగా స్వీడన్ మరియు ఫిన్లాండ్ ఈ కూటమిలో చేరడానికి దరఖాస్తు చేసుకున్నాయి, ఫిన్లాండ్ 2023లో మరియు స్వీడన్ మార్చి 2024లో చేరాయి.
- 1991లో సోవియట్ యూనియన్ వతనం తరువాత, అనేక తూర్పు ఐరోపా దేశాలు చేరాయి.
- 1990ల తర్వాత కూటమి బాగా విస్తరించింది. ఇది కూటమికి అధిక సంఖ్యలో దళాలను చేర్చింది.
- ఉక్రెయిన్, బోస్నియా మరియు హెర్జెగోవిని మరియు జార్జియా వంటి దేశాలు NATOలో చేరాలని కోరుకుంటాయి.

నాటో విస్తరణపై ఆందోళనలు :

- భౌగోళిక రాజకీయ ఉద్రిక్తతలు : NATO సరిహద్దులను విస్తరించడం వల్ల ముఖ్యంగా రష్యాకు దగ్గరగా ఉన్న పొరుగు దేశాలతో ఉద్రిక్తతలు పెరగవచ్చు.
- భద్రతా సమస్యలు : ఈ విస్తరణ భద్రతా అంశాలను ప్రభావితం చేస్తుంది. ఇది సైనిక ఉద్రిక్తతలు లేదా ఆయుధ దాడులకు దారితీస్తుంది.
- వ్యూహాత్మక అంశాలు : వ్యూహాత్మక ప్రయోజనాలు మరియు ఇప్పటికే ఉన్న సభ్యులను ఏకీకృతం చేయడం కంటే NATO విస్తరించడంపై దాని దృష్టిని పెడుతుంది కొంతమంది ప్రశ్నిస్తున్నారు.
- యురోపియన్ సెక్యూరిటీ కూర్పు పై ప్రభావం : ఐరోపాలో భద్రత మరియు సహకార సంస్థ (OSCE) వంటి విస్తృత యూరోపియన్ భద్రతా కార్యక్రమాలకు విస్తరణ ఆటంకం కలిగించవచ్చు.
- యుద్ధ సంభావ్యత - వివాదాలు కొనసాగుతున్న ప్రాంతాలలో ఈ విస్తరణ యుద్ధ తీవ్రతను మరింత పెంచుతుంది.

ముందుకు వెళ్ళే మార్గం

- NATO విస్తరణ వల్ల ఎదురయ్యే సవాళ్లను పరిష్కరించడానికి దౌత్య, సంభాషణ మరియు ఒకటి భద్రతా సమస్యలను మరొకరు అర్థం చేసుకోవడం కీలకం. ఇంకా, యూరో-అట్లాంటిక్ ప్రాంతంలో స్థిరత్వం మరియు శాంతితో భద్రతా ప్రయోజనాలను సమతుల్యం చేయడం చాలా అవసరం.

9. డిటిఎఎని సవరిస్తూ ప్రోటోకాల్ పై సంతకం చేసిన భారతదేశం మరియు మారిషస్

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- పన్ను ఎగవేతను మరియు తప్పించుకోవడాన్ని నిరోధించడానికి ప్రధాన ప్రయోజన పరీక్ష (ప్రిన్సిపల్ పర్పస్ టెస్ట్ - పిపిటి) ని చేర్చుతూ భారతదేశం మరియు మారిషస్ లు డబుల్ టాక్సేషన్ అవాయిడెన్స్ అగ్రిమెంట్ (ఒకే దానిపై రెండుసార్లు పన్ను విధించడాన్ని నివారించే ఒప్పందం) ను సవరిస్తూ ఒక ప్రోటోకాల్ పై సంతకం చేశాయి.

మరింత సమాచారం

- ఏదైనా లావాదేవీ లేదా ఏర్పాటు యొక్క ప్రధాన ఉద్దేశ్యం పన్ను ప్రయోజనాలను పొందడమే అయితే, ఒప్పందం ప్రకారం ఆ పన్ను ప్రయోజనాలు ఆ లావాదేవీకి లేదా ఏర్పాటుకు వర్తించవని పీపీటి నిర్దేశిస్తుంది.
- పన్ను ఎగవేత వ్యూహాలను లక్ష్యంగా చేసుకునే జేస్ ఎరోషన్ మరియు ప్రాఫిట్ షిఫ్టింగ్ యొక్క కనీస ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా డబుల్ టాక్సేషన్ అవాయిడెన్స్ అగ్రిమెంట్ ను తయారుచేయడమే ఈ ప్రోటోకాల్ లక్ష్యం.
- భారతదేశం మరియు మారిషస్ మధ్య డబుల్ టాక్సేషన్ అవాయిడెన్స్ అగ్రిమెంట్ మొట్టమొదటి సారిగా 1982లో సంతకం చేయబడింది. 2016లో దానిని సవరించగా, ఇటీవలి ప్రోటోకాల్ దాని సమర్థతను మరింత మెరుగుపరుస్తుంది.
- ద్వంద్వ పన్ను నివారణ ఒప్పందం విదేశీ పెట్టుబడిదారులపై పన్ను భారాలను తగ్గించడం ద్వారా మరియు మూలం మరియు నివాస దేశాల మధ్య సమానమైన పన్ను కేటాయింపును నిర్ధారించడం ద్వారా దేశాల మధ్య పెట్టుబడులకు వీలుకల్పిస్తుంది.
- ఇది పెట్టుబడుల కొరకు స్థిరమైన వాతావరణాన్ని పెంపొందిస్తూ అంతర్జాతీయ ఆదాయంపై పన్ను విధించే విషయంలో చట్టపరమైన నిశ్చయతను అందిస్తుంది.
- ద్వంద్వ పన్ను విధింపు నివారణ ఒప్పందంతో సంబంధం కలిగియున్న సాధారణ సమస్యలు:
 - 1) **ట్రీటీ షాపింగ్** : డిటిఎఎయేతర దేశానికి చెందిన వారు ఒప్పంద నిబంధనలను స్వప్రయోజనాలకోసం ఉపయోగించుకున్నప్పుడు సంభవిస్తుంది.
 - 2) **డబుల్ నాన్-టాక్సేషన్** : ఒప్పందంలో ఉన్న రెండు దేశాలలో పన్నులు ఎగవేసేందుకు డిటిఎఎను దుర్వినియోగం చేయడం.
 - 3) **భేదాత్మక వివరణలు**: పన్ను ఒప్పంద నిబంధనలపై భిన్నమైన అవగాహనల కారణంగా సుదీర్ఘంగా కొనసాగే చట్టపరమైన వివాదాలకు దారితీయడం.
- తక్కువ పన్ను రేట్లు ఉన్న దేశాలలోకి లాభాలను తరలించడానికి పన్ను నిబంధనలలోని లోసుగులను ఉపయోగించుకునే పన్ను ప్రణాళిక వ్యూహాలను జేస్ ఎరోషన్ అండ్ ప్రాఫిట్ షిఫ్టింగ్ అని వ్యవహరిస్తారు.
- జేస్ ఎరోషన్ అండ్ ప్రాఫిట్ షిఫ్టింగ్ ని నిరోధించడానికి పన్ను ఒప్పందానికి సంబంధించిన చర్యలను అమలు చేయడానికి బహుళ పక్ష ఒప్పందంపై భారతదేశం 2017లో సంతకం చేసింది. ఇది బహుళజాతి పన్ను ఎగవేతను నిరోధించడానికి అంతర్జాతీయ పన్ను నియమాలను ఎప్పటికప్పుడు మెరుగుపరచడాన్ని లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.

10 ఆర్డెమిస్ ఒప్పందాలలో చేరిన స్వీడన్

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- స్వీడన్ మరియు స్లోవేనియా ఇటీవల ఆర్డెమిస్ అకార్డ్స్లో చేరాయి, ఇవి వరుసగా ఈ ఒప్పందంపై సంతకాలు చేసిన 38వ మరియు 39వ దేశాలు అయ్యాయి.

ఆర్డెమిస్ ఒప్పందాల గురించి

- ఆర్డెమిస్ ఒప్పందాలను 2020లో నాసా ప్రకటించింది. ఇవి అంతరిక్ష అన్వేషణలో అంతర్జాతీయ సహకారం కోసం సూత్రాలు మరియు మార్గదర్శకాల సమితి. ఇవి చట్టబద్ధమైన కట్టుబాట్లు కావు.
- నాసా యొక్క ఆర్డెమిస్ కార్యక్రమం నుండి ఈ ఒప్పందాలకు ఈ పేరు పెట్టబడింది. ఈ ఒప్పందాలు 2020ల మధ్య నాటికి మానవులను మరోసారి చంద్రునిపైకి తీసుకురావాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నాయి.
- అవి అంతరిక్షంలో అంతర్జాతీయ సహకారాన్ని నియంత్రించే 1967 ఔటర్ స్పేస్ ఒప్పందంలో పేర్కొన్న సూత్రాలను ప్రతిబింబిస్తాయి.
- ఆర్డెమిస్ ఒప్పందాల యొక్క ముఖ్య సూత్రాలలో శాంతియుత అన్వేషణ, పారదర్శకత, పరస్పర చర్య, అత్యవసర సహాయం, అంతరిక్ష వస్తువుల నమోదు, వారసత్వ పరిరక్షణ, అంతరిక్ష వనరుల వినియోగం, కార్యకలాపాల వైరుధ్యం మరియు కక్ష్య శిథిలాల నిర్వహణ ఉన్నాయి.
- ఈ ఒప్పందంపై సంతకం చేసినవారు శాంతియుత ప్రయోజనాల కోసం అంతరిక్ష కార్యకలాపాలను నిర్వహించడం, శాస్త్రీయ సమాచారాన్ని బహిరంగంగా విడుదల చేయడం, ఇంటర్ ఆపరేటర్ బిల్ సిస్టమ్లను అభివృద్ధి చేయడం, ఆవరలో ఉన్న సిబ్బందికి సహాయం చేయడం, అంతరిక్ష వస్తువుల నమోదును నిర్ణయించడం, అంతరిక్ష వారసత్వాన్ని కాపాడుకోవడం, అంతరిక్ష వనరులను సుస్థిరంగా ఉపయోగించడం, హానికరమైన జోక్యాన్ని నివారించడం మరియు కక్ష్య శిథిలాలను సురక్షితంగా వదిలించుకోవడానికి నిబద్ధత కలిగియుంటారు.
- సభ్యులు**: ఆర్డెమిస్ అకార్డ్స్లో ఆస్ట్రేలియా, ఫ్రాన్స్, జర్మనీ, ఇండియా (2023లో చేరాయి), జపాన్, యునైటెడ్ కింగ్డమ్, యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఆఫ్ అమెరికా మొదలైనవాటితో సహా 39 సభ్యదేశాలున్నాయి. రష్యా మరియు చైనాలు ఆర్డెమిస్ ఒప్పందాలలో భాగం కాదు.

భారతదేశానికి ఆర్డెమిస్ ఒప్పందాల ప్రాముఖ్యత

- నాసాతో సహకారం**: ఆర్డెమిస్ అకార్డ్స్లో పాల్గొనడం వల్ల ఇస్రో వ్యోమగాములకు నాసా ద్వారా అధునాతన శిక్షణ లభిస్తుంది, అంతర్జాతీయ అంతరిక్ష కేంద్రానికి యాత్రలలో అవకాశంతో సహా అంతరిక్ష యాత్రలలో ఉమ్మడి ప్రయత్నాలకు మార్గం సుగమం చేస్తుంది.
- ప్రపంచ అంతరిక్ష శక్తిగా ఎదగడానికి దార్శనికత**: ఆర్డెమిస్ అకార్డ్స్లో భారతదేశం భాగంకావడం, అంతరిక్ష సంఘంలో దాని ప్రతిష్ఠను మరియు ప్రభావాన్ని పెంపొందిస్తూ, ఒక ముఖ్యమైన ప్రపంచ అంతరిక్ష శక్తిగా తనను తాను స్థాపించుకోవాలనే దాని ఆకాంక్షకు కీలకమైనది.
- అంతరిక్ష పరిశోధన ఆశయాలు**: అంతర్జాతీయ సహకారాన్ని పెంపొందించడం, శాస్త్రీయ దేటాను బహిరంగంగా పంచుకోవడాన్ని ప్రోత్సహించడం మరియు సంతకం చేసిన దేశాల మధ్య పరస్పర సహాయాన్ని ప్రోత్సహించడం ద్వారా ఆర్డెమిస్ ఒప్పందాలు భారతదేశ అంతరిక్ష పరిశోధన ఆశయాలకు మద్దతునిస్తాయి.

- **సాంకేతిక బదిలీ అవకాశాలు:** ఆర్డెమిస్ ఒప్పందాలలో సభ్యత్వం భారతదేశం మరియు యూఎస్ మధ్య సాంకేతిక బదిలీ అడ్డంకులను సమర్థవంతంగా తగ్గించగలదు, పరస్పర ప్రయోజనం కోసం నైపుణ్యం మరియు వనరుల మార్పిడికి వీలుకల్పిస్తుంది.
- **ప్రపంచ అంతరిక్ష సహకారానికి నిబద్ధత:** ఆర్డెమిస్ ఒప్పందాలలో భారతదేశం భాగస్వామ్యం కావడం ప్రపంచ అంతరిక్ష సహకారానికి దాని అంకితభావాన్ని మరియు ఇతర అంతరిక్ష ప్రయాణ దేశాలతో కలిసి చంద్రుని అన్వేషణ మిషన్లలో నిమగ్నమవుదానికి దాని ఆసక్తిని సూచిస్తుంది.
- **విజ్ఞానం మరియు నైపుణ్యం భాగస్వామ్యం:** ఒప్పందాలలోని సహకారం భారతదేశం విజ్ఞానం మరియు నైపుణ్యాన్ని పంచుకోవడానికి మరియు సంపాదించడానికి, శాస్త్ర పరిశోధన, సాంకేతిక అభివృద్ధులు మరియు అంతరిక్షంలోకి మానవజాతి యొక్క విస్తరణను వేగవంతం చేస్తుంది.
- **మెరుగైన అంతర్జాతీయ సహకారం:** ఆర్డెమిస్ ఒప్పందాలలో చేరడం ద్వారా, అంతర్జాతీయంగా సహకరించడానికి మరియు అంతరిక్షంలో కొత్త సరిహద్దులను అన్వేషించడానికి, భాగస్వామ్యాలను పెంపొందించడానికి మరియు ప్రపంచ అంతరిక్ష మార్కెట్లో భారతీయ కంపెనీలకు అవకాశాలను తెరవడానికి భారతదేశం తన సుముఖతను సూచిస్తుంది.
- ఆర్డెమిస్ మిషన్ యొక్క లక్ష్యాలలో అత్యంత ప్రతిష్టాత్మకమైనది అంగారక గ్రహానికి ఒక మిషన్ కోసం చంద్రుడిని ఒక మెట్టుగా ఉపయోగించడం. 2030 నాటికి వ్యోమగాములను అక్కడికి పంపాలని నాసా లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- **ఆర్డెమిస్-1 (2022):** ఈ కార్యక్రమం మొదటి మిషన్ లో ఓరియన్ స్పేస్క్రాఫ్ట్ ను నాసా దాని స్వదేశీంగా నిర్మించిన సూపర్ హెవీ-లిఫ్ట్ లాంచ్ వెహికల్ ని ఉపయోగించి నేరుగా చంద్రునిపైకి ప్రయోగించింది. ఇది మానవరహిత మిషన్.
- **ఆర్డెమిస్-2:** ఆర్డెమిస్ ప్రోగ్రామ్ యొక్క రెండవ మిషన్ అయిన ఆర్డెమిస్-2 లో, సూపర్ హెవీ-లిఫ్ట్ లాంచ్ వెహికల్ లో నలుగురు వ్యోమగాములు ఉంటారు. వారు భూమి చుట్టూ విస్తరించిన కక్ష్యలో విన్యాసాలు చేస్తారు.
- **ఆర్డెమిస్-3:** ఆర్డెమిస్ ప్రోగ్రామ్ యొక్క మూడవ మిషన్ అయిన ఆర్డెమిస్-3లో నలుగురు వ్యోమగాములు చంద్రునిపై దిగుతారు. వారు వారం రోజుల అక్కడే ఉండి, చంద్రునిపై అనేక అన్వేషణ కార్యకలాపాలను నిర్వహిస్తారు. ఆ తర్వాత చంద్రుని చుట్టూ తిరిగి భూమికి చేరుకుంటారు.

11. స్వదేశీ సమస్యలపై ఐరాస శాశ్వత వేదిక

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- స్వదేశీ సమస్యలపై ఐరాస శాశ్వత ఫోరమ్ యొక్క 23వ సమావేశం ఏప్రిల్ 15న న్యూయార్క్లో ప్రారంభమైంది, ప్రపంచవ్యాప్తంగా స్వదేశీయుల భూభాగాల గుర్తింపు మరియు పరిరక్షణను వేగవంతం చేయాల్సిన అవశ్యకతను నొక్కి చెప్పింది.

స్వదేశీ సమస్యలపై ఐరాస శాశ్వత ఫోరమ్ గురించి

- ఇది 28 జూలై 2000న ఏర్పడింది.
- లక్ష్యం :**
 - ఆదివాసీల (స్వదేశీయుల) హక్కులపై నిపుణుల యంత్రాంగం మరియు సైపల్ రాపోర్డియర్ రైట్స్ ఆఫ్ ఇండెజీనస్ పీపుల్ తోపాటు స్వదేశీ ప్రజల సమస్యలకు అంకితమైన మూడు ఐరాస సంస్థలలో ఇది ఒకటి.
 - యునైటెడ్ నేషన్స్ ఎకనామిక్ అండ్ సోషల్ కౌన్సిల్, ఐరాస కార్యకర్తలు, నిధులు మరియు ఏజెన్సీలకు స్వదేశీయ సమస్యలపై నిపుణుల సలహాలు మరియు సిఫార్సులను అందించడంపై దృష్టి సారిస్తుంది.
 - అవగాహనను పెంచడం మరియు ఐరాస వ్యవస్థలో స్వదేశీ సమస్యల ఏకీకరణను ప్రోత్సహించడం లక్ష్యంగా ఉంది.

సభ్యత్వం:

- 16 మంది స్వతంత్ర నిపుణులు మూడు సంవత్సరాల కాల వ్యవధిలో సేవలందిస్తున్నారు.
- ఎనిమిది మంది సభ్యులు సభ్య ప్రభుత్వాలచే నామినేట్ చేయబడతారు మరియు ఎనిమిది మంది స్వదేశీయ సంస్థలచే నేరుగా నామినేట్ చేయబడతారు.
- సభ్య దేశాలలో ఫిన్లాండ్, నేపాల్, చాడ్, ఆస్ట్రేలియా, కొలంబియా, బొలీవియా, యునైటెడ్ స్టేట్స్, రష్యా, చైనా, ఈక్వెడార్, బురుండి, డెన్మార్క్, మెక్సికో, నమీబియా, ఎస్టోనియా మరియు ఒక అదనపు రోటేషన్ సీటు ఉన్నాయి.

సచివాలయం:

- ఇది 2002లో ఐరాస సాధారణ సభ ద్వారా స్థాపించబడింది.
- న్యూయార్క్లోని యుఎస్ డిపార్ట్మెంట్ ఆఫ్ ఎకనామిక్ అండ్ సోషల్ అఫైర్స్ యొక్క ఇన్ క్లూజివ్ సోషల్ డెవలప్ మెంట్ విభాగంలో ఉంది.

www.amigosias.com

Training for

CIVILS GROUP-I & II
IAS | IPS | IRS (TSPSC / APPSC)

📞 Ph : 040-35052121, 9000230734

Our Mock Interview Board

Address : Beside Sub Registrar Office,
Ashok Nagar, Hyderabad

1. అగ్రిటెక్ అంకురాల కొరకు నాబార్డు యొక్క మిశ్రమ నిధి (బ్లెండెడ్ ఫండ్)

వార్షికో ఎందుకు ఉంది?

- అగ్రిటెక్ అంకురాలకు మద్దతుగా నాబార్డు రూ. 1000 కోట్లతో మిశ్రమ నిధిని ప్రారంభిస్తోంది.

ఈ వార్షికో గురించి మరింత సమాచారం :

- టెక్నాలజీ ఆధారిత వ్యవసాయ అంకురాలు, గ్రామీణ సంస్థలకు సహకారం అందించడం ఈ నిధి లక్ష్యం.
- ఈక్విటీ, అప్పు కారణంగా తమ కార్యకలాపాలను విస్తరించడంలో సవాళ్లను ఎదుర్కొంటున్న అంకురాలకు ఈ నిధి సహకారం అందిస్తుంది.

అగ్రిటెక్ అంకురాల గురించి :

- అగ్రి-టెక్ అంకురాలు అనేవి ఉత్పాదకత, సామర్థ్యం మరియు ఉత్పత్తితో సహా వ్యవసాయం యొక్క వివిధ అంశాలను అభివృద్ధి చేయడానికి సాంకేతికతను ఉపయోగించే వ్యక్తులు లేదా కంపెనీల విభాగాలు.

అగ్రిటెక్ అంకురాలు అందించే సేవలు:

- కొత్త పద్ధతులతో వ్యవసాయం:** అగ్రిటెక్ అంకురాలు సాంకేతికత ఆధారిత పరిష్కారాల ద్వారా పంట దిగుబడులు, వర్షపాత సమానాలు, తెగుళ్ల బెడద, నేల పోషణపై విలువైన సమాచారాన్ని అందిస్తాయి.
- వ్యవసాయం ఒక సేవగా :** EM3 అగ్రి సర్వీసెస్ వంటి కొన్ని అంకురాలు రైతులకు పే ఫర్ యూజ్ ప్రాతిపదికన వ్యవసాయ సేవలు మరియు యంత్రాలను అద్దెకు అందిస్తాయి. దీని వలన ఆధునిక వ్యవసాయ పరికరాలు మరియు పద్ధతులకు అవకాశాలు మెరుగ్గా లభిస్తాయి.
- బిగ్ డేటా అనలిటిక్స్:** ఈ అంకురాలు కృత్రిమ మేధస్సు వంటి అధునాతన సాంకేతిక పరిష్కారాన్ని ఉపయోగించి వ్యవసాయ-నిర్దిష్ట డేటా ఆధారిత డయాగ్నోస్టిక్స్ ను అభివృద్ధి చేస్తాయి. ఇది నేల మరియు పంట ఆరోగ్య నిర్వహణకు సంబంధించి రైతులకు సమాచారంతో కూడిన నిర్ణయాలు తీసుకోవడానికి వీలు కల్పిస్తుంది.

అగ్రిటెక్ అంకురాలు ఎదుర్కొంటున్న సవాళ్లు:

- ఇంక్యూబేటర్ల సామర్థ్యం:** అగ్రి-టెక్ అంకురాలకు మద్దతు ఇచ్చే అనేక ఇంక్యూబేటర్లు ఇంకా నేర్చుకునే దశలోనే ఉన్నాయి. దీని వలన మార్గదర్శకత్వం మరియు మద్దతులో అంతరాలు ఏర్పడతాయి.

- బిజినెస్ మోడల్:** కొన్ని అంకురాలు తమ పరిష్కారాలను వ్యవసాయ విలువ ఆధారిత గోలునులో పెద్ద సంఖ్యలో వాటాదారులు ఎదుర్కొంటున్న నిజమైన సమస్యలకు కలపడానికి కష్టపడతాయి. ఇది వారి నిబద్ధత మరియు సుస్థిరతను ప్రభావితం చేస్తుంది.
- సీడ్(విత్త) నిధి లేకపోవడం:** ప్రారంభ దశ అగ్రి-టెక్ అంకురాలకు నిధుల కొరత ముఖ్యమైన సమస్యగా ఉంది. ఇది సృజనాత్మక పరిష్కారాలను అభివృద్ధి చేయు సామర్థ్యానికి అటంకం కలిగిస్తుంది.
- మార్గదర్శకత్వం లేకపోవడం:** వ్యవసాయ రంగంలోని సంక్లిష్టతలను తెలుసుకోవడంలో మరియు విస్తృతమైన వ్యాపారాలను నిర్మించడంలో అగ్రి-టెక్ ఔత్సాహిక పారిశ్రామికవేత్తలు తరచుగా మార్గదర్శకత్వ లోపాన్ని ఎదుర్కొంటారు.

తీసుకున్న కీలక చర్యలు :

- డిజిటల్ అగ్రికల్చర్ మిషన్ (DAM) 2021:** ఈ మిషన్ ఇండియా డిజిటల్ ఎకోసిస్టమ్ ఆఫ్ అగ్రికల్చర్ (IDEA), ఫార్మర్స్ డేటాబేస్ మరియు వ్యవసాయంలో డిజిటలైజేషన్ మరియు ఆవిష్కరణలను ప్రోత్సహించే లక్ష్యంతో కొత్త వ్యవసాయ సాంకేతిక పరిష్కారాలను (NEGPA) అవలంబించడానికి రాష్ట్రాలకు నిధులు సమకూర్చడం వంటి కార్యక్రమాలు ఉన్నాయి.
- రాష్ట్రీయ కృషి వికాస్ యోజన (RKVY):** 2018-19 నుండి ప్రారంభించిన ఈ కార్యక్రమం వ్యవసాయంలో సృజనాత్మకత మరియు వ్యవసాహకతను ప్రోత్సహించడం, అగ్రి-టెక్ అంకురాలకు మద్దతు ఇవ్వడం మరియు ఈ రంగంలో ఆవిష్కరణ సంస్కృతిని పెంపొందించడంపై దృష్టి పెడుతుంది.
- ప్రాధాన్య రంగ రుణ సదుపాయం:** రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా (RBI) ఆదేశాల మేరకు అగ్రిటెక్ అంకురాలు ప్రాధాన్య రంగ రుణ సదుపాయం కింద రుణాలు పొందవచ్చు. తద్వారా వాటి వృద్ధి, విస్తరణకు ఆర్థిక వనరులు కేటాయిస్తారు.
- నిధి సీడ్ సపోర్ట్ ప్రోగ్రామ్ (NIDHI-SSP):** డిపార్టుమెంట్ ఆఫ్ సైన్స్ అండ్ టెక్నాలజీ (DST) కింద, ఈ కార్యక్రమం అగ్రి-టెక్ వెంచర్లతో సహా ప్రారంభ దశ అంకురాలకు వారి వినూత్న ఆలోచనలు మరియు సాంకేతికతలను ప్రోత్సహించడానికి సీడ్ ఫండ్లింగ్ మరియు ఇతర అవసరమైన వనరులను అందించడం ద్వారా సహాయపడుతుంది.

2. భారత్ స్టార్ట్‌ప్ ఎకోసిస్టమ్ రిజిస్ట్రీ

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- భారత్ స్టార్ట్‌ప్ ఎకోసిస్టమ్ రిజిస్ట్రీ ద్వారా అంకురాలలో పెట్టుబడులను క్రమబద్ధీకరించాలని ప్రభుత్వం యోచిస్తోంది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం :

- ఇది భారతదేశం యొక్క అంకుర జీవావరణ వ్యవస్థ (స్టార్ట్‌ప్ ఎకోసిస్టమ్) వాటాదారులకు మద్దతు ఇవ్వడానికి ఉద్దేశించిన స్టార్ట్‌ప్ ఇండియా కార్యక్రమంలో భాగం.
- పారదర్శకతకు భరోసా ఇస్తూ దేశీయ, అంతర్జాతీయ సంస్థల నుంచి పెట్టుబడులను ఆకర్షించడం.
- పెట్టుబడిదారులు, ఇంక్యుబేటర్లు, విద్యావేత్తలు, ప్రభుత్వ సంస్థలు, మార్గదర్శకులు మరియు పరిశ్రమ సంస్థలు వంటి వివిధ భాగస్వాములకు సమగ్ర సమాచార సాధనంగా పనిచేస్తుంది.

భారతదేశంలో స్టార్ట్‌ప్ ఎకోసిస్టమ్

- 763 జిల్లాల్లో (అక్టోబర్ 3, 2023 నాటికి) 1,12,718 డిపార్ట్‌మెంట్ ఫర్ ప్రమోషన్ ఆఫ్ ఇండస్ట్రీ అండ్ ఇంటర్నల్ ట్రేడ్ చే (డిపిఐఐటి) గుర్తింపు పొందిన అంకురాలతో భారతదేశం ప్రపంచవ్యాప్తంగా 3 వ అతిపెద్ద స్టార్ట్‌ప్ ఎకోసిస్టమ్ గా నిలిచింది.
- శాస్త్రీయ ప్రచురణలు మరియు విశ్వవిద్యాలయాల నాణ్యతలో మెరుగైన స్థానాలతో ఆవిష్కరణ నాణ్యతలో 2 వ స్థానంలో నిలిచింది.
- స్టార్ట్‌ప్ ఇండియా చొరవ కింద అంకురాలుగా గుర్తింపు పొందిన లక్షకు పైగా సంస్థలకు, గణనీయమైన భాగంలో కనీసం ఒక మహిళా డైరెక్టర్ ను కలిగి ఉన్నాయి.
- డీప్ టెక్, స్పేస్ టెక్, ఏబి, ఎలక్ట్రీక్ వంటి వర్తమాన రంగాలు అంకురాల పరిధిని విస్తరిస్తున్నాయి.
- హెల్త్ కేర్, గ్రీన్ మొబిలిటీ వంటి రంగాలను ప్రస్తావిస్తూ, ఆర్థిక వృద్ధి, ఉపాధి కల్పన, సామాజిక అభివృద్ధికి అంకురాలు దోహద పడతాయి.

అంకురాలకు చేయూతనిచ్చేందుకు చర్యలు :

- స్టార్ట్‌ప్ ఇండియా ఇనిషియేటివ్ (2016):** భారత స్టార్ట్‌ప్ ఎకోసిస్టమ్ లో సృజనాత్మకతను, పెట్టుబడులను ప్రోత్సహించేందుకు 2016 జనవరిలో ప్రారంభించారు.
- స్టార్ట్‌ప్ ఇండియా సీడ్ ఫండ్ స్కీమ్ (SISFS):** రూ.945 కోట్లతో 2022 ఆర్థిక సంవత్సరం నుంచి నాలుగేళ్ల పాటు ఆమోదం పొందింది మరియు కాన్సెప్ట్ ప్రూఫ్, ప్రోటోటైప్ డెవలప్మెంట్, ప్రొడక్ట్ ట్రయల్స్, మార్కెట్ ఎంట్రీ మరియు వాణిజ్యీకరణతో సహా వివిధ దశల కోసం అంకురాలకు ఆర్థిక సహాయం అందించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- స్టార్ట్‌ప్ మహాకుంభ:** ఇది భారతదేశం యొక్క అంకుర సామర్థ్యాన్ని ప్రదర్శించడానికి మరియు పర్యావరణ వ్యవస్థలో సహకారం మరియు వృద్ధిని ప్రోత్సహించడానికి ప్రభుత్వం ద్వారా నిర్వహించబడుతుంది.
- గ్రీన్ మొబిలిటీ దిశగా ప్రభుత్వ పురోగతి:** మౌలిక సదుపాయాల రూపకల్పన, బ్యాటరీ రీసైక్లింగ్ మరియు ఎనర్జీ స్టోరేజీ వంటి అంశాలతో వ్యాపారాలకు అవకాశాలను కల్పిస్తుంది.
- స్టార్ట్‌ప్ 20:** భారతదేశం జి 20 అధ్యక్షతన స్టార్ట్‌ప్ 20 ఎంగేజ్మెంట్ గ్రూప్ ను ప్రారంభించడం వలన ఆర్థిక వృద్ధి, సృజనాత్మకత మరియు ప్రపంచవ్యాప్తంగా పర్యావరణ వ్యవస్థను ప్రోత్సహించడంలో అంకురాలు కీలక పాత్రను పోషిస్తున్నాయి.

- పరిశోధన, అభివృద్ధి కోసం దీర్ఘకాలిక, తక్కువ ఖర్చు లేదా సున్నా వడ్డీ రుణాలను అందించడానికి మధ్యంతర బడ్జెట్లో రూ .1 లక్ష కోట్ల నిధిని ఆర్థిక మంత్రి ప్రకటించారు.
- అటల్ ఇన్స్ట్రుమెంట్స్ మిషన్, ప్రొడక్ట్ లింక్ ఇనిషియేటివ్ పథకాలు అంకురాల విజయానికి, ఎదుగుదలకు అనువైన వాతావరణాన్ని సృష్టిస్తాయి.

సవాళ్లు :

- నియంత్రణపరమైన అడ్డంకులు, అనుమతులు పొందడంలో ఇబ్బందులు అంకురాలకు సమస్యలను కలిగిస్తున్నాయి.
- మౌలిక సదుపాయాల కొరత వలన సమస్యలు ఎదురవుతున్నాయి.
- నైపుణ్యత కొరత ప్రధాన సమస్య.
- గ్రామీణ, సామాజిక సంస్థలు పెట్టుబడి సవాళ్లను ఎదుర్కొంటున్నాయి.
- 2023 లో, భారతీయ అంకురాలు గణనీయమైన సవాళ్లను ఎదుర్కొన్నాయి. ఇవి కేవలం 8.3 బిలియన్ డాలర్లను మాత్రమే సమీకరించగలిగాయి. ఇది సంస్థల సంఖ్య పెరిగినప్పటికీ 2016 నుండి అత్యల్ప నిధుల సమీకరణను సూచిస్తుంది.

ముగింపు :

- ఆరోగ్యం, క్వెమెట్ టెక్, క్లీన్ ఎనర్జీ, డీప్ టెక్ సహా వివిధ రంగాల్లో భారతీయ అంకురాలు పనిచేస్తున్నాయి.
- అంకురాలు వేగంగా పురోగతి సాధిస్తున్న రంగాలలో అవకాశాలను అందిపుచ్చుకొని వేగవంతమైన ఆర్థిక వృద్ధికి ఊతమిస్తున్నాయి.
- వేగంగా పురోగతి సాధిస్తున్న మరియు సుస్థిర అంకురాల ఆర్థిక పురోగతి సాధించడంలో గణనీయమైన పాత్రను పోషిస్తాయి.
- గణనీయమైన పురోగతి సాధించినప్పటికీ, భారతదేశం ప్రపంచ వ్యవస్థాపక కేంద్రంగా మారడానికి మరిన్ని ప్రయత్నాలు అవసరం.
- డ్రోన్, కిసాన్ శక్తి వంటి ప్రోత్సాహక పథకాలను ఇతర రంగాల్లో అభివృద్ధి చెందుతున్న సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని చేర్చడానికి విస్తరించాలి. దీని వలన సృజనాత్మకత మరియు వృద్ధిని సాధించవచ్చు.

3. కొత్తగా ప్రకటించిన పేటెంట్ల (సవరణ) నిబంధనలు, 2024 :

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం

- డిపార్ట్‌మెంట్ ఫర్ ప్రమోషన్ ఆఫ్ ఇండస్ట్రీ అండ్ ఇంటర్నల్ ట్రేడ్ (DPIIT) పేటెంట్స్ (సవరణ) నిబంధనలు, 2024ను ప్రకటించింది.
- పేటెంట్ల చట్టం, 1970 ప్రకారం పేటెంట్లను పొందడం మరియు పేటెంట్లను నిర్వహించే ప్రక్రియను క్రమబద్ధీకరించడం మరియు సులభతరం చేయడం మరియు వికసిత భారత్ సంకల్ప చొరవ యొక్క లక్ష్యాలను నెరవేర్చడం ఈ నిబంధనల ముఖ్య లక్ష్యం.

ఇందులోని కొన్ని కీలక నిబంధనలు

- 'సర్టిఫికేట్ ఆఫ్ ఇన్వెంటర్షియన్' ప్రవేశపెట్టడం :** ఈ కొత్త నిబంధన పేటెంట్ పొందిన ఆవిష్కరణలలో ఆవిష్కర్తల సహకారాన్ని గుర్తించి, వారి కృషికి గుర్తింపును ఇస్తుంది .
- పరిశీలన కొరకు తగ్గించిన కాలపరిమితి:** పేటెంట్ దరఖాస్తును పరిశీలించడానికి అభ్యర్థనను దాఖలు చేయడానికి కాలపరిమితిని పైలింగ్ తేదీ లేదా ప్రాధాన్యత తేదీని 48 నెలల నుండి 31 నెలలకు తగ్గించారు.
- రెన్యూవల్ రుసుముపై డిస్కాంట్:** సకాలంలో రెన్యూవల్ మరియు ఎలక్ట్రానిక్

చెల్లింపు పద్ధతులను ప్రోత్సహిస్తూ, కనీసం 4 సంవత్సరాల కాలానికి ఎలక్ట్రానిక్ మాధ్యమం ద్వారా ముందస్తుగా చెల్లించినట్లయితే రెస్యూవల్ రుసుములో 10% తగ్గింపు ఇవ్వబడుతుంది.

- **పేటెంట్ కు సంబంధించిన సమాచార సమోదయ :** పేటెంట్ కు సంబంధించిన సమాచారమును సమోదయ చేసే వ్యవధిని ఒక ఆర్థిక సంవత్సరానికి ఒకసారి నుంచి ప్రతి మూడు ఆర్థిక సంవత్సరాలకు ఒకసారి అని కుదించుట వలన పాలనాపరమైన భారం తగ్గుతుంది.

పేటెంట్లను ప్రోత్సహించడానికి సహాయక చర్యలు :

- **నేషనల్ ఇంటలెక్చువల్ ప్రాపర్టీ అవేర్నెస్ మిషన్ (NIPAM):** అవిష్కర్తలు, వ్యవస్థాపకులు, విద్యార్థులు మరియు సాధారణ ప్రజలతో సహా వివిధ వర్గాలలో మేధో సంపత్తి హక్కులు (IPR) గురించి అవగాహన కల్పించడం దీని లక్ష్యం.
- **పేటెంట్ ఫెసిలిటేషన్ ప్రోగ్రామ్:** పేటెంట్ ప్రక్రియను క్రమబద్ధీకరించడానికి మరియు అవిష్కర్తలు వారి అవిష్కరణలకు పేటెంట్లను పొందడంలో సహాయం అందించడానికి ఇది రూపొందించబడింది.
- **స్పీం ఫర్ పెడగోగ్ & రీసెర్చ్ ఇన్ IPRs ఫర్ హోలిస్టిక్ ఎడ్యుకేషన్ అండ్ అకాడమియా (SPRIHA) :** ఇది మేధోపరమైన నైపుణ్యాల రంగంలో, ముఖ్యంగా విద్యా సంస్థలు మరియు విద్యారంగంలో జ్ఞాన సామర్థ్యాన్ని మరియు నైపుణ్యాన్ని పెంపొందించడంపై దృష్టి పెడుతుంది.
- **మేధో సంపత్తిలో సెంటర్ ఆఫ్ ఎక్సలెన్స్ ఏర్పాటు:** మేధో సంపత్తి రంగంలో నైపుణ్యం, విజ్ఞాన వ్యాప్తికి కేంద్రంగా పనిచేసేందుకు ఎలక్ట్రానిక్స్ అండ్ ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ మంత్రిత్వ శాఖ (MeitY) సెంటర్ ఆఫ్ ఎక్సలెన్స్ ఇన్ ఇంటలెక్చువల్ ప్రాపర్టీస్ ఏర్పాటు చేసింది.
- **పేటెంట్ అనాలిసిస్ మేనేజ్ మెంట్ సిస్టం (PAMS):** భారత్ లో పేటెంట్ల విశ్లేషణ, నిర్వహణను మెరుగుపరిచేందుకు ఉద్దేశించిన MeitY కింద చేపట్టిన కార్యక్రమం ఇది.

పేటెంట్ల గురించి

- పేటెంట్ అనేది ప్రభుత్వాలు మంజూరు చేసిన చట్టబద్ధమైన హక్కు ఇది అవిష్కర్తలకు వారి అవిష్కరణలపై పరిమిత కాలానికి, సాధారణంగా పైలింగ్ తేదీ నుండి 20 సంవత్సరాల వరకు ప్రత్యేక హక్కులను కల్పిస్తుంది.
- అవిష్కరణ విస్తృతంగా ఉండాలి, సృజనాత్మక దశను కలిగి ఉండాలి మరియు పారిశ్రామిక అనువర్తన సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉండాలి.
- ఇది అవిష్కరణలు, శాస్త్రీయ సిద్ధాంతాలు, గణిత పద్ధతులు మొదలైన మినహాయించబడిన అంశాలు కేటగిరీలోకి రాకూడదు.
- అంతర్జాతీయ పేటెంట్ వ్యవస్థలలో భారతదేశం ప్రమేయం పేటెంట్ సహకార ఒప్పందం (పిసిటీ) ఆమోదం, అంతర్జాతీయ పేటెంట్ దరఖాస్తుల దాఖలును సులభతరం చేస్తుంది.
- భారత పేటెంట్ కార్యాలయం చురుకుగా పేటెంట్లను మంజూరు చేస్తోంది. మార్చి 2023 మరియు మార్చి 2024 మధ్య లక్షకు పైగా పేటెంట్లు మంజూరు చేయబడ్డాయి. ఇది దేశంలో పెరుగుతున్న వినూత్న ఆలోచనలు మరియు అవిష్కరణలను సూచిస్తుంది.

4. మ్యూచువల్ ఫండ్ స్ట్రైప్ టెస్ట్

వార్షికో నిలవడానికి గల కారణం

- మ్యూచువల్ ఫండ్ సంస్థలలో, ఒక వ్యక్తి అతని స్టాక్ లను అమ్ముకున్నప్పుడు, చిన్న మరియు మధ్యధర క్యాప్ సంస్థల 25% మరియు 50% (ద్రవ్యత్వాన్ని (డబ్బును) ఎంత త్వరగా సదరు వ్యక్తికి అందించగలదో ఇది తెలియజేస్తుంది.

ఈ వార్షికో నిలవడానికి క్లుప్తంగా :

- ఈక్విటీ మార్కెట్లో తిరోగమనం వలన, పెట్టుబడిదారులు తమ స్టాక్ లను ఉపసంహరించుకున్న తర్వాత ద్రవ్యమును సదరు సంస్థల నుండి తిరిగి పొందడానికి అవసరమైన సమయాన్ని ఒత్తిడి పరీక్షలు అంచనా వేస్తాయి.
- మ్యూచువల్ ఫండ్ కంపెనీలు స్కాల్, మిడ్ క్యాప్ పోర్ట్ ఫోలియోలో ద్రవ్యత్వాన్ని అంచనా వేయడానికి ఒత్తిడి పరీక్షలు నిర్వహిస్తారు. సదరు సంస్థల ప్రతినిధులు స్టాక్స్ ను విక్రయించే సమయం (వేగం)పై కూడా ఇవి దృష్టి పెడతాయి.
- ప్రతికూల మార్కెట్ పరిస్థితులలో పెట్టుబడిదారులకు ఫండ్ పనితీరుపై అవగాహన కల్పించడంలో ఒత్తిడి పరీక్షలు కీలక పాత్ర పోషిస్తాయి. తద్వారా పెట్టుబడిదారులు మరింత సమాచారంతో పెట్టుబడి సంబంధిత నిర్ణయాలు తీసుకోవడానికి వీలు కల్పిస్తుంది.
- సంబంధిత సంస్థల్లో పెట్టుబడులు పెట్టే సమయంలో, మార్కెట్ పరమైన మరియు ఆర్థికపరమైన సమస్యలు అర్థం చేసుకోవడం, మార్కెట్ తిరోగమనం సమయంలో కలిగే నష్టాలకు సంబంధించి అంచనాలను వేయడానికి పెట్టుబడిదారులకు అవగాహన కల్పిస్తుంది.

5. అతిపెద్ద InvIT ద్రవ్య సేకరణను పూర్తి చేసిన NHA

వార్షికో నిలవడానికి గల కారణం

- NHA కి చెందిన నేషనల్ హైవేస్ ఇన్ఫ్రా (ట్రస్ట్) (NHIT) మొత్తం 889 కిలోమీటర్ల జాతీయ రహదారి విస్తరణకు 'InvIT రౌండ్-3' ద్వారా నిధుల సమీకరణను విజయవంతంగా పూర్తి చేసింది.
- ఇది నేషనల్ హైవే అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా, నేటి వరకు సేకరించిన రూ. 16,000 కోట్ల పెద్ద మొత్తాన్ని సూచిస్తుంది.

NHAI InvITs

- ఇండియన్ (ట్రస్ట్) యాక్ట్, 1882, సెబీ నిబంధనల ప్రకారం NHAI కు చెందిన InvIT ను ఏర్పాటు చేశారు.
- NHAI కి చెందిన మౌళిక సదుపాయాల పెట్టుబడుల (InvIT)ను 2019 డిసెంబర్ లో కేబినెట్ ఆమోదించింది.
- రహదారుల మానిట్రెజేషన్ ను సులభతరం చేయడానికి మరియు రహదారుల రంగంలో పెట్టుబడులు పెట్టడానికి దేశీయ మరియు విదేశీ సంస్థాగత పెట్టుబడిదారులను ఆకర్షించడానికి, తద్వారా మౌళిక సదుపాయాల అభివృద్ధికి అదనపు నిధులను సమీకరించడానికి NHAI కు సంబంధించిన InvIT ప్రవేశపెట్టబడింది.

నేషనల్ హైవేస్ ఇన్ఫ్రా ట్రస్ట్ (NHIT) గురించి :

- నేషనల్ హైవేస్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా (NHAI) స్పాన్సర్ చేసిన ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ఇన్వెస్ట్మెంట్ (ట్రస్ట్) గా NHIT ని 2021లో ఏర్పాటు చేశారు.
- ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ఇన్వెస్ట్మెంట్ (ట్రస్ట్) (InvIT)గా పెట్టుబడి కార్యకలాపాల్లో నిమగ్నం కావడమే NHIT యొక్క ప్రాథమిక లక్ష్యం.

ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ఇన్వెస్ట్ మెంట్ ట్రస్ట్ లు (InvITలు)

- మ్యూచువల్ ఫండ్ల మాదిరిగానే పనిచేసే ఆర్థిక సాధనాలను InvITలు అంటారు. కాలక్రమేణా నగదు రాబడిని అందించే మౌళిక సదుపాయాల ఆస్తులలో పెట్టుబడి పెట్టడానికి బహుళ-స్థాయి పెట్టుబడిదారుల నుండి నిధులను సమీకరించడం దీని లక్ష్యం.

- InvIT లు ఇనీషియల్ పబ్లిక్ ఆఫరింగ్స్ (IPO) ద్వారా ఎక్స్‌చేంజీలలో జాబితా చేయబడతాయి మరియు ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ఇన్వెస్ట్‌మెంట్ ట్రస్ట్స్ రెగ్యులేషన్స్, 2014 కింద సెక్యూరిటీస్ అండ్ ఎక్స్‌చేంజ్ బోర్డ్ ఆఫ్ ఇండియా (సెబి) నియంత్రణకు లోబడి ఉంటాయి.

6. ధరల స్థిరీకరణ నిధి (PSF)

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం

- గోధుమలు, వరిని ధరల స్థిరీకరణ నిధి (PSF) కింద చేర్చడానికి ప్రభుత్వం ఇటీవల ఆమోదం తెలిపింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం :

- ఉల్లి, బంగాళాదుంపలు, పప్పుధాన్యాలు, గోధుమలు మరియు బియ్యం వంటి ముఖ్యమైన వ్యవసాయ - ఉద్యానవన ఉత్పత్తుల ధరల అస్థిరీకరణ నియంత్రించాలని PSF నిర్ణయించింది.
- మార్కెట్ జోక్య కార్యకలాపాలను నిర్వహించడం కొరకు కేంద్ర ఏజెన్సీలు, రాష్ట్రకేంద్రపాలిత ప్రాంతాల ప్రభుత్వాలు మరియు ఇతర సంబంధిత ఏజెన్సీలకు వర్కింగ్ క్యాపిటల్ కింద వడ్డీ లేని ఋణాలను అందిస్తుంది.
- నిర్దిష్ట పరిధిలో ధరలను స్థిరీకరించడానికి రైతులు మరియు టోకు మండీల నుండి స్థానికంగా సేకరించడానికి PSF లు సహాయపడతాయి.
- ధరలను స్థిరీకరించడానికి లేదా నిర్దిష్ట వస్తువుల కొరతను తీర్చడానికి అవసరమైనప్పుడు PSF సహాయంతో దిగుమతి కార్యకలాపాలు చేపట్టవచ్చు.

7. నీతి ఆయోగ్ 'వోకల్ ఫర్ లోకల్' చారవ

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం

- అట్టడుగు స్థాయి ఔత్సాహిక పారిశ్రామికవేత్తలు, స్వయం సమృద్ధిని పెంపొందించే లక్ష్యంతో ఆకాంక్షాత్మక బ్లాక్స్ ప్రోగ్రామ్ (ABP) కింద నీతి ఆయోగ్ 'వోకల్ ఫర్ లోకల్' కార్యక్రమాన్ని ప్రవేశపెట్టింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం :

- సమ్మిళిత వృద్ధి పదంలో పయనిస్తూ, స్థిరమైన వృద్ధి మరియు శ్రేయస్సును లక్ష్యంగా చేసుకుని ఆకాంక్షాత్మక బ్లాక్ ల నివాసీతులలో స్వావలంబన సుూర్తిని ప్రోత్సహించడం దీని ముఖ్య ఉద్దేశం.
- ఈకామర్స్ ఆన్ బోర్డింగ్, లింకేజీల స్థాపన, ఆర్థిక అక్షరాస్యత, డిజిటల్ అక్షరాస్యత అభివృద్ధి వంటి రంగాల్లో ఔత్సాహిక పారిశ్రామికవేత్తలకు సహాయం అందించడానికి గవర్నమెంట్ ఈమార్కెట్ ప్లేస్ (GeM), ఓపెన్ నెట్ వర్క్ ఫర్ డిజిటల్ కామర్స్ (ONDC) ప్లాట్ ఫాంను ఉపయోగించుకుంటుంది.
- 500 ఆకాంక్షాత్మక బ్లాక్ ల నుంచి స్వదేశీ స్థానిక ఉత్పత్తులను ప్రదర్శించడం కొరకు GeM పోర్టల్ లో 'ఆకాంక్షా విండో' ఏర్పాటు చేయబడింది.

8. MSMEల నుంచి ఎగుమతులు పెంచేందుకు నీతి ఆయోగ్ నివేదిక

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం

- నీతి ఆయోగ్ నివేదిక "MSME ల నుండి ఎగుమతుల పెరుగుదల" MSMEల రంగం నుండి ఈకామర్స్ ఎగుమతులను పెంచడానికి ఉద్దేశించిన చర్యల గురించి తెలియజేస్తుంది.

MSMEలు మరియు వాటి ప్రాముఖ్యత :

- MSMEలు (సూక్ష్మ, చిన్న, మధ్యతరహా పరిశ్రమలు) భారత ఆర్థిక వ్యవస్థకు వెన్నెముకగా నిలుస్తాయి. ఇది ఉపాధి మరియు జిడిపి వృద్ధిలో కీలక పాత్ర పోషిస్తుంది.
- ఇవి 11 కోట్ల మందికి పైగా ఉద్యోగాలు కల్పిస్తాయి మరియు భారతదేశ జిడిపిలో 27% వాటా కలిగి ఉన్నాయి.
- ఈ రంగం సుమారు 6.4 కోట్ల యూనిట్లను కలిగి ఉంది. 1.5 కోట్ల మంది ఉద్యోగ్ పోర్టల్లో నమోదై ఉన్నారు. ఇది వ్యవసాయం తరువాత భారతదేశంలో రెండవ అతిపెద్ద ఉపాధి కల్పనదారుగా ఉంది.
- తయారీ ఉత్పత్తిలో MSMEలు కీలక పాత్ర పోషిస్తున్నాయి. ఇది మొత్తం తయారీ ఉత్పత్తిలో 38.4% వాటాను కలిగి ఉంది. ఇవి ఎగుమతులకు మిక్కిలి సహాయ పడతాయి. దేశం మొత్తం ఎగుమతులలో ఇవి 45.03% వాటా కలిగి ఉన్నాయి.

ఎగుమతుల్లో MSMEలు ఎదుర్కొంటున్న సవాళ్లు:

- ఎగుమతి మార్కెట్లోకి MSMEలు అనేక సవాళ్లను ఎదుర్కొంటున్నాయి. వీటిలో నియంత్రణ అవసరాలను పాటించడంలో ఇబ్బందులు, సరసమైన ధరల్లో ఉత్పత్తి చేయడం, లాజిస్టిక్స్ నిర్వహణ మరియు ఋణ లభ్యత వంటి అంశాలు ఉన్నాయి.
- ఎగుమతులకు సంబంధించిన సంక్లిష్టమైన ప్రక్రియ, ముఖ్యంగా చెల్లింపు సయోధ్యసర్దుబాటుకు సంబంధించి, చిన్న మరియు కొత్త ఎగుమతిదారులకు మధ్య అగాధాన్ని సృష్టిస్తున్నాయి.

MSME ల ఎగుమతులను పెంచేందుకు సిఫార్సులు :

- **ఎగుమతిదారుల కొరకు పస్ పాస్ ఇన్ఫర్మేషన్ ఛానల్ సృష్టించడం:** MSME లకు తాజా మరియు ఖచ్చితమైన సమాచారాన్ని అందించడానికి % \times %ని ఉపయోగించి ఒక సమగ్ర డేటా ఇంటెలిజెన్స్ పోర్టల్ ను ఏర్పాటు చేయాలి.
- **నేషనల్ ట్రేడ్ నెట్ వర్క్ (NTN)ను సమగ్ర వాణిజ్య పోర్టల్ గా సృష్టించడం:** ఎగుమతి ప్రక్రియలను క్రమబద్ధీకరించడానికి మరియు సమస్యలకు త్వరిత రాతపూర్వక పరిష్కారాలతో సహా ఎగుమతిదారులకు నిరంతర సేవలను అందించడానికి ఎండ్-టు-ఎండ్ నేషనల్ ట్రేడ్ పోర్టల్ (ఎన్ టిఎన్) ను అభివృద్ధి చేయాలి.
- **ఇకామర్స్ ఎగుమతులను ప్రోత్సహించడం :** గందరగోళంగా ఉండే సమ్మతి ప్రక్రియలు వంటి ఈ-కామర్స్ మార్కెట్లకు MSMEలను చేరకుండా అడ్డుకునే అడ్డంకులను పరిష్కరించాలి. చెల్లింపు సయోధ్యలు మరియు ఇతర విధానాలను సులభతరం చేయడం ద్వారా ఈ-కామర్స్ ఎగుమతులను ప్రోత్సహించాలి.
- **సరుకుల ఎగుమతుల సౌలభ్యాన్ని ప్రోత్సహించాలి:**
 - 1) ప్రత్యేకంగా MSME ఎగుమతిదారులకు సులభంగా వ్యాపారం చేసేలా చర్యలు చేపట్టాలి.
 - 2) MSMEలు మార్కెట్ ఎగుమతుల్లో నూతనంగా ప్రవేశిస్తున్న క్రమంలో కొన్ని విషయాల్లో తాత్కాలిక సడలింపులను ఇస్తూ లోపాలను సరిదిద్దుకునే అవకాశం కల్పించాలి.
 - 3) MSMEలకు వర్కింగ్ క్యాపిటల్ అడ్డంకిని నిరోధించడానికి ప్రోత్సాహకాల కోసం కాలపరిమితితో కూడిన చెల్లింపు ప్రక్రియను అమలు చేయాలి.
- **ఎగుమతి పైనాన్స్ కు అవకాశాలు మెరుగుపరచడం:**
 - 1) భాగస్వామ్యాన్ని 50% లేదా అంతకంటే ఎక్కువ పెంచడానికి ఎక్స్ పోర్ట్ క్రెడిట్ గ్యారెంటీ కార్పొరేషన్ (ECGC) పథకాల ద్వారా ప్రోత్సాహక ప్యాకేజీలను సృష్టించడం.

2) ఎక్స్పోజ్ క్రెడిట్ ప్రావైడర్లు వ్యాపారంలో పోటీ పడేందుకు, MSMEలకు ఖర్చులను తగ్గించడానికి ఒకే మార్కెట్ వేదికను ఏర్పాటు చేయడం.

- **ఖచ్చితమైన సమాచారాన్ని అందించడం:** MSME ఎగుమతులను కచ్చితత్వంతో చేపట్టడానికి పాస్ నంబర్లను ఐడెంటిఫైయర్లుగా ఉపయోగించి GST మరియు ఆదాయపు పన్ను డేటాతో డైరెక్ట్ జనరల్ ఆఫ్ ఫారిన్ ట్రేడ్ (DGFT) వాణిజ్య డేటాను ఏకీకృతం చేయాలి.

ముగింపు

- ఎగుమతులను పెంచడానికి MSME లు మంచి సామర్థ్యం కలిగి ఉన్న నేపథ్యంలో ఈ సంస్థలకు వ్యాపారం చేయడంలో ఖర్చు మరియు సమస్యలను తగ్గించే ఆచరణాత్మక చర్యలు చేపట్టాలి.
- నివేదికలో పేర్కొన్న సిఫార్సులను అమలు చేయడం వలన MSME లు గణనీయమైన వృద్ధి సాధించగలవు మరియు ప్రపంచ వేదికపై భారతదేశం యొక్క ఎగుమతి పోటీతత్వాని పెంచుతుంది.

9. ఎలక్ట్రిక్ మొబిలిటీ ప్రమోషన్ స్కీమ్ (EMPS), 2024

వార్తల్లో ఎందుకు నిలిచింది ?

- భారీ పరిశ్రమల మంత్రిత్వ శాఖ ఎలక్ట్రిక్ మొబిలిటీ ప్రమోషన్ స్కీమ్ (EMPS), 2024ను ప్రారంభించింది.

పథకం యొక్క ముఖ్యాంశాలు :

- భారీ పరిశ్రమల మంత్రిత్వ శాఖకు (MHI) పథకాన్ని అమలు చేసే బాధ్యత అప్పగించారు .
- EMPS, 2024 కాలుష్య రహిత రవాణాను ప్రోత్సహించడానికి మరియు దేశంలో ఎలక్ట్రిక్ వెహికల్ (EV) తయారీ వ్యవస్థ అభివృద్ధి చేసే ఎలక్ట్రిక్ టూ వీలర్స్ (e2W) మరియు ట్రివీలర్స్ (e3W) పట్ల ప్రజలను ఆకర్షణకు చేయడం దీని ప్రధాన లక్ష్యం. ఈ పథకం 1 ఏప్రిల్ 2024 నుండి 31 జూలై 2024 వరకు 4 నెలల పాటు అమలులో ఉంటుంది.
- EMPS యొక్క పర్యవేక్షణ, మంజూరు మరియు అమలును పర్యవేక్షించడానికి కార్యదర్శి (భారీ పరిశ్రమలు) నేతృత్వంలోని ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేశారు. ఈ పథకం సమర్థవంతంగా అమలు చేయబడుతుందా లేదా అని ఇది పరిశీలిస్తుంది.

పథకం యొక్క భాగాలు:

- వీటి వాడుకను ప్రోత్సహించడానికి e2W మరియు e3Wలకు ప్రోత్సాహకాలు అందించడం.
- ప్రాజెక్ట్ మేనేజ్మెంట్ ఏజెన్సీకి రుసుము చెల్లించుట మరియు IEC (సమాచారం, విద్య & కమ్యూనికేషన్) కార్యకలాపాల నిర్వహణ.

డిమాండ్ ప్రోత్సాహకాలను పొందేందుకు షరతులు:

- ఒరిజినల్ ఎక్స్పోజ్మెంట్ తయారీదారులు (OEMలు) తప్పనిసరిగా MHI దగ్గర నమోదు చేసుకోవాలి మరియు వారి ప్రతి EV మోడల్లకు MHI నుండి అనుమతి అవసరం.
- ప్రతి వాహనం మోడల్ సామర్థ్యానికి సంబంధించి కనీస సాంకేతిక అర్హత ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా ఉండాలి.

అర్హత:

- సెంట్రల్ మోటార్ వెహికల్ రూల్స్ ప్రకారం నమోదు చేయబడిన వాహనాలు.
- అధునాతన బ్యాటరీలతో అమర్చబడిన వాహనాలు మాత్రమే ప్రోత్సాహకాలకు అర్హత పొందుతాయి.

10. భారతీయ బాస్కెట్ బాల్ రైస్ రకాలపై పాకిస్థాన్ 'పైరసీ'

వార్తల్లో ఎందుకు నిలిచింది ?

- ఇండియన్ అగ్రికల్చరల్ రీసెర్చ్ ఇన్స్టిట్యూట్ (IARI) అభివృద్ధి చేసిన బాస్కెట్ బాల్ రకాలను అసంధికారికంగా సాగు చేయడంపై ఆందోళన వ్యక్తం చేశారు.
- పాకిస్థానీ విత్తన సంస్థల ప్రచార కార్యకలాపాలు, YouTube వీడియోలు ద్వారా ముల్తాన్, బహవల్నగర్ మరియు హాఫీజాబాద్ వంటి ప్రదేశాలలో ఇటీవల అభివృద్ధి చేసిన IARI రకాలు సాగు చేసినట్లు తెలుస్తుంది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం :

- మొత్తం వ్యవసాయ ఎగుమతులు క్షీణించినప్పటికీ భారతదేశం నుండి బాస్కెట్ బియ్యం ఎగుమతులు వృద్ధి చెందాయి.
- భారతదేశం మార్చి 2024తో ముగిసే ఆర్థిక సంవత్సరంలో దాదాపు 50 లక్షల టన్నుల బాస్కెట్ బియ్యం ఎగుమతులు, \$5.5 బిలియన్ల విలువకు చేరుకుంటుందని అంచనా వేస్తోంది.
- పాకిస్థాన్లో వెలుగులోకి వచ్చిన విత్తన పైరసీ మరియు చట్టవిరుద్ధమైన సాగు IARI చే అభివృద్ధి చేయబడిన భారతదేశంలోని బాస్కెట్ బాల్ రకాలు సాగుకు ముప్పును కలిగిస్తుంది.
- ఈ రకాలు భారతదేశంలోని బాస్కెట్ బాల్ సాగు విస్తీర్ణంలో దాదాపు 89%ని కలిగి ఉన్నాయి మరియు భారతదేశ వార్షిక బాస్కెట్ బాల్ ఎగుమతుల్లో గణనీయమైన వాటాను కలిగి ఉన్నాయి.
- సాంప్రదాయ బాస్కెట్ రకాలతో పోలిస్తే IARI రకాలు అధిక దిగుబడిని మరియు తక్కువ పరివక్షత కాలాలను కలిగి ఉంటాయి. పూసా బాస్కెట్ (PB) లేబుల్తో పిలువబడే ఈ రకాలు, వాటి అత్యుత్తమ నాణ్యత మరియు దిగుబడి కారణంగా భారతదేశ బాస్కెట్ ఎక్స్-పోర్ట్లలో ఆధిపత్యం చెలాయించాయి.

భారతదేశానికి కలిగే గష్టాలు :

- పాకిస్థాన్ బాస్కెట్ బాల్ ఎగుమతులు భారతదేశం కంటే తక్కువగా ఉన్నప్పటికీ, IARI రకాలను పండించడం భవిష్యత్తులో అనేక సమస్యలకు కారణం అవుతుంది.
- పాకిస్థాన్ IARI రకాలు మరియు పార్టాయిలింగ్ టెక్నాలజీని అవలంబించడం వలన కొన్ని ప్రాంతాలలో భారతదేశం యొక్క మార్కెట్ లిడర్-షిప్పై ప్రభావం చూపవచ్చు.
- పాకిస్థాన్లో IARI రకాలను సాగు చేయడం వల్ల భారతదేశ బాస్కెట్ బాల్ ఎగుమతి మార్కెట్ను దెబ్బతీయవచ్చు మరియు రైతులు మరియు ఎగుమతిదారులపై ప్రతికూల ప్రభావం పడుతుంది.

తీసుకోవలసిన చర్యలు:

- మేధో సంపత్తి హక్కుల ఉల్లంఘనలను పరిష్కరించడానికి భారతదేశం మొక్కల రకాలు మరియు రైతుల హక్కుల చట్టం మరియు విత్తనాల చట్టం వంటి చట్టపరమైన విధివిధానాలను కఠినంగా అమలు చేయాలి.
- సంబంధిత డైరెక్ట్ ఫోరమ్లు మరియు ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థలో విత్తన పైరసీ మరియు అసంధికార సాగు గురించి చర్చించడం వలన సమస్యకు పరిష్కారం లభించవచ్చు.
- IARI చే అభివృద్ధి చేయబడిన బాస్కెట్ రకాలు విత్తనాల చట్టం క్రింద గుర్తించబడ్డాయి మరియు భారతదేశంలో అధికారికంగా గుర్తించబడిన భౌగోళిక సూచిక (GI) ప్రాంతాలలో మాత్రమే సాగు చేయాలి.

- నిర్దేశిత ప్రాంతాల వెలుపల ఈ రకాలను అనధికారికంగా సాగు చేయడాన్ని నిరోధించడానికి, భారతీయ బ్యాటరీ యొక్క సమగ్రతను మరియు ప్రత్యేకతను కాపాడేందుకు భారతదేశం GI రక్షణను కఠినంగా అమలు చేసేలా చూడాలి.

11. ఆర్థిక వ్యవస్థలో హైడ్రోజన్ మరియు ఇంధన బ్యాటరీల కోసం అంతర్జాతీయ భాగస్వామ్యం (IPHE)

వార్తల్లో ఎందుకు నిలిచింది ?

- భారతదేశం ఇటీవల న్యూఢిల్లీలో హైడ్రోజన్ మరియు ఇంధన బ్యాటరీల కోసం అంతర్జాతీయ భాగస్వామ్యం (IPHE) అనే 41వ స్టీరింగ్ కమిటీ సమావేశాన్ని నిర్వహించింది.

IPHE గురించి:

- 2003లో స్థాపించబడిన, IPHE అనేది స్వచ్ఛమైన మరియు సమర్థవంతమైన శక్తిని అందిస్తూ, వాహనాల కోసం హైడ్రోజన్ మరియు ఫ్యూయల్ బ్యాటరీల టెక్నాలజీలను అభివృద్ధిపరచి, ఆచరించేలా చేయుటకు ఉద్దేశించిన అంతర్జాతీయ కూటమి.
- యునైటెడ్ స్టేట్స్, జపాన్, జర్మనీ, చైనా, దక్షిణ కొరియా, కెనడా మరియు భారతదేశం వంటి ప్రధాన ప్రపంచ ఆర్థిక వ్యవస్థలతో సహా 23 సభ్య దేశాలు మరియు యూరోపియన్ కమిషన్‌ను కలిగి ఉంది.

మిషన్:

- హైడ్రోజన్ మరియు ఇంధన బ్యాటరీ సాంకేతికతల పరిశోధన, అభివృద్ధి, ప్రదర్శన మరియు వాణిజ్యీకరణను ప్రోత్సహించడం ద్వారా స్థిరమైన ఇంధన వ్యవస్థలకు ప్రపంచ పరివర్తనను సులభతరం చేయుట.
- ఈ సాంకేతికతల విస్తరణను వేగవంతం చేయడానికి విజ్ఞానం, ఉత్తమ పద్ధతులు, విధానాలు మరియు ప్రమాణాలను పరస్పరం పంచుకోవడానికి సభ్య దేశాల మధ్య సహకారాన్ని ప్రోత్సహించడం.

విధులు:

- హైడ్రోజన్ మరియు ఇంధన బ్యాటరీల సాంకేతికతలను అభివృద్ధి చేయడంలో తమ ప్రయత్నాలను సమన్వయం చేయడానికి సభ్య దేశాలకు ఛోరమ్‌గా ఉపయోగపడుతుంది.
- ఈ రంగంలో ఆవిష్కరణ మరియు అభివృద్ధిని ప్రోత్సహించడానికి ఉమ్మడి పరిశోధన ప్రాజెక్టులు, సాంకేతిక ప్రదర్శనలు మరియు విజ్ఞానాన్ని సభ్య దేశాలతో పంచుకోనే కార్యక్రమాలను నిర్వహించడం.
- హైడ్రోజన్ మరియు ఇంధన బ్యాటరీల విస్తృతమైన వినియోగం కోసం వనరులను మరియు నిపుణులను ఉపయోగించుకోవడానికి ప్రభుత్వ-ప్రైవేట్ భాగస్వామ్యాల మరియు అంతర్జాతీయ సహకారాన్ని సులభతరం చేయుట.

విజయాలు:

- హైడ్రోజన్ మరియు ఇంధన బ్యాటరీల రంగంలో అంతర్జాతీయ సహకారం మరియు జ్ఞాన భాగస్వామ్యాన్ని ప్రోత్సహించడంలో IPHE కీలక పాత్ర పోషించింది. దీని వలన సాంకేతికత మరియు మార్కెట్ విస్తరణలో పురోగతికి సహాయపడింది.
- వివిధ పరిశ్రమల్లో హైడ్రోజన్ మరియు ఇంధన బ్యాటరీల సురక్షితమైన, సమర్థవంతమైన వినియోగానికి మద్దతుగా ప్రపంచ ప్రమాణాలు, కోడ్లు మరియు నిబంధనల అభివృద్ధిని ఇది సులభతరం చేసింది.

12. కిసాన్ క్రెడిట్ కార్డ్ (KCC) ఫిషరీస్ పథకం

ఎందుకు వార్తల్లో నిలిచింది ?

- దేశవ్యాప్తంగా మత్స్యకారులు, చేపల పెంపకందారులు మరియు వాటాదారులకు ద్రవ్య వెసులుబాటును మెరుగుపరచడానికి మత్స్య శాఖ కిసాన్ క్రెడిట్ కార్డ్ (KCC) ఫిషరీస్ పథకాన్ని జన్ సమర్థ్ పోర్టల్‌లో విలీనం చేసింది.
- జన్ సమర్థ్ పోర్టల్ అనేది రుణదాతలు మరియు లబ్ధిదారుల మధ్య ప్రత్యక్ష సంబంధాన్ని సులభతరం చేసే ఒక వినుాత్మ ఆన్‌లైన్ ప్లాట్‌ఫారమ్. ఇందులో పౌరులు నాలుగు రుణ వర్గాలలో వర్గీకరించబడిన 13 కేంద్ర ప్రభుత్వ పథకాల నుండి రుణాలను పొందడానికి సహాయపడుతుంది.

KCC ఫిషరీస్ పథకం గురించి:

- 201819లో ప్రారంభించబడిన, KCC ఫిషరీస్ పథకం మత్స్యకారులకు మరియు చేపల పెంపకందారులకు కిసాన్ క్రెడిట్ కార్డ్ సదుపాయం ద్వారా మేలు చేకూరుస్తుంది. ప్రత్యేకంగా మత్స్య రంగంలో వారి వర్కింగ్ క్యాపిటల్ అవసరాలను తీర్చడానికి రూపొందించబడింది.
- వ్యక్తులు, ఉమ్మడి రుణగ్రహీతలు, జాయింట్ లయబిలిటీ గ్రూప్‌లు మరియు స్వయం సహాయక బృందాలతో సహా మత్స్య పరిశ్రమలో నిమగ్నమైన వివిధ వర్గాల రైతులను కలుపుతుంది. వారి కార్యకలాపాలకు ఆర్థిక సహాయం మరియు మద్దతును అందిస్తుంది.
- రుణ వెసులుబాటును సులభతరం చేయడానికి సబ్సిడీలను అందిస్తుంది: రుణగ్రహీతలపై ఆర్థిక భారాన్ని తగ్గించడానికి 2% వార్షిక వడ్డీ రాయితీ మరియు సకాలంలో తిరిగి చెల్లించడానికి 3% అదనపు సబ్సిడీ, అందించింది బాధ్యతాయుతమైన ద్రవ్య నిర్వహణను ప్రోత్సహిస్తుంది.

కిసాన్ క్రెడిట్ కార్డ్ (KCC) పథకం గురించి

- R.V గుప్తా కమిటీ యొక్క సిఫార్సులను అనుసరించి, వివిధ వ్యవసాయ కార్యకలాపాలు మరియు అనుబంధ ప్రయోజనాల కోసం రైతులకు సకాలంలో రుణాన్ని అందించడానికి 1998లో ఈ పథకం ప్రవేశపెట్టబడింది.
- వ్యవసాయ కార్యకలాపాలు, పంటకోత తర్వాత ఖర్చులు, మార్కెటింగ్, వినియోగం, పొలాల నిర్వహణ మరియు వ్యవసాయ వెంచర్లలో పెట్టుబడులు వంటి ఖర్చులు నిమిత్తం, రైతుల స్వల్పకాలిక రుణ అవసరాలను పరిష్కరించడానికి ఈ పథకం ఉద్దేశించబడింది.
- వాణిజ్య బ్యాంకులు, ప్రాంతీయ గ్రామీణ బ్యాంకులు (RRBలు), స్మాల్ ఫైనాన్స్ బ్యాంకులు మరియు సహకార సంస్థలతో సహా వివిధ ఆర్థిక సంస్థల ద్వారా ఈ పథకం రైతులకు రుణాలను అందిస్తుంది.

లక్షణాలు:

- దబ్బును ATM ద్వారా తీసుకోవడానికి, రూపే డెబిట్ కార్డ్‌ని అందించడం.
- అవాంతరాలు లేని ద్రవ్య వెసులుబాటుకు, క్రమబద్ధీకరించబడిన ప్రక్రియలు మరియు సులభమైన డాక్యుమెంటేషన్ విధానాలు రూపొందించడం.
- వ్యవసాయ రుణాలను మరింత సరసమైనదిగా చేయడానికి మరియు బాధ్యతాయుతమైన రుణాలు తీసుకునే పద్ధతులను ప్రోత్సహించడానికి వడ్డీ రేటు తగ్గింపు మరియు సకాలంలో తిరిగి చెల్లించే వారికి రివార్డులు వంటి ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలు.
- వడ్డీ రేటు తగ్గింపులను పొందేందుకు, పారదర్శకత మరియు సమ్మతిని నిర్ధారించడానికి ఆధార్‌ను తప్పనిసరిగా లింక్ చేయడం.

- ప్రారంభంలో వ్యవసాయ కార్యకలాపాలకు రుణాన్ని అందించడంపై ఈ పథకం దృష్టి సారించింది. సాంప్రదాయ వ్యవసాయ పద్ధతులకు భిన్నంగా, పెట్టుబడి కోసం ద్రవ్య అవసరాలను తీర్చడానికి 2004లో పథకం యొక్క పరిధిని విస్తరించారు.
- వ్యవసాయ రుణాల పరిధిని పెంచడానికి, మరియు రైతుల పట్ల ప్రభుత్వం యొక్క నిబద్ధతను బలోపేతం చేయడంలో భాగంగా, మత్స్య మరియు పశు సంవర్ధక రైతులను 2018-19లో ఈ పథకంలో చేర్చారు.

14. భారతదేశ సౌర పరిశ్రమలో వృత్తాకార ఆర్థిక వ్యవస్థ

వార్తల్లో ఎందుకు నిలిచింది ?

- “భారతదేశ సౌర పరిశ్రమలో వృత్తాకార ఆర్థిక వ్యవస్థ తోడ్పాటు : సోలార్ వేస్ట్ క్యాంటంను అంచనా వేయటం” అనే నివేదిక, ఆయోగ్ వృత్తాకార ఆర్థిక వ్యవస్థ కొరకు కార్యాచరణ ప్రణాళిక (CE) - సౌర ప్యానెళ్ళు క్రింద, మినిస్ట్రీ ఆఫ్ న్యూ అండ్ రెన్యూవబుల్ ఎనర్జీ (MNRE) మరియు కౌన్సిల్ ఆఫ్ ఎనర్జీ అండ్ వాటర్ (CEEW) మధ్య సహకారంతో రూపొందించబడింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం :

- భారతదేశం యొక్క సౌర పరిశ్రమ, FY23 నాటికి 66.7 GW స్థాపిత సామర్థ్యంతో, సుమారుగా 100 కిలోటన్నుల (kt) వ్యర్థాలను ఉత్పత్తి చేసింది మరియు ఈ సంవత్సరం వ్యర్థాలు 2030 నాటికి 600 ktకి పెరుగుతాయని అంచనా వేయబడింది.
- సౌర వ్యర్థాలు సిలికాన్, కాపర్, టెల్లూరియం మరియు కాడ్మియం వంటి కీలకమైన ఖనిజాలను కలిగి ఉంటాయి. వీటిని రీసైక్లింగ్ చేయడం వల్ల దిగుమతిపై ఆధారపడటం తగ్గుతుంది. ఇందులో సీసం మరియు కాడ్మియం వంటి విషపూరిత లోహాలు పర్యావరణానికి మరియు ఆరోగ్యానికి హాని కలిగిస్తాయి. అలాగే వెండి మరియు సిలికాన్ వంటి ఆర్థికంగా విలువైన లోహాలు కూడా ఉన్నాయి.
- వ్యర్థాల ఉత్పత్తి కేంద్రాలను ఖచ్చితంగా మ్యాప్ చేయడం కొరకు స్థాపిత సోలార్ సామర్థ్యం సమగ్ర డేటాబేస్ ను నిర్వహించడం, ఈ-వేస్ట్ మేనేజ్ మెంట్ రూల్స్ 2022కు అనుగుణంగా వ్యర్థాల సేకరణ మరియు నిల్వ కేంద్రాలను అభివృద్ధి చేయాలని అలాగే సౌర వ్యర్థాల నుండి సురక్షితమైన రీసైక్లింగ్ మరియు రికవరీని ప్రోత్సహించాలని సోలార్ బ్యూటరీలు మరియు మాడ్యూల్ ఉత్పత్తిదారులను కోరడం, ఈ సిఫారసుల్లో ముఖ్యమైన అంశాలు.

భారతదేశ సోలార్ విద్యుత్ శక్తి రంగంలో వృత్తాకార ఆర్థిక వ్యవస్థ కొరకు చొరవ:

- సోలార్ ప్యానెళ్ళలో వృత్తాకార ఆర్థిక వ్యవస్థ గురించి నీతి ఆయోగ్ నివేదిక.
- సోలార్ PV బ్యూటరీలు, ఎలక్ట్రానిక్ వేస్ట్ (నిర్వహణ) నియమాలు 2022లో భాగంగా ఉన్నాయి.
- పునరుత్పాదక ఇంధన పరిశోధన, సాంకేతిక అభివృద్ధి (RERTD) కార్యక్రమం కింద సోలార్ పీవీ రీసైక్లింగ్ కు ప్రాధాన్యమివ్వాలి.

15. ప్రత్యామ్నాయ పెట్టుబడి నిధులు (AIFలు)

ఎందుకు వార్తల్లో నిలిచింది ?

- రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా (RBI) ప్రత్యామ్నాయ పెట్టుబడి నిధుల (AIFలు)లో తమ పెట్టుబడులకు సంబంధించి నియంత్రిత సంస్థలకు (REs) నిబంధనలకు సవరణలను ప్రవేశపెట్టింది.

AIFల గురించి :

- AIF అంటే ఒక నిర్దిష్ట పెట్టుబడి విధానానికి అనుగుణంగా పెట్టుబడి పెట్టడానికి భారతీయ లేదా విదేశీ పెట్టుబడిదారుల నుండి నిధులను సేకరించే ఏదైనా భారతీయ పెట్టుబడి సంస్థలు. అవి ట్రస్టులు, కంపెనీలు, కార్పొరేట్ సంస్థలు లేదా లిమిటెడ్ లయబిలిటీ పార్ట్నర్షిప్లు (LLPలు) రూపంలో ఉంటాయి.
- ఈ నిధులు భారతదేశంలోని ఏ నియంత్రణ సంస్థ పరిధిలో లేని ప్రైవేట్ సంస్థలుగా పనిచేస్తాయి.

13. కృషి ఇంటిగ్రేటెడ్ కమాండ్ అండ్ కంట్రోల్ సెంటర్ (ICCC)

ఎందుకు వార్తల్లో నిలిచింది ?

- కేంద్ర వ్యవసాయ మంత్రి అర్జున్ ముండా న్యూఢిల్లీలోని కృషి భవన్లో కృషి ఇంటిగ్రేటెడ్ కమాండ్ అండ్ కంట్రోల్ సెంటర్ (ICCC)ని ప్రారంభించారు.
- ఇది వ్యవసాయ రంగంలో డిజిటల్ ఆవిష్కరణలను ప్రదర్శించే సమగ్ర డాష్ బోర్డ్ గా పనిచేస్తుంది. వ్యవసాయ పద్ధతులను అభివృద్ధి చేయడంలో సాంకేతికత పాత్రను గురించి నొక్కి చెబుతుంది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం :

- కృషి ఇంటిగ్రేటెడ్ కమాండ్ అండ్ కంట్రోల్ సెంటర్ (ICCC) అనేది వ్యవసాయం & రైతుల సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖలో ఉన్న సాంకేతిక ఆధారిత పరిష్కార పద్ధతి.
- రిమోట్ సెన్సింగ్, భూమి సర్వేలు, వాతావరణ డేటా మరియు మార్కెట్ ఇంటెలిజెన్స్ వంటి వివిధ మూలాల నుండి జియోస్పేషియల్ సమాచారాన్ని సమగ్రపరచడం ద్వారా వ్యవసాయ రంగాన్ని సమగ్రంగా పర్యవేక్షించడం ICCC యొక్క ప్రధాన లక్ష్యం.
- ఇది విభిన్న వ్యవసాయ సంబంధిత డేటాను సమీకృతము చేసి చిత్ర రూపంలో అందించడం ద్వారా త్వరిత మరియు సమర్థవంతమైన నిర్ణయం తీసుకోవడానికి సహాయపడుతుంది.
- ప్రస్తుత పోకడులు, కీలక పనితీరు సూచికలు (KPIలు)తో పాటు మ్యాప్, టైమ్లైన్ మరియు డ్రిల్ డౌన్ విశ్లేషణలో సమాచారం అందించబడుతుంది.

నిజజీవితంలో వీటి అనువర్తనాలు

- **రైతులకు సలహా:** భూఆరోగ్యం, వాతావరణ డేటా మరియు పంట అనుకూలత ఆధారంగా ప్రామాణికమైన సలహాలను అందిస్తుంది.
- **కరువు చర్యలు:** కరువు సమయంలో త్వరిత నిర్ణయం తీసుకోవడానికి వాతావరణ పరిస్థితులతో దిగుబడి వైవిధ్యాలను సహసంబంధం చేస్తుంది.
- **పంటల వైవిధ్యీకరణ:** పంటల వైవిధ్యీకరణ మ్యాప్ల విశ్లేషణ ఆధారంగా విభిన్న పంటలకు అనువైన ప్రాంతాలను గుర్తిస్తుంది.
- **ఫార్మ్ డేటా రిపోజిటరీ:** కృషి డెసిషన్ సపోర్ట్ సిస్టమ్ (KDSS) వ్యవసాయ డేటా రిపోజిటరీగా పనిచేస్తుంది, సాక్ష్యం ఆధారిత నిర్ణయం తీసుకోవడం మరియు అనుకూలీకరించిన సలహాలకు సహాయం చేస్తుంది.
- **దిగుబడి ధృవీకరణ :** ధ్రువీకరణ కోసం, సాధారణ పంట అంచనా సర్వే (GCES) ద్వారా ఉత్పత్తి చేయబడిన దానితో కృషి మ్యాపర్ ద్వారా సంగ్రహించబడిన దిగుబడి డేటాను పోలుస్తుంది.

నిబంధనల ఆవశ్యకత :

- రుణదాతలు ఎవర్ గ్రీన్ రుణాల కోసం AIF మార్గాన్ని దుర్వినియోగం చేస్తున్నారని ఆందోళనలు తలెత్తుతున్నాయి. ఇది పాత రుణాలను చెల్లించడానికి కొత్త రుణాలను పొడిగించే పద్ధతి.
- ఈ పద్ధతి బ్యాంకులు మరియు బ్యాంకింగేతర ఆర్థిక సంస్థల (NBFCs) ద్వారా కేటాయింపులను పెంచడానికి దారితీస్తుంది. తద్వారా, AIF లో పెట్టుబడుల ప్రవాహము కఠినతరం అయ్యింది.

నిబంధనలు:

- RE లు ఇప్పుడు AIF స్కీమ్ లో తమ పెట్టుబడి పరిధిని మాత్రమే పక్కన పెట్టాల్సి ఉంటుంది. దీని వలన AIF పథకంలో మొత్తం పెట్టుబడికి బదులుగా AIF లు రుణగ్రహీత కంపెనీలో పెట్టుబడి పెడతారు .
- RE ల మధ్య అమలులో స్థిరత్వాన్ని నిర్ధారించడానికి, డౌన్ స్ట్రీమ్ పెట్టుబడులు RE యొక్క రుణగ్రహీత కంపెనీ యొక్క ఈక్విటీ షేర్లలో పెట్టుబడులను మినహాయించాలి. అయితే హైబ్రిడ్ ఇన్ స్ట్రుమెంట్స్ తో సహా ఇతర పెట్టుబడులన్నింటినీ డౌన్ స్ట్రీమ్ పెట్టుబడుల్లో చేర్చాలి.

16. ఇండియా గేమింగ్ రిపోర్ట్ 2024

ఎందుకు వార్తల్లో నిలిచింది ?

- ఇండియా గేమింగ్ రిపోర్ట్ 2024ని ఇంటరాక్టివ్ ఎంటర్టైన్మెంట్ అండ్ ఇన్నోవేషన్ కౌన్సిల్ (IEIC) మరియు WinZO విడుదల చేసింది.

ఇందులో కనుగొన్న కీలక అంశాలు

- భారతదేశం 568 మిలియన్ల మంది గేమర్లను కలిగి ఉంది. ఇది ప్రపంచవ్యాప్తంగా అతిపెద్ద గేమింగ్ మార్కెట్ ను కలిగి ఉంది. ప్రతి ఐదుగురు ఆన్లైన్ గేమర్లలో ఒకరు భారతీయులు.
- భారతీయ గేమింగ్ మార్కెట్ 2028 నాటికి 6 బిలియన్ డాలర్ల విలువకు చేరవచ్చని అంచనా. ఇది గణనీయమైన విస్తరణ సామర్థ్యాన్ని సూచిస్తుంది.
- భారతీయ గేమింగ్ కంపెనీల సంఖ్య 2015లో 25 నుండి 2023లో 1400కి పెరిగింది. ఇది ఈ రంగం యొక్క వేగవంతమైన పరిణామం మరియు విస్తరణను తెలియజేస్తుంది.

వృద్ధికి దోహదపడే కారకాలు :

- **సాంకేతిక అభివృద్ధి :** \$ 0.17 / జిబి ధరతో చౌకైన హైస్పీడ్ ఇంటర్నెట్ లభ్యత, అధికమంది స్మార్ట్ ఫోన్ వినియోగం (820 మిలియన్ల వినియోగదారులు), గేమింగ్ వ్యవస్థలో అధిక సంఖ్యకులు పాల్గొనడానికి ముఖ్య కారణం.
- **జనాభా :** భారతదేశం యొక్క యువ జనాభా (600 మిలియన్లు సుమారుగా), పెరుగుతున్న వ్యయేతర ఆదాయాలు, గేమింగ్ పరిశ్రమకు అభివృద్ధికి దోహద పడుతున్నాయి.
- **ప్రపంచవ్యాప్తంగా పెట్టుబడులు :** గేమింగ్ రంగంలో గుర్తింపు, రివార్డులతో పాటు గేమింగ్ లో ప్రపంచవ్యాప్తముగా పెట్టుబడులు పెరగడం పరిశ్రమ వృద్ధికి ఊతమిచ్చింది.
- **సాంస్కృతిక అనుసరణ:** స్థానిక భాషలో గేమింగ్ అంశాలను అందించడం మరియు భారతీయ సంస్కృతికి అనుగుణంగా గేమింగ్ అభివృద్ధి చేయుట వలన ఎక్కువమంది ఇందులో నిమగ్నమవుతున్నారు. దీనివలన ఈ రంగం అభివృద్ధి చెందుతుంది.

గేమింగ్ యొక్క సామాజిక ప్రభావాలు :

- గేమింగ్ మాధ్యమాలు సమాజంలో మమేకం కావడానికి మరియు సమాజ స్థాపనలో, ముఖ్యంగా మహిళా గేమర్లలో కీలక పాత్ర పోషిస్తాయి.
- గేమింగ్ మాధ్యమాలు పరిశోధన, విద్య మరియు నైపుణ్యాభివృద్ధిని మెరుగుపరచుకోవడానికి, వినూత్న మార్గాల ద్వారా వృద్ధికి సాధించడానికి సహాయపడతాయి.

గేమింగ్ రంగం ఎదుర్కొంటున్న సవాళ్లు :

- గ్రీన్ హౌస్ వాయు ఉద్గారాలలో దాదాపు 3.7%కి దోహదపడే “ఇంటర్నెట్ కాలుష్యం” నుండి ఉత్పన్నమయ్యే స్థిరత్వ సమస్యల ఆవిర్భావం ఒక ముఖ్యమైన సవాలుగా ఉంది.
- ఆర్థిక అక్షరాస్యత అంతరాలు, నియంత్రణ సంక్లిష్టతలు మరియు డేటా భద్రత సవాళ్లు ఈ రంగం యొక్క స్థిరమైన వృద్ధి మరియు అభివృద్ధికి అడ్డంకులుగా ఉన్నాయి.

సిఫార్సులు :

- గేమింగ్ కార్యకలాపాల వలన పర్యావరణము పడే ప్రభావాన్ని తగ్గించడానికి హరిత ఆవిష్కరణలు మరియు కృత్రిమ పరిసరాలను సృష్టించాలి.
- అంకురాలను నెలకొల్పడం మరియు రంగంలో ప్రతిభను అభివృద్ధి చేయడం లక్ష్యంగా పటిష్టమైన పాలసీ సపోర్ట్ మెకానిజమ్లతో గ్లోబల్ గేమింగ్ క్లస్టర్లను ఏర్పాటు చేయడం.
- ఆన్లైన్ భద్రతా చర్యలను మెరుగుపరచడం మరియు గేమింగ్ ఔత్సాహికులలో డిజిటల్ అక్షరాస్యతను ప్రోత్సహించడంపై దృష్టి కేంద్రీకరించిన పరిశోధన మరియు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి.

17. వరల్డ్ ఎనర్జీ ట్రాన్సిషన్స్ ఔట్లుక్

ఎందుకు వార్తల్లో నిలిచింది ?

- IRENA “ఎ వరల్డ్ ఎనర్జీ ట్రాన్సిషన్స్ ఔట్లుక్ (ట్రీఫ్: ట్రాకింగ్ CoP 28 అవుట్ కమ్స్)” నివేదికను విడుదల చేసింది.

ఇందులో కనుగొన్న కీలక అంశాలు :

- 2023 లో, ప్రపంచ ఇంధన అవసరానికి అదనంగా 473 గిగావాట్ల అదనపు పునరుత్పాదక శక్తి లభ్యత ఉంది. ఇందులో సౌర శక్తి 73% వాటా కలిగి ఉంది. పురోగతి సాధించినప్పటికీ, 2030 నాటికి నిర్దేశించిన మూడింతల లక్ష్యాన్ని చేరుకోవడానికి వార్షిక అదనపు ఉత్పత్తి 1100 గిగావాట్లకు చేరుకోవాలి.
- పునరుత్పాదక వినియోగంలో ఆసియా 20.1% వృద్ధి రేటును సాధించి అగ్రగామిగా అవతరించింది. ఆసియాలో వృద్ధి ప్రధానంగా పునరుత్పాదక ఇంధన విస్తరణలో చైనా ప్రయత్నాల వల్ల జరిగింది.
- రోడ్డు రవాణా విద్యుదీకరణకు గల ముఖ్య కారణమని నివేదిక వెల్లడించింది. కొత్త ఎలక్ట్రిక్ వెహికల్ (ఈవీ) మోడళ్లను ప్రవేశపెట్టడం, ఆర్థిక ప్రోత్సాహకాలు, ఛార్జింగ్ మౌలిక సదుపాయాల్లో మెరుగుదలలు ఈ పురోగతికి దోహదపడే అంశాలు.

- పెరుగుతున్న ఖర్చులు మరియు సరఫరా గొలుసు సమస్యలతో సహా మూడింతల లక్ష్యాన్ని సాధించడానికి అటంకం కలిగించే అనేక సవాళ్లను ఈ నివేదిక గుర్తించింది. సరఫరా గొలుసు సమస్యలు కొన్ని సాంకేతికతలకు అవరోధాలుగా మరియు మరికొన్నింటికి మార్కెట్ లో అధిక సరఫరాను చేసే విధముగా ఉంటాయి. ఈ సవాళ్లను గుర్తించి సమతుల్యము చేయడానికి ఒక నిర్దిష్ట విధానం అవసరం అని నివేదిక వెల్లడించింది.

మూడింతల లక్ష్యాన్ని సాధించడానికి సిఫార్సులు :

- **బహుళపక్ష ఆర్థిక యంత్రాంగాలను సంస్కరించడం:** పునరుత్పాదక ఇంధన ప్రాజెక్టులకు మెరుగైన మద్దతు ఇవ్వడానికి ఉనికిలో ఉన్న ఆర్థిక యంత్రాంగాలను పునఃసమీక్షించడం మరియు పునర్నిర్మించడం అవసరం.
- **మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధికి మద్దతు:** పునరుత్పాదక ఇంధన వనరులను ప్రస్తుత ఎనర్జీ గ్రిడ్ లో విలీనం చేయడానికి పవర్ గ్రిడ్ లు మరియు ఎనర్జీ స్టోరేజ్ సిస్టమ్స్ వంటి మౌలిక సదుపాయాలపై పెట్టుబడులు కీలకం.
- **పటిష్టమైన పాలసీ విధివిధానాలను అమలు చేయడం:** పునరుత్పాదక ఇంధన వినియోగానికి స్పష్టమైన మార్గదర్శకత్వం మరియు ప్రోత్సాహకాలను అందించడానికి సమగ్రమైన విధివిధానాలు అవసరం.
- **అంతర్జాతీయ సహకారం:** పునరుత్పాదక సరఫరా గొలుసుల అభివృద్ధి, సంస్థాగత మరియు మానవ సామర్థ్యాన్ని పెంచడం మరియు తక్కువ వడ్డీతో రుణం అందించుట సహా వివిధ రంగాలలో సహకారం మూడింతల లక్ష్యాన్ని సాధించడానికి అవసరం.

18. గ్రీన్ అండ్ సోషల్ బాండ్ ఇంపాక్ట్ రిపోర్ట్ 2023

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం

- ఇంటర్నేషనల్ ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్ (IFC) ఇటీవల గ్రీన్ అండ్ సోషల్ బాండ్ ఇంపాక్ట్ రిపోర్ట్ 2023ను విడుదల చేసింది.

నివేదికలోని ముఖ్యాంశాలు

- FC 2010లో గ్రీన్ బాండ్ కార్యక్రమంను, 2017లో సోషల్ బాండ్ కార్యక్రమంను ప్రారంభించింది.
- గ్రీన్ బాండ్ల ద్వారా \$2 బిలియన్లను సమీకరించారు. దీని ద్వారా సంవత్సరానికి 3.3 మిలియన్ మెట్రిక్ టన్నుల కార్బన్ డయాక్సైడ్ తగ్గుతుందని అంచనా వేశారు.
- వ్యవసాయ సంబంధిత పరిశ్రమలు, జెండర్ ఫైనాన్స్, విద్య వంటి రంగాలను లక్ష్యంగా చేసుకుని సోషల్ బాండ్ల ద్వారా 1.2 బిలియన్ డాలర్లు సమీకరించారు.

గ్రీన్ బాండ్ల గురించి

- గ్రీన్ బాండ్స్ అంటే సుస్థిర జల మరియు వ్యర్థాల నిర్వహణ, హరిత భవనాలు మరియు కాలుష్య నియంత్రణ వంటి పర్యావరణ స్నేహపూర్వక ప్రాజెక్టులకు ఆర్థిక సహాయం అందించే రుణ సెక్యూరిటీలు.
- 2022 లో, భారత ఆర్థిక మంత్రిత్వ శాఖ అణు విద్యుత్ ఉత్పత్తి మరియు వ్యర్థాల నిర్వహణ (భూమిలో పోతపెట్టేవి) ప్రాజెక్టులు వంటి వాటిని మినహాయించి భారతదేశం యొక్క మొదటి సావర్నీ గ్రీన్ బాండ్స్ (SGB) విధివిధానాలను ఆమోదించింది.
- యస్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్ 2015 లో భారతదేశపు మొట్టమొదటి గ్రీన్ బాండ్ ను జారీ చేసింది.

- 2023 లో, భారతదేశం రూ .80 బిలియన్ల విలువైన మొదటి SGBల మొదటి విడుదలను జారీ చేసింది.

సోషల్ బాండ్ల గురించి :

- సరసమైన ధర్మలో గృహాలు మరియు ఆరోగ్య సంరక్షణ వంటి సామాజిక సమస్యలను పరిష్కరించే ప్రాజెక్టులకు నిధులు సమకూర్చడానికి ప్రభుత్వాలు మరియు కార్పొరేషన్లు జారీ చేసే ద్రవ్యాన్ని సోషల్ బాండ్లు అంటారు.
- 2023లో నేషనల్ బ్యాంక్ ఫర్ అగ్రికల్చర్ అండ్ రూరల్ డెవలప్మెంట్ (NABARD) సోషల్ బాండ్ల ద్వారా రూ.1000 కోట్లకు పైగా సమీకరించింది.

19. మినీ రత్న కంపెనీగా గ్రీడ్ ఇండియా

- గ్రీడ్ కంట్రోలర్ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్ అని కూడా పిలువబడే గ్రీడ్-ఇండియాకు భారత ప్రభుత్వ విద్యుత్ మంత్రిత్వ శాఖ మినీరత్న కేటగిరీ-1 సెంట్రల్ పబ్లిక్ సెక్టార్ ఎంటర్ప్రైజ్ (CPSE) హోదాను ప్రధానం చేసింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- 2009 లో స్థాపించబడిన గ్రీడ్-ఇండియా భారతీయ విద్యుత్ వ్యవస్థ యొక్క నిరంతరాయమైన కార్యకలాపాలను పర్యవేక్షించడం, దేశంలో మరియు విదేశాలకు శక్తిని సమర్థవంతంగా సరఫరా చేయడం మరియు విశ్వసనీయత, ఆర్థిక వ్యవస్థపై దృష్టి సారించి వంటి చర్యలు చేబడుతుంది.
- ఐదు రీజినల్ లోడ్ డెస్పాచ్ సెంటర్లు (RLDCs) మరియు నేషనల్ లోడ్ డెస్పాచ్ సెంటర్ (NLDC) గ్రీడ్-ఇండియా ప్రపంచంలోని అతిపెద్ద మరియు అత్యంత క్లిష్టమైన విద్యుత్ వ్యవస్థలలో ఒకటైన ఆల్-ఇండియా సింక్రోసస్ గ్రీడ్ను నిర్వహిస్తుంది.
- సంవత్సరాలుగా, గ్రీడ్-ఇండియా యొక్క విధులు విద్యుత్ వ్యవస్థల ఏకీకరణ, పెరుగుతున్న ఇంధన డిమాండ్లు, పునరుత్పాదక ఇంధన (RE) వనరుల విస్తరణ, ఆర్థిక వృద్ధి, సాంకేతిక పురోగతులు మరియు అభివృద్ధి చెందుతున్న నిబంధనలు మరియు మారుతున్న మార్కెట్ పోకడలు పరిష్కరించడానికి అభివృద్ధి చెందాయి.

20. అంతర్జాతీయ చిరుధాన్యాల సంవత్సరం ముగింపు వేడుకలను నిర్వహించిన FAO

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- ఆహార మరియు వ్యవసాయ సంస్థ (FAO) అంతర్జాతీయ చిరుధాన్యాల సంవత్సరం (IYM) ముగింపు వేడుకను నిర్వహించింది. స్థిరమైన అభివృద్ధి లక్ష్యాలను సాధించడంలో చిరుధాన్యాల ప్రాముఖ్యతను నొక్కి చెబుతూ, వాటిని 'గ్లోబల్ సూపర్ ఫుడ్' గా గుర్తించింది.
- 2023ని అంతర్జాతీయ చిరుధాన్యాల సంవత్సరంగా (IYM) ప్రకటించాలని ఐక్యరాజ్యసమితిలో భారత్ ప్రతిపాదించింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- “ముతక తృణధాన్యాలు” లేదా “పేదవాని ఆహారం” అని కూడా పిలువబడే చిరుధాన్యాలు, ప్రధానంగా భారతదేశంలోని శుష్క మరియు పాక్షిక-శుష్క ప్రాంతాలలో పండించే పోషకమైన, కరువును-తట్టుకోగల ధాన్యాల సమూహం.

- భారతదేశం చిరుధాన్యాల అతిపెద్ద ఉత్పత్తిదారుగా ఉంది. తరువాత స్థానాల్లో నైజర్ మరియు చైనా ఉన్నాయి. చిరుధాన్యాలు విస్తృత శ్రేణి పర్యావరణ పరిస్థితులకు బాగా అనుగుణంగా ఉంటాయి మరియు తక్కువ గ్లైసెమిక్ ఇండెక్స్ (రక్తంలో నెమ్మదిగా గ్లూకోజ్ ను విడుదల చేయటం) (GI) కలిగి ఉంటాయి. ఇవి డయాబెటిస్ నివారణలో ప్రయోజనకరంగా ఉంటాయి. అవి ఇసుము, జింక్ మరియు కాల్షియం వంటి గొప్ప పోషక పదార్థాలు కలిగి ఉంటాయి. ఇందులో గ్లూటెన్ ఉండదు.

చిరుధాన్యాలను ప్రోత్సహించడానికి భారతదేశం చేపట్టిన వివిధ కార్యక్రమాలు :

- 2022-23 నుండి 2026-27 వరకు ఆహార ప్రాసెసింగ్ పరిశ్రమల మంత్రిత్వ శాఖ (MoFPI) ద్వారా చిరుధాన్యాల ఆధారిత ఉత్పత్తుల కోసం ఆహార ప్రాసెసింగ్ పరిశ్రమ కోసం ఉత్పత్తి ఆధారిత ప్రోత్సాహక పథకం (PLISMBP) అమలు.
- మహిళా, శిశు అభివృద్ధి మంత్రిత్వ శాఖ పోషణ్ అభియాన్ కింద చిరుధాన్యాలు కూడా చేర్చబడ్డాయి. అంతర్జాతీయ మార్కెట్లో చిరుధాన్యాలను ప్రోత్సహించడానికి అంకితమైన ఎగుమతి ప్రోత్సాహక వేదిక ఏర్పాటు చేయబడింది.

21. ఆర్బిఐ 90

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- ప్రధాన మంత్రి నరేంద్ర మోడీ మరియు ఆర్బిఐ గవర్నర్ శక్తికాంత దాస్ ముంబైలో జరిగిన కార్యక్రమంలో పాల్గొని ఆర్బిఐ 90వ వార్షికోత్సవాన్ని జరుపుకున్నారు.

RBI చారిత్రక ఘట్టాలు

- ద్రవ్య స్థిరత్వం, ద్రవ్య నిర్వహణ, ద్రవ్యోల్బణ సర్దుబాటు మరియు బ్యాంకింగ్ వ్యవస్థను నియంత్రించడం వంటి బాధ్యతలతో రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా (ఆర్బిఐ) 1935 ఏప్రిల్ 1 న స్థాపించబడింది.
- ఆర్బిఐ మొదటి గవర్నర్ సర్ ఒస్కార్ డి ఆర్నెల్ స్మిత్, ఆయన తరువాత సర్ సి. డి. దేశ్ముఖ్, ఈ పదవిని నిర్వహించిన మొదటి భారతీయుడు.

- ఆర్బిఐ తన 90 సంవత్సరాల చరిత్రలో, 1991 ఆర్థిక సంక్షోభం వంటి సవాళ్లను ఎదుర్కొంది. ఈ సమయంలో ద్రవ్య సమస్యలను పరిష్కరించడానికి బంగారు నిల్వలను బదిలీ చేసింది మరియు రూపాయి విలువను తగ్గించింది.
- మన్మోహన్ సింగ్, ప్రణబ్ ముఖర్జీ, డి. సుబ్బారావు, ఉర్షిత్ పటేల్ మరియు ఇతరుల సందర్భాలలో చూసినట్లుగా, ప్రధానమంత్రులు మరియు ఆర్థిక మంత్రులు కొన్నిసార్లు ఆర్బిఐ గవర్నర్లతో విధాన నిర్ణయాలపై ఏకీభవించలేదు.
- వై.వి రెడ్డి, డి సుబ్బారావు మరియు రఘురామ్ రాజన్ వంటి గవర్నర్లు అమలు చేసిన విధానాలతో 2008-09 లో ఎదురైనా ప్రపంచ ఆర్థిక సంక్షోభంను భారతదేశము సమర్థవంతముగా ఎదుర్కోవడంలో ఆర్బిఐ కీలక పాత్ర పోషించింది.
- 2016 నాటి పెద్ద నోట్ల రద్దు, అధిక విలువ కలిగిన కరెన్సీ నోట్లను ఉపసంహరించుకోవాలన్న నిర్ణయం, ద్రవ్య కొరత మరియు ఆర్థిక అంతరాయాలను నిర్వహించడంలో ఆర్బిఐకి అనేక సవాళ్లను ఎదుర్కొంది.
- గవర్నర్ ఉర్షిత్ పటేల్ అధ్యక్ష్యంలో, ఆర్బిఐ వడ్డీ రేట్లను నిర్ణయించడానికి ద్రవ్య విధాన కమిటీ (MPC) ని ఏర్పాటు చేసింది. అనేక సమీక్షలను ప్రారంభించి, కీలక సూచనలు చేసింది మరియు కార్పొరేట్ రుణాన్ని పరిష్కరించడానికి దివాలా కోడ్ (IBC) ను ఉపయోగించింది.
- కోవిడ్-19 మహమ్మారి సమయంలో, ఆర్బిఐ గవర్నర్ శక్తికాంత దాస్ రెపో రేటును 4% కి తగ్గించడంతో సహా వృద్ధిని ప్రోత్సహించేందుకు వెసులుబాటు ద్రవ్య విధానాలను అమలు చేశారు.
- బ్యాంకింగ్ లావాదేవీలను విప్లవాత్మకంగా మార్చిన యూనిఫైడ్ పేమెంట్స్ ఇంటర్ఫేస్ (UPI) వంటి కార్యక్రమాలు మహమ్మారి కోవిడ్ వలన చెల్లింపుల డిజిటలైజేషన్ ను కూడా వేగవంతం చేసింది.
- వివిధ సవాళ్లను ఎదుర్కొన్నప్పటికీ, ఆర్బిఐ తన స్వయంప్రతిపత్తిని కాపాడుకోవడంలో మరియు భారతదేశంలో ఆర్థిక స్థిరత్వాన్ని కొనసాగించాలనే తన ఆదేశాన్ని నెరవేర్చడంలో గొప్ప విజయం సాధించింది.

22. దక్షిణాసియా, భారతదేశం మానవ వనరులు వృధా అయ్యే ప్రమాదం ఉంది - WB

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం

- విస్తరిస్తున్న శ్రామిక-శక్తి జనాభాతో పోలిస్తే మందగించిన ఉద్యోగ కల్పన కారణంగా భారతదేశంతో సహా దక్షిణ ఆసియా తన మానవ వనరులను ఉపయోగించుకోవడంలో విఫలమవుతోందని ప్రపంచ బ్యాంకు హెచ్చరించింది.
- ఈ హెచ్చరిక జారీచేసినప్పటికీ, ప్రపంచ బ్యాంక్ తన దక్షిణ ఆసియా ప్రాంతీయ కొత్త రిపోర్టు, “స్థితిస్థాపకత కోసం ఉద్యోగాలు” ప్రకారం, 2024-25 లో ఈ ప్రాంతములో 6.0-6.1% బలమైన వృద్ధిని అంచనా వేసింది.

- ఈ డెమోగ్రఫిక్ డివిడెండ్ అనేది జనాభా యొక్క వయస్సు కూర్పులో మార్పుల ఫలితంగా ఏర్పడే ఆర్థిక వృద్ధి సామర్థ్యాన్ని సూచిస్తుంది. ఇది ఆధారపడిన వారితో పోలిస్తే ఎక్కువ మొత్తంలో పని చేసే వయస్కుల జనాభా కలిగి ఉంటుంది.

కొన్ని కీలక ఫలితాలు

ఉపాధి వృద్ధి పోకడలు :

- పని చేసే వయస్సు గల జనాభాలో గణనీయమైన పెరుగుదల ఉన్నప్పటికీ, దక్షిణ ఆసియాలో ఉద్యోగ కల్పన వేగాన్ని కొనసాగించలేదు. ముఖ్యంగా, భారతదేశ ఉపాధి వృద్ధి మందగించింది. 2000 మరియు 2023 మధ్య పని చేసే వయస్సు గల జనాభాలో సగటు వృద్ధికి తక్కువగా ఉంది.
- ఈ కాలంలో భారతదేశంలో ఉపాధి నిష్పత్తి గణనీయంగా క్షీణించింది. ఈ క్షీణతలో 2022 వరకు నేపాల్ తరువాత రెండవ స్థానంలో ఉంది. కానీ, 2023 లో పుంజుకుంటుందని సూచించే కొంత ప్రాథమిక డేటా ఉంది. ఇది పాక్షికంగా క్షీణతను తిప్పికొడుతుంది.
- ఉపాధి సవాళ్లు ఉన్నప్పటికీ, భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ బలమైన వృద్ధిని కొనసాగిస్తుందని భావిస్తున్నారు. FY 23/24 లో వృద్ధి 7.5% గా అంచనా వేయబడింది.
- ఈ ఆర్థిక విస్తరణ, శ్రీలంక మరియు పాకిస్తాన్ లో రికవరీలతో పాటు, దక్షిణాసియా ప్రాంతములో బలమైన వృద్ధికి ముఖ్యమైన కారకాలుగా దోహదపడుతున్నాయి.

సంభావ్య అంతిమ (అవుట్ ఫుట్) వృద్ధి :

- ప్రపంచ బ్యాంకు యొక్క విశ్లేషణ ప్రకారం దాని పనిచేసే వయస్సు జనాభా వాటా ఇతర ఎమర్జింగ్ మార్కెట్ మరియు దెవలపింగ్ ఎకానమీస్ (EMDEs) తో పోలిస్తే ఈ ప్రాంతం 16% అధిక ఉత్పత్తి వృద్ధిని సాధించగలదని సూచిస్తుంది.
- ఇది జనాభా డివిడెండ్ ను పూర్తిగా వినియోగించుకోవటంలో, విఫలం కారణంగా కోల్పోయిన అవకాశాలను సూచిస్తుంది.

ఉపాధి వృద్ధిని ప్రోత్సహించడానికి సిఫార్సులు

- ప్రవేశానికి అడ్డంకులను పరిష్కరించడం ద్వారా మరియు నైపుణ్య అభివృద్ధి మరియు వ్యవస్థాపకతకు అవకాశాలను కల్పించడం ద్వారా ఆర్థిక వ్యవస్థలో మహిళల భాగస్వామ్యానికి మద్దతు కల్పించాలి.
- పెట్టుబడులు మరియు ఉద్యోగ కల్పనను ప్రోత్సహించడానికి వ్యాపారాలకు, ముఖ్యంగా చిన్న మరియు మధ్యతరహా సంస్థలకు (SMEs) ఆర్థిక సహాయం మెరుగుపరచడం.

- ఆర్థిక వృద్ధి మరియు వైవిధ్యీకరణను ప్రోత్సహించడానికి, వ్యాపారాల విస్తరణను సులభతరం చేయడానికి మరియు ఉపాధి అవకాశాలను సృష్టించడానికి వాణిజ్యానికి వెసులుబాటును, ప్రాప్యతను పెంచడం.
- పెట్టుబడి మరియు వ్యవస్థాపకతను ప్రోత్సహించడానికి, వ్యాపార వృద్ధికి మరియు ఉద్యోగ కల్పనకు మరింత అనుకూలమైన వాతావరణాన్ని సృష్టించడానికి ఆర్థిక రంగ నిబంధనలను సులభతరం చేయడం.
- కార్మిక మార్కెట్ యొక్క డిమాండ్లను తీర్చడానికి మరియు ఉత్పాదకత వృద్ధిని పెంచడానికి అవసరమైన నైపుణ్యాలు మరియు జ్ఞానాన్ని శ్రామిక శక్తి కలిగి ఉండేలా విద్యా నాణ్యతను మెరుగుపరచుట.

23. SCORES 2.0

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- సెక్యూరిటీస్ అండ్ ఎక్స్చేంజ్ బోర్డ్ ఆఫ్ ఇండియా (SEBI) SCORES 2.0 అనే అప్గ్రేడ్ చేసిన వెర్షన్ ను ప్రవేశపెట్టింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- SCORES అంటే SEBI కంప్లైంట్ రిడ్రెసల్ సిస్టమ్. ఇది సెక్యూరిటీల మార్కెట్ లో పెట్టుబడిదారులకు ఫిర్యాదులను దాఖలు చేయడానికి ఒక ఆన్లైన్ వేదిక. ప్రారంభ వెర్షన్, స్కోర్స్, జూన్ 2011లో ప్రారంభించబడింది.
- SCORES 2.0 ఆటో-రూటింగ్, ఆటో-ఎస్కలేషన్ మరియు నియమించబడిన సంస్థల పర్యవేక్షణలో ఉంటూ, ఫిర్యాదుల పరిష్కార సమయాన్ని తగ్గించడంతో సహాయపడుతుంది.
- ఇది రెండు స్థాయిల సమీక్షను కలిగి ఉంది. మొదటి సమీక్ష తర్వాత పెట్టుబడిదారుడు అసంతృప్తిగా ఉంటే నియమించబడిన సంస్థ ద్వారా మొదటి సమీక్ష మరియు SEBI ద్వారా రెండవ సమీక్ష చేయబడుతుంది.
- **SEBI గురించి :** SEBI, ఏప్రిల్ 12, 1992న స్థాపించబడింది. ఇది సెక్యూరిటీస్ అండ్ ఎక్స్ చేంజ్ బోర్డ్ ఆఫ్ ఇండియా యాక్ట్, 1992చే నిర్వహించబడుతున్న చట్టబద్ధమైన సంస్థ.
- SEBI కి ముందు, రెగ్యులేటరీ అథారిటీ క్యాపిటల్ ఇష్యూస్ కంట్రోలర్, క్యాపిటల్ ఇష్యూస్ (కంట్రోల్) యాక్ట్, 1947 కింద పనిచేస్తుంది.
- SEBI నిబంధనలను రూపొందించడానికి, విచారణలు చేపట్టడానికి, తీర్పులను జారీ చేయడానికి మరియు జరిమానాలు విధించే అధికారాలతో పాక్షిక-శాసన మరియు పాక్షిక-న్యాయ సంస్థగా పనిచేస్తుంది. సెక్యూరిటీల మార్కెట్లో భారతీయ పెట్టుబడిదారుల ప్రయోజనాలను పరిరక్షించడమే SEBI ప్రాథమిక లక్ష్యం.
- సెక్యూరిటీల చట్టం (సవరణ) చట్టం, 2014 ప్రకారం, సెక్యూరిటీస్ నియమాల (సవరణ) చట్టం, 2014 ద్వారా, రూ .100 కోట్లు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ విలువైన మనీ ఫూలింగ్ పథకాలను నియంత్రించడానికి మరియు నియమాలను పాటించని సంస్థల్లో ఆస్తులను జప్తు చేయడానికి SEBI కు అధికారం కల్పించబడినది.

24. భారతదేశ ఆర్థికాభివృద్ధికి అణుశక్తి ఉత్తమ మార్గం : నివేదిక

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- ప్రధాన శాస్త్రీయ సలహాదారు కార్యాలయం మరియు న్యూక్లియర్ పవర్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా నిధులు సమకూర్చిన అమూల్యమైన అవకాశాల్లో లోని ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్మెంట్ లోని విద్యావేత్తలు చేసిన అధ్యయనం ప్రకారం,

భారతదేశ ఆర్థిక అభివృద్ధికి మరియు 2070 నాటికి నికర-సున్నా ఉద్ధారాలను సాధించడానికి అణుశక్తి యొక్క పాత్ర కీలకమని వెల్లడించాయి.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- ప్రస్తుతం, భారతదేశ ఇంధన ఉత్పత్తులలో అణుశక్తి వాటా 1.6 శాతం మాత్రమే.
- ఈ అధ్యయనం అధిక, మధ్య మరియు తక్కువ ఆర్థిక వృద్ధితో పాటు అణుశక్తిపై దృష్టి పెట్టడం, కార్బన్ సంగ్రహణ మరియు నిల్వతో శిలాజ ఇంధన వినియోగాన్ని విస్తరించడం, పునరుత్పాదక శక్తికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం వంటి అంశాలను ప్రస్తావించింది.
- అధ్యయనంలో మరో కీలక అంశం 2070 నాటికి నికర-సున్నా ఉద్ధారాలను సాధించడం, అణు విద్యుత్ సామర్థ్యం ప్రస్తుత స్థాయిల నుండి ఐదు రెట్లు పెంచి 2030 నాటికి 30 గిగావాట్లకు మరియు 2050 నాటికి 265 గిగావాట్లకు చేరుకునేలా చేయడం.
- ఈ సందర్భంలో, అణుశక్తి 2030 నాటికి భారతదేశ మొత్తం శక్తిలో 4% దోహదం చేస్తుంది. 2050 నాటికి 30% కి పెరుగుతుంది, అయితే సౌరశక్తి వాటా 2030 లో 42% నుండి 2050 నాటికి 30% కి తగ్గుతుంది.
- భారతదేశ ఇంధన వ్యవస్థలో బొగ్గు ఒక ముఖ్యమైన భాగంగా ఉంటుంది. అయితే బొగ్గు వాడకాన్ని తగ్గించి, అణుశక్తి వంటి ప్రత్యామ్నాయ వనరుల నుండి శక్తి ఉత్పాదన కోసం మౌలిక సదుపాయాలను నిర్మించడం, ఫ్లెక్సిబిల్ గ్రిడ్ మౌలిక సదుపాయాలు మరియు పునరుత్పాదక ఇంధన ఉత్పత్తికి అవసరమైన ఆర్థిక సహాయం అందించాలి.
- ఈ ఇంధన పరివర్తనలకు ఆర్థిక సహాయం చేయడానికి 2020-2070 మధ్య భారతదేశానికి 150-200 లక్షల కోట్ల రూపాయలు అవసరమవుతాయని అంచనా వేయబడింది
- ఈ ప్రతిష్టాత్మక లక్ష్యాలను సాధించడానికి ప్రస్తుత పెట్టుబడులను రెట్టింపు చేయడం మరియు అంతర్జాతీయ ఆంక్షల ద్వారా పరిమితం చేయబడిన కీలకమైన ఇంధనమైన యురేనియం తగినంతగా అందుబాటులో ఉండేలా చూడటం ముఖ్యం.

25. భారత్ బొగ్గు, లిగ్నైట్ ఉత్పత్తి రికార్డు

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం

- భారతదేశం యొక్క బొగ్గు మరియు లిగ్నైట్ ఉత్పత్తి 2023-24 ఆర్థిక సంవత్సరానికి 1 బిలియన్ టన్నులకు చేరి, ఆల్-టైమ్ గరిష్ట స్థాయికి చేరుకుంది. అనుకూలమైన ప్రభుత్వ మద్దతు కారణంగా గత దశాబ్దంలో 70% కంటే ఎక్కువ వృద్ధిని సాధించింది. ఈ విజయం భారతదేశ ఇంధన భద్రత, దిగుమతులపై ఆధారపడటాన్ని తగ్గించడం, విదేశీ మారక నిల్వలను ఆదా చేయడం మరియు 2025-26 నాటికి విద్యుత్ ఉత్పత్తి కోసం బొగ్గు దిగుమతులను తగ్గించాలనే లక్ష్యాన్ని సాధించడంపై గణనీయమైన ప్రభావాలను చూపుతుంది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- భారతదేశం ప్రపంచవ్యాప్తంగా 5వ అతిపెద్ద భౌగోళిక బొగ్గు నిల్వలను కలిగి ఉంది మరియు ప్రపంచవ్యాప్తంగా 2వ అతిపెద్ద బొగ్గు వినియోగదారు.
- కోల్ ఇండియా లిమిటెడ్ (CIL) అతిపెద్ద ఉత్పత్తిదారు, భారతదేశంలో బొగ్గు ఉత్పత్తిలో 70% పైగా వాటా కలిగి ఉంది.
- దేశంలో బొగ్గు దిగుమతి అధికముగా ఉంది. 2023-24 ఆర్థిక సంవత్సరంలో భారతదేశం 217.75 మిలియన్ టన్నులను దిగుమతి చేసుకుంది. ప్రధానంగా నాన్-కోకింగ్ బొగ్గు మొత్తం దిగుమతుల్లో సుమారు 77% ఉంటుంది. బొగ్గు ఉత్పత్తి చేసే ప్రాంతాలలో అకాల వర్షపాతం, విద్యుత్ రంగ వినియోగదారులు బకాయిలు చెల్లించకపోవడం, కార్మిక వివాదాలు, భూసేకరణ, పర్యావరణ సమస్యలు, బొగ్గు నాణ్యత, మైనింగ్ పద్ధతుల సమస్యలు బొగ్గు రంగం ఎదుర్కొంటున్న ప్రధాన సవాళ్లు.

బొగ్గు రంగంలో కీలక సంస్థలు

బొగ్గు రంగంలో సంస్థలు	వివరణ
బొగ్గు గనుల ప్రత్యేక నిబంధనల చట్టం, 2015 గనులు మరియు ఖనిజాలు (అభివృద్ధి మరియు నియంత్రణ) సవరణ చట్టం, 2021 క్యాప్టివ్ మైనింగ్ పాలనను నిలిపివేయడం. సింగిల్ విండో అనుమతులు	<ul style="list-style-type: none"> * బొగ్గు గనుల కోసం పారదర్శక వేలం ప్రక్రియను చేపట్టడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. * లైసెన్సులు మరియు లీజులను పొందే ప్రక్రియను సరళీకృతం చేస్తూ కాంపోజిట్ ప్రాస్పెక్టింగ్ లైసెన్స్-కమ్-మైనింగ్ లీజ్ (పిఎల్-కమ్-ఎంఎల్) ను అనుమతిస్తుంది. * మునుపటి క్యాప్టివ్ మైనింగ్ వ్యవస్థ నుండి దూరంగా వెళ్లి, వాణిజ్య మైనింగ్ మరియు అదనపు ఉత్పత్తిని విక్రయించడానికి వీలు కల్పిస్తుంది. * పరిపాలనా అడ్డంకులను పరిష్కరించడం ద్వారా బొగ్గు గనుల కార్యాచరణను క్రమబద్ధీకరించడానికి మరియు వేగవంతం చేయడానికి ప్రవేశపెట్టబడింది.

26. పారాడీప్ నౌకాశ్రయం

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- 2023-2024 ఆర్థిక సంవత్సరంలో, ఒడిశాలోని పారాడీప్ నౌకాశ్రయం, కాండ్లాను అధిగమించి భారతదేశంలో అత్యధిక కార్గో హ్యాండ్లింగ్ ప్రధాన నౌకాశ్రయంగా అవతరించింది.

పారాడీప్ నౌకాశ్రయం గురించి మరింత సమాచారం

- పారాడీప్ నౌకాశ్రయం భారతదేశంలోని ఒడిశా రాష్ట్రంలో ఉంది. ఇది మహానది మరియు బంగాళాఖాతం సంగమం సమీపంలో ఉంది.

- స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత భారతదేశ తూర్పు తీరంలో ప్రారంభించిన మొదటి ప్రధాన నౌకాశ్రయం ఇది. ఈ నౌకాశ్రయాన్ని భారత ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన ధర్మకర్తల మండలి నిర్వహిస్తుంది. 2020 లో, కేంద్ర మంత్రివర్గం 'వెస్ట్రన్ డాక్ డెవలప్మెంట్ తో సహా ఇన్నర్ హార్బర్ సౌకర్యాల డీవెలప్మెంట్ అండ్ ఆప్టిమైజేషన్' ప్రాజెక్టును ఆమోదించింది. ఇది కేప్ సైజు నౌకలను నిర్వహించడానికి పోర్ట్ యొక్క మౌలిక సదుపాయాలను మెరుగుపరచడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. డీన్ దయాళ్ నౌకాశ్రయం మరియు V.O చిదంబరనార్ (టుటికోరిన్) నౌకాశ్రయంతో పాటు పారాడీప్

నౌకాశ్రయాన్ని గ్రీన్ హైడ్రోజన్ హబ్ లుగా అభివృద్ధి చేసే ప్రణాళికలను భారత ప్రభుత్వం ప్రకటించింది.

27. పైరా పంట వ్యవస్థ

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- ఒడిశాలో ఈ పరిరక్షణ వ్యవసాయ పద్ధతి ఇటీవలి సంవత్సరాలలో తగ్గుముఖం పడుతుంది.

పైరా పంట వ్యవస్థ గురించి మరింత సమాచారం

- వరి పంటలో, సాధారణంగా వరి పంట కోతకు 2 వారాల ముందు, స్వల్పకాలిక పప్పుధాన్యాలు/నూనె గింజలను నాటే ఒక పద్ధతి ఉండేది.
- ఇది ఒడిశాలో ఉద్భవించింది, కానీ బీహార్, తూర్పు ఉత్తర ప్రదేశ్, పశ్చిమ బెంగాల్, ఛత్తీస్‌ఘడ్ మరియు ఇతర సారూప్య వ్యవసాయ-వాతావరణ ప్రాంతాలలో కూడా ఆచరణలో ఉంది.
- ఇందులో దున్నడం, కలుపు తీయడం, నీటిపారుదల లేదా ఎరువుల వాడకం వంటివి ఉండవు మరియు పంట పెరుగుదల సహజ ప్రక్రియలపై ఆధారపడుతుంది. ఇది ఒకే పంటను ఒకే సీజన్లో బహుళ పంటలకు ఉపయోగించడం ద్వారా భూ వినియోగ సామర్థ్యాన్ని పెంచుతుంది.
- వరి తో పాటు పప్పుధాన్యాలు/నూనె గింజలను పండించడం ద్వారా ఆదాయ వనరులను వైవిధ్యపరచడానికి రైతులకు అవకాశాన్ని కల్పిస్తుంది. ఇది మొత్తం వ్యవసాయ ఆదాయాన్ని పెంచుతుంది.
- నిలబడి ఉన్న వరి పంట సహజ కలుపు మొక్కల పెరుగుదలకు నిరోధకముగా పనిచేస్తుంది. ఇది మనుషులను పెట్టి కలుపు తీయించే సాంప్రదాయానికి స్వస్తి పలికించి రైతుకు కలుపు బెడదను తగ్గిస్తుంది.
- ఇది నేల సారాన్ని పెంచి దీర్ఘకాలిక స్థిరత్వాన్ని ప్రోత్సహిస్తుంది.
- మట్టిలో నీటి నిలుపుదలను మెరుగుపరుస్తుంది. తద్వారా అదనపు నీటిపారుదల అవసరాన్ని తగ్గిస్తుంది మరియు నీటి కొరత ఉన్న ప్రాంతాలకు ఇది అనుకూలంగా ఉంటుంది.

సవాళ్లు :

- మారుతున్న వ్యవసాయ పద్ధతులు, మార్కెట్ డిమాండ్లు, ప్రభుత్వ సంస్థల మద్దతు లేకపోవడం వంటి వివిధ కారణాల వల్ల ఇటీవలి సంవత్సరాలలో క్షీణతను ఎదుర్కోవడం.
- **పునరుద్ధరణ వ్యూహాలు :** పైర పంట వ్యవస్థను పునరుద్ధరించడానికి మరియు ప్రోత్సహించడానికి చేసే ప్రయత్నాలలో అవగాహన ప్రచారాలు, పరిశోధన మరియు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు, శిక్షణా సమావేశాలు మరియు మార్కెట్ లభ్యత మరియు సరసమైన ధరలను నిర్ధారించడానికి విధానపరమైన కార్యాచరణ అవసరం.

28. గ్లోబల్ యునికార్న్ ఇండెక్స్ - 2024

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- హురున్ రీసెర్చ్ ఇన్స్టిట్యూట్ “గ్లోబల్ యునికార్న్ ఇండెక్స్ - 2024” ను విడుదల చేసింది. ఇది ప్రపంచవ్యాప్తంగా 2000 లలో స్థాపించబడిన అంకురాలకు ర్యాంకింగ్ ఇచ్చింది.

కీలక ఫలితాలు

- 2022 లో 68 నుండి, 2023 లో, 67 యునికార్న్ అంకురాలతో ప్రపంచవ్యాప్తంగా మూడవ స్థానంలో ఉంది. అమెరికా 703 యునికార్న్లతో మొదంజలో ఉండగా, చైనా 340 యునికార్న్లతో తర్వాతి స్థానంలో ఉంది.

- ఏరోస్పేస్ లేదా స్పేస్ టెక్ రంగంలో భారతదేశానికి యునికార్న్లు లేవు, యునికార్న్లు ప్రైవేటు ఆధీనంలో ఉన్న, వెంచర్-క్యాపిటల్ మద్దతుగల అంకురాలు 1 బిలియన్ డాలర్ల విలువను చేరుకున్నాయి.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- “యునికార్న్” అనే పదాన్ని 2013లో వెంచర్ క్యాపిటలిస్ట్ ఐబీఎన్ బీ రూపొందించారు.
- తగినంత పెట్టుబడి లేకపోవడం వల్ల అంకురాల వ్యవస్థ మందగించడం, వ్యవస్థాపకులు భారతదేశంలో కంటే ఎక్కువగా ఇతర యూనికార్న్లను స్థాపించడం భారతదేశంలో యూనికార్న్ల క్షీణతకు కారణాలు.
- వ్యాపార సుస్థిరతను మెరుగుపరచడానికి వివేకవంతమైన చర్యలు లేకపోవడం అనియంత్రిత వృద్ధికి దారితీసింది. ఇది నగదు నిల్వలు వేగంగా క్షీణించడానికి కారణమైంది.
- అంకురాలను ప్రోత్సహించేందుకు భారత్ తీసుకున్న కార్యక్రమాల్లో ఫండ్ ఆఫ్ ఫండ్స్ ఫర్ స్టార్టప్స్ స్కీమ్, 2016 ఏప్రిల్ 1 తర్వాత ఏర్పాటైన అంకురాలకు ఆదాయపు వస్తు మినహాయింపు, అంకురాలను గుర్తించి మద్దతు ఇచ్చే జాతీయ అంకుర అవార్డులు ఇవ్వడం వంటి చర్యలు ఉన్నాయి.

భారతదేశ అంకురాల వ్యవస్థ

- భారతదేశం ప్రపంచంలోనే మూడవ అతిపెద్ద అంకుర వ్యవస్థను కలిగి ఉంది. 2021 లో 44 భారతీయ అంకురాలు యునికార్న్ హోదాను సాధించాయి. 2015-2022 నుండి, అంకురాలకు మొత్తం నిధులలో 15 రెట్లు మరియు పెట్టుబడిదారుల సంఖ్యలో 9 రెట్లు పెరుగుదల నమోదైంది.

29. సిడిపి-సురక్ష

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం

- సిడిపి-సురక్షా అనేది ఉద్యోగవన పంటలను ప్రోత్సహించే లక్ష్యంతో క్లస్టర్ డెవలప్మెంట్ ప్రోగ్రామ్ (సిడిపి) కింద ఉద్యోగవన రైతులకు రాయితీలను పంపిణీ చేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన డిజిటల్ వేదిక.
- నేషనల్ పేమెంట్స్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా (NPCI) నుండి ఇ-రుపి వోచర్లను ఉపయోగించి రైతుల బ్యాంకు ఖాతాలకు తక్షణ సబ్సిడీ పంపిణీ చేపడుతుంది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- CDP-SURAKSHA అంటే “సిస్టమ్ ఫర్ యూనిఫైడ్ రిసోర్స్ అలోకేషన్, నాలెడ్జ్ అండ్ సెక్యూర్ హార్టికల్చర్ అసిస్టెన్స్”. ఇది డేటాబేస్ ఇంటిగ్రేషన్, యుఐడిఎఐ ధ్రువీకరణ, ఇ-రుపి ఇంటిగ్రేషన్ మరియు జియోటాగింగ్ వసతులను కలిగి ఉంటుంది.
- రైతులు తమ అవసరాల ఆధారంగా విత్తనాలు మరియు మొలకల వంటి నాలుటకు ఈ వేదికను ఉపయోగించుకొని ఆర్డర్ చేయవచ్చు. మరియు రాయితీలు స్వయంచాలకంగా లెక్కించబడతాయి మరియు వెబ్‌సైట్‌లో ప్రదర్శించబడతాయి.
- సాగు సామగ్రి ఖర్చులో రైతు తమ వాటాను చెల్లించిన తర్వాత ఇ-రుపి వోచర్ ఉత్పత్తి అవుతుంది మరియు విక్రేత రైతులకు సంబంధిత వస్తువులను పంపిణీ చేసిన తర్వాత దాన్ని అందుకుంటాడు.
- ఈ వేదిక సబ్సిడీ ప్రక్రియను క్రమబద్ధీకరిస్తుంది. జియో-ట్యాగ్ చేసిన ఫోటోలు మరియు వీడియోల ద్వారా రైతులు తమ ఆర్డర్ పంపిణీని ధృవీకరించిన తర్వాత మాత్రమే విక్రేతలకు చెల్లింపులు చేస్తుంది.

- నిధుల పంపిణీ కోసం ఇ-రుపి వోచర్లను రూపొందించడంలో HDFC బ్యాంక్, ఐసిఐసిఐ బ్యాంక్, SBI మరియు బ్యాంక్ ఆఫ్ బరోడా వంటి బ్యాంకుల భాగస్వామ్యంతో సుమారు 8,400 మంది రైతుల వివరాలను సిడిపి-సురక్షా ప్లాట్‌ఫాం లో సమూహ చేశారు.
- సిడిపి ఇంటిగ్రేటెడ్ మరియు మార్కెట్ ఆధారిత అభివృద్ధి కోసం ఉద్యానవన క్లస్టర్లను ప్రభావితం చేయాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. ఇప్పటివరకు 55 క్లస్టర్లను గుర్తించారు మరియు పైలట్ దశకు 12 మందిని ఎంపిక చేశారు. ఇది సుమారు 9 లక్షల హెక్టార్లతో మరియు 10 లక్షల మంది రైతులను కలిగి ఉంది.

30. సుస్థిర అభివృద్ధి కోసం ఆర్థిక సహాయం నివేదిక-2024

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- ఐక్యరాజ్యసమితి ఆర్థిక మరియు సామాజిక వ్యవహారాల విభాగం పైనాస్సింగ్ ఫర్ సస్టైనబుల్ డెవలప్మెంట్ రిపోర్ట్ 2024 (సుస్థిర అభివృద్ధి కోసం ఆర్థిక సహాయం నివేదిక-2024) ను విడుదల చేసింది.
- అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలకు ఆర్థిక అంతరం సంవత్సరానికి 2.5 ట్రిలియన్ డాలర్ల నుండి 4 ట్రిలియన్ డాలర్లుగా అంచనా వేయబడింది.
- అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలు దీర్ఘకాలిక మరియు ఆకస్మిక నిధుల లభ్యతలో మిక్కిలి అసమానతలను ఎదుర్కొంటున్నాయి.
- విధానాలు, నియంత్రణ మరియు పన్ను చట్టాలు సుస్థిర అభివృద్ధి లక్ష్యాలకు (SDGs) అనువుగా రూపకల్పన జరగలేదు.
- కోవిడ్-19 మహమ్మారి మరియు విపత్తుల తరచుదనం వంటి వ్యవస్థాగత ప్రమాదాలు జాతీయ రుణ విధివిధానాలను దెబ్బతీస్తున్నాయి.
- అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలలో సగటు జిడిపి వృద్ధి రేట్లు 2021 మరియు 2025 మధ్య సంవత్సరానికి కేవలం 4% కి పడిపోయాయి.
- తక్కువ అభివృద్ధి చెందిన దేశాలకు (LDC) మధ్యస్థ రుణ సేవా భారం 2023 లో 12% కి చేరుకుంది.
- ఇతర ఆండోళనలలో డిజిటలైజేషన్-ప్రేరిత ప్రమాదాలు మరియు పెరుగుతున్న భౌగోళిక రాజకీయ ఉద్దిక్తతలు కూడా ఉన్నాయి.

సిఫార్సులు :

- సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యాల సాధన కోసం పన్ను విధివిధానాలను రూపొందించి ఆదాయాన్ని పెంచడం.
- సుస్థిర వాణిజ్యం మరియు బాధ్యతాయుతమైన వ్యాపార ప్రవర్తనపై రృప్తి సారించిన మిశ్రమ ఆర్థికానికి కొత్త విధానం వంటి అదనపు ఆర్థిక వనరులను సమీకరించడానికి అంతర్జాతీయ అభివృద్ధి సహకారం అవసరం.
- అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలు ఎదుర్కొంటున్న రుణ సవాళ్లను పరిష్కరించడానికి ముమ్మర చర్యలు చేపట్టాలి.
- వాణిజ్యం, పెట్టుబడులు, సుస్థిర అభివృద్ధి మధ్య సమన్వయాన్ని పెంపొందించడం.
- సుస్థిర అభివృద్ధి లక్ష్యాలను ముందుకు తీసుకెళ్లడానికి కార్యాచరణాత్మక అంతర్జాతీయ సృష్టించడానికి డేటా మరియు గణాంక వ్యవస్థలకు నిధులు కేటాయించాలి.

31. గ్లోబల్ ట్రేడ్ ఔట్‌లुक అండ్ స్టాటిస్టిక్స్ రిపోర్ట్

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ గ్లోబల్ ట్రేడ్ ఔట్‌లुक అండ్ స్టాటిస్టిక్స్ రిపోర్ట్ ను విడుదల చేసింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- వరల్డ్ ట్రేడ్ ఆర్గనైజేషన్ గ్లోబల్ ట్రేడ్ అవుట్ లుక్ అండ్ స్టాటిస్టిక్స్ రిపోర్టులో వాణిజ్య ప్రవాహాలలో చీలిక యొక్క ప్రాథమిక సంకేతాలు గుర్తించబడ్డాయి.

వస్తు వ్యాపారంలో చీలిక

- 2023 లో, మధ్యంతర వస్తువుల వాణిజ్యం 6% తగ్గింది, మధ్యంతర వస్తువులు కానివాటిలో వాణిజ్యంలో మార్పు లేదు.
- చైనా యొక్క మొత్తం భాగాలు మరియు ఉపకరణాలలో ఆసియా వాణిజ్య భాగస్వాముల వాటా 2019 లో 62.8 శాతం నుండి 60.2 శాతానికి కొద్దిగా తగ్గింది.
- పనామా కాలువ మరియు సూయజ్ కాలువతో సహా ప్రధాన నౌకాయాన మార్గాల్లో అంతరాయాలు ప్రపంచ వాణిజ్యం యొక్క స్థితిస్థాపకతకు సవాళ్లు విసురుతున్నాయి.
- ప్రపంచ వాణిజ్యంలో 6% నిర్వహిస్తున్న పనామా కాలువ మంచినీటి కొరత కారణంగా పాక్షిక సామర్థ్యంతో పనిచేస్తోంది.
- ప్రపంచ వాణిజ్యంలో సుమారు 12% బాధ్యత వహించే సూయజ్ కాలువ, నౌక దాడుల కారణంగా వాణిజ్య అడ్డంకులను ఎదుర్కొంటుంది. ఇది ట్రాఫిక్ మళ్లింపులకు మరియు సుదీర్ఘ ఆసియా-యూరప్ ప్రయాణాలకు దారితీస్తుంది.
- **సేవల వ్యాపారంలో విచ్చిన్నత** : డేటా ప్రవాహ అంతరాయాల ప్రభావం కూడా పుష్కలంగా ఉంది.
- ఆసియా (ప్రధానంగా భారతదేశం) నుండి యుఎస్ దిగుమతులు 45.1% నుండి 32.6% కి పడిపోగా, ఉత్తర అమెరికా నుండి దిగుమతులు పెరిగాయి.

• “ఫ్రెండ్ షోరింగ్” అనేది ఒక దేశం యొక్క సరఫరా గొలుసు నెట్‌వర్క్‌లు రాజకీయ మరియు ఆర్థిక మిత్రపక్షాలపై దృష్టి సారించే వాణిజ్య పద్ధతిని సూచిస్తుంది.

ప్రపంచ సరఫరా గొలుసు మరియు వాణిజ్యాన్ని పెంచడానికి చర్యలు

- భారతదేశం, జపాన్ మరియు ఆస్ట్రేలియా ప్రారంభించిన సప్లై చైన్ రెసిలియెన్స్ ఇనిషియేటివ్ (SCRI).
- ఇండియా-మిడిల్ ఈస్ట్-యూరప్ ఎకనామిక్ కారిడార్ భారతదేశాన్ని గల్ఫ్ తో మరియు గల్ఫ్ ను ఐరోపాతో అనుసంధానించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- భాగస్వామి దేశాల మధ్య ఆర్థిక సంబంధాన్ని పెంపొందించడానికి ఇండో-పసిఫిక్ ఎకనామిక్ ఫ్రేమ్‌వర్క్ ఫర్ ప్రొస్పెరిటీ (IPEF) ఏర్పాటు చేయబడింది.

32. ఈ ఏడాది భారత జీడిపీ వృద్ధి రేటు 7% గా ఉంటుందని ADB అంచనా

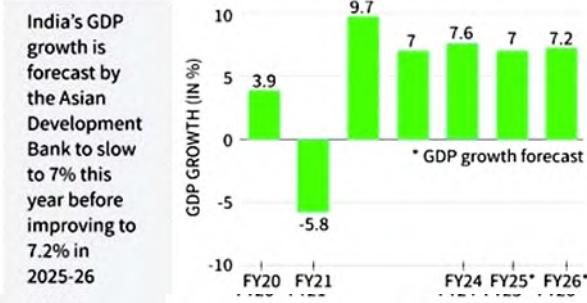
వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- ఆసియా అభివృద్ధి బ్యాంకు (ADB) 2024-25 ఆర్థిక సంవత్సరానికి భారతదేశం యొక్క GDP వృద్ధి అంచనాను మునుపటి అంచనా 6.7% నుండి 7% కి సవరించింది.
- ప్రభుత్వ మరియు ప్రైవేట్ రంగాల నుండి బలమైన పెట్టుబడులు మరియు వినియోగదారుల డిమాండ్ పెరగడం ఈ సర్దుబాటుకు కారణమని చెప్పవచ్చు.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- బలమైన పెట్టుబడి డిమాండ్, వినియోగదారుల డిమాండ్ క్రమంగా మెరుగుపడటంతో బలమైన వృద్ధి ఉంటుందని భావించవచ్చు. తయారీ, సేవల రంగాల జోరు ఈ వృద్ధికి ప్రధాన కారణమని పేర్కొన్నారు.
- 2024-25 ఆర్థిక సంవత్సరానికి అంచనా వేసిన వృద్ధి ఆశాజనకంగా ఉన్నప్పటికీ, 2022-23 ఆర్థిక సంవత్సరంలో నమోదైన 7.6% వృద్ధి కంటే తక్కువగా ఉన్నట్లు గుర్తించారు. ఆ కాలంలో వృద్ధి ప్రధానంగా పెట్టుబడి డిమాండ్ ద్వారా సాగింది. ఎందుకంటే వినియోగదారుల డిమాండ్ తక్కువగా ఉండటమే దీనికి కారణం.

Projected slowdown

- ప్రపంచ నమూనాలకు అనుగుణంగా ద్రవ్యోల్బణం తగ్గముఖం పడుతుందని ఏడీబీ అంచనా వేసింది.
- ప్రధాన అభివృద్ధి చెందిన ఆర్థిక వ్యవస్థల్లో మందగమనం కారణంగా ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో ఎగుమతులు మందకొడిగా ఉంటాయని భావిస్తున్నారు. అయితే, వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరంలో మెరుగుదల ఉంటుందని అంచనా వేస్తున్నారు.
- ద్రవ్యోల్బణం తగ్గుతున్న కొద్దీ ద్రవ్య విధానం వృద్ధికి మద్దతుగా ఉంటుందని ఏడీబీ అంచనా వేస్తుండగా, ద్రవ్య విధానం స్థిరీకరణ లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నప్పటికీ మూలధన పెట్టుబడులకు మద్దతును నిలుపుకుంటుంది.
- మధ్యకాలికంగా ఎగుమతులను పెంచడానికి భారతదేశం ప్రపంచ విలువ గొలుసులలో తన ఏకీకరణను పెంచుకోవాల్సిన అవసరం ఉందని ఎడీబీ సూచించింది.
- 2025 ఆర్థిక సంవత్సరానికి ఏడీబీ వృద్ధి అంచనా రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా (ఆర్బీఐ) చేసిన అంచనాలకు అనుగుణంగా ఉంది. ఇది ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరానికి జిడిపి వృద్ధిని ఏడు శాతంగా అంచనా వేసింది.

33. ప్రపంచ ఆర్థిక స్థిరత్వ నివేదిక-2024

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- పెరుగుతున్న సైబర్ బెదిరింపులు స్థూల-ఆర్థిక స్థిరత్వానికి తీవ్రమైన ఆందోళన కలిగిస్తున్నాయి: అంతర్జాతీయ ద్రవ్య నిధి హెచ్చరిక (IMF).
- కోవిడ్-19 మహమ్మారి నుండి సైబర్ మోసాల సంఖ్య దాదాపు రెట్టింపు అయ్యింది. ఆర్థిక సంస్థలు మొత్తం, ముఖ్యంగా బ్యాంకులలో దాదాపు ఐదవ వంతు వాటాను కలిగి ఉన్నాయి.

ఆర్థిక రంగంలో పెరుగుతున్న సైబర్ నేరాలకు కారణాలు

- పెరిగిన డిజిటల్ ఆర్థిక సేవలు హ్యాకర్లకు లక్ష్య-సంపన్న వాతావరణాన్ని సృష్టించాయి.

- అంతర్గత బెదిరింపులు : ఇక్కడ అధీకృత వినియోగదారులు ద్రవ్య లాభం కోసం వారి అధికారాలను దుర్వినియోగం చేస్తారు. ఇది ఒక ముఖ్యమైన సమస్య.
- సైబర్ సెక్యూరిటీ నైపుణ్యాల అంతరం కారణంగా ఆర్థిక సంస్థలను సైబర్ బెదిరింపులకు గురిచేస్తుంది.
- ఉక్రెయిన్ పై రష్యా దండయాత్ర తరువాత సైబర్-దాడుల పెరుగుదల వంటి భౌగోళిక రాజకీయ కారణాలు కూడా ఈ ముప్పుకి కారణమవుతున్నాయి.

స్థూల ఆర్థిక స్థిరత్వంపై సైబర్ దాడుల ప్రభావం

- డేటా ఉల్లంఘనలు వలన సంబంధిత సంస్థల పై ప్రజలు నమ్మకం కోల్పోతారు. ఇది సంస్థ నుండి అధిక డిపాజిట్ ప్రవాహాలకు దారితీస్తుంది.
- చెల్లింపు నెట్వర్క్లపై సైబర్ దాడులు వ్యాపారం మరియు ఆన్లైన్ బ్యాంకింగ్ ను దెబ్బతీస్తాయి. ఇది దేశ ఆర్థిక స్థిరత్వాన్ని బలహీనపరుస్తుంది. సైబర్ దాడులు ఆర్థిక వ్యవస్థలలో అనుసంధానాల ద్వారా వేగంగా వ్యాప్తి చెందుతాయి. ఇది మార్కెట్ స్థిరత్వాన్ని ప్రభావితం చేస్తుంది.
- విధానపరమైన సిఫార్సులు - ఆర్థిక సంస్థలు పర్యవేక్షక సంస్థలకు సైబర్ సంఘటనలను నివేదించడాన్ని బలోపేతం చేయాలి. సైబర్ సంఘటనల నేపథ్యంలో కార్యాచరణను కొనసాగించడానికి ఆర్థిక సంస్థలు ప్రతిస్పందన మరియు రికవరీ విధానాలను అభివృద్ధి చేసి పరీక్షించాలి.
- పరల్ సైబర్ క్రైమ్ ఇండెక్స్ ను ఆక్స్ఫర్డ్ విశ్వవిద్యాలయం మరియు UNSW కాన్బెరా సంయుక్తంగా అభివృద్ధి చేశాయి. సైబర్ నేరాలలో భారతదేశం 10వ స్థానంలో ఉంది. ముందస్తు రుసుము చెల్లింపులతో కూడిన మోసాలు అత్యంత సాధారణ రకం. ఈ జాబితాలో రష్యా అగ్రస్థానంలో ఉండగా, ఉక్రెయిన్, చైనా తర్వాతి స్థానాల్లో ఉన్నాయి.

34. రింగ్వుడైట్

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- పరిశోధకులు భూమి ఉపరితలం దిగువన సుమారు 700 కిలోమీటర్ల లోతులో ఒక భారీ నీటి నిక్షేపాన్ని గుర్తించారు. ఇది రింగ్వుడైట్ అనే ఖనిజం లోపల ఉంది. ఈ భూగర్భ సముద్రం భూమి యొక్క ఉపరితల మహాసముద్రాలన్నింటితో పోలిస్తే మూడు రెట్లు పెద్దదిగా ఉన్నట్లు పేర్కొనబడినది. ఇది దాని అపారమైన పరిమాణాన్ని మరియు ప్రాముఖ్యతను సూచిస్తుంది.

మరింత సమాచారం

- భూకంపాల ద్వారా ఉత్పన్నమయ్యే భూకంప తరంగాల వేగాన్ని విశ్లేషించడం ద్వారా శాస్త్రవేత్తలు ఈ రిజర్వాయర్ ఉందనే అంచనాకు వచ్చారు. ఇది భూమి యొక్క లోపలి పొరల కూర్పును అధ్యయనం చేయడానికి వీలు కల్పించింది, ఇది రింగ్వుడైట్ మరియు దాని నీటిని శోషించే లక్షణాలను కనుగొనటానికి దారితీసింది.
- రింగ్వుడైట్ అనేది భూమి యొక్క పరివర్తన జోన్లో కనిపించే ఖనిజం. ఇది నీటిని మరియు హైడ్రోజన్ ను గ్రహించే ఒక ప్రత్యేకమైన స్ఫటిక నిర్మాణాన్ని కలిగి ఉంది. ఇది ఒక స్పాంజ్ లాగా ప్రవర్తిస్తుంది.
- రింగ్వుడైట్ యొక్క చెప్పుకోదగ్గ లక్షణాలలో, భారీమొత్తంలో నీటిని ఒడిసిపట్టి ఉంచుకునే సామర్థ్యం ఒకటి.
- భూమి యొక్క మాంటిల్ లోపల లోతులో ఉన్న ఈ భారీ నీటి రిజర్వాయర్ యొక్క అవిష్కరణ భూగ్రహం యొక్క కూర్పు, నీటి చక్రం మరియు భౌగోళిక ప్రక్రియల గురించి మన గణనీయమైన అవగాహనను కల్పించగలదు.

- ఇది భూమి అంతర్భాగంలో గతంలో తెలియని అంశాలను వెల్లడిస్తుంది, మన గ్రహం మీద నీటి విస్తరణ మరియు లభ్యతకు సంబంధించిన శాస్త్రీయ సిద్ధాంతాలను పునర్నిర్మించగలదు.

35. అడ్వాన్స్ పైసింగ్ అగ్రిమెంట్లు

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- భారతదేశంలోని కేంద్ర ప్రత్యక్ష పన్నుల మండలి 2023-24 ఆర్థిక సంవత్సరంలో భారతీయ పన్ను చెల్లింపుదారులతో రికార్డు స్థాయిలో 125 అడ్వాన్స్ పైసింగ్ అగ్రిమెంట్లను కుదుర్చుకుంది.
- ఇది 2012లో అడ్వాన్స్ పైసింగ్ అగ్రిమెంట్స్ పథకాన్ని ప్రారంభించినప్పటి నుండి ఒక ఆర్థిక సంవత్సరంలో చేసుకోబడిన ఒప్పందాలలో ఇదే అత్యధికం. ఇది పన్ను అనుగుణ్యత కోసం ఈ ఒప్పందాలను ఉపయోగించడంలో పెరుగుతున్న ధోరణిని సూచిస్తుంది.

మరింత సమాచారం

- రికార్డు సంఖ్యలో అడ్వాన్స్ పైసింగ్ అగ్రిమెంట్లతో పాటు, కేంద్ర ప్రత్యక్ష పన్నుల మండలి 2023-24 ఆర్థిక సంవత్సరంలో మునుపెన్నడూ లేనంత గరిష్ట సంఖ్యలో ద్వైపాక్షిక ముందస్తు ఒప్పందాలపై కూడా సంతకం చేసింది.
- ఆస్ట్రేలియా, కెనడా, డెన్మార్క్, జపాన్, సింగపూర్, యుకె మరియు యూఎస్ వంటి దేశాలతో సహా భారతదేశ ఒప్పంద భాగస్వాములతో పరస్పర ఒప్పందాలను కుదుర్చుకున్న పర్యవసానంగా ద్వైపాక్షిక ఒప్పందాలు సంతకం చేయబడ్డాయి.

అడ్వాన్స్ పైసింగ్ అగ్రిమెంట్

- అడ్వాన్స్ పైసింగ్ అగ్రిమెంట్ అనేది ఒక పన్ను ప్రాధికార సంస్థ మరియు ఒక బహుళజాతి సంస్థ మధ్య ఒక అధికారిక ఒప్పందం.
- ఈ ఒప్పందం కింద, ఇరుపక్షాలూ బహుళజాతి సంస్థ యొక్క బదిలీ ధర పద్ధతి, అంచనా వేసిన పన్ను విధించదగిన ఆదాయం మరియు నిర్ణీత కాలానికి పన్ను చెల్లింపులపై అంగీకారం కుదుర్చుకుంటాయి. ఇది ఆదాయపు పన్ను వివాదాలు తలెత్తే అవకాశాన్ని తగ్గిస్తుంది.
- అడ్వాన్స్ పైసింగ్ అగ్రిమెంట్ ప్రోగ్రామ్ బహుళజాతి సంస్థలకు పన్ను ఖచ్చితత్వాన్ని అందిస్తుంది, వారి భారతదేశ కార్యకలాపాలకు లాభాల మార్జిన్లు ఎలా లెక్కించబడతాయో చర్చలు జరపడానికి వీలు కల్పిస్తుంది. బదిలీ ధరకు సంబంధించిన ప్రస్తుత లేదా తలెత్తబోయే వివాదాలను పరిష్కరించడంలో ఇది సహాయపడుతుంది.

36. బ్రెట్టన్ వుడ్స్ సంస్థల బలోపేతంపై నివేదిక

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- “21వ శతాబ్దపు ప్రపంచ సవాళ్లను ఎదుర్కోవడానికి బ్రెట్టన్ వుడ్స్ సంస్థలను బలోపేతం చేయడం” అనే నివేదికను బ్రెట్టన్ వుడ్స్ కమిటీ విడుదల చేసింది.
- ఇది బ్రెట్టన్ వుడ్స్ కమిటీ యొక్క బహుపాక్షిక సంస్కరణ కార్యాచరణ బృందం విడుదల చేసిన మొదటి నివేదిక. ఈ కార్యాచరణ బృందం బహుపాక్షిక వ్యవస్థ యొక్క ప్రభావాన్ని మెరుగుపరచడానికి స్థాపించబడింది.
- **బ్రెట్టన్ వుడ్స్ కమిటీ:** 1983లో స్థాపించబడింది. ఇది సమర్థవంతమైన ప్రపంచ ఆర్థిక మరియు విత్త సహకారాన్ని పెంపొందించడానికి అంకితమైన ఒక లాభాపేక్షలేని సంస్థ.

- **బ్రెట్టన్ వుడ్స్ ఇన్స్టిట్యూషన్స్:** 1944లో 43 దేశాలచే స్థాపించబడిన బ్రెట్టన్ వుడ్స్ సంస్థలలో ప్రపంచ బ్యాంకు మరియు అంతర్జాతీయ ద్రవ్య నిధి ఉన్నాయి. యుద్ధానంతర ఆర్థిక వ్యవస్థను పునర్నిర్మించడానికి మరియు అంతర్జాతీయ ఆర్థిక సహకారాన్ని పెంపొందించడానికి అవి సృష్టించబడ్డాయి.
- ప్రపంచ బ్యాంక్ మరియు అంతర్జాతీయ ద్రవ్య నిధి వంటి అంతర్జాతీయ ఆర్థిక సంస్థల నేతృత్వంలోని బహుపాక్షికత అనేది ప్రపంచ జనాభాకు ప్రయోజనం చేకూర్చే అధిక వృద్ధి మరియు ప్రపంచీకరణకు దారితీసింది.

ప్రధాన సవాళ్లు

- గ్లోబల్ కామన్స్లో సంక్షోభాలు ప్రపంచ ఆర్థిక వ్యవస్థపై తీవ్ర ప్రతికూల ప్రభావాలను చూపాయి, ఆరోగ్యం, విద్య మరియు ఉత్పాదకతలో లాభాలను తగ్గించివేశాయి.
- ప్రపంచ ఆర్థిక వ్యవస్థ ఛిన్నాభిన్నం కావడం మరియు పెరుగుతున్న భౌగోళిక రాజకీయ ఉద్రిక్తతల కారణంగా ఈ సవాళ్లను పరిష్కరించడంలో పురోగతి నెమ్మదిగానే ఉంది.

గ్లోబల్ కామన్స్

- ఇవి ఏ దేశ అధికార పరిధిలోనూ లేని భూగ్రహంలోని భాగాలు. ఇవి అన్ని దేశాలకు అందుబాటులో ఉంటాయి.
- **అంతర్జాతీయ చట్టం నాలుగు గ్లోబల్ కామన్స్లను గుర్తిస్తుంది:** అంతర్జాతీయ జలాలు, వాతావరణం, అంటార్టికా మరియు బాహ్య రోదసి.

బ్రెట్టన్ వుడ్స్ సంస్థలను బలోపేతం చేయడానికి సిఫార్సులు

- గ్లోబల్ కామన్స్కు సంబంధించిన సమస్యలను పర్యవేక్షించడానికి బ్రెట్టన్ వుడ్స్ సంస్థలలో మంత్రి-స్థాయి కౌన్సిళ్లను ఏర్పాటు చేయాలి.
- వాతావరణ సవాళ్లను పరిష్కరించడానికి ఉద్దేశించిన కార్యక్రమాలకు ఆర్థిక సహాయం చేయడానికి సాధనాలను మరియు సంస్థాగత ఏర్పాట్లను రూపొందించాలి.
- వాతావరణ సంబంధిత ప్రాజెక్ట్లకు మద్దతు ఇవ్వడానికి వాతావరణ-అనుసంధాన ఆర్థిక సాధనాలను విస్తరించాలి.
- గ్లోబల్ హైనాస్టింగ్ మరియు అమలు ప్రణాళికలలో పురోగతిపై క్రమబద్ధమైన సమీక్షలను నిర్వహించడానికి శాశ్వత యంత్రాంగాన్ని ఏర్పాటు చేయాలి.

37. 25వ వార్షికోత్సవాన్ని జరుపుకున్న భారతీయ బీమా నియంత్రణ మరియు అభివృద్ధి ప్రాధికార సంస్థ

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- ఇన్నూవేన్స్ రెగ్యులేటరీ అండ్ డెవలప్ మెంట్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా (ఐ.ఆర్.డి.ఐ.ఐ) తన 25వ వార్షికోత్సవాన్ని జరుపుకుంది.

మరింత సమాచారం

- ఇది మల్టీత్రా కమిటీ సిఫార్సుల ఆధారంగా రూపొందించబడింది, 1999లో స్వయంప్రతిపత్తి కలిగిన సంస్థగా ఏర్పాటైంది మరియు 2000లో ఇన్నూవేన్స్ రెగ్యులేటరీ అండ్ డెవలప్ మెంట్ అథారిటీ యాక్ట్, 1999 ప్రకారం చట్టబద్ధమైన సంస్థగా ఏర్పాటు చేయబడింది.
- బీమా పరిశ్రమ యొక్క వేగవంతమైన మరియు క్రమబద్ధమైన వృద్ధికి తోడ్పడటం, నిజమైన క్లెయిమ్ల వేగవంతమైన పరిష్కారాన్ని నిర్ధారించడం మరియు

సమర్థవంతమైన ఫిర్యాదుల పరిష్కార యంత్రాంగాన్ని ఏర్పాటు చేయడం దీని లక్ష్యాలుగా ఉన్నాయి.

- ఇది ఆర్థిక మంత్రిత్వ శాఖ ఆధ్వర్యంలో పనిచేస్తుంది.
- ఇది భీమా కంపెనీలను ధృవీకరిస్తుంది, పాలసీదారుల ప్రయోజనాలను పరిరక్షిస్తుంది మరియు వివాదాలను పరిష్కరిస్తుంది.

బీమా రంగాన్ని మార్చడంలో ప్రాముఖ్యత:

- బీమా వ్యాప్తికి (2001-02లో 2.71%తో పోలిస్తే 2021-22లో 4.2%) మరియు బీమా సాంద్రతలో వృద్ధికి (2001-02లో 11.5 డాలర్లతో పోలిస్తే 2021-22లో 91 డాలర్లు) ఎంతగానో తోడ్పడింది.
- కార్పొరేట్ ఏజెంట్లు, బ్యాంక్స్, యూరెస్ (బ్యాంకుల ద్వారా బీమా ఉత్పత్తులను విక్రయించడం) మరియు ఆన్లైన్ విక్రయాలు వంటి నూతన మధ్యవర్తుల ప్రవేశపెట్టింది. తద్వారా ఉపాధి అవకాశాలు పెరిగాయి.
- ఈ-కేవలెస్, పేపర్లెస్ విధానాలు మరియు డిజిటల్ చెల్లింపుల వంటి కార్యక్రమాల ద్వారా డిజిటల్ పరివర్తనను వేగవంతం చేసింది.

బి.ఆర్.డి.ఏ.ఐ యొక్క కార్యక్రమాలు

- ఇంటిగ్రేటెడ్ గ్రీవెన్స్ మేనేజ్మెంట్ సిస్టమ్: ఫిర్యాదుల పరిష్కార ప్రక్రియను క్రమబద్ధీకరిస్తుంది.
- సరళ జీవన్ బీమా: ప్రామాణిక టర్మ్ జీవిత బీమాని ప్రవేశపెట్టింది.
- సరళ పెన్షన్: తక్షణ యాన్యుటీ ప్లాన్ను అందిస్తుంది.
- బీమా సుగమ్: బీమా సంబంధిత కార్యకలాపాల కోసం ఏకైక డిజిటల్ ప్లాట్‌ఫారమ్ను అందిస్తుంది.

38. ప్రింక్ ఫ్లేషన్

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- ఉత్పత్తికారకాల ధరలు పెరిగేకొద్దీ, ఫాస్ట్-మూవింగ్ కన్సూమర్ గూడ్స్ రంగం తమ ఉత్పత్తుల బరువును లేదా పరిమాణాన్ని కుదిస్తున్నది.
- ప్యాక్ చేసిన ఆహారాలు, పానీయాలు, క్యాండీలు, సౌందర్య సాధనాలు, ఓవర్-ది-కౌంటర్ ఔషధాలు, డ్రై గూడ్స్ మరియు ఇతర ఎక్కువకాలం ఉపయోగించని గృహ వినియోగ వస్తువులతో సహా తక్కువ ధరలకు త్వరగా విక్రయించబడే వస్తువులను ఫాస్ట్ మూవింగ్ కన్సూమర్ గూడ్స్ లేదా కన్సూమర్ ప్యాక్ గూడ్స్ అని అంటారు.

ప్రింక్ ఫ్లేషన్ గురించి:

- ప్రింక్ ఫ్లేషన్ అనేది ఒక వ్యాపార వ్యూహం. దీనిలో కంపెనీలు తమ ఉత్పత్తి యొక్క బరువును లేదా పరిమాణాన్ని తగ్గించి, దాని ధరను మార్చకుండా ఉంచుతాయి. ఉదాహరణకు ఒక 100 గ్రాముల టూత్ పేస్ట్ ట్యూబ్ ధర 50 రూపాయలు ఉండవచ్చు. కొంత కాలం తర్వాత దాని ధరను 50 రూపాయలుగానే ఉంచి దాని బరువును 80 గ్రాములకు తగ్గిస్తే దానిని ప్రింక్ ఫ్లేషన్ గా చెప్పవచ్చు.

కారణాలు:

- లాభాలను త్యాగం చేయకుండా ముడి వదార్థాలు లేదా కార్మికుల జీతాలు వంటి పెరుగుతున్న ఉత్పత్తి ఖర్చులను భరించడానికి కంపెనీలకు ఇది సహాయపడుతుంది.
- కంపెనీలు ధరలను పోటీగా ఉంచడం ద్వారా తమ మార్కెట్ వాటాను నిర్వహించడానికి ప్రింక్ ఫ్లేషన్ను ఉపయోగించవచ్చు.

ప్రభావాలు:

- వినియోగదారులు తేడాను గమనించినట్లయితే ఒక బ్రాండ్ యొక్క విశ్వసనీయత కోల్పోవడం మరియు వినియోగదారుల్లో ఆ బ్రాండ్ నే వాడాలి అనే అభిప్రాయం తగ్గడానికి దారితీయవచ్చు.
- పరిమాణం తగ్గుతున్నప్పుడు ధర స్థిరంగా ఉన్నందున ద్రవ్యోల్బణం యొక్క ఖచ్చితమైన కొలతలను కొలవడాన్ని క్లిష్టతరం చేస్తుంది.

పరిమితులు:

- వినియోగదారులు తెలుసుకుని ప్రతికూలంగా ప్రతిస్పందించే ముందు కంపెనీలు ప్రింక్ ఫ్లేషన్ ను తెలివిగా మరియు పరిమిత సంఖ్యలో మాత్రమే అమలు చేయగలవు.
- ప్రింక్ ఫ్లేషన్ వ్యూహాన్ని మితిమీరి వినియోగిస్తే దీర్ఘకాలంలో బ్రాండ్ యొక్క పేరును మరియు వినియోగదారుల నమ్మకాన్ని దెబ్బతీస్తుంది.

39. ప్రత్యేక రూపాయి వోస్ట్రో ఖాతా

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- పంజాబ్ నేషనల్ బ్యాంక్ యొక్క ప్రత్యేక రూపాయి వోస్ట్రో ఖాతా ద్వారా వీలుకల్పించబడిన రూపాయి/క్యాట్ ప్రత్యక్ష చెల్లింపు వ్యవస్థను తప్పనిసరిగా ఉపయోగించాలని ఆదేశించడం ద్వారా మయన్మార్ నుండి పప్పు ధాన్యాలను దిగుమతి చేసుకునే వ్యాపారులకు చెల్లింపు విధానాన్ని భారతదేశం క్రమబద్ధీకరించింది.

అంతర్జాతీయ లావాదేవీల సెటిల్మెంట్ యంత్రాంగం గురించి

వోస్ట్రో ఖాతాలు:

- లాటిన్ పదం “వోస్ట్రో” నుండి పేరు పెట్టబడింది, దీని అర్థం “మీది.”
- ఒక విదేశీ బ్యాంక్ స్థానిక కరెన్సీలో (ఉదా., భారతదేశంలో రూపాయి) కలిగి ఉన్న దేశీయ బ్యాంక్ ఖాతాను సూచిస్తుంది.
- తమ ఖాతాదారుల తరఫున స్థానిక కరెన్సీ లావాదేవీలను నిర్వహించడానికి విదేశీ బ్యాంకులకు వీలుకల్పిస్తుంది.
- ఉదాహరణ: భారతదేశంలో లావాదేవీలకు వీలుకల్పించడానికి ఒక విదేశీ బ్యాంక్ భారతీయ బ్యాంక్లో భారతీయ రూపాయలలో ఖాతాను కలిగి ఉండటం.

నోస్ట్రో ఖాతాలు:

- లాటిన్ పదం “నోస్ట్రో” నుండి ఉద్భవించింది, దీని అర్థం “మాది.”
- ఒక దేశీయ బ్యాంక్ విదేశీ కరెన్సీలో (ఉదా., యునైటెడ్ స్టేట్స్లో యూఎస్ డాలర్లు) కలిగి ఉన్న విదేశీ బ్యాంక్ ఖాతాను సూచిస్తుంది.
- దేశీయ బ్యాంకులు తమ క్లయింట్ల కోసం విదేశీ కరెన్సీ లావాదేవీలను నిర్వహించడానికి వీలు కల్పిస్తుంది.
- ఉదాహరణ: యూఎస్ కరెన్సీలో అంతర్జాతీయ లావాదేవీలకు వీలుకల్పించడానికి ఒక భారతీయ బ్యాంక్ యూఎస్ డాలర్స్ లో యూఎస్ బ్యాంక్లో ఖాతాను కలిగి ఉండటం.

లోరో ఖాతాలు:

- ఇటాలియన్ పదం “లోరో” నుండి, “వారి” అని అర్థం.
- ఒక విదేశీ బ్యాంక్ మరొక విదేశీ బ్యాంక్ కరెన్సీలో కలిగి ఉన్న ఖాతాను సూచిస్తుంది.

- కరెన్సీలను దేశీయ కరెన్సీగా మార్చకుండా రెండు విదేశీ బ్యాంకుల మధ్య ఇంటర్ బ్యాంక్ లావాదేవీలకు వీలుకల్పిస్తుంది.
- ఉదాహరణ: భారతదేశంలోని ఒక బ్యాంక్ ఆ రెండు బ్యాంకుల మధ్య లావాదేవీలకు వీలుకల్పించడానికి యూఎస్ డాలర్లలో యునైటెడ్ స్టేట్స్ లోని ఒక బ్యాంక్ లో ఖాతాను కలిగి ఉండటం.

ప్రత్యేక రూపాయి వోస్ట్రో ఖాతా గురించి:

- దేశీయ బ్యాంకులు విదేశీ బ్యాంకుల కోసం రూపాయలలో ఖాతాలను కలిగి ఉంటాయి. ఇది రూపాయిలలో ప్రత్యక్ష వాణిజ్యానికి వీలు కల్పిస్తుంది.
- ఇది ఇప్పటికే ఉన్న కరెన్సీ వ్యవస్థలకు తోడవుతుంది, రూపాయి ఆధారిత లావాదేవీలకు వీలుకల్పిస్తుంది మరియు విదేశీ కరెన్సీలపై ఆధారపడటాన్ని తగ్గిస్తుంది.

- భారతీయ రూపాయి యొక్క ప్రపంచ హోదాను పెంచడం మరియు మంజూరు చేయబడిన దేశాలతో వాణిజ్యాన్ని సులభతరం చేయడం లక్ష్యంగా ఉంది.

ఫ్రీమ్వర్క్ భాగాలు:

- అన్ని ఎగుమతులు మరియు దిగుమతులు రూపాయిలో ఇన్ వాయిస్ చేయబడతాయి.
- మారకపు రేటు మార్కెట్ ను బట్టి నిర్ణయించబడుతుంది.
- తుది వాణిజ్య సెటిల్మెంట్లు రూపాయిలలో జరుగుతాయి.

www.amigosias.com

Training for

CIVILS
IAS | IPS | IRS

GROUP-I & II
(TSPSC / APPSC)

Ph : 040-35052121, 9000230734

Near Sub Registrar Office, Ashok Nagar, Hyderabad

1. హైబ్రిడ్ పెరోవ్ స్కైట్స్

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- భారతరత్న గ్రహీత ప్రొఫెసర్ సి.ఎన్.ఆర్.రావు నేతృత్వంలోని అధ్యయన బృందం వివిధ ఉష్ణోగ్రత మరియు పీడన పరిస్థితులలో లెడ్ అయోడైడ్ పెరోవ్ స్కైట్స్ పరమాణు పునర్వ్యవస్థీకరణల గురించి వివరించింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం :

- హైబ్రిడ్ పెరోవ్ స్కైట్స్ అనేవి అర్ధవాహకం యొక్క ఒక కొత్త తరగతి. ఇవి కచ్చన అర్ధవాహకాలు (తక్కువ ఖర్చు, సమస్యను విశ్లేషించగల, సరళమైనవి) మరియు అకచ్చన అర్ధవాహకాలు (అధిక పనితీరు, విద్యుత్ వాహకత్వం) రెండింటి ప్రయోజనాలను కలిగి ఉంటాయి.
- ఈ నిర్దిష్ట రకం హైబ్రిడ్ పెరోవ్ స్కైట్ లో సీసం (pb) మరియు అయోడైడ్ (I) ముఖ్యమైన భాగాలుగా ఉంటాయి. ఇవి అనుకూలమైన ఆప్టో-ఎలక్ట్రికల్ లక్షణాలను కలిగి ఉంటాయి.
- లెడ్ అయోడైడ్ పెరోవ్ స్కైట్లు సాధారణ సిలికాన్ ఆధారిత సోలార్ బ్యాటరీల కన్నా, అసాధారణ శక్తి మార్పిడి సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉంటాయి. ఇందువలన ఇవి సోలార్ బ్యాటరీ టెక్నాలజీకి అనువైనవి.
- వీటిలో ప్రయోజనకరమైన లక్షణాలు ఉన్నప్పటికీ, లెడ్ అయోడైడ్ పెరోవ్ స్కైట్ లో స్థిరత్వం ముఖ్యమైన సమస్య. ముఖ్యంగా సీసం యొక్క విష స్వభావం కారణంగా తేమ లేదా వేడికి గురైనప్పుడు ఈ పదార్థాలు కాలక్రమేణా క్షీణిస్తాయి.
- లెడ్ అయోడైడ్ పెరోవ్ స్కైట్లు సోలార్ బ్యాటరీలు, లైట్ ఎమిటింగ్ డయోడ్ లు (ఎల్ఇడిలు), ఎక్స్-రే షీల్డింగ్ మరియు శక్తి నిల్వ వ్యవస్థలతో సహా వివిధ రంగాలలో వీటిని ఉపయోగిస్తున్నారు. ఇవి వైవిధ్యమైన సాంకేతిక పురోగతిని మరియు బహుముఖత సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉంటాయి.

2. ఐస్క్యూబ్ న్యూట్రీనో అబ్జర్వేటరీ

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- అంటార్టికాలోని ఐస్క్యూబ్ న్యూట్రీనో అబ్జర్వేటరీ నుండి శాస్త్రవేత్తలు భూమి గుండా ప్రయాణించిన ఏడు సంభావ్య ఆస్ట్రోఫిజికల్ టా న్యూట్రీనోలను గుర్తించారు.
- ఆస్ట్రోఫిజికల్ న్యూట్రీనోలు విశ్వం యొక్క సుదూర ప్రాంతాల నుండి ఉద్భవించిన అధిక శక్తి కణాలు, మరియు అవి సుదూర ప్రాంతాలు

ప్రయాణించడం వలన విశ్వం యొక్క పరిణామం గురించి విలువైన సమాచారాన్ని అందిస్తుంది.

న్యూట్రీనోల గురించి

- న్యూట్రీనోలు ఆసక్తికరమైన లక్షణాలను కలిగి ఉన్న ఉప పరమాణు కణాలు.
- అవి విద్యుత్ ఆవేశాన్ని కలిగి ఉండవు మరియు చాలా తక్కువ ద్రవ్యరాశిని కలిగి ఉంటాయి. ఇది ఒక్కోసారి శూన్యంగా కూడా ఉండవచ్చు.
- విశ్వంలో అత్యంత సమృద్ధిగా ఉన్న కణాలు అయినప్పటికీ, అవి పదార్థంతో చాలా బలహీనంగా సంకర్షణ చెందుతాయి.
- న్యూట్రీనోలు సుమారుగా కాంతికి వేగంతో ప్రయాణిస్తాయి. కాబట్టి వాటిని గుర్తించడం చాలా కష్టం. అందువల్ల, వాటిని తరచుగా “దెయ్యం కణాలు” అని కూడా పిలుస్తారు.
- న్యూట్రీనోలు సూర్యునిలో అణు ప్రతిచర్యలు మరియు భూమి లోపల కణ క్షయం వంటి వివిధ సహజ ప్రక్రియల ద్వారా, అలాగే కణ యాక్సిలరేటర్లు మరియు న్యూక్లియర్ రియాక్టర్లు వంటి మానవ నిర్మిత వాతావరణంలో ఉత్పత్తి అవుతాయి.

ఐస్క్యూబ్ న్యూట్రీనో అబ్జర్వేటరీ గురించి

- ఐస్క్యూబ్ న్యూట్రీనో అబ్జర్వేటరీ అంటార్టికాలోని అముండెస్న్ స్కాట్ సౌత్ పోల్ స్టేషన్ సమీపంలో ఉన్న ఒక అద్భుతమైన శాస్త్రీయ పరిశోధన కేంద్రం.
- ఇది ఇప్పటివరకు నిర్మించిన అతిపెద్ద న్యూట్రీనో డిటెక్టర్. ఇది ఒక క్యూబిక్ కిలోమీటర్ మంచు ప్రాంతంలో విస్తరించి ఉంది.
- సూపర్ నోవాలా మరియు కృష్ణబిలాలు వంటి అత్యంత అతిక్రియాశీల ఖగోళ వస్తు వనరుల నుండి ఉద్భవించిన న్యూట్రీనోలను పరిశీలించడం ఐస్క్యూబ్ యొక్క ప్రాథమిక లక్ష్యం.
- అంతచిక్కని న్యూట్రీనోలను గుర్తించడానికి అంటార్టికా మంచులో నిక్షిప్తమైన డిజిటల్ ఆప్టికల్ మాడ్యూల్స్ (DOM) డ్రింగ్స్ ను ఐస్ క్యూబ్ ఉపయోగిస్తుంది.
- 2013 లో, కాస్మిక్ యాక్సిలరేటర్ల నుండి ఉద్భవించిన అధిక శక్తి ఆస్ట్రోఫిజికల్ న్యూట్రీనోల యొక్క ఉనికిని మొదటగా గుర్తించడం ద్వారా ఐస్క్యూబ్ వార్తల్లో నిలిచింది.

భారత్ ఆధారిత న్యూట్రీనో అబ్జర్వేటరీ (INO) ప్రాజెక్టు

- భారత్ ఆధారిత న్యూట్రీనో అబ్జర్వేటరీ (INO) ప్రాజెక్టు న్యూట్రీనో పరిశోధనను ముందుకు తీసుకెళ్లడానికి ఉద్దేశించిన ఒక ముఖ్యమైన ప్రయత్నం.

- ఇది భారతదేశంలోని తమిళనాడులోని తేని జిల్లాలోని బోడి వడమర కొండలలో పొట్టిపురంలో ఉన్న భూగర్భ ప్రయోగశాలను నిర్మిస్తుంది.
- ఈ ప్రాజెక్టుకు భారత ప్రభుత్వానికి చెందిన డిపార్ట్‌మెంట్ ఆఫ్ అటామిక్ ఎనర్జీ, డిపార్ట్‌మెంట్ ఆఫ్ సైన్స్ అండ్ టెక్నాలజీ సంయుక్తంగా నిధులు సమకూరుస్తున్నాయి.
- ఇది పూర్తయిన తర్వాత, న్యూట్రోనోలను అధ్యయనం చేయడానికి మరియు ప్రాథమిక కణ భౌతికశాస్త్రంపై మన అవగాహనను పెంచి మరింత అభివృద్ధి సాధించడానికి INO సహాయపడుతుంది.

3. పుష్పక్ రీయాజబుల్ ల్యాండింగ్ వెహికల్ (RLV)

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- పుష్పక్ రీయాజబుల్ ల్యాండింగ్ వెహికల్ (ఆర్ఎల్వీ) LEX-02 ల్యాండింగ్ ప్రయోగాన్ని ఇస్రో విజయవంతంగా నిర్వహించింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం :

- పుష్పక్ రీయాజబుల్ ల్యాండింగ్ వెహికల్ (RLV) ఎల్ఈఎక్స్-02 ల్యాండింగ్ ప్రయోగం రీయాజబుల్ లాంచ్ వెహికల్ టెక్నాలజీ డెమాన్స్ట్రేషన్ (RLVTD) ప్రోగ్రామ్ కింద శ్రేణిలో రెండోది.
- RLV LEX-01 నుండి రెక్కల కలిగిన బాడీ మరియు షైట్ వ్యవస్థలను ఉపయోగించి, రోదసి తిరోగమన వాహనాన్ని హైస్పీడ్ అటానమస్ ల్యాండింగ్ కోసం RLV LEX-02 స్వదేశీ సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని తిరిగి ఉపయోగించింది.

RLVTD గురించి :

- RLVTD ప్రోగ్రామ్ యొక్క లక్ష్యాలు పూర్తిగా పునర్వినియోగ ప్రయోగ వాహనం కోసం అవసరమైన సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని అభివృద్ధి చేయడం, తక్కువ ఖర్చుతో అంతరిక్షములోనికి వెళ్ళడం.
- తక్కువ లిఫ్ట్ టు డ్రాగ్ నిష్పత్తితో, దిగువ భూ కక్ష్యలకు పేలోడ్లను చేరవేయగల మరియు పునర్వినియోగం కోసం భూమికి తిరిగి వచ్చే సామర్థ్యం ఉన్న అంతరిక్ష విమానంగా RLV రూపొందించబడింది.
- ఈ వాహనం భారతదేశం యొక్క పునర్వినియోగం రెండు దశల కక్ష్య ప్రయోగ వాహనంలో మొదటి దశకు మారడానికి ఉద్దేశించబడింది.
- నాసా కొంతకాలంగా RLV టెక్నాలజీని ఉపయోగించింది. అలానే స్పేస్-90% వంటి ప్రైవేట్ అంతరిక్ష సంస్థలు పాక్షికంగా పునర్వినియోగ ప్రయోగ పద్ధతులను ప్రదర్శించాయి.
- ప్రయోజనాలు: తక్కువ ఖర్చు, నమ్మదగినది మరియు కావాల్సిన సమయంలో రోదసి లోనికి వెళ్ళవచ్చు.
- సవాళ్ళు: ప్రత్యేక మిశ్రమాలు, లోహాలు మరియు ఇన్సులేషన్ మెటీరియల్స్ వంటి పదార్థాల ఎంపిక, అలాగే వాటి భాగాలను కలిపి వాహనం తయారు చేయడానికి, అధిక నైపుణ్యం కలిగిన వ్యక్తులు అవసరం.

4. SIMA ను ప్రవేశపెట్టిన గూగుల్ డీప్ మైండ్

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం

- గూగుల్ డీప్ మైండ్ వివిధ వీడియో గేమ్ వ్యవస్థలలో విధులను నిర్వహించడానికి సహజ భాషా సూచనలను అనుసరించగల AI గేమింగ్ ఏజెంట్ అయిన SIMA (స్కెలబుల్ ఇన్స్ట్రక్షబుల్ మల్టీ వరల్డ్ ఏజెంట్) ను ప్రవేశపెట్టింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం :

- కృత్రిమ మేధ ఏజెంట్లు గేమింగ్ లో, అలాగే మానవుని నిజ జీవితంలోని కొన్ని పనుల్లో సహాయపడి మెరుగైన జీవితాన్ని అందిస్తాయని సైమా సూచిస్తుంది.
- SIMA ను జనరలిస్ట్ AI ఏజెంట్ గా అభివర్ణించారు. ఇది వివిధ కృత్రిమ వ్యవస్థల్లోని సూచనలను అర్థం చేసుకోగలదు మరియు అమలు చేయగలదు. ఇది చీకటి గదులను అన్వేషించడం నుండి కోటలను నిర్మించడం వరకు అన్ని పనులు చేయగలదు.
- ఇది గేమింగ్ వ్యవస్థలో పనులను పూర్తి చేయగలదు లేదా దానికి కేటాయించిన సవాళ్లను సృజనాత్మకంగా పరిష్కరించగలదు.
- SIMA మానవ భాషా ఆదేశాలను క్రోడీకరిస్తుంది మరియు వినియోగదారులతో పరస్పర చర్యల ద్వారా వినియోగదారుని భావాన్ని సత్పరముగా అర్థం చేసుకుని కాలక్రమేణా పనితీరును మెరుగుపరుస్తుంది.
- గూగుల్ డీప్ మైండ్ గేమ్ డెవలపర్లతో కలిసి వివిధ రకాల వీడియో గేమ్ లపై SIMA కు శిక్షణ ఇస్తుంది. ఇది ఒక ఏజెంట్, వివిధ గేమింగ్ వ్యవస్థల్లోని విధులను అర్థం చేసుకోవడం మరియు అమలు చేసే ఉదాహరణను సూచిస్తుంది.
- టియర్ డౌన్ మరియు నో మ్యాస్ స్టైతో సహా తొమ్మిది వేర్వేరు వీడియో గేమ్స్, అలాగే యూనిటీతో నిర్మించిన కస్టమైజ్డ్ ల్యాబ్ తో సహా నాలుగు పరిశోధన వ్యవస్థలపై SIMA పరీక్షించబడింది.
- వివిధ గేమింగ్ ప్రపంచాలకు గురిచేయడం ద్వారా, SIMA నావిగేషన్, మెనూ వినియోగం, వనరుల మైనింగ్, ఎగిరే అంతరిక్ష నౌకలు మరియు భౌతిక ప్రపంచంలో అబ్జెక్ట్ మానిప్యూలేషన్ వంటి నైపుణ్యాలను సంపాదించింది.
- ప్రారంభంలో, SIMA శిక్షణలో ఇద్దరు మానవ అటగాళ్ళ ఆటను రికార్డ్ చేయడం జరిగింది. అక్కడ ఒక అటగాడు మరొక అటగాడికి సూచనలు ఇస్తాడు. ఇది ఉచిత గేమ్ ప్లేను గమనించడంతో పాటు రికార్డు చేసిన సూచనల నుండి కూడా నేర్చుకుంది.

5. స్పాటియో శివ శక్తి

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం

- చంద్రయాన్ 3 ల్యాండర్, విక్రమ్ ల్యాండ్ అయిన ప్రదేశమునకు ఇంటర్నేషనల్ ఆస్ట్రోనామికల్ యూనియన్ (IAU) 'స్పాటియో శివ శక్తి' అని నామకరణం చేసింది.
- చంద్రయాన్ 3 మిషన్ 2023 ఆగస్టు 23 న చంద్రుడి దక్షిణ ధ్రువంపై విజయవంతంగా దిగింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- ఈ పేరు భారతీయ పురాణాల నుండి ఉద్భవించింది. ఇది ప్రకృతి యొక్క పురుష (శివుడు) మరియు స్త్రీ (శక్తి) ద్వంద్వత్వాన్ని సూచిస్తుంది.
- గ్రహ ఉపరితలాలపై లక్షణాలను ప్రత్యేకంగా గుర్తించడానికి గ్రహ నామకరణం కీలకం.
- గెజిటియర్ ఆఫ్ ఫ్లానెటరీ నామెన్ క్యులేచర్ (పరిభాషా ప్రకరణము) IAU తరపున US జియోలాజికల్ సర్వే యొక్క ఆస్ట్రోజియాలజీ సైన్స్ సెంటర్ నిర్వహిస్తుంది.
- గ్రహ ఉపరితల లక్షణాలకు నామకరణం చేసినందుకు %౫౫% ప్రపంచవ్యాప్తంగా గుర్తింపు పొందింది.

6. UNGA ద్వారా కృత్రిమ మేధ ఆమోదంపై తీర్మానం

వార్షికోత్సవ నిలవడానికి గల కారణం

- ఆర్థిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్ (ఏఐ)పై ఐక్యరాజ్యసమితి జనరల్ అసెంబ్లీ (UNGA) కీలక తీర్మానాన్ని ఆమోదించింది.

తీర్మానంలోని కొన్ని ముఖ్యాంశాలు :

- ఆర్థిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్ (AI) తీర్మానానికి యునైటెడ్ స్టేట్స్ నాయకత్వం వహించింది మరియు 120 కి పైగా సభ్య దేశాల నుండి మద్దతు లభించింది. దీని వలన ఈ కార్యక్రమానికి విస్తృత అంతర్జాతీయ మద్దతు లభించింది.
- ప్రపంచవ్యాప్తంగా సురక్షితమైన, విశ్వసనీయమైన ఏఐ వ్యవస్థల అభివృద్ధి, వినియోగాన్ని ప్రోత్సహించడమే ఈ తీర్మానం ప్రధాన ఉద్దేశం.
- కృత్రిమ మేధా సాంకేతికత ప్రయోజనాలను సమానంగా పొందేలా చూడటం ఈ తీర్మానంలోని కీలక అంశం. ఇది డిజిటల్ అసమానతలను పరిష్కరించడం, ముఖ్యంగా అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలకు కృత్రిమ మేధ సాంకేతికతలు మరియు సామర్థ్యాల అభ్యుదయ సులభతరం చేయడంపై దృష్టి పెడుతుంది.
- కృత్రిమ మేధ వ్యవస్థల అభివృద్ధి మరియు విస్తరణను నియంత్రించే నియంత్రణ విధివిధానాలను అభివృద్ధి చేయడానికి మరియు సహాయం అందించడానికి ప్రైవేట్ రంగం, పౌర సమాజం మరియు విద్యారంగంతో సహా వివిధ భాగస్వాములతో కలిసి పనిచేయడానికి సభ్య దేశాలను ప్రోత్సహిస్తుంది.
- కృత్రిమ మేధా వ్యవస్థల అభివృద్ధి, నిర్వహణలో డేటా యొక్క ప్రాముఖ్యతను ఈ తీర్మానం తెలియజేస్తుంది.
- కృత్రిమ మేధా వ్యవస్థల జీవిత చక్రం అంతటా మానవ హక్కులు మరియు వ్యక్తి ప్రాథమిక స్వేచ్ఛలను కాపాడాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. కృత్రిమ మేధా నిర్ణయాలు తీసుకునే ప్రక్రియల్లో జవాబుదారీతనం, పారదర్శకత, నిష్పాక్షికత ఉండేలా చూడటం ఇందులో భాగమే.

- సంభావ్య కృత్రిమ మేధ అనువర్తనాల సమ్మిళిత పరిశోధన, మ్యాపింగ్ మరియు విశ్లేషణను ప్రోత్సహించడానికి అంతర్జాతీయ సమాజ నిరంతర ప్రయత్నాలను ఈ తీర్మానం ప్రోత్సహిస్తుంది.
- భాష, సాంస్కృతిక వైవిధ్యాన్ని పెంపొందించే, పరిరక్షించే, కృత్రిమ మేధా వ్యవస్థలను ప్రోత్సహించడం ఈ తీర్మానంలోని మరో ప్రత్యేకత.

7. AI రెగ్యులేషన్ చట్టాన్ని ఆమోదించిన EU పార్లమెంట్

వార్షికోత్సవ నిలవడానికి గల కారణం ?

- కృత్రిమ మేధస్సును నియంత్రించడానికి ప్రపంచవ్యాప్తంగా మొట్టమొదటి ప్రధాన శాసన ప్రయత్నాన్ని సూచిస్తూ యూరోపియన్ యూనియన్ పార్లమెంటు అదృశ్యమైన ఆర్థిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్ చట్టాన్ని ఆమోదించింది.

ఈ వార్షికోత్సవ మరంత సమాచారం

- కృత్రిమ మేధ చట్టంలో ప్రాథమిక హక్కులు, ప్రజాస్వామ్యం, చట్టబద్ధ పాలన, పర్యావరణ సుస్థిరతను పరిరక్షించడం, కృత్రిమ మేధ రంగంలో సృజనాత్మకతను పెంపొందించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- ఇది AI వ్యవస్థలను నాలుగు స్థాయిలలో ముప్పు కలిగించేవిగా వర్గీకరించే విధివిధానాలను ప్రవేశపెట్టింది.
 - 1) ఆమోదయోగ్యం కాని ముప్పు : EU ప్రాథమిక హక్కులకు ముప్పు కలిగించే AI వ్యవస్థ ఈ కేటగిరీ కిందకు వస్తుంది.
 - 2) అధిక ముప్పు : ఆరోగ్యం, భద్రత మరియు ప్రాథమిక హక్కులపై సంభావ్య ప్రభావాలను కలిగి ఉన్న AI వ్యవస్థలు అనుగుణ్యత అంచనా మరియు నిరంతర పర్యవేక్షణకు లోబడి ఉంటాయి.

Global Efforts to Regulate AI

Bletchley Declaration

Signed by 29 countries, including India and the EU, the Bletchley Declaration signifies international cooperation and commitment towards the responsible development and deployment of AI.

Global Partnership on AI (GPAI)

The establishment of GPAI represents a collaborative effort among nations to address challenges and opportunities associated with AI development, ensuring it remains safe, secure, and trustworthy.

New Delhi Declaration

This declaration, among other global initiatives, aims to advance discussions and consensus on the ethical and regulatory frameworks surrounding AI.

Hiroshima AI Process (HAP)

Led by G7 nations, the HAP initiative seeks to regulate AI technologies and ensure their alignment with societal values and interests.

3) నిర్దిష్ట పారదర్శక ముప్పు : మానిప్యులేషన్ లేదా తారుమారుకు సంబంధించిన ప్రమాదాలు ఉన్న AI వ్యవస్థలు సమాచారం మరియు పారదర్శక బాధ్యతలను తప్పక నెరవేర్చాలి.

4) కనిష్ట ముప్పు : స్వామ్ ఫిల్టర్లు వంటి సాధారణ AI వ్యవస్థలు తక్కువ ప్రమాదాన్ని కలిగించేవిగా ఉంటాయి మరియు నిర్దిష్ట నిబంధనలకు లోబడి ఉండవు.

- దైహిక ప్రమాదాలతో కూడిన సాధారణ ప్రయోజన AI సమానాలు ఈ ప్రమాదాలను అంచనా వేసి అవి జరగకుండా చూడాలి, అలాంటి సంఘటనలను గుర్తించి ముందుగా తెలియజేయాలి మరియు అటువంటి వాటిని అనేకసార్లు పరీక్షించాలి.
- సిసిటివి ద్వారా ముఖ గుర్తింపు వంటి బహిరంగంగా అందుబాటులో ఉన్న ప్రదేశాలలో రియల్ టైమ్ రిమోట్ బయోమెట్రిక్ గుర్తింపు పరిమిత మినహాయింపులతో నిషేధించబడింది.
- AI వ్యవస్థల్లో జాతి మరియు లింగ పక్షపాతాలను తగ్గించే ప్రయత్నాలు తప్పనిసరి. పక్షపాతాలను తగ్గించడానికి అధిక ప్రమాద వ్యవస్థలకు తగినంత ప్రాతినిధ్య డేటాసెట్లతో శిక్షణ ఇవ్వాలి అవసరం ఉంది.

కృత్రిమ మేధ నియంత్రణకు వివిధ ప్రయత్నాలు

- **బ్లెడ్లీ డిక్షరేషన్:** భారత్, ఈయూ సహా 29 దేశాలు సంతకాలు చేసిన బ్లెడ్లీ డిక్షరేషన్ లో కృత్రిమ మేధ బాధ్యతాయుత అభివృద్ధి, విస్తరణకు అంతర్జాతీయ సహకారం, నిబద్ధతను సూచిస్తుంది.
- **ఆర్టిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్ పై గ్లోబల్ పార్టనర్ షిప్ (GPAI):** GPAI స్థాపన కృత్రిమ మేధ అభివృద్ధితో సంబంధం ఉన్న సవాళ్లు మరియు అవకాశాలను పరిష్కరించడానికి దేశాల మధ్య సహకారం సృష్టిస్తుంది. మరియు ఇది GPAIను సురక్షితంగా, విశ్వసనీయంగా ఉండేలా చూసుకుంటుంది.
- **న్యూఢిల్లీ డిక్షరేషన్:** కృత్రిమ మేధ (AI) చుట్టూ ఉన్న నైతిక, నియంత్రణ విధివిధానాలపై చర్చలు జరిపి ఏకాభిప్రాయాన్ని ముందుకు తీసుకెళ్లడమే ఈ డిక్షరేషన్ లక్ష్యం.
- **హిరోషిమా ఏఐ ప్రాసెస్ (HAP):** జీ7 దేశాల నేతృత్వంలోని HAP కార్యక్రమం AI టెక్నాలజీలను నియంత్రించడానికి మరియు సామాజిక విలువలకు అనుగుణంగా వాటిని నిర్ధారించడానికి ప్రయత్నిస్తుంది.

8. స్టార్ట్ ప్రోగ్రామ్ నిర్వహించనున్న ఇస్రో

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం

- ఇండియన్ స్పేస్ రీసెర్చ్ ఆర్గనైజేషన్ (ISRO) స్పేస్ సైన్స్ అండ్ టెక్నాలజీ అవేర్నెస్ ట్రైనింగ్ (START) 2024ను ప్రకటించింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- అండర్ గ్రాడ్యుయేట్ మరియు పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులను ప్రారంభ స్థాయి ఆన్లైన్ శిక్షణను అందించడం ద్వారా అంతర్జాతీయ మరియు సాంకేతిక రంగాలలోనికి ఆకర్షించడం START కార్యక్రమ లక్ష్యం.
- ఏప్రిల్ - మే 2024 లో షెడ్యూల్ చేయబడిన ఈ కార్యక్రమం గ్రహ శాస్త్రం, ఖగోళ శాస్త్రం, హీలియోఫిజిక్స్, వాతావరణ శాస్త్రం మరియు మైక్రోగ్రావిటీ ఫ్లాట్ఫామ్లతో సహా అంతర్జాతీయ పరిశోధన యొక్క వివిధ అంశాలను బోధిస్తుంది.

- భారతదేశంలోని విద్యా సంస్థలు / విశ్వవిద్యాలయాలు / కళాశాలల నుండి పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులు మరియు ఫిజికల్ సైన్సెస్ (ఫిజిక్స్) మరియు కెమిస్ట్రీ మరియు టెక్నాలజీ (ఉదా. ఎలక్ట్రానిక్స్, కంప్యూటర్ సైన్స్, మెకానికల్ మొదలైనవి) చివరి సంవత్సరం అండర్ గ్రాడ్యుయేట్ విద్యార్థులు దరఖాస్తు చేసుకోవడానికి అర్హులు.

9. White rabbit సహకారం

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- యూరోపియన్ ఆర్గనైజేషన్ ఫర్ న్యూక్లియర్ రీసెర్చ్ (CERN) వైట్ రాబిట్ టెక్నాలజీని నిర్వహించడం మరియు అభివృద్ధి చేయాలనే లక్ష్యంతో వైట్ రాబిట్ కొలాబరేషన్ ను ప్రారంభించింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- నెట్వర్క్ అంతటా సమయం వలన సంభవించే సవాళ్లను అధిగమించి, యాక్సిలరేటర్లలో పరికరాలను సబ్-నాన్-సెకండ్ల వరకు సమకాలీకరించడానికి వైట్ రాబిట్ టెక్నాలజీ అభివృద్ధి చేయబడింది.
- ఇది ఫైబర్-ఆప్టిక్ కేబుల్స్ ద్వారా కాంతి ప్రయాణించడానికి పట్టే సమయం మరియు ఎలక్ట్రానిక్ సిగ్నల్స్ యొక్క ప్రాసెసింగ్ సమయం వల్ల కలిగి సంభావ్య జాప్యాల సమస్యను ఇది పరిష్కరిస్తుంది.
- ఈ సాంకేతిక పరిష్కారం ఆర్థిక మరియు పరిశోధన మౌలిక సదుపాయాలతో సహా వివిధ రంగాలలో అనువర్తనాలను కలిగి ఉంది మరియు భవిష్యత్ క్యాంటం ఇంటర్నెట్ లో ఇది ఎంతగానో ఉపయోగపడుతుంది.
- వైట్ రాబిట్ సమయ సాంకేతిక పరిష్కారం లోపాలపై పని చేసి, ఇది ఉపగ్రహ-ఆధారిత వ్యవస్థలపై ఆధారపడటాన్ని తగ్గిస్తుంది.

- వైట్ రాబిట్ సహకారం అనేది సభ్యత్వ-ఆధారిత ప్రపంచ సమాజం. ఇది అధిక-పనితీరు గల ఓపెన్-సోర్స్ టెక్నాలజీని నిర్వహించడం మరియు పరిశ్రమ ద్వారా దాని వినియోగాన్ని సులభతరం చేయడంపై దృష్టి సారించింది.
- ఈ సహకారం అంకితమైన మద్దతు మరియు శిక్షణను అందిస్తుంది. ఉమ్మడి ఆసక్తులు మరియు పరిపూరకరమైన నైపుణ్యం కలిగిన సంస్థల మధ్య ఆర్ అండ్ డి ప్రాజెక్టులను ప్రోత్సహిస్తుంది మరియు ఓపెన్ సోర్స్ టెక్నాలజీని కలిగి ఉన్న ఉత్పత్తులపై నమ్మకాన్ని పెంపొందించడానికి అనువైన వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేస్తుంది.

10. కొడెకెనాల్ సోలార్ అబ్జర్వేటరీకి 125 ఏళ్లు

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- కొడెకెనాల్ సోలార్ అబ్జర్వేటరీ (KOSO) తన 125వ వార్షికోత్సవాన్ని జరుపుకుంది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- భారతదేశం అనుభవించిన అత్యంత ఘోరమైన కరువులలో ఒకటైన 1876 నాటి మహా కరువుకు ప్రతిస్పందనగా ఈ అబ్జర్వేటరీని రూపొందించారు.
- విస్తృతమైన కరువు మరియు ప్రాణనష్టానికి కారణమైన కరువు, సౌర కార్యకలాపాలు మరియు కాలానుగుణ వర్షపాతం పంపిణీ మధ్య పరస్పర సంబంధాన్ని పరిశోధించడానికి బ్రిటిష్ వారికి ఇది సహాయపడింది.

- మద్రాస్ క్రిస్టియన్ కాలేజీలో ఫిజిక్స్ ప్రొఫెసర్ అయిన చార్లెస్ మిచీ స్మిత్ సౌర అబ్జర్వేటరీకి అనువైన ప్రదేశాన్ని గుర్తించే పనిని అప్పగించారు.
- విస్తృతమైన సర్వేల తరువాత, అనుకూలమైన వాతావరణ పరిస్థితుల కారణంగా తమిళనాడులోని పశని కొండలలోని కొడైకెనాల్ ను సరైన ప్రదేశంగా ఎంచుకున్నారు.
- 1893 ఆగస్టులో కొడైకెనాల్ లో సోలార్ ఫిజిక్స్ అబ్జర్వేటరీని ఏర్పాటు చేయడానికి భారత ప్రభుత్వం అనుమతి ఇచ్చింది.
- అప్పటి మద్రాసు గవర్నర్ లార్డ్ వెన్లెక్ 1895లో అబ్జర్వేటరీకి పునాది రాయి వేశారు.
- KOSO వద్ద క్రమబద్ధమైన పరిశీలనలు 1901లో ప్రారంభమయ్యాయి. ప్రారంభంలో సౌర భౌతిక శాస్త్రంపై దృష్టి సారించి, తరువాత కాస్మిక్ కిరణాలు మరియు రేడియో ఖగోళశాస్త్రం వంటి ఇతర ప్రాంతాలకు వీటి పరిశోధనలు విస్తరించాయి.
- ఈ అబ్జర్వేటరీని 1899లో మద్రాస్ అబ్జర్వేటరీలో విలీనం చేసి, వనరులు, నైపుణ్యాలను ఏకీకృతం చేశారు.
- నేడు, KOSO ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఆస్ట్రోఫిజిక్స్ చే ఇది నిర్వహించబడుతుంది మరియు సౌర పరిశోధన, గృహనిర్మాణ అధునాతన పరికరాలు మరియు ఒక శతాబ్దానికి పైగా విస్తరించి ఉన్న సౌర చిత్రాల విస్తారమైన డిజిటల్ రిపోజిటరీలో కీలక పాత్ర పోషిస్తోంది.

11. జన్యు ప్రొఫైలింగ్

వార్షికో నిలవడానికి గల కారణం ?

- వైల్డ్ లైఫ్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఇండియా (WII) ఏనుగుల గురించి వివరాలను జాతీయ డేటా బేస్ లోనికి నమోదు చేయడానికి జన్యు ప్రొఫైలింగ్ను ఉపయోగిస్తోంది. ఇది పరిరక్షణ ప్రయత్నాలు మరియు వన్యప్రాణుల నిర్వహణకు సహాయపడుతుంది.
- పర్యావరణం, అటవీ మరియు వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వ శాఖ పరిధిలోని స్వయంప్రతిపత్త సంస్థ అయిన WII, దేశంలో వన్యప్రాణుల పరిశోధన, విద్య మరియు పరిరక్షణను ముందుకు తీసుకెళ్లడంపై దృష్టి పెడుతుంది.

ఈ వార్షికో గురించి మరింత సమాచారం

- వన్యప్రాణుల సంరక్షణలో జన్యు ప్రొఫైలింగ్ అనేది జన్యు వైవిధ్యం, జనాభా పోకడలు మరియు జాతుల మొత్తం ఆరోగ్యాన్ని అర్థం చేసుకోవడంలో సహాయపడుతుంది. ఇది సమర్థవంతమైన పరిరక్షణ వ్యూహాలకు అందిస్తుంది.

- ఏనుగుల జన్యు ప్రొఫైలింగ్ను విశ్లేషించడం ద్వారా, పరిరక్షకులు వాటిని గుర్తించవచ్చు, కదలిక నమూనాలను పరీక్షించవచ్చు, జన్యు సంబంధాన్ని అంచనా వేయవచ్చు మరియు నిర్దిష్ట జనాభాకు అనుగుణంగా పరిరక్షణ చర్యలను రూపొందించవచ్చు.
- జన్యు ప్రొఫైలింగ్ వన్యప్రాణుల జనాభా యొక్క జన్యు రూపంపై విలువైన సమాచారం అందిస్తుంది. పర్యావరణ సవాళ్లు మరియు మానవ కార్యకలాపాల మధ్య వాటి సంరక్షణ మరియు దీర్ఘకాలిక మనుగడకు దోహదం చేస్తుంది.

జన్యు ప్రొఫైలింగ్ గురించి

- జన్యు ప్రొఫైలింగ్ లో నిర్దిష్ట జన్యువులు, జన్యు వ్యక్తీకరణ లేదా జీవుల కణాలు లేదా కణజాలాలలోని క్రోమోజోమ్ లలో మార్పుల గురించి సమాచారాన్ని అందిస్తుంది.
- ఇది కొన్ని వ్యాధులు లేదా పరిస్థితులకు ఒక జీవి యొక్క సిద్ధతను, అలాగే ఈ లక్షణాలను సంతానానికి సంక్రమించే సంభావ్యతను సూచిస్తుంది.
- వ్యాధులను నిర్ధారించడానికి, చికిత్స వ్యూహాలను రూపొందించడానికి మరియు చికిత్స ప్రభావాన్ని పర్యవేక్షించడానికి ఈ ప్రక్రియ వైద్య సందర్భాలలో ఉపయోగించబడుతుంది.
- ఫోరెన్సిక్ శాస్త్రంలో, సాధారణంగా నేర పరిశోధనలు మరియు పితృత్వ పరీక్షలలో ఉపయోగించే DNA సాక్ష్యాల ఆధారంగా వ్యక్తులను గుర్తించడంలో జన్యు ప్రొఫైలింగ్ కీలక పాత్ర పోషిస్తుంది.

12. గురుడు ఉపగ్రహం అయిన కాలిస్టోపై ఓజోన్ జాడ

వార్షికో నిలవడానికి గల కారణం ?

- అతినిలలోహిత (UV) వికిరణంతో సల్ఫర్ డయాక్సైడ్ (SO2) యొక్క రసాయన పరిణామాన్ని పరిశోధించేటప్పుడు శాస్త్రవేత్తలు గురుడు ఉపగ్రహం అయిన కాలిస్టోపై ఓజోన్ (O3) యొక్క ఆధారాలను కనుగొన్నారు.

కాలిస్టో గురించి మరింత సమాచారం

- శని గ్రహం తరువాత, గురుడు సౌర వ్యవస్థలో అత్యధిక ఉపగ్రహాలను కలిగి ఉంది. మొత్తం 95 అధికారికంగా గుర్తించబడిన ఉపగ్రహాలు ఉన్నాయి.
- కాలిస్టో గురుడు యొక్క అతిపెద్ద ఉపగ్రహంలో ఒకటి మరియు గనిమీడ్ మరియు టైటాన్ తరువాత సౌర వ్యవస్థలో మూడవ అతిపెద్ద ఉపగ్రహంగా ఉంది.
- కాలిస్టో యొక్క కూర్పులో ప్రధానంగా నీటి మంచు, రాతి పదార్థాలు, సల్ఫర్ డయాక్సైడ్ మరియు కొన్ని సేంద్రియ సమ్మేళనాలు ఉంటాయి.
- కాలిస్టోలో ఈ పదార్థాల ఉనికి కారణంగా భూమికి వలే సౌర వ్యవస్థలో జీవనం కొనసాగించడానికి మద్దతు ఇస్తుంది. ఎందుకంటే నీటి మంచు మరియు సేంద్రియ సమ్మేళనాలు మనుగడకు అవసరమైన అతి ముఖ్య పదార్థాలు.
- కాలిస్టో యొక్క ఉపరితలం భారీ గుంటలతో ఉంటుంది. ఒకప్పుడు దీనిని గ్రహశకలాలు మరియు తోకచుక్కల డికోనట్టుగా తెలుస్తుంది.

ఓజోన్ గురించి

- మూడు ఆక్సిజన్ అణువులతో కూడిన ఓజోన్, సులభంగా ఏర్పడి విచ్ఛిన్నం కాగల అస్థిర సమ్మేళనం.

- భూమికి 15-35 కిలోమీటర్ల ఎత్తులో ఉన్న స్ట్రాటో ఆవరణంలో ఉన్న ఓజోన్ పొర, సూర్యుని నుండి హానికరమైన UV కిరణాలు నుండి భూమిని రక్షించే అద్భుత కవచంగా పనిచేస్తుంది. ఇది DNA ను దెబ్బతీస్తుంది. ఉత్పరివర్తనాలను ప్రేరేపిస్తుంది మరియు మానవులలో చర్మ క్యాన్సర్ మరియు కంటి కుళ్లును కలిగిస్తుంది. ఇది మొక్కల పెరుగుదలను కూడా నిరోధిస్తుంది మరియు వివిధ జీవులపై హానికరమైన ప్రభావాలను చూపుతుంది.
- అయితే, భూమి ఉపరితలానికి సమీపంలో కనిపించే ఓజోన్ కాలుష్య కారకంగా పరిగణించబడుతుంది మరియు మానవులు, మొక్కలు అలానే జంతువులపై ప్రతికూల ప్రభావాలను చూపుతుంది.

13. ప్రత్యూష్ టెలిస్కోప్

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- భూ కక్ష్యను దాటి పరిశీలన సామర్థ్యాలను విస్తరించడానికి ఖగోళ శాస్త్రవేత్తల ప్రయత్నాలలో భాగంగా, చంద్రుని చుట్టూ పరిభ్రమించేలా చేసిన సమాచారం రాబట్టడం ప్రత్యూష్ టెలిస్కోప్ యొక్క విధి.
- ఖగోళ శాస్త్రవేత్తలు చంద్రునిపై మరియు చంద్రుని కక్ష్యలో అధిక-రిజల్యూషన్ టెలిస్కోప్లను మోహించడం ద్వారా విశ్వం గురించి మరింత సమాచారం రాబట్టడం దీని ప్రధాన లక్ష్యం.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- ప్రత్యూష్ (ప్రోబింగ్ రీఅయోనైజేషన్ ఆఫ్ ది యూనివర్స్ యూజింగ్ సిగ్నల్ ఫ్రం హైడ్రోజన్) అనేది చంద్రుని సుదూర భాగంలో ఉంచిన రేడియో టెలిస్కోప్.
- ఇండియన్ స్పేస్ రీసెర్చ్ ఆర్గనైజేషన్ (ISRO) సహకారంతో బెంగళూరులోని రామన్ రీసెర్చ్ ఇన్స్టిట్యూట్ (RRI) ప్రత్యూష్ నిర్మాణా భాగ్యతని కలిగి ఉంది.
- ప్రారంభంలో, ప్రాథమిక పరీక్ష మరియు క్రమాంకనం కోసం భూ కక్ష్యలో ప్రత్యూష్ ను ఉంచాలని ఇస్రో యోచిస్తోంది. దీని తరువాత, టెలిస్కోప్ దాని నిర్దేశిత మిషన్ కోసం చంద్రుని వైపు ప్రయోగించబడుతుంది.
- చంద్రుని సుదూర వైపున టెలిస్కోప్ లను ఉంచడం వల్ల భూమి యొక్క రేడియో సంకేతాల నుండి ప్రభావాన్ని తగ్గించడం మరియు సుదూర ఖగోళ వస్తువుల గురించి స్పష్టమైన సమాచారం అందిస్తుంది.

14. మొదటిసారిగా క్యాన్సర్ కోసం స్వదేశీయంగా అభివృద్ధి చేసిన జన్యు చికిత్స

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

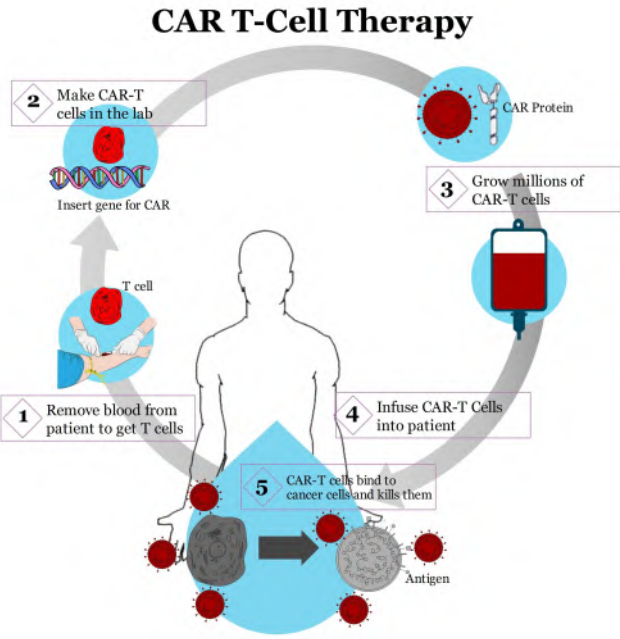
- క్యాన్సర్ వ్యాధి చికిత్స కోసం భారతదేశపు మొట్టమొదటి స్వదేశీ జన్యు చికిత్స, CAR-T సెల్ థెరపీ (NexCAR19) ను భారత రాష్ట్రపతి ఐఐటి బొంబాయిలో ప్రారంభించారు.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- NexCAR19 అనేది ల్యూకేమియా మరియు లింఫోమాతో సహా బి-సెల్ క్యాన్సర్లను లక్ష్యంగా చేసుకోవడానికి దేశీయంగా అభివృద్ధి చేయబడిన చికిత్స.
- ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీ బొంబాయి (IITB) లో ఇంక్యూబేట్ చేయబడిన ఇన్ఫ్యూసోఎసిటి అనే సంస్థ మరియు టాటా మెమోరియల్ హాస్పిటల్ మధ్య సహకార ప్రయత్నాల ఫలితంగా ఈ చికిత్స అభివృద్ధి చేయబడింది.

CAR-T సెల్ థెరపీ గురించి

- అంటువ్యాధులు మరియు క్యాన్సర్లతో పోరాడటానికి బాధ్యత వహించే రోగనిరోధక వ్యవస్థలో భాగమైన T కణాలు కొన్నిసార్లు క్యాన్సర్ కణాల ద్వారా ప్రభావితమవుతాయి.
- CAR-T సెల్ థెరపీ లేదా చిమెరిక్ యాంటిజెన్ రిసెప్టర్ T-సెల్ థెరపీ అనేది క్యాన్సర్ కణాలను గుర్తించి, వాటిని లక్ష్యంగా చేసుకోవడానికి రోగి యొక్క సొంత %%% కణాలను సేకరించి ప్రయోగశాలలో సవరించే ఒక వినియోగ విధానం.
- CAR-T కణాలు అని పిలువబడే సవరించిన T కణాలు, రోగి శరీరంలోకి తిరిగి ప్రవేశపెట్టబడతాయి. తద్వారా అవి క్యాన్సర్ కణాలను త్వరితగతిన గుర్తించి, దాడి చేయగలవు.
- ఈ చికిత్స క్యాన్సర్ చికిత్సలో గణనీయమైన పురోగతిని తీసుకొస్తుంది. కొన్ని రకాల క్యాన్సర్లు, ముఖ్యంగా బి ప్రాణాంతకాలు ఉన్న రోగుల కొరకు రూపొందించిన సమర్థవంతమైన చికిత్స అందించబడుతుంది.

B మరియు T కణాలు

- B-కణాలు మరియు T-కణాలు లింఫోసైట్లు అని పిలువబడే నిర్దిష్ట రకాల తెల్ల రక్త కణాలు. ఇవి శరీరం యొక్క రోగనిరోధక ప్రతిస్పందనలో కీలక పాత్ర పోషిస్తాయి.

T కణాల రకాలు :

- T-కణాలు ఎముక మజ్జలో ఉద్భవించి, ఠైమస్ గ్రంథిలో పరిపక్వం చెందుతాయి. ఆపై వాటి విధులను నిర్వర్తించడానికి శోషరస కణజాలాలకు లేదా రక్తప్రవాహము లోనికి తరలి వెళతాయి.
- **సైటోటాక్సిక్** : ఈ T-కణాలు వైరస్ లు మరియు బ్యాక్టీరియాతో సోకిన కణాలను నేరుగా చంపడానికి, అలాగే కణితి కణాలను నాశనం చేయడానికి సహాయపడతాయి.

- **సహాయక T-కణాలు :** ఇతర రోగనిరోధక కణాలకు సంకేతాలను పంపుతాయి. అంటువ్యాధులతో పోరాడటానికి మరియు రోగనిరోధక ప్రతిస్పందనలను సమన్వయం చేయడానికి వాటికి ఆదేశాలు జారీ చేస్తాయి.
- **రెగ్యులేటరీ T-సెల్స్ (Tregs) :** స్వయం ప్రతిరక్షక ప్రతిచర్యలను నివారించడానికి అధిక రోగనిరోధక ప్రతిస్పందనలను అణచివేయడంలో రెగ్యులేటరీ T-కణాలు (ట్రెగ్స్) సహాయపడతాయి. ఇవి రోగనిరోధక శక్తిని కొనసాగించడంలో సహాయపడతాయి మరియు రోగనిరోధక వ్యవస్థ శరీరం యొక్క సొంత కణాలు మరియు కణజాలాలపై దాడి చేయకుండా నిరోధిస్తాయి.

B-కణాలు :

- B-కణాలు యాంటిబాడీలను ప్రతిస్పందనగా ప్రతిరోధకాలను ఉత్పత్తి చేసే లింఫోసైట్లు. ఇవి రోగనిరోధక ప్రతిస్పందనను ప్రేరేపించే పదార్థాలు. B-కణాలలో రెండు ప్రధాన రకాలు ఉన్నాయి. అవి :
 - **ప్లాస్మా కణాలు :** ప్లాస్మా కణాలు నిర్దిష్ట యాంటిబాడీలను లక్ష్యంగా చేసుకునే ప్రతిరోధకాలను ఉత్పత్తి చేస్తాయి. ఇవి వ్యాధికారకాలను తటస్థీకరించడానికి మరియు తొలగించడానికి సహాయపడతాయి.
 - **మెమరీ కణాలు :** మెమరీ B-కణాలు దీర్ఘకాలం జీవించే కణాలు. ఇవి యాంటిబాడీలతో గతంలో చేసిన ప్రతిచర్య విషయాలను “గుర్తుంచుకుంటాయి”. అదే యాంటిబాడీ కు ఎదురుపడిన తర్వాత వేగంగా మరియు మరింత ప్రభావవంతమైన రోగనిరోధక ప్రతిస్పందనను చేపడతాయి.
 - B-కణాలు మరియు T-కణాలు రెండూ రోగనిరోధక వ్యవస్థలో అంతర్భాగాలు. అంటువ్యాధులు, వ్యాధులు మరియు ఇతర హాని కల్గించే పదార్థాల నుండి శరీరానికి రక్షణ కల్పిస్తాయి.

15. 100 5G ప్రయోగశాలలకు ప్రయోగాత్మక లైసెన్స్ మాడ్యూల్ లు

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- విద్యార్థులు మరియు అంకుర సమాహారంలో 5 జి టెక్నాలజీలలో నైపుణ్యాలు మరియు ప్రమేయాన్ని ప్రోత్సహించడానికి టెలికమ్యూనికేషన్ విభాగం (DoT) దేశవ్యాప్తంగా విద్యా సంస్థలకు ‘100 5G యూజ్ కేస్ ల్యాబ్లను’ కేటాయించింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- ఈ ప్రయోగశాలలకు ప్రయోగాల కోసం 5జి ఫ్రీక్వెన్సీ బ్యాండ్లను ఉపయోగించడానికి మరియు వివిధ కేసులను పరీక్షించడానికి, లైసెన్స్ పొందిన టెలికాం సర్వీస్ ప్రొవైడర్లతో అలాంటి ఆటంకాలు లేని కార్యకలాపాలను చేపట్టడానికి డిపార్ట్మెంట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీ (DOT) నుండి ప్రయోగాత్మక (నాన్-రేడియేటింగ్) లైసెన్స్ అవసరం.
- లైసెన్సింగ్ ప్రక్రియను సులభతరం చేయడానికి, DoT నేషనల్ సింగిల్ విండో సిస్టమ్ (NSWS) పోర్టల్లో ‘ఎక్స్పాన్డెంట్ లైసెన్స్ ఫర్ 100 5G+ ల్యాబ్స్’ అనే నిర్దిష్ట ఆమోదం రకాన్ని ప్రవేశపెట్టింది. సంస్థలకు ప్రయోగాత్మక లైసెన్స్ అవసరాలను సరళీకృతం చేయడం, సున్నితమైన కార్యకలాపాలను సులభతరం చేయడం మరియు 5జి రంగంలో ఆవిష్కరణలను ప్రోత్సహించడం దీని లక్ష్యం.

- కొత్త ప్రక్రియ యొక్క ముఖ్య లక్ష్యాలు సాంకేతిక లక్ష్యాలు మరియు వ్యూహాత్మక వివరాలను స్వయంచాలకంగా పూరించడం ద్వారా దరఖాస్తు ప్రక్రియను క్రమబద్ధీకరించడం, తద్వారా సమయంను ఆదా చేయడం.
- దరఖాస్తుదారులు ఇప్పుడు “స్వీయ- దృవీకరణ మోడ్” ద్వారా ప్రయోగాత్మక లైసెన్స్ ను త్వరగా పొందవచ్చు మరియు ఒకే క్లిక్ తో తక్షణమే డౌన్లోడ్ చేసుకోవచ్చు. ఇది వెంటనే కార్యకలాపాలను ప్రారంభించడానికి వీలు కల్పిస్తుంది.

16. పీటర్ హిగ్స్ : హిగ్స్ బోసన్ కణాల వెనుక భౌతిక శాస్త్రవేత్త

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- నోబెల్ బహుమతి గ్రహీత భౌతిక శాస్త్రవేత్త పీటర్ హిగ్స్ ఇటీవల కన్నుమూశారు.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- మే 29, 1929న ఇంగ్లాండ్ లో జన్మించిన హిగ్స్, కొన్ని కణాలలో ద్రవ్యరాశి యొక్క మూలాన్ని వివరించడానికి 1964లో ఫ్రాంకోయిస్ ఎంగ్లెర్డ్ మరియు మరో నలుగురు సిద్ధాంతకర్తలతో కలిసి హిగ్స్ బోసన్ కణాల గురించి ప్రతిపాదించాడు.
- ఇతర కణాలకు ద్రవ్యరాశిని అందించే హిగ్స్ బోసన్ అనే ఉపపరమాణువు కణములు ఉంటాయి. తద్వారా నక్షత్రాలు, గ్రహాలు మరియు ఇతర ఖగోళ వస్తువుల ఏర్పాటుకు దోహదం చేస్తుందని ఆయన ప్రతిపాదించారు.
- స్విట్జర్లాండ్ లోని CERN వద్ద లార్జ్ హాడ్రోన్ కొలైడర్ (LHC) లో నిర్వహించిన ప్రయోగాల ద్వారా, ముఖ్యంగా ATLAS మరియు CMS ప్రయోగాల ద్వారా హిగ్స్ బోసన్ ఉనికిని 2012 లో ధృవీకరించారు.
- హిగ్స్ యొక్క ప్రయోగాలు వలన శాస్త్రవేత్తలు విశ్వం యొక్క ప్రాథమిక రహస్యాలు గుట్టు విప్పుటకు సహాయపడుతుంది. బిగ్ బ్యాంగ్ వలయం సుమారు 13.8 బిలియన్ సంవత్సరాల క్రితం ఎలా ఏర్పడిందో తెలుసుకోవడానికి సహాయపడుతుంది.
- ఆయన చేసిన కృషికి గుర్తింపుగా, పీటర్ హిగ్స్ కు 2013లో భౌతికశాస్త్రంలో నోబెల్ బహుమతి లభించింది. ఇదే విధమైన సిద్ధాంతాన్ని స్వతంత్రంగా అభివృద్ధి చేసిన ఫ్రాంకోయిస్ ఎంగ్లెర్తో ఈ గౌరవాన్ని పంచుకున్నారు.
- ఆధునిక భౌతిక శాస్త్రం ప్రకారం, పదార్థం ప్రాథమిక నిర్మాణ బ్లక్లుగా పనిచేసే కణాలను కలిగి ఉంటుంది.
- అనేక కణాల యొక్క కీలకమైన లక్షణం వాటి ద్రవ్యరాశి. దీనిని హిగ్స్ మరియు అతని సహచరులు ప్రతిపాదించిన హిగ్స్ విధానం వివరిస్తుంది.

17. టీశాట్-1ఎ

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- టాటా అడ్వాన్స్డ్ సిస్టమ్స్ లిమిటెడ్ మరియు శాటిలాజిక్ టీశాట్-1ఎను అంతరిక్షంలోకి విజయవంతంగా ప్రవేశపెట్టినట్లు ప్రకటించాయి.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- TSAT-1A, లేదా Tata శాటిలైట్-1A, భారతదేశం మొట్టమొదటి దేశీయంగా అభివృద్ధి చేయబడిన మరియు నిర్మించిన ఉపగ్రహం. దీనిని టాటా అడ్వాన్స్డ్ సిస్టమ్స్ లిమిటెడ్ మరియు శాటిలాజిక్ సంయుక్తంగా అభివృద్ధి చేశాయి.

- ఇది ఉప-మీటర్ రిజల్యూషన్ ఆప్టికల్ ఇమేజింగ్ సామర్థ్యాలను కలిగి ఉంది. ఇది భూ ఉపరితలం యొక్క అత్యంత వివరణాత్మక చిత్రాలను అందిస్తుంది.
- Tsat-1A లో మల్టీ స్పెక్ట్రల్ మరియు హైపర్ స్పెక్ట్రల్ ఇమేజింగ్ సామర్థ్యాల రెండూ ఉన్నాయి. ఇది విద్యుదయస్కాంత వర్ణపటంలో విస్తృత శ్రేణి తరంగదైర్ఘ్యాలలో డేటాను సేకరించడానికి సహాయపడుతుంది.
- ఉపగ్రహం యొక్క అధునాతన ఇమేజింగ్ సాంకేతికత భూమి, నీరు మరియు వివిధ సహజ వనరులపై లోతైన సమాచారం అందిస్తుంది. వ్యవసాయం, విపత్తు నిర్వహణ, పట్టణ ప్రణాళిక మరియు పర్యావరణ పర్యవేక్షణ వంటి కీలకమైన రంగాలలో అనువర్తనాలను సులభతరం చేస్తుంది.

18. చంద్రుని కోసం సమయ ప్రమాణాల ఏర్పాటు

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- అంతర్జాతీయ సంస్థలు మరియు ప్రైవేట్ కంపెనీల మధ్య చంద్రుని ఉపరితలంపై కార్యకలాపాలను సమన్వయం చేయడానికి కోఆర్డినేటెడ్ లూనార్ టైమ్ (LTC) అని పిలువబడే చంద్రుని కోసం సమయ ప్రమాణాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని యుఎస్ వైట్ హౌస్ నాసాను ఆదేశించింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- ఐస్సీస్ యొక్క సాధారణ సాపేక్షత సిద్ధాంతం కారణంగా చంద్రునిపై సమయం భూమిపై కంటే భిన్నంగా ఉంటుంది. భూ గ్రహ ఆధారిత గడియారం చంద్రునిపై సమయం కంటే రోజుకు సగటున 58.7 మైక్రోసెకన్లు కోల్పోతుంది.
- సమయం లో ఈ వ్యత్యాసం అంతరిక్ష నౌకను ల్యాండింగ్ చేయడం, డేటా బదిలీ, కమ్యూనికేషన్ మరియు నావిగేషన్ సంబంధిత సమస్యలను సృష్టిస్తుంది. ముఖ్యంగా బహుళ అంతరిక్ష నౌకలు చంద్ర ఉపరితలంపై ఏకకాలంలో పనిచేసే సమయంలో ఇలాంటి సమస్యలు అధికమవుతాయి.
- ప్రస్తుతం, ప్రతి చంద్ర మిషన్ కోఆర్డినేటెడ్ యూనివర్సల్ టైమ్ (UTC) తో అనుసంధానించబడిన దాని స్వంత సమయ ప్రమాణాన్ని ఉపయోగిస్తుంది. అయితే ఎక్కువ దేశాలు చంద్ర మిషన్లు మరియు చంద్రునిపై దీర్ఘకాలిక మానవ అవుట్పోస్టులను ఏర్పాటు చేస్తున్నందున ఏకీకృత చంద్ర సమయ ప్రమాణం అవసరం.
- చంద్రుని సమయ ప్రమాణాన్ని ఏర్పాటు చేయడంలో సమయ ప్రమాణాన్ని నిర్ణయించడానికి చంద్ర ఉపరితలంపై అణు గడియారాలను ఏర్పాటు చేయవచ్చు. సమయాన్ని ఖచ్చితంగా తెలుసుకోవడానికి భూమిపై అణు గడియారాలను ఎలా ఉపయోగిస్తారో అదే విధంగా వీటిని ఉపయోగించవచ్చు. చంద్రుని భ్రమణం మరియు దాని పటం క్రింద మాస్లాప్ (ద్రవ్యరాశి సాంద్రతలు) వల్ల కలిగే గురుత్వాకర్షణలో వ్యత్యాసాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవడానికి వివిధ చంద్రుని ప్రదేశాలలో కనీసం మూడు అణు గడియారాలు అవసరం కావచ్చు.
- ఈ గడియారాల నుండి వచ్చే ప్రకంపనలు చంద్రునికి దాని స్వంత స్వతంత్ర సమయాన్ని రూపొందించడానికి సహాయపడతాయి. భూమి నుండి నిరంతర కార్యకలాపాల కోసం దీనిని UTC కి తిరిగి జత చేయవచ్చు.

19. అంగారా రాకెట్

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- రష్యా తన అంగారా-A5 అంతరిక్ష రాకెట్ ను వోస్టోచ్-బ్లీ కాస్మోడ్రోమ్ నుండి విజయవంతంగా పరీక్షించింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- అంగారా-A5 అనేది రష్యా యొక్క భారీ-లిఫ్ట్ ప్రయోగ వాహనంగా ప్రోటాన్ M స్థానంలో అభివృద్ధి చేయబడిన రష్యన్ అంతరిక్ష రాకెట్.
- 1991లో సోవియట్ యూనియన్ రద్దు తరువాత అంగారా ప్రాజెక్ట్ ప్రారంభమైంది. ఇది ఖజకస్తాన్ నుండి లీజుకు తీసుకున్న బైకోనూర్ కాస్మోడ్రోమ్ నుండి స్వతంత్రంగా అంతరిక్షంలోకి రష్యా ప్రవేశాన్ని నిర్ధారించడానికి దేశీయంగా ఉత్పత్తి చేయబడిన ప్రయోగ వాహనాన్ని రూపొందించాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.

20. మైక్రోప్లాస్టిక్ ను తొలగించడానికి సుస్థిర హైడ్రోజెల్

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ సైన్స్ పరిశోధకులు నీటి వనరుల నుండి మైక్రోప్లాస్టిక్ ను తొలగించే లక్ష్యంతో స్థిరమైన హైడ్రోజెల్ ను అభివృద్ధి చేశారు.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- హైడ్రోజెల్ మూడు విభిన్న పాలిమర్ షార్లను కలిగి ఉంటుంది. అవి - చిటోసాన్, పాలీవిన్లైల్ ఆల్కహాల్ మరియు పాలిఅనిలిన్-ఇంటర్ పెనెట్రేటింగ్ పాలిమర్ నెట్వర్క్ (IPN) నిర్మాణాన్ని రూపొందించడానికి క్లిష్ట రూపంలో ముడిపడి ఉంటాయి.
- రాగి ప్రత్యామ్నాయ పాలీఆక్సొమెటాలేట్ (Cu-POM) పదార్థం యొక్క నానోక్లస్టర్లు హైడ్రోజెల్ మాతృకలో చొప్పించబడతాయి. ఈ నానోక్లస్టర్లు ఉత్తేరకాలుగా పనిచేస్తాయి. ఇవి UV కాంతి వికిరణానికి గురైనప్పుడు మైక్రోప్లాస్టిక్ క్షీణతను సులభతరం చేస్తాయి.
- పాలిమర్లు మరియు నానోక్లస్టర్ కలయిక ఏపడిన దృఢమైన హైడ్రోజెల్ నీటిలో అధిక మొత్తంలో ఉన్న మైక్రోప్లాస్టిక్ ను శోషించడం మరియు అధోకరణం చేసే ద్వంద్వ సామర్థ్యాలను ప్రదర్శిస్తుంది.
- అభివృద్ధి చెందిన హైడ్రోజెల్ అధిక సామర్థ్యాన్ని ప్రదర్శిస్తుంది. రెండు చేర్పేరు రకాలైన మైక్రోప్లాస్టిక్ కోసం వరుసగా 95% మరియు 93% తొలగింపు రేట్లను సాధిస్తుంది. సమీప-తటస్థ pH స్థాయిలలో (ది 6.5)
- మైక్రోప్లాస్టిక్ కాలుష్యాన్ని సమర్థవంతంగా తొలగించడం ద్వారా, జల పర్యావరణ వ్యవస్థలలో మైక్రోప్లాస్టిక్ కాలుష్యంతో సంబంధం ఉన్న ప్రతికూల పర్యావరణ ప్రభావాలను తగ్గించడానికి స్థిరమైన హైడ్రోజెల్ కీలక పాత్ర పోషిస్తుంది.

21. జెరోసైన్స్

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- వృద్ధాప్య పరిశోధన మరియు "జెరోజైమ్" వంటి వినూత్న రక్త పరీక్షలపై దృష్టి సారించే జెరోసైన్స్ డ్రగ్ మాడ్యులేషన్ మరియు ఆహార సంబంధిత కార్యక్రమాల ద్వారా వయస్సు-సంబంధిత వ్యాధులను పరిష్కరించడంలో సహాయపడుతుంది.

మరింత సమాచారం

- కొలంబియా విశ్వవిద్యాలయంలో ఎపిడెమియాలజిస్ట్ అయిన డా. డేనియల్ బెల్స్కీ, వృద్ధాప్యం మరియు వృద్ధుల జనాభాతో సంబంధాన్ని నొక్కి చెబుతూ 'జెరో సైన్స్' అనే పదాన్ని ప్రవేశపెట్టారు.
- అతను వ్యక్తులలో వృద్ధాప్య రేటును అంచనా వేయడానికి ఒక వినూత్న రక్త పరీక్షను అభివృద్ధి చేశాడు.
- అతని బృందం వృద్ధులలో డిఎన్ఎ ఎంజైమ్ ద్వారా మిథైల్ సమూహాల అభివృద్ధిని అధ్యయనం చేయడానికి ఒక పద్ధతిని రూపొందించింది, ఈ మిథైలేషన్ ప్రక్రియ వృద్ధాప్యానికి ప్రతిస్పందనగా పేర్కొనబడినది. దీనినే 'జెరో-జైమ్' అని పిలుస్తారు.
- వివిధ పరిశోధనా బృందాలు 'జెరోజైమ్' మరియు వృద్ధాప్య ప్రక్రియపై వాటి ప్రభావాన్ని నియంత్రించేందుకు మందులు మరియు ఇతర విధానాలను అన్వేషిస్తున్నాయి.
 - 1) వృద్ధాప్యాన్ని లక్ష్యంగా చేసుకునే సాధనంగా 'మెట్ఫార్మిన్' అనే మందును ఉపయోగించాలని ఒక వర్గం ప్రతిపాదించింది.
 - 2) 'టార్కె1' అనే ఎంజైమ్ను నిరోధించడం వల్ల రోగనిరోధక శక్తిని పెంచుతుందని మరియు వృద్ధులలో అంటువ్యాధులను తగ్గించవచ్చని మరొక బృందం నిరూపించింది.
 - 3) మంచి సమతుల్యమైన ఆహారం వాపును తగ్గించడం ద్వారా మెదడు ఆరోగ్యానికి అండగా ఉంటుంది మరియు అభిజ్ఞా పనితీరుకు మద్దతు ఇచ్చే అవసరమైన పోషకాలను అందించడం ద్వారా సరైన రక్త ప్రవాహానికి వీలు కల్పిస్తుంది అని కొలంబియా విజింగ్ సెంటర్ కనుగొంది.

22. స్ట్రాట్ఫోర్స్ నేరుగా శాటిలైట్ కార్లు చేయడానికి వీలుకల్పించే ప్రపంచంలోని మొట్టమొదటి ఆర్బిట్

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- సెల్యులార్ టవర్ల వంటి భూ-ఆధారిత మౌలిక సదుపాయాలు లేకుండా నేరుగా శాటిలైట్ కార్లను చేయడానికి స్ట్రాట్ఫోర్స్ లకు వీలుకల్పించే టీయన్ టాంగ్-1 శ్రేణి ఉపగ్రహాలను చైనీస్ శాస్త్రవేత్తలు రూపొందించారు.

మరింత సమాచారం

- టీయన్ టాంగ్-1 ఉపగ్రహాలు మధ్యప్రాచ్యం నుండి పసిఫిక్ మహాసముద్రం వరకు మొత్తం ఆసియా-పసిఫిక్ ప్రాంత పరిధిపై సుమారు 36,000 కి.మీ ఎత్తులో భూస్థిర కక్ష్యలో ఉంచబడ్డాయి.

• సెప్టెంబర్ 2023లో, హువావే టెక్నాలజీస్ నేరుగా టీయన్ టాంగ్ ఉపగ్రహాలకు అనుసంధానం కావడం ద్వారా ఉపగ్రహ కార్లకు వీలుకల్పించే ప్రపంచంలోనే మొట్టమొదటి స్ట్రాట్ఫోర్స్ ను ప్రవేశపెట్టింది.

శాటిలైట్ కమ్యూనికేషన్ టెక్నాలజీ ప్రాముఖ్యత

- మారుమూల, గ్రామీణ మరియు చేరుకోలేని ప్రాంతాలలో అంతరాయాలు లేని కమ్యూనికేషన్ కు వీలుకల్పిస్తుంది.
- ప్రకృతి వైపరీత్యాలు లేదా అత్యవసర సమయాల్లో ఆకస్మిక ప్రణాళికకు కీలకమైనది. భూ ఆధారిత నెట్వర్క్లకు అంతరాయం ఏర్పడినప్పుడు ఈ సాంకేతికత నమ్మకమైన కమ్యూనికేషన్ ను అందిస్తుంది.

- సైనిక మరియు రక్షణ అప్లికేషన్లలో సురక్షిత కమ్యూనికేషన్, నావిగేషన్, నిఘా మరియు రహస్య సమాచార సేకరణవంటివి ఉంటాయి.

శాటిలైట్ కమ్యూనికేషన్ టెక్నాలజీకి సంబంధించిన ఆందోళనలు

- అంతరిక్ష శిథిలాలు మరియు కక్ష్యలో రద్దీ, నియంత్రణ సవాళ్లు మరియు అంతర్జాతీయ సమన్వయం మరియు బాధ్యత వంటి సమస్యలు ఉన్నాయి.
- జామింగ్ మరియు స్పూఫింగ్ వంటి సైబర్ ముప్పులు అదనపు ఆందోళనలను కలిగిస్తాయి.

భారతదేశంలో శాటిలైట్ కమ్యూనికేషన్ టెక్నాలజీ

- 2023 టెలికమ్యూనికేషన్స్ చట్టం ప్రకారం, శాటిలైట్ కమ్యూనికేషన్ కంపెనీలు వేలం లేకుండానే పాయింట్-టు-పాయింట్ కమ్యూనికేషన్ల కోసం స్పెక్ట్రమ్ ను పొందవచ్చు.
- భారత టెలికమ్యూనికేషన్స్ విభాగం ఉపగ్రహ టెలిఫోనీ కోసం గ్లోబల్ మొబైల్ పర్సనల్ కమ్యూనికేషన్స్ బై శాటిలైట్ లైసెన్స్ లను జారీ చేస్తుంది. భారతి గ్రూప్ మరియు రిలయన్స్ గ్రూప్ వంటి కంపెనీలు గతంలో ఇటువంటి లైసెన్స్ లను పొందాయి.

23. అంతరిక్ష పర్యాటకం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- ఒక భారతీయ వ్యవస్థాపకుడు మరియు ఫైలట్ అయిన గోపీ తోటకూర, బ్లా ఆరిజిన్ యొక్క ఎన్ఎస్-25 మిషన్ కోసం ఆరుగురు సిబ్బందిలో ఒకరిగా ఎంపిక చేయబడి మొట్టమొదటి భారతీయ అంతరిక్ష యాత్రికునిగా వార్తల్లోకెక్కారు.

అంతరిక్ష పర్యాటకం గురించి

- ఇది విమానయానంలో అభివృద్ధి చెందుతున్న రంగం. ఇది వ్యక్తులు వినోదం, విశ్రాంతి లేదా వ్యాపార ప్రయోజనాల కోసం అంతరిక్ష ప్రయాణాన్ని అనుభవించే అవకాశాన్ని అందిస్తుంది.
- దీనిలో రెండు ప్రధాన రకాలు ఉన్నాయి. అవి: ఉప-కక్ష్య మరియు కక్ష్య.
 - 1) **ఉప-కక్ష్య పర్యాటకం:** ప్రయాణీకులను కర్బన్ రేఖకు ఆవల తీసుకెళ్తుంది. వారు అంతరిక్షంలో కొన్ని నిమిషాలు గడిపిన తర్వాత భూమికి తిరిగివస్తారు. ఉదాహరణ -బ్లా ఆరిజిన్స్ న్యూ షెఫర్డ్.
 - 2) **కక్ష్య పర్యాటకం:** ప్రయాణీకులను అంతరిక్షంలోకి తీసుకెళ్తుంది. వారు భూమి చుట్టూ కక్ష్యలో కొన్ని రోజుల నుండి వారాల పాటు గడపవచ్చు. స్పేస్ ఎక్స్ యొక్క ఫాల్కన్ 9 అనేది ఆర్బిట్ టూరిజం కోసం ఉపయోగించే అంతరిక్ష నౌకకు ఉదాహరణ.

సవాళ్లు:

- స్పేస్ టూరిజం ప్రస్తుతం చాలా ఖరీదైనది. దీనికి కనీసం ఒక మిలియన్ డాలర్లు ఖర్చవుతుంది, ఇది చాలా మందికి అందుబాటులో ఉండదు.
- అనేక అధ్యయనాలు రాకెట్ ప్రయోగాల వల్ల కలిగే పర్యావరణ సమస్యలు వివరించాయి. రాకెట్ల నుండి వెలువడే ఉద్గారాలు వాతావరణం వేడెక్కడానికి కారణమౌతాయి. రాకెట్ ప్రయోగాల నుండి వెలువడే మసి ఉద్గారాలు వాతావరణాన్ని మరింత వేడెక్కిస్తాయి.
- అధిక భద్రతా ప్రమాణాలు ఉన్నప్పటికీ, అంతరిక్ష ప్రయాణంలో మరణాలు సంభవించాయి. నవంబర్ 2023 నాటికి, దాదాపు 3% వ్యోమగాములు తమ అంతరిక్ష ప్రయాణాలలో మరణించారు. ఇది అంతరిక్ష పర్యాటకంలో భద్రత గురించి ఆందోళన కలిగించే అంశం.

24. అంతరిక్ష శకలాలు

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- ఇటీవల ఇంటర్-ఏజెన్సీ స్పేస్ డెబ్రిస్ కోఆర్డినేషన్ కమిటీ (ఐఏడిసి) వార్షిక సమావేశం జరిగింది.
- భారతదేశం 2030 నాటికి శకల రహిత అంతరిక్ష యాత్రలను సాధించాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది, ఇది అంతరిక్ష వ్యర్థాలను తగ్గించడానికి నిబద్ధతను సూచిస్తుంది.

అంతరిక్ష శకలాల గురించి

- భూమి చుట్టూ కక్ష్యలోనే ఉండిపోయే లేదా భూమి యొక్క వాతావరణంలోకి తిరిగి ప్రవేశించే వ్యర్థమైన, కృత్రిమ వస్తువులను అంతరిక్ష శకలాలు అంటారు.

అంతరిక్ష వ్యర్థాలను తగ్గించడం యొక్క ఆవశ్యకత:

- అంతరిక్ష శకలాలు స్పేస్ క్రాఫ్ట్ లను ఢీకొన్నప్పుడు అప్లిక్స్ మరియు సోలార్ ప్యానెళ్ళ వంటి భాగాలకు నష్టం వాటిల్లుతుంది.
- అనియంత్రిత శకలాల పెరుగుదల కెస్సర్ సిండ్రోమ్ అని పిలవబడే గొలుసుకట్టు ఢీకొనే ప్రమాదానికి దారి తీస్తుంది.
- వాతావరణంలోకి పునఃప్రవేశించే భారీ అంతరిక్ష శకలాలు భూమిపై ఉన్న ప్రజలకు ప్రమాదాలను కలిగిస్తాయి.

ఇస్రో చేపట్టిన కార్యక్రమాలు:

- ఇస్రో సిస్టమ్ ఫర్ సేఫ్ అండ్ సస్టైనబుల్ స్పేస్ ఆపరేషన్స్ మేనేజ్మెంట్ (ఐఎస్4ఓఎం) కక్ష్యలో తాకిడి మరియు ముక్కలైపోవడంపై సమర్థవంతమైన సమాచారాన్ని అందిస్తుంది.
- ప్రాజెక్ట్ నేత్ర (నెట్వర్క్ ఫర్ స్పేస్ అబ్జెక్ట్ ట్రాకింగ్ అండ్ అనాలిసిస్) రాదార్లు మరియు అప్లికల్ టెలిస్కోప్లతో అంతరిక్ష పర్యవేక్షణ మరియు ట్రాకింగ్ నెట్వర్క్ను ఏర్పాటు చేస్తుంది.

ప్రపంచ కార్యక్రమాలు:

- **రి-సూవ్ డెబ్రి:** కీలకమైన క్రియాశీలక శకల తొలగింపు సాంకేతిక ప్రదర్శనలను నిర్వహిస్తుంది.
- యుఎస్ లయబిలిటీ కన్వెన్షన్ (1972) మరియు యుఎస్ రిజిస్ట్రేషన్ కన్వెన్షన్ (1976) అనేవి అంతరిక్ష వస్తువుల వలన కలిగే నష్టానికి మరియు ప్రయోగించబడిన వస్తువుల నమోదు కోసం బాధ్యతను సూచించే అంతర్జాతీయ ఒప్పందాలు.

ఐఏడిసి గురించి

- అంతరిక్ష పరిశోధన ఏజెన్సీలు, సంస్థలు మరియు ప్రభుత్వ సంస్థల కోసం అంతర్జాతీయ వేదికగా 1993లో స్థాపించబడింది.
- అంతరిక్ష శకలాల పరిశోధన కార్యకలాపాలపై సమాచార మార్పిడి, శకలాల పరిశోధనలో సహకారం మరియు శకలాల వలన కలిగే ముప్పును తగ్గించే గుర్తింపుకు వీలుకల్పిస్తుంది.
- ప్రపంచ అంతరిక్ష కమ్యూనిటీలకు సాంకేతిక సిఫార్సులను అందిస్తుంది కానీ నియంత్రణ సంస్థ కాదు.
- దీనిలో భారతదేశం (ఇస్రో), యుఎస్ (నాసా), రష్యా, ఫ్రాన్స్, యుకె, ఈయూ, చైనా, జర్మనీ, జపాన్, కెనడా, దక్షిణ కొరియా, ఉక్రెయిన్ మరియు ఇటలీ వంటి 13 దేశాలకు చెందిన అంతరిక్ష ఏజెన్సీలు ఉన్నాయి.

25. సబ్మెర్సిబుల్ ప్లాట్ఫారమ్ ఫర్ ఎకాస్టిక్ క్యారెక్టరైజేషన్ అండ్ ఎవాల్యుయేషన్

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- కేరళలోని అండర్ వాటర్ అకాస్టిక్ రీసెర్చ్ ఫెసిలిటీలో అత్యాధునిక సబ్మెర్సిబుల్ ప్లాట్ఫారమ్ ఫర్ ఎకాస్టిక్ క్యారెక్టరైజేషన్ అండ్ ఎవాల్యుయేషన్ (స్పీస్) ప్రారంభించబడింది.

స్పీస్ గురించి

- ఇది రక్షణ పరిశోధన అభివృద్ధి సంస్థ (డిఆర్డిఓ) యొక్క నావల్ ఫిజికల్ అండ్ ఓపెనోగ్రాఫిక్ లాబొరేటరీ ద్వారా అభివృద్ధి చేయబడింది.
- **లక్ష్యం :** భారత నౌకాదళానికి చెందిన నౌకలు, జలాంతర్గాములు మరియు హెలికాప్టర్లలో ఉపయోగించే సోనార్ వ్యవస్థల కోసం అత్యాధునిక పరీక్షా మరియు మూల్యాంకన కేంద్రం.
- ఇది రెండు భాగాలను కలిగి ఉంటుంది. అవి: నీటి ఉపరితలంపై తేలియాడే వేదిక, మరియు నీటిలో మునిగిఉండే వేదిక (సబ్మెర్సిబుల్ ప్లాట్ఫారమ్). విండ్ సిస్టమ్లను ఉపయోగించి 100 మీటర్ల లోతు వరకు మునిగే సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉంటుంది.

అనువర్తనాలు:

- సెన్సార్లు మరియు ట్రాన్స్డ్యూసర్ల వంటి సాంకేతిక ప్యాకేజీలను వేగంగా మోహరించడానికి మరియు సులభంగా వెలికి తీయడానికి పూర్తి సోనార్ సిస్టమ్ల మూల్యాంకనం.
- ఆధునిక శాస్త్రీయ పరికరాలను ఉపయోగించి గాలిలో, భూఉపరితలంపై, నీటి మధ్యలో మరియు రిజర్వాయర్ అడుగున పారామితులపై సర్వే చేయడం, నమూనా చేయడం మరియు డేటాను సేకరించడం కోసం ఉపయోగించబడుతుంది.

**TSPSC / APPSC
GROUP-I & II**

- ◆ ENGLISH / TELUGU
- ◆ ONLINE / OFFLINE
- ◆ TEST SERIES

**ADMISSIONS ARE IN
PROGRESS**

WWW.AMIGOSIAS.COM

Google play

CONTACT US →

9000230734

1. 'బందీ' ఏనుగు తరలింపునకు అనుమతిస్తూ ఉత్తర్వులు జారీ చేసిన కేంద్రం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- వన్యప్రాణి సంరక్షణ చట్టం (WPA) 1972 కింద ప్రసాదించిన అధికారాలను ఉపయోగించి పర్యావరణ, అటవీ, వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వ శాఖ (MOEFCC) బందీ ఏనుగు (బదిలీ లేదా రవాణా) నిబంధనలు, 2024ను జారీ చేసింది.

ఇందులోని కొన్ని ముఖ్యాంశాలు

- బందీగా ఉన్న ఏనుగుల తరలింపు కోసం ఏనుగు రిజిస్టర్ అయిన ప్రాంతంపై అధికార పరిధి కలిగి ఉన్న డిప్యూటీ కన్స్ట్రక్టర్ ఆఫ్ ఫారెస్ట్ (DCF)కు దరఖాస్తును సమర్పించాలి.

అప్లైడ్ ఏనుగు తరవాత, DCF వీటిని చేయాల్సి ఉంటుంది:

- వెటర్నరీ ప్రాక్టీషనర్ నుంచి సర్టిఫికేట్ పొందాలి.
- ప్రస్తుతం ఏనుగును ఉంచిన, భవిష్యత్తులో ఉంచే ప్రాంతంలోకి వెళ్లి సౌకర్యాలను పరిశీలించాలి.
- దరఖాస్తు/నివేదికను పదిహేను రోజుల్లో చీఫ్ వైల్డ్ లైఫ్ వార్డెన్ (CWLW)కు పంపాలి.

- చీఫ్ వైల్డ్ లైఫ్ వార్డెన్ (CWLW) అనే పదవి వన్యప్రాణి సంరక్షణ చట్టం ప్రకారం సృష్టించిన చట్టబద్ధమైన పదవి. అతను/ఆమె శాఖ యొక్క వన్యప్రాణి విభాగానికి నాయకత్వం వహిస్తారు మరియు ఒక రాష్ట్రంలోని రక్షిత ప్రాంతాలపై (PA) పూర్తి పరిపాలనా నియంత్రణను కలిగి ఉంటారు.

రాష్ట్రంలో బదిలీల సందర్భంలో :

- వేదికను పరిశీలించిన తరువాత, CWLW ఏడు రోజుల్లో బదిలీకు అనుమతిస్తుంది లేదా తిరస్కరిస్తుంది.

రాష్ట్రాల వెలుపల బదిలీల సందర్భంలో :

- దాత రాష్ట్రానికి చెందిన CWLW పదిహేను రోజుల్లోగా దరఖాస్తును గ్రహించి రాష్ట్రం యొక్క CWLW కు పంపుతుంది.

బదిలీ కొరకు నిబంధనలు మరియు షరతులు:

- యజమాని ఏనుగును పోషించలేని స్థితిలో ఉండాలి.
- జంతువు యొక్క జన్యు ప్రొఫైల్ MoEFCC మొదలైన ఎలక్ట్రానిక్ మానిటరింగ్ అప్లికేషన్ లో నమోదు చేయబడనంత వరకు ఎటువంటి బదిలీ అనుమతించబడదు.

- అనుమతి ఇచ్చిన తేదీ నుంచి మూడు నెలల్లోగా ఏనుగుల బదిలీ పూర్తి చేయాలి. రవాణా అనుమతులు నెల రోజుల పాటు చెల్లుబాటు అవుతాయి.

2. వాయు నాణ్యత నివేదిక 2023

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం

- ఎయిర్ క్వాలిటీ రిపోర్ట్ 2023ను స్విస్ సంస్థ IQ AIR ప్రచురించింది.

నివేదిక వెల్లడించిన ముఖ్య అంశాలు

- బంగ్లాదేశ్, పాకిస్తాన్ తర్వాత అత్యంత మలిన గాలి నాణ్యతలో భారత్ మూడో స్థానంలో ఉంది.
- ప్రపంచంలోనే అత్యంత కాలుష్య రాజధాని నగరంగా న్యూఢిల్లీ నిలిచింది.
- ప్రపంచంలోనే అత్యంత కలుషిత మెట్రోపాలిటన్ ప్రాంతంగా బీహార్ లోని బెగుసరాయ్ నిలిచింది.
- భారతదేశంలో 1 బిలియన్ మందికి పైగా ప్రజలు PM 2.5 సాంద్రతలకు గురవుతున్నారు. ఇది WHO సిఫార్సు చేసిన 5 మైక్రో గ్రామ్స్ / మీ³ స్థాయి కంటే ఎక్కువ.
- WHO నిర్దేశించిన వార్షిక PM 2.5 మార్గదర్శకాలను కేవలం ఏడు దేశాలు మాత్రమే సాధించగలిగాయి.
- ఫ్రెంచ్ పాలినేషియా అతి తక్కువ కలుషితమైన ప్రాంతంగా గుర్తించబడుతుంది.

3. WMO: అత్యంత వేడి సంవత్సరంగా 2023 ఏకార్షు

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం

- ప్రపంచ వాతావరణ సంస్థ (WMO) అధికారికంగా 2023ను అత్యంత వేడిగా ఉండే సంవత్సరంగా ధృవీకరించింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- 2023 లో ఉపరితల ఉష్ణోగ్రత ప్రపంచ సగటు పారిత్రామిక పూర్వ ఆధారస్థాయి కంటే 1.45 డిగ్రీల సెల్సియస్ ఎక్కువగా ఉంది. ఇది గత పదేళ్ల కాలంలో అత్యంత వేడి సంవత్సరంగా నమోదయింది .
- ఈ ఉష్ణోగ్రత పెరుగుదల ప్రపంచ వాతావరణ మార్పులపై పారిస్ ఒప్పందంలో తీసుకున్న ప్రపంచ వ్యాప్తంగా 1.5 డిగ్రీల సెల్సియస్ ఉష్ణోగ్రతను తగ్గించుట అనే లక్ష్యానికి దూరం చేస్తుంది.

- సముద్రంలో మూడింట ఒక వంతు 2023 లో సముద్ర వడగాల్పులకు గురైంది. దీని వలన పర్యావరణ వ్యవస్థలు మరియు ఆహార వ్యవస్థలపై తీవ్ర ప్రభావం పడింది.
- ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉన్న హిమానీనదాలలో, ముఖ్యంగా శుభ్రమ ఉత్తర అమెరికా మరియు ఐరోపాలో రికార్డు స్థాయిలో మంచు కరిగిపోయింది, అంటార్కిటిక్ సముద్ర మంచు విస్తీర్ణం రికార్డు స్థాయిలో కరిగిపోయింది.
- భారతదేశంలో సాధారణ రుతుపవనాల వర్షపాతం కంటే తక్కువ వర్షపాతం మరియు దక్షిణ భారతదేశంలో రికార్డు స్థాయి వేడితో సంబంధం ఉన్న ELNINO దిగ్విషయం అధిక ఉష్ణోగ్రతలను పెంచుతుంది .
- 2023 లో పునరుత్పాదక ఇంధన వనరుల వినియోగం పెరిగింది. పునరుత్పాదక సామర్థ్య కనెక్షన్లు 510 గిగావాట్లకు చేరుకున్నాయి. ఇది గత రెండు దశాబ్దాలలో పోలిస్తే నమోదైన అత్యధిక రేటు.

4. ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాల నిర్వహణ (సవరణ) నిబంధనలు, 2024

వార్షికో నిలవడానికి గల కారణం

- పర్యావరణ పరిరక్షణ చట్టం-1986 ప్రకారం ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాల నిర్వహణ (PWM) నిబంధనలు-2016కు సవరణలు చేస్తూ కేంద్ర పర్యావరణ, అటవీ, వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వ శాఖ నోటిఫికేషన్ జారీ చేసింది.
- దేశంలో ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాల నిర్వహణ పద్ధతులను పెంపొందించడమే ఈ సవరణల లక్ష్యం.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాల ఉత్పత్తిని అంచనా వేయడం, అందుబాటులో ఉన్న వ్యర్థాల నిర్వహణ మౌలిక సదుపాయాలను మదింపు చేయడం వంటి బాధ్యతలను జిల్లా స్థాయిలో పంచాయతీలకు అప్పగిస్తూ కొత్త నిబంధనను ప్రవేశపెట్టారు.
- ప్లాస్టిక్ ప్యాకేజింగ్ ను మార్కెట్లోకి ప్రవేశపెట్టే ఉత్పత్తిదారులు, దిగుమతిదారులు మరియు బ్రాండ్ యజమానులు ఇప్పుడు ఆ ప్యాకేజింగ్ ను సేకరించవలసిన బాధ్యత వారిపై ఉంది. ఉత్పత్తిదారు వహించవలసిన బాధ్యతకు (EPR) సంబంధించిన అంశాలు ఇందులో ప్రస్తావించబడ్డాయి. ఇది ఉత్పత్తి జరిగినంత కాలం పర్యావరణం పై ప్రభావం పడకుండా చూస్తుంది.
- ప్లాస్టిక్ ముడి పదార్థాల తయారీదారులు, దిగుమతిదారులు త్రైమాసిక, వార్షిక నివేదికలను రాష్ట్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి (SPCB) లేదా కాలుష్య నియంత్రణ కమిటీ (PCC)కి ఆన్లైన్లో సమర్పించాల్సి ఉంటుంది.
- జిల్లా స్థాయిలోని పట్టణ స్థానిక సంస్థలు, పంచాయతీలు వార్షిక నివేదికలను పట్టణ/గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖలు, SPCB/PCCలకు సమర్పించాల్సి ఉంటుంది.
- ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాల నిర్వహణ నిబంధనలకు అనుగుణంగా ఉండేలా ఈ నివేదికలను నిర్దేశిత ఏజెన్సీలు ఆడిట్ చేస్తాయి.

ప్లాస్టిక్ కాలుష్యాన్ని పరిష్కరించడానికి ఇతర కార్యక్రమాలు

- సింగిల్ యూజ్ ప్లాస్టిక్ పై నిషేధం: ప్లాస్టిక్ కాలుష్యాన్ని తగ్గించడానికి మరియు స్థిరమైన ప్రత్యామ్నాయాలను ప్రోత్సహించడానికి ప్రభుత్వం సింగిల్ యూజ్ ప్లాస్టిక్ లపై 2022 జూలై 01 నుండి నిషేధం విధించింది.
- స్వచ్ఛ భారత్ మిషన్: ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాల మూలాలను వేరుచేయడం, సేకరించడం, రవాణా, ప్రాసెసింగ్ సహా వ్యర్థాల నిర్వహణకు సంబంధించిన వివిధ

- అంశాలపై స్వచ్ఛ భారత్ మిషన్ దృష్టి సారించింది. పట్టణ, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో పరిశుభ్రత, సుస్థిరతను సాధించడమే దీని లక్ష్యం.
- వేస్ట్ టు వెల్త్ మిషన్: వేస్ట్ టు వెల్త్ మిషన్ ప్లాస్టిక్ మరియు ఇతర పట్టణ వ్యర్థాల నిర్వహణ పద్ధతుల్లో వృత్తాకార ఆర్థిక వ్యవస్థను ప్రోత్సహించాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. ఇది వ్యర్థాల ఉత్పత్తి మరియు పర్యావరణ ప్రభావాన్ని తగ్గించడానికి రీసైక్లింగ్, పునర్వినియోగం మరియు వనరుల పునరుద్ధరణకు ప్రాధాన్యత ఇస్తుంది.

5. WMO యొక్క స్టేట్ ఆఫ్ ది గ్లోబల్ క్లైమేట్ 2023 నివేదిక

వార్షికో నిలవడానికి గల కారణం

- ప్రపంచ వాతావరణ సంస్థ (WMO) స్టేట్ ఆఫ్ ది గ్లోబల్ క్లైమేట్ 2023 నివేదికను ప్రచురించింది.
- హరితగృహ వాయువుల గాఢత, ప్రపంచ ఉష్ణోగ్రతలు వంటి వివిధ వాతావరణ సూచికల్లో 2023 రికార్డులను బద్దలు కొట్టిందని ఈ నివేదిక పేర్కొంది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

స్టేట్ ఆఫ్ క్లైమేట్ ఫైనాన్స్:

- 2019-2020 స్థాయిలతో పోలిస్తే వాతావరణ పరిరక్షణ కోసం నిధులు దాదాపు రెట్టింపు అయి 1.3 ట్రిలియన్ డాలర్లకు చేరుకుంది.
- చైనా, అమెరికా, యూరప్, బ్రెజిల్, జపాన్, భారత్ లకు నిధులలో 90 శాతం పెరిగాయి.

పర్యావరణ నిధులలోని సవాళ్లు :

- తగినంత ఉపశమన మరియు అనుసరణ వ్యూహాలు లేకుండా నిష్క్రియాత్మకత ఖర్చు పెరుగుతుందని అంచనా వేయడం.
- వాతావరణానికి హాని కలిగించే దేశాలు మరియు వ్యవసాయం మరియు పరిశ్రమ వంటి కీలక రంగాలు ఉపశమనం కలిగించే సామర్థ్యం ఉన్నప్పటికీ తగినంత ఆర్థిక సహాయంను పొందలేదు.
- ప్రయవేటు రంగాల అనుసరణ చర్యలను గమనించడం ఒక సవాలుగా మారింది.

సిఫార్సులు:

- వాతావరణ మరియు అభివృద్ధి అవసరాలను సమలేఖనం చేస్తూ రాయితీ ఋణాలను అందిస్తూ ఆర్థిక వ్యవస్థను మెరుగుపరచడం.
- నియంత్రణ విధి విధానాలను అమలు చేయడం ద్వారా దేశీయ మూలధనాన్ని సమీకరించడం.
- పురోగతి యొక్క మెరుగైన కొలత మరియు నిర్వహణ కొరకు అధిక నాణ్యత, సూక్ష్మ స్థాయి డేటా లభ్యతను మెరుగుపరచడం.

వాతావరణ నిధులు మెరుగుపరచడానికి చర్యలు

- దుబాయ్ లో COP28 సమావేశ సమయంలో గ్లోబల్ క్లైమేట్ ఫైనాన్స్ ఫ్రేమ్ వర్క్ ను స్వీకరించడం.
- ఫ్రాన్స్ యొక్క AFD 2050 ఫెసిలిటీ పారిన ఒప్పందం అమలులో సుమారు 30 అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలకు మద్దతు ఇస్తుంది.
- జస్ట్ ఎనర్జీ ట్రాన్సిషన్ పార్టనర్ షిప్స్ (JETPలు) అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలకు న్యాయమైన ఇంధన వ్యవస్థకు పరివర్తన చెందడానికి సహాయపడతాయి.

6. ప్రాజెక్ట్ Gaia

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం

- వాతావరణ ఆర్థిక సమస్యలను సమగ్రంగా అంచనా వేయడానికి కేంద్ర బ్యాంకులు ప్రాజెక్ట్ Gaia ను ఆవిష్కరించాయి.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- ఇది బ్యాంక్ ఫర్ ఇంటర్నేషనల్ సెటిల్మెంట్స్ ఇన్స్టిట్యూట్ హబ్ యూరోసిస్టమ్ సెంటర్, బ్యాంక్ ఆఫ్ స్పెయిన్ మొదలైన వాటి మధ్య సహకారం.
- ఆర్థిక వ్యవస్థలో వాతావరణ సంబంధిత సమస్యలను విశ్లేషించడానికి జనరేటివ్ ఆర్టిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్ (AI), ముఖ్యంగా లాల్ లాంగ్వేజ్ మోడల్స్ (LLM) లను ఉపయోగిస్తుంది.
- అధిక కర్బన ఉద్గారాలు, గ్రీన్ బాండ్లు మరియు ఆప్షన్ల నెట్ జీరో కోసం కట్టుబడిన చర్యలను పరిశీలించడానికి వీలు కల్పిస్తుంది.
- వాతావరణ సంబంధిత సమాచార లభ్యతను పెంచుతుంది మరియు సమర్థవంతమైన డేటాను అందిస్తుంది.
- సమస్య అంచనాలో స్థిరత్వం మరియు పొంతన కొరకు హార్వెస్ట్ కైమేట్ మెట్రిక్స్ ను స్థాపించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- వాతావరణ సంబంధిత ఆర్థిక వివక్షలపై సమగ్ర అధ్యయనం కోసం పెద్ద మొత్తంలో నాణ్యమైన డేటాను విశ్లేషించడంలో సహాయపడుతుంది .

7. SIDBI యొక్క Avaana సస్టెయినబిలిటీ ఫండ్ (ASF)

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం

- SIDBI కి చెందిన Avaana సస్టెయినబిలిటీ ఫండ్ (ASF)ను గ్రీన్ కైమేట్ ఫండ్ (GCF) ఆమోదించింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- స్థిరమైన పెట్టుబడి పూర్వక ద్వారా వాతావరణ సమస్యలను పరిష్కరించే లక్ష్యంతో స్మాల్ ఇండస్ట్రీస్ డెవలప్మెంట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా (SIDBI) యొక్క ప్రారంభ నిధిని ASF సూచిస్తుంది.
- ప్రారంభ దశ వాతావరణ సాంకేతిక సంస్థల్లో పెట్టుబడులు పెట్టడం, తద్వారా వాతావరణ రంగంలో సృజనాత్మకత మరియు వ్యవస్థాపకతను ప్రోత్సహించడం ప్రాథమిక లక్ష్యంతో ASF వెంచర్ క్యాపిటల్ ఫండ్ గా రూపొందించబడింది.
- ఈ నిధి యొక్క మొత్తం కార్పస్ గణనీయంగా 120 మిలియన్ డాలర్లుగా ఉంది. ఇది వాతావరణ స్థితిస్థాపకత మరియు సుస్థిరతకు దోహదపడే ఆశాజనక వెంచర్లలో పెట్టుబడి కోసం కేటాయించబడింది.
- ఇది పర్యావరణం పై ప్రభావం తగ్గించి మరియు సుస్థిర వృద్ధికి మద్దతు ఇచ్చే కంపెనీలను గుర్తించడానికి సహాయపడుతుంది తద్వారా వాతావరణ భూభాగంలో సానుకూల మార్పును తీసుకురావడానికి సహాయపడుతుంది.

8. పోబిటోరా వన్యప్రాణుల అభయారణ్యం

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం

- పోబిటోరా వన్యప్రాణి అభయారణ్యం డీనోటిఫై చేయడానికి అస్సాం ప్రభుత్వం చేసిన ప్రయత్నాన్ని అడ్డుకునేందుకు సుప్రీంకోర్టు జోక్యం చేసుకుంది.

పోబిటోరా వన్యప్రాణుల అభయారణ్యం గురించి

- పోబిటోరా వన్యప్రాణుల అభయారణ్యం అస్సాం రాజధాని గౌహతిలో ఉంది.
- కజిరంగా జాతీయ ఉద్యానవనంతో సమానమైన భూభాగం, పుష్ప మరియు జంతుజాల లక్షణాల కారణంగా దీనిని తరచుగా 'మినీ కజిరంగా' అని పిలుస్తారు.
- ఈ అభయారణ్యం అధిక సంఖ్యలో ఉన్న గ్రేట్ ఇండియన్ ఒంటి కొమ్ము ఖడ్గమృగాలకు ప్రసిద్ధి చెందింది.
- పోబిటోరాను మొదట 1971 లో రిజర్వ్ ఫారెస్ట్ గా ప్రకటించారు మరియు తరువాత 1987 లో వన్యప్రాణి అభయారణ్యంగా గుర్తించారు.

9. ఫైనాన్సింగ్ అగ్రోకెమికల్ రిడక్షన్ అండ్ మేనేజ్ మెంట్ (FARM) కార్యక్రమం

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం

- గ్లోబల్ ఎన్విరాన్మెంట్ ఫెసిలిటీ (GEF) నిధులతో ఫైనాన్సింగ్ అగ్రోకెమికల్ రిడక్షన్ అండ్ మేనేజ్మెంట్ (FARM) కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించారు.

FARM కార్యక్రమం గురించి

- వ్యవసాయ రంగంలో రసాయన వినియోగాన్ని తగ్గించడానికి మరియు ఆహార ఉత్పత్తిలో స్థిరమైన ప్రత్యామ్నాయాలను ప్రోత్సహించడానికి ఉద్దేశించిన 379 మిలియన్ డాలర్ల కార్యక్రమం ఈ FARM.
- ఇది హానికరమైన పదార్థాల వాడకాన్ని నివారించడానికి మరియు తక్కువ మరియు రసాయనేతర ప్రత్యామ్నాయాల వినియోగాన్ని ప్రోత్సహించడానికి ఆర్థిక ప్రోత్సాహకాలను అందించడంపై దృష్టి పెడుతుంది.
- అగ్రోకెమికల్స్ మరియు అగ్రి ఫ్లాస్టిక్ లలో నిరంతర సేంద్రీయ కాలుష్య కారకాలను (POPలు) దశలవారీగా తొలగించడానికి మరియు మెరుగైన నిర్వహణ ప్రమాణాలను అవలంబించడానికి ప్రభుత్వ నిబంధనలకు FARM మద్దతు ఇస్తుంది.
- సమర్థవంతమైన చీడపీడల నియంత్రణ, ఉత్పత్తి ప్రత్యామ్నాయాలు మరియు స్థిరమైన ఉత్పత్తులలో వాణిజ్యం లభ్యతను మెరుగుపరచడానికి ఇది బ్యాంకింగ్, భీమా మరియు పెట్టుబడి ప్రమాణాలను బలోపేతం చేస్తుంది.
- భారత్, ఈక్వెడార్, కెన్యా, లావో పీడిఆర్, ఫిలిప్పీన్స్, ఉరుగ్వే, వియత్నాం ఇందులోని సభ్యదేశాలు.
- UNEP (యునైటెడ్ నేషన్స్ ఎన్విరాన్మెంట్ ప్రోగ్రామ్), ADB (ఆసియన్ డెవలప్మెంట్ బ్యాంక్), UNDP (యునైటెడ్ నేషన్స్ డెవలప్మెంట్ ప్రోగ్రామ్), UNIDO (యునైటెడ్ నేషన్స్ ఇండస్ట్రీయల్ డెవలప్మెంట్ ఆర్గనైజేషన్) అమలు సంస్థలుగా ఉన్నాయి.
- ఈ కార్యక్రమం ఐదేళ్ల పాటు కొనసాగుతుంది.

FARM కార్యక్రమం యొక్క ప్రాముఖ్యత

- ఏటా వాడే దాదాపు 4 బిలియన్ టన్నుల పురుగుమందులు, 12 బిలియన్ కిలోల వ్యవసాయ ఫ్లాస్టిక్ వల్ల ఆరోగ్యం, పర్యావరణంపై పడే హానికర ప్రభావాన్ని తగ్గించాలని ఇది లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- అత్యంత ప్రమాదకరమైన పురుగుమందుల వాడకాన్ని తగ్గించడం మరియు గాలి, నీరు మరియు ఆహారాన్ని కలుషితం చేసే విషపూరిత POPల విడుదలను నిరోధించడానికి వ్యవసాయ ఫ్లాస్టిక్ వాడకంను తగ్గించడంపై దృష్టి పెడుతుంది.

- సుస్థిర ప్రత్యామ్నాయాలతో పోలిస్తే హానికరమైన రసాయనాల చౌక ధర కారణంగా రైతులు మెరుగైన పద్ధతులను అవలంబించడానికి ఆర్థిక సహాయం అందిస్తుంది.

గ్లోబల్ ఎన్విరాన్మెంట్ ఫెసిలిటీ (GEF) గురించి

- వాషింగ్టన్ డి.సీ లో ప్రధాన కార్యాలయం కలిగిన GEF ను 1992 రియో ధరిత్రి సదస్సు సందర్భంగా ఏర్పాటు చేశారు.
- పాదరసం కాలుష్యంపై మినామటా సదస్సు, POP లపై స్టాక్ హోం సదస్సు, యూఎన్ కన్వెన్షన్ ఆన్ బయోలాజికల్ డైవర్సిటీ (UNCBD), ఎడారికరణను ఎదుర్కోవడానికి యూఎన్ కన్వెన్షన్ (UNCCD), యూఎన్ ఫ్రేమ్వర్క్ కన్వెన్షన్ ఆన్ క్లైమేట్ ఛేంజ్ (UNFCCC) సహా ఐదు అంతర్జాతీయ పర్యావరణ సదస్సులకు ఆర్థిక వనరుగా పనిచేస్తుంది.
- భారత్ సహా 180కి పైగా సభ్యదేశాలున్న GEF కు ప్రపంచబ్యాంకు త్రస్టీగా వ్యవహరిస్తోంది.

10. GIB ఆవాసాల ద్వారా వెళ్ళే ట్రాన్స్ మిషన్ లైన్లపై నిషేధాన్ని ఎత్తివేసే అంశంపై సుప్రీంకోర్టు పరిశీలన

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం

- గ్రేట్ ఇండియన్ బస్టర్డ్ (GIB) ఆవాసాల్లో ఓవర్ హెడ్, భూగర్భ విద్యుత్ లైన్ల ఏర్పాటు సాధ్యాసాధ్యాలు, పరిధిని పరిశీలించేందుకు సుప్రీంకోర్టు నిపుణుల కమిటీని ఏర్పాటు చేసింది.
- డెహ్రాడూన్ లోని వైల్డ్ లైఫ్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఇండియా (WII) డైరెక్టర్ అధ్యక్షతన ఏర్పాటైన ఈ కమిటీ 2024 జూలై 31లోగా తన నివేదికను సుప్రీంకోర్టుకు సమర్పించనుంది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- GIB మరణాలను నివారించడానికి రాజస్థాన్, గుజరాత్లోని విద్యుత్ సంస్థలను అండర్టేక్ హైటెన్షన్ విద్యుత్ లైన్లను నిర్మించాలని 2021 ఏప్రిల్లో సుప్రీంకోర్టు ఆదేశించింది.
- అయితే, GIB ఆవాసాల క్షిప్రమైన స్వభావం మరియు భూగర్భ విద్యుత్ లైన్లతో సంబంధం ఉన్న ఇబ్బందులపై ఆందోళనల కారణంగా హైకోర్టు ఈ ఆదేశాలను పునఃసమీక్షిస్తోంది.

పునఃపరిశీలనకు కారణాలు

- సుమారు 90% GIB ఆవాసాలు కనుమరుగయ్యాయి. మిగిలిన ప్రాంతాలు వాటి సంరక్షణకు కీలకమైనవి.
- GIB లు పేలవమైన ముందరి దృష్టిని కలిగి ఉంటాయి మరియు ఓవర్ హెడ్ (గాలిలోని) విద్యుత్ తీగలను సరిగ్గా చూడలేవు. ఫలితంగా వాటి ప్రాణానికి ముప్పు కలుగుతుంది .
- భూగర్భ విద్యుత్ లైన్ల వల్ల సుమారు రూ.55,000 కోట్ల ఆర్థిక భారం పడుతుంది అంచనా. వ్యవసాయ కార్యకలాపాల సమయంలో కేబుల్ పంక్చర్స్ కారణంగా వ్యవసాయ భద్రతకు సంబంధించిన సమస్యలు తలెత్తుతున్నాయి.

11. గ్లోబల్ జియోపార్క్ నెట్ వర్క్ (GGN)లో 18 కొత్త జియోపార్కులను చేర్చడానికి ఆమోదం తెలిపిన UNESCO

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం

- గ్లోబల్ జియోపార్క్ నెట్వర్క్ (GGN) లో 18 కొత్త జియోపార్కులను చేర్చడానికి యునెస్కో ఆమోదం తెలిపింది. దీని వలన 48 దేశాలలోని మొత్తం సంఖ్య 213 జియోపార్కులకు చేరుకుంది.
- ప్రస్తుతం భారత్ లో జియోపార్కులు లేకపోవడం గమనార్హం.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- GGN కు ప్రధాన చేర్పులలో పోలాండ్ లోని అంతరించిన అగ్నిపర్వతాల భూమి వంటి గుర్తించదగిన జియోపార్కులు ఉన్నాయి. వీటిలో పాలియోజోయిక్ మరియు సెనోజోయిక్ అగ్నిపర్వతాల అవశేషాలు ఉన్నాయి.
- ఫిన్లాండ్ లోని ఇంపాక్ట్ క్రేటర్ సరస్సు, ఐరోపాలో అతిపెద్ద ఇంపాక్ట్ క్రేటర్ సరస్సు 78 మిలియన్ సంవత్సరాల క్రితం ఉల్క ధీకాసడం ద్వారా ఏర్పడింది.
- బ్రెజిల్ లోని ఉబెరాబా గొప్ప పురావస్తు వారసత్వానికి ప్రసిద్ధి చెందింది మరియు 'ల్యాండ్ ఆఫ్ ది జెయింట్స్'గా గుర్తింపు పొందింది.

UNESCO గ్లోబల్ జియోపార్క్ (UGGP) గురించి

- జియోపార్క్ భావన 1990 ల మధ్యలో ఉద్భవించింది. ఇది 2015 లో యునెస్కో యొక్క గ్లోబల్ జియోపార్క్ (UGGP) స్థాపనకు దారితీసింది.
- UGGPలు రక్షణ, విద్య మరియు సుస్థిర అభివృద్ధిపై దృష్టి సారించే సమగ్ర విధానంతో నిర్వహించబడే ఏకీకృత భౌగోళిక ప్రాంతాలకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తాయి. జాతీయ చట్టం కింద చట్టపరమైన గుర్తింపు ఉన్న సంస్థలచే ఇవి నిర్వహించబడతాయి మరియు వాటి హోదా ప్రతి నాలుగు సంవత్సరాలకు ఒకసారి పునఃసమీక్షకు లోబడి ఉంటుంది.
- స్థానిక విలువైన సంపదను పెంపొందించడంలో, స్థానిక ప్రజలలో ఈ ప్రాంతంతో ఉన్న అనుబంధాన్ని బలోపేతం చేయడంలో UGGP లు కీలక పాత్ర పోషిస్తాయి.
- ఇవి జియో టూరిజం ద్వారా కొత్త ఆదాయ మార్గాలను సృష్టించడానికి గొప్ప వనరులుగా పనిచేస్తాయి మరియు ఆయా ప్రాంతాల్లో సుస్థిర ఆర్థిక అభివృద్ధికి దోహదం చేస్తాయి.

గ్లోబల్ జియోపార్క్ నెట్వర్క్ (GGN) గురించి

- GGN అనేది యునెస్కో అధ్యర్థంలో 2014 లో అధికారికంగా స్థాపించబడిన లాభాపేక్షలేని అంతర్జాతీయ సంఘం.
- ఇది ప్రపంచవ్యాప్తంగా జియోపార్క్ ల మధ్య సహకారాన్ని ప్రోత్సహించడం, ఒకరి అనుభవాలను ఒకరు పంచుకోవడం, ఒకరి నుంచి మరొకరు నేర్చుకోవడం మరియు భౌగోళిక శాస్త్ర విద్య, పరిరక్షణ మరియు సుస్థిర అభివృద్ధి యొక్క పురోగతిని ప్రోత్సహించడాన్ని లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.

12. ప్రపంచ తొలి అణుశక్తి సదస్సు

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- అణుశక్తిని ప్రోత్సహించాలనే లక్ష్యంతో ఇంటర్నేషనల్ అటామిక్ ఎనర్జీ ఏజెన్సీ (IAEA) మరియు బెర్లియం సంయుక్తంగా నిర్వహించిన ప్రపంచంలోని మొట్టమొదటి అణుశక్తి శిఖరాగ్ర సమావేశం బ్రెస్సెల్స్లో జరిగింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- వాతావరణ మార్పులను ఎదుర్కోవటానికి అణుశక్తి ఉత్పత్తిని వేగవంతం చేయాలని పిలుపునిస్తూ ఐక్యరాజ్యసమితి వాతావరణ మార్పుల సమావేశం (COP28) 2023లో అంగీకరించిన గ్లోబల్ స్టాక్ టేక్ లో అణుశక్తిని చారిత్రాత్మకంగా చేర్చిన తరువాత ఈ శిఖరాగ్ర సమావేశం జరిగింది.
- అణుశక్తి ప్రస్తుతం ప్రపంచ తక్కువ కార్బన్ విద్యుత్ ఉత్పత్తిలో సుమారు 2.5% వాటాను కలిగి ఉంది. కార్బన్ ఉద్గారాలను తగ్గించడంలో దాని ముఖ్యమైన పాత్రను గురించి ఇది తెలియజేస్తుంది. భారతదేశం మరియు యూరోపియన్ యూనియన్ తో సహా 30 కి పైగా దేశాలు ఈ సదస్సులో పాల్గొన్నాయి. అణుశక్తి ప్రపంచ ప్రాముఖ్యతను గుర్తించి, విస్తృత మద్దతును తెలియజేశాయి.
- గ్లోబల్ స్టాక్ టేక్ (GST) అనేది 2015 లో పారిస్ ఒప్పందం ప్రకారం స్థాపించబడిన ఆవర్తన సమీక్ష యంత్రాంగం.
- ఇది ప్రతి ఐదేళ్లకు ఒకసారి జరుగుతుంది
- మొట్టమొదటి స్టాక్ టేక్ 2023 చివరి నాటికి UN క్లెమేట్ చేంజ్ కాన్ఫరెన్స్ (COP28) లో ముగుస్తుంది.
- హరిత గృహ వాయు (GHG) ఉద్గారాలను తగ్గించడంలో మరియు పునరుత్పాదక ఇంధన వనరులకు మారడంలో వ్యక్తిగత దేశాల ప్రయత్నాలను అంచనా వేయడం స్టాక్ టేక్ యొక్క ప్రాథమిక లక్ష్యాలు.
- దేశాలను జవాబుదారీగా ఉంచడానికి మరియు కాలక్రమేణా సంబంధిత దేశాల వాతావరణమును మెరుగుపరచడానికి, ప్రోత్సహించేలా ఇది రూపొందించబడింది.
- పారిస్ ఒప్పందంలో, ఈ శతాబ్దం చివరి నాటికి ప్రపంచ ఉష్ణోగ్రతలు 2 డిగ్రీల సెల్సియస్ కు మించి పెరగకుండా చూడటం, అలాగే దీనిని సాధ్యమైనంతవరకు 1.5 డిగ్రీల సెల్సియస్ కంటే తక్కువగా పరిమితం చేసే ప్రయత్నాలు చేయడం. ఈ ప్రయత్నాలను క్రమానుగతంగా సమీక్షించడానికి స్టాక్ టేక్ ఒక సాధనంగా ఉపయోగపడుతుంది.
- దేశాలు తమ వాతావరణ లక్ష్యాలను వివరిస్తూ తమ జాతీయంగా నిర్ణయించిన సహకారాలను (NDC) సమర్పించినప్పటికీ, వారు తమ లక్ష్యాలను తప్పనిసరిగా బాధ్యత లేదు. ఏదేమైనా, ప్రతి ఐదేళ్లకు ఒకసారి అధిక లక్ష్యాలను నిర్దేశించడానికి దేశాలను ప్రేరేపించడం స్టాక్ టేక్ లక్ష్యం.
- తాజా ఎన్నికలు 2020లో సమర్పించబడ్డాయి మరియు 2025లో తదుపరి రౌండ్ ఎన్నికలు సమర్పణలకు ముందు తమ వాతావరణ కట్టుబాట్లను మెరుగుపరచడానికి దేశాలను ప్రోత్సహించడం స్టాక్ టేక్ ప్రక్రియ లక్ష్యం.

IAEA గురించి

- ఐక్యరాజ్యసమితి వ్యవస్థలో స్వయంప్రతిపత్తి కలిగిన అంతర్జాతీయ సంస్థగా 1957లో స్థాపించబడిన IAEA, ప్రపంచవ్యాప్తంగా సురక్షితమైన, క్షేమమైన మరియు శాంతియుతమైన అణు సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని ప్రోత్సహించడానికి పనిచేస్తుంది.
- గ్లోబల్ న్యూక్లియర్ నాన్-ప్రోలిఫరేషన్ ట్రీటీ (NPT) మరియు ఇతర ఒప్పందాల ద్వారా స్థాపించబడిన IAEA యొక్క రక్షణ యంత్రాంగం, అణ్వాయుధాల వ్యాప్తిని నివారించడానికి అణు తనిఖీ బాధ్యతను ఏజెన్సీకి అప్పగిస్తుంది. భారతదేశం ఈ ప్రోటోకాల్ లో ఒక భాగం. IAEA అదనపు

ప్రోటోకాల్ యంత్రాంగాన్ని కూడా అభివృద్ధి చేసింది. ఇది రాష్ట్రాలలో అన్ని అణు పదార్థాల శాంతియుత వినియోగాన్ని ధృవీకరించడానికి వీలు కల్పిస్తుంది. అణు ఇంధన కార్యక్రమాలపై పారదర్శకత మరియు సమ్మతాన్ని పెంచుతుంది. ఆస్ట్రీయాలోని వియన్నాలో ప్రధాన కార్యాలయం ఉన్న భారతదేశంతో సహా 178 సభ్య దేశాలతో, వాతావరణ ఉపశమనం మరియు పరిరక్షణ కోసం అణుశక్తి వినియోగాన్ని ముందుకు తీసుకెళ్లడానికి IAEA Atoms4NetZero వంటి కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తుంది.

అణుశక్తి గురించి

- అణుశక్తి కనీస కార్బన్ పాదముద్రతో స్వచ్ఛమైన విద్యుత్ వనరును అందిస్తుంది మరియు స్మార్ట్ మాడ్యూలర్ రియాక్టర్స్ (SMR) వంటి నిర్మాణాల్లో సహాయపడుతుంది. ఇవి యూనిట్ కు 300 మెగావాట్ల (ఇ) వరకు విద్యుత్ ఉత్పాదక సామర్థ్యము కలిగి ఉంది.
- ఇవి విశ్వతమైన ప్రయోజనాలు కలిగి ఉన్నప్పటికీ, అణుశక్తి పుకుషిమా విపత్తు తరువాత భద్రతా సమస్యలు, సైబర్ దాడులకు గురికావడం, ప్లాంట్ నిర్మాణానికి అధిక ముందస్తు ఖర్చులు మరియు ప్రాజెక్ట్ అమలులో సుదీర్ఘ జాప్యాలు వంటి సవాళ్లను ఎదుర్కొంటుంది. దీనికి జాగ్రత్తగా పరిశీలన మరియు ఉపశమన వ్యూహాలు అవసరం.

13. ఇంటర్నేషనల్ నెట్వర్క్ ఫర్ టెరెస్ట్రియల్ లిస్కెట్ అండ్ మానిటరింగ్ ఇన్ ది ఆర్కటిక్ (INTERACT)

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- ఆర్కటిక్ లోని INTERACT పరిశోధనా కేంద్రాలు గత నాలుగు దశాబ్దాలలో 1,000 బిలియన్ టన్నుల మంచు క్షీనించినందుని నివేదించాయి. ఈ ప్రాంతంలో మంచు క్షీణత అత్యధికముగా ఉంది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- INTERACT అనేది ఆర్కటిక్ మరియు పరిసర ప్రాంతాలలో పర్యావరణ మార్పులను అధ్యయనం చేసే లక్ష్యంతో రూపొందించిన ఒక మౌలిక సదుపాయాల ప్రాజెక్ట్. ఇది ఇప్పటికే ఉన్న ఆర్కటిక్ నెట్-వర్క్ అయిన SCANNET ఆధ్వర్యంలో స్థాపించబడింది.
- ఈ నెట్వర్క్ ఉత్తర ఐరోపా, యుఎస్, కెనడా, గ్రీన్-లాండ్, ఐస్లాండ్, ఫారో దీవులు, స్కాట్లాండ్ మరియు ఉత్తర ఆర్లైన్ ప్రాంతాలలో పరిశోధనా కేంద్రాలను కలిగి ఉంది.
- దీని ప్రాథమిక లక్ష్యం ఆర్కటిక్ లో పరిశోధన మరియు పర్యవేక్షణ కోసం సామర్థ్యాన్ని పెంపొందించడం, ప్రపంచవ్యాప్తంగా శాస్త్రవేత్తలకు స్వేచ్ఛను, వనరులు మరియు నైపుణ్యాన్ని అందించడం. ఇంటెరాక్ట్ గ్రేషియాజీ, పెర్మాఫ్రాస్ట్, వాతావరణం, జీవావరణ శాస్త్రం, జీవవైవిధ్యం మరియు బయోజియోకెమికల్ సైక్లింగ్ వంటి రంగాలను కలుపుకొని బహుళ విభాగ విధానాన్ని కలిగి ఉంటుంది. ఇవి మౌలిక సదుపాయాలు అంతర్జాతీయ సహకారాన్ని సులభతరం చేస్తాయి. ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉన్న శాస్త్రవేత్తలు సంక్షిప్త పర్యావరణ సమస్యలపై కలిసి పనిచేయడానికి వీలు కల్పిస్తాయి.

14. కృత్రిమ దిబ్బల ఏర్పాటుకు సిద్ధమైన ముంబై

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- ముంబై 210 కృత్రిమ దిబ్బలను ఏర్పాటు చేయడానికి సిద్ధమవుతోంది. ఇది నగర చరిత్రలో మొదటిది. ఈ దిబ్బలను వర్షి కొలివాడ సమీపంలో అరేబియా సముద్రంలో ఏర్పాటు చేయనున్నారు.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- కృత్రిమ దిబ్బలు అనేవి సహజ ఆవాసాలను పునరావాసం చేయడానికి లేదా మెరుగుపరచడానికి రూపొందించిన ఇంజనీరింగ్ నిర్మాణాలు. సహజ దిబ్బల లక్షణాలను అనుకరించడానికి వాటిని వ్యూహాత్మకంగా సముద్రగర్భంలో ఉంచారు.
- కృత్రిమ దిబ్బల నిర్మాణంలో ఉపయోగించే పదార్థాలలో రాళ్ళు, సిండ్ర్ బ్లాక్స్, కలప, పాత టైర్లు, సున్నపురాయి, ఉక్కు మరియు కాంక్రీటు ఉన్నాయి.
- కృత్రిమ దిబ్బల యొక్క ప్రాథమిక ప్రయోజనాలలో సముద్ర ఆవాసాల పునరుద్ధరణ మరియు జీవవైవిధ్య మెరుగుదల ఉన్నాయి. అవి పగడాలు, ఆల్గే, ప్లాంక్టన్ మొదలైన వాటికి దృఢమైన ఉపరితలాలను అందిస్తాయి మరియు కార్బన్ సింక్లుగా పనిచేస్తాయి. పోషక పునరుద్ధరణ, నీటి నాణ్యత నిర్వహణ మరియు వ్యర్థాల నిర్వహణలో సహాయపడతాయి.
- కృత్రిమ దిబ్బలు చేపలకు నర్సరీ మైదానాలను అందించడం ద్వారా చేపల పెంపక అభివృద్ధికి దోహదం చేస్తాయి. ఇది అధిక మొత్తంలో చేపలు పట్టడానికి అలానే ఇంధనం ఖర్చులలో పొదుపుకు దోహదపడుతుంది. అదనంగా, అవి స్నోర్కెలింగ్ వంటి వినోద చేపల పెంపకాన్ని ప్రోత్సహిస్తాయి.
- కృత్రిమ దిబ్బల యొక్క ఇతర ప్రయోజనాలలో తీరప్రాంతాలలో అలల వల్ల కలిగే నష్టాన్ని తగ్గించడం, దిగువ త్రాలింగ్ను పరిమితం చేయడం మరియు పర్యావరణ పర్యాటకాన్ని ప్రోత్సహించడం వంటివి ఉన్నాయి.
- ఈ చొరవ భారతదేశంలో మత్స్య మరియు ఆక్వాకల్చర్ ను పెంపొందించే లక్ష్యంతో ప్రధాన మంత్రి మత్స్య సంపద యోజన (PMMSY) అనే కీలక ప్రభుత్వ కార్యక్రమం కింద చేపట్టబడింది. ఈ పథకం కింద, “ఇంటిగ్రేటెడ్ మోడరన్ కోస్ట్ ఫిషింగ్ విలేజెస్” విభాగంలో ఉప-కార్యకలాపంగా తీరప్రాంత రాష్ట్రాలకు కృత్రిమ దిబ్బల యూనిట్లను అందిస్తారు.
- కృత్రిమ దిబ్బల ప్రాజెక్టు అమలుకు ఫిషరీ సర్వే ఆఫ్ ఇండియా మరియు ఐసిఎఆర్-సెంట్రల్ మెరైన్ ఫిషరీస్ రీసెర్చ్ ఇన్స్టిట్యూట్ వంటి సంస్థలు మద్దతు ఇస్తున్నాయి.

15. భవనాలు మరియు నిర్మాణాల కోసం గ్లోబల్ స్టేటస్ రిపోర్ట్ 2024

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- ఐక్యరాజ్యసమితి పర్యావరణ కార్యక్రమం (UNEP) గ్లోబల్ స్టేటస్ రిపోర్ట్ ఫర్ బిల్డింగ్స్ అండ్ కన్స్ట్రక్షన్ (బిల్డింగ్స్-GSR) 2024 ను విడుదల చేసింది. ఇది గ్లోబల్ అలయన్స్ ఫర్ బిల్డింగ్స్ అండ్ కన్స్ట్రక్షన్ తో (GlobalABC) సంయుక్తంగా ప్రచురించబడింది.
- COP21 లో స్థాపించబడిన ఇది, సున్నా-ఉద్గారాలు, సమర్థవంతమైన మరియు స్థితిస్థాపక భవనాలు మరియు నిర్మాణ రంగాన్ని సాధించే ఉమ్మడి దార్శనికతకు కట్టుబడి ఉన్న నిర్మిత పర్యావరణ భాగస్వాములందరికీ ఒక ప్రముఖ ప్రపంచ వేదిక.

నివేదికలోని ముఖ్యాంశాలు

- బిల్డింగ్ అండ్ కన్స్ట్రక్షన్ సెక్టార్ (BCS) ప్రపంచ హరిత గుహ వాయు (GHG) ఉద్గారాలలో సుమారు 21% వాటాను కలిగి ఉంది.
- 2022 లో, ప్రపంచ ఇంధన డిమాండ్లో 34% మరియు శక్తి మరియు ప్రో-ప్రాసెస్-సంబంధిత కార్బన్ డయాక్సైడ్ (CO2) ఉద్గారాలలో 37% భవనాలు వలనే. భారతదేశంలో CO2 ఉద్గారాలలో 40% భవనాల వలనే ఉన్నాయి.
- గ్లోబల్ వార్మింగ్ ను 1.5 డిగ్రీల సెల్సియస్ కు పరిమితం చేయడానికి (పారిస్ ఒప్పందం ప్రకారం) మరియు 2050 నాటికి నికర సున్నా ఉద్గారాలను సాధించడానికి BCS ను డీకార్బనైజ్ చేయడానికి అత్యవసర చర్య అవసరం. ప్రధానంగా నిర్మాణ సామగ్రిలో కలిగి ఉన్న కార్బన్ ను తగ్గించడం ద్వారా ఇది సాధ్యమవుతుంది.

BCS లో స్థిరమైన పద్ధతులను ప్రోత్సహించడానికి తీసుకున్న వివిధ కార్యక్రమాలు

- డిక్లరేషన్ డి చైలోట్ : భవన నిర్మాణ రంగంలో వాతావరణ సవాళ్లను పరిష్కరించడానికి అంతర్జాతీయ సహకారాన్ని పెంపొందించే లక్ష్యంతో మొట్టమొదటి భవనాలు మరియు క్వెమెట్ గ్లోబల్ ఫోరమ్ లో ఆమోదించబడిన పత్రం.
- ఎనర్జీ పెర్ఫార్మెన్స్ ఆఫ్ బిల్డింగ్స్ డైరెక్టివ్ (EU) : 2030 నాటికి కొత్త భవనాలకు సున్నా-ఉద్గార ప్రమాణాలను ప్రవేశపెట్టడం.
- బిల్డింగ్స్ ట్రేక్ (త్రా ఇనిషియేటివ్ : COP 28 లో ప్రాన్స్ మరియు మొరాకో ప్రవేశపెట్టినది. 2030 నాటికి సున్నా ఉద్గార మరియు స్థితిస్థాపక భవనాలను లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- క్లీన్ హీట్ ఫోరం : ఇది UK ప్రారంభించిన కార్యక్రమం.
- భారతదేశం తన మొదటి నగర-నిర్దిష్ట జీరో కార్బన్ బిల్డింగ్స్ యాక్షన్ ప్లాన్ (ZCBAP) ను నాగ్ పూర్ లో ప్రారంభించింది మరియు ఎనర్జీ కన్వర్షన్షన్ (సవరణ) చట్టం, 2022 ను అమలు చేసింది. ఇది ఎనర్జీ కన్వర్షన్షన్ అండ్ సస్టైనబిలిటీ బిల్డింగ్ కోడ్ ను అందిస్తుంది.

16. 1MYAC (One Million Youth Actions Challenge)

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- UN క్వెమెట్ చేజ్ లెర్నింగ్ పార్టనర్ షిప్ (UN CC:Learn) ద్వారా వన్ మిలియన్ యూత్ యాక్షన్స్ ఛాలెంజ్ (1MYAC) కార్యక్రమం ప్రారంభించబడింది.
- UN CC: లెర్న్ అనేది వాతావరణ మార్పులపై చర్య తీసుకోవడానికి అవసరమైన జ్ఞానం మరియు నైపుణ్యాలను పెంపొందించడంలో దేశాలకు సహాయపడటానికి కలిసి పనిచేసే 36 బహుపాక్షిక సంస్థలతో కూడిన సహకార కార్యక్రమం.

ఈ వార్తల గురించి మరింత సమాచారం

- మరింత స్థిరమైన భవిష్యత్తు కోసం దృఢమైన చర్యలు తీసుకోవడానికి 10 నుండి 30 సంవత్సరాల వయస్సు గల యువతను ప్రోత్సహించడం 1MYAC లక్ష్యం.
- ఈ చొరవ నాలుగు సుస్థిర అభివృద్ధి లక్ష్యాలను (SDG) ప్రోత్సహించడంపై దృష్టి పెడుతుంది. అవి :

- 1) ఎస్డిజి 6 : స్వచ్ఛమైన నీరు మరియు పారిశుధ్యం,
- 2) ఎస్డిజి 12 : బాధ్యతాయుతమైన వినియోగం మరియు ఉత్పత్తి,
- 3) ఎస్డిజి 13 : వాతావరణ చర్య,
- 4) ఎస్డిజి 15 : భూమిపై జీవితం.

17. EV బ్యాటరీ రీసైకింగ్ కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించిన EU మరియు భారతదేశం

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- ఇండియా-EU ట్రేడ్ అండ్ టెక్నాలజీ కౌన్సిల్ (TTC) కార్యక్రమంలో భాగంగా ఎలక్ట్రిక్ వెహికల్ (EV) బ్యాటరీ రీసైకింగ్ అంకురాల కోసం యూరోపియన్ యూనియన్ (EU) మరియు భారతదేశం ఎక్స్ ప్రెషన్ ఆఫ్ ఇంటెంట్ (EOU) ను ప్రారంభించాయి.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- TTC ని మొదట 2022లో యూరోపియన్ కమిషన్ మరియు భారతదేశం ప్రకటించాయి మరియు వాణిజ్యం మరియు సాంకేతికతపై వ్యూహాత్మక భాగస్వామ్యాన్ని మరింత బలోపేతం చేయడానికి కీలకమైన వేదికగా 2023లో స్థాపించబడింది.
- స్వచ్ఛమైన మరియు హరిత సాంకేతిక రంగంలో యూరోపియన్ మరియు ఇండియన్ స్మార్ట్ అండ్ మీడియం-సైజ్ ఎంటర్ప్రైజెస్ (SMEs) మరియు EV అంకురాల మధ్య సహకారాన్ని పెంపొందించడం దీని యొక్క ప్రధాన లక్ష్యం.
- లిథియం, నికెల్ మరియు జింక్ వంటి పునరుత్పాదక పదార్థాలను పునరుద్ధరణ సామర్థ్యం కారణంగా EV బ్యాటరీ రీసైకింగ్ గణనీయమైన ప్రాముఖ్యతను కలిగి ఉంది. తద్వారా వ్యర్థాలను తగ్గించడం ద్వారా పర్యావరణ పరిరక్షణను ప్రోత్సహిస్తుంది మరియు వృత్తాకార ఆర్థిక సూత్రాలను ప్రోత్సహించడం ద్వారా కొత్త బ్యాటరీల ఖర్చును తగ్గిస్తుంది. బ్యాటరీ వేస్ట్ మేనేజ్మెంట్ రూల్స్, 2022 కింద 2026-27 నాటికి 90% బ్యాటరీ రికవరీ రేటును సాధించడానికి భారతదేశం ప్రతిష్టాత్మక లక్ష్యాలను నిర్దేశించింది. భారతదేశంలో బ్యాటరీ రీసైకింగ్ మార్కెట్ 2017-2030 మధ్యకాలంలో 300 బిలియన్ డాలర్లకు చేరుకుంటుందని అంచనా.

సమస్యలు మరియు సవాళ్లు

- దేశంలో వీటి ప్రాముఖ్యత పెరిగినప్పటికీ, భారతదేశంలో EV బ్యాటరీ రీసైకింగ్, బ్యాటరీ డిస్పోజిబిల్ నిర్వహణ లేకపోవడం మరియు అధికృత ఏజెన్సీలు నిర్వహించే రీసైకింగ్ కార్యక్రమాలతో సహా అనేక సవాళ్లను ఎదుర్కొంటుంది.
- భారతదేశంలో ఉపయోగించిన బ్యాటరీలలో సుమారు 90% అసంఘటిత రంగం ద్వారా ప్రాసెస్ చేయబడతాయి లేదా భూమిలో చెత్తతో పాటు కలిసిపోతాయి.
- ఇతర సవాళ్లలో ప్రామాణిక ప్రక్రియలు మరియు మౌలిక సదుపాయాల కొరత, బ్యాటరీ రసాయన శాస్త్ర సంక్లిష్టత భద్రతా సమస్యలను కలిగిస్తుంది మరియు అధిక రీసైకింగ్ ఖర్చు వలన రీసైకింగ్ యూనిట్లకు ఆర్థిక సమస్యలు కలుగుతున్నాయి.

భారతదేశ చారిత్ర

భారతదేశం యొక్క బ్యాటరీ వ్యర్థాల నిర్వహణ (సవరణ) నియమాలు, 2023

- ఇది కొత్త బ్యాటరీ ఉత్పత్తులలో రీసైకిల్ చేసిన పదార్థాల ఉపయోగం కోసం తప్పనిసరి దశలవారీ లక్ష్యాలను ప్రవేశపెట్టింది. పోర్ట్బుల్ మరియు ఎలక్ట్రిక్ వెహికల్ (EV) బ్యాటరీల ఉత్పత్తి 2030-31 నాటికి 20% చేరుకోవాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- అదనంగా, ఈ నియమాలు లావాదేవీ చేయగల ఎక్స్పోడెడ్ ప్రొడ్యూసర్ రెస్పాన్సిబిలిటీ (EPR) సర్టిఫికెట్లను అందిస్తాయి. తద్వారా ప్రాసెస్ చేసిన బ్యాటరీల బరువు ఆధారంగా వ్యర్థ బ్యాటరీల పర్యావరణపరంగా మంచి నిర్వహణను ప్రదర్శించడానికి ఉత్పత్తిదారులకు వీలు కల్పిస్తుంది.

18. IPEF క్లీన్ ఎకానమీ ఇన్వెస్టర్ ఫోరం

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- ఇటీవల, IPEF సింగపూర్ లో క్లీన్ ఎకానమీ ఇన్వెస్టర్ ఫోరమ్ ను నిర్వహించింది.

IPEF క్లీన్ ఎకానమీ ఇన్వెస్టర్ ఫోరం గురించి

- IPEF యొక్క ముఖ్య కార్యక్రమం అయిన IPEF క్లీన్ ఎకానమీ ఇన్వెస్టర్ ఫోరం, స్థిరమైన మౌలిక సదుపాయాలు, వాతావరణ సాంకేతికత మరియు పునరుత్పాదక ఇంధన ప్రాజెక్టులలో పెట్టుబడులను ప్రోత్సహించడంపై దృష్టి పెడుతుంది. ఈ ప్రాంతంలోని ప్రముఖ పెట్టుబడిదారులు, దాతృత్వ సంస్థలు, ఆర్థిక సంస్థలు, వినూత్న సంస్థలు, అంకురాలు మరియు వ్యవస్థాపకులను ఏకం చేసే ప్రధాన వేదికగా ఇది పనిచేస్తుంది.
- ఈ ఫోరమ్ ను నేషనల్ ఇన్వెస్ట్మెంట్ ప్రమోషన్ ఏజెన్సీ అయిన ఇన్వెస్ట్ ఇండియా నిర్వహిస్తుంది.
- ఫోరమ్ లోని క్వెమెట్ టెక్ ట్రాక్ ప్రీమియర్ క్వెమెట్ టెక్ కంపెనీలు మరియు అంకురాలకు, ముఖ్యంగా భారతదేశం వంటి సభ్య దేశాలకు చెందిన వారి అద్భుతమైన ఆవిష్కరణలను అంతర్జాతీయ పెట్టుబడిదారులకు ప్రదర్శించడానికి ఒక వేదికను అందిస్తుంది. వాతావరణ సాంకేతిక పరిజ్ఞానంలో పురోగతిని ప్రేరేపించే మార్గదర్శక సంస్థలను గుర్తించడం దీని లక్ష్యం.

- ఇంధనం (సోలార్, విండ్, హైడ్రోజన్), రవాణా (ఎలక్ట్రిక్ వాహనాలు, ఛార్జింగ్ స్టేషన్లు), వ్యర్థాల నిర్వహణకు సంబంధించిన పెట్టుబడులకు సిద్ధంగా ఉన్న సుస్థిర ప్రాజెక్టులకు మౌలిక సదుపాయాల ట్రాక్ ప్రాధాన్యత ఇస్తుంది. ప్రభావవంతమైన మౌలిక సదుపాయాల వెంచర్లలో పాల్గొనాలనుకునే పెట్టుబడిదారులకు లాభదాయకమైన అవకాశాలను అందించే 2024 ఫోరమ్ ఇన్ ఇండియాలో ఈ ప్రాజెక్టులు ప్రముఖంగా ప్రదర్శించబడతాయి.

ఇండో-పసిఫిక్ ఎకనామిక్ ఫ్రీవర్క్ ఫర్ ప్రొస్పెరిటీ (IPEF) గురించి

- 2022 లో U.S. అధ్యక్షుడు జో బైడెన్ ప్రారంభించిన ఇండో-పసిఫిక్ ఎకనామిక్ ఫ్రీవర్క్ ఫర్ ప్రొస్పెరిటీ (IPEF), ఈ ప్రాంతంలోని దేశాల మధ్య స్థితిస్థాపక, స్థిరమైన మరియు సమగ్ర ఆర్థిక వృద్ధి, సహకారం, స్థిరత్వం మరియు శ్రేయస్సును ప్రోత్సహించడం కోసం సహకారాన్ని పెంపొందించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. ఆస్ట్రేలియా, భారతదేశం, జపాన్, U.S. మరియు ఇతరులతో సహా 14 భాగస్వామి దేశాలతో, ఈ విధివిధానాలను వాణిజ్య శాఖ వ్యవేక్షిస్తుంది.
- ఇది సహకారం యొక్క నాలుగు కీలక స్తంభాలపై దృష్టి పెడుతుంది. అవి: వాణిజ్యం, సరఫరా గొలుసు, స్వచ్ఛమైన ఆర్థిక వ్యవస్థ మరియు సరసమైన ఆర్థిక వ్యవస్థ.

19. ఇన్వెస్టింగ్ ఏలియన్ జాతులు

వార్షికో నిలవడానికి గల కారణం ?

- భారతదేశ ప్రధాన భూభాగానికి చెందిన చిత్తల్ (మచ్చల జింక) ను 20వ శతాబ్దం ప్రారంభంలో బ్రిటిష్ వారు అండమాన్ మరియు నికోబార్ దీవులలో ప్రవేశపెట్టారు.
- అవి వేగంగా వ్యాప్తి చెందడం వల్ల అవి ద్వీపాల స్థానిక వృక్షజాలం మరియు జంతుజాలానికి ముప్పుగా మారాయి.
- ఇన్వెస్టింగ్ ఏలియన్ జాతుల గురించి మరింత సమాచారం
- జీవవైవిధ్య ఒప్పందం ద్వారా నిర్వహించబడిన ప్రకారం జాతులు వాటి సహజ ఆవాసాల వెలుపల పరిచయం మరియు వ్యాప్తి చెందడం ద్వారా జీవవైవిధ్యానికి కలిగే ముప్పుగా వీటి పరిగణిస్తారు.
- లక్షణాలలో కొత్త వాతావరణాలలో చేరుకోగల, మనుగడ సాగించగల మరియు వృద్ధి చెందగల సామర్థ్యం, తరచుగా వనరుల (ఆహారం) కోసం స్థానిక జాతులపై ఆధిపత్యం చెలాయించడం వంటివి ఉంటాయి.
- భారతదేశంలో ఇన్వెస్టింగ్ వన్యప్రాణులకు ఉదాహరణలలో ఆఫ్రికన్ క్యాట్ ఫిష్, నైల్ తిలాపియా, ఎర్ర బొంబు మిరాన్డా వంటి చేపల జాతులు మరియు ఎర్ర చెవుల సైడర్ వంటి తాబేలు జాతులు ఉన్నాయి.
- ఈ జాతులు తరచుగా వనరుల కోసం స్థానిక జాతులపై ఆధిపత్యం చెలాయించి, పర్యావరణ వ్యవస్థలకు నష్టం కలిగిస్తాయి.
- ఆహార గొలుసు మరియు పర్యావరణ వ్యవస్థ సమతుల్యతను దెబ్బతీస్తుంది. పోటీ లేని ఆవాసాలపై ఆధిపత్యం చెలాయిస్తుంది మరియు విత్తనాలు మరియు మొలకలను తినడం ద్వారా స్థానిక వృక్షసంపద పునరుత్పత్తికి ఆటంకం కలిగిస్తుంది.
- భారతదేశంలో, ఉత్తర అమెరికాకు చెందిన ఆక్రమణ జాతి అయిన కాటన్ మీలీ బగ్ వంటి ఉదాహరణలు దక్కన్ ప్రాంతంలోని పత్తి పంటలను తీవ్రంగా ప్రభావితం చేశాయి. ఇది దిగుబడి నష్టాలకు దారితీసింది.

- ప్రపంచవ్యాప్తంగా, ఇన్వెస్టింగ్ ఏలియన్ జాతుల ఆర్థిక వ్యయం 2019 లో సంవత్సరానికి 423 బిలియన్ డాలర్లకు పైగా ఉంది.

20. ప్లాస్టిక్ ఓవర్ షూట్ డే 2024 నివేదిక

వార్షికో నిలవడానికి గల కారణం ?

- ఎర్త్ యాక్షన్, ప్లాస్టిక్ ఓవర్ షూట్ డే 2024 నివేదికను విడుదల చేసింది.

నివేదిక వెల్లడించిన కీలక ఫలితాలు :

- 2024 సంవత్సరానికి ప్లాస్టిక్ ఓవర్ షూట్ డే సెప్టెంబర్ 5 న జరపాలని నిర్ణయించారు. ఆ తేదీ నాటికి, ప్రపంచం సమర్థవంతంగా నిర్వహించగలిగే దానికంటే ఎక్కువ ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాలను ఉత్పత్తి చేస్తుందని సూచిస్తుంది.
- 2024 నాటికి ప్రపంచ ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాల ఉత్పత్తి 220 మిలియన్ టన్నులు. ఇది 2021 నుండి 7.11% పెరుగుదలను సూచిస్తుంది.
- ప్రపంచంలోని దుర్వినియోగ ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాలలో 60% వన్నెండు దేశాలు నుండి ఉత్పత్తి అవుతున్నాయి. వీటిలో చైనా, భారతదేశం మరియు రష్యా ఈ జాబితాలో అగ్రస్థానంలో ఉన్నాయి.

ఈ నివేదికలో భారతదేశ ప్రత్యేకత :

- భారతదేశం తక్కువ వ్యర్థాలను ఉత్పత్తి చేసే కాలుష్య కారకాలలో ఒకటిగా వర్గీకరించబడింది. అయినప్పటికీ దాని మిస్ మేనేజ్డ్ వేస్ట్ ఇండెక్స్ (MWI) 68.62% వద్ద చాలా ఎక్కువగా ఉంది.
- భారతదేశ వార్షిక తలసరి ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాల ఉత్పత్తి సంవత్సరానికి తలసరి 8 కిలోలుగా ఉంది.
- భారతదేశం ఎగుమతి చేసే ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాల పరిమాణం దిగుమతి చేసే దానికంటే తక్కువగా ఉంటుంది.
- భారతదేశంలో ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాలకు కారణాలు : మైక్రోప్లాస్టిక్ విడుదలకు దారితీసే క్రమబద్ధరాపిత డిస్పోజల్ మరియు ప్లాస్టిక్ ఉత్పత్తి మరియు ప్రాసెసింగ్ రసాయనాలు వాడకం.
- భారతదేశానికి చేసిన సిఫార్సులు : స్థానిక వ్యర్థాల నిర్వహణ మౌలిక సదుపాయాలను అభివృద్ధి చేయడం, ఉత్పత్తిదారుల అదనపు బాధ్యత వంటి వ్యర్థాల నిర్వహణ విధానాలలో పెట్టుబడులు పెట్టాలి.

ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాలను తగ్గించడానికి చర్యలు

- 2022 నాటి ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాల నిర్వహణ సవరణ నియమాలు
- ప్రాజెక్ట్ రెప్లాస్ (పర్యావరణం నుండి ప్లాస్టిక్ ను తగ్గించడం)
- 2021 నాటి ఇండియా ప్లాస్టిక్ ఒప్పందం, మరియు
- ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాలను తగ్గించడానికి జాతీయ సర్క్యులర్ ఎకానమీ రోడ్ మ్యాప్.

21. కార్పొరేట్ క్లైమేట్ రెస్పాన్సిబిలిటీ మానిటర్ (CCRM) 2024 నివేదిక

వార్షికో నిలవడానికి గల కారణం ?

- కార్పొరేట్ మార్కెట్ వాచ్ సహకారంతో న్యూ క్లైమేట్ ఇన్సిట్యూట్ అనే సంస్థ కార్పొరేట్ క్లైమేట్ రెస్పాన్సిబిలిటీ మానిటర్ (CCRM) 2024 నివేదికను విడుదల చేసింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- ఈ నివేదిక 51 ప్రధాన ప్రపంచ కంపెనీలలో వాతావరణ వ్యూహాల పారదర్శకత మరియు సమగ్రతను అంచనా వేస్తుంది. నాలుగు ప్రధాన రంగాలపై దృష్టి కేంద్రీకరిస్తుంది. అవి ఉద్గారాలను అంచనా వేయడం మరియు బహిష్కారం చేయడం, ఉద్గార తగ్గింపు లక్ష్యాలను నిర్దేశించడం, సొంత ఉద్గారాలను తగ్గించడం మరియు నిరంతర మరియు అవశేష ఉద్గారాలకు బాధ్యత వహించడం.

నివేదిక వెల్లడించిన కీలక ఫలితాలు :

- కంపెనీల సమిష్టి ఆశయం 2030 మరియు నికర-సున్నా వాతావరణ లక్ష్యాల గత రెండేళ్లలో మెరుగుపడ్డాయి.
- గ్లోబల్ వార్మింగ్ ను 1.5° C కంటే తక్కువగా పరిమితం చేయడానికి అవసరమైన ఆర్థిక-కేటాయింపులు, ఉద్గార తగ్గింపులలో చాలా కంపెనీలు ఇప్పటికీ వెనుకంజలో ఉన్నాయి.
- చాలా కంపెనీలు కార్బన్ క్యాప్చర్, వినియోగం అండ్ నిల్వ (CCUS) స్వతంత్ర పునరుత్పాదక ఇంధన ధృవీకరణ పత్రాలు (REC లు) బయోఎనర్జీ మరియు ఉద్గార తగ్గింపులకు బదులుగా కార్బన్ డయాక్సైడ్ తొలగింపులు వంటి వివాదాస్పద పరిష్కారాలపై ఆధారపడతాయి.

సిఫార్సులు :

- CCUS మరియు REC ల వంటి వివాదాస్పద పరిష్కారాలపై అతిగా ఆధారపడటాన్ని తగ్గించాలి.
- ప్రభుత్వాల బయోఎనర్జీ సెక్టర్లలో వాతావరణ లక్ష్యాలను నిర్దేశించాలి మరియు కార్బన్ ధర లేదా క్యాప్-అండ్-ట్రేడ్ ఉద్గారాల వాణిజ్య వ్యవస్థలను విస్తరించాలి.
- 2030 నాటికి కార్పొరేట్ వాతావరణ లక్ష్యాల కోసం కంపెనీలు పునర్నిమర్త ప్రక్రియను వేగవంతం చేయాలి.
- నియంత్రణ సంస్థలు, ప్రామాణిక సెట్టర్లు మరియు స్వచ్ఛంద చొరవలు కార్పొరేట్ వ్యూహాలలో శిలాబ ఇంధన దశకు చేర్చడానికి మరింత వివరణాత్మక మార్గదర్శకాలను అందించాలి.
- కార్పొరేట్ వాతావరణ బాధ్యతను మెరుగుపరచడానికి చర్యలు (CCR)
- UNFCCC యొక్క రేస్ టు జీరో ప్రచారం
- ప్రభుత్వేతర సంస్థల నికర-సున్నా ఉద్గారాల కట్టుబాట్లపై ఐక్యరాజ్యసమితి ఉన్నత స్థాయి నిపుణుల బృందం (HLEG) చేసిన సిఫార్సులు.
- ఇంటర్నేషనల్ ఆర్గనైజేషన్ ఫర్ స్టాండర్డ్లైజేషన్ (ISO) నికర సున్నా ప్రిన్సిపల్స్.
- కొత్త విజ్ఞాన ఆధారిత లక్ష్యాల చొరవ (SBTI) ప్రమాణాలను ప్రవేశపెట్టడం.

22. మెర్సినరీ సైవేర్

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- “మెర్సినరీ సైవేర్” దాడుల గురించి ఆపిల్ భారతదేశం మరియు ఇతర దేశాలలోని వినియోగదారులకు హెచ్చరికలు జారీ చేసింది.

మెర్సినరీ సైవేర్ గురించి మరింత సమాచారం

- వినియోగదారులకు తెలియకుండా లేదా సమ్మతి లేకుండా స్టార్ట్ ఛోస్టు మరియు ఇతర పరికరాలలోకి రిమోట్ గా చొరబడటానికి మెర్సినరీ సైవేర్లు రూపొందించబడ్డాయి.

- అవి నిర్దిష్ట వ్యక్తులను లక్ష్యంగా చేసుకొని కదలికలు, సమాచార మార్పిడులను పర్యవేక్షించడానికి మరియు ప్రైవేట్ డేటాను దొంగిలించడానికి ఉపయోగించవచ్చు.
- మెర్సినరీ సైవేర్లకు కొన్ని ముఖ్యమైన ఉదాహరణలు పెగాసస్, ఫిన్ సై మరియు గెలీలియో.

సైవేర్

- సైవేర్ అనేది అంతిమ వినియోగదారుకు తెలియకుండా కంప్యూటింగ్ పరికరంలో ఇన్స్టాల్ చేయబడిన హానికరమైన సాఫ్ట్వేర్ లేదా మాల్వేర్లు సూచిస్తుంది.
- సైవేర్ ప్రవేశించిన పరికరం నుండి సున్నితమైన సమాచారాన్ని పర్యవేక్షిస్తుంది లేదా దొంగిలిస్తుంది.

23. భారతదేశంలో సాధారణం కంటే ఎక్కువ రుతుపవన వర్షాలు కురుస్తాయి : భారత వాతావరణ విభాగం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- ఎనిమిదేళ్ల తర్వాత భారతదేశంలో ‘సాధారణం కంటే ఎక్కువ’ వర్షపాతాన్ని భారత వాతావరణ విభాగం అంచనా వేసింది.

రుతుపవనాల అంచనా గురించి

- భారత దేశం ఈ రుతుపవన కాలంలో సుమారు 5% వ్యత్యాసంతో 106% దీర్ఘకాల సగటు వర్షపాతాన్ని పొందుతుందని అంచనా వేసింది.
- జూన్ మరియు సెప్టెంబర్ మధ్య కాలంలో దీర్ఘ-కాల సగటు వర్షపాతం 87 సెంటీమీటర్లు (870 మిమీ), ఇది 1971-2020 మధ్య సగటు వర్షపాతంగా లెక్కించబడినది. దీనిని బట్టి, ఈసారి దేశవ్యాప్తంగా 92.2 సెం.మీ వర్షపాతం నమోదు అయ్యే అవకాశం ఉంది.

అంచనాను ప్రభావితం చేసే అంశాలు

- వెచ్చని ఉష్ణోగ్రతలకు కారణమయ్యే ఎల్ నినో పరిస్థితులు, వర్షాకాలం ప్రారంభంలో తటస్థ ఎన్సో పరిస్థితులుగా బలహీనపడే అవకాశం ఉంది.
- భూమధ్యరేఖ పసిఫిక్ మహాసముద్రం యొక్క శీతలీకరణకు కారణమయ్యే లా నినా పరిస్థితులు, వర్షాకాలం రెండవ భాగంలో అభివృద్ధి చెందే అవకాశం ఉంది. ఇతర కారకాలలో సానుకూల హిందూ మహాసముద్ర డైపోల్ మరియు ఉత్తరార్ధగోళంలో మంచు కవచం తగ్గడం వంటివి ఉన్నాయి.

భారత వాతావరణ విభాగం గురించి

- ఇది కేంద్ర భూశాస్త్రాల మంత్రిత్వ శాఖ ఆధ్వర్యంలోని ఒక ఏజెన్సీ.
- ఇది వాతావరణ పరిశీలనలు, వాతావరణ అంచనా మరియు భూకంప శాస్త్రానికి బాధ్యత వహించే ప్రధాన సంస్థ.
- ప్రపంచ వాతావరణ సంస్థ యొక్క ఆరు ప్రాంతీయ ప్రత్యేక వాతావరణ కేంద్రాలలో ఇది కూడా ఒకటి.
- ఇది ఏప్రిల్ మరియు జూన్ లో రెండు దశల్లో దీర్ఘ క్రేణి ముందుస్తు అంచనాను విడుదల చేస్తుంది.

భారత వాతావరణ విభాగం రుతుపవనాలను వర్గీకరించే పద్ధతి

- **దీర్ఘ కాల సగటు:** దీర్ఘకాల సగటు వర్షపాతం అనేది 30 సంవత్సరాలు, 50-సంవత్సరాలు మొదలైన సుదీర్ఘ కాలంలో ఇచ్చిన కాలానికి (నెల లేదా

సీజన్ వంటివి) సంబంధించి ఒక నిర్దిష్ట ప్రాంతంలో నమోదు చేయబడిన వర్షపాతం యొక్క సగటు. ఒక నిర్దిష్ట నెల లేదా సీజన్ కు సంబంధించి ఆ ప్రాంతంలో పరిమాణాత్మక వర్షపాతాన్ని అంచనా వేసేటప్పుడు ఇది ఒక ప్రమాణ స్థాయిగా పనిచేస్తుంది..

వర్షపాతం యొక్క వర్గాలు

- **అధికం :** దీర్ఘకాల సగటు వర్షపాతంలో 60% కు సమానం లేదా ఎక్కువ.
- **అదనపు :** దీర్ఘకాల సగటు వర్షపాతంలో 20% నుండి 59%.
- **సాధారణం :** దీర్ఘకాల సగటు వర్షపాతంలో -19% నుండి 0%.
- **లోటు :** దీర్ఘకాల సగటు వర్షపాతంలో -59% నుండి -20%.
- **అధిక లోటు :** దీర్ఘకాల సగటు వర్షపాతంలో -99% నుండి -60%.

రుతుపవనాలను అంచనా వేయడం

- భారతదేశం మొత్తంగా వర్షపాతం జూన్ నుండి సెప్టెంబర్ వరకు ఉంటుంది. దీర్ఘకాల సగటు (దీర్ఘకాల సగటు వర్షపాతం) 88 సెం.మీ మరియు ప్రామాణిక విచలనం 9 సెం.మీ (సగటు విలువలో దాదాపు 10%) గా ఉంటుంది.
- కావున, దేశం మొత్తం మీద సగటు వర్షపాతం దాని దీర్ఘకాల సగటు వర్షపాతంలో 10% ఎక్కువ లేదా తక్కువ లేదా దీర్ఘకాల సగటు వర్షపాతంలో 90% నుండి 110% వరకు ఉన్నప్పుడు, వర్షపాతం 'సాధారణం'గా చెప్పబడుతుంది. వర్షపాతం దీర్ఘకాల సగటు వర్షపాతంలో 90% కంటే తక్కువ ఉన్నప్పుడు అది ఇది 'సాధారణం కంటే తక్కువ'గా పరిగణించబడుతుంది. వర్షపాతం దీర్ఘకాల సగటు వర్షపాతంలో 110% కంటే ఎక్కువ ఉన్నప్పుడు 'సాధారణం కంటే అధికం' అని చెప్పబడుతుంది.

24. 2024లో రికార్డు స్థాయిలో 18 గిగావాట్ల పునరుత్పాదక శక్తి సామర్థ్యాన్ని జోడించిన భారతదేశం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- భారతదేశం 2023-24 ఆర్థిక సంవత్సరంలో రికార్డు స్థాయిలో 18 గిగావాట్ల పునరుత్పాదక శక్తి సామర్థ్యాన్ని జోడించింది. ఇది మునుపటి సంవత్సరంలో పోలిస్తే 21% గణనీయమైన పెరుగుదలను సూచిస్తుంది.

మరింత సమాచారం

- పునరుత్పాదక శక్తి సామర్థ్యానికి సోలార్ వ్యవస్థాపనలు 12.78 గిగావాట్లను అందించగా, పవన శక్తి 2.27 గిగావాట్లను జోడించింది.
- భారతదేశం యొక్క స్థాపిత పునరుత్పాదక శక్తి సామర్థ్యం గణనీయమైన వృద్ధిని సాధించింది, 2014లో 76.37 గిగావాట్ల నుండి అక్టోబర్ 2023లో 178.98 గిగావాట్లకి పెరిగింది. అనగా, ఈ కాలంలో దాదాపు 2.34 రెట్లు పెరిగింది.
- భారతదేశం పునరుత్పాదక శక్తి కోసం ప్రతిష్టాత్మకమైన లక్ష్యాలను నిర్దేశించుకుంది, 2030 నాటికి 500 గిగావాట్ల శిలాజేతర ఇంధన శక్తి సామర్థ్యాన్ని సాధించడం మరియు అదే సంవత్సరం నాటికి పునరుత్పాదక శక్తి ద్వారా కనీసం సగం శక్తి అవసరాలను తీర్చుకోవడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- పునరుత్పాదక శక్తిని పెంపొందించడానికి ప్రభుత్వం అల్ట్రా మెగా రెన్యూబుల్ ఎనర్జీ పార్కులను ఏర్పాటు చేయడం, పిఎం-కుసుమ్ పథకాన్ని అమలు

చేయడం మరియు సోలార్ ఫోటో వోల్టాయిక్ మాడ్యూళ్ళు తయారీకి ఉత్పత్తి అనుసంధాన ప్రోత్సాహక పథకం క్రింద ప్రోత్సాహకాలను అందించడం వంటి వివిధ పథకాలను మరియు విధానాలను ప్రవేశపెట్టింది.

- గ్రీన్ ఎనర్జీ ఓపెన్ యాక్సెస్ రూల్స్ 2022 మరియు విండ్-సోలార్ హైబ్రిడ్ పాలసీ 2018 వంటి నియంత్రణా చర్యలు పునరుత్పాదక ఇంధనాన్ని స్వీకరించడాన్ని ప్రోత్సహించడానికి అమలు చేయబడ్డాయి.
- వృద్ధి ఉన్నప్పటికీ, పునరుత్పాదక శక్తి వనరుల యొక్క వైవిధ్యం మరియు అనూహ్యత, అధిక వ్యయాలు, నూతన మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి అవసరం, విద్యుత్ పంపిణీ సంస్థల ఆర్థిక పరిమితులు మరియు ప్రసార మరియు గ్రిడ్ ఏకీకరణ సమస్యలతో సహా అనేక సవాళ్లు ముందున్నాయి. వీటితోపాటు, దేశవ్యాప్తంగా పునరుత్పాదక వస్తువుల భౌగోళిక స్వీకరణలో అసమానతలు ఉన్నాయి.
- ప్రస్తుతం, పవన శక్తి (45.15 గిగావాట్లు), సౌరశక్తి (75.57 గిగావాట్లు), బయోమాస్/కో-జెనరేషన్ (10.2 గిగావాట్లు), చిన్న జలవిద్యుదుత్పత్తి (4.99 గిగావాట్లు), వ్యర్థాల నుండి విద్యుత్ (0.58 గిగావాట్లు), మరియు భారీ జలవిద్యుదుత్పత్తి (46.92 గిగావాట్ల) తో భారతదేశం యొక్క మొత్తం శక్తి మిశ్రమంలో పునరుత్పాదక శక్తి 41.4% వాటాను కలిగి ఉంది.

25. భారతదేశం యొక్క హీట్ యాక్షన్ ప్లాన్లు

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- భారత వాతావరణ విభాగం నుండి అధిక ఉష్ణోగ్రతా హెచ్చరికలు అసాధారణంగా ఈ సంవత్సరం మొదట్లోనే ఫిబ్రవరిలో ప్రారంభమయ్యాయి. ఈశాన్య మరియు పశ్చిమ భారతదేశంలోని కొన్ని ప్రాంతాలు అధిక ఉష్ణోగ్రతలను ఎదుర్కొంటున్నాయి.
- భారత వాతావరణ విభాగం రాబోయే రోజుల్లో, ముఖ్యంగా తూర్పు మరియు దక్షిణ భారతదేశంలో గరిష్ట ఉష్ణోగ్రతలు మరియు వడగాల్గులలో పెరుగుదలను అంచనా వేసింది. దీనితో, భారతదేశం యొక్క సంసిద్ధత గురించి ఆందోళనలు నెలకొన్నాయి.
- అధిక ఉష్ణోగ్రతా హెచ్చరికలు ముందుగానే జారీ చేయబడటం మరియు అధిక వడగాలుల పరిస్థితుల అంచనాలు దుర్బల జనాభాపై మరియు మౌలిక సదుపాయాలపై విపరీతమైన ఉష్ణోగ్రతల ప్రభావాన్ని తగ్గించడానికి చురుకైన చర్యల ఆవశ్యకతను నొక్కి చెబుతున్నాయి.

వడగాలులు మరియు ఉష్ణ కార్యాచరణ ప్రణాళికల గురించి

- భారత వాతావరణ విభాగం ప్రాంతాన్ని బట్టి మారుతూ ఉండే గరిష్ట ఉష్ణోగ్రత పరిమితుల ఆధారంగా వడగాలులను నిర్వచిస్తుంది. ఈ గరిష్ట ఉష్ణోగ్రత పరిమితి మైదానాలలో 40 డిగ్రీ సెంటీగ్రేడ్ లేదా అంతకంటే ఎక్కువ, తీర ప్రాంతాలలో 37 డిగ్రీ సెంటీగ్రేడ్ లేదా అంతకంటే ఎక్కువ మరియు కొండ ప్రాంతాలలో 30 డిగ్రీ సెంటీగ్రేడ్ లేదా అంతకంటే ఎక్కువ.
- ఉష్ణోగ్రత స్థాయిల ఆధారంగా 'సాధారణ హీట్వేవ్' మరియు 'తీవ్రమైన హీట్వేవ్' వంటి వర్గీకరణలతో వడగాలుల తీవ్రత నిర్ణయించబడుతుంది.
- ఉష్ణ కార్యాచరణ ప్రణాళికలు వడగాలుల ప్రభావాలను తగ్గించడానికి వివిధ స్థాయిలలో ప్రభుత్వాలచే రూపొందించబడతాయి. అవి వ్యూహాత్మక చర్యల ద్వారా వడగాలులకు సిద్ధం చేయడం, పరిష్కరించడం మరియు కోలుకోవడం లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నారు.

- 23 రాష్ట్రాలు, జాతీయ విపత్తు నిర్వహణ ప్రాధికార సంస్థ మరియు భారత వాతావరణ విభాగం మధ్య సహకారంతో ఉష్ణ కార్యచరణ ప్రణాళికలు రూపొందించబడతాయి. ఈ ప్రణాళికలు దుర్బలత్వ అంచనాలు మరియు ప్రతిస్పందన వ్యూహాలతో కూడుకొని ఉంటాయి.

ఉష్ణ కార్యచరణ ప్రణాళికలలో సిఫార్సులు

- రాబోయే వడగాలుల గురించి ప్రజలను మరియు అధికారులను అప్రమత్తం చేయడానికి సూచనలను మరియు ముందస్తు హెచ్చరిక వ్యవస్థలను ఉపయోగించడం.
- హీట్వేవ్ ప్రమాదాలు మరియు నివారణ చర్యల గురించి అవగాహన పెంచడానికి ప్రభుత్వ అవగాహనా ప్రచారాలు.
- అధిక ఉష్ణ-సంబంధిత ఆరోగ్య ప్రమాదాలను తగ్గించడానికి హీట్ పెల్లర్లు, శీతలీకరణ కేంద్రాలు మరియు స్వచ్ఛమైన తాగునీటిని ఏర్పాటు చేయాలి.
- అధిక వేడి కారణంగా అస్వస్థులయ్యే వారి సంఖ్య పెరిగిపోతుంది. వీరికి సేవలందించేందుకు ఆసుపత్రులు సంసిద్ధంగా ఉన్నాయని నిర్ధారించుకోవాలి.
- ఉష్ణసంబంధిత ప్రభావాలను తట్టుకోవడం కోసం పట్టణ ప్రణాళిక, చల్లని పైకప్పు సాంకేతికతలను స్వీకరించడం మరియు ప్రకృతి ఆధారిత పరిష్కారాల ఏకీకరణ వంటి దీర్ఘకాలిక చర్యలను ప్రోత్సహించాలి.

26. గ్రీన్ క్రెడిట్ ప్రోగ్రామ్ నిబంధనలకు మార్పుచేర్పులు చేసిన కేంద్రం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- గ్రీన్ క్రెడిట్ ప్రోగ్రామ్ క్రింద కేవలం చెట్లను నాటడం కంటే పర్యావరణ వ్యవస్థల పునరుద్ధరణకే అధిక ప్రాధాన్యతనివ్వాలని కేంద్ర పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖ స్పష్టం చేసింది.

మరింత సమాచారం

- హరిత క్రెడిట్ల కార్యక్రమం సంస్థలను మరియు వ్యక్తులను 'గ్రీన్ క్రెడిట్స్'కి బదులుగా క్షీణించిన అటవీ భూములపై అటవీ పెంపకం ప్రాజెక్టులలో పెట్టుబడి పెట్టమని ప్రోత్సహిస్తుంది.
- 13 రాష్ట్రాల అటవీ శాఖలు తమ అటవీ భూములలోని క్షీణించిన 387 భూభాగాలను పునరుద్ధరణ కొరకు అందించాయి. వీటి విస్తీర్ణం దాదాపు 10,983 హెక్టార్లు.
- ఆసక్తిగల వ్యక్తులు మరియు కంపెనీలు ఈ అడవుల పునరుద్ధరణ కోసం చెల్లించడానికి ఇండియన్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ ఫారెస్ట్రీ రీసెర్చ్ అండ్ ఎడ్యుకేషన్ కి దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చు. అడవుల పెంపకాన్ని వాస్తవానికి రాష్ట్ర అటవీ శాఖలు నిర్వహిస్తాయి.
- నాటిన రెండు సంవత్సరాల తర్వాత, ప్రతి చెట్టుకు ఒక 'గ్రీన్ క్రెడిట్' విలువ ఉంటుంది. దీనిని ఇండియన్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ ఫారెస్ట్రీ రీసెర్చ్ అండ్ ఎడ్యుకేషన్ అంచనా వేస్తుంది.
- ఇప్పటికే ఉన్న అటవీ చట్టాలకు అనుగుణంగా గ్రీన్ క్రెడిట్లను ఉపయోగించవచ్చు. అటవీ భూమి మళ్లింపు కోసం లేదా పర్యావరణ, సామాజిక మరియు పాలనా నిబంధనల ప్రకారం నివేదించడం కోసం సంస్థలు పరిహారం చెల్లించవలసి ఉంటుంది.
- హరిత క్రెడిట్ల కార్యక్రమం యొక్క నోటిఫైడ్ నియమాలు గ్రీన్ క్రెడిట్లను భవిష్యత్తులో వర్తకం చేయవచ్చని మరియు అవి కార్బన్ ఉద్గారాలను

- తగ్గించడానికి లేదా తొలగించడానికి సహకరిస్తే కార్బన్ క్రెడిట్లను పొందేందుకు కూడా ఉపయోగించవచ్చని సూచిస్తున్నాయి.
- పర్యావరణ మంత్రిత్వ శాఖ గతంలో నిర్దేశించిన హెక్టారుకు 1,100 చెట్లు అనే కనీస అవసరాన్ని ప్రకృతబెట్టింది. అడవుల పునరుద్ధరణకు అవసరమైన కనీస చెట్ల సాంద్రతను నిర్ణయించడానికి రాష్ట్రాలకు వీలు కల్పిస్తూ సూతన మార్గదర్శకాలను జారీ చేసింది. స్వదేశీ వృక్షజాతులకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడుతుంది మరియు సహజంగా పెరిగే మొక్కలు అలాగే ఉంచబడతాయి.
- అనేక ప్రభుత్వ రంగ కంపెనీలు హరిత క్రెడిట్ల కార్యక్రమంలో పెట్టుబడి పెట్టడానికి సమోదు చేసుకున్నాయి.
- ఈ కార్యక్రమం ప్రస్తుతం ప్రయోగ దశలో ఉంది. గ్రీన్ క్రెడిట్ల పరంగా పొదలు మరియు గడ్డి పరిమాణానికి సంబంధించి, అలాగే గ్రీన్ క్రెడిట్లు మరియు కార్బన్ క్రెడిట్ల సమానత్వానికి సంబంధించి చర్యలు కొనసాగుతున్నాయి.

27. 4వ భారీ కోరల్ బ్లీచింగ్ సంఘటన

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- నేషనల్ ఓషియానిక్ అండ్ అట్యూస్టియరిక్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ యొక్క కోరల్ రీఫ్ వాచ్ మరియు ఇంటర్నేషనల్ కోరల్ రీఫ్ ఇనిషియేటివ్ 4వ ప్రపంచ భారీ కోరల్ బ్లీచింగ్ సంఘటన సంభవించినట్లు నిర్ధారించాయి.

మరింత సమాచారం

- ఆస్ట్రేలియా యొక్క గ్రేట్ బారియర్ రీఫ్ తో సహా కనీసం 53 దేశాలు, భూభాగాలు మరియు స్థానిక ఆర్థిక వ్యవస్థలలో భారీ బ్లీచింగ్ గమనించబడింది.
- గత 10 సంవత్సరాలలో ఇటువంటి సంఘటన జరగడం ఇది రెండవ సారి. మునుపటి సంఘటన 2014 నుండి 2017 వరకు కొనసాగింది.

పగడపు దిబ్బ లేదా ప్రవాళ భిక్షి గురించి

- అకశేరుక జంతువులు అయిన పగడాలు “కఠిన పగడాలు” (ఇవి దిబ్బను నిర్మిస్తాయి) లేదా “మృదువైన పగడాలు”గా వర్గీకరించబడ్డాయి. అవి జూజాంతెల్లే అని పిలువబడే సూక్ష్మ శైవలాల (ఆల్గే) తో సహజీవన సంబంధాలను కలిగిఉంటాయి.
- పగడపు దిబ్బలు స్థిరమైన ఉష్ణోగ్రతలు మరియు విస్తారమైన సూర్యకాంతితో కూడిన వెచ్చని, ఉప్పటి, స్పష్టమైన, లోతులేని సముద్ర జలాల్లో వృద్ధి చెందుతాయి.
- వీటిని సముద్రం యొక్క వర్షాణ్యంగా పిలుస్తారు. పగడపు దిబ్బలు దాదాపు 25% సముద్ర జీవులకు అండగా ఉంటాయి.
- అవి తుఫాను ప్రభావాలను తగ్గిస్తాయి. పర్యాటకాన్ని ప్రోత్సహిస్తాయి మరియు కార్బన్ సింక్లుగా పనిచేస్తాయి.

కోరల్ బ్లీచింగ్:

- ఉష్ణోగ్రత లేదా కాంతి వంటి పరిస్థితులలో మార్పుల ద్వారా ఒత్తిడికి గురైనప్పుడు, పగడాలు సహజీవన శైవలాలను బహిష్కరించి, పూర్తిగా తెల్లగా మారుతాయి.
- వాతావరణ మార్పులు కారణంగా సముద్ర ఉష్ణోగ్రతలు పెరగడం, ప్రవాహం మరియు కాలుష్యం, అతి తక్కువ అటుపోట్లు మరియు సముద్రపు ఆమ్లికరణలు కోరల్ బ్లీచింగ్ కి కారకాలు.

పగడపు దిబ్బల సంరక్షణకు చర్యలు:

- ప్రపంచ కార్యక్రమాలు: ఐసిఆర్ఐ, గ్లోబల్ ఫండ్ ఫర్ కోరల్ రీఫ్స్, గ్లోబల్ కోరల్ రీఫ్ మానిటరింగ్ నెట్వర్క్, మరియు కోరల్ ట్రయంగాల్ ఇనిషియేటివ్ వంటి సంస్థలు పగడపు దిబ్బల సంరక్షణ కోసం పనిచేస్తాయి.
- కోరల్ ట్రయంగాల్: ఇండోనేషియా, మలేషియా, ఫిలిప్పీన్స్, పాపువా న్యూ గినియా, తైమూర్ లెస్టే మరియు సోలమన్ దీవులను ఆవరించి ఉన్న పశ్చిమ పసిఫిక్ మహాసముద్రంలోని సముద్ర ప్రాంతం.
- భారతదేశం యొక్క ప్రయత్నాలు: పరిరక్షణ ప్రయత్నాలలో సముద్ర సంరక్షణ ప్రాంతాలు, ఇంటిగ్రేటెడ్ కోస్టల్ జోన్ మేనేజ్మెంట్ మరియు బయోరాక్ వంటి సాంకేతికతల ద్వారా పగడపు దీవుల పునరుద్ధరణ ఉన్నాయి.

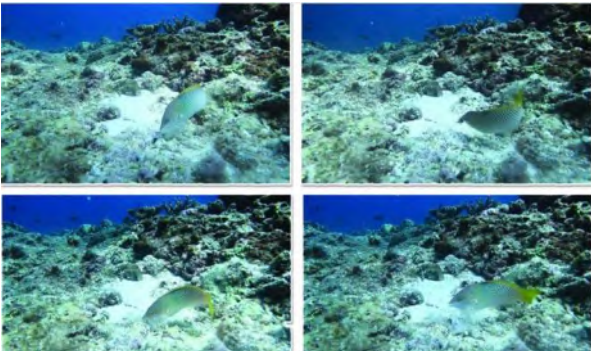
28. సాధనాలను ఉపయోగించే నూతన చేప జాతులు

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- లక్కడీవి సముద్రంలో సాధనాలను (పనిముట్లను) ఉపయోగించే మూడు నూతన చేప జాతులు గమనించబడ్డాయి.

మరింత సమాచారం :

- జాస్సెన్స్ వ్రాస్సే (తలస్సోమా జాస్సేని) మరియు చెకర్బోర్డ్ వ్రాస్సే (హాలివోరెస్ హెూర్బులనస్) లు సాధనాలను ఉపయోగించడం మునుపెన్నడూ గమనించబడలేదు. అయితే మూన్ రాస్సే (తలస్సోమా లూనారే) చేప పనిముట్లను ఉపయోగించడం మొట్టమొదటిసారి గుర్తించబడినది.

- ఈ మూడు జాతులు సముద్రపు అర్పిన్ పెంకులను పగలగొట్టడానికి బ్రతికిఉన్న లేదా చనిపోయిన పగడపు నిర్మాణాలను ఉపయోగించుకుంటాయి.
- చింపాంజీలు నీటిని తాగేందుకు స్ట్రాను ఉపయోగించడం మరియు పగుళ్ల నుండి కీటకాలను బయటికి తీయడానికి కాకులు ఆకులను ఒక రూపంలోకి తయారు చేయడం వంటివి ప్రసిద్ధి చెందాయి. ఏది ఏమైనప్పటికీ, పరిశీలనలో సవాళ్లు మరియు చేపలను 'తక్కువ తెలివితేటలు' కలిగిన జీవులుగా భావించడం వల్ల సాధనాలను ఉపయోగించే జల జంతువులకు సంబంధించిన వివరాలు చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి.

లక్కడీవి సముద్రం

- లక్కడీవి సముద్రం లేదా లక్షదీప్ సముద్రం భారతదేశం, మాల్దీవులు మరియు శ్రీలంక సరిహద్దులుగా ఉంది.
- కర్ణాటకకు నైరుతి, కేరళకు పశ్చిమాన మరియు తమిళనాడుకు దక్షిణంగా ఉంది. ఇది సంవత్సరం పొడవునా స్థిరమైన నీటి ఉష్ణోగ్రతలను మరియు గొప్ప సముద్ర జీవవైవిధ్యాన్ని కలిగిఉంది.

29. గ్లోబల్ ఫారెస్ట్ వాచ్

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- భారతదేశం 2000 నుండి 2.33 మిలియన్ హెక్టార్ల వచ్చదనాన్ని కోల్పోయింది, ఇది 2001 నుండి 2023 వరకు వచ్చదనంలో 6% తగ్గదలని సూచిస్తుంది.

మరింత సమాచారం

- 1 హెక్టారు కంటే తక్కువ విస్తీర్ణంలో ఉన్న చెట్ల గుంపును మరియు నమోదు చేయబడిన అడవుల వెలుపల ఉన్న వృక్షాలను వచ్చదనం అని అంటారు. అయితే 10% మరియు అంతకంటే ఎక్కువ చెట్ల గుబురు సాంద్రతతో 1 హెక్టార్ కంటే ఎక్కువ విస్తీర్ణంలో ఉన్న వాటిని అటవీ భూభాగం / విస్తీర్ణంగా నిర్వచించబడింది.
- 2001 మరియు 2023 మధ్య మొత్తం వచ్చదనం నష్టంలో 60% భాగం బదు రాష్ట్రాలు-అస్సాం, మిజోరం, అరుణాచల్ ప్రదేశ్, నాగాలాండ్ మరియు మణిపూర్ లలోనే సంభవించింది.
- 2001 నుండి 2022 వరకు, భారతదేశంలో 89.9 మిలియన్ టన్నుల నికర కార్బన్ సింక్ గమనించబడింది.
- లక్షదీప్ 76% తో అతిపెద్ద సాపేక్ష ప్లాంటేషన్ ప్రాంతాన్ని కలిగి ఉంది.
- అటవీ నిర్మూలన వల్ల 2001 మరియు 2022 మధ్య 3.3% వచ్చదనం నష్టం జరిగింది.
- వాతావరణ మార్పులు విపరీతమైన వేడికి కారణమౌతున్నాయి. దీనివలన కార్నిచ్చులు చెలరేగి వచ్చదనం నాశనమైంది. 2001 నుండి 2022 వరకు అరుణాచల్ ప్రదేశ్ తర్వాత అగ్నిప్రమాదాల కారణంగా అత్యధికంగా ఒడిశాలో వచ్చదనం నష్టం జరిగింది.
- భారతదేశం 5 మిలియన్ హెక్టార్ల అటవీ/వచ్చదనం విస్తీర్ణాన్ని పెంచడానికి మరియు మరో 5 మిలియన్ హెక్టార్లలో అటవీ/అటవీయేతర భూములలో అటవీ/వచ్చదనం నాణ్యతను మెరుగుపరచడానికి గ్రీన్ ఇండియా మిషన్ వంటి కార్యక్రమాలను అమలు చేసింది.
- నగర్ వాన్ యోజన పట్టణ మరియు పట్టణ పరిసర ప్రాంతాలలో వచ్చదనాన్ని పెంచడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.

గ్లోబల్ ఫారెస్ట్ వాచ్

- ఇది 1997లో వరల్డ్ రిసోర్సెస్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ద్వారా అడవులను పర్యవేక్షించడానికి డేటా మరియు సాధనాలను అందించే ఆన్లైన్ ప్లాట్ఫారమ్గా స్థాపించబడింది. ఇది అటవీ మార్పులపై ఎప్పటికప్పుడు సమాచారాన్ని అందిస్తుంది.

30. ఆర్కిటిక్ ప్లాస్టిక్ సంక్షోభం, పెట్రోకెమికల్ ఇండస్ట్రీ నివేదిక

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- అలాస్కా కమ్యూనిటీ యాక్షన్ ఆన్ టాక్సిక్స్ మరియు అంతర్జాతీయ కాలుష్య కారకాల నిర్మూలన నెట్వర్క్ (ఐఎన్) లు ఆర్కిటిక్ ప్లాస్టిక్ సంక్షోభంపై ఒక నివేదికను విడుదల చేశాయి. ఐపెన్ అనేది విషపదార్థరహిత భవిష్యత్తు కోసం కృషి చేసే ప్రపంచ నెట్వర్క్.

నివేదికలోని కీలకాంశాలు

- చమురు ఒలికిపోవడం మరియు ప్రమాదకర పదార్థాల విడుదలతో సహా పెట్రోకెమికల్ పరిశ్రమల ద్వారా ఆర్కిటిక్ ప్రాంతాన్ని కలుషితం చేసే పర్యావరణ ఉల్లంఘనలను ఈ నివేదిక ప్రధానంగా ప్రస్తావించింది.
- ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉన్న ప్లాస్టిక్ మరియు విషపూరిత రసాయనాలు ఆర్కిటిక్లో ప్రోగుపడతాయి, వాతావరణ మరియు సముద్ర ప్రవాహాల కారణంగా ఇది “భూఅర్థగోళ సింక్”గా మారిపోతున్నది. ఈ ప్రక్రియను గ్లోబల్ డిస్టిలేషన్ లేదా “గ్రాస్ హోపర్ ఎఫెక్ట్” అని పిలుస్తారు.
- క్యాన్సర్ మరియు గుండె జబ్బులకు సంబంధించిన పాలిఅరోమాటిక్ హైడ్రోకార్బన్లు మరియు ఊబకాయం మరియు క్యాన్సర్తో ముడిపడి ఉన్న బిస్ఫెనాల్తో కూడిన ఈ రసాయనాలు ఆర్కిటిక్ పర్యావరణానికి మరియు అక్కడి ప్రజల ఆరోగ్యానికి ముప్పును కలిగిస్తాయి.
- ఆర్కిటిక్లో వేగవంతమైన ఉష్ణోగ్రతల పెరుగుదల అలీట్, యుపిక్ మరియు ఇన్యూట్ వంటి స్థానిక సమాజాలలో వలసలకు మరియు ఆహార భద్రత ముప్పుకు కారణమౌతున్నది.

సిఫార్సులు :

- శిలాజ ఇంధనం మరియు పెట్రోకెమికల్ పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వ రాయితీలను నిలిపివేయడం, విషపూరిత రసాయనాలు మరియు ప్లాస్టిక్లను తొలగించడానికి సురక్షితమైన రసాయనాల కోసం లూయిస్విల్లే చార్టర్ను స్వీకరించడం, విధాన రూపకల్పనలో జస్ట్ ట్రాన్సిజన్ ఫ్రేమ్వర్క్ సూత్రాలను ఏకీకృతం చేయడం మరియు నిరంతర సేంద్రీయ కాలుష్య కారకాలపై స్టాక్ హోమ్ కన్వెన్షన్ అమలును బలోపేతం చేయడం వంటి ముఖ్యమైన సిఫారసులు చేయబడినవి.
- వీటితో పాటు, చట్టబద్ధంగా కట్టుబడి ఉండే గ్లోబల్ ప్లాస్టిక్స్ ఒప్పందాన్ని అనుసరించాలని సూచించబడింది.

ఆర్కిటిక్ ప్రాంతం కోసం కార్యక్రమాలు

- ఆర్కిటిక్ కౌన్సిల్ పర్యావరణ పరిరక్షణ మరియు సుస్థిరాభివృద్ధిపై ఆర్కిటిక్ దేశాల మధ్య సహకారానికి వీలుకల్పిస్తుంది. ఈ మండలిలో కెనడా, డెన్మార్క్, ఫిన్లాండ్, ఐస్లాండ్, నార్వే, రష్యా, స్వీడన్ మరియు యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఉన్నాయి.
- ఆర్కిటిక్పై వాతావరణ మార్పుల ప్రభావాలను తగ్గించడానికి యుఎన్ హై సీస్ శ్రీతీని ఆమోదించాలని కూడా ఈ నివేదిక సూచిస్తుంది.

31. యునైటెడ్ అరబ్ ఎమిరేట్స్ లోని దుబాయ్ లో భారీ వర్షపాతం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- యునైటెడ్ అరబ్ ఎమిరేట్స్ దేశంలో తీవ్రమైన ఉరుములతో కూడిన అత్యంత భారీ వర్షం కురిసింది. ఇది రోజువారీ జీవితంలో అంతరాయాలకు, ఆస్తి నష్టానికి మరియు ప్రాణనష్టానికి దారితీసింది.

మరింత సమాచారం

- సాధారణంగా పొడిగా ఉండే అరేబియా ద్వీపకల్ప దేశం అయిన యునైటెడ్ అరబ్ ఎమిరేట్స్ లో అసాధారణంగా భారీ వర్షాలు కురిశాయి.
- అతి తక్కువ వ్యవధిలో దుబాయ్ లో 142 మిల్లీమీటర్లకంటే ఎక్కువ వర్షం కురిసింది. ఈ వర్షపాతం చాలా ముఖ్యమైనది, ఎందుకంటే ఇది నగరంపై సాధారణంగా ఏడాదిన్నరలో కురిసే దానికంటే ఎక్కువ.

భారీ వర్షాలకు కారణాలు

- అరేబియా ద్వీపకల్పం గుండా వెళ్లి ఒమన్ గల్ఫ్ మీదుగా వయనించిన తుఫాను వ్యవస్థ ఈ భారీ వర్షాలకు ప్రధాన కారణం.
- లవణ మిశ్రమాలను మేఘాలలోకి చల్లడం ద్వారా వర్షపాతాన్ని ప్రేరేపించే ప్రక్రియ అయిన క్లౌడ్ సీడింగ్ (మేఘ మధనం), వర్షపాతాన్ని తీవ్రతరం చేసి ఉండవచ్చు.
- అయితే, వాతావరణ మార్పుల కారణంగా పెరుగుతున్న ప్రపంచ ఉష్ణోగ్రతలు ఈ సంఘటనకు కారణమై ఉండవచ్చని కొందరు నిపుణులు సూచిస్తున్నారు.
- వాతావరణ మార్పుల వల్లనే ఈ నిర్దిష్ట విపరీత వాతావరణ సంఘటన సంభవించింది అని నిర్ధారించడం సవాలుగా ఉన్నప్పటికీ, గ్రీన్ హౌస్ వాయు ఉద్ధారాల ద్వారా నడపబడే భూగోళ ఉష్ణోగ్రతల పెరుగుదల, ఎల్ నినో మరియు లా నినా వంటి సహజ వాతావరణ వైవిధ్యం కూడా వర్షపాతం యొక్క తీవ్రతలో తమవంతు పాత్ర పోషించి ఉండవచ్చు.

AMIGOS IAS

Ashok Nagar, Hyderabad

JOIN OUR TELEGRAM CHANNEL

https://t.me/amigosiashyd

- ♦ FOR DAILY MCQ'S
- ♦ LATEST UPDATES
- ♦ VIDEOS ON UPSC - CSE
- ♦ GROUP-1 (AP & TS)
- ♦ GROUP-2 (AP & TS)
- ♦ CURRENT AFFAIRS

Ph: 9000230734, 9000230735

1. MHA యొక్క డిజిటల్ క్రిమినల్ కేస్ మేనేజ్మెంట్ సిస్టమ్ (CCMS) ప్లాట్ ఫామ్

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

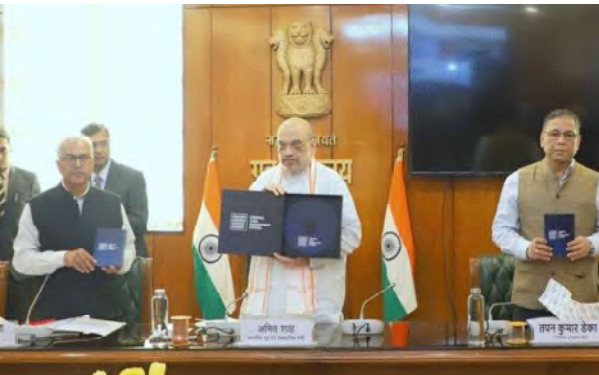
- డిజిటల్ క్రిమినల్ కేస్ మేనేజ్మెంట్ సిస్టమ్ (CCMS) ప్లాట్ ఫామ్ కేంద్ర హోం మంత్రిత్వ శాఖ ప్రారంభించింది.
- దీన్ని జాతీయ దర్యాప్తు సంస్థ రూపొందించింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- ఈ సాఫ్ట్వేర్ను ఇన్స్టాల్ చేసుకుని సులభంగా ఉపయోగించుకోవచ్చు.
- ఇది రాష్ట్ర పోలీసు దళాల నిర్దిష్ట అవసరాలను తీర్చడానికి రూపొందించబడింది.

డిజిటల్ CCMS యొక్క ప్రాముఖ్యత

- ఉగ్రవాదం, వ్యవస్థీకృత నేరాల కేసుల్లో NIA సిబ్బంది మధ్య మెరుగైన సమన్వయం నెలకొల్పి న్యాయం అందించడం.
- కేసు డాక్యుమెంటు, సేకరించిన డేటా, సేకరించిన సాక్ష్యాలు మరియు కోర్టుకు సమర్పించిన ఛార్జీషీట్లతో సహా దర్యాప్తు సమయంలో సృష్టించిన డేటాను ఉపయోగించడానికి, ఏకీకృతం చేయడానికి మరియు డిజిటలైజ్ చేయడానికి రాష్ట్ర పోలీసు దళాలకు సహాయపడుతుంది.

- రాష్ట్ర పోలీసు యాంటీ టెర్రర్ స్క్వాడ్ లతో సహా కేంద్ర, రాష్ట్ర సంస్థల మధ్య బలమైన సహకారాన్ని ప్రోత్సహిస్తుంది.
- ఇది దర్యాప్తులను ప్రామాణికం చేస్తుంది, ఉగ్రవాద సంబంధిత డేటా సంకలనాన్ని క్రమబద్ధీకరిస్తుంది మరియు దేశవ్యాప్తంగా సున్నితమైన మరియు సంక్లిష్టమైన కేసులను త్వరగా పరిష్కరించి శిక్ష పడేలా చేస్తుంది.

- భారతీయ న్యాయ సంహిత, భారతీయ నాగరిక్ సురక్షా సంహిత మరియు భారతీయ సాక్ష్య సంహిత వంటి కొత్త క్రిమినల్ చట్టాలను అమలు చేయడానికి NIA మరియు రాష్ట్ర పోలీసు దళాలకు ఇది సహాయపడుతుంది.

సంకలాన్ యాప్ ను ప్రారంభించిన MHA.

- నేషనల్ క్రైమ్ రికార్డ్స్ బ్యూరో (NCRB) రూపొందించిన కొత్త క్రిమినల్ చట్టాల సమాహారం ఇది.
- పాత మరియు కొత్త క్రిమినల్ చట్టాల మధ్య వారధిగా పనిచేస్తుంది. చట్టపరమైన విధివిధానాల ద్వారా ద్వారా మార్గాన్ని సులభతరం చేస్తుంది.
- ఆఫ్ లైన్ మోడ్ లో పనిచేయడానికి మరియు మారుమూల ప్రాంతాలలో కూడా ఉపయోగించుకోవే విధంగా రూపొందించబడింది.

2. డాక్సింగ్

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- నేటి డిజిటల్ యుగంలో, వ్యక్తిగత సమాచారాన్ని ఆన్లైన్లో సులభంగా పొందడం మరియు వ్యాప్తి చేయడం, వ్యక్తుల గోప్యత మరియు భద్రతకు అధిక సమస్యలను కలిగించడం వల్ల డాక్సింగ్ గురించిన ఆందోళనలు గణనీయంగా పెరుగుతున్నాయి.

మరింత సమాచారం

- ఇంటి చిరునామాలు, ఫోన్ నంబర్లు, ఇమెయిల్ ఐడీలు, వైద్య పరిస్థితులు, ప్రభుత్వ పత్రాలు మరియు లైవ్ లోకేషన్ తో సహా వ్యక్తి యొక్క ప్రైవేట్ వివరాలను డిజిటల్ వ్యాప్తి చేసే చర్యను డాక్సింగ్ అని వ్యవహరిస్తారు.
- డాక్సింగ్ కోసం పొందిన ప్రైవేట్ వివరాలు సాధారణంగా వ్యక్తి యొక్క గోప్యత మరియు భద్రతను ఉల్లంఘించడం, హ్యాకింగ్ లేదా దొంగతనం వంటి చట్టవిరుద్ధమైన మార్గాల ద్వారా పొందబడతాయి.
- భారతదేశంలో కార్యకలాపాలు నిర్వహిస్తున్న సోషల్ మీడియా కంపెనీలు దేశ ఐటీ నిబంధనలకు లోబడి ఉంటాయి. ఈ నిబంధనలు డాక్సింగ్ వంటి సైబర్ నేరాలపై చర్యలు తీసుకోవాలని ఆదేశిస్తాయి.
- సైబర్ క్రైమ్ ఫిర్యాదును దాఖలు చేయడం వలన డాక్సింగ్కు సంబంధించిన కేసులను వేగంగా పరిష్కరించడానికి ప్లాట్ఫారమ్లకు వీలుకలుగుతుంది మరియు హానిని తగ్గించడానికి అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవచ్చు.
- దీనితో పాటు, వ్యక్తులు ఆన్లైన్లో తమ వ్యక్తిగత సమాచారాన్ని భద్రపరచడం మరియు పబ్లిక్ ప్లాట్ఫారమ్లలో సున్నితమైన వివరాలను పంచుకోవడంలో జాగ్రత్తగా ఉండటంతో సహా డాక్సింగ్ నుండి తమను తాము రక్షించుకోవడానికి చురుకైన చర్యలు తీసుకోవాలి.

3. సోషల్ మీడియా ప్లాట్‌ఫారమ్ కోసం 'వాలంటరీ కోడ్ ఆఫ్ ఎథిక్స్'

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- ఒక సోషల్ మీడియా ప్లాట్‌ఫారమ్ ఇటీవల పోస్ట్‌లను తీసివేయడానికి మరియు 'వాలంటరీ కోడ్ ఆఫ్ ఎథిక్స్'కి అనుగుణంగా ఉండటానికి అంగీకరించింది.

స్వచ్ఛంద నైతిక నియమావళి (వాలంటరీ కోడ్ ఆఫ్ ఎథిక్స్) గురించి

- ఇది భారత ఎన్నికల సంఘం మరియు ఇంటర్నెట్ మరియు మొబైల్ అసోసియేషన్ ఆఫ్ ఇండియా నేతృత్వంలోని చొరవ. ఎన్నికల సమయంలో సోషల్ మీడియా ప్లాట్‌ఫారమ్లను స్వేచ్ఛగా, నిష్పక్షపాతంగా మరియు నైతికంగా ఉపయోగించడాన్ని ఇది లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- పాల్గొనేవారు స్వచ్ఛందంగా అంగీకరించిన ఈ కోడ్ తక్షణ ప్రభావంతో అమలులోకి వస్తుంది.
- రాజకీయ పార్టీలు సోషల్ మీడియాను అధికంగా వినియోగిస్తున్నందున 2019లో ఇది రూపొందించబడినది.
- ఎన్నికల చట్టాల గురించి అవగాహన పెంచడానికి విద్య మరియు కమ్యూనికేషన్ ప్రచారాల కోసం నిబంధనలను కలిగి ఉంటుంది.

కోడ్ యొక్క ముఖ్య నిబంధనలు:

- ఎన్నికల సమాచారాన్ని పొందడానికి సోషల్ మీడియా ప్లాట్‌ఫారమ్లు తప్పనిసరిగా విధానాలను అమలు చేయాలి.
- ఇప్పటికే ఉన్న లేబుల్‌లు లేదా బహిర్గతం చేసే సాంకేతికతను ఉపయోగించడం ద్వారా పెయిడ్ రాజకీయ ప్రకటనలలో పారదర్శకతకు నిబద్ధత వహించాలి.
- ప్లాట్‌ఫారమ్లు తప్పనిసరిగా ప్రజా ప్రాతినిధ్య చట్టంలోని సెక్షన్ 126 ప్రకారం నివేదించబడిన ఉల్లంఘనలను మూడు గంటలలోపు ప్రాసెస్ చేయాలి.
- ఎన్నికల సమయంలో అభ్యంతరకరమైన కంటెంట్‌ను తీసివేయమని సోషల్ మీడియా ప్లాట్‌ఫారమ్లను భారత ఎన్నికల సంఘం నిర్దేశిస్తుంది.
- కంటెంట్ తొలగింపు ఎన్నికల ప్రవర్తనా నియమావళి, ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టం మరియు భారతీయ శిక్షాస్మృతితో సహా వివిధ చట్టాలకు అనుగుణంగా ఉంటుంది.

 AMIGOS IAS

Admissions are Open

BATCH HIGHLIGHTS

- ✦ Comprehensive GS + CSAT + OPTIONAL + TEST SERIES
- ✦ NCERT Foundation Classes
- ✦ 20 Months Mentorship
- ✦ Free Study Hall FOR ALL STUDENTS

CONTACT NOW

9000230735

OPP: SUB-REGISTRAR OFFICE,
ASHOK NAGAR, HYDERABAD

7

సమాజం - సామాజిక న్యాయం

1. ఫౌండేషన్ లిటరసీ అండ్ న్యూమరసీ అసెస్మెంట్ టెస్ట్ (FLNAT)

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- విద్యా మంత్రిత్వ శాఖ పరిధిలోని డిపార్ట్‌మెంట్ ఆఫ్ సూల్ ఎడ్యుకేషన్ అండ్ లిటరసీ (DOSEL) 23 రాష్ట్రాల్లో ఫౌండేషన్ లిటరసీ అండ్ న్యూమరసీ అసెస్మెంట్ టెస్ట్ (FLNAT) ను నిర్వహించింది.

FLNAT గురించి

- FLNAT అనేది అండర్ స్టాండింగ్ లైఫ్ టైమ్ లెర్నింగ్ ఫర్ ఆల్ ఇన్ సాసైటీ (FLNAT) చొరవతో భాగంగా నిర్వహించే దేశవ్యాప్త అంచనా పరీక్ష
- ఈ పరీక్ష 15 మరియు అంతకంటే ఎక్కువ వయస్సు ఉన్న సమోడు చేసుకున్న నిరక్షరాస్యుల యొక్క ప్రాథమిక (బేసిక్) అక్షరాస్యత మరియు సంఖ్యా నైపుణ్యాలను అంచనా వేయడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- జాతీయ విద్యావిధానం 2020 యొక్క బహుభాషా బోధనకు అనుగుణంగా అభ్యాసకుల ప్రాంతీయ భాషలో బోధించబడుతుంది .
- బోధించే సబ్జెక్టులు:** రీడింగ్, రైటింగ్, సంఖ్యల గురించి, ఒక్కోదానికి 50 మార్కులు చొప్పున, మొత్తం 150 మార్కులు.
- సర్టిఫికేషన్:** నేషనల్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఓపెన్ స్కూలింగ్ (NIOS) నుంచి సర్టిఫికేట్ లభిస్తుంది.
- 2023లో మార్చి, సెప్టెంబర్ నెలల్లో రెండుసార్లు FLNAT పరీక్ష నిర్వహించారు.

ULLAS కార్యక్రమం

- ప్రాథమిక అక్షరాస్యత మరియు విమర్శనాత్మక జీవన నైపుణ్యాలలో అంతరాలను పరిష్కరించడం, వ్యక్తులందరికీ అందుబాటులో ఉన్న విద్య వ్యవస్థను సృష్టించడం ద్వారా విద్య మరియు అక్షరాస్యతలో విప్లవాత్మక మార్పులు తీసుకురావడం దీని లక్ష్యం.
- లక్ష్యం:** అధికారిక పాఠశాల విద్య అవకాశాన్ని కోల్పోయిన 15 మరియు అంతకంటే ఎక్కువ వయస్సు గల పౌరులు.
- పాఠ్యాంశాలు:** ప్రాథమిక విద్య, డిజిటల్, ఆర్థిక అక్షరాస్యత, ఇతర అవసరమైన జీవన నైపుణ్యాలు బోధిస్తారు.

2. ILO అధ్యయనం ప్రకారం ప్రతి 1,000 మందిలో 8.2 మంది బలవంతపు పనిలో నిమగ్నమయ్యారు

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం

- అంతర్జాతీయ కార్మిక సంస్థ (ILO) అధ్యయనం ప్రకారం, బలవంతపు కార్మికులు సంవత్సరానికి 36 బిలియన్ డాలర్ల అక్రమ లాభాలను సృష్టిస్తున్నారు. ఇది 2014 నుండి 37% కు పెరిగింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- అక్రమ రవాణాదారులు, క్రిమినల్స్ ఒక్కో బాధితుడి కింద దశాబ్దం క్రితం 8,269 డాలర్లు సంపాదించగా, ప్రస్తుతం 10,000 డాలర్లు సమకూరుతున్నాయి.
- బలవంతపు శ్రమ నుండి మొత్తం వార్షిక చట్టవిరుద్ధ లాభాలు ఐరోపా మరియు మధ్య ఆసియా నుండి అత్యధికంగా ఉన్నాయి. తరువాత ఆసియా మరియు పసిఫిక్, అమెరికాలు, ఆఫ్రికా మరియు అరబ్ దేశాలు ఉన్నాయి.
- బలవంతపు వాణిజ్య లైంగిక దోపిడీ మొత్తం అక్రమ లాభాలలో మూడింట రెండు వంతులకు పైగా (73%) ఉంది. అయినప్పటికీ మొత్తం బాధితుల సంఖ్యలో వీరి సంఖ్య 27% గా మాత్రమే ఉంది.
- బలవంతపు శ్రమ నుండి అక్రమ లాభాలకు దోహదం చేసే ఇతర రంగాలలో పరిశ్రమలు, సేవలు, వ్యవసాయం, గృహ సంబంధిత పనులు ఉన్నాయి.
- 2016 మరియు 2021 మధ్య బలవంతపు శ్రమలో నిమగ్నమైన ప్రజల సంఖ్య 2.7 మిలియన్లకు పెరిగింది, 2021 నాటి ప్రపంచంలోని ప్రతి 1,000 మందికి 3.5 మంది బలవంతపు పనిలో నిమగ్నమయ్యారు.
- ఎన్ ఫోర్స్ మెంట్ చర్యల్లో పెట్టుబడులు పెట్టడం, చట్టపరమైన విధివిధానాలను బలోపేతం చేయడం, ఎన్ ఫోర్స్ మెంట్ అధికారులకు శిక్షణ ఇవ్వడం, అధిక ముప్పు కలిగిన రంగాలలో లేబర్ ఇన్ స్పెక్షన్ ను నియమించడం, లేబర్, క్రిమినల్ లా ఎన్ ఫోర్స్ మెంట్ మధ్య మెరుగైన సమన్వయం అవసరమని ఈ నివేదిక నొక్కి చెప్పింది.
- అదనంగా, నిష్పాక్షిక నియామక ప్రక్రియలను ప్రోత్సహించడం మరియు సమిష్టిగా అందరూ కలిసి ఓడంబడికలు చేసుకోవడం వలన కార్మికుల స్వేచ్ఛను పెంచడం మరియు బలవంతపు శ్రమలో నిమగ్నమై ఉన్న కార్మికుల కష్టాలను పరిష్కరించడానికి మరియు బాధితులను రక్షించడానికి అవసరమైన చర్యలును ఇది తెలియజేస్తుంది.

3. మానవ అక్రమ రవాణాను సంయుక్తంగా ఎదుర్కోవడానికి జతకట్టిన RPF మరియు NCW

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం

- భారతీయ రైల్వే వ్యవస్థలో మానవ అక్రమ రవాణాను సంయుక్తంగా ఎదుర్కోవడానికి రైల్వే ప్రాటెక్షన్ ఫోర్స్ (RPF), జాతీయ మహిళా కమిషన్ (NCW) ఒక అవగాహన ఒప్పందం (MOU) పై సంతకాలు చేశాయి.

ఈ ఒప్పందంలోని లక్ష్యాల గురించి

- **నివారణ మరియు రక్షణ :** మానవ అక్రమ రవాణాను నిరోధించడం మరియు NCW మరియు RPF మధ్య సహకార ప్రయత్నాల ద్వారా అక్రమ రవాణాకు గురైన మహిళలను రక్షించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- **RPF సిబ్బందికి శిక్షణ మరియు వర్క్ షాప్ లు:** RPF సిబ్బందికి అక్రమ రవాణా సంఘటనలపై అవగాహన మరియు ప్రతిస్పందనను పెంచడానికి వర్క్ షాప్ లు మరియు శిక్షణ సెషన్ లను నిర్వహించడం.
- **అవగాహన కార్యక్రమాలు:** రైల్వే సిబ్బందికి, ప్రజలకు అక్రమ రవాణా సంకేతాలు, సమాచారం తెలియజేయుట గురించి అవగాహన కల్పించేందుకు క్యాంపెయిన్ లను ప్రారంభించడం.

మహిళల భద్రత కోసం ఇతర RPF కార్యక్రమాలు

- **మేరీ సహేలి కార్యక్రమం:** సుదూర రైళ్లలో మహిళా ప్రయాణికులకు, ముఖ్యంగా ఒంటరిగా ప్రయాణించే లేదా నేరాలకు గురయ్యే అవకాశం ఉన్నవారికి భద్రత కల్పిస్తుంది.
- **ఆపరేషన్ AAHT (యాంటీ హ్యూమన్ ట్రాఫికింగ్):** స్వగర్ల నుంచి బాధితులను, ముఖ్యంగా మహిళలు, పిల్లలను రక్షించడానికి సుదూర రైళ్లు/ మార్గాల్లో ప్రత్యేక బృందాలను మోహరించడం.
- **ఆపరేషన్ మాతృశక్తి:** RPF సిబ్బంది, ముఖ్యంగా మహిళా అధికారులు తమ సాధారణ విధులకు మించి రైలు ప్రయాణాల్లో గర్భిణులకు ప్రసవ సమయంలో సహాయం చేస్తారు.
- **ఆపరేషన్ డిగ్నీటీ:** నిరాశ్రయులు, మానసిక స్థితి సరిగా లేని మరియు అక్రమ రవాణాకు గురైన పెద్దలను రక్షించడం, వారు కుటుంబాలతో తిరిగి కలవడానికి లేదా NGO సహకారంతో వసతి గృహాలకు తరలించడానికి సహాయపడుతుంది.

4. భారతదేశ HDI మరియు GII ర్యాంకులు

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం

- ఇటీవల ఐక్యరాజ్యసమితి అభివృద్ధి కార్యక్రమం నివేదికలో 'ట్రెకింగ్ ది గ్రిడ్ లైన్ : రీజమేజింగ్ కోఆపరేషన్ ఇన్ పోలరెక్షన్ వరల్డ్ ' పేరిట భారత్ HDI, GII ర్యాంకింగ్ ను ప్రచురించారు.

నివేదికలోని ముఖ్యాంశాలు

- ఐక్యరాజ్యసమితి యొక్క మానవాభివృద్ధి సూచిక (HDI)లో భారత్ ర్యాంకింగ్ 2022లో ఒక స్థానం మెరుగుపడి 193 దేశాల్లో 0.644 స్కోరుతో 134వ స్థానానికి చేరుకుంది.
- లింగ అసమానత సూచీ (GII) 2022లో 193 దేశాల్లో భారత్ 0.437 స్కోరుతో 108వ స్థానంలో నిలిచింది. GII 2021 సంవత్సరం ర్యాంకింగ్ లో 0.490 స్కోరుతో 191 దేశాల్లో 122వ స్థానంలో నిలిచింది.

- ఏదేమైనా, దేశంలో శ్రామిక శక్తి భాగస్వామ్య రేటులో అతిపెద్ద లింగ అసమానతలు ఉన్నాయి. మహిళలు (28.3 శాతం) మరియు పురుషుల (76.1 శాతం) మధ్య 47.8 శాతం వ్యత్యాసం ఉంది.
- ధనిక దేశాలు రికార్డు స్థాయిలో మానవాభివృద్ధిని సాధించగా, సగం మంది నిరుపేదలు సంక్షోభానికి ముందున్న పురోగతి స్థాయి కంటే తక్కువగానే ఉన్నారని నివేదిక వెల్లడించింది.
- 2022 లో, భారతదేశం అన్ని HDI సూచికలలో ఆయుఃప్రమాణం, విద్య మరియు స్థూల జాతీయ ఆదాయం (GNI) తలసరి మెరుగుదలలను కనబరిచింది మరియు ఆయుర్దాయం 67.2 నుండి 67.7 సంవత్సరాలకు పెరిగింది, పాఠశాల విద్య యొక్క ఆశించిన సంవత్సరాలు 12.6 కు చేరుకున్నాయి, పాఠశాల విద్య యొక్క సగటు సంవత్సరాలు 6.57 కు పెరిగాయి మరియు తలసరి GNI 6,542 డాలర్ల నుండి 6,951 డాలర్లకు పెరిగింది.
- అంతేకాక, లింగ అసమానతలను తగ్గించడంలో భారతదేశం పురోగతిని సాధించింది. ప్రపంచ, దక్షిణాసియా సగటుల కంటే దేశ GII విలువ 0.437 తో మెరుగ్గా ఉందని నివేదిక తెలిపింది.
- పునరుత్పత్తి ఆరోగ్యంలో భారతదేశం యొక్క పనితీరు మీడియం హ్యూమన్ డెవలప్మెంట్ గ్రూప్ లేదా దక్షిణాసియాలోని ఇతర దేశాల కంటే మెరుగ్గా ఉంది. 2022 లో భారతదేశంలో కౌమార జననాల రేటు 16.3 (15-19 మధ్య వయస్సు గల 1,000 మంది మహిళలకు జననాలు), ఇది 2021 లో 17.1 కంటే మెరుగ్గా ఉంది.

5. లాన్సెట్: ప్రపంచవ్యాప్తంగా క్షీణించిన మొత్తం సంతానోత్పత్తి రేటు (TFR)

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- లాన్సెట్ 'గ్లోబల్ బర్దెన్ ఆఫ్ డిసీజ్' అధ్యయనంలో 1950 నుంచి ప్రపంచవ్యాప్తంగా సంతానోత్పత్తి రేటు (TFR) తగ్గుముఖం పట్టింది.

అధ్యయనంలో వెల్లడైన కీలక అంశాలు

- **ప్రపంచ వ్యాప్తంగా TFR క్షీణత:** ప్రపంచవ్యాప్తంగా మొత్తం సంతానోత్పత్తి రేటు (TFR) 1950 లో 4.84 నుండి 2021 లో 2.23 కు సగానికి పైగా తగ్గింది.
- **అంచనా వేసిన TFR:** ప్రపంచవ్యాప్తంగా 2050 నాటికి 1.83 మరియు 2100 నాటికి 1.59 కు మరింత క్షీణించవచ్చని నివేదిక అంచనా వేసింది.
- **రీప్లేస్ మెంట్ రేటు కంటే దిగువన ఉన్న దేశాలు:** 47 దేశాల్లో సంతానోత్పత్తి రేటు 1950 నుంచి 2021 వరకు రీప్లేస్ మెంట్ రేటు కంటే తక్కువగా ఉంది.
- **భారతదేశ TFR:** భారతదేశం యొక్క TFR 1950 లో 6.8 నుండి 2021 లో 1.91 కి గణనీయంగా తగ్గింది. అంచనాలు ప్రకారం ఈ విలువ 2050 మరియు 2100 లో వరుసగా 1.29 మరియు 1.04 కు తగ్గుతాయని అంచనా.
- **సంతానోత్పత్తి క్షీణించడానికి ప్రాథమిక కారణాలు:** ఆధునిక గర్భనిరోధక సాధనాల అభివృద్ధి మరియు స్త్రీ విద్య సంతానోత్పత్తి రేటు తగ్గడానికి రెండు ప్రాథమిక కారణాలుగా పరిగణించబడుతున్నాయి.

రిఫ్లెస్ మెంట్ రేటు

- రిఫ్లెస్ మెంట్ రేటు అనగా ఒక తరం జనాభాను మరొక తరం జనాభాతో భర్తీ చేయుట. ఇందులో వలసలు పరిగణించబడవు
- సాధారణంగా పునరుత్పాదక రేటు (TFR) విలువ కనీసం 2.1 గా ఉంటే అప్పుడు రిఫ్లెస్ మెంట్ రేటు ఆమోదింపబడుతుంది.
- TFR అనేది ఒక మహిళ తన ప్రసవ సంవత్సరాలలో కలిగి ఉన్న సగటు పిల్లల సంఖ్యను సూచిస్తుంది. ఇది సాధారణంగా 15-49 మధ్య ఉన్న వయసు వారిని పరిగణలోనికి తీసుకుంటుంది.

తక్కువ స్థాయి సంతానోత్పత్తి యొక్క ప్రభావం

- **వయస్సు కూర్పులో మార్పులు:** తక్కువ సంతానోత్పత్తి రేటు వలన వృద్ధ జనాభా పెరుగుతుంది మరియు పని చేసే జనాభా తగ్గుతారు. ఇది శ్రామిక శక్తిపై ప్రభావితం చూపి, ఆర్థిక వ్యవస్థను ప్రభావితం చేస్తుంది.
- **వైద్యరంగం మరియు సామాజిక వ్యవస్థ పై ప్రభావం:** వృద్ధ జనాభా అధికంగా ఉండుట వల్ల వైద్యరంగంపై అధిక భారం పడుతుంది మరియు సామాజిక పరిస్థితులను ప్రభావితం చేస్తుంది.
- **మహిళా సాధికారత:** తక్కువ సంతానోత్పత్తి రేట్లు కుటుంబాలలో మహిళల నిర్ణయ శక్తిని మెరుగుపరుస్తాయి.

విధాన సూచనలు

- **ప్రసవానంతర విధానాలు:** ప్రసవాన్ని ప్రోత్సహించడానికి ఆర్థిక సహాయం, పన్ను ప్రోత్సాహకాలు వంటి విధానాలను అమలు చేయాలి.
- **ఆధునిక గర్భనిరోధక సాధనాలకు లభ్యత:** కుటుంబ నియంత్రణ గురించి సమాచారం అందించి నరైన నిర్ణయం తీసుకోవడానికి ప్రజలను చైతన్యపంతులను చేసి, ఆధునిక గర్భనిరోధక సాధనాలకు విస్తృత లభ్యతను కల్పించాలి.
- **మహిళా విద్య రేటును పెంచడం :** తక్కువ సంతానోత్పత్తి రేటును ప్రోత్సహించే విధముగా మహిళలకు విద్యను అందించడానికి ఆర్థికముగా పెట్టుబడి పెట్టాలి.
- **సామాజిక భద్రత మరియు ఆరోగ్య సంరక్షణలో పెట్టుబడి:** వృద్ధ జనాభాకు మద్దతు ఇవ్వడానికి మరియు సంబంధిత సవాళ్లను పరిష్కరించడానికి సామాజిక భద్రతా కార్యక్రమాలు మరియు ఆరోగ్య సంరక్షణ మౌలిక సదుపాయాలను బలోపేతం చేయాలి.

6. ప్రాజెక్ట్ ANAGRANINF

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం

- గ్రామ్ నెగటివ్ బాక్టీరియల్ ఇన్ఫెక్షన్లను లక్ష్యంగా చేసుకొని పనిచేసే కొత్త రకం యాంటీబయాటిక్స్ అభివృద్ధి కోసం ప్రాజెక్ట్ ANAGRANINF కు టెక్నాలజీ డెవలప్మెంట్ బోర్డు నిధులను సమకూరుస్తుంది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- భారత్, స్పెయిన్ దేశాలకు చెందిన కంపెనీలు, ఇరుదేశాల నైపుణ్యం, వనరులను సంయుక్తంగా ఉపయోగించి ఈ ప్రాజెక్టును రూపొందించారు.
- **లక్ష్యం:** క్లిష్టమైన గ్రామ్ నెగటివ్ వ్యాధికారక క్రిములను ఎదుర్కోవటానికి ఉద్దేశించిన ఒక సీసం (లెడ్) సమ్మేళనాన్ని, ముఖ్యంగా యాంటీబయాటిక్ ను అభివృద్ధి చేయడం.

- **దృష్టి:** ఇప్పటికే మార్కెట్ లో ఉన్న యాంటీబయాటిక్స్ కు ఎక్కువ నిరోధకతను కలిగి ఉన్న గ్రామ్ నెగటివ్ బ్యాక్టీరియా వల్ల కలిగే సమస్యలను, యాంటిమైక్రోబయల్ రెసిస్టెన్స్ (AMR) ఇన్ఫెక్షన్ల వలన కలిగే సమస్యలను పరిష్కరించడం.
- ప్రాజెక్టులో అభివృద్ధి చేసిన సమ్మేళనాలు AMR ఇన్ఫెక్షన్లను ఎదుర్కోవటానికి ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ సూచించిన ప్రమాణాలకు కట్టుబడి ఉంటాయి. ఇవి నిరోధక జాతులను ఎదుర్కోవడంలో సహాయపడతాయి.
- **గ్రామ్ నెగటివ్ బ్యాక్టీరియా:** ఈ బ్యాక్టీరియా తీవ్రమైన సమస్యలను కలిగిస్తుంది. ఎందుకంటే అవి సాధారణంగా ఉపయోగించే యాంటీబయాటిక్స్ తో సహా బహుళ మందులకు నిరోధకతను కలిగి ఉంటాయి. కాబట్టి వీటికి చికిత్స చేయడం కష్టతరం.

7. కేరళలో గవదబిళ్ళ కేసుల వ్యాప్తి

వార్తల్లో నిలవడానికి కారణం

- మహారాష్ట్ర, తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్ వంటి రాష్ట్రాలతో పాటు కేరళలోనూ కేసులు పెరిగాయి. తొలుత మలప్పురం, కోజికోడ్ జిల్లాల్లో వెలుగుచూసిన ఈ వైరస్ ప్రస్తుతం పాలక్కాడ్, త్రిసూర్ జిల్లాలకు వ్యాపించి సామాజిక వ్యాప్తికి దారితీసింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- గవదబిళ్ళలు, సాధారణంగా పిల్లలు మరియు కౌమారదశ లో ఉన్న వారికి సోకుతాయి. జ్వరం, తలనొప్పి మరియు లాలాజల గ్రంథుల వాపు వీటి లక్షణాలు. మెనింగోఎన్సెఫాలిటిస్, ప్యాంక్రియాటైటిస్ మరియు పునరుత్పత్తి అవయవాలకు హాని కల్పించడం వంటి సమస్యలు ఇందులో ఉన్నాయి. కావున ఈ వ్యాధి వలన ప్రజలు ఆందోళనలను గురి అవుతున్నారు.
- తక్కువ మరణాలు మరియు ప్రజారోగ్య ప్రాముఖ్యత దృష్ట్యా గవదబిళ్ళ వ్యాక్సిన్ యూనివర్సల్ ఇమ్మునైజేషన్ ప్రోగ్రామ్ (UIP) లో భాగం కాదు.
- వ్యాధి సంభవం మరియు దీర్ఘకాలిక అనారోగ్య సమాచార సమగ్ర డేటా లేకపోవడం గవదబిళ్ళ ప్రభావాన్ని తక్కువగా అంచనా వేయడానికి దోహదం చేస్తుంది.

తీసుకోవాల్సిన చర్యలు

- వైరస్ వ్యాప్తిని నియంత్రించడానికి ప్రజల్లో అవగాహన, వ్యాధి సోకిన వ్యక్తులను ఐసోలేషన్ చేయడం కీలకం.
- టీకాలు వేయని పిల్లలు మరియు కౌమారదశలో ఉన్న వారికి రోగనిరోధక శక్తిని మెరుగుపరచడం చాలా అవసరం.

- వ్యాప్తిని పరిమితం చేయడానికి దీర్ఘకాలం ఐసోలేషన్ లో ఉంచడం మరియు వ్యాప్తి సమయంలో పాఠశాలల మూసివేయడం వంటి సిఫార్సు చేయబడ్డాయి.
- గవదబిళ్ళ వ్యాక్సినేషన్ ను ఇప్పటికే ఉన్న తట్టు వ్యాధి నిర్మూలన మరియు పొంగు వ్యాధి నియంత్రణ చర్యలతో అనుసంధానించాలని WHO సిఫార్సు చేసింది.
- గవదబిళ్ళలు, తట్టు వ్యాధి మరియు పొంగు వ్యాధి నుండి రక్షణను పొందడానికి UIP లో MMR వ్యాక్సినేషన్ చేర్చాలని ఇండియన్ అకాడమీ ఆఫ్ పీడియాట్రిక్స్ (AIP) సూచిస్తుంది.

- ప్రపంచవ్యాప్తంగా, MMR వ్యాక్సినేషన్ యొక్క రెండు మోతాదులు గవదబిళ్ళల నుండి 70-95% రక్షణను అందిస్తాయి.
- తట్టు వ్యాధి వ్యాక్సినేషన్ రెండో డోసు స్థానంలో MMR ను ప్రవేశపెట్టిన కేరళ UIP మార్పుల నేపథ్యంలో MR వ్యాక్సినేషన్ కు మారాల్సి వచ్చింది.
- UIP లో MR వ్యాక్సినేషన్ స్థానంలో MMR వ్యాక్సినేషన్ ను తీసుకురావాలని కేరళ కేంద్రాన్ని కోరింది.

8. 2015 నుండి భారతదేశంలో 16% తగ్గిన కొత్త టిబి కేసులు

వార్షికో నిలవడానికి గల కారణం

- భారతదేశంలో, 2015 నుండి క్షయవ్యాధి (టిబి) కేసులలో 16% తగ్గుదల మరియు టిబి కారణంగా మరణాలలో 18% తరుగుదల నమోదయింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- భారతదేశంలో క్షయవ్యాధి రేటు 2015 లో లక్ష జనాభాకు 237 నుండి 2022 లో లక్ష జనాభాకు 199 కి తగ్గింది, మరణాల రేటు 2015 లో లక్ష జనాభాకు 28 నుండి 2022 లో లక్ష జనాభాకు 23 కి పడిపోయింది.
- కేంద్ర ఆరోగ్య మంత్రిత్వ శాఖ విడుదల చేసిన ఇండియా టిబి రిపోర్ట్ 2024-2025 నాటికి టిబిని నిర్మూలించాలనే దేశం లక్ష్యాన్ని నొక్కి చెబుతుంది మరియు ముందస్తుగా గుర్తించడం మరియు చికిత్స ప్రారంభించడంలో ప్రయత్నాలను, అలాగే సమాజ భాగస్వామ్య కార్యక్రమాలను గురించి ప్రత్యేకంగా వివరించింది.
- ముఖ్యంగా, 2023 లో టిబి నమోదుల్లో 32% ప్రైవేట్ ఆరోగ్య రంగం నుండి వచ్చాయి, ఇది మునుపటి సంవత్సరం కంటే 17% పెరుగుదలను సూచిస్తుంది.

- మొత్తంమీద, గత తొమ్మిదేళ్లలో టిబి కేసు నమోదులు 50% పైగా తగ్గాయి. ఉత్తర ప్రదేశ్ మరియు బీహార్ లో కేసులు బాగా తగ్గాయి.
- నేషనల్ స్ట్రాటజిక్ ప్లాన్ (NSP) 2017-25 మార్గదర్శకత్వంలో COVID-19 మహమ్మారి తరువాత జాతీయ క్షయ నిర్మూలన కార్యక్రమం (NTEP) టిబి నిర్మూలన దిశగా ప్రయత్నాలను వేగవంతం చేసింది.
- 2023లో సుమారు 1.89 కోట్ల కఫం వీర్య పరీక్షలు, 68.3 లక్షల న్యూక్లిక్ యాసిడ్ యాంప్లిఫికేషన్ టెస్టులు (NAAT) నిర్వహించడం ద్వారా NTEP ఉచిత రోగనిర్ధారణ సేవలను అందిస్తోంది.
- అదనంగా, నిక్షయ్ పోషణ్ యోజన కింద డైరెక్ట్ బెనిఫిట్ ట్రాన్స్ఫర్ (DBT) టిబి రోగులకు ఆర్థిక సహాయాన్ని అందిస్తుంది. దీని ద్వారా సుమారు కోటి మంది లబ్ధిదారులకు సుమారు రూ .2,781 కోట్లు పంపిణీ చేయబడ్డాయి.
- 1.5 లక్షలకు పైగా నిక్షయ్ మిత్రులు టిబి బారిన పడిన వ్యక్తులకు మద్దతు ఇస్తామని ప్రతిజ్ఞ చేశాయి. ఇది వ్యాధిపై పోరాటంలో సమాజ భాగస్వామ్యాన్ని ప్రతిబింబిస్తుంది.

9. ఐక్యరాజ్యసమితి నివేదిక: ప్రపంచం రోజుకు ఒక బిలియన్ మీల్స్ ను వృధా చేస్తుంది

వార్షికో నిలవడానికి గల కారణం

- యునైటెడ్ నేషన్స్ ఎన్విరాన్మెంట్ ప్రోగ్రామ్ (UNEP), UK కు చెందిన లాభాపేక్షలేని WRAP (వేస్ట్ అండ్ రిసోర్సెస్ యాక్షన్ ప్రోగ్రామ్) సంయుక్తంగా రూపొందించిన ఫుడ్ వేస్ట్ ఇండెక్స్ రిపోర్ట్ 2024 ప్రపంచ ఆహార వ్యర్థాలకు సంబంధించి ఆందోళనకరమైన గణాంకాలను వెల్లడించింది.

నివేదికలోని కీలక అంశాలు

- 2022 లో, ప్రపంచవ్యాప్తంగా 783 మిలియన్ల మంది ప్రజలు ఆకలి బాధను ఎదుర్కొంటున్నప్పటికీ, మానవాళిలో మూడింట ఒక వంతు ఆహార అభద్రతను ఎదుర్కొంటున్నప్పటికీ, ప్రతిరోజూ ఒక బిలియన్ మీల్స్ వృధా అవుతున్నాయి.
- 2022 లో 1.05 బిలియన్ టన్నుల ఆహార వ్యర్థాలు ఉత్పత్తి అయ్యాయని నివేదిక సూచిస్తుంది. ఇది తలసరి 132 కిలోగ్రాములు మరియు వినియోగదారులకు అందుబాటులో ఉన్న మొత్తం ఆహారంలో దాదాపు ఐదవ వంతుకు సమానం.
- మొత్తం ఆహార వ్యర్థాల్లో గృహ వ్యర్థాల వాటా 60 శాతం కాగా, ఆహార సేవలు నుండి 28 శాతం, రిటైల్ వ్యర్థాల వాటా 12 శాతంగా ఉంది.
- ముఖ్యంగా 2030 నాటికి ఆహార వ్యర్థాలను సగానికి తగ్గించాలనే సుస్థిర అభివృద్ధి లక్ష్యాన్ని (12.3) చేరుకోవడానికి తగిన వ్యవస్థలు లేని తక్కువ మరియు మధ్య ఆదాయ దేశాలలో ఆహార వ్యర్థాలను పరిశీలించడానికి మరియు పర్యవేక్షించడానికి దేఖా మౌలిక సదుపాయాలను పెంచాల్సిన అవసరాన్ని గురించి ఇది ముఖ్యముగా ప్రస్తావించింది.
- నాలుగు జి 20 దేశాలు (ఆస్ట్రేలియా, జపాన్, UK, US) మరియు యూరోపియన్ యూనియన్ మాత్రమే ప్రస్తుతం 2030 లక్ష్యాల వైపు పురోగతిని అంచనా వేయడానికి తగిన ఆహార వ్యర్థం అంచనాలను కలిగి ఉన్నాయి.
- ఆహార వ్యర్థాలు ధనిక దేశాలలో మాత్రమే సమస్య కాదు, సగటు గృహ వ్యర్థాల స్థాయిలు ఆదాయ వర్గాలలో తక్కువ వ్యత్యాసాలను చూపుతాయి.

అధిక ఉష్ణోగ్రత గల దేశాలు తలసరి అధిక ఆహార వ్యర్థాలను ఉత్పత్తి చేస్తాయి. ఇది తాజా ఆహారాల అధిక వినియోగం కారణంగా ఉంటుంది.

- ఆహార వ్యర్థాల వలన పర్యావరణముపై పడే ప్రభావాన్ని ఈ నివేదిక తెలియజేసింది. ఇది వార్షిక ప్రపంచ హరిత గృహ వాయు ఉద్ఘాటంలో 8-10% దోహదం చేస్తుంది మరియు ప్రపంచంలోని వ్యవసాయ భూమిలో మూడింట ఒక వంతుకు సమానమైన జీవవైవిధ్య నష్టానికి కారణమవుతుంది.
- పట్టణ ప్రాంతాలతో పోలిస్తే గ్రామీణ ప్రాంతాలు సాధారణంగా తక్కువ ఆహారాన్ని వృథా చేస్తాయి. తరచుగా పెంపుడు జంతువులు, పశువులకు ఆహారం వేయడం మరియు ఇంటి కంపోస్టింగ్ కోసం ఆహార వ్యర్థాలను ఉపయోగించడం దీనికి ప్రధాన కారణం.
- 2022 నాటికి, కేవలం 21 దేశాలు మాత్రమే ఆహార నష్టం మరియు వ్యర్థాల తగ్గింపును వారి వాతావరణ ప్రణాళికలు లేదా జాతీయంగా నిర్ణయించిన విరాళాలు (NDC) లో చేర్చాయి. వాతావరణ ఆకాంక్షను పెంచడానికి ఈ వ్యూహాలను ఏకీకృతం చేయాలని ప్రభుత్వాలను కోరుతున్నాయి.

- ఆహార వ్యర్థాలు మానవ ఆహార సరఫరా గొలుసు నుండి తొలగించబడిన ఆహారం మరియు అనుబంధ తినదగిన భాగాలను సూచిస్తుంది. అయితే ఆహార నష్టం అనేది పంట కోత / ఉత్పత్తి / సరఫరా గొలుసు నుండి రిటైల్ స్థాయి వరకు నిష్పృమించే పరిమాణాలను సూచిస్తుంది.
- ఫుడ్ వేస్ట్ ఇండెక్స్ రిటైల్ మరియు వినియోగదారుల స్థాయిలో ప్రపంచ మరియు జాతీయ ఆహార వ్యర్థాల ఉత్పత్తిని పరిశీలిస్తుంది. దీనికి UNEP దాని సంరక్షకునిగా వ్యవహరిస్తారు.

10. WHO కరోనావైరస్ నెట్వర్క్ (CoViNet)

వార్షికో నిలవడానికి గల కారణం ?

- ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ (WHO) ఇటీవల అభివృద్ధి చెందుతున్న కరోనా వైరస్లను పర్యవేక్షించడానికి రూపొందించిన గ్లోబల్ లాబొరేటరీ నెట్వర్క్ 'కోవి నెట్' ను ప్రారంభించింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- మానవ, జంతు మరియు పర్యావరణ వ్యవస్థలో కరోనావైరస్ ఉనికిని పసిగట్టడానికి నైపుణ్యం కలిగిన మొత్తం ఆరు WHO ప్రాంతాలలో 21 దేశాల నుండి 36 ప్రయోగశాలలు కోవిసెట్ లో ఉన్నాయి.
- ప్రారంభంలో కోవిడ్-19 మహమ్మారి ప్రారంభ రోజులలో స్థాపించబడిన కోవిసెట్, WHO కోవిడ్-19 రిఫరెన్స్ లాబొరేటరీ నెట్వర్క్లో విస్తరించింది మరియు ఇప్పుడు SARS-CoV-2, MERS-CoV మరియు సంభావ్య కొత్త కరోనా వైరస్లతో సహా విస్తృత శ్రేణి కరోనా వైరస్లను కనుగొనడానికి సహాయపడుతుంది.
- SARS-CoV-2, MERS-CoV మరియు నావెల్ కరోనా వైరస్ల యొక్క ముందస్తు మరియు ఖచ్చితమైన గుర్తింపు, పర్యవేక్షణ మరియు అంచనా కోసం ప్రపంచ నైపుణ్యం మరియు సామర్థ్యాలను సులభతరం చేయడం మరియు సమన్వయం చేయడం CoViNet యొక్క లక్ష్యాలు.
- మానవ, జంతు మరియు పర్యావరణ ఆరోగ్యం యొక్క వరసపర అనుసంధానాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకునే 'వన్ హెల్త్' విధానం యొక్క ప్రాముఖ్యతను నొక్కి చెబుతూ, ఈ వైరస్ల ప్రపంచ వ్యాప్తి, తీవ్రత మరియు పరిణామాన్ని పర్యవేక్షించడం కోవిసెట్ లక్ష్యం.

- అదనంగా, వివిధ ప్రజారోగ్యం మరియు వైద్య ప్రతిఘటనలకు సంబంధించిన WHO విధానాన్ని తెలియజేయడానికి ఈ వైరస్ ల వలన కలిగే ప్రమాదాన్ని సకాలంలో అంచనా వేయడానికి కోవిసెట్ సహాయపడుతుంది. సమర్థవంతమైన ప్రతిస్పందన వ్యూహాలు ప్రపంచవ్యాప్తంగా అమలు చేయబడుతున్నాయా లేదా అనే విషయాన్ని నిర్ధారిస్తుంది.

11. యాంటిరెట్రోవైరల్ థెరపీ (ART) కార్యక్రమం

వార్షికో నిలవడానికి గల కారణం ?

- ఉచిత యాంటిరెట్రోవైరల్ థెరపీ (ART) కార్యక్రమం మొదలై ఇరవై సంవత్సరాలు పూర్తయ్యాయి. హెచ్ఐవీతో జీవిస్తున్న వ్యక్తులకు (PLHIV) ఉచిత చికిత్స అందించడం దీని ప్రధాన లక్ష్యం.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- హెచ్ఐవీతో జీవిస్తున్న వ్యక్తుల కోసం ఉచిత యాంటిరెట్రోవైరల్ థెరపీ (ART) కార్యక్రమం ఏప్రిల్ 1, 2004 న ప్రారంభమైంది.
- ARTలో HIV- కి చికిత్స చేయడానికి మందులను ఉపయోగించి హెచ్ఐవీ- సోకిన వ్యక్తులకు చికిత్స చేస్తారు. సాధారణంగా HIV కి చికిత్స చేయడానికి యాంటిరెట్రోవైరల్ థెరపీ (HAART) ను ఉపయోగిస్తారు.
- 1980 ల ప్రారంభంలో HIV/ఎయిడ్స్ ఆవిర్భావం కారణంగా ఈ కార్యక్రమం ప్రారంభించబడింది. ప్రారంభంలో ఇది మరణాంతక వ్యాధిగా పరిగణించబడింది మరియు మొదటి యాంటిరెట్రోవైరల్ ఔషధం, AZT (zidovudine) తో సహా మందుల లభ్యత చాలా తక్కువగా ఉండేది మరియు ఈ వ్యాధిగ్రస్తులు వివక్షను ఎదుర్కున్నారు.
- 2023 నాటికి, 15-49 సంవత్సరాల వయస్సులలో HIV ప్రాబల్యం 0.20 శాతానికి తగ్గింది. ప్రస్తుత అంచనా ప్రకారం PLHIV, 2.4 మిలియన్ గా అంచనా వేయబడింది, మరియు ప్రపంచవ్యాప్తంగా భారతదేశం యొక్క వాటా 6.3 శాతానికి తగ్గింది.
- 2010 నుండి ప్రపంచ సగటు 31% తో పోలిస్తే భారతదేశం యొక్క వార్షిక కొత్త HIV ఇన్ఫెక్షన్లు 48% తగ్గాయి.

ఇతర సంబంధిత కార్యక్రమాలు

- ఉచిత రోగనిర్ధారణ సౌకర్యాలు, తల్లిదండ్రుల నుండి పిల్లలకి హెచ్ఐవీ (PPTCT) సోకకుండా నివారించడం, 2020లో డోలుటేగ్రేవిర్ (DTG) ను ప్రవేశపెట్టడం, 2021లో స్వీకరించిన HIV నిర్ధారణ జరిగిన ఏడు రోజులలోపు వేగవంతమైన ART ప్రారంభించడం వంటి కార్యక్రమాలు అనుబంధ కార్యక్రమాలలో ఉన్నాయి.
- భారతదేశం యొక్క జాతీయ AIDS నియంత్రణ కార్యక్రమం (NACP) యొక్క కొనసాగుతున్న ఐదవ దశ 2025 నాటికి, వార్షిక కొత్త HIV ఇన్ఫెక్షన్ల రేటును 80% తగ్గించడం, AIDS-సంబంధిత మరణాలను 80% తగ్గించడం అలానే HIV మరియు సిఫిలిస్ వ్యాప్తి నివారించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.

12. నిత్యావసర మందుల ధరల పెంపు

వార్షికో నిలవడానికి గల కారణం ?

- ఫార్మాస్యూటికల్స్ విభాగం పరిధిలోని స్వతంత్ర నియంత్రణ సంస్థ అయిన నేషనల్ ఫార్మాస్యూటికల్ ప్రైసింగ్ అథారిటీ (NPPA) ఇటీవల భారతదేశంలో నొప్పి నివారణ మందులు, యాంటీబయాటిక్స్ మరియు యాంటీ ఇన్ఫెక్షివ్ తో సహా అవసరమైన ఔషధాల ధరలను పెంచింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- మెజారిటీ జనాభా యొక్క ప్రాధాన్యత ఆరోగ్య సంరక్షణ అవసరాలను తీర్చడానికి అవసరమైన మందులు కీలకం. ఈ మందులు దేశం యొక్క వ్యాధి భారం మరియు ప్రాథమిక, ద్వితీయ మరియు తృతీయ ఆరోగ్య సంరక్షణ స్థాయిలలో వాటి సాధారణ వినియోగం ఆధారంగా గుర్తించబడతాయి.
- ఎస్ఎన్ఎల్ మెడిసిన్స్ లిస్ట్ (EML) భావన 1970 లో టాంజానియాలో ఉద్భవించింది. అటువంటి జాబితాను తయారు చేసిన మొదటి దేశంగా నిలిచింది.
- భారతదేశంలో, ఆరోగ్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖ 1996లో అవసరమైన ఔషధాల మొదటి జాతీయ జాబితాను (LLEM) ను రూపొందించింది. ఇది మారుతున్న ఆరోగ్య సంరక్షణ అవసరాలను ప్రతిబింబించేలా క్రమానుగతంగా సవరించబడింది.
- రసాయనాలు మరియు ఎరువుల మంత్రిత్వ శాఖ పరిధిలోని ఫార్మాస్యూటికల్స్ విభాగం జారీ చేసిన డ్రగ్ ప్రైస్ కంట్రోల్ ఆర్డర్, 2013, సరసమైన ధరల్లో లభ్యతను పెంచడానికి సీలింగ్ ధరలను నిర్ణయించడం ద్వారా LNEM లో జాబితా చేయబడిన ఔషధాల ధరలను నియంత్రిస్తుంది.

13. గ్లో ఎంపవర్మెంట్ మిషన్ (GEM)

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- గ్లో ఎంపవర్మెంట్ మిషన్ (జెమ్) అనేది భారతదేశపు అతిపెద్ద ఇంటిగ్రేటెడ్ పవర్ కంపెనీ అయిన ఎస్పిసిసి లిమిటెడ్ యొక్క ప్రతిష్టాత్మక కార్పొరేట్ సోషల్ రెస్పాన్సిబిలిటీ (CSR) చొరవ.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- 2018లో ఫైల్డ్ ప్రాజెక్టుగా ప్రారంభించిన GEM, లింగ అసమానతను పరిష్కరించడానికి భారత ప్రభుత్వ బేటీ బచావో, బేటీ పఢావో కార్యక్రమంతో విలీనం చేస్తూ, నిరుపేద పిల్లలకు సహాయపడుతుంది.
- ఈ కార్యక్రమం యొక్క ప్రధాన లక్ష్యం, బాలికల అవగాహన శక్తిని పెంపొందించడం మరియు వారి అభివృద్ధికి అవకాశాలను మెరుగుపరచడం.
- వేసవి సెలవుల్లో ఆరోగ్యం, పరిశుభ్రత, భద్రత, ఫిట్నెస్, క్రీడలు మరియు యోగా వంటి వివిధ అంశాలపై దృష్టి సారించే ఒక నెల ట్రైనింగ్ ను GEM అందిస్తుంది.

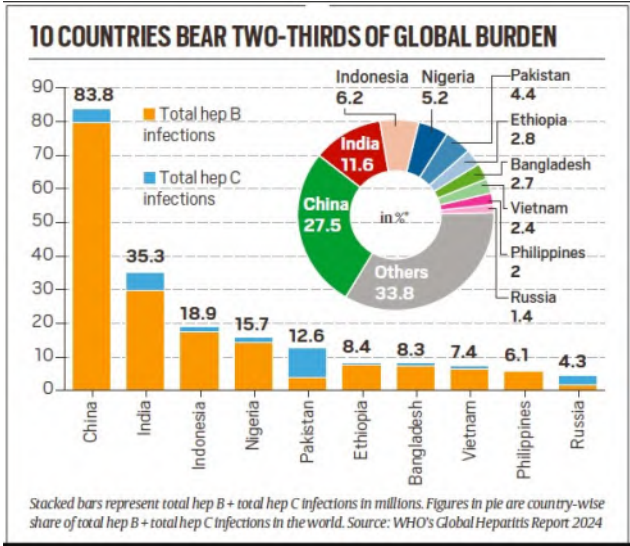
CSR గురించి మరింత సమాచారం

- కార్పొరేట్ సోషల్ రెస్పాన్సిబిలిటీ (CSR) అనేది ఒక స్వీయ-నియంత్రణ వ్యాపార నమూనా. ఇది ఒక సంస్థ తనకుతాను, వాటాదారులకు మరియు ప్రజలకు జవాబుదారీతనముగా ఉండటానికి ఉద్దేశించబడింది.
- CSR కార్యక్రమాలు సమాజాన్ని మెరుగుపరచగలవు మరియు కంపెనీ బ్రాండ్ ఇమేజ్ ను మెరుగుపరుస్తాయి.
- CSR నాలుగు ప్రధాన వర్గాలను కలిగి ఉంటుంది. అవి : పర్యావరణ ప్రభావాలు, నైతిక బాధ్యతలు, దాతృత్వ ప్రయత్నాలు మరియు ఆర్థిక బాధ్యతలు.
- భారతదేశంలో, కార్పొరేట్ వ్యవహారాల మంత్రిత్వ శాఖ అమలు చేసిన 2013 కంపెనీల చట్టం, కంపెనీలకు CSR కార్యకలాపాలను తప్పనిసరి చేస్తుంది. సామాజిక సంక్షేమానికి తోడ్పడటానికి చట్టబద్ధమైన బాధ్యతను విధిస్తుంది.

14. గ్లోబల్ హెపటైటిస్ రిపోర్ట్ 2024

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ (WHO) గ్లోబల్ హెపటైటిస్ రిపోర్ట్ 2024 ను విడుదల చేసింది.

ఈ వార్తల గురించి మరింత సమాచారం

- ప్రపంచవ్యాప్తంగా హెపటైటిస్ వ్యాధిగ్రస్తులలో భారత్ వాటా 11.6 శాతం.
- హెపటైటిస్ బి, సి కేసులలో చైనా తరువాత భారతదేశం రెండవ స్థానంలో ఉంది.
- హెపటైటిస్ అనేది వివిధ అంటు వైరస్ల మరియు మద్యం, స్వయం ప్రతిరక్షక కారకాలు మరియు మందులు వంటి సంక్రమించని ఏజెంట్ల వల్ల కలిగే కాలేయ వాపు.
- హెపటైటిస్ వైరస్ యొక్క ఐదు ప్రధాన జాతులు A, B, C, D మరియు E.
- దీర్ఘకాలిక వ్యాధికి దారితీసినందున బి మరియు సి రకాలు ఎక్కువ హాని కలిగిస్తాయి.
- హెపటైటిస్ బి మరియు సి కాలేయ సిర్రోసిస్, కాలేయ క్యాన్సర్ మరియు వైరల్ హెపటైటిస్ సంబంధిత మరణాలకు అత్యంత సాధారణ కారణాలు.
- హెపటైటిస్ బి వ్యాధికి టీకా అందుబాటులో ఉంది, కానీ హెపటైటిస్ సి వ్యాధికి టీకా అందుబాటులో లేదు.

15. కోరింత దగ్గు

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- చైనా, నెదర్లాండ్స్ మరియు చెక్ రిపబ్లిక్ వంటి దేశాలలో కోరింత దగ్గు కేసులు పెరుగుతున్నాయి.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- కోరింత దగ్గు లేదా పెర్టుసిస్ అనేది బోర్టెల్లా పెర్టుసిస్ అనే బ్యాక్టీరియా వల్ల కలిగే అంటువ్యాధి సంబంధిత శ్వాసకోశ అనారోగ్యం.

• ఈ వ్యాధి తీవ్రమైన పారాక్విస్మల్ దగ్గుతో మొదలవుతుంది. గాలి పీల్చేటప్పుడు విలక్షణమైన “చూపింగ్” ధ్వనితో కూడి ఉంటుంది.

- ముఖ్యంగా శిశువులలో కోరింత దగ్గు తీవ్రంగా ఉంటుంది తద్వారా న్యూమోనియా కు దారితీసి మరణం కూడా సంభవించవచ్చు. ఇది ఇటీవలి కాలంలో ఒక ముఖ్యమైన ప్రజారోగ్య సమస్యగా మారుతుంది.
- వ్యాధి సోకిన వ్యక్తి దగ్గినా లేదా తుమ్మినా కోరింత దగ్గుకు కారణమయ్యే బ్యాక్టీరియా శ్వాసకోశ బిందువుల ద్వారా వ్యాపిస్తుంది. కాబట్టి ఈ వ్యాధి సోకకుండా పరిశుభ్రత పాటిస్తూ, టీకా వేసుకోవడం వంటి నివారణ చర్యల తీసుకోవడం అవసరం.
- ఈ అనారోగ్యం సాధారణంగా జలుబు లాంటి లక్షణాలు మరియు తక్కువ స్థాయి జ్వరంతో ప్రారంభమవుతుంది. ఇది విలక్షణమైన “కోరింత” ధ్వనితో తీవ్రమైన దగ్గుకు దారితీస్తుంది. ఈ దగ్గు దీర్ఘకాలం మరియు తీవ్రంగా ఉండవచ్చు. కొన్నిసార్లు వాంతులు కూడా అవుతాయి.
- కోరింత దగ్గు ప్రధానంగా టీకా ద్వారా నివారించవచ్చు. పిల్లలకు వ్యాధి సోకకుండా ఉండటానికి రెండు టీకాలు అందుబాటులో ఉన్నాయి. అవి - శిశువులు మరియు చిన్న పిల్లలకు ఇచ్చే Dtap (డిప్టీరియా, టెటానస్ మరియు ఎస్ట్రెప్టోకోక్కి పెర్టస్సిస్) టీకా, మరియు Tdap (టెటానస్, డిప్టీరియా మరియు ఎస్ట్రెప్టోకోక్కి పెర్టస్సిస్) టీకా క్రమరీతిలో ఉన్నవారికి మరియు పెద్దలకు బూస్టర్ డోస్ గా ఇవ్వబడుతుంది.
- కోరింత దగ్గు నివారణకు టీకాలు వేయడం అనేది వ్యక్తిగత రక్షణకు మాత్రమే కాకుండా, సమాజ రోగనిరోధక శక్తికి కూడా కీలకం. దీని ద్వారా వ్యాధి యొక్క మొత్తం సంభావ్యతను తగ్గించడమే కాకుండా, పూర్తిగా టీకాలు వేయడానికి కష్టతరంగా ఉన్న అతి చిన్న వయస్సు శిశువులను వ్యాధి నుండి రక్షించవచ్చు.

16. మెనింజైటిస్

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ సిఫార్సు చేసిన మెన్5సివి వ్యాక్సిన్‌ను ప్రవేశపెట్టిన ప్రపంచంలోనే మొదటి దేశంగా నైజీరియా అవతరించింది.
- ఈ టీకా ఒకే డోసుతో ఐదు రకాల మెనింగోకాక్కి బ్యాక్టీరియా నుండి రక్షణను అందిస్తుంది.
- భారతదేశంలో, మెనింజైటిస్ (మెదడు వాపు వ్యాధి) కోసం అందుబాటులో ఉన్న వ్యాక్సిన్ మెనింగోకాక్కి ఎసిడబ్ల్యూవై టీకా. ఈ టీకా మెనింగోకాక్కి జాతులు ఎ, సి, డబ్ల్యూ మరియు వై నుండి రక్షణను అందిస్తుంది.

మెనింజైటిస్ గురించి

- మెదడు మరియు వెన్నుపాము చుట్టూ ఉన్న కణజాలాల వాపును మెనింజైటిస్ (మెదడువాపు వ్యాధి) అంటారు. ఇది బాక్టీరియా, వైరస్లు, శిలీంధ్రాలు మరియు పరాన్నజీవులతో సహా వివిధ వ్యాధి కారకాల వల్ల సంభవించవచ్చు.
- మెనింజైటిస్ ప్రధానంగా వ్యక్తి నుండి వ్యక్తికి, తరచుగా శ్వాసకోశ తుంపరల ద్వారా వ్యాపిస్తుంది.
- మెనింజైటిస్ అన్ని వయసుల వ్యక్తులను ప్రభావితం చేయవచ్చు. ముఖ్యంగా చిన్న పిల్లలు ఈ వ్యాధికి గురవుతారు.
- మెనింజైటిస్ యొక్క సాధారణ లక్షణాలు మెద పట్టివేయడం, జ్వరం, గందరగోళం, తలనొప్పి మరియు వికారం. కారణం మరియు వ్యక్తిగత కారకాలపై ఆధారపడి ఈ లక్షణాల తీవ్రతలో మార్పులు ఉండవచ్చు.

17. 'స్టీట్ ఆఫ్ వరల్డ్ పాపులేషన్ 2024' నివేదిక

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- యునైటెడ్ నేషన్స్ పాపులేషన్ ఫండ్ “స్టీట్ ఆఫ్ వరల్డ్ పాపులేషన్ 2024” నివేదికను “ఇంటర్వోవేన్ లైవ్, డ్రెడ్స్ ఆఫ్ హెల్త్: ఎండింగ్ ఇనిక్వాలిటీస్ ఇన్ సెక్యువల్ అండ్ రిప్రొడక్టివ్ హెల్త్ అండ్ రైట్స్” పేరుతో విడుదల చేసింది.
- స్త్రీల లైంగిక మరియు పునరుత్పత్తి ఆరోగ్యం మరియు హక్కులలో హింస నుండి విముక్తి పొందే హక్కు, ఆరోగ్యం, గోప్యత, విద్య, జీవితం మరియు వివక్ష నిషేధం వంటి వివిధ ప్రాథమిక హక్కులు ఉంటాయి.

కీలకంశాలు

- భారతదేశం జనాభా పరిమాణంలో ప్రపంచవ్యాప్తంగా 1.4417 బిలియన్లతో అగ్రగామిగా ఉంది, 1.425 బిలియన్లతో చైనా రెండవ స్థానంలో ఉంది.
- భారతదేశం యొక్క జనాభా 77 సంవత్సరాలలో రెట్టింపు అవుతుందని అంచనా వేయబడింది, జనాభాలో 68% మంది 15-64 సంవత్సరాల మధ్య మరియు 26% మంది 10-24 సంవత్సరాల మధ్య వయస్సులో ఉన్నారు.
- భారతదేశంలో మొత్తం సంతానోత్పత్తి రేటు పునరుత్పత్తి వయస్సులో ఉన్న స్త్రీకి 2.0 జననాలు.
- భారతదేశంలో ఆయుర్దాయం పురుషులకు 71 సంవత్సరాలు మరియు స్త్రీలకు 74 సంవత్సరాలుగా అంచనా వేయబడింది.
- 2006-2023 మధ్య భారతదేశంలో బాల్య వివాహాల రేటు 23%గా నివేదించబడ్డాయి.
- చైతన్యం లేని మహిళలతో పోలిస్తే చైతన్యం ఉన్న మహిళలు 10 రెట్లు ఎక్కువ లింగ ఆధారిత హింసను అనుభవిస్తారు.
- లైంగిక మరియు పునరుత్పత్తి ఆరోగ్యంలో 30 సంవత్సరాల పురోగతి ఉన్నప్పటికీ, అట్టడుగు వర్గాలను తరచుగా పట్టించుకోలేదని ఈ నివేదిక ప్రధానంగా పేర్కొంది.
- లైంగిక మరియు పునరుత్పత్తి ఆరోగ్యాన్ని మెరుగుపరచడానికి భారతదేశంలో చేపట్టిన కార్యక్రమాలలో జననీ సురక్ష యోజన మరియు సరోగనీ (నియంత్రణ) సవరణ నియమాలు, 2024 ఉన్నాయి.
- ప్రపంచవ్యాప్తంగా, ఈజిప్ట్లోని కైరోలో అంతర్జాతీయ కాన్ఫరెన్స్ ఆఫ్ పాపులేషన్ అండ్ డెవలప్‌మెంట్ ప్రోగ్రామ్ ఆఫ్ యాక్షన్ (1994) మరియు బీజింగ్ డిక్లరేషన్ అండ్ ప్లాట్‌ఫాం ఫర్ యాక్షన్ (1995) వంటి కార్యక్రమాలు లైంగిక మరియు పునరుత్పత్తి ఆరోగ్య హక్కులను ముందుకు తీసుకెళ్లడంలో ముఖ్యమైనవి.

యునైటెడ్ నేషన్స్ పాపులేషన్ ఫండ్

- ఐక్యరాజ్య సమితి యొక్క లైంగిక మరియు పునరుత్పత్తి ఆరోగ్య విజన్‌గా 1969లో యునైటెడ్ నేషన్స్ పాపులేషన్ ఫండ్ స్థాపించబడింది. దీని ప్రధాన కార్యాలయం న్యూయార్క్లో ఉంది.
- ఈ సంస్థ కొరకు యునైటెడ్ నేషన్స్ వెకనమిక్ అండ్ సోషల్ కౌన్సిల్ చే స్థాపించబడిన ఆదేశం, స్వచ్ఛంద కుటుంబ నియంత్రణ, తల్లి ఆరోగ్య సంరక్షణ మరియు సమగ్ర లైంగికత విద్యతో సహా అనేక రకాల లైంగిక మరియు పునరుత్పత్తి ఆరోగ్య సేవలకు మద్దతునిస్తుంది.

18. పూర్వ బాల్యవృద్ధి సంరక్షణ మరియు విద్య కోసం జాతీయ పాఠ్యాంశాలు 2024

వార్షికోపసంఘం ఏంటి?

- మహిళా మరియు శిశు అభివృద్ధి మంత్రిత్వ శాఖ జాతీయ విద్యా విధానం 2020 మరియు జాతీయ పాఠ్యప్రణాళిక ఫ్రేమ్వర్క్కు అనుగుణంగా 'అదర్చిల్' పేరుతో నేషనల్ కరికలం ఫర్ ఎర్లీ చైల్డ్ హుడ్ కేర్ అండ్ ఎడ్యుకేషన్ 2024 ను విడుదల చేసింది.

మరింత సమాచారం

- మొట్టమొదటిసారిగా, మూడు నుండి ఆరు సంవత్సరాల వయస్సు గల పిల్లలకు బోధించడానికి సిఫార్సు చేయబడిన పాఠ్యాంశాలను కేంద్ర ప్రభుత్వం విడుదల చేసింది.
- పాఠ్యాంశాలు భారతదేశ వ్యాప్తంగా 14 లక్షల అంగన్ వాడీలలో ప్రి-స్కూల్ లెర్నింగ్ ను మెరుగుపరచడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది, తరువాతి పాఠశాల సంవత్సరాల్లో కీలకమైన వునాది అక్షరాస్యత మరియు సంఖ్యాపరమైన అంతరాలను తగ్గించడంపై దృష్టి సారించింది.
- మొదటి అభివృద్ధిలో 85% ఆరేళ్ల లోపునే జరుగుతుందని అంగీకరిస్తూ, భారతదేశపు పూర్వ బాల్యవృద్ధి సంరక్షణ మరియు విద్య రంగాన్ని మెరుగుపరచడం మంత్రిత్వ శాఖ లక్ష్యం.

పూర్వ బాల్యవృద్ధి సంరక్షణ మరియు విద్య కోసం జాతీయ కరికలం 2024

యొక్క ముఖ్య భాగాలు

- ఇది భౌతిక, అభిజ్ఞా, భాష మరియు అక్షరాస్యత, సామాజిక-మానసిక, సాంస్కృతిక/సాంఘిక మరియు సానుకూల అలవాట్లతో సహా అన్ని అభివృద్ధి రంగాలకు వర్తిస్తుంది.
- పాఠ్యప్రణాళిక 36 వారాల యాక్టివ్ లెర్నింగ్, 8 వారాల రీన్ ఫోర్స్ మెంట్ మరియు 4 వారాల దీక్షతో కూడిన వారపు క్యాలెండర్ తో రూపొందించబడింది, ఒక వారంలో 501 రోజుల ఆట-ఆధారిత అభ్యాసం మరియు ఒక రోజులో మూడు రకాల కార్యకలాపాలు ఉంటాయి.
- ఈ కార్యకలాపాలు అంగన్ వాడీ కేంద్రంలో మరియు ఇంట్లో, ఇండోర్ మరియు అవుట్ డోర్, పిల్లల నేతృత్వంలోని మరియు విద్యావేత్తల నేతృత్వంలోని కార్యక్రమాల కలయికను కలిగి ఉంటాయి.
- పురోగతిని నిత్యం పర్యవేక్షించడానికి, నేర్చుకోవడాన్ని రూపొందించడానికి మరియు ప్రతి పిల్లల ప్రత్యేక ప్రయాణాన్ని జరుపుకోవడానికి అంచనా సాధనాలు అందించబడతాయి.
- ప్రతి కార్యకలాపంలో దివ్యాంగ పిల్లల స్ట్రీనింగ్, సమ్మిళితం మరియు రిఫరల్స్ పై ప్రత్యేక దృష్టి పెట్టబడుతుంది.

నేషనల్ ఫ్రేమ్వర్క్ ఫర్ ఎర్లీ చైల్డ్ హుడ్ స్ట్రాటజీ 2024

- పుట్టినప్పటి నుండి మూడు సంవత్సరాల వరకు పిల్లల కోసం రూపొందించబడిన ఈ ఫ్రేమ్వర్క్ అంగన్ వాడీ కార్యకర్తలకు పిల్లల పెరుగుదల మరియు అభివృద్ధిపై ప్రాథమిక అవగాహనను అందిస్తుంది, మొదటి అభివృద్ధి మరియు సంరక్షణ సంరక్షణను నొక్కి చెబుతుంది.
- ఫ్రేమ్వర్క్ లో గృహాలు, అంగన్ వాడీ కేంద్రాలు లేదా క్రెష్ లలో అమలు చేయడానికి 36-నెలల వారీగా వయస్సు-ఆధారిత కార్యకలాపాలు ఉంటాయి.

- ఈ పత్రాలను నేషనల్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ఫర్ పబ్లిక్ కోఆపరేషన్ అండ్ చైల్డ్ డెవలప్ మెంట్ తయారు చేసింది, ఇది కొత్త కరికలం మరియు ఫ్రేమ్వర్క్ పై అంగన్ వాడీ కార్యకర్తలకు శిక్షణకు నేతృత్వం వహిస్తుంది.

19. షోంపెన్ తెగ

వార్షికోపసంఘం ఏంటి?

- మొదటిసారిగా, గ్రేట్ నికోబార్ దీవులలో ప్రత్యేకించి దుర్బలమైన గిరిజన సమూహంగా (పివిటిజీ) వర్గీకరించబడిన షోంపెన్ తెగకు చెందిన 7 మంది సభ్యులు అండమాన్ మరియు నికోబార్ దీవులలోని ఏకైక లోక్ సభ స్థానానికి 19 ఏప్రిల్ 2024న జరిగిన ఓటింగ్ లో పాల్గొన్నారు.
- గతంలో 2019 లోక్ సభ ఎన్నికలలో తమ ఓటు హక్కును వినియోగించుకున్న ఒకే మరియు గ్రేట్ అండమాన్ తెగలతో పాటు, అండమాన్ మరియు నికోబార్ దీవులలో జరిగిన ఎన్నికల ప్రక్రియలో 98 మంది షోంపెన్ ఓటర్లలో ఏడుగురు మొదటిసారి పాల్గొన్నారు.

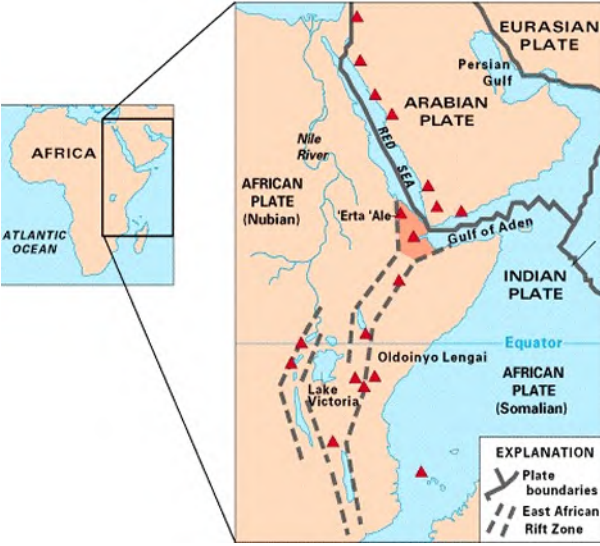
షోంపెన్ తెగ గురించి

- అండమాన్ మరియు నికోబార్ ద్వీపసమూహంలోని దక్షిణ ద్వీపం అయిన గ్రేట్ నికోబార్ ద్వీపం యొక్క మారుమూల అంతర్గత ప్రాంతాలలో వీరు నివసిస్తారు.
- 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం వీరి జనాభా 229 గా అంచనా వేయబడినది.
- సాంప్రదాయ వేట, చేపలు పట్టడం మరియు అటవీ వనరులను సేకరించడం వీరి వృత్తి.
- ఈ ద్వీపాలలో కనిపించే ఉష్ణమండల మొక్క అయిన పాండనస్ వీరి ప్రధాన ఆహారంలో ఒకటిగా ఉంటుంది.
- ఇది ఈ ప్రాంతంలో మంగోలాయిడ్ లక్షణాలతో ఉన్న ఏకైక తెగ. నీగ్రోయిడ్ లక్షణాలతో ఉన్న ఇతర పివిటిజీల నుండి ఈ లక్షణం వారిని వేరు చేస్తుంది.
- ఆస్ట్రోఎషియాటిక్ భాషా కుటుంబానికి చెందిన వారి స్వంత ప్రత్యేకమైన భాషను కలిగి ఉన్నారు.
- ఆంథ్రోపోలాజికల్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియా ప్రకారం, వివిధ సమూహాలు మరియు ఉప-సమూహాల నుండి స్త్రీలను బంధించి వివాహం చేసుకోవడం వారి సాంస్కృతిక పద్ధతులలో ఒకటిగా ఉంది.
- వారు వేట-సేకరణ జీవనోపాధి ఆర్థిక వ్యవస్థను అభ్యసిస్తారు.
- తమ సంఘంలో తమ ప్రత్యేక సామాజిక ఆచారాలు మరియు సంప్రదాయాలను అవలంబిస్తారు.

1. AFAR త్రిభుజం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- ఇటీవలి భౌగోళిక శాస్త్రవేత్తలు అఫ్రికాలోని AFAR త్రిభుజం రాబోయే 5 నుండి 10 మిలియన్ సంవత్సరాలలో కొత్త మహాసముద్రానికి మూలం కావచ్చని వ్యాఖ్యానించారు.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- హార్న్ ఆఫ్ అఫ్రికాలో ఉన్న AFAR త్రిభుజం, మూడు టెక్టోనిక్ పలకలు (నుబియన్, సోమాలి మరియు అరేబియా) కలిసే భౌగోళిక మాండ్యం.
- ఇది విస్తృత తూర్పు అఫ్రికన్ చీలిక వ్యవస్థలో భాగం. ఇది AFAR ప్రాంతం నుండి తూర్పు అఫ్రికా వరకు విస్తరించి ఉంది.
- దాని భౌగోళిక ప్రాముఖ్యతతో పాటు, AFAR త్రిభుజం గొప్ప పాలియోంటాలజికల్ చరిత్రను కలిగి ఉంది. ఇది కొన్ని ప్రారంభ హోమినిన్స్ ప్రారంభ కాలం నాటి శిలాజ నమూనాలను కలిగి ఉంది.
- ఈ ప్రాంతంలో మిలియన్ల సంవత్సరాలుగా క్రమంగా ఖండ పలకల కదలికలను సంభవిస్తున్నాయి. 2005లో ఇథియోపియా ఎడారిలో గణనీయమైన చీలిక ఏర్పడింది. ఇది అఫ్రికా ఖండం యొక్క ఖండపలక చలన స్థాయిని సూచిస్తుంది.

చీలిక విస్తరణకు దోహదపడే అంశాలు :

- తూర్పు అఫ్రికా క్రింద భూప్రావరంలో అధిక ఉష్ణోగ్రత వలన రాళ్ళు కరిగి భారీ సెగలు కక్కడం ఒక ముఖ్య కారణముగా చెప్పవచ్చు. ఇది పైభాగంలో ఉన్న భూ పటలం పై అధిక ఒత్తిడి కల్గిస్తుంది. ఇది భూమి కదలికకు మరియు పగుళ్లు ఏర్పడటానికి కారణమవుతుంది.
- మాగ్మాటిజం, ముఖ్యంగా ఎర్టా ఆలే అగ్నిపర్వతం వద్ద, మధ్య సముద్రపు శిఖరాన్ని పోలి ఉండే లక్షణాలతో ఖండచలన పరివర్తనకు ఆధారాలను అందిస్తుంది.
- మాగ్మాటిజం :** భూమి యొక్క ఉపరితలం క్రింద మాగ్మా యొక్క నిర్మాణం మరియు కదలిక ఖండ చలన పగుళ్లను పూరించడం, పర్వతాలను ఏర్పరుచుకోవడం మరియు భూకేంద్ర మండలం నుండి వేడిని విడుదల చేయడం వంటి వివిధ దృగ్విషయాలకు దోహదం చేస్తాయి.
- అఫార్ ప్రాంతంలో కొనసాగుతున్న చీలిక విస్తరణ తాత్కాలికంగా “అల్వోర్-టెయిండ్ అట్లాంటిక్ అగాధం “ అని పిలువబడే ఒక కొత్త మహాసముద్రం ఏర్పడటానికి దారితీస్తుంది. ఎర్ర సముద్రం మరియు గల్ఫ్ ఆఫ్ అడెన్ అఫార్ ప్రాంతం మీదుగా తూర్పు అఫ్రికా పగుళ్ళ లోయలోకి వరదలు వచ్చినప్పుడు ఇది సంభవిస్తుంది.

2. కేరళ తీర ప్రాంతాలను ముంచెత్తుతున్న కల్లక్కడల్ అలలు

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- కేరళలో స్థానికంగా ‘కల్లక్కడల్’ అని పిలువబడే స్వల్ప తరంగాలు, రాష్ట్రంలోని మధ్య మరియు దక్షిణ జిల్లాల్లోని తీర ప్రాంతాలను ముంచెత్తుతూ వార్తల్లో నిలిచాయి.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- ఈ వరద సంఘటనలను వివరించడానికి కేరళ మత్స్యకారులు ‘కల్లక్కడల్’ అనే పదాన్ని వాడతారు. దీనిని UNESCO 2012లో శాస్త్రీయ ఉపయోగం కోసం అధికారికంగా ఆమోదించింది.
- పూర్తిగా అభివృద్ధి చెందిన సముద్రంలో అలలు వాటిని సృష్టించే తుఫాను కంటే అధిక శక్తిని కలిగి, గాలి మూలం నుండి చాలా దూరం ప్రయాణించినప్పుడు స్వల్ప తరంగాలు సంభవిస్తాయి.
- ఈ తరంగాలు స్థానిక తుఫానుల ద్వారా ఉత్పన్నమయ్యే తరంగాలతో పోలిస్తే తక్కువ పౌనపుణ్యం కలిగి ఉంటాయి మరియు ఎత్తు మరియు వ్యవధిలో గణనీయమైన మార్పులు లేకుండా వేలాది మైళ్ళు ప్రయాణించగలవు.

- స్వేల్ తరంగాలు సమాహేలుగా ఏర్పడతాయి. ఇవి మృదువుగా మరియు క్రమం తప్పకుండా కనిపిస్తాయి.
- అలలు ఎంత ఎక్కువసేపు ప్రయాణిస్తే అంత వేగంగా ప్రయాణిస్తాయి మరియు అలలు తుఫాను ప్రాంతాన్ని విడిచిపెట్టిస్తున్నప్పుడు, అవి చిన్న వాటి కంటే పొడవైన వాటితో తమను తాము కలుపుకుంటాయి.
- అంతేకాక, స్వేల్ తరంగాల నుండి వచ్చే శక్తి అవి ప్రయాణిస్తున్నప్పుడు అధిక ప్రాంతానికి ఏకకాలంలో వ్యాపిస్తుంది.

4. వేసవి కాల వాతావరణం పై నివేదిక

వార్షికో నిలవడానికి గల కారణం ?

- వేసవి కాలం (ఏప్రిల్ నుండి జూన్) 2024 కు సంబంధించిన నవీకరించబడిన వాతావరణ సమాచారాన్ని IMD విడుదల చేసింది.

నివేదికలోని కీలక అంశాలు

- ఈ కాలంలో దేశంలోని చాలా ప్రాంతాల్లో సాధారణం కంటే ఎక్కువ ఉష్ణోగ్రతలు నమోదయ్యే అవకాశం ఉంది.
- ఏప్రిల్ నుండి జూన్ వరకు దక్షిణ ద్వీపకల్పంలోని చాలా ప్రాంతాలు, మధ్య భారతదేశం, తూర్పు భారతదేశం మరియు వాయువ్య భారతదేశంలోని మైదానాలలో వడగాల్పులు సాధారణం కంటే ఎక్కువ రోజులు సంభవించే అవకాశం ఉంది.
- ఎల్ నిన్ డ్యుగ్లిష్యుం రాబోయే సీజన్లో బలహీనపడి చివరికి 'తటస్థంగా' మారుతుందని అంచనా వేయబడింది. కొన్ని నమూనాలు వర్షాకాలంలో లానినో పరిస్థితులు అభివృద్ధి చెందే అవకాశం ఉందని, దక్షిణ ఆసియా అంతటా, ముఖ్యంగా భారతదేశ వాయువ్య మరియు బంగ్లాదేశ్లో వర్షపాతం తీవ్రతరం అయ్యే అవకాశం ఉందని సూచిస్తున్నాయి.

సమస్యలు

- సాధారణం కంటే ఎక్కువ గరిష్ట మరియు కనిష్ట ఉష్ణోగ్రతలు ఉష్ణ సంబంధిత అనారోగ్యాలకు దారితీస్తాయి, వ్యవసాయ ఉత్పత్తిని ప్రభావితం చేస్తాయి, నీటి కొరతకు కారణమవుతాయి, శక్తి అవసరాలను పెంచుతాయి మరియు పర్యావరణ వ్యవస్థలు మరియు గాలి నాణ్యతను ప్రభావితం చేస్తాయి.
- వేసవి కాలంలో గణనీయంగా పెరిగే విద్యుత్ అవసరాలను తీర్చడంలో భారతదేశం సవాళ్లను ఎదుర్కొంటోంది. ఇది జల విద్యుత్ ఉత్పత్తి తగ్గింది, ఇది బొగ్గుపై ఎక్కువ ఆధారపడేలా చేస్తుంది. ఇది ఉద్గారాల తీవ్రతను తగ్గించడానికి పారిస్ ఒప్పందం ప్రకారం భారతదేశం చేసే ప్రయత్నాలను నీరుగారుస్తుంది.

వడగాల్పులు:

- గుణాత్మకంగా, వడగాల్పులు అనేవి గాలి యొక్క గరిష్ట ఉష్ణోగ్రత పరిస్థితి, మనిషికి వడదెబ్బ తగిలినప్పుడు మానవ ఆరోగ్యానికి హాని కలుగుతుంది.
- పరిమాణాత్మకంగా, ఇది ఉష్ణోగ్రత పరిమితులు లేదా సాధారణ ఉష్ణోగ్రతల నుండి అధిక పెరుగుదల ఆధారంగా నిర్వచించబడుతుంది.
- భారతదేశంలో వేడిగాలులు సాధారణంగా మార్చి మరియు జూన్ మధ్య వస్తాయి. మే నెలలో గరిష్ట స్థాయికి చేరుకుంటాయి.

IMD ప్రకటనకు ప్రమాణాలు

- మైదాన ప్రాంతాల్లో 40 డిగ్రీల సెల్సియస్, కొండ ప్రాంతాల్లో 30 డిగ్రీల సెల్సియస్ ఉష్ణోగ్రతలు నమోదు కాగా, సాధారణ ఉష్ణోగ్రత నుంచి 4.5-6.4 డిగ్రీల సెల్సియస్ వరకు అధిక ఉష్ణోగ్రతలు నమోదు అవుతాయని వాతావరణ శాఖ వెల్లడించడం.
- వాస్తవ గరిష్ట ఉష్ణోగ్రత 45 డిగ్రీల సెల్సియస్ దాటితే 'వడగాల్పులు' అని, 47 డిగ్రీల సెల్సియస్ దాటితే 'తీవ్రమైన వడగాల్పులు' అని పిలుస్తారు.
- భారత వాతావరణ విభాగం (IMD) అనేది వాతావరణ పరిశీలనలు, వాతావరణ సూచన మరియు భూకంప శాస్త్రానికి బాధ్యత వహించే భూవిజ్ఞాన మంత్రిత్వ శాఖకు చెందిన ఒక సంస్థ.
- ఇది ప్రపంచ వాతావరణ సంస్థ యొక్క ఆరు ప్రాంతీయ ప్రత్యేక వాతావరణ కేంద్రాలలో ఒకటి.
- IMD సాధారణంగా ఏప్రిల్ మరియు జూన్ నెలల్లో రెండు దశల్లో సుదూర సూచనలను విడుదల చేస్తుంది.

3. IOM నివేదిక : దశాబ్ది కాలంలో నమోదు అయిన వలస మరణాలు

వార్షికో నిలవడానికి గల కారణం ?

- ఇంటర్నేషనల్ ఆర్గనైజేషన్ ఫర్ మైగ్రేషన్ (IOM) ఇతర దేశాలకు వలసపోతున్న వ్యక్తుల మరణాలు మరియు మిస్సింగ్ కేసులను డాక్యుమెంట్ చేయడానికి 2014లో ప్రారంభించిన మిస్సింగ్ మైగ్రెంట్స్ ప్రాజెక్ట్ (MMP) పది సంవత్సరాలు పూర్తయిన సందర్భంగా "ఎ డికేడ్ ఆఫ్ డాక్యుమెంటింగ్ మైగ్రెంట్ డెత్స్" అనే నివేదికను విడుదల చేసింది.

- 1951లో స్థాపించబడిన IOM, వలస రంగంలో ప్రముఖ అంతర్ ప్రభుత్వ సంస్థ. దీని ప్రధాన కార్యాలయం స్విట్జర్లాండ్లోని జెనీవాలో ఉంది. ఇందులో భారతదేశంతో సహా 175 సభ్య దేశాలు ఉన్నాయి.

నివేదికలోని ముఖ్యాంశాలు :

- పుట్టిన దేశాన్ని వదిలి వలసపోయిన ప్రతి ముగ్గరిలో ఒకరు యుద్ధాలు జరుగుతున్న దేశాల నుండి వచ్చారు మరియు IOM యొక్క MMP ద్వారా నమోదు చేయబడిన వారిలో మూడింట రెండు వంతులకు పైగా జాడ లభించలేదు. వలస మరణాలకు ప్రధాన కారణాలు మునిగిపోవడం, వాహన ప్రమాదాలు, ఇంధనం పీల్చడం వల్ల ఊపిరాడకపోవడం, తగినంత ఆశ్రయం దొరక్కపోవడం, ఆరోగ్య సంరక్షణ మొదలైనవి.

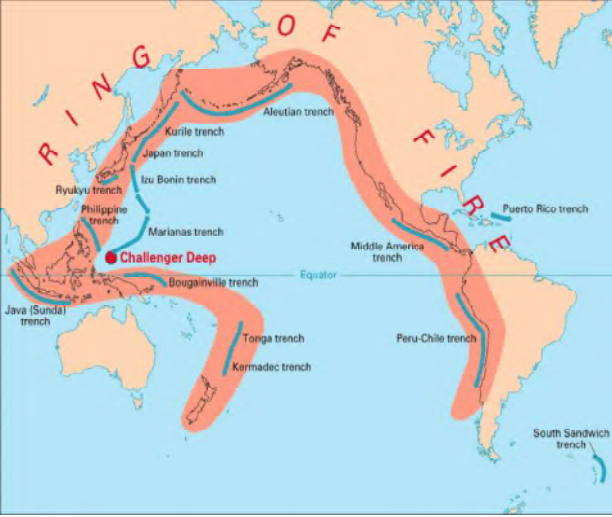
వలసల గురించి మరింత సమాచారం

- వలసలు అనేవి పట్టణీకరణ, వివాహం, ఆర్థిక అసమానతలు, రాజకీయ అస్థిరత మరియు వాతావరణ మార్పుల ప్రభావాలు వంటి కారకాల వలన అంతర్జాతీయ సరిహద్దు దాటి వెళ్ళడం లేదా ఒక రాష్ట్రం లోపల ఉన్న ప్రజలు వారి సాధారణ నివాస స్థలం నుండి తరలి వెళ్ళడాన్ని సూచిస్తుంది.
- వలసల వ్యవస్థలో విభిన్న సంస్కృతుల కలయిక, అస్తవ్యస్తమైన పెరుగుదల మరియు మరికివాడల అభివృద్ధికి దారితీసే నగరాల్లో పెరుగుతున్న రద్దీ, వనరుల-జనాభా నిష్పత్తిలో మార్పులు మరియు వైపుణ్యం కలిగిన వ్యక్తులు మెరుగైన ఆర్థిక అవకాశాల కోసం పేద నుండి అభివృద్ధి చెందిన దేశాలకు వలస వెళ్ళడం వంటి అంశాలు ఉంటాయి.
- వలసలకు సంబంధించిన కార్యక్రమాలలో గ్లోబల్ కాంపాక్ట్ ఫర్ సేఫ్, ఆర్డర్డ్ అండ్ రెగ్యులర్ మైగ్రేషన్ (GCM) వంటివి ఉంటాయి. ఇది అంతర్జాతీయ వలసల యొక్క అన్ని కోణాలను సమగ్రంగా పరిక్షించడానికి ఐక్యరాజ్యసమితి కింద తయారు చేసిన మొదటి అంతర్ ప్రభుత్వ ఒప్పందం.
- భారతదేశంలో, ప్రవాస భారతీయ బీమా యోజన మరియు బయలుదేరే ముందు ఓరియంటేషన్ శిక్షణ ఇవ్వడం వంటి గమ్య దేశాలలో సంక్షేమ చర్యలు చేపట్టడం వలన వలసదారులను విదేశాలలో వారి జీవితాలలో ఎలాంటి పరిస్థితిని అయిన ఎదుర్కునే విధముగా సిద్ధం చేయడానికి మరియు వారి హక్కులు మరియు విధులపై అవగాహన పెంచడానికి సహాయపడతాయి.

5. తైవాన్లో భారీ భూకంపం

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- 25 సంవత్సరాలలో తైవాన్ యొక్క అతిపెద్ద భూకంపంలో తొమ్మిది మంది మరణించారు మరియు 800 మందికి పైగా గాయపడ్డారు. స్థానిక అధికారుల ప్రకారం 7.2 తీవ్రత మరియు యునైటెడ్ స్టేట్స్ జియోలాజికల్ సర్వే (USGS) ప్రకారం 7.4 తీవ్రత నమోదైంది.
- ఫిలిప్పీన్ సముద్ర పలక మరియు యురేషియన్ పలక మధ్య పరస్పర చర్యల కారణంగా తైవాన్ భూకంపాలకు గురయ్యే అవకాశం ఉంది. ఈ పరస్పర చర్యలు ఈ ప్రాంతంలో తరచుగా భూకంప కార్యకలాపాలకు కారణమవుతాయి.

రింగ్ ఆఫ్ ఫైర్ గురించి

- రింగ్ ఆఫ్ ఫైర్ అనేది పసిఫిక్ మహాసముద్రాన్ని చుట్టుముట్టే వందలాది అగ్నిపర్వతాలు మరియు భూకంప ప్రదేశాలతో కూడిన గుర్రపు నాడా ఆకారంలో ఉన్న ప్రాంతం.
- ఇది సుమారు 40,250 కిలోమీటర్ల విస్తీర్ణంలో ఉంది మరియు USA, ఇండోనేషియా, మెక్సికో, జపాన్, కెనడా మరియు పిలిప్పైన్స్ తో సహా 15 దేశాల గుండా వెళుతుంది.
- రింగ్ ఆఫ్ ఫైర్ యురేషియా, ఉత్తర అమెరికా, జువాన్ డి ఫుకా, కోకోస్ మరియు ఫిలిప్పీన్ పలకలతో సహా అనేక ఖండ పలకలు కలిసే ప్రదేశాలను సూచిస్తుంది.
- పెద్దదయిన పసిఫిక్ ఖండ పలక అనేక చిన్న పలకలను కలిగి ఉంటుంది. ఇది ఖండ పలకలు ఒకదానిపై మరొకటి జారడం, ఢీకొనడం లేదా ఒకదానికొకటి ఢీకొని పైకి ఉద్భవించడం లేదా లోయలు ఏర్పడటం వంటి పరస్పర చర్యలకు దారితీస్తుంది.
- ఈ పలక యొక్క కఠినమైన అంచులు ఒకదానితో ఒకటి ఇరుక్కుపోవడం వల్ల భూకంపాలు సంభవిస్తాయి. మిగిలిన పలక మాత్రం కదులుతూ ఉంటుంది. చిక్కుకున్న అంచులు చివరికి పగుళ్ళతో (ఫాల్ట్) కలిసినప్పుడు, భూకంపం సంభవిస్తుంది.

అగ్నిపర్వత కార్యకలాపాల గురించి

- రింగ్ ఆఫ్ ఫైర్ లో అనేక అగ్నిపర్వతాలు సబ్డక్షన్ (ఖండ పలకలు భూపటలం నుండి భూప్రావరం లోనికి కదలిక) అని పిలువబడే ప్రక్రియ ద్వారా ఏర్పడతాయి. ఇక్కడ ఒక ఖండ పలక మరొక దాని కిందకు స్లెబ్బబడుతుంది.
- రెండు పలకలు ఢీకొన్నప్పుడు ఈ ప్రక్రియ జరుగుతుంది. భారీ పలక తేలికైన పలక కిందకు చేరి, లోతైన అగాధాలను సృష్టిస్తుంది.
- సబ్డక్షన్ ప్రక్రియ సముద్రపు పలక వేడెక్కుడానికి, అస్థిర మూలకాలు సముద్రంలో కలవడానికి మరియు మాగ్మా ఉత్పత్తికి కారణం అవుతుంది. ఈ శిలాద్రవం అప్పుడు ఉపరితలంపైకి ఉద్భవించి అగ్నిపర్వతాలను ఏర్పరుస్తుంది.
- భూమిపై చాలా సబ్డక్షన్ మండలాలు రింగ్ ఆఫ్ ఫైర్ లోపల ఉన్నాయి. ఇది పెద్ద సంఖ్యలో అగ్నిపర్వతాలను కలిగి ఉంది.
- ఈ ప్రాంతంలో ఖండ పలకల తాకిడి మరియు సబ్డక్షన్ అగ్నిపర్వత కార్యకలాపాలకు అనువైన పరిస్థితులను సృష్టిస్తాయి.

6. హిమనదీయ సరస్సు వరదల నుండి పాంచివున్న ప్రమాదం

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- హిమనదీయ సరస్సు విస్తోలన వరదలకు (GLOFs) గురయ్యే ఐదు హిమనదీయ సరస్సుల నుండి ముప్పును అంచనా వేయడానికి ఉత్తరాఖండ్ ప్రభుత్వం రెండు నిపుణుల బృందాలను ఏర్పాటు చేసింది. ఇది సంభావ్య ప్రమాదాలను తగ్గించడానికి మరియు ఈ ప్రాంతంలో విపత్తు సన్నద్ధతను పెంచడానికి ముందస్తు చర్యలను సూచిస్తుంది.

GLOF గురించి

- GLOF లు అనేవి హిమనదీయ సరస్సుల నుండి అకస్మాత్తుగా నీరు విడుదల అవుడం వల్ల సంభవించే విపత్తు సంఘటనలు. ఇవి ప్రధానంగా హిమనదీయం కరిగిపోవడం మరియు తదుపరి సరస్సు ఏర్పడటం వల్ల సంభవిస్తాయి.
- హిమనదీయ కాల్పింగ్, హిమసంపాతాలు, కొండచరియలు విరిగిపడటం లేదా హిమనదీయ సరస్సుల చుట్టూ అస్థిర సరిహద్దులు వంటి వివిధ సంఘటనల ద్వారా GLOFలు ఏర్పడతాయి.

కారణాలు:

- పెరుగుతున్న ప్రపంచ ఉష్ణోగ్రతలు, ఫలితంగా హిమానీనదాలు కరిగిపోవడం, హిమాలయాల వంటి ప్రాంతాలలో GLOF సంఘటనల పెరుగుదలకు దారితీసింది.
- హాని కలిగించే ప్రాంతాలలో వేగవంతమైన మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి GLOF సంఘటనల వలన జరిగే ప్రమాదాలను పెంచింది, ఎందుకంటే ఇది అధిక-ప్రమాదకర ప్రాంతాలలో మానవ ఉనికిని పెంచుతుంది.

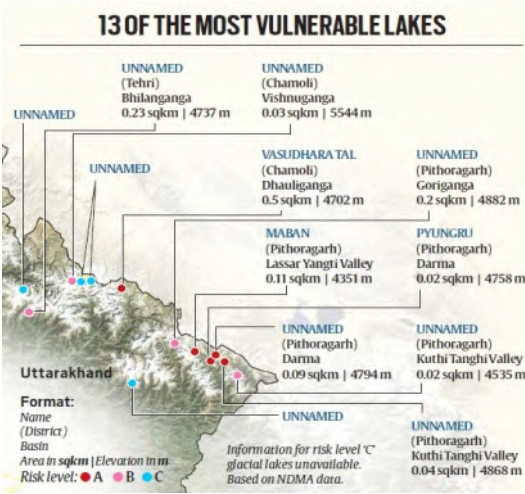
ప్రభావం :

- GLOF ల వలన లోయలు ఉప్పొంగడం, రోడ్లు, వంతెనలు వంటి మౌలిక సదుపాయాల నాశనం అవడం, ప్రాణ, జీవనోపాధిని కోల్పోవడం వంటి వినాశకరమైన పరిణామాలకు దారితీయవచ్చు.

వీటి భౌగోళిక విస్తరణ :

- GLOF లు సాధారణంగా హిమనదీయ ప్రాంతాలతో సంబంధం కలిగి ఉంటాయి. ముఖ్యంగా హిమాలయాలు, అండీస్ మరియు ఆల్ప్స్ వంటి గణనీయమైన హిమనదీయ కార్యకలాపాలకు కేంద్రంగా ఉన్న పర్వత ప్రాంతాలలో ఇవి విస్తరించి ఉంటాయి.

- 1980 నుండి, హిమాలయ ప్రాంతంలో, ముఖ్యంగా ఆగ్నేయ టిబెట్ మరియు చైనా-నేపాల్ సరిహద్దు ప్రాంతంలో GLOF లు ఎక్కువగా సంభవిస్తున్నాయి.
- నేషనల్ డిజాస్టర్ మేనేజ్మెంట్ అథారిటీ (NDMA) ఉత్తరాఖండ్ రాష్ట్రములోని 13 హిమనీనదయ సరస్సులలో సహా మొత్తం 188 హిమనదీయ సరస్సులను భారీ వర్షపాతం కారణంగా ప్రమాదకరమైనవిగా గుర్తించింది.

ఉపశమన చర్యలు :

- GLOF ప్రమాదాన్ని సమర్థవంతంగా అంచనా వేయడానికి హిమనీనదయ మరియు హిమనదీయ సరస్సు పోకడలను సమగ్రంగా అధ్యయనం చేయాల్సిన అవసరం ఉంది.
- ఉపగ్రహ చిత్రాలు మరియు రిమోట్ సెన్సింగ్ టెక్నాలజీని ఉపయోగించడం హిమనదీయ సరస్సులలో మార్పులను పర్యవేక్షించడానికి మరియు సంభావ్య ప్రమాదాలను గుర్తించడానికి సహాయపడుతుంది.
- GLOF సంఘటనల ప్రభావాన్ని తగ్గించడానికి ప్రమాదంలో ఉన్న కమ్యూనిటీలకు అత్యవసర సన్నద్ధత ప్రణాళికలను అభివృద్ధి చేయడం మరియు వారిని హెచ్చరించం కీలకం.

7. వడగాల్పుల హెచ్చరిక జారీ చేసిన భారత వాతావరణ శాఖ

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- దక్షిణ ద్వీపకల్పం, మధ్య భారతదేశం, తూర్పు భారతదేశం మరియు వాయవ్య భారతదేశంలోని మైదానాలలో ఏప్రిల్ నుండి జూన్ వరకు వడగాల్పులు సాధారణం కంటే ఎక్కువగా ఉంటాయని భారత వాతావరణ శాఖ (IMD) హెచ్చరించింది.

వడగాల్పులు గురించి

- మైదానాల్లో ఉష్ణోగ్రతలు 40 డిగ్రీల సెల్సియస్, తీరప్రాంతాల్లో 37 డిగ్రీల సెల్సియస్, కొండలలో 30 డిగ్రీల సెల్సియస్ దాటినప్పుడు, సాధారణ ఉష్ణోగ్రత నుండి 4.5 డిగ్రీల సెల్సియస్ నుండి 6.4 డిగ్రీల సెల్సియస్ వరకు పెరిగినప్పుడు, అటువంటి గరిష్ట ఉష్ణోగ్రతతో కూడిన గాలుల స్థితిని వడగాల్పులు అంటారు.
- వడగాల్పులకు అనుకూలమైన పరిస్థితులు : ఉష్ణ పొడి గాలి రవాణా, ఎగువ వాతావరణంలో తేమ లేకపోవడం, మేఘాలు లేని ఆకాశం మరియు ఈ ప్రాంతంపై పెద్ద వైశాల్యం కలిగిన తుఫాను నిరోధక ప్రవాహం.
- వడగాల్పుల ప్రభావాలు : వడదెబ్బ, నీరు మరియు శక్తి వనరుల క్షీణత, పంట ఎండిపోవడం, కుంగిపోవడం లేదా ముందుగానే పండడం వల్ల ఆహార కొరత వంటి ఆరోగ్య ప్రమాదాలు.

కీలక కార్యక్రమాలు :

- నేషనల్ డిజాస్టర్ మేనేజ్మెంట్ అథారిటీ (NDMA) తో సంయుక్తంగా గ్రీన్ (నో యాక్షన్) ఎల్లో (అప్రేటెడ్ గా ఉండటం) ఆరింజ్ (సిద్ధంగా ఉండండి) మరియు రెడ్ (చర్యలు చేపట్టడం) హెచ్చరికలతో సహా కలర్-కోడెడ్ ఇంపాక్ట్-బేస్డ్ హీట్ హెచ్చరికలను IMD జారీ చేస్తుంది.
- NDMA మార్గదర్శకాలలో వడగాల్పుల నివారణ మరియు నిర్వహణ కోసం కార్యాచరణ ప్రణాళికలను సిద్ధం చేయడం మరియు రాష్ట్రాలు తదనుగుణంగా వడగాల్పులను ఎదుర్కోవడానికి కార్యాచరణ ప్రణాళికలను సిద్ధం చేయడం వంటివి ఉంటాయి.
- ఉష్ణ సంబంధిత వ్యాధులపై జాతీయ కార్యాచరణ ప్రణాళిక వడగాల్పులు వలన కలిగే సష్టాలను పరిష్కరించడానికి మరియు కేసులను పరిష్కరించడానికి ఆరోగ్య సౌకర్యాల సమర్థవంతమైన సంసిద్ధతను లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.

8. వార్షిక భూ వినియోగం మరియు ల్యాండ్ కవర్ (LULC) అట్లాస్ ఆఫ్ ఇండియా

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- భూ వినియోగ నమూనాలను క్రమపద్ధతిలో పరిశీలించడానికి మరియు పర్యావరణ గతిశీలతపై అంతర్జాతీయ అందించడానికి నేషనల్ రిమోట్ సెన్సింగ్ సెంటర్ (NRSC) వార్షిక భూ వినియోగం మరియు ల్యాండ్ కవర్ (LULC) అట్లాస్ ఆఫ్ ఇండియాను విడుదల చేసింది.

ఈ నివేదిక యొక్క ముఖ్యాంశాలు :

- **వ్యవసాయం :** గత 17 సంవత్సరాల్లో, ఖరీఫ్ మరియు రబీ పంట భూమి సాగు వరుసగా 46.06% మరియు 35.23% గణనీయంగా విస్తరించగా, బీడు భూమి 45.19% తగ్గింది. వార్షికంగా రెండు/మూడు పంటల సాగు విస్తీర్ణం 82.22 శాతం పెరిగింది.
- **పోచు వ్యవసాయం :** 2016-17 వరకు పెరిగింది మరియు తరువాతి కాలంలో తగ్గింది.
- **జలవనరులు :** 2005 నుండి కనీస నీటి ఉపరితల వైశాల్యం 146% పెరిగింది.
- **వ్యవసాయేతర భూములు :** 2005 నుండి 30.77% మొత్తం వృద్ధిని సాధించింది. పట్టణీకరణ, మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి మరియు బంజరు భూముల పెరుగుదల దీనికి గణనీయంగా దోహదపడింది.
- **బంజరు భూములు :** వ్యవసాయేతర ప్రాంతం విస్తరణలో అధోకరణం చెందిన మరియు ఉత్పాదక రహిత భూములు ముఖ్యమైన పాత్ర పోషించాయి. తద్వారా ఇవి 12.3% వృద్ధిని సాధించాయి.
- **నీటిపారుదల సౌకర్యాలు, పట్టణీకరణ మరియు మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి** వంటి వ్యవసాయ ఇన్పుట్ల మెరుగైన లభ్యత %వాఖాజ% లో మార్పులకు కారణాలు.

9. అగ్నిపర్వత సుడిగాలి వలయాలు

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- ఐరోపాలోని అతిపెద్ద అగ్నిపర్వతం మౌంట్ ఎట్నా అరుదైన అగ్నిపర్వత సుడిగుండం వలయాలను విడుదల చేస్తోంది. ఇది పొగ వలయాలను పోలి ఉత్పత్తి అయ్యే సహజ దృగ్విషయం.
- సిసిలీ తూర్పు తీరంలో ఉన్న మౌంట్ ఎట్నా ఐరోపాలోని అతిపెద్ద మరియు అత్యంత క్రియాశీల అగ్నిపర్వతాలలో ఒకటి.
- దాని శిఖరాగ్రంలో ఐదు క్రేటర్స్ (లావా గుంతలు) మరియు దాని వాలుల వెంట 300 కి పైగా అగ్నిపర్వతాలు ఉన్నాయి. అందువలన ఇది దాదాపు నిరంతరం క్రియాశీల అగ్నిపర్వతంగా ఉంటుంది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- అగ్నిపర్వత సుడిగాలి వలయాలు, ఒక అరుదైన దృగ్విషయం. ఇవి వాయువు, ప్రధానంగా నీటి ఆవిరి కలిగి బిలం లోని ఒక ద్వారం ద్వారా వేగంగా విడుదల చేయబడినప్పుడు సంభవిస్తాయి.
- బిలంలో వృత్తాకార ద్వారం ద్వారా వాయువు వేగంగా విడుదల అయినప్పుడు సుడిగుండం వలయాలు ఉత్పత్తి అవుతాయి. ఫలితంగా అగ్నిపర్వతం పైన వృత్తాకార పొగ వలయాలు ఏర్పడతాయి.
- ఈ దృగ్విషయం మొట్టమొదట 1724లో ఇటలీలోని ఎట్రూ మరియు వెసువియస్ వద్ద సంభవించింది మరియు ప్రపంచవ్యాప్తంగా అనేక ఇతర అగ్నిపర్వతాల వద్ద ఇవి ఏర్పడ్డాయి.
- దాల్చిన్లు తమ నోటిలో వాయువును కుదించి, తమ నాలుకలతో బయటకు ఊదటం ద్వారా బుడగ వలయాలను ఎలా ఊదుతాయో అదే విధంగా అగ్నిపర్వత సుడిగుండం వలయాలు ఉత్పత్తి అవుతాయి.

- వలయాలు 10 నిమిషాల వరకు గాలిలో ఉండగలవు. కాని గాలులు వేగంగా వీస్తే అవి త్వరగా విచ్ఛిన్నమవుతాయి.
- కొంతమంది అగ్నిపర్వత శాస్త్రవేత్తల ప్రకారం, “ప్రతిరోజూ దజన్ల కొద్దీ వాయువు వలయాలు” నివేదికలతో, ఎట్రూ పర్వతం అధిక సంఖ్యలో ఆవిరి వలయాలను ఉత్పత్తి చేస్తుందని తెలిపారు.
- అగ్నిపర్వత సుడిగుండం వలయాలు సంభవించడం వలన ఎట్రూ ప్రత్యేకించి అద్భుతమైన రీతిలో విస్ఫోటనం చెందబోతోందని చెప్పలేము.
- వలయాలను ఉత్పత్తి చేసే కొత్త ద్వారం నుండి కార్యకలాపాలు వాహిక యొక్క లక్షణాలు లేదా అడ్డంకులలో మార్పుల కారణంగా మందగించవచ్చు.
- అగ్నిపర్వత సుడిగుండం వలయాలు దృగ్విషయం దృశ్య రంజనమైనది మరియు తరచుగా అగ్నిపర్వత కార్యకలాపాలతో ముడిపడి ఉన్నప్పటికీ, వాటి ఆవిర్భావం ఎల్లప్పుడూ విస్ఫోటనాలతో సంబంధం కలిగి ఉండదు.

10. జియోస్పేషియల్ మోడలింగ్ మరియు భారతదేశంలో మృత్తిక క్రమక్షయం యొక్క మ్యాపింగ్

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- ఐబిటి-ఢిల్లీ నిర్వహించిన “జియోస్పేషియల్ మోడలింగ్ అండ్ మ్యాపింగ్ ఆఫ్ సాయిల్ ఎరోషన్ ఇన్ ఇండియా” అనే అధ్యయనం, మృత్తిక పరిరక్షణ వ్యూహాల ప్రణాళిక మరియు అమలును సులభతరం చేయడానికి మృత్తిక క్రమక్షయం మరియు మృత్తిక అవక్షేపన సమాచార మ్యాపింగ్ గురించి సమగ్ర జాతీయ స్థాయి అంచనాను అందిస్తుంది.
- మృత్తిక క్రమక్షయం అనేది నీరు, గాలి మరియు దున్నడం ద్వారా భూమి ఉపరితల పొర పై మట్టి వేగవంతంగా తొలగిపోవడంగా నిర్వచించబడింది. ఇది తీవ్రమైన వ్యవసాయ పద్ధతులు, అటవీ నిర్మూలన మరియు అక్రమ భూ వినియోగ మార్పులు వంటి నిలకడలేని మానవ కార్యకలాపాల ద్వారా గణనీయంగా తీవ్రతరం అవుతుంది.

Concerns related to Soil Erosion

Initiatives to address the Soil Erosion in India

- 1 Integrated Watershed Management Programme (IWMP):** aimed at restoring ecological balance by conserving and developing degraded natural resources.
 - 2 The Integrated Wasteland Development Programme (IWDP):** for improving productivity of waste and degraded lands.
- Participation in the Bonn Challenge under UNCCD
- Committing to restore 26 million hectares of degraded and deforested land by 2030.

అధ్యయనంలో కనుగొన్న కీలక అంశాలు :

- సంవత్సరానికి హెక్టారుకు 21 టన్నుల చొప్పున భారతదేశములో వార్షిక మృత్తిక క్రమక్షయం, తద్వారా 78 మిలియన్ హెక్టార్లకు పైగా వ్యవసాయ భూమి సగటున 8% ఉత్పాదకతను కోల్పోతుంది అని అంచనా వేయబడింది.
- మృత్తిక క్రమక్షయం వలన హాని కలిజ్ హాట్ స్పాట్ లు గుర్తించబడ్డాయి. బ్రహ్మాపుత్ర పరీవాహక ప్రాంతం గరిష్ట క్రమక్షయం కలిగి ఉంది. తరువాత స్థానాల్లో మహానది మరియు గంగా పరీవాహక ప్రాంతాలు ఉన్నాయి.
- అస్సాం, మేఘాలయ మరియు హిమాచల్ ప్రదేశ్ లోని కొన్ని ప్రాంతాలతో సహా భౌగోళిక విస్తీర్ణంలో సుమారు 5% మౌలిక సదుపాయాలకు ప్రమాదం కలిగించే వివక్ష రకమైన మృత్తిక క్రమక్షయం కింద వర్గీకరించబడింది.
- మృత్తిక క్రమక్షయంకు దోహదపడే కారకాలు స్థలాకృతిని పరిగణలోనికి తీసుకొని సంభవించే వర్షపాత తీవ్రత. ఇందులో అత్యధిక ప్రభావము వర్షపాత తీవ్రత వలన ఉంటుంది.

మృత్తిక క్రమక్షయం వలన కలిగే నష్టాలు

- సారవంతమైన ఉపరితల మృత్తిక పొర కోల్పోవడం, నీటి వనరుల అవక్షేపణ, వరదలు మరియు కొండచరియలు విరిగిపడటం మరియు ఎడారికరణ కారణంగా ఉత్పాదకత తగ్గడం.

మృత్తిక క్రమక్షయంను పరిష్కరించడానికి భారతదేశంలో చేపట్టిన చర్యలు

- క్షీణించిన సహజ వనరులను పరిరక్షించడం మరియు అభివృద్ధి చేయడం ద్వారా పర్యావరణ సమతుల్యతను పునరుద్ధరించడం ఇంటిగ్రేటెడ్ వాటర్ షెడ్ మేనేజ్మెంట్ ప్రోగ్రామ్ (IWMP) లక్ష్యం.
- వ్యర్థాలు మరియు క్షీణించిన భూముల ఉత్పాదకతను మెరుగుపరచడానికి ఉద్దేశించిన ఇంటిగ్రేటెడ్ వేస్ట్ ల్యాండ్ డెవలప్ మెంట్ ప్రోగ్రామ్ (IWDP).
- UNCCD కింద బాన్ ఛాలెంజ్ లో పాల్గొనడం, తద్వారా 2030 నాటికి 26 మిలియన్ హెక్టార్ల క్షీణించిన మరియు అటవీ నిర్మూలన భూమిని పునరుద్ధరించడానికి సహాయపడుతుంది.

12. ఇండోనేషియాలో బద్దలైన రువాంగ్ పర్వతం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- ఇండోనేషియాలోని ఉత్తర సులవేసి ప్రావిన్స్ లో ఉన్న స్ట్రాటో అగ్నిపర్వతం అయిన మౌంట్ రువాంగ్ అనేక సార్లు విస్ఫోటనం చెందింది.

రువాంగ్ పర్వతం గురించి

- ఇండోనేషియాలోని ఉత్తర సులవేసిలోని సాంగిహే దీవుల వంపులో ఉంది.
- ఇది 4 నుండి 5 కిలోమీటర్ల వెడల్పు ఉన్న ద్వీపాన్ని కలిగి ఉండి, 725 మీటర్ల (2,379 అడుగులు) ఎత్తు కలిగిన పాక్షిక లావా గోపురాన్ని కలిగి ఉన్న శిఖరం.
- క్లాబట్, సియావు మరియు టెర్నెట్ వంటి సమీపంలోని శిఖరాలను ఇక్కడి నుండి చూడవచ్చు.
- మొదటిగా నమోదు చేయబడిన విస్ఫోటనం 1808లో సంభవించింది.

ఇండోనేషియాలో అనేక అగ్నిపర్వత విస్ఫోటనాలు ఎందుకు సంభవిస్తాయి?

- ఇండోనేషియా, 120 క్రియాశీల అగ్నిపర్వతాలతో, పసిఫిక్ 'రింగ్ ఆఫ్ ఫైర్' వెంబడి ఉంది.

- రింగ్ ఆఫ్ ఫైర్ లో చురుకైన అగ్నిపర్వతాలు ఉంటాయి, పసిఫిక్ మహాసముద్రం వ్యాప్తంగా ఉన్న భూకంప ఫాల్ట్ రేఖల కారణంగా తరచుగా భూకంపాలు సంభవిస్తాయి.

Indonesia volcano

పసిఫిక్ 'రింగ్ ఆఫ్ ఫైర్'

- 40,000 కిలోమీటర్లకు పైగా విస్తరించి, పసిఫిక్ బేసిన్ చుట్టూ ఉంది.
- ప్రపంచంలోని దాదాపు 75% అగ్నిపర్వతాలకు నిలయం. ప్రపంచ భూకంపాలలో 90% ఇక్కడే సంభవిస్తాయి.
- న్యూజిలాండ్ నుండి టోంగా, ఇండోనేషియా, ఫిలిప్పీన్స్, జపాన్, అల్బానీ దీవులు మరియు ఉత్తర మరియు దక్షిణ అమెరికా పశ్చిమ తీరం వెంబడి వ్యాపించి ఉంది.
- ఈ ప్రాంతం పసిఫిక్, ఫిలిప్పైన్, జువాన్ డి ఫుకా, కోకోస్, నాజ్కా మరియు ఉత్తర అమెరికా ప్లేట్లతో సహా అనేక భూ అంతర్గత ఫలకాల వెంబడి ఉంది.
- ఈ ఫలకాల కదలిక సబ్డక్షన్ జోన్లను సృష్టిస్తుంది. సబ్డక్షన్ జోన్లలో ఫలకాలు ఒకదాని క్రిందికి మరొకటి చొచ్చుకొని పోతాయి. దీని వలన ప్రతియేటా విస్తారమైన భూకంపాలు మరియు సునామీలు సంభవిస్తాయి.

1. వైకోమ్ సత్యాగ్రహానికి 100 సంవత్సరాలు

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- 1924 మార్చి 30న కేరళలోని వైకోమ్ లో ప్రారంభమైన వైకోమ్ సత్యాగ్రహం భారతదేశంలో ఆలయ ప్రవేశ ఉద్యమాలకు నాంది పలికి, అంటరానితనం, కుల అణచివేత సమస్యలకు వ్యతిరేకంగా పోరాడింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- 600 రోజులకు పైగా కొనసాగిన, మహాత్మా గాంధీ నేతృత్వంలోని జాతీయ ఉద్యమంతో సమానంగా, సామాజిక సంస్కరణను లక్ష్యంగా చేసుకుని దేశంలో అహింసాత్మక ఆందోళనలు చేపట్టిన మొదటి ఉద్యమం ఇది.
- ట్రావెన్కోర్ రాచరిక రాష్ట్రంలో ఉన్న వైకోమ్ భూస్వామ్య మరియు కుల-ఆధారిత వ్యవస్థను కలిగి ఉంది. ఇక్కడ నిమ్మ కులాలకు దేవాలయాల మరియు ఇతర “స్వచ్ఛమైన” ప్రదేశాల్లోకి ప్రవేశం నిషేధించబడినది.
- ఆలయ ప్రవేశం కోసం వాదించిన ఎఝువా నాయకుడు టి. కె. మాధవన్ ఈ ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించారు. మహాత్మా గాంధీ మరియు భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ (INC) నుండి మద్దతును పొందుపరిచారు.
- సత్యాగ్రహం ప్రారంభంలో వైకోమ్ ఆలయం చుట్టూ ఉన్న రహదారుల ద్వారా నిమ్మ కులాల వారికి ప్రవేశం కల్పించడంపై దృష్టి పెట్టింది. ఇది కుల ఆధారిత వివక్షకు వ్యతిరేకంగా వరుస నిరసనలు, అరెస్టులు మరియు ప్రదర్శనలకు దారితీసింది.
- పెరియార్, సి. రాజగోపాలాచారి వంటి నాయకులు చేరడంతో ఈ ఉద్యమం ఊపందుకుంది. కానీ ఉన్నత కుల హిందువుల నుండి వ్యతిరేకతను, హింసను ఎదుర్కొంది.
- నెలల తరబడి నిరసనలు మరియు చర్చల తరువాత, 1925 మార్చిలో ఒక రాజీ కుదిరింది. బ్రాహ్మణుల కోసం ఒక రహదారిని కేటాయించినప్పటికీ, ఆలయం చుట్టూ ఉన్న నాలుగు రహదారులలో మూడింటి ద్వారా ప్రవేశం కల్పించింది.
- ఇందులో లోపాలు ఉన్నప్పటికీ, వైకోమ్ సత్యాగ్రహం భవిష్యత్ సామాజిక సంస్కరణలకు పునాది వేసింది. నవంబర్ 1936లో ట్రావెన్కోర్ మహారాజు సంతకం చేసిన చారిత్రాత్మక ఆలయ ప్రవేశ ప్రకటనలో, ఇది అట్టుడుగు కులాల వారిని దేవాలయాలలోకి ప్రవేశించడంపై ఉన్న పురాతన నిషేధాన్ని రద్దు చేసింది.

2. అంబేద్కర్ జయంతి

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- రాష్ట్రపతి ద్రౌపది ముర్ము, ప్రధానమంత్రి శ్రీ నరేంద్ర మోదీ డాక్టర్ బి. ఆర్. అంబేద్కర్ కు 134వ జయంతి సందర్భంగా నివాళులు అర్పించారు.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- ప్రతి సంవత్సరం ఏప్రిల్ 14న జరుపుకునే అంబేద్కర్ జయంతి, ‘భారత రాజ్యాంగ పితామహుడు’ డాక్టర్ భీమ్ రావు అంబేద్కర్ పుట్టిన రోజు జ్ఞాపకార్థం జరుపుకుంటారు.
- 1891 లో జన్మించిన డాక్టర్ అంబేద్కర్ భారత రాజ్యాంగం యొక్క ప్రధాన రూపకర్త మాత్రమే కాదు, స్వతంత్ర భారతదేశపు మొదటి న్యాయ మంత్రి, న్యాయవేత్త, ఆర్థికవేత్త మరియు సామాజిక సంస్కర్త కూడా.
- అతను అంటరానివారిపై వివక్షను నిర్మూలించడానికి, మహిళల మరియు కార్మిక హక్కుల కోసం పోరాడటానికి తన జీవితాన్ని అంకితం చేశాడు. సమానత్వం కోసం తన అవిశ్రాంత సాధనకు ‘సమానత్వ దినోత్సవం’ అనే పేరును సంపాదించాడు.

- భారత రాజ్యాంగంలో పొందుపరచబడిన న్యాయం, స్వేచ్ఛ, సమానత్వం మరియు సౌభ్రాతృత్వాన్ని ప్రోత్సహిస్తూ, మరింత సమగ్రమైన మరియు సమానమైన సమాజాన్ని సృష్టించే దిశగా నిరంతర ప్రయత్నాలకు ఆయన చేసిన పోరాటం స్ఫూర్తినిస్తుంది.

మహాద్ సత్యాగ్రహం మరియు దాని ప్రాముఖ్యత

- 1927 నాటి మహాద్ సత్యాగ్రహం దళిత ఉద్యమం యొక్క పునాది సంఘటనగా పరిగణించబడుతుంది. ఇది డాక్టర్ B.R అంబేద్కర్ నాయకత్వంలో కుల వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా దళిత సమాజం చేసిన మొదటి ప్రధాన సామూహిక నిరసనను సూచిస్తుంది.
- అణగారిన కుల వ్యవస్థను తిరస్కరించి, వారి మానవ హక్కులను నొక్కిచెప్పే దళితుల సమిష్టి సంకల్పాన్ని ఈ సత్యాగ్రహం సూచిస్తుంది. ఇది దళిత విముక్తి పోరాటంలో ఒక ముఖ్యమైన మైలురాయిగా నిలిచింది.
- డాక్టర్ అంబేద్కర్ నేతృత్వంలోని మహాద్ సత్యాగ్రహం కుల ఆధారిత వివక్ష మరియు అణచివేతకు వ్యతిరేకంగా వ్యవస్థీకృత ప్రతిఘటనను చేపట్టింది. ఇది భవిష్యత్ కుల వ్యతిరేక ఉద్యమాలకు ఒక ఉదాహరణగా నిలిచింది. బొంబాయి లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిల్ వారి హక్కుల కోసం వాదిస్తూ తీర్మానం చేసినప్పటికీ, దళితులను ప్రజా నీటి వనరుల వినియోగంపై ఉన్నత కుల హిందువులు నిరాకరించడం ద్వారా ఈ సత్యాగ్రహం మొదలైంది.

- ఈ ఉద్యమంలో పాల్గొనేందుకు మహారాష్ట్ర, గుజరాత్ అంతటా దళిత వర్గాలను సమీకరించి, సత్యాగ్రహాన్ని నిర్వహించడంలో, దానికి నాయకత్వం వహించడంలో డాక్టర్ అంబేద్కర్ కీలక పాత్ర పోషించారు.
- సత్యాగ్రహం సమయంలో కుల ఆధారిత వివక్షకు సంబంధించిన మనుస్మృతి అనే గ్రంథాన్ని తగలబెట్టడం వంటి ప్రతీకాత్మక చర్యలు హిందూ సమాజాన్ని దిగ్రాహిణికి గురి చేశాయి. దళిత సమాజం అణచివేత కారణంగా సామాజిక నిబంధనలను ధిక్కరించబడ్డాయి.
- మహాద్ సత్యాగ్రహం కుల వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా భవిష్యత్ ఉద్యమాలను నిర్వహించడానికి ఒక నమూనాగా పనిచేసింది. కుల ఆధారిత వివక్షను సవాలు చేయడానికి మరియు వారి హక్కులను నొక్కి చెప్పడానికి దళితులను ప్రేరేపించింది.
- మహాద్ సత్యాగ్రహం విజయం డాక్టర్ అంబేద్కర్ అణచివేతకు గురైన వర్గాల నాయకుడిగా జాతీయ ప్రాముఖ్యతను సంతరించుకుంది. అతనికి రాజకీయ బాట దొరికింది మరియు సామాజిక న్యాయం మరియు సమానత్వ విజేతగా తన పాత్రను సుస్థిరం చేసింది.

www.amigosias.com

CONGRATULATIONS

To Our RANKERS of UPSC 2023

 D. ANANYA REDDY RANK : 3	 P. DHEERAJ REDDY RANK : 173	 AKSHAY DEEPAK RANK : 196	 RAJAT TRIPATI RANK : 615
 U VIBU KRISHNAA RANK : 528	 K PRANAY KUMAR RANK : 554	 RAKESH KUMAR SAHOO RANK : 575	 D PRASHANTH SURESH RANK : 775
 C HAVISH RANK : 792	 SIDDHARTH BARWAL RANK : 823	 CHOWHAN RAJKUMAR RANK : 703	

New Batch Admissions Ph : 9000230735

1. ఎక్స్‌సైజ్ టైగర్ ట్రయంఫ్

వార్తల గురించి

- టైగర్ ట్రయంఫ్, ఇండియా-యు.ఎస్. ట్రై సర్వీస్ హ్యూమానిటేరియన్ ఆసిస్టెన్స్ అండ్ డిజాస్టర్ రిలీఫ్ (HARD) విన్యాసం ప్రారంభమైంది మరియు మార్చి 31 వరకు కొనసాగుతుంది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- HADR విన్యాసాల నిర్వహణకు సాఫ్ట్ వేర్ మాధ్యమాలు ద్వారా సమాచార మార్పిడిని అభివృద్ధి చేయడం, ఇరు దేశాల దళాల మధ్య సజావుగా సమన్వయం కోసం స్టాండర్డ్ ఆపరేటింగ్ ప్రొసీజర్స్ (SOP)లను మెరుగుపరచడం ఈ విన్యాసాల లక్ష్యం.
- ఇది హార్బర్ ఫేజ్ మరియు సీ ఫేజ్ రెండింటినీ కలిగి ఉంటుంది.
- హార్బర్ దశ:** ఈ దశలో, రెండు నావికాదళాల సిబ్బంది శిక్షణ సందర్భాలతో సహా, సబ్జెక్ట్ ఎక్స్ పర్ట్ పరస్పర మార్పిడులు, స్పోర్ట్ ఈవెంట్స్ మరియు సామాజిక పరస్పర చర్యలు వంటి వివిధ కార్యకలాపాలలో పాల్గొంటారు.
- సముద్ర దశ:** ఈ దశలో కార్యకలాపాలు సముద్ర, ఉభయచర మరియు HDR కార్యకలాపాలతో సంబంధం కలిగి ఉన్న పరిస్థితులకు అనుగుణంగా ఉంటాయి.

2. ఐ.సి.జి నౌక సముద్ర పహారేదార్

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం

- ఆసియాన్ దేశాల విదేశీ మోహరింపులలో భాగంగా ఫిలిప్పీన్స్ లోని మనీలా బేలో మోహరించిన భారత కోస్ట్ గార్డ్ నౌక సముద్ర పహారేదార్ ను విదేశాంగ మంత్రి సందర్శించారు.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- ఇండియన్ కోస్ట్ గార్డ్ షిప్ సముద్ర పహారేదార్, దీనిని ICGS సముద్ర పహారేదార్ అని కూడా పిలుస్తారు, ఇది ఇండియన్ కోస్ట్ గార్డ్ నిర్వహించే ప్రత్యేక కాలుష్య నియంత్రణ నౌక (PCV).
- ICGS సముద్ర పహారేదార్ ప్రధానంగా సముద్రంలో కాలుష్య ప్రతిస్పందన కోసం రూపొందించబడింది మరియు ఉపయోగించబడుతుంది. సముద్ర ప్రాంతాల్లో చమురు ఒలికిపోవడం మరియు ఇతర పర్యావరణ కాలుష్య కారకాలను తగ్గించడం మరియు నియంత్రించడం దీని ప్రధాన లక్ష్యం.
- భారతదేశంలోని సూరత్ లో ఉన్న AGB షిప్ యార్డ్ ఈ నౌకను నిర్మించింది. ఇది భారతీయ నౌకానిర్మాణ వైపుణ్యం యొక్క ఉత్పత్తి. తీరప్రాంత కాలుష్య నియంత్రణ యొక్క నిర్దిష్ట అవసరాలను తీర్చడానికి రూపొందించబడింది.

- ఇది ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని విశాఖపట్నం కేంద్రంగా భారతదేశపు తూర్పు తీరంలో ఉంది. ఈ వ్యూహాత్మక స్థానం భారతదేశం యొక్క తూర్పు సముద్ర సరిహద్దుల వెంబడి వేగవంతమైన మోహరింపు మరియు కాలుష్య సంఘటనల ప్రతిస్పందనకు సహాయపడుతుంది.

ఇందులోని కీలక అంశాలు

- ఈ నౌకలో అత్యాధునిక పొల్యూషన్ రెస్పాన్స్, కంట్రోల్ ఎక్స్‌మెంట్ ఉన్నాయి. ఇందులో హైప్రింట్ బూమ్స్ మరియు రివర్ బూమ్స్ వంటి కంట్రెస్టెంట్ గేర్లు, అలాగే స్కమ్మర్లు మరియు సైడ్ స్పీలింగ్ ఆర్మ్స్ వంటి రికవరీ పరికరాలు ఉన్నాయి.
- ICGS సముద్ర పహారేదార్, సముద్రంలో చమురు పదార్థాలు లీక్ కాకుండా సమర్థవంతంగా పనిచేయగలదు.
- ఈ నౌకలో ఇంటిగ్రేటెడ్ ప్లాట్ ఫాం మేనేజ్ మెంట్ సిస్టమ్ ఉంది. ఇది వివిధ షిప్ బోర్డ్ సిస్టమ్ ల యొక్క కేంద్రీకృత నియంత్రణ మరియు పర్యవేక్షణకు సహాయపడుతుంది.
- ఒక బలమైన పవర్ మేనేజ్ మెంట్ సిస్టమ్ నౌక యొక్క మౌలిక సదుపాయాలతో అనుసంధానించబడింది. కాలుష్య నియంత్రణ కార్యకలాపాలతో సహా ఆన్ బోర్డ్ కార్యకలాపాలకు విశ్వసనీయమైన మరియు అంతరాయం లేని విద్యుత్ సరఫరాను ఇది అందిస్తుంది.
- కాలుష్య నియంత్రణ సామర్థ్యాలతో పాటు, ICGS సముద్ర పహారేదార్ అధిక శక్తి గల బాహ్య అగ్నిమాపక వ్యవస్థను కలిగి ఉంది.
- ఈ నౌకలో ఒక ద్వంద్వ ఇంజన్ ALH (అడ్వాన్స్డ్ లైట్ హెలికాప్టర్) లేదా చేతక్ హెలికాప్టర్ను అమర్చే సామర్థ్యం కలిగి ఉంది.

3. ఆపరేషన్ ఇంద్రావతి

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం

- హైతీ నుంచి తమ పౌరులను తరలించేందుకు భారత్ ఆపరేషన్ ఇంద్రావతిని ప్రారంభించింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- 2021 జూలైలో అధ్యక్షుడు జోవెనెల్ మోయిస్ హత్య తర్వాత హైతీలో కొనసాగుతున్న హింస నేపథ్యంలో ఈ ఆపరేషన్ ప్రారంభించబడింది.
- హైతీలోని ప్రధాన మంత్రి ఏరియల్ హెన్రీ రాజీనామా చేసేలా చేయడమే లక్ష్యంగా సాయుధ బృందాలు సంయుక్తంగా దాడులు ప్రారంభించాయి.

4. త్రైపాక్షిక విన్యాసం 2024

వార్షికో నిలవడానికి గల కారణం

- IMT త్రైపాక్షిక విన్యాసాలు 2024 మార్చి 21-29 మధ్యన భారత్, మొజాంబిక్, టాంజానియా నావికాదళాలతో సంయుక్తంగా నిర్వహించనున్న సముద్ర విన్యాసాలు.
- IMT TRILAT విన్యాసం ప్రారంభ ఎడిషన్ 2022 అక్టోబర్ లో జరిగింది.

5. సంగీత కళానిధి పురస్కారం

వార్షికో నిలవడానికి గల కారణం

- కర్ణాటక సంగీత విద్వాంసుడు టి.ఎం.కృష్ణుడు సంగీత అకాడమీ 2024 సంవత్సరానికి సంగీత కళానిధి పురస్కారంతో సత్కరించబడింది.

ఈ వార్షికో గురించి మరింత సమాచారం

- టి.ఎం.కృష్ణుడు గంభీరమైన గాత్రానికి, సంప్రదాయానికి కట్టుబడి ఉండటానికి, కర్ణాటక సంగీత ఫార్మాట్ లో ప్రయోగాలకు ప్రసిద్ధి చెందారు. సంఘ సంస్కరణకు సంగీతాన్ని ఒక సాధనంగా కూడా ఉపయోగించాడు.
- టి.ఎం.కృష్ణుడు గురువు సెమ్మంగుడి శ్రీనివాస అయ్యర్, ఎం.ఎస్.సుబ్బలక్ష్మితో సహా ఈ అవార్డు యొక్క ప్రాముఖ్యతను మరియు దాని గత గ్రహీతల గురించి ప్రస్తావించారు.
- 2024 సంవత్సరానికి గాను సృష్ట్య కళానిధి అవార్డును వివిధ శాస్త్రీయ సృష్ట్య రూపాల్లో శిక్షణ పొంది రవీంద్రభారతి విశ్వవిద్యాలయం నుంచి PHD చేసిన డాక్టర్ నీనా ప్రసాద్ కు ప్రధానం చేయనున్నారు.

6. డారియన్ అగాధము

వార్షికో నిలవడానికి గల కారణం

- డారియన్ అగాధము యునైటెడ్ స్టేట్స్ కు అక్రమ వలసలకు ఒక మార్గంగా ఆవిర్భవించింది.

ఈ వార్షికో గురించి మరింత సమాచారం

- డారియన్ అగాధము దక్షిణ అమెరికాలోని ఉత్తర కొలంబియా, ఉత్తర అమెరికాలోని దక్షిణ పనామా వెంబడి ఉంది.
- సుమారు 60 మైళ్ళు (97 కిలోమీటర్లు) వెడల్పుతో విస్తరించి ఉన్న డారియన్ అగాధము దట్టమైన, అటవీ భూభాగం కలిగి ఉంది.
- ఈ భూభాగం కఠినమైనది మరియు దీనిని చేరుకోవడం చాలా కష్టం. ఇందులో ప్రవేశించాక తప్పిపోవడం, ప్రమాదకరమైన వన్యప్రాణులు ఎదురవ్వడం లేదా ప్రకృతి వైపరీత్యాలకు గురికావడం వంటి ప్రమాదాలను కలిగి ఉంది.
- క్రిమినల్ మూలాలు ఈ ప్రాంతంలో తిష్ట వేసుకుని ఉన్నారు. వీరు డారియన్ అగాధము లోని కొన్ని ప్రాంతాలపై నియంత్రణను కలిగి ఉన్నారు.
- క్లిష్టమైన భూభాగం మరియు భద్రతా ప్రమాదాల వల్ల సవాళ్ళు ఉన్నప్పటికీ, డారియన్ అగాధము యునైటెడ్ స్టేట్స్ కు అక్రమ వలసలకు ప్రధాన మార్గంగా మారింది.

7. హానికరమైన ఫుడ్ కలరింగ్ ఏజెంట్లను నిషేధించిన కర్ణాటక

వార్షికో నిలవడానికి గల కారణం

- కొన్ని ఆహార పదార్థాల్లో హానికరమైన కలరింగ్ ఏజెంట్లను నిషేధిస్తున్నట్లు కర్ణాటక ప్రభుత్వం ఇటీవల ప్రకటించింది.
- ముఖ్యంగా, ఈ నిషేధం పీచు మిఠాయిలో రోడమైన్ బిని వాడటం మరియు గోబి మంచూరియన్లో టార్ట్రాజెన్ వాడకంపై ఆంక్షలు విధిస్తుంది.

ఈ వార్షికో గురించి మరింత సమాచారం

- రోడమైన్ బి సాధారణంగా సిల్వీ, జనపనార, తోలు, పత్తి మరియు ఉన్ని వంటి వివిధ పదార్థాలకు రంగులు వేయడానికి సింథటిక్ రంగులలో, అలాగే సౌందర్య సాధనాలు మరియు ప్లాస్టిక్ పరిశ్రమలలో ఉపయోగిస్తారు.
- టార్ట్రాజెన్ ప్రకాశవంతమైన పసుపు అజో రంగు, ఇది తరచుగా సహజ ఆహార రంగులకు చెక్కిన ప్రత్యామ్నాయంగా ఉపయోగించబడుతుంది.
- ఫుడ్ సేఫ్టీ అండ్ స్టాండర్డ్స్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా (FSSAI) ఆహార సంకలనాలు మరియు రంగులను నియంత్రిస్తుంది. ఫుడ్ సేఫ్టీ అండ్ స్టాండర్డ్స్ (ఫుడ్ ప్రొడక్ట్స్ స్టాండర్డ్స్ అండ్ ఫుడ్ అడిటివ్స్) రెగ్యులేషన్, 2011 ప్రకారం అనుమతిస్తే తప్ప ఆహారంలో ఎలాంటి రంగుల పదార్థాన్ని కలపరాదని FSSAI నిబంధనలు తెలియజేస్తున్నాయి.

8. భారత సైన్యం భవిష్యత్తు యుద్ధాల కొరకు స్థాపించిన STEAG

వార్షికో నిలవడానికి గల కారణం

- భారత సైన్యం భవిష్యత్తు యుద్ధాల కొరకు STEAG (సిగ్నల్స్ టెక్నాలజీ ఎవాల్యుయేషన్ అండ్ అడాప్షన్ గ్రూప్) అనే ప్రత్యేక టెక్నాలజీ విభాగాన్ని ఏర్పాటు చేసింది.
- ఆర్టిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్, ఎలక్ట్రానిక్ వార్ఫేర్ సిస్టమ్స్, 6జీ నెట్వర్కు వంటి భవిష్యత్తు సమాచార సాంకేతికతలను పరిశోధించడంపై %నాజూ+ % దృష్టి పెడుతుంది.
- 2024 AI కు సాంకేతికత శోషణ సంవత్సరంగా మార్చాలనే లక్ష్యంతో IA చేపట్టిన “ఆన్ పాత్ టు ట్రాన్స్ఫర్మేషన్” ఈ కార్యక్రమంలోని భాగం.
- **లక్ష్యం:** వైర్ల మరియు వైర్ లెస్ సిస్టమ్ లో IA యొక్క కమ్యూనికేషన్ మౌలిక సదుపాయాలను మెరుగుపరచడానికి తగిన సాంకేతికతలను గుర్తించడం మరియు అమలు చేయడం.

STEAG యొక్క అవసరం:

- కచ్చితత్వం మరియు ఆటోమేషన్, అధునాతన ఇంటెలిజెన్స్ సేకరణ మరియు ‘గ్రేజోన్’ వ్యూహాలతో సహా యుద్ధం యొక్క మారుతున్న స్వభావంకు అనుగుణంగా పనిచేస్తుంది.
- అభివృద్ధి చెందుతున్న సాంకేతిక పరిజ్ఞానం విసురుతున్న సవాళ్లను మరియు సైనిక వ్యూహాలలో అనుసరణ అవసరాన్ని పరిష్కరిస్తుంది.

9. భాషా నెట్ పోర్టల్

వార్షికో నిలవడానికి గల కారణం

- భారతదేశం అంతటా డిజిటల్ చేరికను ప్రోత్సహించడానికి మరియు సార్వజనిక మద్దతు (UA) కు మద్దతు ఇవ్వడానికి మార్చి 21, 2024 న యూనివర్సల్ యాక్సెస్ పోర్టల్ (UA) డే కార్యక్రమంలో భాషా నెట్ పోర్టల్ ప్రారంభించబడింది.

యూనివర్సల్ యాక్సెస్సిబిలిటీ (UA) గురించి

- యూనివర్సల్ యాక్సెస్సిబిలిటీ (UA) అనేది అన్ని డిజైన్స్ పేర్లు మరియు ఇమెయిల్ చిరునామాలు, అవి రాసిన భాష లేదా లిపితో సంబంధం లేకుండా, అన్ని ఇంటర్నెట్ కలిగిన అప్లికేషన్లు, పరికరాలు మరియు వ్యవస్థల ద్వారా ఉపయోగించడం.
- భాష నిర్దిష్ట లేదా స్క్రీన్స్ నిర్దిష్ట పరిమితుల కారణంగా వినియోగదారులు డిజిటల్ సేవలను వినియోగించుకోకుండా నిరోధించే అడ్డంకులను తొలగించడం దీని లక్ష్యం.

భాషా నెట్ పోర్టల్

- ఎలక్ట్రానిక్ అండ్ ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ మంత్రిత్వ శాఖ (MeitY), నేషనల్ ఇంటర్నెట్ ఎక్స్చేంజ్ ఆఫ్ ఇండియా (NIXI) ప్రారంభించిన భాషానెట్ పోర్టల్, భారతదేశం అంతటా సార్వత్రిక ఆమోదాన్ని ప్రోత్సహించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- ఈ పోర్టల్ బహుళ భారతీయ భాషలలో వనరులను మరియు సమాచారాన్ని అందిస్తుంది. వైవిధ్యమైన ప్రేక్షకులకు లభ్యత మరియు సమ్మిళితతను విస్తృతం చేస్తుంది.
- దెవలపర్లు మరియు వ్యాపారాలు తమ అప్లికేషన్ లు మరియు సిస్టమ్ ల యొక్క సార్వత్రిక ఆమోద సంసిద్ధతను అంచనా వేయడానికి మరియు మెరుగుపరచడానికి పోర్టల్ లోని సాధనాలు మరియు మార్గదర్శకాలను ఉపయోగించుకోవచ్చు.
- ఈ పోర్టల్ యూనివర్సల్ యాక్సెస్సిబిలిటీ ను విజయవంతంగా అమలు చేసిన సంస్థల నుండి ఉత్తమ పద్ధతులు మరియు కేస్ స్టడీల గురించి సమాచారం ఇస్తుంది. UA సమృద్ధిని సాధించాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకున్న ఇతరులకు ఇవి మార్గదర్శకంగా మరియు ప్రేరణగా పనిచేస్తాయి.

10. వికారాజ్యసమితి ప్రపంచ నీటి అభివృద్ధి నివేదిక 2024

వార్షికో నిలవడానికి గల కారణం

- 'వాటర్ ఫర్ ప్రాస్పెరిటీ అండ్ పీస్'పై దృష్టి సారించిన వికారాజ్యసమితి ప్రపంచ నీటి అభివృద్ధి నివేదిక 2024ను విడుదల చేసింది.

నివేదికలోని ముఖ్యాంశాలు

శాంతి మరియు శ్రేయస్సులో నీటి పాత్రను గుర్తించడం:

- ప్రపంచవ్యాప్తంగా శాంతి, సౌభాగ్యం రెండింటినీ నిర్ధారించడంలో నీటి కీలక పాత్రను ఈ నివేదిక నొక్కి చెప్పింది.
- శాంతి మరియు శ్రేయస్సులో నీటి ప్రాముఖ్యతను ఇది అంగీకరించినప్పటికీ, నీటి వనరులపై భవిష్యత్తులో యుద్ధాలు జరుగుతాయని ఖచ్చితంగా అంచనా వేయలేదు.

జలవనరుల ప్రస్తుత స్థితి:

- మంచినీటి వెలికితీతలో వ్యవసాయం 70% వాటాను కలిగి ఉంది. ఇది నీటిపై అధికంగా ఆధారపడటాన్ని గురించి తెలియజేస్తుంది.
- చాడ్ సరస్సు పరిమాణం గత 60 సంవత్సరాలలో గణనీయంగా 90% తగ్గింది, ఇది నీటి వనరుల క్షీణత యొక్క తీవ్రతను సూచిస్తుంది.
- ఉపరితల జలాలపై సహకారం, నిర్వహణ చర్యలు మెరుగుపడుతుండగా, భూగర్భజల వనరులు ఎక్కువగా నిర్లక్ష్యం చేయబడుతున్నాయి.

SDG-6 (2030 నాటికి అందరికీ నీరు) సాధించడంలో సవాళ్లు:

- ప్రపంచ జనాభాలో సుమారు 50% మంది సంవత్సరంలో కనీసం కొంత భాగం తీవ్రమైన నీటి కొరతను ఎదుర్కొంటున్నారు. ఈ సమస్యను పరిష్కరించాల్సిన అవశ్యకత ముందున్న సవాళ్లలో ముఖ్యమైనది.
- వాయువ్య భారతదేశం మరియు ఉత్తర చైనా వంటి ప్రాంతాలు ఆహార ఉత్పత్తికి నీటిపై ఆధారపడే ప్రథమ హోట్స్పాట్ లుగా గుర్తించబడ్డాయి.

వాటర్ ప్రావర్ణి పారడాక్స్ యొక్క ప్రాబల్యం:

- అభివృద్ధి చెందిన నీటి వనరుల మౌలిక సదుపాయాలు వృద్ధి మరియు శ్రేయస్సుకు సహాయపడతాయి. కానీ సంపన్న దేశాలు మాత్రమే ఇటువంటి పెట్టుబడులను భరించగలవు.
- సమృద్ధికి నీటి మౌలిక సదుపాయాల లభ్యత చాలా కీలకమైనప్పటికీ, ఆర్థిక పరిమితుల కారణంగా ఇది చాలా మందికి అందుబాటులో లేదని నివేదిక ఎత్తిచూపింది.

సుస్థిర నీటి నిర్వహణకు కీలక సిఫార్సులు

- సమర్థవంతమైన నీటి నిర్వహణ కోసం సరిహద్దు ఒప్పందాల ప్రాముఖ్యత గురించి ఇది నొక్కి చెబుతుంది.
- 2030 వరకు అందరికీ నీటి లభ్యతను సాధించడానికి సుమారు 114 బిలియన్ అమెరికన్ డాలర్ల వార్షిక పెట్టుబడి అవసరమని అంచనా వేస్తూ, ప్రైవేట్ పెట్టుబడులను పెంచాలని పిలుపునిచ్చింది.
- రీసైక్లింగ్ ద్వారా భూగర్భ జలాల వినియోగాన్ని టాటా కెమికల్స్ గణనీయంగా తగ్గించడం మరియు మెరుగైన నీటి నిర్వహణ పద్ధతులు వంటి ఉదాహరణలను ప్రస్తావిస్తూ, పరిశ్రమలలో నీటి వినియోగాన్ని ఉత్పత్తి నుండి వేరుచేయాలని వాదించారు.

శాంతి మరియు శ్రేయస్సులో నీటి అనుసంధానం

- నీటి కొరత స్థానిక వివాదాలను పెంచుతుంది. సాహెల్ వంటి ప్రాంతాలలో ఇది స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. ఇది వలసలను ప్రేరేపిస్తుంది మరియు జనావాస ప్రాంతాలలో ఉద్రిక్తతలకు దారితీస్తుంది.
- పర్యావరణ సమగ్రతను కాపాడటానికి నీరు చాలా అవసరం మరియు ఉద్యోగాల కల్పనలో ఇది ముఖ్యమైన పాత్ర పోషిస్తుంది. ముఖ్యంగా తక్కువ మరియు దిగువ మధ్య ఆదాయ దేశాలలో ఉద్యోగాలలో అధిక భాగం నీటిపై ఆధారపడుతుంది.
- నీటి కొరత బాళికలు మరియు మహిళలను అసమానంగా ప్రభావితం చేస్తుంది. ఇది వారి విద్య, ఆర్థిక భాగస్వామ్యం మరియు భద్రతను బలహీనపరుస్తుంది. సమ్మిళిత నీటి నిర్వహణ వ్యూహాల అవసరాన్ని ఇది నొక్కి చెబుతుంది.

11. ఉషా మెహతా

వార్షికో నిలవడానికి గల కారణం

- భారత స్వాతంత్ర్య సమరయోధురాలు ఉషా మెహతా జీవితం ఆధారంగా తెరకెక్కిన 'Ae watan mere watan' చిత్రం ఇటీవల విడుదలైంది.

ఉషా మెహతా గురించి మరింత సమాచారం

- ఉషా మెహతా 1920 లో గుజరాత్ లోని సూరత్ సమీపంలోని సరస్ గ్రామంలో జన్మించింది.
- మహాత్మాగాంధీ సిద్ధాంతాలను అనుసరించిన ఆమెను ఉషాబెన్ అని పిలిచేవారు.

- 1928లో తన ఎనిమిదేళ్ల వయసులో సైమన్ కమిషన్ కు వ్యతిరేకంగా జరిగిన నిరసన ర్యాలీలో పాల్గొన్నారు.
- 1942 ఆగస్టు 14 న క్వీట్ ఇండియా ఉద్యమం సమయంలో, ఆమె మరియు ఆమె సహచరులు సీక్రెట్ కాంగ్రెస్ రేడియోను స్థాపించారు. ఇది ఆగస్టు 27 న ప్రసారాలను ప్రారంభించింది.
- కాంగ్రెస్ రేడియో భారతదేశపు తొలి రేడియో నెట్వర్క్లలో ఒకటి, దీనిని స్వాతంత్ర్యం గురించి ఉపన్యాసించడానికి గాంధీ ఉపయోగించారు.
- ఉషా మెహతా, బాబూభాయ్ ఖాకర్, విరల్ భాయ్ ఝవేరి, చంద్రకాంత్ ఝవేరిలతో కలిసి కాంగ్రెస్ రేడియోను నిర్వహించడంలో కీలక పాత్ర పోషించారు.
- బ్రిటీష్ వారిచే గుర్తించబడకుండా ఉండటానికి, వారు తరచుగా ప్రసార ప్రదేశాలను మారుస్తూ వచ్చారు.
- సహచరుల్లో ఒకరైన నారిమన్ ప్రింటర్ ను అదుపులోకి తీసుకుని కాంగ్రెస్ రేడియో ఎక్కడుండో వెల్లడించడంతో ఈ ఆపరేషన్ నిలిచిపోయింది.
- ఉషా మెహతాతో పాటు బాబూభాయ్ ఖాకర్, చంద్రకాంత్ ఝవేరిలకు కలిసే శిక్షలు పడగా, విరల్ భాయ్ ఝవేరి, నానక్ గైన్ చంద్ మోత్యానే లపై అభియోగాలు మోపారు.
- 1946 మార్చిలో పుణెలోని ఎరవాడ జైలు నుంచి విడుదలైన ఉషా మెహతాను జాతీయ మీడియాలో “రేడియోబెన్” అని పిలుస్తారు.

12. మోహినియట్టం

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం

- సృష్ట్య రూపానికి సంబంధించిన సాంప్రదాయ లింగ నిబంధనలను ఉల్లంఘిస్తూ బాలురు మోహినియట్టం నేర్పుకోవడానికి అనుమతించాలని కళామండలం విశ్వవిద్యాలయం నిర్ణయం తీసుకుంది.

మోహినియట్టం గురించి

- మోహినియాట్టం భారతదేశంలోని కేరళ రాష్ట్రంలో ఉద్భవించిన మరియు ప్రధానంగా ప్రాచుర్యం పొందిన ఒక ప్రసిద్ధ శాస్త్రీయ నృత్య రూపం.
- చెడుపై మంచి విజయానికి సహాయపడటానికి స్త్రీ శక్తులను ఉపయోగించడంలో ప్రసిద్ధి చెందిన హిందూ దేవుడైన విష్ణువు యొక్క మంత్రోచ్ఛారణ అవతారం “మోహిని” నుండి “మోహినియట్టం” అనే పేరు వచ్చింది.
- దీని మూలాలు నాట్య శాస్త్రం, ప్రదర్శన కళలపై వ్రాయబడిన ఒక పురాతన సంస్కృత గ్రంథం. ఇందులో వివరించిన లాస్య శైలికి కట్టుబడి ఉంటాయి. ఇది దాని సున్నితమైన, స్త్రీ మరియు ఇంద్రియ లక్షణాలను గురించి తెలియజేస్తుంది.
- సాంప్రదాయకంగా, మోహినియట్టం నృత్య రూపంలో విస్తృతమైన శిక్షణ పొందిన మహిళలు ఒంటరిగా ప్రదర్శిస్తారు.
- మోహినియట్టం యొక్క ప్రదర్శనలో కర్ణాటక సంగీతం, గానం మరియు నృత్యం ద్వారా కథ చెప్పడం యొక్క అంశాలు ఉన్నాయి. పారాయణాన్ని ప్రత్యేక గాయకుడు లేదా స్వయంగా నృత్యము చేసేవారు ఎవరైనా చేయవచ్చు.

13. ‘గగన్ శక్తి’ విన్యాసం

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- భారత వైమానిక దళం ప్రస్తుతం జైనశ్రీర్ జిల్లాలో ఉన్న పోఖ్రాన్ ఫీల్డ్ ఫైరింగ్ రేంజ్ లో ‘గగన్ శక్తి’ పేరుతో అతిపెద్ద విన్యాసం నిర్వహిస్తోంది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- ఈ విన్యాసంలో భారత వైమానిక దళానికి చెందిన అన్ని ప్రధాన యుద్ధ విమానాలు మరియు ఆధునిక హెలికాప్టర్లు పాల్గొంటాయి.
- ‘గగన్ శక్తి’ యొక్క ప్రాథమిక లక్ష్యం భారత వైమానిక దళం యొక్క అద్భుతమైన సామర్థ్యాలను ప్రదర్శించడం మరియు వివిధ యుద్ధ పరిస్థితులకు దాని సంసిద్ధతను పెంచడం.
- ఈ విన్యాసం అనుకరణ పోరాట మిషన్లు మరియు గాలి-నుండి-భూమి మీదకు చేసే దాడులతో సహా వివిధ వ్యూహాత్మక విన్యాసాలను కలిగి ఉంటుంది.
- ‘గగన్ శక్తి’ భారత వైమానిక దళానికి దాని కార్యచరణ సంసిద్ధత, సమన్వయం మరియు వివిధ విమానాలు మరియు యూనిట్ల మధ్య పరస్పర సామర్థ్యాన్ని పరీక్షించడానికి ఒక వేదికగా పనిచేస్తుంది.

14. IMT TRILAT 24 విన్యాసం

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- మొజాంబిక్-టాంజానియా (IMT) ట్రై లాటరల్ (TRILAT) విన్యాసం యొక్క రెండవ ఎడిషన్, IMT TRILAT-2024 అనే పేరుతో, మార్చి 21 నుండి 29, 2024 వరకు నిర్వహించబడింది.
- మొజాంబిక్ లోని నకాలాలో జరిగే ఉమ్మడి చర్చతో ఈ విన్యాసం ముగుస్తుంది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- టాంజానియా మరియు మొజాంబిక్ నావికా దళాలతో పాటు INS తర్వాష్ తో ఆక్టోబర్ 2022లో నిర్వహించిన మొదటి విన్యాసం తరువాత భారత నావికాదళ నౌకలు INS తిర్ మరియు INS సుజాత ఈ విన్యాసంలో పాల్గొంటాయి.
- ఆగ్నేయ ఆఫ్రికా తీర ప్రాంతంలో భద్రత మరియు స్థిరమైన అభివృద్ధి యొక్క ప్రాముఖ్యతను నొక్కి చెబుతూ SAGAR (సెక్యూరిటీ & గ్రోత్ ఫర్ ఆల్ ఇన్ ది రీజియన్) దృష్టికి అనుగుణంగా ఈ ఉమ్మడి విన్యాసం నిర్వహించబడుతుంది.
- ఈ వ్యాయామం రెండు దశల్లో ప్రణాళిక చేయబడింది. అవి : ఒక నౌకాశ్రయ దశ మరియు ఒక సముద్ర దశ.

15. ప్రాజెక్ట్ ఆకాశ్ దీప్

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం

- భారత సైన్యం తన వాయు రక్షణ సామర్థ్యాలను మెరుగుపరచడానికి ‘ప్రాజెక్ట్ ఆకాశ్ దీప్’ కింద ఆకాశ్ తీర్ కమాండ్ అండ్ కంట్రోల్ సిస్టమ్స్ ను ప్రవేశపెట్టడం ప్రారంభించింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- ఈ ప్రాజెక్ట్ అధునాతన వాయు రక్షణ నియంత్రణ మరియు సమాచార వ్యవస్థల విస్తరణపై దృష్టి పెడుతుంది.

- రక్షణ తయారీలో స్వావలంబనను నొక్కి చెబుతూ, అత్యు నిర్భర్ భారత్ చొరవలో భాగంగా భారత్ ఎలక్ట్రానిక్స్ లిమిటెడ్ (BEL) ద్వారా ఆకాశ తీర్ కమాండ్ అండ్ కంట్రోల్ సిస్టమ్స్ అభివృద్ధి చేయబడ్డాయి.

- మొత్తం పనిని డిజిటలైజ్ చేయడం ద్వారా వాయు రక్షణ నియంత్రణ మరియు రిపోర్టింగ్ ప్రక్రియలను ఆటోమేట్ చేయడానికి ఇది రూపొందించబడింది.
- వ్యవస్థ యొక్క నియంత్రణ కేంద్రాలు ఏ ప్రాంతానికైన తరలి వెళ్లగల వాహన-ఆధారితమైనవి. ఇవి ప్రతికూల ప్రాంతాలకు కూడా తరలి వెళ్లి కార్యక్రమాలు చేపట్టగలవు.
- భారత సైన్యం నివసించే యుద్ధ ప్రాంతాలలో తక్కువ ఎత్తులో గగనతలాన్ని పర్యవేక్షించడానికి మరియు భూ ఆధారిత ఎయిర్ డిఫెన్స్ వెపన్ సిస్టమ్స్ ను సమర్థవంతంగా నియంత్రించడానికి ఇది లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- ఆకాశ తీర్ అన్ని స్థాయిల రాడార్ మరియు కమ్యూనికేషన్ వ్యవస్థలను ఏకీకృత నెట్ వర్క్ లో ఏకీకృతం చేస్తుంది. ఇది సందర్శించిత అవగాహన మరియు నియంత్రణను పెంచుతుంది.
- ప్రాజెక్ట్ ఆకాశ డీప్ భారత వైమానిక దళం యొక్క గగనతల రక్షణ వ్యవస్థతో సారూప్యతలను పంచుకుంటూ, డిజిటలైజేషన్ ద్వారా గగనతల రక్షణను పర్యవేక్షించడానికి, పరీక్షించడానికి మరియు నిమగ్నం చేయడానికి సమగ్ర వాయు రక్షణ సమాచారాన్ని అందించడానికి సహాయపడుతుంది.

16. అగ్ని-ప్రైమ్ బాలిస్టిక్ క్షిపణి

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- అగ్ని-ప్రైమ్ అనేది కొత్తగా అభివృద్ధి చేసిన బాలిస్టిక్ క్షిపణి. దీనిని ఒడిశా తీరంలోని డాక్టర్ ఎపిజె అబ్దుల్ కలాం ద్వీపం నుండి స్ట్రాటజిక్ ఫోర్సెస్ కమాండ్ (SFC) మరియు డిఫెన్స్ రీసెర్చ్ అండ్ డెవలప్మెంట్ ఆర్గనైజేషన్ (DRDO) విజయవంతంగా పరీక్షించాయి.

అగ్ని-ప్రైమ్ గురించి

- ఇది రెండు-దశల, ఉపరితలం నుండి ఉపరితలం వైపు ప్రయోగించే క్షిపణి. ఇది రాకెట్ ద్వారా ప్రయోగించడానికి రూపొందించబడింది.
- దీని ముందు వెర్షన్లు మాదిరిగా కాకుండా, అగ్ని-ప్రైమ్ ఘన ప్రొపెల్లెంట్ల ద్వారా ఇంధనం సరఫరా చేయబడుతుంది. ఇది దాని సమ్మతమైన పనితీరు మరియు సంసిద్ధతను సూచిస్తుంది.
- క్షిపణిలో ద్వంద్వ పునరావృత నావిగేషన్ మరియు మార్గదర్శక వ్యవస్థ అమర్చబడి, ఖచ్చితమైన లక్ష్య సామర్థ్యాలను నిర్ధారిస్తుంది.

- 1000 నుండి 2000 కిలోమీటర్ల మధ్య దూరంతో, అగ్ని-ప్రైమ్ స్వల్ప-శ్రేణి మరియు మధ్యంతర-శ్రేణి బాలిస్టిక్ క్షిపణుల మధ్య అంతరాన్ని పూరిస్తుంది. ఇది భారతదేశం శక్తి సామర్థ్యాలను పెంచుతుంది.
- అగ్ని-ప్రైమ్ అగ్ని శ్రేణిలోని మునుపటి మోడల్ల కంటే తేలికైనది. ఇది దాని చలనశీలతను మరియు విస్తరణ సౌలభ్యాన్ని మెరుగుపరిచింది.
- కాంపోజిట్ మోటార్ కేసింగ్ కు అప్ గ్రేడ్ లు, మాన్యువల్ రీ-ఎంట్రీ వెహికల్ (MaRV) మరియు మెరుగైన ప్రొపెల్లెంట్ లు, నావిగేషన్ మరియు దిశ నిర్దేశిత వ్యవస్థలు, దాని ఖచ్చితత్వం మరియు సామర్థ్యం మెరుగుపరచడంలో సహా అధిక పురోగతిని సాధించింది.

బాలిస్టిక్ క్షిపణులు

- బాలిస్టిక్ క్షిపణులు అనేవి రాకెట్-చోదక, స్వీయ-మార్గదర్శక వ్యూహాత్మక ఆయుధ వ్యవస్థలు. ఇవి ప్రయోగం నుండి లక్ష్యం వరకు బాలిస్టిక్ మార్గాన్ని అనుసరించడానికి రూపొందించబడ్డాయి. అవి సంప్రదాయ అధిక పేలుడు పదార్థాలతో పాటు రసాయన, జీవ లేదా అణు ఆయుధాలతో సహా వివిధ రకాల పేలోడ్ లను మోసుకెళ్లగల సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉంటాయి.

స్ట్రాటజిక్ ఫోర్సెస్ కమాండ్ (SFC) :

- స్ట్రాటజిక్ ఫోర్సెస్ కమాండ్ (SFC) భారతదేశం యొక్క న్యూక్లియర్ కమాండ్ అథారిటీ (NCA) లో భాగం. కొన్నిసార్లు దీనిని స్ట్రాటజిక్ న్యూక్లియర్ కమాండ్ అని కూడా పిలుస్తారు.
- న్యూక్లియర్ కమాండ్ అథారిటీలో ఒక రాజకీయ మండలి మరియు ఒక కార్యనిర్వాహక మండలి ఉంటాయి. ప్రధాన మంత్రి అధ్యక్షతన ఉన్న రాజకీయ కౌన్సిల్, స్పష్టమైన ఆయుధాల వాడకానికి అధికారం ఇచ్చే ఏకైక అధికారం కలిగి ఉంది.
- జాతీయ భద్రతా సలహాదారు అధ్యక్షతన కార్యనిర్వాహక మండలి, అణు కమాండ్ అథారిటీకి నిర్ణయం తీసుకోవడానికి ఇన్ ఫుట్ లను అందిస్తుంది మరియు రాజకీయ మండలి జారీ చేసిన ఆదేశాలను అమలు చేస్తుంది.
- భారతదేశం యొక్క వ్యూహాత్మక అణ్వాయుధ నిల్వలను నిర్వహించడం , సంసిద్ధత మరియు కార్యాచరణ ప్రభావాన్ని నిర్ధారించడం SFC విధి.

17. భారతదేశంలో 60 కి పైగా ఉత్పత్తులకు జిబ ట్యూగ్

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- భారతదేశంలోని వివిధ ప్రాంతాలకు చెందిన 60 కి పైగా ఉత్పత్తులకు జియోగ్రాఫికల్ ఇండికేషన్ (జిబ) ట్యూగ్ లభించింది. ఇది సాంప్రదాయ మరియు చారిత్రక ఉత్పత్తుల రక్షణలో ముఖ్యమైన మైలురాయి. భారతదేశ సాంస్కృతిక వారసత్వాన్ని పరిరక్షించడంలో పెరుగుతున్న గుర్తింపు మరియు ప్రాముఖ్యతను ఎత్తిచూపుతూ, ఇంత పెద్ద సంఖ్యలో జిబ ట్యూగ్ లను ఏకకాలంలో ప్రధానం చేయడం ఇదే మొదటిసారి.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- జిబ ట్యూగ్ పొందిన ఉత్పత్తులలో అస్సాం నుండి సాంప్రదాయ చేనేత ఉత్పత్తులు ఉన్నాయి. వీటిలో అశరకండి టెర్రకోట్ క్రాఫ్ట్, పానీ మేటీకా క్రాఫ్ట్, సార్లేబారి మెటల్ క్రాఫ్ట్, జాపి (బెదురు తలపాగా) మిషింగ్ చేనేత ఉత్పత్తులు మరియు బిహూ ధోల్ ఉన్నాయి.

- అస్సాం నుండి బోడో దోఖోనా (సాంప్రదాయ దుస్తులు) బోడో ఎరి పట్టు, బోడో జంగ్రా (కండువా) మరియు బోడో గమ్మా (పురుషులకు సాంప్రదాయ దుస్తులు) వంటి పదమూడు ఇతర ఉత్పత్తులకు కూడా జిబ ట్యాగ్ లు మంజూరు చేశారు.
- పాలు, కాయలు, విత్తనాలు మరియు సుగంధ ద్రవ్యాలతో తయారు చేసిన సాంప్రదాయ పానీయం అయిన ప్రసిద్ధ బనారస్ తాండాయ్ అలానే బనారస్ తబలా, బనారస్ షెహనాయ్, బనారస్ లాల్ భర్పమిర్చ్ మరియు బనారస్ లాల్ పెడా వంటి ఇతర ఉత్పత్తులకు జిబ ట్యాగ్ లభించింది.
- త్రిపుర వజ్రా-రిగ్నై (సాంప్రదాయ దుస్తులు) మరియు మాతబారి పెడా (స్వీట్) రెండు జిబ ట్యాగ్ లను దక్కించుకోగా, మేఘాలయ గారో నేసిన దుస్తులు, లిర్నాయ్ కుండలు మరియు చుబిట్సికి GI ట్యాగ్ లభించింది.

GI ట్యాగ్ :

- నిర్దిష్ట భౌగోళిక మూలాలు మరియు ప్రత్యేకమైన లక్షణాలను కలిగి ఉన్న ఉత్పత్తులకు జిబ ట్యాగ్ ను ప్రదానం చేస్తారు. అవి వాటి ప్రామాణికతను నిర్ధారిస్తుంది మరియు స్థానిక ఆర్థిక వ్యవస్థలను ప్రోత్సహిస్తుంది.
- భారతదేశంలో 635 కి పైగా ఉత్పత్తులు ఇప్పుడు GI ట్యాగ్ ను కలిగి ఉండటంతో, దేశం యొక్క గొప్ప సాంస్కృతిక వారసత్వాన్ని రక్షించడానికి మరియు సంరక్షించడానికి ప్రయత్నాలు ఊపందుకుంటున్నాయి.

ఎరి పట్టు :

- ఈశాన్య భారతదేశం మరియు చైనా మరియు జపాన్ లోని కొన్ని ప్రాంతాలలో కనిపించే సామియా రిసిసి గొంగళి పురుగు నుండి ఉత్పత్తి చేయబడుతుంది.
- “ఎరి” అనే పేరు అస్సామీ పదం “ఎరా” నుండి వచ్చింది. దీని అర్థం “కాస్టర్”, ఎందుకంటే సిల్క్ వాల్మ్ ప్రియ-మారిలీ కాస్టర్ మొక్కలను తింటుంది.
- ఎరి పట్టును భారతదేశంలో ఎండి లేదా ఎర్రాండి అని కూడా పిలుస్తారు.
- ఎరి పట్టును, తరచుగా శాంతి వస్త్రం అని పిలుస్తారు. పట్టు పురుగును చంపకుండా ఇది తయారు చేయబడుతుంది. ఈ విధానంలో తయారు చేయడం వలన అహింసా పట్టు అని పిలువబడే పట్టు ఏర్పడుతుంది. ఇక్కడ చిమ్మటలు గూడు నుండి బయటకు తీస్తారు. ఆపై గూళ్ళను నూలు కోసం ఉపయోగిస్తారు.
- బాంబిక్స్ మోరితో పాటు పూర్తి స్థాయి పెంపుడు పట్టు పురుగుగా ఎరి పట్టు పురుగు మాత్రమే ప్రసిద్ధి చెందింది. ఇది పట్టు ఉత్పత్తి మరియు స్థిరమైన వస్త్ర పద్ధతులలో ముఖ్యమైనది.

18. శ్యామ్ జీ కృష్ణ వర్మ (1857-1930)

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- విప్లవాత్మక స్వాతంత్ర్య సమరయోధుడు శ్యామ్ జీ కృష్ణ వర్మకు ఆయన వర్ధంతి సందర్భంగా, భారత స్వాతంత్ర్య పోరాటములో ఆయన చేసిన కృషిని గౌరవిస్తూ ప్రధాన మంత్రి నివాళులు అర్పించారు.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- శ్యామ్ జీ కృష్ణ వర్మ నేటి గుజరాత్ లో జన్మించిన విప్లవాత్మక స్వాతంత్ర్య సమరయోధుడు. అతను లండన్ లో ఇండియన్ హోమ్ రూల్ సొసైటీ మరియు ఇండియా హౌస్ ను స్థాపించాడు. ఇవి బ్రిటిష్ వ్యతిరేక కార్యకలాపాలకు మరియు భారతదేశ స్వాతంత్ర్యం ప్రచారానికి కేంద్రాలుగా పనిచేశాయి.

- వర్మ “ఇండియన్ సోషియాలజిస్ట్” పత్రికలో తన రచనల ద్వారా భారతదేశ స్వతంత్రం కోసం పోరాడారు. మరియు ప్రజల్లో అవగాహన కల్పించి, ప్రజల మద్దతును పొందారు.
- 1905లో, వలసరాజ్య ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా దేశద్రోహం ఆరోపణల కారణంగా లండన్ లోని ఇన్నర్ టెంపుల్ ఆయనను లా విద్యను అభ్యసించకుండా నిషేధించినది.
- ఆయన జీవితం మరియు చేపట్టిన చర్యలు దేశభక్తి మరియు దేశానికి చేసిన నిస్వార్థ సేవకు ఉదాహరణలు. భారతదేశ స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో తదుపరి స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు మరియు జాతీయవాదులకు ఇవి స్ఫూర్తినిచ్చాయి.

19. ఉత్పల దిబస : ఒడిశా రాష్ట్ర ఏర్పాటుకు సంబంధించిన కథ

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- ఉత్పల దిబస అని కూడా పిలువబడే ఒడిశా దినోత్సవాన్ని ఒడిశా రాష్ట్రంలో ఏప్రిల్ 1న జరుపుకుంటారు.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- గతంలో ఒరిస్సా అని పిలువబడే ఒడిశా, ఏప్రిల్ 1, 1936 న ప్రత్యేక రాష్ట్రంగా ఏర్పాటు చేయబడినది.
- ఇది మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ నుండి కోరాపుట్ మరియు గంజాం జిల్లాలను చేర్చడంతో పాటు పూర్వపు బీహార్ మరియు ఒరిస్సా ప్రావిన్స్ నుండి పునఃవ్యవస్థీకరించబడింది.
- భాషా ప్రాతిపదికన ఏర్పాటు చేసిన భారతీయ రాష్ట్రాలలో ఒడిశా ఒకటి.
- ఒడిశా ప్రాంతానికి సుమారు 3,000 సంవత్సరాల నాటి ప్రత్యేకమైన రాజకీయ గుర్తింపు ఉంది.
- 1568లో ఒడిశా తన రాజకీయ స్వాతంత్ర్యాన్ని కోల్పోయి, 1803లో బ్రిటిష్ నియంత్రణకు ముందు బెంగాల్ సుల్తాన్, మరాఠాలతో సహా వివిధ శక్తుల పాలనలోకి వచ్చింది.
- 109 సంవత్సరాల బెంగాల్ ప్రెసిడెన్సీలో భాగమైనప్పటికీ, 19వ శతాబ్దం చివరలో మరియు 20వ శతాబ్దం ప్రారంభంలో ఒడియా మాట్లాడే వారికి ప్రత్యేక రాష్ట్రం కావాలంటూ ఉద్యమాలు మొదలయ్యాయి.
- 1882లో ఏర్పడిన ఉత్పల్ సభ ఒడిశా రాష్ట్ర ఏర్పాటు కోసం రాజకీయ ఉద్యమానికి నాంది పలికింది.
- ప్రముఖ నాయకుడు మధుసూదన్ దాస్ రాష్ట్ర ఉద్యమానికి నాయకత్వం వహించడంలో ముఖ్యమైన పాత్ర పోషించారు.
- భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ 1920 తరువాత తన అజెండాలో భాగంగా భాషా ప్రాతిపదికన ప్రావిన్సుల పునర్వ్యవస్థీకరణను ఆమోదించింది.
- పెరుగుతున్న ఉప-జాతీయవాదం మరియు పరిపాలనా పరిగణనల మధ్య మూడు వేర్వేరు కమిటీల సమగ్ర విచారణల తరువాత 1936లో ఒరిస్సా ప్రావిన్స్ సృష్టించబడింది.

20. సాదీ అరేబియా

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- ఇటీవల, సాదీ అరేబియా ప్రపంచంలోని మొట్టమొదటి 3డి-ప్రింటెడ్ మసీదును నిర్మించి వార్తల్లో నిలిచింది.

సాదీ అరేబియా గురించి

- సాదీ అరేబియా అరేబియా ద్వీపకల్పంలో అతిపెద్ద దేశం. ఇది ఆసియాలోని నైరుతి దిశలో ఉంది.

- ఇది దక్షిణాన యెమెన్ మరియు ఒమన్, పశ్చిమాన ఎర్ర సముద్రం, తూర్పున అరేబియా గల్ఫ్, యునైటెడ్ అరబ్ ఎమిరేట్స్ మరియు ఖతార్ మరియు ఉత్తరాన జోర్డాన్, ఇరాక్ మరియు కువైట్ తో సరిహద్దులను పంచుకుంటుంది.
- సౌదీ అరేబియా ఆర్థిక వ్యవస్థ పెట్రోలియం మరియు దాని అనుబంధ పరిశ్రమలపై ఎక్కువగా ఆధారపడి ఉంది. ఇది ప్రపంచంలోని ప్రముఖ చమురు ఉత్పత్తిదారులలో ఒకటిగా నిలిచింది.
- రియాద్ నగరం సౌదీ అరేబియా దేశ రాజధాని.

21. అంటార్టికాలోని భారతి స్టేషన్ లో తపాలా కార్యాలయం

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- అంటార్టికాలోని భారతి స్టేషన్ లోని భారతి బ్రాంచ్ పోస్ట్ ఆఫీస్ ను మహారాష్ట్ర సర్కిల్ కు చెందిన చీఫ్ పోస్ట్ మాస్టర్ జనరల్ ప్రారంభించారు. కొత్త పిన్ కోడ్ MH-1718 ప్రవేశపెట్టడంతో పాటు, ద్రువ ప్రాంతంలో భారతదేశ తపాలా సేవలలో గణనీయమైన అభివృద్ధిని ఇది సూచిస్తుంది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- 1984లో, భారతదేశం తన మొదటి తపాలా కార్యాలయాన్ని అంటార్టికాలో దక్షిణ గంగోత్రిలో స్థాపించింది.
- దక్షిణ గంగోత్రి 1980 చివరలో మంచులో మునిగిపోయింది. తద్వారా దీని సేవలు నిలిచిపోయాయి.
- జనవరి 26, 1990న, అంటార్టికాలోని మైత్రి పరిశోధనా కేంద్రంలో కొత్త తపాలా కార్యాలయ శాఖ స్థాపించబడింది. ఇటీవల, అంటార్టికాలోని భారతి స్టేషన్ లో భారతి బ్రాంచ్ పోస్ట్ ఆఫీస్ ప్రారంభించబడింది. దీనితో పాటు కొత్త పిన్ కోడ్, MH-1718 ను ప్రవేశపెట్టారు.
- మైత్రి మరియు భారతి తపాలా కార్యాలయాలు సుమారు 3,000 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న అంటార్టికాలో భారతదేశ పరిశోధనా స్థావరాలు. ఈ రెండు తపాలా కార్యాలయాలు గోవా తపాలా విభాగం పరిధిలో పనిచేస్తాయి.
- అంటార్టికా ప్రదేశానికి వ్రాసిన లేఖలు గోవాలోని నేషనల్ సెంటర్ ఫర్ పోలార్ అండ్ ఓషన్ రీసెర్చ్ (NCPOR) ద్వారా పంపబడతాయి. దీని ద్వారా భారతదేశం ద్రువ ప్రాంతాలలో సేవలను అందించనుంది.

22. కేన్స్ ఫిల్మ్ ఫెస్టివల్ లో భారతీయ దర్శకుల చిత్రాల ప్రదర్శన

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- భారతీయ దర్శకులు పాయల్ కపాడియా మరియు సంధ్యా సూరి కేన్స్ ఫిల్మ్ ఫెస్టివల్ 2024లో తమ చిత్రాలను ప్రదర్శించనున్నారు.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- కపాడియా యొక్క “అల్ వి ఇమాజిన్ యాజ్ లైట్” అలానే సూరి యొక్క “సంతోష్” ఈ పోటీలో ప్రదర్శించబడుతుంది.
- ముంబై నర్సింగ్ హెంజ్ లో పనిచేస్తున్న కేరళకు చెందిన ఇద్దరు నర్సుల కథను వర్ణించే కపాడియా చిత్రం, కల్పిత ఆధారిత తొలి చిత్రం.
- సూరి యొక్క “సంతోష్” అనేది ఉత్తర భారతదేశంలోని పాత్రలతో నడిచే నియో-నోయిర్ సెట్, ఇందులో షహీనా గోస్వామి ప్రధాన పాత్ర పోషించారు.

- ఈ రెండు చిత్రాలకు UK లోని Good Chaos మరియు ఫ్రాన్స్ లోని హాట్ ఎల్ కోర్డ్ వంటి అంతర్జాతీయ నిర్మాతల నుండి మద్దతు లభించింది.
- బ్రిటిష్ ఫిల్మ్ ఇన్స్టిట్యూట్, BBC ఫిల్మ్ మరియు ZDF/ఆర్ట్ వంటి సంస్థల మద్దతుతో ప్రపంచ వేదికపై భారతీయ సినిమా భ్రాతృత్వం పెరుగుతుంది.
- గత సంవత్సరం, అనురాగ్ కశ్యప్ యొక్క “కెన్నెడీ” మరియు కను బెన్సా యొక్క “అగ్రా” ఫిల్మ్ ఫెస్టివల్ వివిధ విభాగాలకు ఎంపిక చేయబడ్డాయి.

23. భారతదేశపు రెండవ విదేశీ నౌకాశ్రయంగా సిటీస్ నౌకాశ్రయం

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- ఇటీవల, భారతదేశం తన రెండవ విదేశీ నౌకాశ్రయమైన మయన్మార్ లోని సిటీస్ కోసం కార్యాచరణ హక్కులను పొందింది.
- ఓడరేవులు, షిప్పింగ్ మరియు జలమార్గాల మంత్రిత్వ శాఖ యాజమాన్యంలోని ఇండియా పోర్ట్ గ్లోబల్ (IPGL) ఓడరేవు కార్యకలాపాల నియంత్రణను చూసుకుంటుంది.

సిటీస్ నౌకాశ్రయం గురించి

- సిటీస్ నౌకాశ్రయం యొక్క తీరప్రాంతం కీలక సముద్ర వాణిజ్య మార్గాలకు అవకాశం కల్పిస్తుంది. ఇది ప్రాంతీయ మరియు అంతర్జాతీయ వాణిజ్యానికి కీలకమైన ప్రవేశ ద్వారంగా సహాయపడుతుంది.
- బంగాళాఖాతంలోకి ప్రవహించే కలాదాన్ నది ముఖద్వారం వద్ద ఉన్న ఈ నౌకాశ్రయం వాణిజ్య, రవాణా కార్యకలాపాలను సులభతరం చేయడంలో దాని ప్రాముఖ్యతను పెంచే వ్యూహాత్మక స్థానాన్ని కలిగి ఉంది.
- కలాదాన్ మల్టీ-మోడల్ ట్రాన్సిట్ ట్రాన్స్పోర్ట్ ప్రాజెక్టులో భాగంగా ఓడరేవు నిర్మాణం ఈ ప్రాంతంలో రవాణా సౌకర్యాల మరియు వాణిజ్య అవకాశాలను మెరుగుపరచడానికి, భారతదేశం యొక్క నిబద్ధత గురించి తెలియజేస్తుంది.
- లోతైన నీటి నౌకాశ్రయంగా, సిటీస్ నౌకాశ్రయం పెద్ద నౌకల రాకపోకలకు అవకాశం కల్పిస్తుంది. ఇది సమర్థవంతమైన ఎగుమతి మరియు దిగుమతలకు కార్యకలాపాలను సులభతరం చేస్తుంది.

భారత్ పై వ్యూహాత్మక ప్రభావం

- ప్రత్యామ్నాయ వాణిజ్య మార్గం : భారతదేశ ఈశాన్య ప్రాంతం నుండి వస్తువులకు సిటీస్ నౌకాశ్రయం కీలకమైన ప్రత్యామ్నాయ వాణిజ్య మార్గాన్ని అందిస్తుంది. ఈ నౌకాశ్రయం రద్దీగా ఉండే భూ మార్గాలపై ఆధారపడటాన్ని తగ్గిస్తుంది. వాణిజ్యానికి అనువైన మరియు తక్కువ ఖర్చుతో కూడుకున్న మార్గాన్ని అందిస్తుంది.
- సముద్ర అనుసంధానత : హిందూ మహాసముద్రం మరియు మలక్యా జలసంధికి సమీపంలో ఉన్న సిటీస్ నౌకాశ్రయం భారతదేశ సముద్ర అనుసంధానాన్ని పెంచుతుంది. దీని వ్యూహాత్మక స్థానం సమర్థవంతమైన వాణిజ్య మార్గాలను సులభతరం చేస్తుంది. ప్రాంతీయ ఆర్థిక సమైక్యతకు దోహదపడుతుంది.
- చైనా పాబల్యానికి ప్రతిచర్య : హిందూ మహాసముద్ర ప్రాంతంలో చైనా ఆధిపత్యం సమతుల్యం చేయడానికి సిటీస్ నౌకాశ్రయాన్ని భారతదేశం స్వాధీనం చేసుకోవడం ఒక వ్యూహాత్మక చర్యగా ఉపయోగపడుతుంది. ఈ నౌకాశ్రయం ద్వారా మయన్మార్ లో పట్టు సాధించడం ద్వారా, భారతదేశం తన ఆర్థిక మరియు నావికాదళ సామర్థ్యాలను బలోపేతం చేస్తుంది.

పెరుగుతున్న చైనా పాబల్యం నడుమ తన ప్రయోజనాలను కాపాడుకోవడంలో భారతదేశం తన నిబద్ధతను సూచిస్తుంది.

24. క్వాలిటీ సైమండ్స్ ర్యాంకింగ్స్

వార్తల్లో నిలవడానికి గల కారణం ?

- లండన్ కు చెందిన ఉన్నత విద్యా విశ్లేషణ సంస్థ క్వాలిటీ సైమండ్స్ (QS) తన ర్యాంకింగ్లను ప్రకటించింది.

ఈ వార్త గురించి మరింత సమాచారం

- జవహర్ లాల్ నెహ్రూ విశ్వవిద్యాలయం (JNU) QS వరల్డ్ యూనివర్సిటీ ర్యాంకింగ్స్ లో భారతదేశంలోని అగ్రశ్రేణి విశ్వవిద్యాలయంగా నిలిచింది.
- ఐఐఐఐ-అహ్మదాబాద్ వ్యాపారం మరియు నిర్వహణ అధ్యయనాల విభాగంలో ప్రపంచవ్యాప్తంగా టాప్ 25 లో ఉంది.
- మేనేజ్మెంట్ స్టడీస్ లో ప్రపంచవ్యాప్తంగా టాప్ 50లో ఐఐఐఐ-బెంగళూరు మరియు ఐఐఐఐ-కలకత్తా ఉన్నాయి.
- చెన్నైలోని సవితా ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మెడికల్ అండ్ టెక్నికల్ సైన్సెస్ డెంటిస్టీ అధ్యయనాలలో ప్రపంచవ్యాప్తంగా 24వ స్థానంలో ఉంది.
- పరిశోధన సామర్థ్యంలో భారతదేశం గణనీయమైన పురోగతిని సాధించింది. ప్రతి పత్రిక ప్రకటనలలో 20% పెరుగుదల మరియు అంతర్జాతీయ పరిశోధన నెట్వర్క్ లో 16% వృద్ధిని సాధించింది. అయితే, పరిశోధన ఉత్పాదకత మరియు ప్రభావాన్ని కొలిచే H సూచికలో 5% తగ్గుదల ఉంది.
- 2017 నుండి 2022 వరకు పరిశోధన ఉత్పత్తిలో 54% పెరుగుదలతో భారతదేశం ప్రపంచంలో అత్యంత వేగంగా విస్తరిస్తున్న పరిశోధనా కేంద్రాలలో ఒకటిగా ఉంది.
- చైనా, యునైటెడ్ స్టేట్స్ మరియు యునైటెడ్ కింగ్డమ్ తరువాత భారతదేశం ప్రపంచవ్యాప్తంగా నాల్గవ అతిపెద్ద పరిశోధన ఉత్పత్తిదారుగా ఉంది.
- ఆసియా ప్రాంతీయ సందర్భంలో, చైనా ప్రధాన భూభాగం తరువాత ఉన్న విశ్వవిద్యాలయాల సంఖ్యలో (69) భారతదేశం రెండవ స్థానంలో ఉంది.
- చైనా, జపాన్ మరియు దక్షిణ కొరియా తరువాత మొత్తం ర్యాంక్ ఎంట్రిల (454) లో భారతదేశం నాల్గవ స్థానంలో ఉంది.
- టాప్ 200 ఎంట్రిల సంఖ్యలో భారతదేశం ప్రాంతీయంగా ఐదవ స్థానంలో మరియు టాప్ 100 ఎంట్రిల సంఖ్యలో ఆరవ స్థానంలో ఉంది.

సవాళ్లు :

- పరిశోధన ప్రమాణాలను పెరుగుపరుచుకోవడం, పరిశోధన తీవ్రతను పెంచడం మరియు ప్రధాన ప్రపంచ పత్రికలలో అనులేఖనాలను పొందడంలో భారతదేశం సవాళ్లను ఎదుర్కొంటోంది.
- 2017 మరియు 2021 మధ్య భారతదేశ పరిశోధనలో కేవలం 15% మాత్రమే అగ్రశ్రేణి జర్నల్స్ లో ప్రచురించబడిన.

QS వరల్డ్ యూనివర్సిటీ ర్యాంకింగ్స్

- QS వరల్డ్ యూనివర్సిటీ ర్యాంకింగ్స్ ను ప్రతి సంవత్సరం క్వాలిటీ సైమండ్స్ (QS) విడుదల చేస్తుంది.
- ర్యాంకింగ్స్ ప్రపంచవ్యాప్తంగా విశ్వవిద్యాలయాల పనితీరు మరియు నాణ్యతను అంచనా వేస్తాయి.

- విద్యాపరమైన కీర్తి, అధ్యాపక-విద్యార్థి నిష్పత్తి, విద్య సంస్థల ఖ్యాతి, స్థిరత్వం, ఉపాధి ఫలితాలు, అంతర్జాతీయ పరిశోధన నెట్వర్క్, అధ్యాపకుల అనులేఖనాలు, అంతర్జాతీయ అధ్యాపక నిష్పత్తి మరియు అంతర్జాతీయ విద్యార్థి నిష్పత్తి వంటి సూచికలను ఈ నివేదికలో ప్రచురిస్తారు .
- అవి విషయం, ప్రాంతం, విద్యార్థి నగరం, బిజినెస్ స్కూల్ మరియు సుస్థిరత ఆధారంగా ర్యాంకింగ్లను అందిస్తాయి.

25. ఆపరేషన్ మేఘదూత్

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- భారత సైన్యం సియాచిన్ గ్లేసియర్ పై 'ఆపరేషన్ మేఘదూత్' ను నిర్వహించి 40 సంవత్సరాలు అయిన సందర్భంగా ఒక కార్యక్రమాన్ని జరుపుకుంది.

మరింత సమాచారం

- పాకిస్తాన్ కార్టోగ్రాఫిక్ దురాక్రమణను ఎదుర్కోవడానికి మరియు సియాచిన్ హిమానీ నదంపై వ్యూహాత్మక ఎత్తైన ప్రాంతాలపై పట్టును సాధించడానికి భారత సైన్యం 1984లో ఆపరేషన్ మేఘదూత్ ను ప్రారంభించింది.
- భారతీయ వైమానిక దళం సైనికులను ఎయిర్లిఫ్టింగ్ చేయడం కీలక ప్రాత్ర పోషించింది. ఈ ప్రాంతంలో భారత దేశ పట్టును నెలకొల్పడానికి సైనికులను గ్లేసియర్ శిఖరాలపైకి దింపారు.
- ఈ ఆపరేషన్ ప్రారంభంలో వైమానిక దళం రమాణా విమానాలను మరియు హెలికాప్టర్లను ఉపయోగించి సైనిక దళాలను మరియు సామగ్రిని ఈ ప్రాంతంలోకి చేర్చడంపై దృష్టి సారించింది. ఆ తర్వాత ఆపరేషన్ మేఘదూత్ కు మద్దతుగా ఫైటర్ ఎయిర్క్రాఫ్ట్లను రంగంలోకి దింపింది.

సియాచిన్ గ్లేసియర్

- హిమాలయాలలో తూర్పు కారకోరం శ్రేణిలో 78 కి.మీ పొడవున విస్తరించి ఉంది.
- ఎన్.జె9842 పాయింట్ కి ఈశాన్యంగా ఉంది, ఇది భారతదేశం మరియు పాకిస్తాన్ మధ్య నియంత్రణ రేఖ ముగింపును సూచిస్తుంది.
- ఇది తజికిస్తాన్ లోని ఫెడ్ చెంకో హిమానీనదం తర్వాత ప్రపంచంలోని దృవేతర ప్రాంతాలలో రెండవ అతి పొడవైన హిమానీనదంగా ఉంది.

26. జియాదల్ నది

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- వాతావరణ మార్పుల కారణంగా సంభవించిన అధిక వర్షపాతం, జియాదల్ నది ప్రవాహ మార్గంలో వివరీతమైన మార్పులకు దారితీసింది.

యాదల్ నది గురించి

- జియాదల్ నది భారతదేశంలోని అస్సాం రాష్ట్రంలో ఉంది, ఇది ప్రధానంగా ధేమాజీ జిల్లా గుండా ప్రవహిస్తుంది.
- ఇది ఈశాన్య భారతదేశంలోని అరుణాచల్ ప్రదేశ్ కొండలలో ఉద్భవిస్తుంది.
- అరుణాచల్ ప్రదేశ్ లో పుట్టిన తరువాత, జియాదల్ నది అస్సాంలోని ధేమాజీ జిల్లా గుండా ప్రవహిస్తుంది. గోగాముఖ్ నుండి దీనిని కుమోతియా నది అనే పేరుతో పిలుస్తారు. చివరికి, ఇది బ్రహ్మపుత్ర నదికి ప్రధాన ఉపనది అయిన సుబంసిరి నదిలో కలుస్తుంది.
- జియాదల్ నది బ్రహ్మపుత్ర నదికి ఉత్తర ఉపనది. ఇది సుబంసిరి నదిలో కలిసి బ్రహ్మపుత్ర నదిలో ప్రవాహాన్ని పెంచుతుంది.

- జియాదల్ నది ధేమాజీ జిల్లాలో ప్రతి ఏటా వరదలకు మరియు కోతకు కారణమై భారీ నష్టాన్ని కలిగిస్తుంది. ఈ ప్రాంతానికి తెచ్చే వివాశం కారణంగా దీనిని తరచుగా “ధేమాజీ దుఃఖ దాయిని” అని పిలుస్తారు.

27. డస్టిక్ వ్యాయామం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- భారతదేశం మరియు ఉజ్బెకిస్తాన్ యొక్క సంయుక్త సైనిక విన్యాసాలు అయిన ఎక్స్ సైజ్ డస్టిక్ యొక్క 5వ ఎడిషన్ కోసం భారత సైన్యం బృందం బయలుదేరింది.

మరింత సమాచారం

- ఎక్స్ సైజ్ డస్టిక్ అనేది భారతదేశం మరియు ఉజ్బెకిస్తాన్ లలో ప్రతి ఏటా నిర్వహించబడే సైనిక వ్యాయామ కార్యక్రమం. ఇది ఒకసారి భారతదేశంలోనూ, తర్వాతి సంవత్సరం ఉజ్బెకిస్తాన్ లోనూ నిర్వహించబడుతుంది, ఇరు దేశాల మధ్య సైనిక సహకారాన్ని పెంపొందించే లక్ష్యాన్ని కలిగిఉంటుంది.
- ఈ వ్యాయామం 2024 ఏప్రిల్ 15 నుండి 28 వరకు రిపబ్లిక్ ఆఫ్ ఉజ్బెకిస్తాన్ లోని టెర్మెజ్ లో జరిగింది.
- ఈ వ్యాయామం యొక్క మునుపటి ఎడిషన్ ఫిబ్రవరి 2023లో భారతదేశంలోని పితోర్ ఫర్ లో జరిగింది.
- దీని ప్రాథమిక లక్ష్యం సైనిక సహకారాన్ని పెంపొందించడం మరియు ముఖ్యంగా పర్వత మరియు పాక్షిక-పట్టణ భూభాగాల్లో, ఉమ్మడి కార్యకలాపాలను నిర్వహించడానికి ఉమ్మడి సామర్థ్యాలను పెంపొందించడం.
- మరో లక్ష్యం రెండు దేశాల సాయుధ దళాల మధ్య పూర్వోత్పక, సాంకేతిక మరియు విధానపరమైన పరస్పర చర్యను మెరుగుపరచడం, తద్వారా రక్షణ సహకారం మరియు ద్వైపాక్షిక సంబంధాలను బలోపేతం చేయడం.

28. బ్రహ్మాన్ క్రూయిజ్ క్షిపణులు

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- 2022లో సంతకం చేసిన 375 మిలియన్ డాలర్ల ఒప్పందానికి అనుగుణంగా, భారతదేశం మొదటి బ్రహ్మాన్ క్రూయిజ్ క్షిపణులను ఫిలిప్పీన్స్ కు సరఫరా చేసింది. ఇది రక్షణ ఎగుమతుల్లో ముఖ్యమైన అభివృద్ధిని సూచిస్తుంది.

భారతదేశ రక్షణ ఎగుమతులు

- భారతదేశం కరీబియన్ దేశాలకు ఎగుమతి సంబంధాలను విస్తరిస్తూ, ఇటీవల గయానాకు రెండు డోర్నియర్ 228 విమానాలను సరఫరా చేసింది.
- భారతదేశం ప్రస్తుతం క్షిపణులు, ఫిరంగి తుపాకులు, రాకెట్లు మరియు సాయుధ వాహనాలతో సహా ప్రధాన ఎగుమతి వస్తువులతో దాదాపు 85 దేశాలకు సైనిక సామగ్రిని ఎగుమతి చేస్తోంది.
- 2023-24 ఆర్థిక సంవత్సరంలో, భారతదేశ రక్షణ ఎగుమతులు మునుపెన్నడూ లేని గరిష్ట స్థాయి రూ. 21,083 కోట్లకు చేరుకున్నాయి. ఇది ప్రపంచ మార్కెట్ లో భారత రక్షణ పరిశ్రమ యొక్క పెరుగుతున్న పరాక్రమాన్ని నొక్కి చెబుతుంది.
- **కీలక అవకాశాలు:** రక్షణ ఎగుమతులు పూర్వోత్పక పరపతిని అందిస్తాయి, భాగస్వామ్య దేశాలతో సంబంధాలను పెంపొందిస్తాయి, అదే సమయంలో దేశీయ తయారీ సామర్థ్యాల విస్తరణ ద్వారా రక్షణలో స్వావలంబనను కూడా పెంచుతాయి.

- **ప్రధాన సవాళ్లు:** ఎగుమతి అనుమతులలో జాప్యం భారత రక్షణ ఉత్పత్తుల పోటీతత్వాన్ని ప్రభావితం చేసే ఒక ముఖ్యమైన సవాలుగా గుర్తించబడింది. అంటేకాకుండా, ఉత్పత్తి నాణ్యతలో అస్థిరత కూడా అడ్డంకులను కలిగిస్తున్నది.

చారపలు :

- రక్షణ రంగంలో రూ. 1,75,000 కోట్ల (25 బిలియన్ డాలర్ల) టర్నోవర్ సాధించే లక్ష్యంతో ముసాయిదా రక్షణ ఉత్పత్తి మరియు ఎగుమతి ప్రోత్సాహక విధానం.
- ఎగుమతి లైసెన్సు దరఖాస్తులు మరియు ట్రాకింగ్ కోసం ఆన్ లైన్ పోర్టల్ అయిన ఇండియా డిఫెన్స్ మార్ట్ వంటి ప్లాట్ ఫారమ్ల ద్వారా ఎగుమతి విధానాల సరళీకరణకు వీలుకల్పించబడినది.
- **ఇతర కార్యక్రమాలు:** రక్షణ ఎగుమతులను ప్రోత్సహించడం మరియు ప్రమబద్ధీకరించడం కోసం ఉద్దేశించిన స్కీమ్ ఫర్ ప్రొమోషన్ ఆఫ్ డిఫెన్స్ ఎక్స్ పోర్ట్స్, ఇన్ స్ట్రుమెంట్ ఫర్ డిఫెన్స్ ఎక్స్ పోర్ట్స్ (ఐ డెక్స్) మరియు డిఫెన్స్ అక్విజిషన్ ప్రొసీజర్ (డిపిపి 2020) వంటి అదనపు కార్యక్రమాలు కూడా చేపట్టబడ్డాయి.

బ్రహ్మాన్ క్షిపణి గురించి

- భారతదేశం మరియు రష్యా మధ్య ఒక ఉమ్మడి ఒప్పందం ప్రకారం బ్రహ్మాన్ క్షిపణి అభివృద్ధి చేయబడింది.
- ఇది రెండు-దశల సూపర్ సోనిక్ క్రూయిజ్ క్షిపణి, ఇది ధ్వని వేగం కంటే దాదాపు 2-3 రెట్లు వేగం (మాక్) తో ప్రయాణించగలదు.
- ఈ క్షిపణి జెట్ ఇంజన్ల ద్వారా నడపబడుతుంది.
- బ్రహ్మాన్ “పైర్ అండ్ ఫర్లెట్” సూత్రంపై పనిచేస్తుంది, అంటే ఒకసారి ప్రయోగించిన తర్వాత, దానికి తదుపరి మార్గదర్శకత్వం అవసరం లేదు. దానికై అదే సొంతంగా లక్ష్యాన్ని చేరుకోగలదు.
- ఇది 290 కిలోమీటర్ల సుదీర్ఘ శ్రేణిని కలిగి ఉంది. ఇది చాలా దూరంలోని లక్ష్యాలను చేరుకోవడానికి వీలు కల్పిస్తుంది.
- బ్రహ్మాన్ క్షిపణి వివిధ మార్గాలలో ఎగరగలదు. ఇది వివిధ రకాల లక్ష్యాలను చేరుకోవడంలో సౌలభ్యాన్ని అందిస్తుంది.
- ఈ క్షిపణి తక్కువ రాడార్ సిగ్నచర్ ను కలిగిఉండటం వలన మెరుగైన స్టెల్త్ సామర్థ్యాలను ప్రదర్శిస్తుంది. శత్రు రాడార్ వ్యవస్థలు దీనిని గుర్తించడం మరియు ట్రాక్ చేయడం కష్టతరంగా ఉంటుంది.

29. మాల్యం ఆదిశేషయ్య అవార్డు

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- మాల్యం ఆదిశేషయ్య అవార్డు 2024కి జె.ఎన్.యు సూల్ ఆఫ్ సోషల్ సైన్సెస్ లో ప్రొఫెసర్ గా ఉన్న సురీందర్ ఎస్. జోధ్కా ఎంపికయ్యారు.

మాల్యం ఆదిశేషయ్య అవార్డు గురించి

- ఇది భారతదేశంలోని అత్యంత ప్రతిష్టాత్మకమైన జాతీయ పురస్కారాలలో ఒకటి. ఇది అభివృద్ధి అధ్యయనాల రంగంలో సామాజిక శాస్త్రవేత్తల విశిష్ట సేవలను గుర్తించి, గౌరవిస్తుంది.
- మాల్యం సత్యనాథన్ ఆదిశేషయ్య (1910 - 1994), ఒక భారతీయ అభివృద్ధి ఆర్థికవేత్త మరియు విద్యావేత్త. 1976లో ఆయనకు పద్మభూషణ్ అవార్డు లభించింది.

- ఆయన పేరు మీదుగా ఈ పురస్కారం 2000లో మాల్యం మరియు ఎలిజబెత్ ఆదిశేషయ్య ట్రస్ట్ ద్వారా స్థాపించబడింది.
- ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటైన జాతీయ జ్యూరీ అందుకున్న నామినేషన్ల నుండి ఒక అత్యుత్తమ సామాజిక శాస్త్రవేత్తను ఎంపిక చేసి ఈ అవార్డును ప్రతి సంవత్సరం అందజేస్తారు.

30. భారతదేశంలో అవయవ మార్పిడి పర్యాటకం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- విదేశీ పౌరులకు అవయవ మార్పిడికి సంబంధించి అనేక ఆందోళనలు నెలకొన్నాయి. వీటిలో వ్యాపార లావాదేవీలు జరిగే అవకాశం ఉంది అని తెలియజేసిన నివేదికలకు ప్రతిస్పందనగా, ఇటువంటి కార్యకలాపాలు ఎంతమేరకు జరుగుతున్నాయో నిర్ధారించడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం దర్యాప్తు ప్రారంభించింది.

మరింత సమాచారం

- నేషనల్ ఆర్గాన్ అండ్ టిష్యూ ట్రాన్స్ప్లాంట్ ఆర్గనైజేషన్ (నోట్టో) నుండి సేకరించబడిన ఇటీవలి దేటా విదేశీ పౌరులకు చేసిన అవయవ మార్పిడిల సంఖ్యలో గణనీయమైన పెరుగుదలను ఎత్తిచూపింది. ఈ ఆపరేషన్లలో అత్యధిక భాగం ప్రత్యేకించి ప్రైవేట్ ఆసుపత్రులలో జరిగాయి.
- భారతదేశంలో అవయవ మార్పిడి ప్రాథమికంగా ట్రాన్స్ప్లాంటేషన్ ఆఫ్ హ్యూమన్ ఆర్గాన్స్ యాక్ట్, 1994 ద్వారా నియంత్రించబడుతుంది.
- ఈ చట్టం ప్రకారం, అవయవ దానం కోసం అర్హత ప్రాథమికంగా పయస్సు కంటే దాత యొక్క శారీరక స్థితిని బట్టి నిర్ణయించబడుతుంది.
- కనీసం 18 సంవత్సరాలు నిండి, జీవించి ఉన్న దాతలు, మరియు మరణించిన దాతలు అవయవ దానం చేయవచ్చు. మరణించిన దాతల విషయంలో కుటుంబ సభ్యుల సమ్మతితో అవయవాలను అందించవచ్చు.

అవయవ మార్పిడిలో సవాళ్లు

- భారతదేశంలో అవయవాల డిమాండ్ కు మరియు లభ్యతకు మధ్య ఎంతో అంతరం ఉంది. ఇది అక్రమ అవయవ వ్యాపార నెట్వర్కుల విస్తరణకు దారితీసింది.
- వ్యవస్థీకృతమైన వ్యవస్థల కొరత మరియు మౌలిక సదుపాయాల కొరత కారణంగా మరణించిన దాతల నుండి అవయవ సేకరణ ఎన్నో సవాళ్లను ఎదుర్కొంటుంది.
- అదనంగా, సాధారణ ప్రజలలో అవయవ దానం పట్ల అవగాహన లేకపోవడం మరియు ప్రతికూల దృక్పథాలు ఉన్నాయి.

తాజా మార్గదర్శకాలు మరియు పునర్నియమనాలు

- తాజా జాతీయ అవయవ మార్పిడి మార్గదర్శకాలు.. 65 ఏళ్ల కంటే ఎక్కువ వయస్సు ఉన్న వ్యక్తులు మరణించిన దాతల నుండి అవయవాలను స్వీకరించడానికి అనుమతించడంతోపాటు, అనేక కీలక మార్పులను ప్రవేశపెట్టాయి.
- ఇంకా, మరణించిన దాతల నుండి అవయవ మార్పిడికి సంబంధించి రోగి నమోదుకు డొమిసైల్ అర్హత తొలగించబడింది. ఇది అవయవ మార్పిడి సేవలను మరింత అందుబాటులోకి తెస్తుంది.

నోట్లో పాత్ర

- ఆరోగ్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖ క్రింద స్థాపించబడిన నేషనల్ ఆర్గాన్ & టిష్యూ ట్రాన్స్ప్లాంట్ ఆర్గనైజేషన్ (నోట్టో), జాతీయ స్థాయిలో అవయవ మరియు కణజాల సేకరణ మరియు పంపిణీ కార్యకలాపాలను

సమన్వయం చేయడంలో మరియు వీలుకల్పించడంలో కీలక పాత్ర పోషిస్తుంది.

- ఈ సంస్థ అవయవ మరియు కణజాల దానం మరియు మార్పిడి యొక్క రిజిస్ట్రీని నిర్వహిస్తుంది, అవయవ కేటాయింపు మరియు మార్పిడి ప్రక్రియల యొక్క సమర్థవంతమైన ట్రాకింగ్ మరియు నిర్వహణకు వీలుకల్పిస్తుంది.

31. దక్షిణ కొరియా సైనిక గూఢచారి (నిఘా) ఉపగ్రహం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- స్పేస్ ఎక్స్ యొక్క ఫాల్కన్ 9 రాకెట్‌ను ఉపయోగించి దక్షిణ కొరియా తన రెండవ సైనిక నిఘా ఉపగ్రహాన్ని విజయవంతంగా కక్ష్యలోకి ప్రవేశపెట్టింది.

మరింత సమాచారం

- ఈ ఉపగ్రహంలో సింగిల్ ఎవర్చర్ రాడార్ అమర్చబడి ఉంటుంది, ఇది వాతావరణ పరిస్థితులతో సంబంధం లేకుండా అధిక-నాణ్యత చిత్రాలను అందించడానికి వీలు కల్పిస్తుంది.
- క్షిపణి ప్రయోగాలు, భూ ఆయుధాలు మరియు రేడియో/రాడార్ ప్రసారాలతో సహా విదేశీ దేశాల సైనిక కార్యకలాపాలపై నిఘా ఉపగ్రహాలు నిరంతర నిఘాను అందిస్తాయి.
- నిఘా ఉపగ్రహాల్లో ప్రధాన రకాలు ఆప్టికల్-ఇమేజింగ్, రాడార్-ఇమేజింగ్ మరియు సిగ్నల్స్-ఇంటెలిజెన్స్ (ఫెర్రేట్) ఉపగ్రహాలు.
- యూఎస్ (కీపెహల్ సిరీస్), చైనా (యావోగన్ సిరీస్) మరియు రష్యా (పర్వోనా సిరీస్) వంటి దేశాలు అనేక నిఘా ఉపగ్రహాలను ప్రయోగించాయి.
- భారతదేశం యొక్క రాడార్ ఇమేజింగ్ శాటిలైట్-2 (రికాట్-2) అనేది సింగిల్ ఎవర్చర్ రాడార్ సాంకేతికతతో కూడిన భారతదేశపు కీలక నిఘా ఉపగ్రహం.
- నిఘా ఉపగ్రహాల విషయంలో అంతరిక్షం యొక్క సైనికీకరణ, దేశాల మధ్య పెరిగిన అవసరమైతే మరియు ప్రమాదకర ప్రయోజనాల కోసం సాంకేతికత యొక్క ద్వంద్వ-వినియోగం వంటి ఆందోళనలు నెలకొని ఉన్నాయి.
- చైనా యొక్క నిఘా ఉపగ్రహాలు భారతదేశం వంటి దేశాలకు ప్రత్యేక ఆందోళన కలిగిస్తాయి, ఎందుకంటే అవి కీలకమైన సైనిక రహస్య సమాచారాన్ని సేకరించగలవు.

32. వాసుకి ఇండికస్: గుజరాత్‌లో కనుగొనబడిన 50 అడుగుల పాము శిలాజం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- 2005లో గుజరాత్‌లోని కచ్‌లో కనుగొనబడిన ఒక శిలాజం, మొదట్లో ఒక పెద్ద మొసలికి చెందినదిగా భావించబడింది. అయితే తర్వాత, ఇది భూమిపై ఉన్న అతిపెద్ద పాములలో ఒకటైన “వాసుకి ఇండికస్”కి చెందినదిగా గుర్తించబడింది.

వాసుకి ఇండికస్ గురించి

- హిందువుల ఆరాధ్యదైవం శివుని మెడను చుట్టుకొని ఉన్నట్లు చిత్రీకరించబడిన పౌరాణిక సర్పం పేరు మీదుగా, ఐబి రూర్కి శాస్త్రవేత్తలు దీనికి “వాసుకి ఇండికస్” అని పేరు పెట్టారు.
- దీని పొడవు 11 మీ (36 అడుగులు) మరియు 15 మీ (49.22 అడుగులు) మధ్య అంచనా వేయబడింది, ఇది ఇప్పటివరకు ఉనికిలో ఉన్న అతిపెద్ద పాములలో ఒకటిగా నిలిచింది.

- అంతరించిపోయిన మాస్టోస్యియిడే పాము కుటుంబానికి చెందినది. దీని దగ్గరి సంబంధీకులుగా టైటానోటోవా మరియు కొండచిలువగా గుర్తించారు.
- దీని పరిమాణం ఇది అనకొండ లాగానే నెమ్మదిగా కదిలే ఆకస్మిక వేటగాడు అని సూచిస్తుంది. మొదట ఆహార జీవిని చుట్టుకొని నలిపివేసిన తర్వాత భుజించేదిగా భావించబడుతున్నది .

వయస్సు మరియు భౌగోళిక సందర్భం

- కవ్లోని పనాండ్రో లిగ్నైట్ మైన్ నుండి ఈ శిలాజం వెలికితీయబడినది, ఇది దాదాపు 47 మిలియన్ సంవత్సరాల క్రితం మధ్య ఈయోసిన్ కాలం నాటిది.
- 28డిగ్రీ సెంటీగ్రేడ్ వద్ద అంచనా వేయబడిన సగటు ఉష్ణోగ్రతలతో కూడిన వెచ్చని భౌగోళిక కాలానికి చెందినది.
- భారతదేశం-ఆసియా ఢీకొన్న తర్వాత దక్షిణ యురేషియా ద్వారా ఉత్తర ఆఫ్రికాలో వ్యాపించి, భారతదేశంలో ఉద్భవించిన అంతరించిపోయిన అవశేష వంశాన్ని సూచిస్తుంది.

భారతదేశానికి ప్రాముఖ్యత

- భారతదేశం యొక్క గొప్ప జీవవైవిధ్యాన్ని నొక్కి చెబుతుంది మరియు భారీ జీవవైవిధ్య దేశంగా దాని హెూదాకు దోహదం చేస్తుంది.
- పరిణామ ప్రక్రియ, ఖండాంతర మార్పులు మరియు వివిధ జాతుల ఆవిర్భావం, ప్రత్యేకించి సరీసృపాల పుట్టుకలో భారతదేశం యొక్క పాత్రపై వివరాలను అందిస్తుంది.
- పురాతన పర్యావరణ వ్యవస్థలు మరియు వాతావరణ పరిస్థితులను అర్థం చేసుకోవడానికి విలువైన సమాచారాన్ని అందిస్తుంది.
- భూగోళశాస్త్రం మరియు పరిణామాత్మక జీవశాస్త్రంలో మరింత శాస్త్రీయ అన్వేషణ మరియు పరిశోధన కోసం అవకాశాలను అందిస్తుంది, భూమిపై చరిత్రపూర్వ జీవితంపై మన అవగాహనను మెరుగుపరుస్తుంది.

33. ఆహారం యొక్క గైసెమిక్ ఇండెక్స్: మధుమేహం నియంత్రణకు మించిన ప్రాముఖ్యత

వార్షికో ఎందుకు ఉంది?

- దీర్ఘకాలిక ఆరోగ్యాన్ని ప్రోత్సహించడానికి మరియు రక్తంలో గ్లూకోజ్ స్థాయిలను సమర్థవంతంగా నియంత్రించడం ద్వారా దీర్ఘకాలిక వ్యాధుల ప్రమాదాన్ని తగ్గించడానికి ఆహారంలో గైసెమిక్ ఇండెక్స్ ని అర్థం చేసుకోవడం మరియు నిర్వహించడం ఎంతో కీలకం.

గైసెమిక్ ఇండెక్స్ గురించి

- ప్రా. డేవిడ్ జెంకిన్స్ 1981లో గైసెమిక్ ఇండెక్స్ ని ప్రవేశపెట్టారు.
- సాధారణంగా రిఫరెన్స్ ఆహారం అయిన గ్లూకోజ్ లేదా వైట్ బ్రెడ్ (విలువ 100) తో పోలిస్తే, ఒక ఆహారం రక్తంలో గ్లూకోజ్ స్థాయిలను ఎంత త్వరగా పెంచుతుందో ఇది కొలుస్తుంది.

వర్గీకరణ మరియు గైసెమిక్ లోడ్

- వినియోగించబడిన కార్బోహైడ్రేట్ మొత్తంతో గైసెమిక్ ఇండెక్స్ ని గుణిస్తే గైసెమిక్ లోడ్ వస్తుంది.
- ఆహారాలు వాటి గైసెమిక్ ఇండెక్స్ ఆధారంగా వర్గీకరించబడ్డాయి:
- **తక్కువ గైసెమిక్ ఇండెక్స్ (55 కంటే తక్కువ):** బ్రాన్ రైస్, స్టీల్-కట్ వోట్స్, చిక్కుళ్ళు, చాలా పండ్లు, కూరగాయలు, గింజలు మరియు విత్తనాలు.
- **మధ్యస్థ గైసెమిక్ ఇండెక్స్ (56-69):** సంపూర్ణ గోధుమ ఉత్పత్తులు, కొన్ని రకాల బియ్యం మరియు పైనాపిల్ మరియు మామిడి వంటి కొన్ని పండ్లు.
- అధిక గైసెమిక్ ఇండెక్స్ (70 లేదా అంతకంటే ఎక్కువ): శుద్ధి చేసిన కార్బోహైడ్రేట్లు, చక్కెర కలిగిన ఆహారాలు, బంగాళదుంపలు, తియ్యటి పానీయాలు, క్యాండీలు, కుకీలు మరియు చక్కెర స్నాక్స్.

భారతదేశానికి సంబంధించినది

- పాలిష్ చేసిన బియ్యం వంటి అధిక గైసెమిక్ ఇండెక్స్ కలిగిన ఆహారాలను అధికంగా తీసుకునే దక్షిణాసియాలో గైసెమిక్ ఇండెక్స్ మరియు గైసెమిక్ లోడ్ లను తగ్గించే ప్రయత్నాలు చాలా కీలకం.
- గైసెమిక్ ఇండెక్స్ మరియు గైసెమిక్ లోడ్ లను తగ్గించడం వలన మధుమేహం మాత్రమే కాకుండా భారతదేశంలో ప్రబలంగా ఉన్న అకాల హృదయ సంబంధ వ్యాధులను కూడా నివారించవచ్చు.

1. ఏఐఎం మరియు మెషిన్ లెర్నింగ్ లో ఆరు నెలల శిక్షణను అందిస్తున్న హైదరాబాద్ ట్రిపుల్ ఐటీ యొక్క ఏఐఎం-డేటా

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- హైదరాబాద్ లోని ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ యొక్క టెక్నాలజీ ఇన్స్టిట్యూట్ హబ్ ఫర్ డేటా-డ్రైవెన్ సాల్యూషన్స్ (ఐ హబ్-డేటా) కృత్రిమ మేధస్సు (ఏఐ) మరియు మెషిన్ లెర్నింగ్ లో ఒక ప్రత్యేకమైన శిక్షణా అవకాశాన్ని అందిస్తోంది.

మరింత సమాచారం

- హైదరాబాద్ లోని ఇంజనీరింగ్ కళాశాలల విద్యార్థులకు శిక్షణనివ్వడానికి రూపొందించబడిన ఈ కార్యక్రమం ఆరు నెలల పాటు కొనసాగుతుంది.
- ఇది వారాంతపు-శిక్షణా విధానాన్ని అనుసరిస్తుంది. దీనివలన విద్యార్థులు తమ చదువు లేదా పనితో పాటు ఈ శిక్షణను కూడా సమతుల్యం చేసుకోవడానికి వీలుకలుగుతుంది.
- సైద్ధాంతిక భావనలు, ఆచరణాత్మక ట్యూటోరియల్లు మరియు ప్రయోగాత్మక ప్రాజెక్టులను కలిగి ఉండేలా దీని కరికలం ఆలోచనాత్మకంగా రూపొందించబడింది.
- ఈ శిక్షణ తీసుకునేవారు ఏఐ మరియు మెషిన్ లెర్నింగ్ లోని ఆధునిక పురోగతులు మరియు అనువర్తనాలను గురించి నేర్చుకోవచ్చు.
- ఏఐ మరియు మెషిన్ లెర్నింగ్ ను ఉపయోగించి వేగంగా అభివృద్ధి చెందుతున్న రంగాలలో రాణించడానికి విలువైన నైపుణ్యాలు మరియు పరిజ్ఞానంతో విద్యార్థులను సన్నద్ధం చేయడం ఈ కార్యక్రమం లక్ష్యం.

2. జాతీయ సురక్షిత మాతృత్వ దినోత్సవం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- ప్రసూతి ఆరోగ్య సమస్యలపై అవగాహన కల్పించేందుకు భారతదేశంలో ఏటా ఏప్రిల్ 11న జాతీయ సురక్షిత మాతృత్వ దినోత్సవాన్ని (నేషనల్ సేఫ్ మదర్ హుడ్ డే) జరుపుకుంటారు.
- ఇది ప్రసూతి మరణాల రేటును తగ్గించే లక్ష్యంతో గర్భధారణ మరియు ప్రసవ సమయంలో లక్షలాది మంది మహిళలు ఎదుర్కొనే ముప్పులను స్పష్టంగా తెలియజేస్తుంది.

మరింత సమాచారం

- వైట్ రిబ్బన్ అలయన్స్ ఇండియా ద్వారా 2003లో స్థాపించబడిన ఈ దినోత్సవం నాణ్యమైన ప్రసూతి ఆరోగ్య సంరక్షణ సేవల అందుబాటును మెరుగుపరచడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.

- వైట్ రిబ్బన్ అలయన్స్ ఇండియా అనునది భారతదేశంలోని మహిళలు మరియు నవజాత శిశువుల ఆరోగ్యం మరియు హక్కుల కోసం కృషి చేసే ఒక అట్టడుగు ఉద్యమం. ఇందులో వ్యక్తులు, సంస్థలు, ఆరోగ్య సంరక్షణ నిపుణులు మరియు ప్రభుత్వ అధికారులతో సహా వివిధ వాటాదారులందరూ ఒకచోటకి చేరతారు.
- 2024 యొక్క థీమ్ “కరోనావైరస్ మధ్య ఇంట్లోనే ఉండండి, తల్లి మరియు శిశువులను రక్షించండి”, ఇది మహమ్మారి సమయంలో తల్లులు మరియు శిశువుల ఆరోగ్యాన్ని కాపాడటానికి భద్రతా చర్యలను నిర్వహించడం యొక్క ప్రాముఖ్యతను నొక్కి చెబుతుంది.

3. ఏడు సబ్జెక్టులలో ప్రపంచంలోనే అత్యుత్తమమైన వాటిలో ఒకటిగా నిలిచిన హైదరాబాద్ సింట్రిల్ యూనివర్శిటీ

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- యూనివర్శిటీ ఆఫ్ హైదరాబాద్ సబ్జెక్టుల వారీగా క్యూఎస్ వరల్డ్ యూనివర్శిటీ ర్యాంకింగ్స్ ప్రకారం ఏడు సబ్జెక్టులలో ప్రపంచంలోని అగ్రశ్రేణి విశ్వవిద్యాలయాలలో ఒకటిగా గుర్తింపును సాధించింది.
- ఈ సబ్జెక్టులు బయోలాజికల్ సైన్సెస్, కెమిస్ట్రీ, ఎకనామిక్స్ అండ్ ఎకనామెట్రిక్స్, ఇంగ్లీష్ లాంగ్వేజ్ అండ్ లిటరేచర్, లింగ్విస్టిక్స్, పెర్ఫార్మింగ్ ఆర్ట్స్ మరియు ఫిజిక్స్ అండ్ ఆస్ట్రానమీ.

మరింత సమాచారం

- యూనివర్శిటీ ఆఫ్ హైదరాబాద్ 65.6 స్కార్తో పెర్ఫార్మింగ్ ఆర్ట్స్ లో రాణించి, ఈ రంగంలో తన బలాన్ని ప్రదర్శించింది.
- ఈ విశ్వవిద్యాలయం భాషాశాస్త్రం (లింగ్విస్టిక్స్) లో 57.4 స్కార్ను సాధించి, ఎంప్లాయర్ రెప్యూటేషన్ లో అత్యధికంగా రేటింగ్ పొందింది.
- కెమిస్ట్రీ సబ్జెక్టు సైటెషన్స్ పర్ పేపర్ కు అత్యధికంగా 75.7 స్కార్ను పొందింది, ఈ విభాగంలో పరిశోధన ఫలితాల ప్రభావాన్ని సూచిస్తుంది.
- ఎకనామిక్స్ లో హెచ్-ఇండెక్స్ లో 60 అత్యుత్తమ స్కార్ను సాధించింది, ఇది పరిశోధన ప్రభావం మరియు ఉత్పాదకతను కొలుస్తుంది.
- ఈ యూనివర్శిటీ కెమిస్ట్రీ విభాగం ఇంటర్నేషనల్ రీసెర్చ్ నెట్ వర్క్ విభాగంలో కూడా అత్యుత్తమ స్కార్ను 49.6 ను సాధించింది.

4. బయో-మెడికల్ పరిశోధన కోసం బ్లాక్-చెయిన్ ఫర్ ఇంపాక్ట్ తో జతకట్టిన సిసిఎంబి

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- బయోమెడికల్ పరిశోధనలో పురోగతి మరియు అవిష్కరణలను వేగవంతం చేయడానికి బిఎఫ్ఐ-బయోమ్ వర్చువల్ నెట్వర్క్ ప్రోగ్రామ్ కింద బ్లాక్-చెయిన్ ఫర్ ఇంపాక్ట్ (బిఎఫ్ఐ) తో సెంటర్ ఫర్ సెల్బ్యూలార్ అండ్ మాలిక్యులర్ బయాలజీ జట్టు కట్టింది.

మరింత సమాచారం

- బిఎఫ్ఐ ఈ ప్రోగ్రామ్ కోసం మూడు సంవత్సరాలలో 600,000 డాలర్లకు పైగా కేటాయిస్తుంది.
- బయోమెడికల్ సైన్స్ మరియు అవిష్కరణలో ఇంటర్ డిసిప్లినరీ మరియు సహకార అనువాద పరిశోధన ప్రాజెక్టులకు మద్దతు ఇవ్వడానికి సిసిఎంబి యొక్క అత్యాధునిక సౌకర్యాలు మరియు నైపుణ్యాన్ని ఈ భాగస్వామ్యం ఉపయోగించుకుంటుంది.
- బిఎఫ్ఐ-బయోమ్ వర్చువల్ నెట్వర్క్ ప్రోగ్రామ్ అనేది వాటాదారుల మధ్య సహకారాన్ని పెంపొందించడానికి పరిశోధనా సంస్థలు మరియు ఇంక్యుబేటర్లను ఒకచోటికి చేర్చే ఒక కార్యక్రమం.

5. ప్రపంచ పార్కింగ్స్ దినం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- ప్రపంచవ్యాప్తంగా మిలియన్ల మందిని ప్రభావితం చేసే దీర్ఘకాలిక నాడీక్షీణత రుగ్మత అయిన పార్కింగ్స్ వ్యాధి గురించి అవగాహన పెంచడానికి ఏటా ఏప్రిల్ 11న ప్రపంచ పార్కింగ్స్ దేని జరుపుకుంటారు.

మరింత సమాచారం

- పార్కింగ్స్ పరిస్థితి, దాని లక్షణాలు మరియు రోగులు మరియు వారి కుటుంబాలు ఎదుర్కొంటున్న సవాళ్లను తెలియజేయడాన్ని పార్కింగ్స్ దే లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- ఇది 1817లో వ్యాధిని మొదటిసారిగా వివరించిన వైద్యుడు డాక్టర్ జేమ్స్ పార్కింగ్స్ కు కూడా గౌరవిస్తుంది. ప్రపంచ పార్కింగ్స్ దే అతని పుట్టినరోజునే నిర్వహించబడుతుంది.
- 1997లో, యూరోపియన్ అసోసియేషన్ ఫర్ పార్కింగ్స్ డిసీజ్ (దీనిని ప్రస్తుతం పార్కింగ్స్ యూరప్ అని పిలుస్తారు) ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ సహ-స్పాన్సర్షిప్ తో ఏప్రిల్ 11ని ప్రపంచ పార్కింగ్స్ దేగా ప్రకటించింది.
- ప్రపంచ పార్కింగ్స్ దే 2024 యొక్క థీమ్ “ఫైండింగ్ యువర్ లైట్”, ఇది పార్కింగ్స్ వ్యాధితో జీవిస్తున్న వ్యక్తుల కొరకు ఆశను, దృఢత్వాన్ని మరియు సానుకూల దృక్పథాన్ని కలిగి ఉంటుంది.

6. హైదరాబాద్ కు చెందిన సైబర్ సెక్యూరిటీ సంస్థను సత్కరించిన సిఐఎస్ఐ డివిజి

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- హైదరాబాద్ కు చెందిన సైబర్ సెక్యూరిటీ సంస్థ బ్లాక్ డెడ్ సాఫ్ట్వేర్ సొల్యూషన్స్ లిమిటెడ్ రాజీవ్ గాంధీ అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయంలో భద్రతను పెంచడంలో చేసిన కృషికి గాను గుర్తింపు పొందింది.

- కంపెనీ అందించిన సహకారానికి గాను సెంట్రల్ ఇండస్ట్రియల్ సెక్యూరిటీ ఫోర్స్ డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టర్ జనరల్ డి. శ్యామల సత్కరించారు.

మరింత సమాచారం

- బ్లాక్ డెడ్ అత్యాధునిక భద్రతా పరిష్కారాలను అందించింది. వీటిలో అత్యాధునిక ఫైర్వాలలు మరియు ఇతర భద్రతా పరికరాలతో సహా, విమానాశ్రయం యొక్క డిజిటల్ రక్షణను బలోపేతం చేయడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- ఈ సహకారం కీలకమైన మౌలిక సదుపాయాల భద్రతను బలోపేతం చేయడంలో, అత్యాధునిక సైబర్ సెక్యూరిటీ టెక్నాలజీని ఉపయోగించుకోవడంలో ఒక ముఖ్యమైన ముందడుగును సూచిస్తుంది.
- భద్రతా చర్యలను పటిష్టం చేయడంలో, ముఖ్యంగా విమానాశ్రయాల వంటి కీలకమైన మౌలిక సదుపాయాల రంగాలలో ప్రైవేట్-పబ్లిక్ సహకారాల ప్రాముఖ్యతను ఈ గుర్తింపు ఎత్తిచూపింది.

7. ఆగస్టు చివరి నాటికి సిద్ధం కానున్న మూసీ ఎవర్ ఫ్రంట్ డెవలప్ మెంట్ మాస్టర్ ప్లాన్

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- మూసీ రివర్-ఫ్రంట్ డెవలప్ మెంట్ ప్రాజెక్ట్ యొక్క ముసాయిదా బృహత్ ప్రణాళికను ఆగస్టు 2024 నాటికి ఖరారు చేయనున్నట్లు తెలంగాణ ముఖ్య కార్యదర్శి ప్రకటించారు.

మరింత సమాచారం

- ప్రభుత్వ-ప్రైవేట్ భాగస్వామ్య సమూహాన్ని ఉపయోగించి, హైదరాబాద్ లోని మూసీ నది యొక్క 55 కి.మీ పొడవు వెంబడి పునరుద్ధరించడాన్ని ఈ ప్రాజెక్టు లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- ప్రాజెక్టు మొదటి దశ ఉస్మాన్ సాగర్ మరియు హిమాయత్ సాగర్ డ్యామ్ల మధ్య బాపూఘాట్ వరకు విస్తరించి ఉంటుంది.
- ప్రాజెక్టు యొక్క ప్రాధాన్యతలలో వరద రక్షణ, మూసీ నది వెంబడి సుందరీకరణ మరియు సమీప వారసత్వ ప్రదేశాల సంరక్షణ ఉన్నాయి.
- నదీ పరిసర ప్రాంతాలలో గణనీయమైన అభివృద్ధిని తీసుకురావడానికి ఉద్దేశించిన ఈ ప్రాజెక్టులో పాల్గొనడానికి పలు ప్రైవేట్ సంస్థలు ఆసక్తిని వ్యక్తం చేశాయి. చారిత్రాత్మకంగా ముచుకుంద అని పిలువబడే మూసీ నది, తెలంగాణ గుండా ప్రవహించే కృష్ణా నదికి ప్రధాన ఉపనది.
- మూసీ నది అనంతగిరి కొండలలో ఉద్భవిస్తుంది. ఇది కృష్ణా నదిలో కలిసే ముందు హైదరాబాదులోని పాత మరియు కొత్త నగర ప్రాంతాలను విభజిస్తూ ప్రవహిస్తుంది.
- మూసీ నదిపై హిమాయత్ సాగర్ మరియు ఉస్మాన్ సాగర్ అనే రెండు కృత్రిమ చెరువులను నిర్మించడం వలన హైదరాబాద్ కు తాగునీటి సరఫరాకు వీలుకలిగింది.

8. సి.ఆర్.పి.ఎఫ్ శౌర్య దినోత్సవం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- సి.ఆర్.పి.ఎఫ్ శౌర్య దినోత్సవాన్ని ప్రతి ఏటా ఏప్రిల్ 9న జరుపుకుంటారు.

మరింత సమాచారం

- ఇది 1965లో గుజరాత్ లోని రాన్ ఆఫ్ కచ్ లోని సర్దార్ పోస్టులో సి.ఆర్.పి.ఎఫ్ సిబ్బంది ప్రదర్శించిన అసాధారణ ధైర్యసాహసాలను గుర్తు చేస్తుంది.

- 1965లో ఈ రోజున, సి.ఆర్.పి.ఎఫ్ సైనికుల యొక్క ఒక చిన్న బృందం సర్దార్ పోస్ట్ వద్ద భారీ దాడి చేసిన పాకిస్తాన్ సైన్యాన్ని ఓడించి చారిత్రాత్మక విజయాన్ని సాధించింది.
- శత్రు సంఖ్యబలం ఎక్కువగా ఉన్నప్పటికీ, సి.ఆర్.పి.ఎఫ్ సైనికులు 34 మంది పాకిస్తానీ సైనికులను విజయవంతంగా మట్టుబెట్టడం, నలుగురిని సజీవంగా పట్టుకోవడం ద్వారా విశేషమైన ధైర్యాన్ని మరియు దృఢ సంకల్పాన్ని ప్రదర్శించారు.
- సర్దార్ పోస్ట్లోని సి.ఆర్.పి.ఎఫ్ సిబ్బంది చూపిన ధైర్యసాహసాలు దేశ భద్రతను మరియు ప్రాదేశిక సమగ్రతను కాపాడటంలో వారి అచంచలమైన నిబద్ధతకు ఉదాహరణగా చరిత్ర పుటల్లో నిలిచిపోయాయి.

9. జీవవైవిధ్య కార్యాచరణ ప్రణాళిక

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- భారతదేశంలో జీవవైవిధ్య పరిరక్షణపై తన చురుకైన వైఖిరికి గాను తెలంగాణ గుర్తింపు పొందింది.

మరింత సమాచారం

- రాష్ట్రం 2023లో సమగ్ర రాష్ట్ర జీవవైవిధ్య వ్యూహం మరియు కార్యాచరణ ప్రణాళిక అభివృద్ధితో ముందంజలో నిలిచింది.
- రాష్ట్ర జీవవైవిధ్య వ్యూహం మరియు కార్యాచరణ ప్రణాళిక సవరించిన జాతీయ జీవవైవిధ్య చట్టం మరియు కున్మింగ్-మాంట్రీయల్ గ్లోబల్ బయోడైవర్సిటీ ఫ్రేమ్వర్క్ రెండింటికీ అనుగుణంగా ఉంది.
- ఈ కార్యాచరణ ప్రణాళిక జీవవైవిధ్యం యొక్క వివిధ కోణాలను పరిష్కరించే 12 అధ్యాయాలను కలిగి ఉంటుంది, ఇందులో అది ఎదుర్కొనే ముప్పులు మరియు పరిరక్షణ కోసం వ్యూహాలు ఉన్నాయి.
- పబ్లిక్-ప్రైవేట్ భాగస్వామ్యాలు మరియు కార్పొరేట్ సోషల్ రెస్పాన్సిబిలిటీ కార్యక్రమాలు వంటి వినూత్న విధానాల ద్వారా వనరుల సమీకరణపై ప్రణాళిక యొక్క ముఖ్య దృష్టి ఉంది, ఇది పరిరక్షణ ప్రయత్నాలకు బహుళ-భాగస్వామ్య పక్షాల విధానాన్ని సూచిస్తుంది.
- జీవవైవిధ్య నిర్వహణ సంఘాల (బయోడైవర్సిటీ మేనేజ్మెంట్ కమిటీల) ను బలోపేతం చేయడం అనేది ఈ ప్రణాళికలో ముఖ్యమైన ప్రాముఖ్యతను కలిగి ఉంది, ఎందుకంటే అవి స్థానిక స్థాయిలో జీవవైవిధ్య పరిరక్షణ చర్యలను పర్యవేక్షించడంలో మరియు అమలు చేయడంలో కీలకమైన పాత్రను పోషిస్తాయి.
- జీవవైవిధ్య పరిరక్షణలో తెలంగాణ యొక్క చురుకైన చర్యలు భారతదేశంలోని ఇతర రాష్ట్రాలకు ఒక ఉదాహరణగా నిలిచాయి. ఇవి భవిష్యత్ తరాల కొరకు జీవవైవిధ్యాన్ని సంరక్షించే లక్ష్యంతో విస్తృత ప్రపంచ ప్రయత్నాలకు దోహదం చేస్తాయి.

10. ఇండియా బుక్ ఆఫ్ రికార్డ్స్ లో కెక్కిన ఆకర్షణ సతీష్

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- హైదరాబాద్ కు చెందిన 12 ఏళ్ల విద్యార్థి ఆకర్షణ సతీష్, అక్షరాస్యతను పెంపొందించడంలో తన అంకితభావాన్ని ప్రదర్శిస్తూ పది లైబ్రరీలను స్థాపించి ఇండియా బుక్ ఆఫ్ రికార్డ్స్ లో స్థానం సంపాదించింది.

మరింత సమాచారం

- కేంద్ర సాంస్కృతిక మరియు పర్యాటక శాఖ మంత్రి హాజరైన ఒక వేడుకలో

ఆకర్షణ సతీష్ కృషిని గుర్తించి, సత్కరించారు. దీంతో, ఆమె విజయానికి ప్రతిష్ఠ కూడా తోడయినట్లయింది.

- ఇప్పటికే ఒక ముఖ్యమైన మైలురాయిని సాధించినప్పటికీ, ఆకర్షణ తన ప్రయత్నాలను కొనసాగించాలని నిశ్చయించుకుంది. 2024 చివరి నాటికి మరో 15 లైబ్రరీలను స్థాపించాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.

ఇండియా బుక్ ఆఫ్ రికార్డ్స్ గురించి

- ఇండియా బుక్ ఆఫ్ రికార్డ్స్ అనేది భారతదేశంలోని వివిధ రంగాలలో అపూర్వమైన విజయాలను గుర్తించి, సమాధులు చేసే ఒక గౌరవనీయమైన సంస్థ.
- విభిన్న రంగాలలో భారతీయుల ప్రతిభ మరియు విజయాలను జరుపుకోవడానికి ఇది ఒక వేదికగా ఉపయోగపడుతుంది.
- ఈ సంస్థ యొక్క వెబ్సైట్ యువ సాధకులు, ఆటలు మరియు క్రీడలు, సాహసం మరియు ఓర్పు, సంగీతం మరియు నృత్యం వంటి ఇతర విభాగాలలో ఇటీవలి రికార్డ్ హోల్డర్లను ప్రదర్శిస్తుంది.

11. మహిళలకు 4 నెలల్లో రూ. 1,177 కోట్లు ఆదా చేసిన 'మహాలక్ష్మి' పథకం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- తెలంగాణలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అమలు చేసిన మహాలక్ష్మి పథకం ఫలితంగా మహిళలు మరియు లింగమార్పిడి వ్యక్తులకు ఎంతో పొదుపు జరిగింది. వారందరికీ కేవలం నాలుగు నెలల్లో రూ. 1,177 కోట్లకు పైగా ఆదా అయింది.

మరింత సమాచారం

- ఈ పథకం తెలంగాణ రాష్ట్రవ్యాప్తంగా మహిళలు మరియు లింగమార్పిడి వ్యక్తులకు వారి ఆర్థిక సాధికారతను పెంపొందించే లక్ష్యంతో ఉచిత బస్సు ప్రయాణాన్ని అందిస్తుంది.
- డిసెంబరు 2023లో ప్రారంభించినప్పటి నుండి, మహాలక్ష్మి పథకం కారణంగా తెలంగాణ రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థ బస్సులలో ప్రయాణీకుల సంఖ్య గణనీయంగా పెరిగింది, ఇది దాని ప్రజాదరణ మరియు ప్రభావాన్ని సూచిస్తుంది.
- బస్సు ఛార్జీలను తొలగించడం ద్వారా, ఈ కార్యక్రమం మహిళలు మరియు లింగమార్పిడి వ్యక్తులకు ఆర్థిక ఉపశమనాన్ని అందించడమే కాకుండా వారికి విద్య, ఉపాధి మరియు వివిధ అవకాశాలను పొందే పరిస్థితులను మెరుగుపరుస్తుంది.

12. ప్రపంచ హెమామియోపతి దినోత్సవం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- హెమామియోపతి స్థాపకుడు శామ్మ్యూల్ హానెమాన్ జన్మదినాన్ని పురస్కరించుకుని ఏటా ఏప్రిల్ 10న ప్రపంచ హెమామియోపతి దినోత్సవాన్ని జరుపుకుంటారు.

మరింత సమాచారం

- ఈ దినం హెమామియోపతి గురించి అవగాహన పెంచుకోవడానికి ఒక అవకాశంగా ఉపయోగపడుతుంది. హోమియోపతి అనునది శరీరం యొక్క వైద్య ప్రతిస్పందనను ఉత్తేజపరిచేందుకు సహజ పదార్థాలను తక్కువ మోతాదులో వినియోగించే ప్రత్యామ్నాయ వైద్య విధానం.

- ప్రపంచ హోమియోపతి దినోత్సవం యొక్క లక్ష్యాలు హోమియోపతిపై ప్రజల అవగాహనను పెంచడం, హోమియోపతి చికిత్సలను మరింత అందుబాటులోకి తీసుకురావడం మరియు దాని భవిష్యత్ సామర్థ్యాన్ని అన్వేషించేటప్పుడు ఎదుర్కొంటున్న సవాళ్లను పరిష్కరించడం.
- ప్రపంచ హోమియోపతి దినోత్సవం 2024 యొక్క ఇతివృత్తం 'ఎంపవరింగ్ రీసెప్స్, ఎన్ హాస్నింగ్ ప్రొఫిషియన్స్: ఎ హోమియోపతి సింపోజియం'.
- మహేంద్ర లాల్ సిర్కార్ హోమియోపతి వైద్యుడిగా మారిన మొదటి భారతీయుడు. ఆయన భారతదేశంలో హోమియోపతి అభివృద్ధికి ఎంతగానో తోడ్పడ్డారు.
- 1881లో స్థాపించబడిన కలకత్తా హోమియోపతిక్ మెడికల్ కాలేజీ, భారతదేశంలో మొదటి హోమియోపతి వైద్య కళాశాలగా గుర్తింపు పొంది, దేశంలో హోమియోపతి అభివృద్ధిలో ఒక ముఖ్యమైన మైలురాయిగా నిలిచిపోయింది.

13. అంతర్జాతీయ మానవ అంతరిక్షయాన దినోత్సవం

వార్షికోత్సవం ఎందుకు ఉంది?

- 1961లో యూరి గగారిన్ యొక్క చారిత్రాత్మకమైన మొదటి మానవ అంతరిక్షయాన వార్షికోత్సవం సందర్భంగా ఏప్రిల్ 12న అంతర్జాతీయ మానవ అంతరిక్షయాన దినోత్సవాన్ని జరుపుకుంటారు.

మరింత సమాచారం

- ఇది 7 ఏప్రిల్ 2011న ఐక్యరాజ్యసమితి జనరల్ అసెంబ్లీ 65వ సమావేశంలో ప్రకటించబడింది.
- ఇది మానవ జాతి పురోగతి మరియు సుస్థిరాభివృద్ధి కోసం అంతరిక్ష శాస్త్రం మరియు సాంకేతికత యొక్క ప్రాముఖ్యతను నొక్కి చెబుతుంది.
- ఇంటర్నేషనల్ డే ఆఫ్ హ్యూమన్ స్పేస్ షైట్ యొక్క థీమ్ "ఎంకరేజ్ సైంటిఫిక్ క్యూరియాసిటీ (శాస్త్రీయ ఉత్సాహంతో ప్రోత్సహించండి)". ఇది వ్యక్తులు మరియు సమాజాలు ఆవిష్కరణలకు చోదక శక్తిగా ఉత్సాహంతో పెంపొందించడానికి ప్రోత్సహిస్తుంది.

14. 1,213 ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఒక్క విద్యార్థి కూడా చేరలేదు

వార్షికోత్సవం ఎందుకు ఉంది?

- తెలంగాణలోని 1,213 ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఒక్క విద్యార్థి కూడా చేరలేదని ఇటీవలి నివేదిక సూచిస్తుంది.

మరింత సమాచారం

- దాదాపు 1,300 మంది ఉపాధ్యాయులు ఉన్నప్పటికీ, కొన్ని పాఠశాలలకు ఒకరు లేదా ఇద్దరు ఉపాధ్యాయులను మాత్రమే కేటాయించారు. విద్యార్థులెవరూ చేరకపోవడంతో ఆ టీచర్లను సమీపంలోని ఇతర పాఠశాలలకు పంపిస్తున్నారు.
- ఈ పాఠశాలలు ప్రాథమిక, ప్రాథమికోన్నత మరియు ఉన్నత పాఠశాలలతో సహా వివిధ స్థాయిలను కలిగి ఉన్నాయి.
- ఈ నివేదిక విద్యా వ్యవస్థలోని విస్తృత సమస్యపై కూడా వెలుగునిస్తుంది:
 - 1) 30,023 ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో 13,364 పాఠశాలల్లో 50 కంటే తక్కువ మంది విద్యార్థులు నమోదు చేసుకున్నారు.

- 2) ఒక ఉపాధ్యాయుడు మాత్రమే ఉన్న ప్రభుత్వ పాఠశాలల సంఖ్య 5,821.
- 3) ప్రాథమిక స్థాయిలో ప్రతికూల విద్యార్థి-ఉపాధ్యాయ నిష్పత్తి 45.18 శాతంగా ఉంది, ఇది వనరుల కేటాయింపు మరియు విద్య అందుబాటులో గణనీయమైన అసమతుల్యతను సూచిస్తుంది.

15. మహాత్మా జ్యోతిరావు ఫూలేకు నివాళులు అర్పించిన ముఖ్యమంత్రి

వార్షికోత్సవం ఎందుకు ఉంది?

- సంఘ సంస్కర్త మహాత్మా జ్యోతిరావు ఫూలే 198వ జయంతి సందర్భంగా రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి ఆయనకు నివాళులర్పించారు.

మరింత సమాచారం

- మహాత్మా జ్యోతిరావు ఫూలే (1827-1890) అందరికీ సమానత్వం కోసం కృషి సల్పిన ప్రముఖ భారతీయ సంఘ సంస్కర్త.
- వివక్షతో కూడిన కుల వ్యవస్థను ఆయన తీవ్రంగా వ్యతిరేకించాడు, ముఖ్యంగా అంటరానివారు మరియు అట్టడుగు కులాల హక్కుల కోసం పోరాడాడు.
- తన భార్య సావిత్రీబాయి ఫూలేతో కలిసి ఆయన మహిళలలో విద్యను ప్రోత్సహించాడు. వారు 1848లో బాలికల కోసం భారతదేశపు మొదటి పాఠశాలను స్థాపించారు.
- 1873లో, ఫూలే సత్యశోధక్ సమాజ్ ("సత్యం-శోధకుల సంఘం")ని స్థాపించారు, ఇది అందరికీ హేతుబద్ధత, విమర్శనాత్మక ఆలోచన మరియు సామాజిక న్యాయాన్ని ప్రోత్సహించే లక్ష్యంతో ఉంది.

16. అంతర్జాతీయ బాలల విశ్వవిద్యాలయ దినోత్సవం

వార్షికోత్సవం ఎందుకు ఉంది?

- అంతర్జాతీయ బాలల విశ్వవిద్యాలయ దినోత్సవం 2024లో ప్రారంభించబడిన కొత్తగా ఏర్పాటు చేయబడిన వేడుక.
- ఇది ప్రతి సంవత్సరం ఏప్రిల్ 11వ తేదీన నిర్వహించబడుతుంది. ప్రపంచవ్యాప్తంగా పిల్లల విశ్వవిద్యాలయాలు మరియు ఇలాంటి కార్యక్రమాల యొక్క ముఖ్యమైన పాత్రను గుర్తించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.

మరింత సమాచారం

- నవంబర్ 2023లో వియన్నాలో జరిగిన చివరి ఈయసియు. నెట్ సమావేశంలో చేసిన ప్రకటన తర్వాత ఈ కార్యక్రమం ప్రారంభించబడింది.
- ఈ సమావేశంలో ఏప్రిల్ 11వ తేదీని అంతర్జాతీయ బాలల విశ్వవిద్యాలయాల దినోత్సవంగా నిర్ణయించారు.
- అంతర్జాతీయ బాలల విశ్వవిద్యాలయ దినోత్సవం యొక్క లక్ష్యాలు:
 - 1) పిల్లల విశ్వవిద్యాలయాల గురించి అవగాహన పెంచడం మరియు అధిక-నాణ్యతతో కూడిన సైన్స్, టెక్నాలజీ, ఇంజనీరింగ్, ఆర్ట్స్, మ్యూజిక్ మొదలైనవి మరియు హ్యూమానిటీస్ కార్యకలాపాలను అందించడం.
 - 2) పరిశోధన మరియు విజ్ఞాన శాస్త్రాన్ని పిల్లలందరికీ అందుబాటులో ఉంచడం యొక్క ప్రాముఖ్యతను నొక్కి చెప్పడం.
 - 3) బాలల విశ్వవిద్యాలయాల కృషిని ప్రదర్శించడం మరియు ఈ కార్యక్రమాలలో పాల్గొనడాన్ని ప్రోత్సహించడం.

17. ఆపరేషన్ చేయూత

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- కొత్తగూడెం జిల్లా పోలీసుల “ఆపరేషన్ చేయూత” కార్యక్రమం అనేక మంది మావోయిస్టులను లొంగిపోయేలా ప్రోత్సహించడంలో విజయవంతమైంది.

మరింత సమాచారం

- నిషేధిత సిపిఐ (మావోయిస్ట్) పార్టీ సిద్ధాంతంపై సందేహాలను, నాయకత్వం వేధింపులపై అసంతృప్తిని వ్యక్తం చేస్తూ నలుగురు మావోయిస్టులు జిల్లా పోలీసు మరియు సిఆర్పిఎఫ్ విభాగాలకు లొంగిపోయారు.
- చెర్ల పోలీస్ స్టేషన్లో పోలీసు సూపరింటెండెంట్ ఆధ్వర్యంలో అజ్ఞాతంలోని మావోయిస్టుల కుటుంబ సభ్యులకు కౌన్సెలింగ్ కార్యక్రమం జరిగింది.
- మావోయిస్టులు లొంగిపోవాలని మరియు ప్రధాన జన జీవన ప్రవంతిలో కలిసిపోవాలని విజ్ఞప్తి చేయడంతో పాటు, రాష్ట్ర మరియు కేంద్ర ప్రభుత్వాలు చేపడుతున్న అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను మావోయిస్టులు అడ్డుకోవడం తగదని అధికారులు స్పష్టం చేశారు.

18. ఖల్సా పంత్ వ్యవస్థాపక దినోత్సవం (వైశాఖి)

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- 325వ వార్షికోత్సవాన్ని పురస్కరించుకుని సిక్కులు “ఖల్సా పంత్ స్థాపన దినోత్సవం” (వైశాఖి)ని హైదరాబాద్లో ఉత్సాహంతో మరియు భక్తితో జరుపుకున్నారు.

మరింత సమాచారం

- 1699లో గురు గోవింద్ సింగ్ ప్రారంభించిన ఖల్సా సంప్రదాయం సిక్కు చరిత్రలో ఎంతో ప్రాముఖ్యతను కలిగి ఉంది.
- ఇది మొఘల్ శకంలో ఇస్లామిక్ మతపరమైన హింసను ప్రతిఘటించవలసిన అవసరం నుండి ఆవిర్భవించింది.
- సంఘటితులైన సిక్కుల యొక్క ప్రత్యేక సమాహమైన ఖల్సా, ధైర్యం, రక్షణ మరియు సిక్కు సూత్రాల పట్ల భక్తి యొక్క ఆదర్శాలను కలిగి ఉంది.
- ఖల్సాను ప్రారంభించిన తర్వాత, సిక్కులు సింగ్ (మగవారికి) మరియు కౌర్ (ఆడవారికి) అనే బిరుదులను తీసుకుంటారు. పొగాకు, మత్తుపదార్థాలు, వ్యభిచారానికి దూరంగా ఉండటం మరియు ఆచార పద్ధతిలో తయారుచేసిన మాంసాన్ని తీసుకోకపోవడం వంటి కఠినమైన ప్రవర్తనా నియమావళికి కట్టుబడి ఉంటారు.
- అదనంగా, వారు ఐదు కె లకు కట్టుబడి ఉంటారు: కత్తిరించని జుట్టు (కేప్), ఒక చెక్క దువ్వెన (కంఘా), ఒక ఇసుప చేతి కడియం (కారా), కత్తి (కిర్యాన్) మరియు పొట్టి లోదుస్తులు (కచేరా).

- ఈ సూత్రాలు మరియు అభ్యాసాలు ఖల్సా యొక్క ఆధ్యాత్మిక మరియు నైతిక బలాన్ని సూచించడమే కాకుండా వ్యక్తిగత మరియు సామాజిక జీవితంలో సిక్కు విలువలు మరియు సంప్రదాయాలను సమర్థించడంలో సంఘం యొక్క నిబద్ధతను గుర్తు చేస్తాయి.

19. హైదరాబాద్ జీడిపీ 2035 నాటికి 201.4 బిలియన్ డాలర్లకు చేరుకుంటుందని పేర్కొన్న నివేదిక

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- నైట్ ఫ్రాంక్ ఇండియా మరియు కాన్సెడరేషన్ ఆఫ్ ఇండియన్ ఇండస్ట్రీ (సిఐఐ) సంయుక్తంగా విడుదల చేసిన ‘ఇండియా రియల్ ఎస్టేట్: ఎ డికేడ్ ప్రమ్ నా’ అనే ఇటీవలి నివేదిక హైదరాబాద్ స్థూల దేశీయోత్పత్తిలో గణనీయమైన పెరుగుదలను అంచనా వేసింది.

మరింత సమాచారం

- 2018లో 50.6 బిలియన్ డాలర్లగా నమోదైన హైదరాబాద్ జీడిపీ, 2035 నాటికి 201.4 బిలియన్ డాలర్లకు ఎగబాకుతుందని అంచనా వేయబడింది, ఇది అద్భుతమైన ఆర్థిక వృద్ధిని ప్రదర్శిస్తుంది.
- ఈ నివేదిక ప్రకారం నగరం సంవత్సరానికి 8.47% పెరుగుదలను చవిచూసింది. 2019 నుండి 2035 మధ్యకాలంలో ప్రపంచవ్యాప్తంగా అత్యంత వేగంగా అభివృద్ధి చెందుతున్న నగరాల్లో ఒకటిగా నిలుస్తుంది మరియు మొదటి 10 నగరాల్లో మూడవ స్థానాన్ని పొందుతుంది.

20. పూల్ట్ మున్సిపల్ బాండ్లను జారీ చేయనున్న తెలంగాణలోని పట్టణ స్థానిక సంస్థలు

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- 2018లో బాండ్లను జారీ చేయడంలో గ్రేటర్ హైదరాబాద్ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ విజయం సాధించిన నేపథ్యంలో తెలంగాణలోని పట్టణ స్థానిక సంస్థలు ఇప్పుడు పూల్ట్ మున్సిపల్ బాండ్లను జారీ చేయాలని యోచిస్తున్నాయి. 2018లో జీహెచ్ఎంసీ వివిధ అభివృద్ధి పనుల కోసం బాండ్ల ద్వారా దాదాపు రూ. 495 కోట్లు సమీకరించింది.
- తెలంగాణలోని పద్నాలుగు ఇతర పట్టణ స్థానిక సంస్థలు ఇదే విధానాన్ని అనుసరించి, ఇలాంటి బాండ్ల జారీ ద్వారా నిధులను సమీకరించే అవకాశం ఉంది.

మరింత సమాచారం

- పూల్ట్ ఫైనాన్స్ డెవలప్మెంట్ ఫండ్ బాండ్ల జారీకి రేటింగ్ కోసం ప్రతిపాదనలను సమర్పించడానికి మున్సిపల్ పరిపాలన కమీషనర్ మరియు డైరెక్టర్ అర్హత కలిగిన క్రెడిట్ రేటింగ్ ఏజెన్సీలను ఆహ్వానించారు.
- పూల్ట్ ఫైనాన్స్ డెవలప్మెంట్ ఫండ్ బాండ్ల జారీ ప్రక్రియ, భాగస్వామ్య పట్టణ స్థానిక సంస్థలలో కీలకమైన పట్టణ మౌలిక సదుపాయాల ప్రాజెక్టులకు ఆర్థిక సహాయం చేయడాన్ని లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- అనేక చిన్న మునిసిపాలిటీలకు దీర్ఘకాలిక ప్రణాళిక మరియు రుణాలు తీసుకోవడానికి మార్కెట్ ప్రావృతా సామర్థ్యం లేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం చే పూల్ట్ ఫైనాన్స్ డెవలప్మెంట్ ఫండ్ పథకం పూల్ట్ ఫైనాన్స్ మునిసిపల్ బాండ్ల ద్వారా మధ్యస్థ మరియు చిన్న మునిసిపాలిటీలకు మూలధన మార్కెట్ను అందుబాటులోకి తేవడానికి సహాయపడుతుంది.

- పూర్వ మునిసిపల్ బాండ్లలో పాల్గొనే పట్టణ స్థానిక సంస్థలు- నిజాంపేట్ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్, బదంగ్ పేట్ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్, పీర్జాద్గూడ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్, మీరపేట్ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్, బోడుపుల్ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్, బండ్లగూడ జాగీర్ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్, మణికొండ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్, నార్సింగి మున్సిపల్ కార్పొరేషన్, దుండిగల్ మున్సిపాలిటీ, అమీన్పూర్ మున్సిపాలిటీ, నాగారం మున్సిపాలిటీ, తెల్లపూర్ మున్సిపాలిటీ, శంషాబాద్ మున్సిపాలిటీ, మరియు గ్రేటర్ వరంగల్ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్.

21. 'స్వాలోయింగ్ ది సన్' నవల ఆవిష్కరణ

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- లక్ష్మీ ముద్దేశ్వర్ పురి రచించిన "స్వాలోయింగ్ ది సన్" నవల ఆవిష్కరణ కార్యక్రమం హైదరాబాద్ లో జరిగింది.
- ఐక్యరాజ్యసమితిలో మాజీ అసిస్టెంట్ సెక్రటరీ జనరల్ మరియు భారత రాయబారి అయిన లక్ష్మీ ముద్దేశ్వర్ పురి ఈ నవలను రచించారు.

మరింత సమాచారం

- ఈ నవల ఆధునిక భారత చరిత్రలో అత్యంత కల్లోలమైన కాలాలలో ఒకటైన స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో భయమెరుగని కథానాయిక మాలతి యొక్క ప్రయాణాన్ని వెల్లడిస్తుంది.
- మాలతి పితృస్వామ్య సంప్రదాయాలను నిర్మూలనగా సవాలు చేస్తుంది. ప్రగతిశీలభావాలు గల తన తండ్రి మద్దతుతో, ఆమె సోదరి కమలతో పాటు కళాశాలకు హాజరై, ఆమె కుటుంబంలో కళాశాలకు హాజరైన మొదటి మహిళల్లో ఒకరిగా నిలుస్తుంది.
- స్వాతంత్ర్య ఉద్యమ సమయంలో బొంబాయి (ప్రస్తుతం ముంబై) నేపథ్యంలో ఈ నవల ప్రేమ, కరుణ, కోల్పోవడం మరియు పక్షపాతం మొదలైన ఇతివృత్తాలతో కూడుకొని ఉంది.

22. 'ఇండియా-ది రోడ్ టు లినెసన్స్' పుస్తక ఆవిష్కరణ

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- విశ్రాంత ఇండియన్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సర్వీస్ అధికారి మరియు మాజీ ఐరాస అధికారి అయిన భీమేశ్వర్ చల్లా హైదరాబాద్ లోని బెల్లా విస్టాలో ఉన్న అడ్మినిస్ట్రేటివ్ స్టాఫ్ కాలేజీ ఆఫ్ ఇండియా క్యాంపస్ లో జరిగిన కార్యక్రమంలో "ఇండియా-ది రోడ్ టు లినెసన్స్: ఎ విజన్ అండ్ యాన్ ఎజెండా" అనే తన తాజా పుస్తకాన్ని ఆవిష్కరించారు.

మరింత సమాచారం

- ఈ పుస్తకం భారతదేశంలో నైతిక క్షీణత, సంస్థాగత స్తబ్ధత మరియు సామాజిక సవాళ్లను పరిష్కరించడంపై దృష్టిని ఎత్తిచూపుతుంది.
- భారతదేశాన్ని పునరుజ్జీవింపజేయడం మరియు ఉజ్వల భవిష్యత్తు కోసం కృషి చేయడం కోసం చేతలకు పిలుపుగా అతను పుస్తకం యొక్క ఉద్దేశ్యాన్ని నొక్కి చెప్పాడు.
- పుస్తకావిష్కరణ కార్యక్రమంలో జయ ప్రకాష్ నారాయణ వంటి నిపుణుల బృందం మరియు రిటైర్డ్ అధికారులు పాల్గొన్నారు. వీరు భారత పాలన మరియు అభివృద్ధి యొక్క వివిధ అంశాలను చర్చించారు.
- నారాయణ భారత రాజ్యాంగం యొక్క అధ్యుల లక్షణాన్ని సమర్థిస్తూనే, స్థానిక పాలనలో లోపాలు మరియు విస్తృత ప్రజాస్వామ్య లోపాలను కూడా ఎత్తి

చూపారు. ఆర్థిక వృద్ధి, ఆర్థిక క్రమశిక్షణ, నిజమైన విద్య, ఆస్తి హక్కులు మరియు వివాదాల పరిష్కారం భారతదేశ పురోగతికి కీలకమైన అంశాలుగా ఆయన పేర్కొన్నారు.

- రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా మాజీ గవర్నర్ దువ్వూరి సుబ్బారావు, ప్రభుత్వ అతిక్రమణలకు వ్యతిరేకంగా పౌరులను రక్షించడంలో చట్టబద్ధ పాలన యొక్క ప్రాముఖ్యతను నొక్కి చెప్పారు.
- సుబ్బారావు చట్టబద్ధమైన పాలనను నిష్పక్షపాతంగా అమలు చేయడానికి బలమైన రాజ్య (ప్రభుత్వ) యంత్రాంగం యొక్క అవశ్యకతను ఎత్తిచూపారు మరియు భారతదేశం అభివృద్ధి చెందిన దేశంగా అభివృద్ధి చెందడానికి ప్రజాస్వామ్య జవాబుదారీతనం మరియు జవాబుదారీ పాలన అవసరమని నొక్కి చెప్పారు.

23. నిట్-వరంగల్ లో ఇ-ఆఫీస్ ఫైల్ సిస్టమ్ అమలు

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- వరంగల్ లోని నేషనల్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీ (నిట్-వరంగల్) క్యాంపస్ లో ఇ-ఆఫీస్ ఫైల్ సిస్టమ్ ప్రారంభించబడినది.

మరింత సమాచారం

- ఇ-ఆఫీస్ సిస్టమ్ కోసం సాఫ్ట్వేర్ ను భారత ప్రభుత్వం ఆధ్వర్యంలోని నేషనల్ ఇన్ఫర్మేటిక్స్ సెంటర్ అభివృద్ధి చేసింది.
- ఈ చొరవ, జవాబుదారీతనం, పారదర్శకత మరియు కాగిత రహిత కార్యాలయ వాతావరణం వైపు మళ్లించడం వంటి లక్షణాలతో కూడిన పాలనను ప్రోత్సహించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.

24. ప్రధాన జిసిసి హాబ్ లుగా తమ సొనాలను పదిలపరుచుకున్న హైదరాబాద్ మరియు బెంగళూరు

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- ఎ.ఎన్.ఎస్.ఆర్ యొక్క ఇటీవలి నివేదిక గ్లోబల్ ఇన్-హౌస్ సెంటర్స్ అని కూడా పిలువబడే గ్లోబల్ కేపబిలిటీ సెంటర్ (జిసిసి)లకు అతిధ్యం ఇవ్వడంలో ప్రపంచ నాయకులుగా భారతీయ నగరాల అవిరూపాన్ని ఎత్తిచూపుతుంది.

మరింత సమాచారం

- దేశంలోని మొత్తం గ్లోబల్ కేపబిలిటీ సెంటర్లలో హైదరాబాద్ 19% పైగా మరియు బెంగళూరు 30% పైగా కలిగి ఉంది, దేశవ్యాప్త నగరాలలో ముందంజలో ఉన్నాయి.
- ఢిల్లీ, ముంబై, పూణే మరియు చెన్నై భారతదేశంలో గ్లోబల్ కేపబిలిటీ సెంటర్లను కలిగియున్న ఇతర ప్రధాన కేంద్రాలుగా ఉన్నాయి. ఇది దేశవ్యాప్తంగా జిసిసిలు వైవిధ్యంగా విస్తరించి ఉన్నాయని సూచిస్తుంది.
- గ్లోబల్ కేపబిలిటీ సెంటర్లు ప్రాథమిక బ్యాంక్-ఆఫీస్ ట్యాస్క్లనే కాకుండా బహుళజాతి సంస్థల కోసం వివిధ విధులను నిర్వహిస్తూ, ప్రపంచ కార్యకలాపాలలో వాటి ప్రాముఖ్యతను ప్రదర్శిస్తున్నాయి.
- ఈ నివేదిక భారతదేశంలో గ్లోబల్ కేపబిలిటీ సెంటర్ల మార్కెట్లో నిరంతర వృద్ధిని అంచనా వేసింది, ఇది 2030 నాటికి 110 బిలియన్ డాలర్లకు చేరుకోవచ్చని అంచనాలు సూచిస్తున్నాయి. ఇది దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థలో ఈ రంగం యొక్క గణనీయమైన సామర్థ్యాన్ని నొక్కి చెబుతుంది.

25. వన్యప్రాణుల రక్షణలో గ్రామ పంచాయతీలు పాల్గొనాలి

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- వన్యప్రాణుల రక్షణ ప్రయత్నాలలో చురుకుగా పాల్గొనేందుకు గ్రామ-స్థాయి పాలక సంస్థలైన గ్రామ పంచాయతీలకు భారత ప్రభుత్వం అధికారం కల్పిస్తోంది.
- ఈ కార్యక్రమం రెండు ప్రాథమిక సమస్యలను పరిష్కరించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది: మానవ-వన్యప్రాణుల సంఘర్షణను అరికట్టడం, మరియు వేట, చట్టవిరుద్ధ కార్యకలాపాలను నిరోధించడం.

మరింత సమాచారం

- గ్రామ పంచాయతీలు స్థానిక సమాజ చర్చలలో పాల్గొంటాయి. పంటలపై దాడులు మరియు జంతువుల దాడులు వంటి సమస్యలను పరిష్కరించడానికి స్థానిక పరిష్కారాలను అమలు చేస్తాయి, తద్వారా మానవులు మరియు వన్యప్రాణుల మధ్య సంఘర్షణలు తగ్గతాయి.
- అంతేకాకుండా గ్రామ పంచాయతీలు స్థానిక కమ్యూనిటీలలో అవగాహన పెంచుతాయి. వేటాడటం మరియు ఇతర చట్టవిరుద్ధ కార్యకలాపాలను అరికట్టడానికి నేరస్థుల సామాజిక బహిష్కరణలను ప్రోత్సహిస్తాయి.
- ఈ ప్రయత్నం స్థానిక కమ్యూనిటీలు మరియు వన్యప్రాణుల పరిరక్షణ ప్రయత్నాలలో వారి అవసరాలపై లోతైన అవగాహనను పెంపొందించే అట్టడుగు స్థాయి నుండి నిర్మాణాత్మక విధానాన్ని సూచిస్తుంది.

26. న్యూరో సర్జరీలో ఆగ్నెంటెడ్ రియాలిటీ, కృత్రిమ మేధస్సును ఉపయోగించిన కిమ్స్ వైద్యులు

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- సికింద్రాబాద్ లోని కిమ్స్ హాస్పిటల్ లోని వైద్యులు బ్రెయిన్ ట్యూమర్ సర్జరీల కోసం ఆగ్నెంటెడ్ రియాలిటీ మరియు ఆర్టిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్ ని అనుసంధానించే కొత్త విధానాన్ని రూపొందించారు.
- ఇది భారతదేశంలో న్యూరో సర్జరీలో కృత్రిమ మేధస్సును ఉపయోగిస్తున్న మొదటి ఉదాహరణగా గుర్తించబడి, ఈ రంగంలో గణనీయమైన పురోగతిని సూచిస్తుంది.

మరింత సమాచారం

- శస్త్ర చికిత్స సమయంలో రోగి యొక్క శరీర నిర్మాణంపై డిజిటల్ మోడల్ ను ప్రదర్శించడం ద్వారా కృత్రిమ మేధస్సు ఈ ప్రక్రియలో కీలక పాత్ర పోషిస్తుంది. మెరుగైన ఖచ్చితత్వం మరియు రోగి భద్రత కోసం వైద్యులకు తక్షణ మార్గదర్శకత్వం అందిస్తుంది.
- న్యూరో సర్జరీలో ఆగ్నెంటెడ్ రియాలిటీ మరియు కృత్రిమ మేధస్సులను ఉపయోగించడం ద్వారా, సర్జన్లు రోగి యొక్క శరీర నిర్మాణంపై మెరుగైన విజువలైజేషన్ మరియు అవగాహనను సాధించగలరు, ఇది మరింత ఖచ్చితమైన శస్త్రచికిత్సా విధానాలకు మరియు మెరుగైన ఫలితాలకు దారి తీస్తుంది.
- ఈ వినూత్న విధానం వైద్య విధానాలను అభివృద్ధి చేయడానికి మరియు న్యూరో సర్జరీలో రోగి సంరక్షణను మెరుగుపరచడానికి అత్యాధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని ఏకీకృతం చేసే సామర్థ్యాన్ని ప్రదర్శిస్తుంది.

27. సేవ్ ది ఎలిఫెంట్ దినోత్సవం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- ఏనుగులు ఎదుర్కొంటున్న సవాళ్ల గురించి అవగాహన కల్పించడానికి మరియు వాటి రక్షణ మరియు పరిరక్షణ కోసం కృషి చేయడానికి ప్రతి సంవత్సరం ఏప్రిల్ 16న ప్రపంచవ్యాప్తంగా ' సేవ్ ది ఎలిఫెంట్ డే ' ని పాటిస్తారు.

మరింత సమాచారం

- ఏనుగులు చాలా తెలివైన మరియు సామాజిక జంతువులు, ఇవి ఆరోగ్యకరమైన పర్యావరణ వ్యవస్థలను నిర్వహించడంలో కీలక పాత్ర పోషిస్తాయి, జీవవైవిధ్యానికి వాటి పరిరక్షణ చాలా ముఖ్యమైనవి.
- ఏనుగులు, వాటి ప్రవర్తన మరియు అవి ఎదుర్కొనే ముప్పుల గురించి మరింత తెలుసుకోవడానికి మరియు వాటి సంరక్షణకు సహకరించే మార్గాలను అన్వేషించడానికి ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉన్న ప్రజలకు ఈ రోజు ఒక అవకాశంగా ఉపయోగపడుతుంది.
- ప్రస్తుతం మూడు రకాల ఏనుగులు ఉన్నాయి. అవి: ఆఫ్రికన్ బుష్ ఏనుగులు, ఆఫ్రికన్ ఫారెస్ట్ ఏనుగులు మరియు ఆసియా ఏనుగులు. ప్రతి దానికి వాటి ప్రత్యేక లక్షణాలు మరియు నివాసాలు ఉన్నాయి.
- ఏనుగుల గురించిన ఒక ఆసక్తికరమైన విషయం ఏమిటంటే, అవి క్షీరదాలలో ఎక్కువ కాలం గర్భం దాల్చే రికార్డును కలిగి ఉన్నాయి. ఆడ ఏనుగులు 18 నుండి 22 నెలల పాటు గర్భధారణ కాలాన్ని కలిగి ఉంటాయి.

28. వరల్డ్ వాయిస్ డే

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- మన స్వరం యొక్క ప్రాముఖ్యత గురించి అవగాహన పెంచడానికి మరియు స్వర ఆరోగ్యాన్ని ప్రోత్సహించడానికి ప్రతి సంవత్సరం ఏప్రిల్ 16న ప్రపంచ స్వర దినోత్సవాన్ని జరుపుకుంటారు.

మరింత సమాచారం

- గాయకులు, ఉపాధ్యాయులు, వ్యాపార నిపుణులు మరియు సాధారణ ప్రజలతో సహా అనేక రకాల వ్యక్తులు తమ స్వర సంరక్షణ కోసం తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలను ఈ దినోత్సవం నొక్కి చెబుతుంది. స్పష్టమైన మరియు సమర్థవంతమైన సంభాషణ యొక్క ప్రాముఖ్యతను ఇది ఎత్తిచూపుతుంది.
- వరల్డ్ వాయిస్ డే 2024 యొక్క థీమ్ "రెసోనేట్, ఎడ్యుకేట్, సెలెబ్రేట్", ఇది స్వర ఆరోగ్యం యొక్క ప్రాముఖ్యతను నొక్కి చెబుతుంది మరియు వ్యక్తులు వారి స్వరాలను ఆదరించి, శ్రద్ధ వహించేలా ప్రోత్సహిస్తుంది.
- ఈ థీమ్ ను అమెరికన్ అకాడమీ ఆఫ్ ఓటోలారిన్జియల్-హెడ్ అండ్ నెక్ సర్జరీ ఎంపిక చేసింది, ఇది మన జీవితాల్లో స్వర ఆరోగ్యం పోషిస్తున్న కీలక పాత్రను వైద్య సంఘం గుర్తించడాన్ని ప్రతిబింబిస్తుంది.
- 1999లో బ్రిజిల్ లో ప్రారంభమైన వరల్డ్ వాయిస్ డే ప్రపంచ స్థాయికి పరిణామం చెందింది.

29. చెరువుల పునరుజ్జీవనం కోసం ఐఐసీటిలో చర్చలు జరుపుతున్న పురపాలక విభాగం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- హైదరాబాద్ మున్సిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ మరియు అర్బన్ డెవలప్ మెంట్ విభాగం నగరంలోని చెరువులను పునరుద్ధరించడానికి ఇండియన్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆఫ్ కెమికల్ టెక్నాలజీతో చర్చలు జరుపుతోంది.

మరింత సమాచారం

- వ్యర్థాల నుండి బయోమాస్ మరియు వర్మికంపోస్ట్ను సమర్థవంతంగా ఉత్పత్తి చేయగల సాంకేతికతలను అన్వేషించడం ఈ చొరవ లక్ష్యం. ఇది చెరువుల పర్యావరణ వ్యవస్థల మెరుగుదలకు దోహదపడుతుంది.
- రసాయన సాంకేతికత మరియు పర్యావరణ శాస్త్రంలో దాని నైపుణ్యాన్ని ఉపయోగించుకుంటూ చెరువుల పునరుజ్జీవన కార్యక్రమానికి కీలకమైన పరిష్కార భాగస్వామిగా ఐఐఐఐటీ పరిగణించబడుతోంది.
- ఈ కార్యక్రమంలో భాగంగా, పురపాలక మరియు పట్టణాభివృద్ధి విభాగం పునరుజ్జీవన ప్రయత్నాల కోసం 140 చెరువులను గుర్తించి, నగరంలో నీటి వనరుల సమస్యల పరిష్కారానికి తీసుకున్న సమగ్ర విధానాన్ని నొక్కి చెప్పింది.

30. రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవస్థను తిరిగి గాడిలో పెట్టేందుకు దిద్దుబాటు చర్యలను ప్రారంభించిన ప్రభుత్వం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- ఆర్థిక సవాళ్లను ఎదుర్కొనేందుకు మరియు రాష్ట్రాన్ని పునరుద్ధరణ దిశగా నడిపించేందుకు తెలంగాణ ప్రభుత్వం కనరత్తు చేపట్టింది.

మరింత సమాచారం

- దిద్దుబాటు చర్యలు ప్రాథమికంగా ప్రభుత్వ నిధుల బాధ్యతాయుతమైన వ్యయాన్ని నిర్ధారించడానికి కఠినమైన వ్యయ నియంత్రణ చర్యలను అమలు చేయడంపై దృష్టి సారిస్తాయి. ఇందులో వృధా ఖర్చులను తొలగించడం మరియు ఆర్థిక జవాబుదారీతనాన్ని పెంపొందించడం ప్రధానమైనవి.
- ఆర్థిక సవాళ్లు ఉన్నప్పటికీ, డిసెంబర్ నుండి నాలుగు నెలల్లో మార్కెట్ రుణాల ద్వారా రూ.17,618 కోట్లను సేకరించడం ద్వారా ప్రభుత్వం వివేకవంతమైన ఆర్థిక నిర్వహణను ప్రదర్శించింది.
- ఆర్థిక క్రమశిక్షణ మరియు రుణ నిర్వహణ పట్ల నిబద్ధతను ప్రతిబింబిస్తూ, మొత్తం రూ.25,911 కోట్ల ఆసలు మరియు వడ్డీని కూడా ప్రభుత్వం తిరిగి చెల్లించింది.
- అంచనాలు సానుకూల ఆర్థిక వృద్ధిని సూచిస్తున్నాయి, రాష్ట్ర స్థూల దేశీయోత్పత్తి (జి.ఎస్.డి.పి) 2024-25లో రూ. 16.3 లక్షల కోట్లకు చేరుతుందని అంచనా వేయబడింది. ఇది 2023-24లో సమోదైన రూ. 14.16 లక్షల కోట్ల నుండి గణనీయమైన పెరుగుదల.
- ఈ ఆర్థిక అంచనాలకు అనుగుణంగా, ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో రుణాల ద్వారా రూ.59,625 కోట్లను సమీకరించాలని ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించింది, ప్రారంభ రుణం రూ. 2,500 కోట్లు ఇప్పటికే సమీకరించబడినది.

31. ఆగస్టు నాటికి పూర్తికానున్న సింగరేణి సోలార్ ప్లాంట్లు

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- సింగరేణి కాలరీస్ లిమిటెడ్ తన మిగిలిన సోలార్ పవర్ ప్లాంట్లను ఆగస్టు 2024 నాటికి పూర్తి చేయడానికి కృషి చేస్తోంది.

మరింత సమాచారం

- ఈ ప్లాంట్లు సింగరేణి కాలరీస్ చేపట్టిన 300 మెగావాట్ల సోలార్ పవర్ ప్రాజెక్ట్ మొదటి దశలో భాగంగా ఉన్నాయి.

- ఫిబ్రవరి 2024లో, సింగరేణి కాలరీస్ 10.5 మెగావాట్ల ప్లాంట్ నిర్మాణాన్ని విజయవంతంగా పూర్తి చేసింది.
- ప్రస్తుతం, 55.5 మెగావాట్ల సోలార్ పవర్ ప్లాంట్లు ఇంకా నిర్మాణంలో ఉన్నాయి. ఈ ప్లాంట్లు రామగుండం, కొత్తగూడెం, మరియు చెన్నూరు వంటి ప్రాంతాలలో ఉన్నాయి.
- వీటి నిర్మాణం పూర్తయిన తర్వాత, సింగరేణి కాలరీస్ దాని స్వంత విద్యుత్ అవసరాలను తీర్చుకోవడానికి తగినంత విద్యుత్ ను ఉత్పత్తి చేయాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. క్రమేపీ ఇది నికర-శూన్య శక్తి కంపెనీగా మారుతుంది.

32. అవేక్ష డే కేర్ సెంటర్లు

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- కాన్వెడరేషన్ ఆఫ్ ఉమెన్ ఎంటర్ప్రెన్యూర్స్ ఆఫ్ ఇండియా మరియు స్కాల్ ఇండస్ట్రీస్ డెవలప్మెంట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా (సిడ్బి)లు సంయుక్తంగా హైదరాబాద్లో నాలుగు కొత్త అవేక్ష డే కేర్ సెంటర్లను ప్రారంభించాయి.

మరింత సమాచారం

- ఈ డే కేర్ సెంటర్లు పారిశ్రామిక రంగంలో ఉద్యోగం చేస్తున్న మహిళల పిల్లలకు మరియు అట్టడుగువర్గాల పిల్లలకు సేవలు అందిస్తాయి.
- నాలుగు అవేక్ష డే కేర్ సెంటర్లు అల్వాపురి, సంతోష్ నగర్, దుర్గానగర్ మరియు సూరారంలో ఏర్పాటుచేయబడినవి.
- ప్రతి కేంద్రం కోఆర్డినేటర్, సీనియర్ కేరీకేర్ మరియు జూనియర్ కేరీకేర్తో సహా ముగ్గురు వ్యక్తులతో సిబ్బందిని కలిగి ఉంటుంది.
- ఈ పథకం యొక్క ప్రాథమిక లక్ష్యం పిల్లలకు డేకేర్ సేవలను అందించడం ద్వారా పని చేసే తల్లులకు అండగా నిలవడం.
- పగటిపూట సరైన సంరక్షణ మరియు పర్యవేక్షణను నిర్ధారించడం ద్వారా ఈ కేంద్రాలు పని చేసే తల్లులు వారి వృత్తిపరమైన మరియు కుటుంబ బాధ్యతలను సమతుల్యం చేయడంలో ఎదుర్కొనే సవాళ్లను తగ్గించడాన్ని లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నాయి.

33. ఈఎంఎస్ఐటీ ని ప్రారంభించిన హైదరాబాద్ ట్రిపుల్ ఐటీ మరియు కోర్సెరా

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- హైదరాబాద్ లోని ఇంటర్నేషనల్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ మరియు 'కోర్సెరా' అనే ఆన్లైన్ కోర్సు ప్రొవైడర్ కలిసి కోర్సెరా ప్లాట్ఫారమ్లో ఆన్లైన్ మాస్టర్ ఆఫ్ సైన్స్ ఇన్ ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీని ప్రవేశపెట్టాయి. ఒక భారతీయ విశ్వవిద్యాలయం కోర్సెరా ప్లాట్ఫారమ్ పై ఇటువంటి కోర్సును అందించడం ఇదే మొదటిసారి.

మరింత సమాచారం

- ఈఎంఎస్ఐటీ పరిశ్రమ యొక్క అదనపు అర్హతలను ఏకీకృతం చేస్తుంది, విద్యార్థులు ముందస్తు అభ్యాసాన్ని ఉపయోగించుకోవడానికి మరియు తదనుగుణంగా వారి అభ్యాస మార్గాన్ని రూపొందించడానికి వీలు కల్పిస్తుంది.
- ఈ కార్యక్రమం సాంకేతిక రంగంలో వారి కెరీర్లను ప్రారంభించాలని లేదా పురోగతిని కోరుకునే వ్యక్తులను లక్ష్యంగా చేసుకుంటుంది.

- ఇది హైదరాబాద్ ట్రిపుల్ ఐటీ అందించే ఆన్-క్యాంపస్ ఎంఎస్ఐటీ డిగ్రీ యొక్క పాఠ్యాంశాలు మరియు ప్రమాణాలను ప్రతిబింబిస్తుంది. ఎంఎస్ఐటీ డిగ్రీ రెండు దశాబ్దాలుగా విజయవంతమైంది.
- ఈఎంఎస్ఐటీ ప్రోగ్రామ్ కోసం దరఖాస్తులు స్వీకరించబడుతున్నాయి. మొదటి బ్యాచ్ జూలై 2024లో ప్రారంభమవుతుంది.

34. డిసిపి ఆన్లైన్ వ్యవస్థ

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- తెలంగాణ డ్రగ్స్ కంట్రోల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ (డిసిపి) సరికొత్త ఆన్లైన్ సిస్టమ్ను ప్రవేశపెట్టింది. దీనిని ఉపయోగించి మెడికల్ షాప్ లేదా ఫార్మసీ లైసెన్స్ల చెల్లుబాటును ప్రజలు దృవీకరించుకోవచ్చు.

మరింత సమాచారం

- ఈ వ్యవస్థ ఔషధ రంగంలో పారదర్శకత మరియు చట్టబద్ధతను పెంపొందించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- ఈ వ్యవస్థను ఉపయోగించడం ద్వారా, వ్యక్తులు అధికృత మరియు చట్టబద్ధమైన వనరుల నుండి మందులను కొనుగోలు చేస్తున్నామని నిర్ధారించుకోవచ్చు.
- ఈ ఆన్లైన్ వెరిఫికేషన్ సిస్టమ్ ఎవరైనా మెడికల్ షాప్ లైసెన్స్ యొక్క ప్రామాణికతను నిర్ధారించుకోవడానికి సులభమైన యాక్సెస్ను అందిస్తుంది.

35. ప్రపంచ హీమోఫిలియా దినం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- హీమోఫిలియా మరియు ఇతర రక్తస్రావ రుగ్మతల గురించి అవగాహన కల్పించేందుకు ఏటా ఏప్రిల్ 17న ప్రపంచ హీమోఫిలియా దినాన్ని జరుపుకుంటారు.

మరింత సమాచారం

- రక్తం గడ్డకట్టడాన్ని ప్రభావితం చేసే జన్యుపరమైన పరిస్థితి అయిన హీమోఫిలియా గురించి అవగాహన పెంచడం ఈ దినం యొక్క లక్ష్యం.
- ప్రపంచ హీమోఫిలియా దినం సందర్భంగా జరిగే ప్రయత్నాలు రోగనిర్ధారణ మరియు సంరక్షణను మెరుగుపరచడంపై దృష్టి సారిస్తాయి. స్థానం లేదా వనరులతో సంబంధం లేకుండా వ్యక్తులందరికీ రోగనిర్ధారణ మరియు చికిత్స మరింత మెరుగ్గా అందుబాటులోకి తీసుకురావడానికి కృషి చేయబడుతుంది.
- రక్తస్రావం రుగ్మతలతో జీవిస్తున్న వారి బలం మరియు దృఢత్వాన్ని జరుపుకోవడానికి కూడా ఈ దినం ఉపయోగపడుతుంది.
- ప్రపంచ హీమోఫిలియా దినోత్సవాన్ని 1989లో వరల్డ్ ఫెడరేషన్ ఆఫ్ హీమోఫిలియా ప్రారంభించింది.
- హీమోఫిలియా అవగాహన మరియు చికిత్స కోసం ముఖ్యమైన పాత్ర పోషించిన సంస్థ వ్యవస్థాపకుడు ఫ్రాంక్ ష్చాబెల్ను గౌరవించే తేదీగా ఏప్రిల్ 17 ఎంపిక చేయబడింది.
- ఈ సంవత్సరం ప్రపంచ హీమోఫిలియా దినం యొక్క థీమ్ 'ఈక్విటబుల్ యాక్సెస్ ఫర్ ఆల్: రిక్వైజింగ్ ఆల్ బ్లీడింగ్ డిజార్డర్స్ (అందరికీ సమానమైన ప్రాప్యత: అన్ని రక్తస్రావం రుగ్మతలను గుర్తించడం).'
- ప్రతి ఒక్కరూ వారి రక్తస్రావ రుగ్మత రకం, వయస్సు, స్థానం లేదా లింగంతో సంబంధం లేకుండా, సరైన చికిత్స మరియు సంరక్షణను పొందేటటువంటి ప్రాముఖ్యతను ఈ థీమ్ నొక్కి చెబుతుంది.

36. ప్రపంచ వారసత్వ దినోత్సవం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- ప్రపంచ వారసత్వ దినోత్సవాన్ని స్మారక చిహ్నాలు మరియు ప్రదేశాల కోసం అంతర్జాతీయ దినోత్సవం అని కూడా పిలుస్తారు, ఇది ఏటా ఏప్రిల్ 18న నిర్వహించబడుతుంది.
- ప్రపంచవ్యాప్తంగా సాంస్కృతిక మరియు సహజ వారసత్వ ప్రదేశాల ప్రాముఖ్యత గురించి ప్రపంచ అవగాహనను పెంపొందించడం దీని ప్రాథమిక లక్ష్యం.

మరింత సమాచారం

- ఈ అమూల్యమైన సంపదల సంరక్షణను పెంపొందించడానికి ఈ రోజు ఉపయోగపడుతుంది. మన గ్రహం యొక్క వారసత్వం యొక్క వైవిధ్యాన్ని గుర్తించి, జరుపుకునేలా ప్రజలను ప్రోత్సహిస్తుంది.
- ప్రపంచ వారసత్వ దినోత్సవం వివిధ ముప్పులకు ఈ ప్రదేశాల యొక్క దుర్బలత్వాన్ని నొక్కి చెబుతుంది మరియు పరిరక్షణ ప్రయత్నాల కోసం కొనసాగుతున్న అవసరాన్ని నొక్కి చెబుతుంది.
- యునెస్కో మొదటిసారిగా 1983లో ప్రపంచ వారసత్వ దినోత్సవాన్ని జరుపుకుంది, సాంస్కృతిక పరిరక్షణ రంగంలో దాని ప్రాముఖ్యతను తెలియజేసింది.
- వరల్డ్ హెరిటేజ్ డే 2024 యొక్క థీమ్ "డిజాస్టర్స్ అండ్ కాన్సిక్వెన్స్ (త్రూ ది లెన్స్ ఆఫ్ ది వెనిస్ చార్టర్)." ఈ థీమ్ వెనిస్ చార్టర్ యొక్క 60వ వార్షికోత్సవాన్ని గుర్తుచేస్తుంది, ఇది సాంస్కృతిక వారసత్వ పరిరక్షణ కోసం సూత్రాలను వివరించే పవిత్రమైన దస్తావేజు.
- ప్రపంచవ్యాప్తంగా విపత్తులు మరియు సంఘర్షణల మధ్య సాంస్కృతిక వారసత్వ ప్రదేశాలను రక్షించడంలో సవాళ్లను పరిష్కరించడంలో ఈ సూత్రాల ఔచిత్యాన్ని ఇది ప్రముఖంగా పేర్కొంటుంది.

37. తెలంగాణలోని ఏజెన్సీ ప్రాంతాల్లో గర్భిణుల ప్రాణాలను బలిగొంటున్న రక్తహీనత

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- పౌష్టికాహార లోపం, ముఖ్యంగా రక్తహీనత, ప్రధానంగా గిరిజన ప్రాంతాలైన తెలంగాణ ఏజెన్సీ ప్రాంతాలలో గర్భిణీ స్త్రీలలో మరణాలకు దారి తీస్తోంది.

రక్తహీనత గురించి

- శరీరంలో ఆక్సిజన్ రవాణాకు కీలకమైన ఎర్ర రక్త కణాలు లేదా హిమోగ్లోబిన్ స్థాయిలలో లోపాన్ని రక్తహీనత (అనీమియా) అంటారు.
- ఎర్ర రక్త కణాల లేదా హిమోగ్లోబిన్ లోపం ఆక్సిజన్ను తీసుకువెళ్లే రక్తం యొక్క సామర్థ్యాన్ని తగ్గిస్తుంది, దీని ఫలితంగా అలసట, బలహీనత, మైకము మరియు శ్వాస ఆడకపోవడం వంటి లక్షణాలు కనిపిస్తాయి.
- రక్తహీనతకు ప్రధాన పోషకాహార కారణం ఇనుము లోపం, అయితే ఫోలేట్, విటమిన్ బి12 మరియు విటమిన్ ఏ లోపం కూడా రక్తహీనతకు కారణమౌతాయి.
- మూత్రపిండాల వ్యాధి, కాలేయ వ్యాధి, క్యాన్సర్ లేదా స్వయం ప్రతిరక్షక రుగ్మతలు వంటి దీర్ఘకాలిక వ్యాధులు ఎర్ర రక్త కణాల ఉత్పత్తికి అంతరాయం కలిగిస్తాయి. సికిల్ సెల్ అనీమియా లేదా తలసేమియా వంటి వారసత్వ

రుగ్గుతలు కూడా ఎర్ర రక్త కణాల నిర్మాణం లేదా పనితీరును మార్చగలవు. అవి దీర్ఘకాలిక రక్తహీనతకు దారితీస్తాయి.

- భారతదేశంలో, 2019 నుండి 2021 వరకు నిర్వహించిన జాతీయ కుటుంబ ఆరోగ్య సర్వే-5 ద్వారా రక్తహీనత ఒక ముఖ్యమైన ఆరోగ్య సవాలుగా నిరూపితమైనది.
- సర్వే సూచించిన ప్రకారం 15-49 సంవత్సరాల వయస్సు గల స్త్రీలలో 57% మరియు ఆరు నెలల నుండి 59 నెలల మధ్య ఉన్న పిల్లలలో 67% మంది రక్తహీనతతో బాధపడుతున్నారు, ఇది మునుపటి జాతీయ కుటుంబ ఆరోగ్య సర్వే -4 (2015-16) గణాంకాలలో వరుసగా 53% మరియు 58.6% నుండి పెరుగుదలను సూచిస్తుంది.
- సమస్య యొక్క తీవ్రతను గుర్తించి, ఆరోగ్య మంత్రిత్వ శాఖ రక్తహీనతను ఒక క్లిష్టమైన ప్రజారోగ్య సమస్యగా గుర్తించింది.

38. ములుగు జిల్లాలో కనుగొనబడిన మూడు కొత్త పురావస్తు ప్రదేశాలు

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని ములుగు జిల్లా ఎస్.ఎస్. తాడ్వాయి మండలం బండల గ్రామ సమీపంలోని ఊరగుట్ట వద్ద పురావస్తు శాస్త్రవేత్తలు ఒక విలక్షణమైన ఇసుప యుగం నాటి మెగాలిథిక్ ప్రదేశాన్ని కనుగొన్నారు.

మరింత సమాచారం

- ఈ ప్రదేశంలో పెట్టె ఆకారంలోని రాతి సమాధులు (డాలిమెన్ టంబ్స్ లు) ఉన్నాయి.
- వాటి ప్రత్యేకమైన డిజైన్ కారణంగా ఇతర వాటితో పోలితే ఇవి భిన్నంగా ఉన్నాయి. వీటిలో నిలువెత్తు బండరాళ్ళు (పలకలు) పైకప్పు పలక ఆకారానికి అనుగుణంగా ఉంటాయి, ఫలితంగా ప్రతి నిర్మాణానికి విభిన్న ఆకారాలు ఉంటాయి.
- ఇది సుమారుగా క్రీ.పూ 1000 నాటిదని అంచనా వేయబడింది.

39. లైఫ్ సైన్స్ లో స్టార్టప్ ల కోసం ఇంక్యూబేటర్

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- సెంటర్ ఫర్ డిఎస్ఎ ఫింగర్ప్రింటింగ్ అండ్ డయాగ్నోస్టిక్స్ జీవ శాస్త్ర రంగంలో ఆవిష్కరణలను ప్రోత్సహించడానికి మరియు వ్యవస్థాపక వెంచర్లకు మద్దతు ఇవ్వడానికి ఒక నూతన వ్యాపార ఇంక్యూబేటర్ను ప్రారంభించింది.

మరింత సమాచారం

- ఈ ఇంక్యూబేటర్ యొక్క ప్రాథమిక లక్ష్యం స్టార్టప్ లకు అవసరమైన వనరులు మరియు పరిశ్రమలో నిలదొక్కుకోవడానికి మద్దతు ఇవ్వడం ద్వారా వాటిని ప్రోత్సహించడం.
- బయోటెక్నాలజీ ఇంక్యూబేషన్ సెంటర్ వంటి సంస్థలతో ఇప్పటికే బాగా స్థిరపడిన హైదరాబాద్ లైఫ్ సైన్సెస్ పరిశ్రమకు ఈ చొరవ ఒక ముఖ్యమైన ముందడుగుగా భావించబడుతున్నది.
- మద్దతు, మార్గదర్శకత్వం మరియు మౌలిక సదుపాయాలను అందించడం ద్వారా, ఈ ఇంక్యూబేటర్లు వినూత్న పరిష్కారాల అభివృద్ధి మరియు వాణిజ్యీకరణకు అనుకూలమైన వాతావరణాన్ని సృష్టిస్తాయి.

40. 142 కుటుంబాలకు తెలంగాణలోని కవాల్ టైగర్ రిజర్వ్ వెలుపల నూతన గృహాలు

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- తెలంగాణలోని కవాల్ టైగర్ రిజర్వ్ (కేటీఆర్)లో నివసిస్తున్న 142 కుటుంబాలను నిర్మల్ జిల్లా ధర్మాజీపేటలోని నూతన గృహాలకు తరలించారు.

కవాల్ టైగర్ రిజర్వ్ గురించి

- కవాల్ టైగర్ రిజర్వ్ తెలంగాణలోని ఈశాన్య భాగంలో పూర్వ ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో ఉంది.
- ఒకవైపు గోదావరి నది మరియు మరోవైపు మహారాష్ట్ర సరిహద్దులో ఉన్న ఈ రిజర్వ్ దక్కన్ దీప్వకల్పంలోని మధ్య ఎత్తైన ప్రాంతాలలో ఉంది.
- ఇది గోదావరి మరియు కడం నదులకు పరీవాహక ప్రాంతంగా పనిచేస్తుంది. ఇవి అభయారణ్యం ద్వారా దక్షిణం వైపు ప్రవహించే కీలకమైన నీటి వనరులు.
- ఉత్తరాన మహారాష్ట్రలోని తడోబా-అంధారి టైగర్ రిజర్వ్ మరియు ఈశాన్యంలో ఛత్తీస్ గఢ్ లోని ఇంద్రావతి టైగర్ రిజర్వ్ కు అనుసంధానించబడి, కవాల్ ఒక ముఖ్యమైన వన్యప్రాణుల కారిడార్ గా ఉంది.
- రిజర్వ్ లోని ఆవాసాలు దట్టమైన అడవులు, గడ్డి భూములు, బహిరంగ ప్రదేశాలు, నదులు, ప్రవాహాలు మరియు నీటి వనరులతో కూడి విభిన్నంగా ఉంటాయి.
- వృక్షసంపద ప్రధానంగా దక్షిణ ఉష్ణమండల పొడి ఆకురాల్చే అడవులను కలిగి ఉంటుంది. ప్రధాన జాతులు టేకు మరియు వెదురు.
- ఈ ప్రాంతంలో 673కి పైగా వృక్ష జాతులు నమోదు చేయబడ్డాయి, వీటిలో అనోజినస్ లాటిఫోలియా, మిత్రాజినా పర్విఫ్లోరా, టెర్మినలియా క్రేనులాటా, టెర్మినలియా అర్జున మరియు బోస్వెల్లియా సెర్రాటా వంటి ప్రముఖ జాతులు ఉన్నాయి.
- కవాల్ టైగర్ రిజర్వ్ యొక్క జంతుజాలం దక్కన్ పీఠభూమిలోని జీవవైవిధ్యానికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తుంది, నీల్గాయి, చౌసంగ, చింకార, కృష్ణజింక, సాంబార్, మచ్చల జింక, అడవి కుక్క, తోడేలు, నక్క, పులి, చిరుతపులి మరియు అడవి పిల్లి వంటి అనేక రకాల జంతుజాతులు ఇక్కడ జీవిస్తున్నాయి.

41. మేడిగడ్డ వద్ద కాఫర్ డ్యామ్ ను నిర్మించనున్న తెలంగాణ ప్రభుత్వం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- మేడిగడ్డ బ్యారేజీ ఏడవ పియర్ దగ్గర గోదావరి నదిపై మేడిగడ్డ వద్ద కాఫర్ డ్యామ్ ను నిర్మించాలని తెలంగాణ ప్రభుత్వం యోచిస్తోంది. ఇది నీటిపారుదల అవసరాల కోసం నీటి మల్లించును లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.

మరింత సమాచారం

- రాబోయే ఖరీఫ్ సీజన్ లో నీటి మల్లించుకు వీలుకల్పించడానికి కాఫర్ డ్యామ్ తాత్కాలిక నిర్మాణంగా ప్రతిపాదించబడింది. ఇది ఈ ప్రాంతంలో అత్యవసర నీటి నిర్వహణను ఎత్తిచూపుతుంది.
- తెలంగాణలో నీటి పంపిణీకి ముఖ్యమైన ప్రాజెక్ట్ అయిన కాళేశ్వరం ఎత్తిపోతల పథకానికి సంబంధించి నేషనల్ డ్యామ్ సేఫ్టీ అథారిటీ నుండి నివేదిక అందడంలో జాప్యం కారణంగా ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నట్లు కనిపిస్తోంది.

42. తెలంగాణ మరియు మహారాష్ట్ర మధ్య చిక్కుకున్న ప్రజలు

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- మహారాష్ట్ర మరియు తెలంగాణల మధ్య సరిహద్దు వివాదం ఫలితంగా మొత్తం 6,000 కంటే ఎక్కువ జనాభా కలిగిన 14 గ్రామాలు ప్రత్యేక సమస్యలను ఎదుర్కొంటున్నాయి.

మరింత సమాచారం

- ఈ గ్రామాలు మహారాష్ట్రలోని చంద్రపూర్ జిల్లా మరియు తెలంగాణలోని ఆదిలాబాద్ జిల్లాల మధ్య సరిహద్దులో ఉన్నాయి. ఈ ప్రాంతంలో అధికార పరిధి అతివ్యాప్తి చెందడం మరియు పరిపాలనా సంక్లిష్టతలు నెలకొని ఉన్నాయి. ఈ గ్రామాల నివాసితులు మహారాష్ట్ర మరియు తెలంగాణ ప్రభుత్వాల జారీ చేసిన ఓటర్ గుర్తింపు కార్డులు, ఆధార్ కార్డులు మరియు రేషన్ కార్డులు వంటి రెండు సెట్ల అధికారిక పత్రాలను కలిగి ఉన్నారు.
- మహారాష్ట్రలో సాదే బారా గావ్ అని పిలవబడే ఈ 14 గ్రామాలపై ప్రాదేశిక అసమ్మతి మూలాలు 1956 లో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం ఏర్పడినప్పటి నుండి కొనసాగుతూనే ఉన్నాయి.
- ప్రత్యేకించి, వివాదం తెలంగాణలోని ఆదిలాబాద్లోని కెరమెరి తహసీల్ మరియు మహారాష్ట్రలోని చంద్రాపూర్లోని జీవాతి తహసీల్ చుట్టూ నెలకొని ఉంది.

43. ప్రపంచ కాలేయ దినం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- కాలేయ ఆరోగ్యం మరియు వ్యాధుల గురించి అవగాహన పెంచేందుకు ప్రపంచ కాలేయ దినాన్ని ఏటా ఏప్రిల్ 19న ప్రపంచవ్యాప్త ప్రచారంగా నిర్వహిస్తారు.

మరింత సమాచారం

- ఈ చొరవ మొత్తం ఆరోగ్యానికి కాలేయ పనితీరు యొక్క ప్రాముఖ్యత గురించి మరియు హెపటైటిస్, ఫ్యాటీ లివర్ డిజిజ్, సిర్రోసిస్ మరియు లివర్ క్యాన్సర్తో సహా వ్యక్తులను ప్రభావితం చేసే వివిధ కాలేయ వ్యాధుల గురించి ప్రజలకు అవగాహన కల్పించడాన్ని లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- కాలేయ వ్యాధుల ప్రమాదాన్ని తగ్గించడానికి టీకాలు వేయడం, ఆరోగ్యకరమైన ఆహారాన్ని తీసుకోవడం మరియు మితంగా మద్యాన్ని తీసుకోవడం వంటి నివారణ పద్ధతులు ప్రధానంగా పేర్కొనబడ్డాయి.
- క్రమం తప్పని వైద్య పరీక్షల ద్వారా ముందస్తుగా గుర్తించడం కాలేయ ఆరోగ్యాన్ని సమర్థవంతంగా నిర్వహించడంలో కీలకమైన దశగా నొక్కి చెప్పబడింది.
- మొదటి ప్రపంచ కాలేయ దినాన్ని 2010లో యూరోపియన్ అసోసియేషన్ ఫర్ ది స్టడీ ఆఫ్ ది లివర్ ను 1966లో స్థాపించిన రోజును పురస్కరించుకుని ప్రారంభించింది.
- అప్పటి నుండి, ఏప్రిల్ 19ని ప్రపంచ కాలేయ దినంగా నిర్ణయించారు. ఇది కాలేయ ఆరోగ్యానికి ప్రాధాన్యతనిచ్చే వార్షిక మేల్కొలుపుగా పనిచేస్తుంది.
- ప్రపంచ కాలేయ దినోత్సవం 2024 యొక్క థీమ్ “జాగ్రత్తగా ఉండండి, క్రమం తప్పకుండా కాలేయ పరీక్షలను పొందండి మరియు కొవ్వు కాలేయ వ్యాధులను నివారించండి”. ఇది కాలేయ ఆరోగ్యాన్ని కాపాడుకోవడంలో చురుకైన చర్యల యొక్క ప్రాముఖ్యతను నొక్కి చెబుతుంది.

44. శ్రీలంక తెగ మరియు భారతీయ జాతుల మధ్య జన్మ్య సంబంధాన్ని కనుగొన్న సిసిఎంబి అధ్యయనం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- హైదరాబాద్లోని సిఎన్ఐఆర్-సెంటర్ ఫర్ సెల్యులార్ అండ్ మాలిక్యులర్ బయాలజీ నిర్వహించిన ఇటీవలి అధ్యయనం శ్రీలంకలోని వెడ్డ తెగ మరియు భారతదేశంలోని కొన్ని జాతుల మధ్య జన్మ్యపరమైన సంబంధాన్ని వెలికితీసింది.

మరింత సమాచారం

- వెడ్డ తెగకు ఏ భారతీయ భాషలతోనూ దగ్గరి సంబంధం లేని ఒక ప్రత్యేక భాష ఉంది. దీంతో, జన్మ్య సంబంధం ఎలా ఉంది అనేది అంతుచిక్కనిది.
- భాషాపరమైన తేడాలు ఉన్నప్పటికీ, వెడ్డ ప్రజలకు, కొన్ని భారతీయ జాతులకు ఉమ్మడి పూర్వీకులు ఉండే అవకాశం ఉందని పరిశోధకులు సూచిస్తున్నారు, ఇది రెండు ప్రజల మధ్య చారిత్రక సంబంధాన్ని సూచిస్తుంది.

45. సాగర్ టెయిల్ పాండ్ నీటిపై తెలంగాణ మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ మధ్య తాజా వివాదం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- నాగార్జున సాగర్ టెయిల్ పాండ్ నుండి నీటిని తీసుకునే విషయంలో తెలంగాణ మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ మధ్య తాజా వివాదం రాజుకుంది.

మరింత సమాచారం

- కృష్ణా రివర్ మేనేజ్మెంట్ బోర్డుకు లేదా తెలంగాణకు ముందస్తుగా తెలియజేయకుండానే గత వారంలో సాగర్ జలాశయం నుండి 4 టిఎంసీల నీటిని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రహస్యంగా తీసుకుందని తెలంగాణ ఆరోపించింది.
- నాగార్జున సాగర్ టెయిల్ పాండ్ అనేది నల్గొండ జిల్లాలోని సత్రశాల సమీపంలో కృష్ణా నదిపై విస్తరించి ఉన్న నాగార్జున సాగర్ డ్యామ్ నుండి దిగువకు 21 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న ముఖ్యమైన రిజర్వాయర్.
- 6 టిఎంసీల స్థూల నీటి నిల్వ సామర్థ్యం కలిగిన ఈ రిజర్వాయర్ నాగార్జున సాగర్ ఆనకట్ట చివరి వరకు విస్తరించి, ఈ ప్రాంతానికి అవసరమైన నీటి వనరులను అందిస్తుంది.
- నీటిపారుదల, జలవిద్యుత్ ఉత్పత్తి మరియు నీటి సరఫరాతో సహా వివిధ ప్రయోజనాల కోసం ఈ ప్రాజెక్ట్ జూలై 2014 నాటికి పూర్తయి, పనిచేస్తున్నది.

46. గుత్తి కోయలు

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- తెలంగాణలోని ఆదివాసీ తెగకు చెందిన గుత్తి కోయలు కుల ధృవీకరణ పత్రాల తిరస్కరణ కారణంగా సమస్యలను ఎదుర్కొంటున్నారు. ఇది వారిని “ది అదర్స్”గా వర్గీకరిస్తుంది మరియు కొన్ని అభివృద్ధి కార్యక్రమాల నుండి వారిని మినహాయించింది.

మరింత సమాచారం

- గుత్తి కోయ తెగ అనేది తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్, ఛత్తీస్ గఢ్ మరియు ఒడిశాలో ప్రధానంగా కనిపించే ఒక ముఖ్యమైన స్థానిక సమాజం, వారి విభిన్న భాషా మరియు జాతి నేపథ్యం మరియు గొప్ప సాంస్కృతిక వారసత్వానికి ప్రసిద్ధి.

- వారు వ్రావిడ భాషా కుటుంబానికి చెందిన కోయ భాషను ఉపయోగించి సంభాషిస్తారు. వారి బహుళ సాంస్కృతిక గుర్తింపును ప్రతిబింబిస్తూ తరచుగా గోండి లేదా తెలుగు కూడా మాట్లాడతారు.
- వరంగల్ జిల్లా, మేడారం గ్రామంలో ప్రతి రెండు సంవత్సరాలకు ఒకసారి జరిగే సమ్మక్క సారలమ్మ జాతర వంటి సాంస్కృతిక ఉత్సవాలు వారి సంప్రదాయాలలో అంతర్లీనంగా ఉండి వారి చైతన్యవంతమైన సంస్కృతిని ప్రదర్శిస్తాయి.
- సాంప్రదాయకంగా వీరు పోడు వ్యవసాయాన్ని అభ్యసిస్తారు. గుత్తి కోయ సమాజం వారి జీవనోపాధిని కొనసాగించడానికి పశుపోషణ మరియు చిన్నపాటి అటవీ ఉత్పత్తులను సేకరించడం వంటి కొత్త ఆర్థిక కార్యకలాపాలను చేపట్టింది.
- ఛత్తీస్ గఢ్ లో షెడ్యూల్డ్ తెగ హోదాను కలిగి ఉన్నప్పటికీ, తెలంగాణ వంటి వలస రాష్ట్రాలలో షెడ్యూల్డ్ తెగగా వారి గుర్తింపు పెండింగ్ లో ఉంది. ఇది ఈ ప్రాంతంలో వారి హక్కులు మరియు హోదా గురించి చర్చలకు దారితీస్తున్నది.

47. నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టులో నీటి మట్టం గణనీయంగా తగ్గిన కారణంగా హైదరాబాద్ మెట్రోపాలిటన్ వాటర్ సప్లై అండ్ సీవర్జీ బోర్డు అత్యవసర పంపింగ్ను ప్రారంభించింది.

మరింత సమాచారం

- ప్రస్తుతం, నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టులో నీటి మట్టం 508 అడుగుల వద్ద, దాని పూర్తి రిజర్వాయర్ స్థాయి 590 అడుగుల కంటే చాలా తక్కువగా ఉంది.
- ఎమర్జెన్సీ పంపింగ్ ఏడు సంవత్సరాలలో మొదటిసారిగా చేపట్టబడింది, చివరిసారిగా 2017లో జరిగింది.
- ఈ సంవత్సరం, నగరం యొక్క నీటి సరఫరా రోజుకి 2,600 మిలియన్ లీటర్లకు పెంచబడింది, గత సంవత్సరంతో పోలిస్తే 175 మిలియన్ లీటర్లు పెరిగింది.

నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు గురించి

- నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు తెలంగాణలోని నల్గొండ జిల్లా మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని గుంటూరు జిల్లా మధ్య ఉంది. ఈ ప్రాజెక్టు కృష్ణా నదిపై నిర్మించబడింది.
- నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు 150 మీటర్ల పొడవు మరియు 1.6 కి.మీ పొడవుతో ప్రపంచవ్యాప్తంగా అతిపెద్ద మరియు ఎత్తైన రాతి డ్యామ్ గా గుర్తింపు పొందింది.
- పురాతన బౌద్ధ సన్యాసి నాగార్జునుడు ఒకప్పుడు నివసించిన నాగార్జునకొండ అని పిలువబడే సమీపంలోని కొండ మరియు ద్వీపం నుండి ఈ ప్రాజెక్టు పేరు పెట్టారు.
- స్వాతంత్ర్యానంతర భారతదేశంలో నీటిపారుదల మరియు జలవిద్యుత్ ఉత్పత్తి కోసం నిర్మించిన తొలి ప్రాజెక్టులలో నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు ఒకటి. ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం 1956 లో ప్రారంభించబడి 1967 నాటికి పూర్తయింది.
- నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు జాతీయ గ్రిడ్ కు విద్యుత్తును సరఫరా చేస్తుంది మరియు ఐదు జిల్లాలకు సాగునీరు అందిస్తుంది: ఖమ్మం, నల్గొండ, గుంటూరు, ప్రకాశం మరియు కృష్ణా.

- ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పునర్వ్యవస్థీకరణ చట్టం, 2014 ప్రకారం, ఈ డ్యామ్ తెలంగాణచేత నియంత్రించబడుతుంది మరియు పర్యవేక్షించబడుతుంది.

48. హైదరాబాద్ లోని ఓటర్ల వివరాలు

- హైదరాబాద్ జిల్లాలో మొత్తం 45.7 లక్షల మంది ఓటర్లు ఉన్నారు.
- అత్యధిక సంఖ్యలో ఓటర్లు 30-39 మధ్య వయస్సు గలవారు. వీరి సంఖ్య 13 లక్షలు.
- దీనికి విరుద్ధంగా, 18-19, 80 కంటే ఎక్కువ మరియు 70-79 సంవత్సరాల వయస్సులో అతి తక్కువ సంఖ్యలో ఓటర్లు ఉన్నారు.
- హైదరాబాద్ జిల్లాలో మొత్తం హైదరాబాద్ మరియు సికింద్రాబాద్ లోక్ సభ సెగ్మెంట్లు మరియు మల్కాజిగిరి నియోజకవర్గంలో కొంత భాగం ఉంది.
- ఓటర్ల జాబితా (ఎలక్టోరల్ రోల్) అనేది ఒక నిర్దిష్ట ప్రాంతంలో నిర్దిష్ట ఎన్నికలలో ఓటు వేయడానికి నమోదు చేసుకున్న వ్యక్తుల జాబితా.

49. తుమ్మిడిహట్టి ప్రాజెక్టు

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- తుమ్మిడిహట్టి ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి సంబంధించి తెలంగాణ, మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మధ్య చర్చలు జరపనున్నట్లు ముఖ్యమంత్రి ఎ రేవంత్ రెడ్డి ప్రకటించారు.

మరింత సమాచారం

- ప్రాజెక్టు కోసం అవసరమైన 1,800 ఎకరాల భూమిని సేకరించేందుకు మహారాష్ట్రలోని రైతు సంఘం నుండి మద్దతు పొందేందుకు ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి.
- తుమ్మిడిహట్టి ప్రాజెక్టు నిర్మాణం వల్ల మహారాష్ట్రలో నష్టపోయిన రైతులకు తెలంగాణ ప్రభుత్వం పరిహారం అందజేస్తుంది.
- ఈ ప్రాజెక్టుకు డాక్టర్ బిఆర్ అంజేద్కర్ పేరు పెట్టనున్నట్లు ముఖ్యమంత్రి రేవంత్ రెడ్డి ప్రకటించారు.

ప్రాజెక్టు గురించి

- ప్రాణహిత చేవెళ్ల ప్రాజెక్టులో భాగంగా తుమ్మిడిహట్టి ప్రాజెక్టు ప్రణాళిక చేయబడినది.
- తుమ్మిడిహట్టి బ్యారేజీని గోదావరి నదికి ఉపనది అయిన ప్రాణహిత నదిపై నిర్మించాలని ప్రతిపాదించారు.

- ఇది తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని ఆదిలాబాద్ జిల్లాలోని కౌటాల మండలం, తుమ్మిడిపాటి గ్రామంలో నిర్మించడానికి ఉద్దేశించబడింది.
- తెలంగాణ రాష్ట్రం, తూర్పు ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో కరువు పీడిత ప్రాంతాలలో 2,00,000 ఎకరాల విస్తీర్ణంలో నీటిపారుదల సౌకర్యాన్ని అందించడం ఈ ప్రాజెక్టు లక్ష్యం.

50. తెలంగాణ నుండి 30 లక్షల టన్నుల పార్ బాయిల్డ్ బియ్యాన్ని సేకరించనున్న కేంద్రం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- 2023-24 ఖరీఫ్ సీజన్లో తెలంగాణ నుంచి 30 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల (ఎల్ఎమ్టి) పార్ బాయిల్డ్ బియ్యాన్ని సేకరించాలని కేంద్రం నిర్ణయించింది.
- గత సంవత్సరం, రబీ 2021-22 మరియు ఖరీఫ్ 2022-23 సీజన్లలో సేకరించిన 13.73 లక్షల టన్నులకు అదనంగా, 2022-23 ఖరీఫ్ సీజన్లో తెలంగాణ నుండి 6.8 లక్షల టన్నుల పార్ బాయిల్డ్ బియ్యాన్ని సేకరించేందుకు కేంద్రం అంగీకరించింది.

పార్ బాయిల్డ్ (ఉప్పుడు) బియ్యం గురించి

- పార్ బాయిల్డ్ రైస్ అనేది మిల్లింగ్ చేయడానికి ముందు పరి దశలో ఉ దకబెట్టడం ద్వారా పాక్షికంగా వండిన బియ్యం. 'పార్ బాయిల్డ్' అనగా ' ఉ దకబెట్టడం ద్వారా పాక్షికంగా వండడం'.
- ప్రాచీన కాలం నుండి భారతదేశంలో పార్ బాయిలింగ్ అనేది ఒక ఆచారంగా వస్తోంది. భారత ఆహార సంస్థ లేదా ఆహార మంత్రిత్వ శాఖలు పార్ బాయిల్డ్ రైస్ ను నిర్దిష్టంగా నిర్వచించలేదు.
- ఉదకబెట్టిన అన్నం యొక్క ప్రయోజనాలలో బియ్యాన్ని గట్టిపరచడం, మిల్లింగ్ సమయంలో బియ్యపు గింజ విరిగిపోయే అవకాశాలను తగ్గించడం, పోషక విలువలను పెంచడం మరియు కీటకాలు మరియు శిలీంధ్రాలకు వ్యతిరేకంగా అధిక నిరోధకతను అందించడం వంటివి ఉన్నాయి.

51. నల్గొండ

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- తెలంగాణలోని నల్గొండ జిల్లాలో రికార్డు స్థాయిలో 45 డిగ్రీల సెల్సియస్ ఉష్ణోగ్రతలు నమోదయ్యాయి.

మరింత సమాచారం

- తెలంగాణపై సైక్లోనిక్ సర్క్యులేషన్ ప్రభావం ఉంది. అదపాదదపా వర్షాలు కురుస్తున్నప్పటికీ, పాదరస స్థాయిలు పెరుగుతూనే ఉన్నాయి, నల్గొండలో ఉష్ణోగ్రత 45 డిగ్రీల సెల్సియస్ కు చేరుకుంది.
- నల్గొండ సముద్ర మట్టానికి 238.74 మీటర్లు (783.27 అడుగులు) ఎత్తులో, ఉష్ణమండల తడి మరియు పొడి లేదా సవన్నా వాతావరణాన్ని కలిగి ఉంది.
- జిల్లా వార్షిక ఉష్ణోగ్రత సగటు 30.22 డిగ్రీల సెల్సియస్ (86.4 డిగ్రీల ఫారెన్ హీట్), ఇది భారతదేశ సగటు కంటే 4.25% ఎక్కువ.
- సైక్లోనిక్ సర్క్యులేషన్ అనేది గ్రహం యొక్క భ్రమణ దిశకు అనుగుణంగా వాతావరణంలోని గాలి లేదా ద్రవాల కదలికను సూచిస్తుంది.
- భూమిపై, కొరియోలిస్ ప్రభావం కారణంగా సైక్లోనిక్ సర్క్యులేషన్ సంభవిస్తుంది. ఉత్తరార్ధగోళంలో గాలులు అవసర్య దిశలో మరియు దక్షిణార్ధగోళంలో గాలులు సవ్యదిశలో వీస్తాయి.

52. తెలంగాణ చెస్: ప్రభుత్వ మద్దతు మరియు గుర్తింపు కోసం విజ్ఞప్తులు

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- తెలంగాణ నుండి ఏడుగురు గ్రాండ్ మాస్టర్లు వచ్చినప్పటికీ, తమిళనాడుతో పోలిస్తే చెస్ కు తగిన మద్దతు లేదు.

మరింత సమాచారం

- తమిళనాడుకు చెందిన చెస్ మేధావి అయిన గుకేష్ డి ఇటీవలే క్యాండిడేట్స్ ఈవెంట్లో ప్రపంచంలోనే అతి పిన్న వయస్కుడైన విజేతగా నిలిచాడు, తెలంగాణకు చెందిన అర్జున్ ఎరిగైసిని అధిగమించి భారతదేశపు అగ్రశ్రేణి ఆటగాడిగా నిలిచాడు.
- అర్జున్ కు, గ్రాండ్ మాస్టర్ ద్రోణవల్లి హారికకు శిక్షణ ఇచ్చిన ఎన్సీఎస్ రామరాజు, తెలంగాణలో చెస్ క్రీడాకారులకు ఆర్థికంగా చేయూత లేదనే విషయాన్ని ఎత్తిచూపారు.
- రామరాజు రేటింగ్ టోర్నమెంట్ల ఆవశ్యకతను నొక్కిచెప్పారు. తమిళనాడు మరియు కర్ణాటకలో ఈ టోర్నమెంట్లు క్రమం తప్పకుండా నిర్వహిస్తుండటం వలన వీటిలో గ్రాండ్ మాస్టర్లు తరచూ పాల్గొంటారని ఆయన పేర్కొన్నారు.
- చెస్ క్రీడాకారులకు మెరుగైన శిక్షణ, రవాణా, వసతి సౌకర్యాలు కొరకు ప్రభుత్వం ఆర్థిక సహాయాన్ని అందించాల్సిన అవసరాన్ని కూడా ఆయన స్పష్టం చేశారు.

53. జన్యుమార్పిడి పత్తి విత్తనం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- కర్ణాటక నుండి మంచురకలకు 1,200 కిలోల నిషేధిత బిజి 2/హెచ్ టి పత్తి విత్తనాన్ని తరలిస్తూ ఇద్దరు స్ట్రగ్గర్లు పట్టుబడ్డారు.

మరింత సమాచారం

- బిజి 2/హెచ్ టి పత్తి విత్తనం కలుపు సంహారకాలను తట్టుకునే (హెర్బిసైడ్ టాలరెంట్ బిటి -హెచ్ టి -బిటి) జన్యు మార్పిడి పత్తి రకం.
- హెచ్ టి బిటి పత్తి భారతదేశంలో అనుమతించబడని ఆమోదించబడని జన్యువులను కలిగి ఉంది.
- కలుపు సంహారకాలు అవాంఛిత మొక్కలను తొలగించడానికి ఉపయోగించే రసాయనాలు. హెచ్ టి బిటి పత్తి దాని జన్యు నిర్మాణాన్ని సవరించడం ద్వారా ఈ హెర్బిసైడ్లను తట్టుకోగలిగేలా రూపొందించబడింది.
- సాధారణంగా, కలుపు సంహారకాల కారణంగా అవాంఛిత మొక్కలు చనిపోతాయి, అదే సమయంలో పత్తి పంటకు కూడా హాని కలుగుతుంది. అయితే హెచ్ టి బిటి పత్తి మొక్కలు కలుపు సంహారకాలను తట్టుకోగలవు, అయితే అవాంఛిత మొక్కలు నాశనమవుతాయి.
- హెచ్ టి బిటి పత్తి యొక్క జన్యు మార్పిడి, వ్యవసాయ క్షేత్రాలలో రసాయనాల వినియోగం పెరగడం గురించిన ఆందోళనలను రేకెత్తించింది, ఇది ఇతర పంటలకు మరియు పర్యావరణానికి హాని కలిగించవచ్చు.

54. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం యొక్క డిపిఐఐటి మేధోసంపత్తి విభాగం అధ్యక్షుడు ఆర్ట్స్ కళాశాల భవనం యొక్క వెలుపలి డిజైన్ కు ట్రేడ్ మార్క్ కోసం దరఖాస్తు చేశారు. ఇది 1939 నుండి ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం మరియు హైదరాబాద్ యొక్క గుర్తింపులో ఒక ముఖ్యమైన భాగంగా ఉంది.

మరింత సమాచారం

- భవనాలకు ట్రేడ్మార్కింగ్ ఇవ్వడం అనే భావన యునైటెడ్ స్టేట్స్ లో ఉద్భవించింది. అటువంటి ట్రేడ్మార్క్ కలిగిన యజమానులు తమ వస్తువులు మరియు సేవలను ప్రచారం చేయడం కోసం భవనం యొక్క ట్రేడ్మార్క్ ను ఉపయోగించడానికి ప్రత్యేక హక్కులను కలిగి ఉంటారు.

- యునైటెడ్ స్టేట్స్ లోని ట్రేడ్మార్క్ చేయబడిన భవనాలకు ఉదాహరణలలో ఎంపైర్ స్టేట్ బిల్డింగ్, క్రిస్టల్ బిల్డింగ్ మరియు న్యూయార్క్ స్టాక్ ఎక్స్చేంజ్ వంటి సుప్రసిద్ధ భవంతులు ఉన్నాయి.
- ఈ ట్రేడ్మార్కింగ్ భవనాల ధోరణి ప్రపంచవ్యాప్తంగా విస్తరించింది, ఫ్రాన్స్ లోని ఈఫిల్ టవర్ మరియు సిడ్నీ ఒపెరా హౌస్ వంటి ప్రముఖ గుర్తింపులు కూడా ట్రేడ్మార్క్ చేయబడ్డాయి.
- ఆమోదించబడితే, ఇది తాజ్ మహల్ హోటల్ మరియు బాంబే స్టాక్ ఎక్స్చేంజ్ తర్వాత భారతదేశంలో ఒక భవనం కోసం దాఖలు చేయబడిన మూడవ ట్రేడ్మార్క్ అవుతుంది.
- ఒకసారి ట్రేడ్మార్క్ నమోదు అయితే, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం నుండి ముందస్తు అనుమతి లేకుండా మూడవ పక్షాలు మార్కెటింగ్ సేవలు మరియు బ్రాండింగ్ వాణిజ్య ప్రయోజనాల కోసం భవనం యొక్క చిత్రాన్ని ఉపయోగించడం నిషేధించబడుతుంది.

55. మానేరు నది

వార్షికో ఎందుకు ఉంది?

- తెలంగాణలోని ముత్తారం మండలం ఓడేడు వద్ద సిమెంటు గట్టర్లు, స్లాబ్ లు కూలిపోవడంతో మానేరు నదిపై నిర్మాణంలో ఉన్న వంతెన కూలిపోయింది.
- వంతెన నిర్మాణం 2016లో ప్రారంభమైంది. ఇది పెద్దపల్లి జిల్లా ఓడేడు మరియు జయశంకర్ భూపాలపల్లి జిల్లాలోని టేకుమట్ల మండలం గర్విళ్లపల్లిని కలుపుతుంది.

మానేరు నది గురించి

- మానేరు లేదా మానేర్ అని కూడా పిలువబడే మానేరు నది గోదావరి నదికి ఉపనది. ఇది ప్రధానంగా మహారాష్ట్ర మరియు తెలంగాణ రాష్ట్రాల గుండా ప్రవహిస్తుంది, వివిధ ప్రయోజనాల కోసం అవసరమైన నీటి వనరులను అందిస్తుంది. ఈ నది కరీంనగర్ నగరానికి నీటి వనరుగా పనిచేస్తుంది.

56. మూసీ నదిలోకి మురుగు ప్రవాహాన్ని అరికట్టేందుకు తెలంగాణ ప్రభుత్వ ప్రయత్నాలు

వార్షికో ఎందుకు ఉంది?

- మూసీ రివర్ ప్రాజెక్ట్ డెవలప్ మెంట్ ప్రాజెక్టు (ఎం.ఆర్.డి.పి)లో భాగంగా మూసీ నది కాలుష్యాన్ని నివారించడానికి తెలంగాణలో 39 మురుగు శుద్ధి కేంద్రాల నిర్మాణాన్ని అమృత్ 2.0 కింద కేంద్ర ప్రభుత్వం మంజూరు చేసింది.

మరింత సమాచారం

- ఈ ప్రాజెక్టు అంచనా వ్యయం రూ. 3,849.10 కోట్లు. ఇందులో కేంద్ర ప్రభుత్వం వాటా సుమారు రూ. 645 కోట్లు కాగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సహకారం రూ. 896.90 కోట్లు. దీనితో పాటు అదనంగా రూ. 1027.90 కోట్లు పబ్లిక్ ప్రైవేటు భాగస్వామ్యం/ హైబ్రిడ్ యాన్యుటీ మోడల్స్ ద్వారా పెట్టుబడులుగా సమీకరించబడతాయి.
- 39 మురుగు శుద్ధి కేంద్రాలు (సీవరేజి ట్రీట్మెంట్ ప్లాంట్లు) రూ. 2,569.87 కోట్లతో నిర్మించబడతాయి. కార్యకలాపాలు మరియు నిర్వహణ అవసరాల కోసం రూ. 1,279.29 కోట్లు కేటాయించబడతాయి.
- పబ్లిక్ ప్రైవేటు భాగస్వామ్య నమూనా క్రింద, గ్రేటర్ హైదరాబాద్ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ పరిధిలో ఒక మురుగు శుద్ధి కేంద్రం నిర్మించబడుతుంది, మిగిలినవి హైబ్రిడ్ యాన్యుటీ మోడల్ ను అనుసరిస్తాయి.
- పబ్లిక్ ప్రైవేటు భాగస్వామ్య ప్రాజెక్టు కోసం, 30% నిధులు కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి, 30% రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుండి మరియు 40% ప్రైవేట్ పెట్టుబడి నుండి వస్తాయి. హైబ్రిడ్ యాన్యుటీ మోడల్ ప్రాజెక్టు కోసం, కేంద్రం నుండి 25%, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుండి 35% మరియు ప్రైవేట్ పెట్టుబడి నుండి 40% నిధులు సమకూరుతాయి.

అమృత్ 2.0

- 2015 అమృత్ మిషన్ యొక్క పొడిగింపుగా అమృత్ 2.0 ప్రారంభించబడినది. ఇది పట్టణ గృహాలన్నింటికి నీటి సరఫరా మరియు మురుగునీటి కనెక్షన్లను నిర్ధారించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- అమృత్ 2.0 దాదాపు 4,700 పట్టణ స్థానిక సంస్థలలోని అన్ని గృహాలకు నీటి సరఫరా కవరేజీపై దృష్టి సారిస్తుంది మరియు పబ్లిక్-ప్రైవేట్ భాగస్వామ్యం ద్వారా అత్యుత్పాదక భారతీయ ప్రోత్సహిస్తుంది.
- ఈ మిషన్ యొక్క లక్ష్యాలలో 500 అమృత్ నగరాల్లో 100% మురుగునీరు మరియు సెప్టేజీ కవరేజీని అందించడం, నీటి రీసైక్లింగ్ మరియు పునర్వినియోగాన్ని ప్రోత్సహించడం మరియు మంచినీటి వనరులను సంరక్షించడం వంటివి ఉన్నాయి.
- నగరాల మొత్తం నీటి అవసరాలలో 20% ను మరియు పారిశ్రామిక డిమాండ్ లో 40% ను శుద్ధి చేసిన మురుగునీటి పునర్వినియోగం ద్వారా తీర్చడం మరియు సహజ వనరులను సుస్థిరంగా కాపాడటం కూడా ఈ చొరవ లక్ష్యం.
- నగరాల్లో సమాన నీటి పంపిణీ, మురుగునీటి పునర్వినియోగం మరియు నీటి వనరులను అమృత్ 2.0 క్రింద పే జల్ సర్వేక్షన్ అంచనా వేస్తుంది.

మూసీ నది గురించి

- తెలంగాణలో ఉన్న మూసీ నది, దక్కన్ పీఠభూమి గుండా ప్రవహించే కృష్ణా నదికి ఉపనది.
- ప్రణాళిక లేని పట్టణీకరణ కారణంగా హైదరాబాద్ నుండి శుద్ధి చేయని గృహ మరియు పారిశ్రామిక వ్యర్థాలకు ఈ నది డంపింగ్ ప్రదేశంగా మారింది.
- మూసీ నది హైదరాబాద్ కు పశ్చిమాన 90 కిలోమీటర్ల దూరంలో రంగారెడ్డి జిల్లా, వికారాబాద్ సమీపంలోని అనంతగిరి కొండలలో ఉద్భవిస్తుంది. ఇది దాదాపు 240 కిలోమీటర్లు ప్రవహిస్తూ నల్గొండ జిల్లాలోని వజీరాబాద్ సమీపంలో కృష్ణా నదిలో కలుస్తుంది.

- మూసీ నదిపై హిమాయత్ సాగర్ మరియు ఉస్మాన్ సాగర్ అనే రెండు డ్యామ్ లు నిర్మించబడ్డాయి.
- ఈ నదిపై హైదరాబాద్ నిజాంల కాలం నాటి పురానా పుల్ (పాత వంతెన) తో సహా అనేక చారిత్రక వంతెనలు ఉన్నాయి. ఇతర వంతెనలు డబ్లిర్ పురా, అంబర్ పేట్, చాదర్ ఫాట్ మరియు ఉప్పల్ కలాన్ లలో ఉన్నాయి.
- సెప్టెంబరు 28, 1908న మూసీ నది హైదరాబాదులో తీవ్ర వరదలకు కారణమైంది.

57. ప్రధాన మంత్రి ఫసల్ బీమా యోజన

వార్షికో ఎందుకు ఉంది?

- ప్రధాన మంత్రి ఫసల్ బీమా యోజన 22 రాష్ట్రాలకు విస్తరించనుంది. జారండ్ మరియు తెలంగాణలు రాబోయే ఖరీఫ్ సీజన్ లో నమోదు కానున్నాయి.

ప్రధాన మంత్రి ఫసల్ బీమా యోజన గురించి

- ప్రధాన్ మంత్రి ఫసల్ బీమా యోజన అనేది వ్యవసాయం మరియు రైతుల సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖ ద్వారా 2016లో ప్రారంభించబడిన పంటల బీమా పథకం.

- ప్రకృతి వైపరీత్యాలు, తెగుళ్లు లేదా వ్యాధుల కారణంగా పంట విఫలమైనప్పుడు లేదా నష్టపోయినప్పుడు రైతులకు ఆర్థిక సహాయం అందించడం ఈ పథకం యొక్క లక్ష్యం.
- రైతులు వ్యవసాయంలోనే కొనసాగేలా నిర్ధారించడానికి రైతుల ఆదాయాన్ని స్థిరీకరించడం, వినూత్న మరియు ఆధునిక వ్యవసాయ పద్ధతులను అనుసరించడాన్ని ప్రోత్సహించడం మరియు వ్యవసాయ రంగానికి రుణ ప్రవాహాన్ని నిర్ధారించడం దీని లక్ష్యం.
- నోటిఫైడ్ ప్రాంతాలలో నోటిఫైడ్ పంటలను పండించే భాగస్వామ్య రైతులు (షేర్ క్రాపర్లు) మరియు కౌలు రైతులతో సహా అందరు రైతులూ ఈ పథకం కింద కవరేజీకి అర్హులు.
- కవరేజీలో ఆహార పంటలు (ధాన్యాలు, తృణ/చిరుధాన్యాలు మరియు పప్పులు), నూనె గింజలు మరియు వార్షిక వాణిజ్య/ఉద్యాన పంటలు ఉంటాయి.
- ఈ బీమా పథకం కింద ప్రీమియం సబ్సిడీని కేంద్ర మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మధ్య సమానంగా (50:50) పంచుకుంటాయి. అయితే, ఈశాన్య రాష్ట్రాలకు, భాగస్వామ్య విధానం 90:10 గా ఉంటుంది, కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రీమియం సబ్సిడీలో అధిక నిష్పత్తిని కలిగి ఉంటుంది.

వ.సం	సీజను పంటలు	రైతు చెల్లించవలసిన గరిష్ట బీమా ఛార్జీలు (బీమా మొత్తంలో శాతం)
1.	ఖరీఫ్	ఆహార, నూనెగింజల పంటలు (అన్ని ధాన్యాలు, తృణ/చిరు ధాన్యాలు, నూనె గింజలు మరియు పప్పులు) బీమా మొత్తంలో లేదా వాస్తవిక రేటులో 2%, ఏది తక్కువతే అది
2.	రబీ	ఆహార, నూనెగింజల పంటలు (అన్ని ధాన్యాలు, తృణ/చిరు ధాన్యాలు, నూనె గింజలు మరియు పప్పులు) బీమా మొత్తంలో లేదా వాస్తవిక రేటులో 1.5%, ఏది తక్కువతే అది
3.	ఖరీఫ్ మరియు రబీ	వార్షిక వాణిజ్య/ వార్షిక ఉద్యానవన పంటలు బీమా మొత్తంలో లేదా వాస్తవిక రేటులో 5%, ఏది తక్కువతే అది

58. ధృవ స్పేస్ కు రూ. 14 కోట్ల ఫండింగ్

వార్షికో ఎందుకు ఉంది?

- హైదరాబాద్ కు చెందిన అంతరిక్ష అంకుర సంస్థ ధ్రువ స్పేస్ తన 'స్పేస్ గ్రేడ్ సోలార్ అరే ఫ్యాబ్రికేషన్ అండ్ టెస్ట్ ఫెసిలిటీ' కోసం డిపార్ట్ మెంట్ ఆఫ్ సైన్స్ అండ్ టెక్నాలజీ యొక్క టెక్నాలజీ డెవలప్ మెంట్ బోర్డు నుండి రూ. 14 కోట్ల నిధులను అందుకుంది.

మరింత సమాచారం

- ఈ ప్రాజెక్టు వ్యోమనౌకలలో వినియోగం కొరకు సోలార్ ప్యానెల్ తయారీలో సాంకేతిక అభివృద్ధులకు మార్గదర్శకత్వం వహించడం, పనితీరు మరియు మన్నికను మెరుగుపరచడానికి కార్పస్ ఫైబర్ మరియు రెసిన్ ల వంటి కొత్త పదార్థాలను ఉపయోగించడంపై దృష్టి సారించడాన్ని లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.

- 30% వరకు లక్ష్య సామర్థ్యంతో స్పేస్-గ్రేడ్ సోలార్ అరే ల అనుగుణ్యత మరియు ధృవీకరణను నిర్ధారించడానికి ప్రత్యేక పరీక్ష సౌకర్యాలను అభివృద్ధి చేస్తుంది.
- ఈ ప్రాజెక్టు స్వదేశీ అభివృద్ధులను ప్రోత్సహించడం మరియు అధునాతన అంతరిక్ష సాంకేతికతల దేశీయ ఉత్పత్తిలో భారతదేశం యొక్క సామర్థ్యాలను బలోపేతం చేయడం అనే లక్ష్యాలకు అనుగుణంగా ఉంది.

1. శ్రామిక శక్తి నైపుణ్యాలను మెరుగుపర్చడానికి యుకెతో ఒప్పందం చేసుకోనున్న ఎపి ప్రభుత్వం

మరింత సమాచారం

- ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టేట్ స్కీల్ డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్ ఎపిలో శ్రామిక శక్తి యొక్క నైపుణ్యాలను మెరుగుపరచడానికి యుకె-ఆధారిత సంస్థలతో భాగస్వామ్యాన్ని పరిశీలిస్తోంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ మరియు తెలంగాణ బ్రిటీష్ డిప్యూటీ హైకమిషనర్ గారెత్ విన్ ఓవెన్ తో పలు సహకార అవకాశాల గురించి చర్చలు జరిగాయి.
- శ్రామికుల హక్కులు, మిశ్రమ అభ్యుదయ నమూనాలు మరియు ఆన్ లైన్ కోర్సులలో శిక్షణ అందించడానికి బ్రిటీష్ కౌన్సిల్, స్కీల్ అండ్ ఎడ్యుకేషన్ గ్రూప్, పియర్స్, కేంబ్రిడ్జ్ యూనివర్సిటీ మరియు నీత్ ఫోర్ట్ టాల్స్ కాలేజ్ గ్రూప్ వంటి వివిధ యుకె-ఆధారిత సంస్థల నుండి నైపుణ్యాభివృద్ధి విభాగం ప్రతిపాదనలను అందుకుంది.
- ఇంగ్లీషు భాషా ప్రావీణ్యం మరియు ఉపాధిని మెరుగుపరచడంపై, ప్రత్యేకించి ఆరోగ్య సంరక్షణ రంగంపై దృష్టి కేంద్రీకరించబడుతుంది. ఈ శిక్షణా కార్యక్రమాలు యుకెలో ఉపాధి కోసం ఆరోగ్య కార్యకర్తలను సిద్ధం చేయడం మరియు వారికి సర్టిఫికేషన్ అందించడాన్ని కూడా లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నాయి.
- ప్రభుత్వం ఈ ప్రతిపాదనలను మూల్యాంకనం చేస్తూ, యుకె ఆధారిత కంపెనీల సహకారంతో ప్రాజెక్టుల సాధ్యాసాధ్యాలను అన్వేషిస్తోంది.

2. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో తయారీ ప్లాంట్ ను ఏర్పాటు చేయడానికి టెస్లాను ఆహ్వానించిన ప్రభుత్వం

మరింత సమాచారం

- ఆంధ్రప్రదేశ్ లో తయారీ కర్మాగారాన్ని నెలకొల్పేందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం టెస్లాను ఆహ్వానిస్తున్నట్లు వార్తలు వెలువడ్డాయి.
- ఎలక్ట్రిక్ వాహనాల తయారీ ప్లాంట్ ఏర్పాటు కోసం కొన్ని ప్రాంతాలను సందర్శించాల్సిందిగా ఆహ్వానిస్తూ టెస్లా యజమాన్యానికి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం రెండు ఇమెయిళ్ళు పంపింది.
- టెస్లా వ్యవస్థాపకుడు ఎలోన్ మస్క్ ఏప్రిల్ 22న ప్రధాన మంత్రి నరేంద్ర మోదీని కలవనున్నందున, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ ప్రాజెక్టును ఆంధ్రప్రదేశ్ కు రప్పించడానికి తన ప్రయత్నాలను ముమ్మరం చేస్తోంది.
- అంతేకాకుండా, ఆంధ్రప్రదేశ్ వివిధ జిల్లాల్లో తగినంత భూమి లభ్యత గురించి ప్రభుత్వం టెస్లాకు హామీ ఇచ్చింది. అవసరమైతే ప్రైవేట్ భూమిని

కొనుగోలు చేయడంలో తమ వంతు సహాయాన్ని అందిస్తామని కూడా భరోసానిచ్చింది.

- ఆంధ్రప్రదేశ్ లో దాని తయారీ కర్మాగారానికి 2,500 ఎకరాల కంటే ఎక్కువ భూమి అవసరమని టెస్లా భావిస్తోంది.
- అయితే, ఎన్నికల సమయంలో అమలులో ఉన్న మోడల్ కోడ్ ఆఫ్ కండక్ట్ కారణంగా, ప్రధాన మంత్రి నరేంద్ర మోదీ తో ఎలాన్ మస్క్ సమావేశమైనప్పటికీ, ప్లాంట్ ఏర్పాటు చేసే ప్రదేశానికి సంబంధించిన చర్చల ఫలితాలు త్వరలో వెల్లడి కాకపోవచ్చు.
- ఎన్నికలు ముగిసే వరకు టెస్లా బృందాలు ప్లాంట్ ఏర్పాటుకు స్థలాలను వెదకడానికి సందర్శించకపోవచ్చు.
- ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం గతంలో 2021 మరియు 2022లో రాష్ట్రంలో వ్యాపారాన్ని నెలకొల్పడానికి మస్క్ ని ఆహ్వానించింది మరియు ఇప్పుడు మస్క్ భారతదేశ పర్యటన గురించి తెలుసుకున్న తర్వాత వారు ప్రాజెక్టును ఆంధ్రప్రదేశ్ కు రప్పించే ప్రయత్నాలను ముమ్మరం చేశారు. టెస్లా ప్లాంట్ ను ఆకర్షించేందుకు ఆంధ్రప్రదేశ్ తో పాటు మహారాష్ట్ర, గుజరాత్, తెలంగాణ రాష్ట్రాలు కూడా పోటీ పడుతున్నాయి.

గమనిక : తన భారతదేశ సందర్శన మరియు ఆలస్యమవుతుందని ఎలాన్ మస్క్ ఎక్స్ వేదికగా ట్వీట్ చేశారు.

3. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో రూ. 100 కోట్లు దాటిన ఎన్నికల స్వాధీనాలు

మరింత సమాచారం

- మార్చి 16న ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఎన్నికల ప్రవర్తనా నియమావళి అమలులోకి వచ్చినప్పటి నుంచి రాష్ట్రవ్యాప్తంగా రూ. 100 కోట్లకు పైగా విలువైన నగదు, మద్యం వంటి వస్తువులను స్వాధీనం చేసుకొన్నట్లు ప్రధాన ఎన్నికల అధికారి ముఖేష్ కుమార్ మీనా తెలిపారు.
- ప్రకాశం జిల్లా పర్యటన సందర్భంగా, మీనా సరిహద్దు చెక్ పోస్టులను తనిఖీ చేశారు. ఎన్నికలకు సంబంధించిన వాహనాలను క్షుణ్ణంగా పరిశీలించాలని ఆయన సూచన చేశారు.
- ప్రకాశం జిల్లాలోని చెక్ పోస్టుల పనితీరు పట్ల ఆయన సంతృప్తి వ్యక్తం చేశారు మరియు రాబోయే రెండు రోజుల్లో ప్రకాశం, నెల్లూరు మరియు తిరుపతిలో ఎన్నికల సంసిద్ధతను సమీక్షించనున్నట్లు ఆయన ప్రకటించారు.
- మీనా నెల్లూరు జిల్లాలో సమీక్షా సమావేశం నిర్వహించారు, మోడల్ కోడ్ ఉల్లంఘనలు మరియు నగదు స్వాధీనంపై దృష్టి సారించాలని, అలాగే మద్యం అమ్మకాలను నిశితంగా పరిశీలించాలని అధికారులకు సూచించారు.

- ఓటరు కేంద్రాలు మరియు పోలింగ్ సిబ్బందికి శిక్షణతో సహా 2,460 స్టేషన్లలో పోలింగ్ సజావుగా జరగడానికి అన్ని ఏర్పాట్లు ఉన్నాయని జిల్లా కలెక్టర్ హరినారాయణన్ హామీ ఇచ్చారు. రాజకీయ ప్రచారానికి ఆమోదం తెలిపేందుకు జిల్లాలో ఎంసీఎంసీ ప్యానెల్ను ఏర్పాటు చేసి 137 అనుమతులు జారీ చేశారు.

4. ఉగాది పండుగ తర్వాత పిడకల యుద్ధం

మరింత సమాచారం

- కర్నూలు జిల్లా ఆస్పరి మండలం, కైరుప్పల గ్రామంలోని వీరభద్ర స్వామి ఆలయంలో ఏటా ఒక విశిష్టమైన సంప్రదాయం అవిష్కృతమవుతుంది.
- పురాణాలలో వీరభద్ర స్వామి మరియు కాళికా మాత మధ్య ప్రేమను, దాని తర్వాత వారిద్దరి మధ్య నెలకొన్న వివాదాన్ని పురస్కరించుకొని ఈ సంప్రదాయం నిర్వహించబడుతుంది.
- భక్తులు రెండు గ్రూపులుగా విడిపోయి ఒకరినొకరు పిడకలతో కొట్టుకుంటారు. ఈ సంప్రదాయం ఒక వివాదం నుండి పుట్టినప్పటికీ, ఎటువంటి శత్రుత్వం లేకుండా నిర్వహించబడుతుంది, వ విత్రవైన ఆచారంగా పరిగణించబడుతుంది.
- ఈ కార్యక్రమం ప్రతి సంవత్సరం ఉగాది పండుగ తర్వాత రోజు జరుగుతుంది. తెలుగు రాష్ట్రాలు మరియు కర్ణాటక నుండి భక్తులు హాజరౌతారు.
- ఈ ఆచారంలో పాల్గొనేవారు తీవ్ర ఘర్షణకు దిగినప్పటికీ, వారి మధ్య ఎటువంటి శాశ్వత శత్రుత్వమూ ఉండదు. పిడకల కొట్లాట తర్వాత వారు సోదరభావంతో కలిసిపోతారు.
- ఎలాంటి సంఘటనలు జరగకుండా పోలీసు బలగాలను మోహరిస్తారు. పిడకల పోరాటంలో ఎవరైనా గాయపడితే వెంటనే వైద్య సహాయం అందించడానికి తగిన ఏర్పాటు చేయబడుతుంది.

5. ఇంటర్ పరీక్షల్లో అగ్రస్థానంలో నిలిచిన కృష్ణా జిల్లా

మరింత సమాచారం

- 2024 ఇంటర్మీడియట్ పబ్లిక్ పరీక్షల ఫలితాలు 12 ఏప్రిల్ 2024న విడుదలయ్యాయి.
- మొదటి మరియు రెండవ సంవత్సరం పరీక్షలలో బాలర కంటే బాలికలు మెరుగ్గా రాణించారు.
- మొదటి సంవత్సరంలో 4,61,273 మంది విద్యార్థులకు గాను 67% మంది ఉత్తీర్ణత సాధించగా, ద్వితీయ సంవత్సరంలో 3,93,757 మంది విద్యార్థులకు గాను 78% మంది ఉత్తీర్ణులయ్యారు.
- మొత్తం 10,02,140 మంది విద్యార్థులు పరీక్షలకు హాజరయ్యారు.
- కృష్ణా జిల్లా రెండు సంవత్సరాలలో అత్యధిక ఉత్తీర్ణత శాతం సాధించింది (మొదటి సంవత్సరం 84%, రెండవ సంవత్సరంలో 90%).
- అల్లూరి సీతారామ రాజు జిల్లా మొదటి సంవత్సరంలో అత్యల్ప ఉత్తీర్ణత శాతం (48%), చిత్తూరు రెండవ సంవత్సరంలో అత్యల్ప ఉత్తీర్ణత శాతం (63%) కలిగిఉన్నాయి.
- ఇంటర్మీడియట్ పబ్లిక్ అడ్వాన్స్డ్ సెషిమెంటరీ పరీక్షలు మే 24 నుండి జూన్ 1 వరకు జరుగుతాయి.
- ప్రాక్టికల్ పరీక్షలు మే 1 నుండి మే 4 వరకు జిల్లా కేంద్రాలలో నిర్వహించబడతాయి.
- పరీక్ష ఫీజులను ఏప్రిల్ 18 నుండి 24 వరకు కళాశాలల్లో చెల్లించవచ్చు.

6. టీఎంసీల నీటిని ఆంధ్రప్రదేశ్ కి కేటాయించిన కృష్ణా బోర్డు

మరింత సమాచారం

- ఈ నీటి సంవత్సరంలో కృష్ణా బేసిన్ రిజర్వాయర్లలోకి నీటి ప్రవాహం తక్కువగా ఉండటంతో రెండు తెలుగు రాష్ట్రాల్లో ప్రస్తుత నీటి కొరత ఏర్పడింది. ఈ నేపథ్యంలో, నాగార్జునసాగర్లో 500 అడుగుల మట్టానికి పైనున్న 14 టీఎంసీల నీటిని రెండు రాష్ట్రాల తాగునీటి అవసరాలను తీర్చేందుకు వినియోగించుకోవాలని కృష్ణా రివర్ మేనేజ్మెంట్ బోర్డు (కెఆర్ఎంబి) త్రిసభ్య కమిటీ నిర్ణయించింది.
- మే నెలాఖరు వరకు తాగునీటి అవసరాల కోసం తెలంగాణకు 8.5 టీఎంసీల నీటిని, ఆంధ్ర ప్రదేశ్కు 5.5 టీఎంసీల నీటిని బోర్డు కేటాయించింది.
- ప్రస్తుతం, నాగార్జునసాగర్లో నీటి మట్టం 509.9 అడుగుల వద్ద 131.5 టీఎంసీల నిల్వతో ఉంది. అయితే దాని పూర్తి నిల్వ సామర్థ్యం 312.5 టీఎంసీలు.
- తెలంగాణ నీటిపారుదల అధికారులు సమావేశంలో తాగునీటి అవసరాల కోసం న్యాయబద్ధమైన నీటి వినియోగం యొక్క ప్రాముఖ్యతను నొక్కి చెప్పారు, ఇందులో అక్టోబర్ 2023 సమావేశంలో తీసుకున్న నిర్ణయాలను సమీక్షించడం మరియు ప్రస్తుత అవసరాలను అంచనా వేయడం కూడా ఉన్నాయి.
- అక్టోబర్ సమావేశంలో ఏపీకి 45 టీఎంసీలు, తెలంగాణకు 35 టీఎంసీలు కేటాయించారు. అక్టోబరు నుంచి తమ కేటాయింపులో 5 టీఎంసీలను ఏపీ ఇంకా వినియోగించుకోవలసి ఉండగా, తెలంగాణ తన కేటాయింపులకు మించి 7 టీఎంసీలను వినియోగించిందని ఏపీ ఇంజనీర్ ఇన్ చీఫ్ పేర్కొన్నారు.

7. త్వరలో దుర్గమ్మ గుడిలో నూతన వధూవరులకు ఉచిత వివాహ దర్శనం

మరింత సమాచారం

- మే నుండి 'సౌభాగ్యమస్తు' పథకంలో భాగంగా విజయవాడలోని దుర్గమ్మ గుడిలో నూతన దంపతులకు ఉచిత అంతరాలయ దర్శనాన్ని అందించనున్నారు.
- ఇండ్రకీలాద్రిలోని శ్రీ దుర్గా మల్లేశ్వర వార్ల దేవస్థానం అధికారులు మే నుంచి నూతన వధూవరులకు ఉచిత అంతరాలయ దర్శనం, వేదఅశీర్వచనం మరియు లడ్డూ ప్రసాదాలను అందిస్తారు.

8. రాష్ట్రంలోని మొత్తం 21 లక్షల మంది విద్యార్థులలో టోఫెల్ సంసిద్ధత పరీక్షకు హాజరైన 90% విద్యార్థులు

మరింత సమాచారం

- ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర పాఠశాల విద్యా విభాగం 3 నుండి 5 తరగతుల విద్యార్థులకు టోఫెల్ ప్రాథమిక సంసిద్ధత పరీక్షను మరియు 6 నుండి 9 తరగతులకు టోఫెల్ జూనియర్ సంసిద్ధత పరీక్షను విజయవంతంగా నిర్వహించింది.
- పరీక్ష రాయడానికి అర్హత కలిగిన 21 లక్షల మంది విద్యార్థులలో 90% మంది ఈ పరీక్షకు హాజరయ్యారు.

- శ్రవణ పరీక్షలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అందించిన ఇంటరాక్టివ్ ప్లాట్ ప్యానెల్లు మరియు స్మార్ట్ టీవీలు, ప్రశ్న పత్రాలు మరియు జిల్లా పరీక్షా బోర్డుల ద్వారా పంపిణీ చేయబడిన ఓఎంఆర్ షీట్లను ఉపయోగించారు.
- ఎడ్యుకేషనల్ టెస్టింగ్ సర్వీసెస్ (ఈటీఎస్) పరీక్షా మెటీరియల్స్ ను అందించింది. వీటిని పాఠశాల విద్యా విభాగం ప్రింట్ చేసి నిర్వహించింది. ఎడ్యుకేషనల్ టెస్టింగ్ సర్వీసెస్ మరియు యూఫియస్ ప్రతినిధులు కొన్ని పాఠశాలలను సందర్శించి పరీక్ష నిర్వహణను ప్రశంసించారు.
- ఎడ్యుకేషనల్ టెస్టింగ్ సర్వీసెస్ ఓఎంఆర్ పత్రాలను స్కాన్ చేసి, ఫలితాలను త్వరలో ప్రకటించి, ఉత్తీర్ణులైన విద్యార్థులకు సర్టిఫికెట్లను అందిస్తుంది.

9. జాతీయ వర్డ్ పవర్ ఛాంపియన్షిప్ లో రాణించిన ఎ.పి.విద్యార్థులు

మరింత సమాచారం

- ముంబైలో నిర్వహించబడిన జాతీయ స్థాయి వర్డ్ పవర్ ఛాంపియన్షిప్ లో ఎన్టీఆర్ జిల్లా మైలవరం మండలం కనిమెర్ల మండల పరిషత్ ప్రాథమిక పాఠశాలకు చెందిన 3వ తరగతి విద్యార్థి బి.రేవంత్ కుమార్ ద్వితీయ బహుమతిని, అదే పాఠశాలకు చెందిన 5వ తరగతి విద్యార్థి అనిల్ కుమార్ బానావత్ తృతీయ బహుమతిని సాధించారు.
- విద్యార్థుల్లో ఆంగ్ల భాషా నైపుణ్యాలను పెంపొందించే లక్ష్యంతో ఈ కార్యక్రమాన్ని విభా మరియు లీప్ ఫార్వర్డ్ అనే రెండు సంస్థలు సంయుక్తంగా నిర్వహించినట్లు ఆంధ్రప్రదేశ్ పాఠశాల విద్యా శాఖ సమగ్ర శిక్షా విభాగం రాష్ట్ర ప్రాజెక్టు సంచాలకులు ప్రకటించారు.
- మార్చి 14న విజయవాడలో జరిగిన రాష్ట్రస్థాయి పోటీల్లో గెలుపొంది జాతీయ స్థాయి ఈవెంట్ లో పాల్గొనేందుకు అర్హత సాధించిన ఐదుగురు విద్యార్థుల్లో ఈ ఇద్దరు బాలురు బహుమతులు సాధించారు.

10. మొదటి రీసెర్చ్ స్కాలర్స్ సమ్మిట్ ను నిర్వహించిన ఏపీ ఎస్ఆర్ఎం యూనివర్సిటీ

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం భాగస్వామ్యంతో ఎస్ఆర్ఎం యూనివర్సిటీ లో మొదటి రీసెర్చ్ స్కాలర్స్ సమ్మిట్ జరిగింది.

మరింత సమాచారం

- మల్టీడిస్సిప్లినరీ సహకార పరిశోధనలను ప్రోత్సహించడమే దీని లక్ష్యం అని ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఉన్నత విద్యా మంత్రి చైర్మన్ పేర్కొన్నారు.
- ఈ సదస్సు విద్యారంగంలో పరిశోధనను బలోపేతం చేయడం మరియు నేర్చుకునే కొత్త దశను గుర్తించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.

11. ఓటర్ల కోసం ఎన్నికల మిత్రను అభివృద్ధి చేసిన కడప పోలీసులు

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- ప్రస్తుతం జరుగుతున్న ఎన్నికల ప్రక్రియలో సహకరించేందుకు కడప పోలీసులు 'ఎలక్షన్ మిత్ర' పేరుతో ఒక ఆర్టిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్ టూల్ ను రూపొందించారు.

మరింత సమాచారం

- ఈ కార్యక్రమానికి నాయకత్వం వహించిన కడప ఎస్పీ ఎన్నికల సంఘం నుండి ప్రశంసలు అందుకున్నారు. వేలాది పేజీల నుండి ఎన్నికల-సంబంధిత

సమాచారాన్ని యూజర్ ఫ్రెండ్లీ మరియు ప్రామాణికమైన పద్ధతిలో వాడుక భాషలో పొందడానికి ఈ టూల్ ప్రజలకు వీలుకల్పిస్తుంది.

- ఈ ఏట టూల్ ఎన్నికల మాన్యువల్లు, హ్యాండ్ బుక్లు, సర్క్యులర్లు మరియు నోటిఫికేషన్లతో సహా 25,750 పేజీల ఎన్నికల సంబంధిత మెటీరియల్ ను స్కాన్ చేస్తుంది. ఇది ప్రధాన క్రిమినల్ చట్టాలు, ఏపీ పోలీస్ మాన్యువల్ మరియు పోలీసు విచారణకు సంబంధించిన ముసాయిదా ప్రామాణిక కార్యచరణ విధానాల సమాచారాన్ని కూడా పొందుపరుస్తుంది.
- ఇది వినియోగదారుల కోసం వెబ్ పోర్టల్ ద్వారా అందుబాటులో ఉంటుంది. ప్రామాణికరించబడిన లాగిన్ ఆధారాలతో, డెస్కాంప్ మరియు మొబైల్ పరికరాలకు అనుకూలంగా ఉంటుంది.
- వినియోగదారులు వాడుక భాషలో ప్రశ్నలు అడగవచ్చు మరియు సిస్టమ్ అందుబాటులో ఉన్న డేటా ఆధారంగా జవాబులను రూపొందిస్తుంది. రిటర్నింగ్ అధికారులు, పోలీసు అధికారులు, ఎన్నికల పరిశీలకులు, న్యాయ సలహాదారులు మరియు ఇతరుల వంటి ఎన్నికల నిర్వహణ అధికారులకు ఈ టూల్ ప్రయోజనకరంగా ఉంటుంది.
- డేటా రక్షణ మరియు సార్వభౌమాధికారానికి సంబంధించి, ఎలక్షన్ మిత్ర భారతీయ సర్వీస్ లోనే మొత్తం డేటాను ప్రాసెస్ చేస్తుంది, ఇతర ఏఐ-ఆధారిత సాధనాల మాదిరిగా కాకుండా వినియోగదారు డేటా మొత్తం భారతీయ అధికార పరిధిలో ఉండేలా చూస్తుంది. హైదరాబాద్ కు చెందిన స్టార్ట్ ఎవా డేటాకేంద్రియల్ తో కలిసి కడప జిల్లా పోలీసులు ఈ టూల్ ను అభివృద్ధి చేశారు. ఈ స్టార్ట్ ఎవా కేంద్ర సైన్స్ అండ్ టెక్నాలజీ డిపార్ట్ మెంట్ మరియు మెటా కార్పొరేషన్ నిధులు సమకూర్చాయి.

12. మురియా తెగ లోని 'ఉయ్యాల బంధం'

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని రిజర్వ్ ఫారెస్ట్ లో నివసించే మురియా తెగలో, నవజాత శిశువు యొక్క తండ్రి ఆ శిశువు నిద్రించడానికి వెదురు బుట్టను అల్లడం అనే సంప్రదాయాన్ని కొనసాగిస్తున్నారు. ఆ బుట్ట జీవితాంతం భద్రపరచబడుతుంది.

మరింత సమాచారం

- గోండ్ భాషలో "వూకడ" అని పిలిచే ఈ బుట్టలను తండ్రులు అప్పుడే పుట్టిన తమ శిశువుల కోసం ఒక జీవితకాల జ్ఞాపికగా నేస్తారు. తండ్రి అడవి నుండి వెదురును సేకరించి, ఎండబెట్టి, ఊయలను పూర్తిగా తానే అల్లాలి. ఈ ఊయలలోనే శిశువు నిద్రిస్తాడు. తల్లిదండ్రులు తాము పని చేయడానికి వెళుతున్నప్పుడు శిశువును ఆ బుట్టలోనే పడుకోబెట్టి అడవిలోకి తీసుకువెళతారు.
- పిల్లలు తమ ఊయలతో ప్రత్యేక బంధాన్ని పెంచుకుంటారు, వీటిని చెట్ల కొమ్మల నుండి వేలాడదీయడం లేదా గుడిసె లోపల పైకప్పులకు కట్టివేయడం జరుగుతుంది. పిల్లవాడు పెరిగి పెద్దయ్యాక ఆ ఊయల భద్రపరచబడుతుంది.
- లింగ భేదం లేకుండా, కుటుంబంలోని ప్రతి బిడ్డకు వూకడ తయారు చేస్తారు. ఇంట్లో ఉన్న ఊయలల సంఖ్య ఆ కుటుంబంలో పుట్టిన మొత్తం పిల్లల సంఖ్యను సూచిస్తుంది.
- పిల్లలు పెద్దవారైనప్పటికీ, వారు తమ తండ్రి ప్రేమ మరియు నైపుణ్యానికి ప్రతీకలుగా తమ ఊయలలను ఎంతో ఆదరిస్తారు.
- ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో, రిజర్వ్ ఫారెస్టుల పరిధిలో మొత్తం 54 మురియా ఆవాస ప్రాంతాలు ఉన్నాయి.

13. కొండవీడు కోటలో బయల్పడిన నాలుగు ప్రాచీన తెలుగు శాసనాలు

వార్తల్లో ఎందుకు ఉంది?

- పల్నాడు జిల్లా ఎడ్లపాడు గ్రామంలోని కొండవీడు కోటలో 15వ శతాబ్దానికి చెందిన నాలుగు ప్రాచీన తెలుగు శాసనాలు కనుగొనబడ్డాయి.

మరింత సమాచారం

- కొండవీడు కోట అభివృద్ధి కమిటీ కన్వీనర్ శివారెడ్డి, పునరుద్ధరణ పనుల సమయంలో మండపంపై చెక్కబడి ఉన్న ఈ శాసనాలను గుర్తించి, భారత పురావస్తు శాఖ డైరెక్టర్ కు సమాచారం అందించారు.
- ఈ శాసనాలను డీకోడ్ చేసిన తర్వాత, వాటిలో ఒకటి క్రీ.శ 1416 లో రంగ మండపం అనే మండపం నిర్మాణాన్ని సమాధు చేసినట్లు వెల్లడైంది.
- ఏళ్ల తరబడి శిథిలావస్థలో ఉన్న ఈ మండపం 24 స్తంభాలను కలిగి ఉంది. క్రీ.శ 1402 నుండి క్రీ.శ 1420 వరకు కొండవీడు కోటను పెద కోమటి వేమారెడ్డి పాలించినట్లు ఈ శాసనం సూచిస్తుంది. మిగిలిన మూడు శాసనాలు చారిత్రాత్మకంగా ముఖ్యమైనవి కావు.
- ఈ శాసనాలను కనుగొనడం కొండవీడు కోట యొక్క చారిత్రక ప్రాముఖ్యతను నొక్కి చెబుతుంది. కొండపైన సువిశాల ప్రదేశంలో మరియు ఆలయంలో ఇంకా అన్వేషణలు జరపాల్సి ఉంది.

14. తమ కుగ్రామాలకు సమీపంలో పోలింగ్ స్టేషన్లు ఏర్పాటు చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్న అనకాపల్లి జిల్లాలోని గిరిజనులు

మరింత సమాచారం

- అనకాపల్లి లోక్ సభ నియోజకవర్గం పరిధిలోని 17 మారుమూల కుగ్రామాలకు చెందిన గిరిజనులు రాబోయే ఎన్నికల్లో తమ ప్రాంతాలకు సమీపంలో పోలింగ్ స్టేషన్లను ఏర్పాటు చేయాలని అధికారులను కోరుతున్నారు.
- చోడవరం అసెంబ్లీ సెగ్మెంట్ లోని రోలుగుంట మరియు రావికమతం మండలాలు మరియు నర్సపట్నం మున్సిపాలిటీలోని లింగాపురంలో ఉన్న ఈ కుగ్రామాలలో సుమారు 1,400 మంది ఓటర్లు ఉన్నారు.
- సమీపంలోని పోలింగ్ స్టేషన్లు లేకపోవడం వలన వారు చాలా దూరం ప్రయాణించవలసి వస్తుంది, ఇది ప్రత్యేకంగా కొండు తెగ వంటి గిరిజన సంఘాలకు సవాలుగా ఉంది.

15. రాష్ట్రంలో నైపుణ్యాభివృద్ధి కార్యక్రమాలను పెంచేందుకు చేతులు కలిపిన ఏపీ మరియు నిర్డ్

మరింత సమాచారం

- ప్రధాన కార్యదర్శి నేతృత్వంలోని ఆంధ్రప్రదేశ్ నైపుణ్యాభివృద్ధి మరియు శిక్షణ విభాగం, హైదరాబాద్ లోని రాజేంద్రనగర్ లో ఉన్న నేషనల్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆఫ్ రూరల్ డెవలప్ మెంట్ అండ్ పంచాయతీ రాజ్ (నిర్డ్ పిఆర్) డైరెక్టర్ జనరల్ మరియు ఆయన బృందంతో ఉన్నత స్థాయి సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసింది.
- సాంకేతికత మరియు వినూత్న విధానాల ద్వారా దీన్ దయాళ్ ఉపాధ్యాయ గ్రామీణ కౌశల్య యోజన ప్రభావాన్ని వెరుగువరచడంపై దృష్టి కేంద్రీకరించబడింది.

- ద్రాపవుల్ రేల్వేను తగ్గించడానికి ఇంటరాక్టివ్ డిజిటల్ ప్లాట్ ఫారమ్ ల ద్వారా కెరీర్ కౌన్సిలింగ్ మరియు రియల్ టైమ్ ఎక్స్ పోజిచర్స్ అందించే లక్ష్యంతో ఎంపిక చేసిన ప్రదేశాలలో 'స్కూల్ ఎక్స్ పీరియన్స్ సెంటర్స్' ఏర్పాటుపై వారు చర్చించారు.
- నిర్దిష్ట ఉద్యోగ అవసరాలకు అనుగుణంగా ద్వంద్వ సర్టిఫికేషన్ ప్రోగ్రామ్ లు మరియు భాష-కేంద్రీకృత శిక్షణను అందించడానికి సింగపూర్ లోని ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ సహకారంతో సెంటర్ ఆఫ్ ఎక్సలెన్స్ ని స్థాపించాలని కూడా వారు ఆలోచన చేశారు.
- ప్రతిపాదిత హబ్-అండ్-స్పౌక్ నమూనా స్వతంత్ర సెంటర్ ఆఫ్ ఎక్సలెన్స్ ల స్థాపనకు, ఇప్పటికే ఉన్న సాసెటీ ఫర్ ఎంప్లాయిమెంట్ జనరేషన్ అండ్ ఎంటర్ ప్రైజ్ డెవలప్ మెంట్ ఇన్ ఆంధ్రప్రదేశ్ (సీడ్ ఏపీ) కేంద్రాలతో వాటి ఏకీకరణకు వీలుకల్పిస్తుంది.

16. ఈ రుతుపవన కాలంలో ఏపీలో అధికంగా కురవనున్న వర్షాలు

మరింత సమాచారం

- జూన్-సెప్టెంబర్ నైరుతి రుతుపవనాల సీజన్ లో ఆంధ్రప్రదేశ్ లో సగటు కంటే ఎక్కువ వర్షపాతం సాధ్యమే అవకాశం ఉంది, 2024లో దీర్ఘకాలిక సగటులో 106 శాతం వర్షపాతం ఉంటుందని అంచనా వేయబడింది.
- భారతీయ వాతావరణ శాఖ సాధారణం కంటే ఎక్కువ వర్షపాతం సాధ్యమవుతుందని దశాబ్ద కాలంలో మొదటిసారిగా ఒక సూచనను చేసింది.
- 2023లో, ఆంధ్రప్రదేశ్ నైరుతి రుతుపవనాల కాలంలో 13 శాతం లోటు వర్షపాతాన్ని చవిచూసింది, సాధారణ వర్షపాతం 521.6 మిమీతో పోలిస్తే 454.6 మి.మీ మాత్రమే సాధించింది.
- అయితే, 2022లో, రాష్ట్రంలో 575.5 మి.మీ. వర్షపాతం సాధించింది. ఇది సాధారణం కంటే 10 శాతం ఎక్కువ. అమరావతిలోని భారతీయ వాతావరణ శాఖ సీనియర్ శాస్త్రవేత్తలు ఈ సంవత్సరం మంచి రుతుపవన వర్షపాతాన్ని అంచనా వేస్తున్నారు, ఆగస్టు-సెప్టెంబర్ నాటికి లా నినాకు అనుకూలమైన పరిస్థితులు, అనుకూలమైన వర్షాలతో సంబంధం కలిగి ఉంటాయి.
- మంచి వర్షపాతం సాధ్యమవుతుందనే అంచనా రైతాంగానికి ఆశాజనకంగా ఉంది. ముఖ్యంగా రాయలసీమ ప్రాంతం, గత వానాకాలం సీజన్ లో లోటు వర్షపాతం కారణంగా నీటి సంక్షోభాన్ని ఎదుర్కొంటోంది.
- ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు కీలకమైన నీటి వనరులైన కృష్ణా మరియు పెన్నా బేసిన్ లోని రిజర్వాయర్లలో ప్రస్తుతం తక్కువ స్థాయి నీటి మట్టాలు ఉన్నాయి. కృష్ణా బేసిన్ సామర్థ్యంలో 39 శాతం మాత్రమే ఉండగా శ్రీశైలం రిజర్వాయర్ లోకి చాలా తక్కువ ఇన్ ఫ్లో ఉంది.

17. 2024-25 విద్యా సంవత్సరం నుండి విద్యార్థులకు శాశ్వత విద్యా సంఖ్య తప్పనిసరి

మరింత సమాచారం

- పాఠశాలల మధ్య విద్యార్థుల బదిలీలను క్రమబద్ధీకరించే లక్ష్యంతో రాష్ట్ర పాఠశాల విద్యా శాఖ 2024-25 విద్యా సంవత్సరం నుండి శాశ్వత విద్యా సంఖ్య (పర్మనెంట్ ఎడ్యుకేషన్ నంబర్-పెన్) వినియోగాన్ని తప్పనిసరి చేసింది.
- పాఠశాలలు మారేటప్పుడు విద్యార్థులు సవాళ్లను ఎదుర్కొంటున్నారు, ప్రత్యేకించి కొన్ని గ్రేడ్ లో, డాక్యుమెంట్ అవసరాల కారణంగా ఆలస్యం మరియు సమస్యలు కలుగుతున్నాయి.

- దీనిని పరిష్కరించడానికి, జిల్లా విద్యా అధికారులకు విద్యార్థులను వారు కోరుకున్న పాఠశాలలకు వారిని మ్యూపింగ్ చేసే బాధ్యత అప్పగించబడినది. దీనివలన విద్యార్థులను సులభంగా మార్చడానికి వీలవుతుంది.
- అంతేకాకుండా, ప్రత్యేక బృందాలు ఈ ప్రక్రియలో సహాయపడగలవని నిర్ధారించుకోవడానికి, ఉన్నత తరగతులు లేని పాఠశాలలపై వివరణాత్మక నివేదిక విద్యాధికారులకు అందించబడుతుంది. కొత్త పాఠశాలకు బదిలీ పూర్తయిన తర్వాత, తల్లిదండ్రులకు ఎన్ఎంఎస్ పంపించబడుతుంది.
- విద్యార్థులను కొత్త పాఠశాలలకు మార్చడానికి ఏప్రిల్ 23 వరకు గడువు విధించబడింది.
- ఇంకా, గుర్తింపు లేదా పునరుద్ధరణ ప్రక్రియలను వేగవంతం చేసే లక్ష్యంతో ప్రైవేట్ అన్ఎయిడెడ్ పాఠశాలల నుండి దరఖాస్తులను ప్రాసెస్ చేయడానికి కాలపరిమితి ఏర్పాటు చేయబడింది.

18. కాంటన్ ఫెయిర్లో అందరినీ ఆకర్షించిన ఆంధ్రప్రదేశ్ కు చెందిన ఈ-మొబిలిటీ కంపెనీ

మరింత సమాచారం

- ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర సాంకేతిక శాఖ సహకారంతో అవెరా ఇ వెహికల్ మాన్యుఫ్యాక్చరింగ్ కంపెనీ ఎలక్ట్రిక్ వెహికల్ (ఇవి) రంగంలో ముందుకు సాగుతోంది.
- కాంటన్ ఫెయిర్ చైనాలో అతిపెద్ద వాణిజ్య ప్రదర్శనగా పేరొందింది. గ్వాంగ్జోలో ఇటీవల జరిగిన ఈ వేడుకలో, అవెరా తన వినూత్తు ఛార్జింగ్ స్టేషన్లను ప్రదర్శించింది మరియు ప్రాంక్ మోరినితో ఒక అవగాహన ఒప్పందాన్ని కుదుర్చుకుంది.
- ఈ ఒప్పందం ఇ-మొబిలిటీ పరిశ్రమలో ఆంధ్రప్రదేశ్ యొక్క పెరుగుతున్న ప్రాముఖ్యతను నొక్కి చెబుతుంది, విభిన్న రంగాలలో వ్యాపార అవకాశాలను కోరుకునే ప్రపంచ సంస్థల దృష్టిని ఆకర్షిస్తున్నది.

19. పోర్టులో సమ్మె కారణంగా విశాఖ ఉక్కు కర్మాగారంలో తగ్గిపోతున్న ముడిసరుకులు

మరింత సమాచారం

- అదానీ గంగవరం పోర్ట్ లిమిటెడ్లో కొనసాగుతున్న కార్మికుల సమ్మె కారణంగా రాష్ట్రీయ ఇస్పాత్ నిగమ్ లిమిటెడ్ (ఆర్ఐఎన్ఎల్) విశాఖపట్నం స్టీల్ ప్లాంట్ (విఎస్పి)కి బొగ్గు పంపిణీలో జాప్యం జరిగిందని యూనియన్ నాయకులు జిల్లా కలెక్టర్కు తెలిపారు.
- ఏప్రిల్ 16న మత్స్యకారుల నిరసనలు కొనసాగుతున్నప్పటికీ, జిల్లా యంత్రాంగం ఓడరేవు వద్ద పోలీసు బలగాలను మోహరించలేదు, ఇది పరిస్థితిని మరింత తీవ్రతరం చేసింది.
- విశాఖ ఉక్కు కర్మాగారం యాజమాన్యం 15 మంది అధికారులతో కూడిన బృందాన్ని ఏర్పాటు చేసి ఉక్కు అధికారులను అడ్డుకుంటున్న నిరసన కార్మికులతో చర్చలు జరిపింది.
- ఎనిమిది నెలల క్రితం, జిల్లా కలెక్టర్ మరియు పరిశ్రమలు, మౌలిక సదుపాయాలు మరియు ఐటీ మంత్రి, గంగవరం ఓడరేవు నిర్వాసితులకు మరియు సౌకర్యాలు కల్పిస్తామని హామీ ఇచ్చారు, అయితే ఈ హామీలు నెరవేరలేదు, ఇది కార్మికుల దుస్థితిని మరింత పెంచింది.

20. రాష్ట్రంలో ప్రారంభమైన నామినేషన్ల ప్రక్రియ

మరింత సమాచారం

- ఆంధ్రప్రదేశ్లో 4 దశల్లో జరిగే అసెంబ్లీ మరియు లోక్సభ ఎన్నికలకు ఎన్నికల సంఘం 18 ఏప్రిల్ 2024న నోటిఫికేషన్లను విడుదల చేసింది. అభ్యర్థులు ఒకే రోజు నుంచి రెండు స్థానాలకు నామినేషన్లు దాఖలు చేయవచ్చు.
- లోక్సభ అభ్యర్థులు సంబంధిత కలెక్టరేట్లో నామినేషన్లు దాఖలు చేయాలని, అసెంబ్లీ అభ్యర్థులు సంబంధిత అసెంబ్లీ సెగ్మెంట్ ప్రధాన కార్యాలయంలో నామినేషన్లు దాఖలు చేయాలని ప్రధాన ఎన్నికల అధికారి పేర్కొన్నారు.
- ప్రతి అభ్యర్థి గరిష్టంగా నాలుగు సెట్ల నామినేషన్లను దాఖలు చేయవచ్చు, గరిష్టంగా రెండు స్థానాల నుండి పోటీ చేయవచ్చు.
- నామినేషన్లు దాఖలు చేయడానికి అభ్యర్థులు నలుగురిని తీసుకురావచ్చు, ఊరేగింపులు వీడియో రికార్డ్ చేయబడతాయి. అభ్యర్థులను బట్టి సెక్యూరిటీ డిపాజిట్లు మారుతూ ఉంటాయి. ఎస్సీ మరియు ఎస్టీ అభ్యర్థులకు 50% తక్కువగా ఉంటుంది.
- నామినేషన్ కార్యాలయాల వద్ద ఎలక్ట్రానిక్ నిఘాతో మోడల్ ప్రవర్తనా నియమావళిని పాటించడం నొక్కి చెప్పబడింది.
- నోటిఫైడ్ తేదీలలో ఉదయం 11 గంటల నుండి మధ్యాహ్నం 3 గంటల వరకు నామినేషన్లు ఆమోదించబడతాయి.
- ప్రతి అభ్యర్థి నేరుగా లేదా తన ప్రతిపాదకుని ద్వారా నామినేషన్లను సమర్పించవచ్చు. అన్ని అసెంబ్లీ సెగ్మెంట్లలో హెల్ప్ డెస్కులు అందుబాటులో ఉన్నాయి మరియు ఫిజికల్ కాపీని తప్పనిసరిగా సమర్పించాల్సి ఉన్నప్పటికీ, నామినేషన్లను దాఖలు చేయడానికి సువిధ యాప్ను ఉపయోగించవచ్చు.
- ఎన్నికలకు మరియు నామినేషన్ స్వీకరణకు గెజిట్ నోటిఫికేషన్ ఏప్రిల్ 18న విడుదలైంది, నామినేషన్ల దాఖలుకు ఏప్రిల్ 25న చివరి తేదీ, ఏప్రిల్ 26న పరిశీలన, ఏప్రిల్ 29న ఉపసంహరణ, మే 13న పోలింగ్, జూన్ 4న కౌంటింగ్ జరుగుతాయి.

21. గంగవరంలో చిక్కుకున్న బొగ్గు నౌకలను వైజాగ్ పోర్టుకు మళ్లించనున్న వీఎస్సీ

మరింత సమాచారం

- అదానీ గంగవరం పోర్ట్ లిమిటెడ్ లో జాప్యం కారణంగా కోకింగ్ బొగ్గు కొరతను పరిష్కరించడానికి రాష్ట్రీయ ఇస్పాత్ నిగమ్ లిమిటెడ్ పలు మార్గాలను అన్వేషిస్తోంది.
- విశాఖపట్నం స్టీల్ ప్లాంట్ (విఎస్సీ) యొక్క కార్పొరేట్ సంస్థ అయిన రాష్ట్రీయ ఇస్పాత్ నిగమ్, గంగవరం పోర్టు నుండి బొగ్గుతో నిండిన నౌకలను ప్రభుత్వ రంగ సంస్థ అయిన విశాఖపట్నం పోర్ట్ అథారిటీకి మళ్లించాలని నిర్ణయించింది.
- విశాఖ ఉక్కు కర్మాగారం 50,000 టన్నుల బొగ్గు సరకు రుణం కోసం దరఖాస్తు చేయాలని మరియు 1.5 లక్షల టన్నుల బొగ్గు అత్యవసర సేకరణ కోసం గ్రోబల్ టెండర్ని జారీ చేయాలని యోచిస్తోంది.
- దాదాపు 1.5 లక్షల టన్నుల కోకింగ్ బొగ్గును మోసుకెళ్లే రెండు నౌకలు గంగవరం పోర్టులో బెర్లింగ్ నూచనల కోసం వేచి ఉన్నాయి. ఈ బొగ్గు విశాఖ ఉక్కు కర్మాగారానికి అత్యవసరం.

- ఆర్బిఎన్ఎల్ యొక్క ఒక అధికారిక ప్రకటన ప్రకారం, బెర్లింగ్ మరియు కార్గోను బదిలీ చేయడంలో మరింత జాప్యం జరిగితే, అది ఉక్కుకర్మాగారంలో ఉత్పత్తిని దెబ్బతీస్తుంది. కార్యకలాపాలు ఆగిపోయే అవకాశం కూడా ఉంది.
- గంగవరం పోర్టులో కార్మికుల ఆందోళనల కారణంగా ఏర్పడిన తీవ్ర అంతరాయాల మధ్య బొగ్గును తెచ్చుకోవడానికి ఆర్బిఎన్ఎల్ చురుకుగా ప్రత్యామ్నాయ పరిష్కారమార్గాలను అన్వేషిస్తోంది.

22. ఏప్రిల్ 19న రాష్ట్రంలో 13,319 మెగావాట్ల గరిష్ట స్థాయికి చేరుకున్న విద్యుత్ డిమాండ్

మరింత సమాచారం

- రాష్ట్రంలో విద్యుత్ డిమాండ్ ఏప్రిల్ 19న నూతన గరిష్ట స్థాయి 13,319 మెగావాట్లకు చేరుకుంది. మార్చిలో నమోదైన 13,255 మెగావాట్ల రికార్డును అధిగమించింది.
- గరిష్ట డిమాండ్ ఉన్నప్పటికీ, విద్యుత్ సంస్థలు ఈ డిమాండ్ను సజావుగా తీర్చగలిగాయి. గత సంవత్సరం ఏప్రిల్లో కోజువారీ వినియోగం సగటున 231.66 మిలియన్ యూనిట్లు కాగా అది ఈ సంవత్సరం 242.66 మిలియన్ యూనిట్లకు పెరిగింది.
- రాష్ట్రంలో వడగాలులు తీవ్రతరం కావడంతో, డిమాండ్ మరింత పెరుగుతుందని అంచనా వేయబడింది, ఇది మునుపటి గరిష్ట స్థాయి 263.24 మిలియన్ యూనిట్లని అధిగమించే అవకాశం ఉంది.
- ధర్మల్ పవర్ ప్లాంట్లకు బొగ్గు సరఫరాలను పెంచడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. ఏవైనా సరఫరా సమస్యలు ఉంటే వాటిని వెంటనే పరిష్కరించేందుకు చర్యలు తీసుకోబడుతున్నాయి.
- సమర్థవంతమైన అవుట్పుట్లని నిర్ధారించడానికి మరియు హరిత విద్యుత్ వనరులను వినియోగించుకోవడానికి ఉత్పత్తి, ప్రసారం మరియు పంపిణీ కార్యకలాపాలను విద్యుత్ శాఖ నిశితంగా పర్యవేక్షిస్తోంది.

23. 2023-24లో తిరుమలకు లికార్డుస్థాయి విరాళాలు

మరింత సమాచారం

- శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి ఆలయాన్ని పర్యవేక్షిస్తున్న తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం, 2023-24లో నూతన ఆర్థిక స్థాయిలను సాధించింది.
- దేవస్థానం అత్యధికంగా మొత్తం రూ. 1,161 కోట్ల ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్లను పొందింది, అదే సమయంలో భక్తులు సుమారు రూ. 773 కోట్ల విలువైన 1,031 కిలోల బంగారాన్ని స్వామివారికి సమర్పించారు.
- గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా, టీటీడి ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్ల స్థిరంగా పెరుగుతున్నాయి.. వాటి మొత్తం రూ. 13,287.62 కోట్లకు చేరుకుంది.
- స్వామివారి మొత్తం బంగారం నిల్వలు 11,329.67 కిలోలకు చేరాయి, దీని విలువ రూ. 8,400 కోట్లు. సంవత్సరానికి సగటున రూ. 1,600 కోట్ల నగదు విరాళాలు దేవస్థానానికి సమర్పించబడుతున్నాయి.

24. అనవేమ రాజు కాంస్య విగ్రహం ఏర్పాటు

మరింత సమాచారం

- కర్నూర వసంత రాయలు అని కూడా పిలువబడే రెడ్డి రాజు అనవేమ రెడ్డి యొక్క 13 అడుగుల కాంస్య విగ్రహం కొండవీడు కోటలోని నగర వనంలో స్థాపించబడింది.

- అనవేమ రెడ్డి క్రీ.శ 1364 నుండి 1386 వరకు పరిపాలించిన ప్రఖ్యాత రెడ్డి రాజు. అతని పరాక్రమానికి మరియు ఓటమిని ఎదుర్కోకుండా కొండవీడు రాజ్యాన్ని బలోపేతం చేసినందుకు గాను ఆయన ప్రసిద్ధి చెందాడు.
- విగ్రహం ఐదు అడుగుల రాతి స్తంభంపై ఏడు అడుగుల దిమ్మెపై ప్రతిష్ఠాపించబడినది. ఇది మొత్తం 25 అడుగుల పొడవు ఉంటుంది.
- ఈ దిమ్మెకు మూడు వైపులా అనవేమరెడ్డి పాలన గురించిన వివరాలను తెలుగు మరియు ఆంగ్లంలో ఉన్న ఫలకాలపై లిఖించగా, అనకాపల్లి సమీపంలోని వాసపల్లి గ్రామంలో లభించిన రాగి శాసనం ఆధారంగా ఒక శిలాఫలకం మరో వైపున అతికించబడింది.

25. 2023-24లో ప్రయాణికుల సంఖ్యలో 10.19% వృద్ధిని నమోదు చేసిన వైజాగ్ విమానాశ్రయం

మరింత సమాచారం

- రన్వే ఉపరితల మరమ్మత్తుల కారణంగా డిసెంబర్ 2023 నుండి మార్చి 2024 వరకు ప్రయాణికుల సంఖ్య తగ్గినప్పటికీ, విశాఖపట్నం అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయంలో గత సంవత్సరంతో పోలిస్తే 2023-24 ఆర్థిక సంవత్సరంలో ప్రయాణికుల రద్దీ 10.19% పెరిగింది.
- విమానాశ్రయం 2023-24లో గతంలో కంటే 2,85,974 మంది ప్రయాణికులను అధికంగా నిర్వహించింది, మొత్తం 27,84,428 మంది ప్రయాణికులకు విశాఖ విమానాశ్రయం సేవలందించింది.
- రన్వే మరమ్మత్తుల కోసం విమానాశ్రయాన్ని తాత్కాలికంగా మూసివేసి ఉండకపోతే ఈ వృద్ధి మరింత అధికంగా ఉండేది.
- అంతర్జాతీయ మరియు దేశీయ విమానయాన సంస్థలు విశాఖపట్నం నుండి సేవలను ప్రారంభించేందుకు ఆసక్తిని చూపుతున్నాయి, ఏప్రిల్లో బ్యాంకాక్ మరియు మలేషియాకు విమానాలు ప్రారంభమవుతాయి.
- సెక్యూరిటీ స్ట్రీనింగ్ను క్రమబద్ధీకరించడానికి ఇన్లైన్ బ్యాగ్జీ స్ట్రీనింగ్ వ్యవస్థ అమలు చేయబడుతుంది. ప్రయాణికులకు మరింత సౌకర్యవంతమైన అనుభవం కోసం ఫేస్ రికగ్నిషన్ టెక్నాలజీని ఉపయోగించే డిజి యాత్ర సేవను మేలో ప్రవేశపెడతారు.

26. ఏప్రిల్లో అటల్ టింకరింగ్ ల్యాబ్స్ ఏర్పాటును ప్రశంసించిన యునిసెఫ్ మరియు టీసీఎస్ బృందాలు

మరింత సమాచారం

- యునిసెఫ్ మరియు టాటా కన్సల్టెన్సీ సర్వీసెస్ (టీసీఎస్) ప్రతినిధులు భారతదేశంలోని ఇతర రాష్ట్రాలతో పోల్చితే అటల్ టింకరింగ్ ల్యాబ్ల వినియోగంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ అగ్రగణ్యంగా ఉందని ప్రశంసించారు.
- ప్రభుత్వం అమలు చేస్తున్న ల్యాబ్లు మరియు సైమ్ ఆధారిత కార్యక్రమాలను పరిశీలించడానికి వారు ఎన్టీఆర్ జిల్లాలోని పాఠశాలలను సందర్శించారు.
- ఈ ల్యాబ్ ల సరైన నిర్వహణలో చురుకుగా పాల్గొన్నందుకు పాఠశాల విద్యార్థి కమిషన్ మరియు ఇతరులతో సహా వివిధ అధికారుల కృషిని యునిసెఫ్ మరియు టీసీఎస్ ప్రతినిధులు ప్రశంసించారు.
- ఆంధ్రప్రదేశ్లోని అటల్ టింకరింగ్ ల్యాబ్స్ పనితీరుపై డాక్యుమెంటరీని రూపొందిస్తున్నట్లు యునిసెఫ్ ప్రతినిధులు పేర్కొన్నారు.

27. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయంలోని సుప్రసిద్ధ నిర్మాణాల వైభవం

మరింత సమాచారం

- విశాఖపట్టణంలోని ఆంధ్రా యూనివర్సిటీ క్యాంపస్ సుప్రసిద్ధ భవనాలు మరియు నిర్మాణ వైభవానికి ప్రసిద్ధి చెందింది.
- 1926లో స్థాపించబడిన ఈ విశ్వవిద్యాలయం 422 ఎకరాల విస్తీర్ణంలో 121 భవనాలతో విస్తరించి, దాని గొప్ప చారిత్రక మరియు నిర్మాణ వారసత్వానికి ప్రతీకగా నిలిచింది.
- స్థానిక అంశాలతో కూడిన బ్రిటిష్ వలసరాజ్య వాస్తు శైలి కలయిక విభిన్న సాంస్కృతిక ప్రభావాన్ని చూపుతుంది.
- విశ్వవిద్యాలయంలోని ఫిజిక్స్ డిపార్ట్మెంట్ భవనం, 1931 నాటిది. ఇది కలోనియల్ వాస్తుశైలిలో నిర్మించబడింది. అంతర్జాతీయ విద్యార్థులు క్యాంపస్ యొక్క నిర్మాణ వారసత్వాన్ని అభినందిస్తారు. ఈ భవనాలు ప్రత్యేకమైన నిర్మాణ సాంకేతికతలను కలిగి ఉండి, గతకాలపు కథలను చెబుతాయి.
- డాక్టర్ సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణన్ వంటి నాయకులచే నిర్వహించబడిన ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం యొక్క విద్య మరియు స్కాలర్షిప్ వారసత్వం స్ఫూర్తిదాయకమైనదిగా కొనసాగుతోంది.

28. జూన్ 1 న హైదరాబాద్ ను రాజధానిగా కోల్పోనున్న ఆంధ్రప్రదేశ్

మరింత సమాచారం

- ఆంధ్రప్రదేశ్ పునర్వ్యవస్థీకరణ చట్టం, 2014 ప్రకారం జూన్ 1, 2024 నుండి హైదరాబాద్ ఇకపై ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మరియు తెలంగాణా రెండింటికీ ఉమ్మడి రాజధానిగా ఉండదు.
- ఈ చర్య ఆంధ్రప్రదేశ్ సొంత రాజధానిని అభివృద్ధి చేసుకోవడానికి ఉద్దేశించబడింది.
- అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత, చంద్రబాబు నాయుడు ఏపీ రాజధానిగా అమరావతి అభివృద్ధికి శ్రీకారం చుట్టారు, కానీ వైసీపీ ప్రభుత్వం రాష్ట్రానికి మూడు రాజధానులను ప్రతిపాదించడంతో ప్రణాళిక మారిపోయింది.

- ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని రాజకీయ పార్టీలు ఈ పరివర్తనపై పెద్దగా దృష్టి సారించలేదు, పరిపాలనా ప్రయోజనాల కోసం తప్ప హైదరాబాద్ ను ఉపయోగించుకోవడం చాలా తక్కువ.
- ఉమ్మడి రాజధానిగా హైదరాబాద్ హోదాను పొడిగించడం లేదా అది స్వయంచాలకంగా రద్దు కావడాన్ని అనుమతించడం అనేది కేంద్రంలో అధికారంలో ఉన్న పార్టీల నిర్ణయాలపై ఆధారపడి ఉంది.
- ఆంధ్రప్రదేశ్ మరియు తెలంగాణల మధ్య 1.42 లక్షల కోట్ల విలువైన ఆస్తుల విభజన పెండింగ్ లో ఉంది.

29. పూర్వీ లెహార్ వ్యాయామాన్ని నిర్వహించిన భారత నావికాదళం

మరింత సమాచారం

- భారత నౌకాదళం తూర్పు తీరంలో 'పూర్వీ లెహార్' (ఎక్స్ పోల్) అనే కసరత్తును నిర్వహించింది, దీనిని తూర్పు తీర నౌకాదళ ఫ్లాగ్ ఆఫీసర్ కమాండింగ్-ఇన్-చీఫ్ పర్యవేక్షించారు.
- ఈ ప్రాంతంలో సముద్ర భద్రత సవాళ్లను పరిష్కరించడానికి భారత నౌకాదళం యొక్క సంసిద్ధతను అంచనా వేయడాన్ని ఈ వ్యాయామం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- ఇందులో నౌకలు, జలాంతర్గాములు, ఎయిర్క్రాఫ్ట్ మరియు ప్రత్యేక దళాలు పాల్గొన్నాయి. నేవీ సామర్థ్యాన్ని ప్రదర్శించేందుకు పోరాట శిక్షణ మరియు ఆయుధ కాల్పులపై దశలవారీగా ఈ వ్యాయామం దృష్టి సారించింది.
- వివిధ ప్రదేశాల నుండి విమాన కార్యకలాపాలు నిరంతరం సముద్రరంగపై ఆప్రమత్తతను నిర్ధారిస్తాయి.
- ఈ వ్యాయామం భారత నౌకాదళం, భారత వైమానిక దళం, అండమాన్ మరియు నికోబార్ కమాండ్ మరియు తీర రక్షకదళాల మధ్య అత్యధిక పరస్పర సహచర్యను ప్రదర్శించింది.
- వాస్తవిక పరిస్థితులను అనుకరించడం ద్వారా, ఈ ప్రాంతంలో సముద్ర సవాళ్లకు ప్రతిస్పందించడంలో సంసిద్ధతను మెరుగుపరచడానికి ఈ వ్యాయామం విలువైన పాఠాలను అందించింది.

ప్రైమ్ ప్రశ్నలు

1. క్రింది స్టేట్‌మెంట్‌లను పరిగణించండి: (2020)

- ఎ) భారత రాజ్యాంగం ప్రకారం ఓటు వేయడానికి అర్హత ఉన్న వ్యక్తి ఒక రాష్ట్ర శాసనసభలో సభ్యుడు కాకపోయినా ఆరు నెలల పాటు ఆ రాష్ట్రంలో మంత్రిగా చేయవచ్చు.
- బి) ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టం, 1951 ప్రకారం, నేరారోపణకు పాల్పడి ఐదేళ్లపాటు జైలుశిక్ష అనుభవించిన వ్యక్తి జైలు నుంచి విడుదలైన తర్వాత కూడా ఎన్నికల్లో పోటీ చేయడానికి శాశ్వతంగా అనర్హుడవుతాడు.
- పైన ఇచ్చిన స్టేట్‌మెంట్‌లలో ఏది/ఏవి సరైనది/సరైనవి?
- (ఎ) 1 మాత్రమే (బి) 2 మాత్రమే
(సి) 1 మరియు 2 రెండూ (డి) 1 కాదు మరియు 2 కాదు
- సమాధానం: (డి)

2) 'జాతీయ మేధో సంపత్తి హక్కుల విధానం'కి సంబంధించి, ఈ క్రింది ప్రకటనలను పరిగణించండి:

- ఎ) ఇది రోహా డెవలప్‌మెంట్ ఎజెండా మరియు ట్రిప్లీ ఒప్పందానికి భారతదేశ నిబద్ధతను పునరుద్ధారిస్తుంది.
- బి) డిపార్ట్‌మెంట్ ఆఫ్ ఇండస్ట్రియల్ పాలసీ అండ్ ప్రమోషన్ అనేది భారతదేశంలో మేధో సంపత్తి హక్కులను నియంత్రించే నోడల్ ఏజెన్సీ.
- పై స్టేట్‌మెంట్‌లలో ఏది/ ఏవి సరైనది/సరైనవి?
- (ఎ) 1 మాత్రమే (బి) 2 మాత్రమే
(సి) 1 మరియు 2 రెండూ (డి) 1 కాదు మరియు 2 కాదు
- జ: (సి)

3) అటల్ ఇన్నోవేషన్ మిషన్ దేని క్రింద ఏర్పాటు చేయబడింది? (2019)

- (ఎ) సైన్స్ అండ్ టెక్నాలజీ విభాగం
(బి) కార్మిక మరియు ఉపాధి మంత్రిత్వ శాఖ
(సి) నీతి ఆయోగ్
(డి) నైపుణ్యాభివృద్ధి మరియు వ్యవస్థాపకత మంత్రిత్వ శాఖ
- జ: (సి)

4) హైడ్రోజన్ ఫ్యూయల్ సెల్ వాహనాలు క్రింది వాటిలో ఒకదానిని "ఎగ్జిజ్ట్" గా ఉత్పత్తి చేస్తాయి. (2010)

- (ఎ) ఎన్ హెచ్3 (బి) సి హెచ్ 4
(సి) హెచ్ 2ఓ (డి) హెచ్ 2ఓ2
- జ: (సి)

5) కిసాన్ క్రెడిట్ కార్డ్ పథకం కింద, ఈ క్రింది ఏ ప్రయోజనాల కోసం రైతులకు స్వల్పకాలిక రుణ మద్దతు ఇవ్వబడుతుంది?

- 1) వ్యవసాయ ఆస్తుల నిర్వహణ కోసం మూలధనం
2) కంట్రైన్ హార్వెస్టర్లు, ట్రాక్టర్లు మరియు మినీ ట్రాక్టర్ల కొనుగోలు
3) వ్యవసాయ గృహాల వినియోగ అవసరాలు
4) పంట కోత తర్వాత ఖర్చులు
5) కుటుంబ గృహ నిర్మాణం మరియు గ్రామంలో శీతల గిడ్డంగుల ఏర్పాటు

దిగువ ఇచ్చిన కోడ్‌ని ఉపయోగించి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

- (ఎ) 1, 2 మరియు 5 మాత్రమే
(బి) 1, 3 మరియు 4 మాత్రమే
(సి) 2, 3, 4 మరియు 5 మాత్రమే
(డి) 1, 2, 3, 4 మరియు 5
- జ: (బి)

6) ప్రస్తుతమున్న అభివృద్ధి స్థితిలో, ఆర్థికశిథిల్ ఇంటెలిజెన్స్ క్రింది వాటిలో దేనిని సమర్థవంతంగా చేయగలదు? (2020)

- 1) పారిశ్రామిక యూనిట్లలో విద్యుత్ వినియోగాన్ని తగ్గించడం
2) అర్థవంతమైన చిన్న కథలు మరియు పాటలను సృష్టించడం
3) వ్యాధి నిర్ధారణ
4) టెక్స్-టు-స్పీచ్ మార్పిడి
5) విద్యుత్ శక్తి యొక్క వైర్ లెస్ ప్రసారం

దిగువ ఇచ్చిన కోడ్‌ని ఉపయోగించి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

- (ఎ) 1, 2, 3 మరియు 5 మాత్రమే
(బి) 1, 3 మరియు 4 మాత్రమే
(సి) 2, 4 మరియు 5 మాత్రమే
(డి) 1, 2, 3, 4 మరియు 5
- జ: (బి)

7) భారతీయ ఏనుగులకు సంబంధించి, ఈ క్రింది ప్రకటనలను పరిగణించండి: (2020)

- 1) ఏనుగుల గుంపుకు ఆడ ఏనుగు నాయకత్వం వహిస్తుంది.
2) గరిష్ట గర్భధారణ కాలం 22 నెలలు.
3) ఏనుగు సాధారణంగా 40 సంవత్సరాల వయస్సు వరకు మాత్రమే ప్రసవించగలదు.
4) భారతదేశంలోని రాష్ట్రాలలో, ఏనుగుల సంఖ్య అత్యధికంగా కేరళలో ఉంది.

పైన ఇచ్చిన స్టేట్‌మెంట్‌లలో ఏది/ ఏవి సరైనది/సరైనవి?

- (ఎ) 1 మరియు 2 మాత్రమే (బి) 2 మరియు 4 మాత్రమే
(సి) 3 మాత్రమే (డి) 1, 3 మరియు 4 మాత్రమే
- జ: (ఎ)

8) "ముమెంటం ఫర్ చేంజ్: క్లెమెట్ న్యూట్రల్ నా" అనేది ఎవరి చేత ద్వారా ప్రారంభించబడిన చొరవ? (2018)

- (ఎ) వాతావరణ మార్పుపై ఇంటర్‌గవర్నమెంట్ ప్యానెల్
(బి) ఐరాస పర్యావరణ కార్యక్రమం సచివాలయం
(సి) యు ఎన్ ఎఫ్ సి సి సచివాలయం
(డి) ప్రపంచ వాతావరణ సంస్థ
- జ: (సి)

9) భారతదేశంలో, 'ఉత్పత్తిదారుని బాధ్యతను విస్తరించండి' అనేది క్రింది వాటిలో దేనిలో ముఖ్యమైన లక్షణంగా ప్రవేశపెట్టబడింది? (2019)

- (ఎ) బయో-మెడికల్ వేస్ట్ (నిర్వహణ మరియు నిర్వహణ) నియమాలు, 1998

- (బి) రీసైకిల్ ప్లాస్టిక్ (తయారీ మరియు వినియోగం) నియమాలు, 1999
 (సి) ఇ-వేస్ట్ (నిర్వహణ మరియు నిర్వహణ) నియమాలు, 2011
 (డి) ఆహార భద్రత మరియు ప్రామాణిక నిబంధనలు, 2011
 జ: (సి)

10) నేషనల్ గ్రీన్ ట్రిబ్యూనల్ కు సెంట్రల్ పాలిట్యాషన్ కంట్రోల్ బోర్డ్ కు మధ్య తేడా ఏమిటి? (2018)

- 1) జాతీయ హరిత ట్రిబ్యూనల్ ఒక చట్టం ద్వారా స్థాపించబడింది, అయితే కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక ఉత్తర్వు ద్వారా సృష్టించబడింది.
- 2) జాతీయ హరిత ట్రిబ్యూనల్ పర్యావరణ న్యాయాన్ని అందిస్తుంది మరియు ఉన్నత న్యాయస్థానాలలో వ్యాజ్యాల భారాన్ని తగ్గించడంలో సహాయపడుతుంది, అయితే కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణ మండలి వాగులు (నీటి ప్రవాహాలు) మరియు బావుల పరిశుభ్రతను ప్రోత్సహిస్తుంది మరియు దేశంలో గాలి నాణ్యతను మెరుగుపరచడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.

పైన ఇచ్చిన స్టేట్మెంట్లలో ఏది/ ఏవి సరైనది/సరైనవి?

- (ఎ) 1 మాత్రమే (బి) 2 మాత్రమే
 (సి) 1 మరియు 2 రెండూ (డి) 1 కాదు మరియు 2 కాదు

జ: (బి)

11) పర్యావరణంలోకి విడుదలయ్యే 'హైడ్రోబీడ్స్' గురించి ఎందుకు అధిక ఆందోళన నెలకొని ఉంది? (2019)

- (ఎ) అవి నమూనా వర్యావరణ వ్యవస్థలకు హానికరమైనవిగా పరిగణించబడతాయి.
 (బి) అవి పిల్లలలో చర్మ క్యాన్సర్కు కారణమవుతాయని భావిస్తారు.
 (సి) అవి నీటిపారుదల కలిగిన పొలాల్లోని పంట మొక్కలచే శోషించబడేంత చిన్నవి.
 (డి) అవి సాధారణంగా ఆహార కల్తీలుగా ఉపయోగించబడుతున్నాయి.

జ: (ఎ)

12) ఇంటర్నేషనల్ లేబర్ ఆర్గనైజేషన్ యొక్క కన్వెన్షన్స్ 138 మరియు 182లు దేశానికి సంబంధించినవి? (2018)

- (ఎ) బాల కార్మికులు
 (బి) వ్యవసాయ పద్ధతులను ప్రపంచ వాతావరణ మార్పులకు అనుగుణంగా మార్చడం
 (సి) ఆహార ధరల నియంత్రణ మరియు ఆహార భద్రత
 (డి) పని ప్రదేశంలో లింగ సమానత్వం

జ: (ఎ)

13) పడకొండప పంచవర్ష ప్రణాళికలో పేర్కొన్న సమ్మిళిత వృద్ధి క్రింది వాటిలో ఒకదానిని కలిగి ఉండదు. అది ఏది? (2010)

- (ఎ) పేదరికం తగ్గింపు
 (బి) ఉపాధి అవకాశాల విస్తరణ
 (సి) మూలధన మార్కెట్లను బలోపేతం చేయడం
 (డి) లింగ అసమానత తగ్గింపు

జ: (సి)

14) ఐరాస అభివృద్ధి కార్యక్రమం మద్దతుతో ఆక్స్ఫర్డ్ పావర్టీ అండ్ హ్యూమన్ డెవలప్‌మెంట్ ఇనిషియేటివ్ అభివృద్ధి చేసిన మల్టీ డైమెన్షనల్ పావర్టీ ఇండెక్స్ కింది వాటిలో దేశానికి వర్తిస్తుంది? (2012)

- 1) గృహ స్థాయిలో విద్య, ఆరోగ్యం, ఆస్తులు మరియు సేవల లోటు
 - 2) జాతీయ స్థాయిలో కొనుగోలు శక్తి సమానత్వం
 - 3) జాతీయ స్థాయిలో బడ్జెట్ లోటు మరియు జీడిపీ వృద్ధి రేటు
- దిగువ ఇవ్వబడిన కోడ్లను ఉపయోగించి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:
 (ఎ) 1 మాత్రమే (బి) 2 మరియు 3 మాత్రమే
 (సి) 1 మరియు 3 మాత్రమే (డి) 1, 2 మరియు 3

జ: (ఎ)

15) క్రింది వాటిలో 'నేషనల్ స్పూటిషన్ మిషన్' లక్ష్యాలు ఏవి? (2017)

- 1) గర్భిణీ స్త్రీలు మరియు పాలిచ్చే తల్లిలలో పోషకాహార లోపం గురించి అవగాహన కల్పించడం.
- 2) చిన్నపిల్లలు, కౌమారదశలో ఉన్న బాలికలు మరియు స్త్రీలలో రక్తహీనత ఏర్పడటాన్ని తగ్గించడం.
- 3) తృణధాన్యాలు, ముతక ధాన్యాలు మరియు పాలిష్ చేయని బియ్యం వినియోగాన్ని ప్రోత్సహించడం.
- 4) పౌల్ట్రీ గుడ్ల వినియోగాన్ని ప్రోత్సహించడం.

దిగువ ఇచ్చిన కోడ్లను ఉపయోగించి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

- (ఎ) 1 మరియు 2 మాత్రమే (బి) 1, 2 మరియు 3 మాత్రమే
 (సి) 1, 2 మరియు 4 మాత్రమే (డి) 3 మరియు 4 మాత్రమే

జ: (ఎ)

16) భారతదేశంలో, కొన్ని అణు రియాక్టర్లు ఎందుకు "అంతర్జాతీయ అణు శక్తి ఏజెన్సీ భద్రతల" క్రింద ఉంచబడ్డాయి, మరికొన్ని ఎందుకు లేవు? (2020)

- (ఎ) కొన్ని యురేనియంను ఉపయోగిస్తాయి మరియు మరికొన్ని థోరియంను ఉపయోగిస్తాయి.
 (బి) కొన్ని దిగుమతి చేసుకున్న యురేనియంను ఉపయోగిస్తాయి మరియు మరికొన్ని దేశీయ సరఫరాలను ఉపయోగిస్తాయి.
 (సి) కొన్ని విదేశీ సంస్థలచే నిర్వహించబడతాయి మరియు మరికొన్ని దేశీయ సంస్థలచే నిర్వహించబడతాయి.
 (డి) కొన్ని ప్రభుత్వ యాజమాన్యంలో ఉంటాయి మరియు మరికొన్ని ప్రైవేట్ యాజమాన్యంలో ఉంటాయి.

జ: (బి)

17) 'ఇనిషియేటివ్ ఫర్ స్పూటిషనల్ సెక్యూరిటీ ట్రూ ఇంజెస్టివ్ మిలైట్స్ ప్రోమోషన్' కు సంబంధించి, క్రింది స్టేట్మెంట్లలో ఏది/ ఏవి సరైనది/సరైనవి? (2016)

- 1) ఈ చొరవ మెరుగైన ఉత్పత్తి మరియు పంటకోత తర్వాత సాంకేతికతలను ప్రదర్శించడం మరియు క్లస్టర్ విధానంతో సమగ్ర పద్ధతిలో విలువ జోడింపు పద్ధతులను ప్రదర్శించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.
- 2) పేద, చిన్న, సన్నకారు మరియు గిరిజన రైతులకు ఈ పథకంలో ఎక్కువ భాగస్వామ్యం ఉంది.
- 3) వాణిజ్య పంటల రైతులకు పోషకాలు మరియు సూక్ష్మ నీటిపారుదల పరికరాలతో కూడిన కీలకమైన ఉత్పత్తికారకాల కిట్లను ఉచితంగా అందించడం ద్వారా తృణధాన్యాల సాగుకు మారేలా ప్రోత్సహించడం ఈ పథకం యొక్క ముఖ్యమైన లక్ష్యం.

దిగువ ఇచ్చిన కోడ్లను ఉపయోగించి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

- (ఎ) 1 మాత్రమే (బి) 2 మరియు 3 మాత్రమే
(సి) 1 మరియు 2 మాత్రమే (డి) 1, 2 మరియు 3

జ: (సి)

18) క్రింది వాటిలో భారతీయ బొగ్గు యొక్క లక్షణం/లక్షణాలు ఏవి? (2013)

- 1) అధిక బూడిద పరిమాణం
2) తక్కువ సల్ఫర్ పరిమాణం
3) తక్కువ బూడిద ప్యూజిన్ ఉష్ణోగ్రత

దిగువ ఇవ్వబడిన కోడ్లను ఉపయోగించి సరైన సమాధానాన్ని ఎంచుకోండి:

- (ఎ) 1 మరియు 2 మాత్రమే (బి) 2 మాత్రమే
(సి) 1 మరియు 3 మాత్రమే (డి) 1, 2 మరియు 3

జ: (ఎ)

19) ఒక గుర్తింపు ప్లాట్‌ఫారమ్ అయిన 'ఆధార్', బహిరంగ "అప్లికేషన్ ప్రోగ్రామింగ్ ఇంటర్‌ఫేస్‌ల (ఎపిఐలు)ను" అందిస్తుంది. ఇది ఏమి సూచిస్తుంది? (2018)

- 1) ఇది ఏదైనా ఎలక్ట్రానిక్ పరికరంలో ఏకీకరణ చేయబడుతుంది.
2) ఐఐఐఎస్ ఉపయోగించి ఆన్‌లైన్ ప్రమాణీకరణ సాధ్యమవుతుంది.
పైన ఇచ్చిన స్టేట్‌మెంట్‌లలో ఏది/ ఏవి సరైనది/సరైనవి?

- (ఎ) 1 మాత్రమే (బి) 2 మాత్రమే
(సి) 1 మరియు 2 రెండూ (డి) 1 కాదు మరియు 2 కాదు

జ: (సి)

20) క్రింది స్టేట్‌మెంట్‌లలో ఏది సరైనది కాదు? (2019)

- (ఎ) హెపటైటిస్ బి వైరస్ హెచ్ఐవి లాగా వ్యాపిస్తుంది.
(బి) హెపటైటిస్ బికి హెపటైటిస్ సి లాగా వ్యాక్సిన్ లేదు.
(సి) ప్రపంచవ్యాప్తంగా, హెపటైటిస్ బి మరియు సి వైరస్‌లు సోకిన వ్యక్తుల సంఖ్య హెచ్ఐవి సోకిన వారి కంటే చాలా రెట్లు ఎక్కువ.
(డి) హెపటైటిస్ బి మరియు సి వైరస్‌లు సోకిన వారిలో కొందరికి చాలా సంవత్సరాల పాటు లక్షణాలు కనిపించవు.

జ: (బి)

- 1) 'లోక్‌సభకు మరియు రాష్ట్రాల అసెంబ్లీలకు ఎన్నికల ప్రచారంలో ఖర్చు చేసే సమయాన్ని మరియు డబ్బును ఏకకాల ఎన్నికలు పరిమితం చేస్తాయి, అయితే ఇది ప్రజలకు ప్రభుత్వం యొక్క జవాబుదారీతనాన్ని తగ్గిస్తుంది. చర్చించండి. (2017)
- 2) షాంఘై సహకార సంస్థ యొక్క లక్ష్యాలను విమర్శనాత్మకంగా పరిశీలించండి. భారతదేశానికి దాని ప్రాముఖ్యత ఏమిటి? (2021)
- 3) ప్రపంచీకరణ ప్రపంచంలో, మేథో సంపత్తి హక్కులు ప్రాముఖ్యతను సంతరించుకుంటాయి మరియు వ్యాజ్యానికి మూలం. కాపీరైట్‌లు, పేటెంట్లు మరియు వాణిజ్య రహస్యాలు అనే వదాల మధ్య స్థూలమైన తేడాను గుర్తించండి. (2014)
- 4) భారతదేశంలో వేగవంతమైన ఆర్థికాభివృద్ధికి సమర్థవంతమైన మరియు సరసమైన పట్టణ సామూహిక రవాణా ఏ విధంగా కీలకమైనది? (2019)
- 5) 'వాతావరణ మార్పు' అనేది ప్రపంచ సమస్య. వాతావరణ మార్పుల చేత భారత్ ఎలా ప్రభావితమౌతుంది? వాతావరణ మార్పుల వల్ల భారతదేశంలోని హిమాలయ మరియు తీరప్రాంత రాష్ట్రాలు ఎలా ప్రభావితమవుతాయి? (2017)
- 6) నిరంతరం ఉత్పత్తి అవుతున్న భారీ మొత్తంలో పారవేయబడిన ఘన వ్యర్థాలను తొలగించుకోవడంలో అడ్డంకులు ఏమిటి? మన నివాసయోగ్యమైన వాతావరణంలో పేరుకుపోతున్న విషపూరిత వ్యర్థాలను సురక్షితంగా ఎలా తొలగించాలి? (2018)
- 7) నేషనల్ చైల్డ్ పాలసీ యొక్క ప్రధాన నిబంధనలను పరిశీలించండి మరియు దాని అమలు స్థితిని తెలియజేయండి. (2016)
- 8) కోవిడ్-19 మహమ్మారి భారతదేశంలో వర్గ అసమానతలను మరియు పేదరికాన్ని వేగవంతం చేసింది. వ్యాఖ్యానించుము. (2020)
- 9) అధిక వృద్ధిని స్థిరంగా అనుభవిస్తున్నప్పటికీ, భారతదేశం ఇప్పటికీ మానవాభివృద్ధికి సంబంధించి అత్యల్ప సూచికలతో కొనసాగుతోంది. సమతుల్య మరియు సమగ్ర అభివృద్ధిని కష్టతరం చేస్తున్న సమస్యలను పరిశీలించండి. (2016)
- 10) జనాభా విద్య (పాపులేషన్ ఎడ్యుకేషన్) యొక్క ప్రధాన లక్ష్యాలను చర్చించండి మరియు భారతదేశంలో వాటిని సాధించడానికి చర్యలను వివరంగా సూచించండి. (2021)